

Programmabegroting 2022 – 2025

INHOUDSOPGAVE

Programmabegroting 2022 - 2025.....	1
Inhoudsopgave.....	3
Samenvatting.....	5
Hoofdstuk 1: Algemeen	8
1.1 Aanbieding	9
1.2 Leeswijzer	10
1.3 Ontwikkelingen begrotingssaldo.....	15
1.4 Formeel en structureel meerjarig begrotingsevenwicht.....	24
1.5 Weerstandscapaciteit, -behoefte en -ratio's.....	27
1.6 Tarieven.....	28
1.7 Voorstel te dekken ruimtevragen voor nieuw beleid.....	29
Hoofdstuk 2.1: Programma's	30
2.1.0 Programma 0 - Bestuur en ondersteuning	31
2.1.1 Programma 1 - Veiligheid.....	40
2.1.2 Programma 2 - Verkeer, vervoer en waterstaat.....	47
2.1.3 Programma 3 - Economie.....	56
2.1.4 Programma 4 - Onderwijs	67
2.1.5 Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie *	76
2.1.6 Programma 6 - Sociaal Domein.....	88
2.1.7 Programma 7 - Volksgezondheid en milieu.....	114
2.1.8 Programma 8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)	133
Hoofdstuk 2.2: Paragrafen.....	144
2.2.1 Lokale heffingen	145
2.2.2 Bedrijfsvoering	153
Algemeen.....	153
Organisatie & Personeel	153
Communicatie.....	157
Juridische zaken (inclusief privacy)	159
Ontwikkeling van de informatievoorziening	161
Planning & Control.....	165
Huisvesting en services	169
2.2.3 Financiering.....	172
2.2.4 Verbonden partijen.....	195
2.2.5 Onderhoud kapitaalgoederen	200
2.2.6 Grondbeleid.....	207
2.2.7 Weerstandvermogen en risicobeheersing.....	210
Hoofdstuk 3: Financieel.....	216
3.1 Overzicht van baten en lasten	217
3.2 Uitgangspunten van de ramingen	221
3.3 Financiële positie	224
3.3.1 Financiële gevolgen bestaand beleid	224
3.3.2 Overzicht geraamde incidentele baten en lasten	226
3.3.3 Investerings	241
3.3.4 Reserves en voorzieningen	243
3.3.5 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	243
3.3.6 Algemene baten en lasten	244
3.3.7 EMU-saldo / geprognoseerde balans	247
3.3.8 Beoordeling financiële positie.....	247
Vaststellingsbesluit.....	249
Bijlagen	251

1. Conversietabel programma's / Taakvelden / Producten	252
2. Lasten en baten per taakveld	268
3. Investeringsplannen 2022.....	325
4. Reserves en voorzieningen 2022-2025	328
5. Algemene uitkering 2022-2025.....	359
6. Toelichting verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen) .	364
7. Onderzoeken 213A	418
8. Lijst van afkortingen	419

SAMENVATTING

Voor u ligt de programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023–2025. Een begroting waarin we de voorlopige besluiten die de raad genomen heeft bij de vaststelling van de kadernota 2022 allemaal zijn verwerkt.

Financieel

Zoals geadviseerd bij de kadernota maken we financieel een pas op de plaats vanwege de grote toename van de lasten op de Wmo en de jeugd – een veelal landelijke trend – en de onzekerheden die er nog zijn ten aanzien van de lange termijneffecten van de Covid-19 pandemie op de uitvoering van de jeugdwet alsook het toekomstige Rijksbeleid o.a. op het terrein van de jeugd, Wmo, klimaat en niet te vergeten de herverdeling van het gemeentefonds. Inmiddels zijn er ten aanzien van de jeugd, mede op basis van de stevige conclusies van de Arbitragecommissie, in de zomerperiode 2021 budgettaire grote toezeggingen gedaan door het Rijk. Die toezeggingen zijn met een opgelegde slag om de arm (2) verwerkt in deze begroting. Er zijn nog geen besluiten genomen over de herverdeling van het gemeentefonds maar de meest recente actualisatie van de mogelijke herverdeling op basis van de cijfers van 2019 valt voor ons naar nu blijkt verdergaand negatief uit (2).

Het is ons dankzij het deels toegezegde extra geld voor de jeugd wel gelukt om een structureel en reëel evenwicht te krijgen edoch niet eerder dan m.i.v. het laatste jaar 2025 van de meerjarenraming. Hierin is het te verwachten oplopend nadelige effect van de herverdeling van het gemeentefonds m.i.v. 2023 nog niet verwerkt. Dit is immers nog niet besloten. De definitieve herverdeling op basis van de actuele cijfers kan ook zomaar veel minder negatief uitpakken. Hopen op verstandige besluiten van het nieuwe Kabinet (afschaffen abonnementstarief en structureel meer middelen voor gemeenten) zal niet genoeg zijn om deze ontwikkeling te compenseren. Als gemeente zullen wij eerst op eigen kracht moeten trachten deze negatieve financiële ontwikkeling om te buigen. Het al in de kadernota aangekondigde advies om een ombuigingstraject op te starten is daarom overgenomen in deze begroting.

1. We mogen meerjarig slechts 75% van het te ontvangen Rijksbudget ramen omdat een nieuw kabinet dit moet besluiten.
2. Nadeel loopt op tot ca. €50 negatief per inwoner, dat is bijna €2 miljoen minder baat.

Sociaal domein

Om tot verantwoorde keuzes te komen mede naar aanleiding van bovengenoemde financiële ontwikkelingen is het noodzakelijk om af te stemmen met de partijen die mogelijk te maken krijgen met versoberingen. We bevinden ons daarmee midden in het proces van transformatie op zowel het gebied van de Wmo, de jeugdhulp alsook de participatie. In 2022 zetten we ons verder in om het voorliggend veld te verstevigen en kostenstijgingen van geïndiceerde hulp- en ondersteuning te beperken. We gaan verder aan de slag met de inhoudelijke doorontwikkeling van de transformatie Jeugdhulp, zowel op (sub)regionaal als op lokaal niveau. Daartoe zullen we samen met Heerlen en Voerendaal in 2022 een nieuwe aanbesteding basishulp jeugd doorlopen met als startdatum contract per 1 januari 2023. Ook op regionaal niveau lopen de jeugdhulpcontracten per 1 januari 2023 af en loopt dus reeds een nieuwe aanbesteding waarin we participeren. De inhoudelijke doorontwikkeling van de transformatie krijgt in bovengenoemde aanbestedingen nadrukkelijk een plek.

Vanuit het regionale gezondheidsbeleid 2020–2023, “Zuid Springt Eruit” op weg naar een Trendbreuk,

werken we ook vanuit dit beleid in 2022 verder aan onze ambitie om de gezondheidsachterstand in 2030 terug te hebben gebracht tot het Nederlands gemiddelde. Met de inzet van Regiodeal en lokaal met het in 2021 gesloten Preventieakkoord zetten we door op interventies die bewezen effectief zijn. Het belang om in te zetten op de gezondheid en een gezonde levensstijl van onze inwoners is door de Covid-19 pandemie alleen nog maar groter geworden. Daarom gaan we met het door ons opgestelde Perspectiefplan Covid-19 in 2022 gericht inzetten op het intensiveren en versnellen van voorgenomen interventies uit de Trendbreuk en het Preventieakkoord. De diverse interventies vinden daarnaast aansluiting bij de wijkgerichte aanpakken die onder andere vanuit de Regiodeal zijn opgezet. Daarbij hebben we nadrukkelijk aandacht voor positieve gezondheid als middel ter bevordering van het welbevinden van onze inwoners.

Het jaar 2022 staat daarnaast in het teken van het activeren van inwoners met een wat grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Zo wordt het project WIJ(K) verder uitgevoerd waarbij 60 deelnemers de kans krijgen om een light-opleiding te volgen en stage te lopen in hun eigen wijk/ buurt. Dit op basis van een van de vijf door de deelnemers gekozen interessegebieden.

Ook met ons sportbeleid en vanuit de gemaakte afspraken in het Sportplatform Landgraaf geven we een verdere impuls aan de activering van inwoners om in het dagelijks leven meer te bewegen. We zetten samen met sportverenigingen en The MoveFactory, in op een meer structureel beweegaanbod voor alle doelgroepen.

Binnen de kaders van het landelijke Nationaal Programma Onderwijs, dat in het leven is geroepen om door Covid-maatregelen opgelopen onderwijsachterstanden weg te werken, hebben we in het najaar van 2021 samen met de onderwijspartners een plan met interventies opgesteld. Dit plan sluit aan op de interventies die scholen zelf op gaan starten vanuit hun eigen NPO-middelen. Daarnaast werken we aan de verdere uitrol en implementatie van het gedachtegoed van de Gezonde Basisschool van de Toekomst. En vanzelfsprekend gaan we in 2022 verder met de voorbereidingen voor de bouwstart van de nieuwbouw van het Eijkhagencollege.

Fysiek domein

In het fysieke domein blijven energietransitie, klimaatadaptatie en transformatie als gevolg van de demografische ontwikkelingen de belangrijkste opgaven. De invoering van de Omgevingswet is wederom uitgesteld tot 1 juli 2022. Landgraaf is tijdig klaar met alle voorbereidingen om de inwerkingtreding goed te laten verlopen. Om de klimaatdoelstellingen te realiseren is een Regionale Energie Strategie (RES) ontwikkeld die in mei 2021 is vastgesteld. Om de in de RES 1.0 gestelde ambitie in de praktijk om te zetten in concrete maatregelen en prestaties, zal in de vervolgfase worden overgegaan tot het uitwerken van een nieuw regionaal uitvoeringsprogramma PALET i.c. op het schaalniveau van Parkstad Limburg. Nederland moet uiterlijk in 2050 aardgasvrij zijn en zijn omgeschakeld naar een duurzame manier van verwarmen. Ook in Landgraaf denken we na over duurzame alternatieven én een tijdspad voor het terugdringen van het gebruik van aardgas in onze gemeente. De Transitievisie Warmte is eind 2021 vastgesteld en wordt beschouwd als een eerste stap. De geeft inzicht in de huidige kennis over de beschikbare duurzame warmtebronnen van Landgraaf en geeft aan in welk tempo we verwachten dat elke wijk zich ontwikkelt naar aardgasvrij. In 2021 zijn we in Landgraaf en in de rest van Zuid-Limburg opnieuw geconfronteerd met extreme regenval met veel overlast en schade tot gevolg. We gaan door met het klimaatadaptief maken van onze openbare ruimte. Om daarbij verantwoorde keuzes te maken zijn alle data over ons watersysteem op orde gebracht. Op basis daarvan stellen we een nieuw (verbreed) gemeentelijk

rioleringsplan op (het Watertakenplan), dat in 2022 wordt vastgesteld.

De kwaliteit van het beheer van het publieke domein wordt met name bepaald door de staat van onze wegen, de onderhoudstoestand van het groen en de kwaliteit van ons maatschappelijk vastgoed. Voor het wegonderhoud kunnen we stellen dat de (deels) structurele middelen die vanaf de begroting 2019 zijn toegevoegd hun vruchten afwerpen: het achterstallig onderhoud neemt meer en meer af. Waakzaamheid is geboden omdat de snelheid waarmee dit achterstallig onderhoud afneemt wel vertraagt. Een en ander past wel nog altijd prima binnen de prognose die in 2018 is gemaakt: we liggen dus op schema.

Met betrekking tot het onderhoud van het groen volgen we eveneens de kwaliteitsniveaus die de raad heeft vastgesteld. De uitkomsten van de bestuursopdracht zijn in 2020 aan uw raad gepresenteerd. Daaruit volgde dat de geleverde beeldkwaliteit in het jaar van meting 2019, op basis van de daarbij gehanteerde normen en uitgangspunten, paste binnen de raadsaders. Echter, door het sneller dan verwacht afnemen van het aantal SW-medewerkers zakt het kwaliteitsniveau niet alleen met een hoger tempo dan eerder ingeschat, maar komt het door de impact van het vochtige, groeiende jaar weer in 2021, op plaatsen zelfs onder het door de raad gestelde niveau. Omdat wij het beeld structureel op orde willen houden is in 2022 nieuw onderzoek nodig om voor de komende jaren de gevolgen voor de beheerkwaliteit en -kosten in beeld te brengen. De uitkomst van dit onderzoek zullen wij de raad voorleggen in de begrotingscyclus 2023. In afwachting van de resultaten van dit onderzoek sluiten wij niet uit dat we de raad al eerder om extra incidenteel budget zullen moeten vragen om de grootste knelpunten direct aan te kunnen pakken. Dit laatste mede ook omdat a.g.v. de nieuwe CAO van de SW-medewerkers de kosten zijn toegenomen. Naast wegen en groen is ook ons maatschappelijk vastgoed een visitekaartje in het publieke domein. In deze begroting hebben we geanticipeerd op besluitvorming door uw raad over de duurzame meerjarenonderhoudsplannen. Hiermee kunnen we ons vastgoed niet alleen adequaat onderhouden maar maken we ook nog eens een noodzakelijke verduurzamingsslag om ons aandeel in de grote verduurzamingsopgave te nemen.

Bestuur, veiligheid en openbare orde

Wij zullen vanuit de gemeente Landgraaf, die in 2022 40 jaar bestaat, onze bijdrage blijven leveren aan projecten waar we gezamenlijk in Parkstad Limburg voor staan, waarbij de burger centraal staat en we onze krachten bundelen. Dat betekent voor 2022 uiteraard dat veel tijd en energie gestoken zal worden in de projecten die voortvloeien uit de Regiodeal. Ook het slotjaar IBA dat loopt tot de zomer van 2022 kan een podium zijn om de opgaven en interventies van de regio verder op de kaart te zetten.

De dienstverlening aan de burger zullen we optimaliseren met als speerpunt de digitalisering. Dit echter met oog voor de minder digitaal actief of vaardige burger. In maart 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. In samenspraak met de griffie zal vanuit de verschillende afdelingen bijgedragen worden aan de inwerkprogramma's voor de nieuwe gemeenteraad en het nieuwe college. Dankzij de extra formatiecapaciteit voor OOV waar u bij de kadernota mee heeft ingestemd en die dus in deze begroting is geborgd zullen we meer taken die horen bij ons ambitieniveau in 2022 kunnen oppakken. Dit zal met name gebeuren op de taken ondermijnende criminaliteit, aanpak van overlast door verwarde personen en jeugd en op de preventieve samenwerking op het snijvlak van zorg en veiligheid.

HOOFDSTUK 1: ALGEMEEN

1.1 Aanbieding

Landgraaf, 5 oktober 2021

Aan de gemeenteraad van Landgraaf

Conform artikel 190 Gemeentewet bieden wij u hierbij de programmabegroting 2022 aan.
De begroting omvat tevens de meerjarenramingen 2023 tot en met 2025

Wij stellen u voor deze begroting vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Landgraaf,
de secretaris, de burgemeester,

1.2 Leeswijzer

Leeswijzer

De inhoudelijke eisen waaraan de begroting dient te voldoen zijn vastgelegd in het Besluit begroting en Verantwoording (BBV). Artikel 7 van het BBV schrijft voor dat de begroting ten minste bestaat uit de beleidsbegroting en de financiële begroting. De beleidsbegroting die bestaat uit het programmaplan en de paragrafen hebben we ondergebracht in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 1 en hoofdstuk 3 vormen, aangevuld met enkele bijlagen, de zogenaamde financiële begroting.

De lasten en de baten worden tenzij ander vermeld zonder + of - teken opgenomen in de tabellen. Een last is immers per definitie negatief en een baat positief. Saldi zijn voorzien van een - teken als het een negatief saldo is en een + teken indien het een positief saldo is.

Hoofdstuk 1 geeft de lezer inzicht in de financiële exploitatie 2022 inbegrepen de meerjarenraming 2023-2025. De cijfers worden daarbij opgebouwd vanaf de voorgaande primitieve begroting 2021, de kadernota 2022 en de meest recente ontwikkelingen. Hoofdstuk 1 geeft de raad direct inzicht in het nieuwe beleid dat is geborgd in deze begroting de autonome ontwikkelingen maar bovenal het formele en structurele meerjarige evenwicht van baten en lasten. Alleen indien sprake is van een structureel en reëel evenwicht van baten en lasten in 2022 behoudt de gemeente de status van repressief toezicht vanuit de provincie.

In **Hoofdstuk 2** komen het **programmaplan** van deze begroting en de **verplichte paragrafen** aan de orde. Het programmaplan (2.1) vormt beleidsinhoudelijk het hart van de begroting. We volgen in deze laatste begroting van de huidige raads- en collegeperiode de thema- en verplichte taakveldindeling van het BBV. Welke producten van baten en lasten onder welk taakveld vallen is gedetailleerd omschreven in het Besluit Begroten en Verantwoording (BBV). Afwijken binnen de taakvelden is niet toegestaan. Op taakveldniveau kunnen dus de directe baten en directe (kapitaal) lasten van gemeenten met elkaar worden vergeleken. Wij volgen net als in de begroting 2021 ook de groepering van de verschillende taakvelden per thema zoals ook aangedragen door het BBV. De BBV-thema's zijn dus onze programma's. Dat doen we om de vergelijkbaarheid en aansluiting tussen de achtereenvolgende begrotingen in deze raadsperiode te borgen. We hebben destijds voor die indeling gekozen in de verwachting dat veel gemeenten dat zouden doen. Bij start van de nieuwe raadsperiode kan een het college u een andere groepering van taakvelden voorstellen en die groepering vervolgens opnieuw gedurende de volgende raadsperiode vasthouden.

Programmasamenvatting

De programmasamenvatting start telkens met een korte toelichting over de reikwijdte en samenstelling van het programma. Waar gaat het programma over? Welke taakvelden vallen onder dit programma? Daarna volgt een beschrijvende toelichting op de beleidsmatige accenten die in het komende begrotingsjaar per taakveld worden gelegd.

Omgevingsanalyse

De omgevingsanalyse geeft zoals de naam al zegt een analyse van de omgeving aan de hand van (historische) kengetallen. De meeste kengetallen zijn of effecten die we niet of nauwelijks zelf kunnen beïnvloeden of het betreft slechts data die zonder analyse op zich geen tot weinig directe informatiewaarde hebben. Wat al deze gegevens samen wel doen is een beeld schetsen over de historische ontwikkelingen in die omgeving. Het is vooral van belang dat die data worden geanalyseerd. Waarom is de trend zo? Wat mogen we hieruit wel of juist niet afleiden? Zijn onze doelen reëel? Doen we de juiste

dingen? Moeten we meer doen of juist minder? Lang niet alle beschikbare kengetallen en indicatoren zijn opgenomen in de begroting. Veel kengetallen kunt u ook zelf terugvinden op bijvoorbeeld www.parkstad-limburg.buurtmonitor.nl. Ook uit digitale bronnen als www.waarstaatjegemeente.nl, www.cbs.nl, www.LISA.nl en www.openspending.nl zijn veel gegevens te halen die inzicht kunnen geven in de omgeving. We constateren wel een steeds grotere wildgroei van al die databanken waarbij dezelfde gegevens in de ene databank soms afwijken van de gegevens in een andere databank. Veelal zijn dit kleine definitie-verschillen. Reden dat we in 2021 een van de via de provincie ingehuurd trainees de opdracht hebben gegeven inzicht te brengen in die kluwen van diverse externe databronnen. Wij verwachten de resultaten van dit onderzoek eind 2021 te krijgen en zullen deze informatie meenemen in de nieuwe begroting 2023.

Beleidskader

Het beleidskader is een vast onderdeel van de beleidsteksten. We beperken het kader tot het Landgraafse beleidskader of het beleidskader van de Stadsregio Parkstad. Landelijke wet- of regelgeving nemen we dus in principe niet op. Door de actualiteit aan te geven per kader geven wij u direct een indicatie over de actualiteit van het vastgestelde beleidskader. De beleidsinhoudelijke doelen, beoogde maatschappelijke effecten en concreet te ontplooiën acties en prestaties in de beleidsnota's vormen idealiter het fundament voor de 4xW teksten in de begroting.

Wat willen we bereiken (1e W)

De doelen zoals geformuleerd in deze begroting 2022 zijn in principe niet of nauwelijks afwijkend van de doelformulering van de afgelopen drie begrotingen. Uitgangspunt is dat we proberen bij start van een nieuwe raadsperiode de doelen opnieuw te formuleren dan wel te herijken waarna we dan achtereenvolgens weer vier begrotingen met activiteiten, prestaties en budgetten gebruiken om die doelen na te streven.

Effectindicatoren

De effectindicatoren maken de doelen meetbaar. We presenteren wederom de historische scores van de effectindicatoren in dezelfde tabel als de ambitie. De ambitie wordt uitgedrukt in een norm en een termijn. De norm is wat we nastreven. De termijn geeft de tijdshorizon aan waarin we deze norm willen halen. De raad dient zich bewust te zijn van het feit dat het halen van de norm in de meeste gevallen niet alleen afhankelijk is van de inspanningen van het college en de organisatie. Het behalen van die ambitie is vaak mede afhankelijk van omgevingsfactoren en andere actoren die het bestuur niet of hooguit indirect kan beïnvloeden. De score van de effectindicatoren nemen we mits beschikbaar op in het jaarverslag.

Wat gaan we daarvoor doen (2e W)

De activiteiten die we gaan doen vormen de prestaties die wij, het college, u toezeggen te gaan realiseren in het komende begrotingsjaar. Over de voortgang van deze activiteiten leggen we tussentijds in de tussenrapportage, slotrapportage en het jaarverslag aan de raad verantwoording af. Bij de formulering van de activiteiten is het telkens de balans zoeken tussen hoofdlijn versus detailniveau. In een aantal gevallen nemen we de concreet te realiseren output op in de prestatie-indicatoren. Daar vindt u in dat geval de concreetheid terug die u als raad zoekt. In andere gevallen verbijzonderen we de activiteit door de belangrijkste "mijlpalen" binnen de uit te voeren activiteit op te nemen in de omschrijving van de activiteit zelf. De concreetheid waarmee dit lukt varieert per activiteit en per programma. Dit is onvermijdelijk. Een programma maatschappelijke voorzieningen is nu eenmaal minder eenvoudig te concretiseren dan een

programma ruimtelijke structuur. We nemen in onze activiteiten ook de “politiek” minder aandacht vragende werkzaamheden op. Die werkzaamheden zijn daarom niet minder belangrijk. Het grootste deel van de organisatie is immers dagelijks aan de slag met die dienstverlenende activiteiten aan de burgers. U kunt hierbij denken aan het verlenen van vergunningen, verstrekken van persoonsdocumenten, onderhoud aan wegen en groen etc. In de tussenrapportage, slotrapportage en het jaarverslag zullen we aan de hand van de stoplichtmethodiek inzicht bieden in de voortgang van de activiteit. Staat een stoplicht in de tussen- of slotrapportage op groen dan verwachten we dat de activiteit en bijbehorende prestaties aan het einde van het jaar geleverd zal zijn. De stoplichtrapportage is m.i.v. de slotrapportage 2021 gekoppeld aan de activiteit en niet meer aan de prestatie-indicatoren. Dit is dus afwijkend van hetgeen u gewend bent. Deze keus is een direct gevolg van de invoering van Pepperflow als nieuw digitaal systeem waarmee we begrotingen en rapportages opmaken.

Prestatie-indicatoren

De prestatie-indicatoren vormen samen met de activiteiten de meetbare prestaties die het college gaat leveren. De prestatie is gekoppeld aan de activiteit. Soms heeft de indicator slechts het karakter van een output-indicator. Het meer of minder realiseren van de norm is niet goed of fout. Wel geeft het meten van die indicator inzicht in de kwantitatieve omvang van de ‘workload’ van die activiteit. Omdat we de begrotingsactiviteiten ook gebruiken voor het ramen van de manuren in de afdelingswerkplannen is het meten van die output van belang.

Nieuw is dat ook prestaties uitgedrukt in tijdseenheden gerapporteerd worden m.b.v. percentages. De voortgang van die prestatie wordt dus zowel in norm als in realisatie uitgedrukt in een percentage. Daar waar wij in de begroting het benoemen van een concrete prestatie-indicator per activiteit achterwege laten is dat bewust gedaan. Omdat we de stoplichtrapportage voortaan hebben gekoppeld aan de activiteit kunnen we u snel zonder aanvullende indicator de voortgang rapporteren. De inhoudelijke toelichting vindt u dan uiteraard in de voortgangstekst. We verwachten daarmee dat we minder maar wel de betere prestatie-indicatoren zullen overhouden. Ook de hoofdlijnen van de activiteiten en/of prestaties van de verbonden partijen nemen we op omdat ruim € 60 mln. van het budget door die partijen wordt uitgegeven. Het opnemen van die acties zorgt ervoor dat de raad het college aanspreekt op die prestaties en wij als college maar ook als individueel DB lid van een gemeenschappelijke regeling in veel gevallen ons nog meer bewust zijn van die twee petten die we als portefeuillehouder op hebben.

Wat mag het kosten (3e W) en toelichting verbonden partijen

In de 3e W geven wij de raad inzicht in de baten en lasten per programma. Baten en Lasten worden zonder teken weergegeven. Saldi met een + teken indien de baten hoger zijn dan de lasten en een - teken indien de lasten hoger zijn dan de baten. Vanwege BBV technische regels staat het overgrote deel van de baat in de vorm van o.a. de algemene uitkering en de algemene belasting op programma 0. Dat maakt de informatiewaarde van de 3e W per programma naar onze mening geringer.

We geven bij de 3e W van de programma's m.u.v. programma 0 geen inzicht in de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma. Ook dat zijn BBV-regels. In programma 0 geven we het totaal van stortingen en onttrekkingen weer. Een taakveld dat onderdeel is van het programma bestuur en ondersteuning vandaar dat het totaal van stortingen en onttrekkingen in dit programma wel zichtbaar is. Ook de indirecte lasten per programma die tot en met de begroting 2016 zichtbaar werden gemaakt in ieder programma zijn nu samengevoegd en toegerekend aan het taakveld 040 overhead dat onderdeel uit

maakt van het programma 0 Bestuur en ondersteuning. Dit is een direct gevolg van de vernieuwing van het BBV zoals dat in 2017 is doorgevoerd. Vanuit dat nieuwe BBV is expliciet voorgeschreven wat wel en wat niet mag vallen onder overhead. In de bijlage 2 van de begroting treft u de verdeling van de baten en lasten per taakveld aan.

De kolom van het jaar 2020 betreft de resultaten van de rekening 2020. De kolom van het jaar 2021 betreft de actuele begroting 2021 tot en met de 2e financiële bijstellingsrapportage die de raad juni 2021 heeft vastgesteld. Omdat een gedetailleerde toelichting per taakveld is terug te vinden in de bijlage lichten we in de 3eW alleen de hele opvallende financiële ontwikkelingen toe. Een meer gedetailleerde toelichting van de opvallende stijgingen of dalingen in de baten of lasten lichten we toe per taakveld in de bijlage.

Verbonden partijen en (professionele) gesubsidieerde organisaties

We geven per programma inzicht in de financiële bijdrage aan onze verbonden partijen inbegrepen de (professionele) welzijnsinstellingen. Die bijdrage maakt deel uit van de directe lasten zoals opgenomen in de tabel met de 3e W. De raad krijgt daarmee een goed beeld welk deel van het budget we feitelijk overdragen aan deze partners. We hebben de bijdrage opgenomen zoals wij die nu feitelijk in onze meerjarenbegroting hebben geraamd. Die raming sluit aan op de meest recente vastgestelde begroting van de verbonden partij.

Dat geldt echter dit jaar niet voor iedere Gemeenschappelijke Regeling. De meerjarenraming van de GR WOZL en de GR ISD BOL wijken af omdat we van mening zijn dat de meerjarige cijfers uit die begrotingen niet reëel zijn. Waar mogelijk geven we ook aan wat de bijdrage is van de verbonden partij aan de doelen, activiteiten en prestaties van het programma. Ook dit is een eis van het BBV. Als de verbonden partij transparant in haar begroting aan geeft wat ze wil bereiken, wat ze gaat doen en wat dat kost dan is het leggen van die relatie eenvoudig. In de praktijk is dat nog niet altijd het geval. Voor privaatrechtelijke partijen gelden nog steeds de verslaggevingsvoorschriften volgens het Burgerlijk Wetboek (BW2 Titel 9 voor vennootschappen).

Wat zijn de risico's (4e W)

De in het programmaplan opgenomen risico's zijn mogelijke gebeurtenissen die een nadelig effect kunnen hebben op het behalen van de beoogde maatschappelijke effecten, het realiseren van de prestaties en/of de omvang van de daarvoor benodigde financiële middelen. Risico's beheersen we door het nemen van maatregelen. Het financiële restrisico na het effectueren van die maatregel vangen we op met de weerstandscapaciteit. In de paragraaf weerstandsvermogen zetten we alle financiële restrisico's tezamen (de weerstandsbehoefte) af tegen de weerstandscapaciteit. Aan de hand van de aldus te berekenen weerstandsratio beoordelen wij of ons weerstandsvermogen groot genoeg is. We presenteren wederom de meerjarige risico-inschatting in de begroting waardoor we ook meerjarig een redelijke inschatting kunnen maken van de weerstandsratio. De maximale impact en kans inschatting die we hebben gebruikt zijn niet opgenomen in de tabel. Wel nemen we die op in de toelichting per risico. De basis voor de risico-inventarisatie betreft de gepresenteerde risico's uit de kadernota. Waar nodig actualiseren en vullen die aan naar de stand van najaar 2021.

Beleidsindicatoren nieuwe BBV per programma

Met de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van 5 maart 2016 zijn we gehouden om in de programma's in de begroting (artikel 8, tweede lid, van het BBV), en in de

programmaverantwoording (artikel 25, tweede lid, van het BBV) in het jaarverslag, de maatschappelijke effecten die met de verschillende programma's worden beoogd of zijn gerealiseerd, toe te lichten aan de hand van beleidsindicatoren. Deze indicatoren dragen bij om de begroting en jaarverslagen beleidsmatiger en vergelijkbaarder te maken, zodat u als raadslid op de belangrijke momenten in een beleidscyclus zich een beeld kunnen vormen over behaalde beleidsresultaten en te behalen beleidsresultaten. Enkele van die opgedragen beleidsindicatoren zijn inmiddels weer vervallen. Wij blijven daarnaast ook gebruik maken van onze eigen indicatoren.

Paragrafen

In 2.2 treft u de voorgeschreven **paragrafen** aan. In de paragrafen nemen we de informatie op die niet past binnen het programmaplan omdat de activiteiten binnen deze paragraaf dwars door de programma's heen lopen, ondersteunend zijn aan de programma-activiteiten dan wel betrekking hebben op een specifiek onderwerp waarover we de raad separaat moeten of willen informeren. Het betreft de verplichte paragrafen lokale heffingen, bedrijfsvoering, financiering, verbonden partijen, het onderhoud op de kapitaalgoederen, grondbeleid en weerstandvermogen. We hebben geen aparte paragraaf COVID-19 toegevoegd.

In **Hoofdstuk 3** Financieel nemen we vooral al de verplicht gestelde informatie op die de toezichthouder nodig heeft om onze begroting te kunnen toetsen op o.a. realiteit en structureel evenwicht. Dit is dus een financieel technisch hoofdstuk. Daartoe worden allereerst in *paragraaf 3.1* Overzicht baten en lasten de historische, actuele en geplande baten en lasten per programma gepresenteerd. Vervolgens worden in *paragraaf 3.2* Uitgangspunten van de ramingen de uitgangspunten gepresenteerd die zijn gehanteerd bij de samenstelling van de begroting. In de *paragraaf 3.3* financiële positie wordt o.a. inzicht gegeven in de effecten van de gemaakte keuzes en verwachte ontwikkelingen op de baten en/of lasten van de programma's, het evenwicht in de begroting, de investeringen op hoofdlijn en de ontwikkeling van de reserves en voorzieningen. We sluiten dit hoofdstuk af met een beoordeling van de financiële robuustheid van de begroting waarbij de door het BBV verplicht op te nemen financiële indicatoren in samenhang worden beoordeeld. Omdat we de kengetallen en weerstandsratio toelichten in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheer en de ontwikkeling van de exploitatie in Hoofdstuk 1, nemen we de integrale beoordeling van de financiële positie van onze begroting ook op in hoofdstuk 1.

1.3 Ontwikkelingen begrotingssaldo

1.3.1 Meerjarenraming primitieve begroting

In dit deel van hoofdstuk 1 leggen we uit hoe we van de meerjarige raming 2022 t/m 2024 zoals opgenomen in de primitieve begroting 2021 komen tot het actuele geprognosticeerde saldo in de ontwerpbegroting 2022 en het meerjarige geraamde saldo 2023 t/m 2025. Dat doen we door de door de raad gemaakte keuzes met financiële gevolgen voor die saldi, de autonome tussentijdse ontwikkelingen en de door het college in deze begroting aan de raad voorgestelde ruimtevragen voor nieuw beleid achtereenvolgens te presenteren.

1.3.1 Meerjarenraming primitieve begroting 2022

Bij de begrotingsbehandeling 2021 heeft de raad een sluitende formele begroting 2021 vastgesteld op basis van reële ramingen met de kanttekening dat we wel in 2021 nog incidenteel ca. €1 miljoen moesten onttrekken uit de algemene reserve om tot een formeel sluitende begroting te komen. Waarbij we vervolgens in 2022 in aanvulling op de structurele storting nog eens ca. € 825 duizend zouden gaan terugstorten.

Onderstaand het formele meerjarige exploitatiesaldo zoals gepresenteerd in de primitieve begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024.

	(x € 1000)			
Formeel meerjarensaldo begroting 2021-2024	2021	2022	2023	2024
Meerjarig formeel saldo voor inzet algemene en egaliseringsreserve	-1.050	824	0	0
Onttrekking algemene reserve	1.050			
Storting egaliseringsreserve algemene uitkering		-824		
Meerjarig formeel saldo na inzet algemene reserve en egaliseringsreserve	0	0	0	0

Tabel 1 Formeel meerjarensaldo begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024

Een saldo dat bevroren is op de stand van de 2e financiële bijstellingsrapportage 2020 en medio 2020 is berekend.

1.3.2 Meerjarenraming Kadernota 2022

Voorjaar 2021 actualiseren wij voor de raad het meerjarensaldo door alle tot dan toe genomen besluiten en ontwikkelingen door te vertalen in een nieuwe meerjarenprognose en die prognose op te nemen in de kadernota. Daaraan gekoppeld geven wij u dan ook het advies of er financiële ruimte is voor de nieuwe beleidsalternatieven. Dit doen we omdat we van mening zijn dat er voor de raad een integrale afweging moet zijn voor nieuw beleid. Alleen het hebben van een goed plan is niet meer voldoende voor budgettaire dekking. De tijd dat gemeenten door groei van de algemene uitkering jaarlijks budgettaire ruimte hadden is al lang voorbij. Er moet ruimte zijn in de financiële middelen en de alternatieven moeten t.o.v. elkaar worden gewogen. Dit laatste is onvermijdelijk in tijden van krapte.

De kadernota 2022 bevatte in financiële zin weinig goed nieuws. We hebben de raad aangegeven dat we primair vanwege landelijke ontwikkelingen verwachtten in deze begroting 2022 opnieuw ruim en meerjarig te moeten bijramen op zowel Wmo alsook jeugdhulp. Tekorten op de Wmo zijn overigens niet uniek voor Landgraaf. Nagenoeg alle gemeenten kampen hiermee. Een deel van die tekorten komt voort uit

rijksbeleid, zoals de AMvB met betrekking tot de tariefstelling huishoudelijke hulp, het abonnementstarief en gerechtelijke beslissingen met betrekking tot de indicering hulp bij het huishouden. Maar ook de COVID-19 pandemie zal zijn effect hebben gehad op het beroep op de jeugdwet waarbij de lange termijneffecten nog onzeker zijn.

Samen met de andere jaarlijks terugkerende autonome ontwikkelingen een negatieve ontwikkeling van ca. €4,5 miljoen in 2022 oplopend tot ca. € 5,4 miljoen in 2024!

Alleen dankzij een tweetal stevige ruimtecreaties konden we dit geraamde saldo terugbrengen tot naar de toekomst toe redelijkerwijze om te buigen proporties van een tekort van €1,57 miljoen in 2022 tot €2,7 miljoen in 2025.

(x € 1000)				
Meerjarenraming Kadernota 2022	2022	2023	2024	2025
Meerjarig saldo B2021	-	-	-	-
Budgettair effect salariskosten	-95	-113	-133	-500
Budgettair effect begrotingen gemeenschappelijke regelingen	-518	-551	-383	-317
Budgettair effect Wmo*	-1.271	-1.649	-2.059	-2.573
Budgettair effect jeugdhulp	-2.009	-1.707	-1.621	-1.623
Budgettair effect overige autonome posten	-426	-438	-449	-459
RCC-02 Risicovoller ramen algemene uitkering	1.750	1.750	1.750	1.750
RCC-03 minder storten in algemene reserve	1.000	1.000	1.000	1.000
Effect extra Rijksmaatregelen	pm	pm	pm	pm
Totaal	-1.570	-1.709	-1.895	-2.723

Tabel 2 Saldi Kadernota 2022

We gaven we u aan dat we in deze begroting 2022 de algemene uitkering wat progressiever (risicovoller) zouden gaan ramen door meer dan te doen gebruikelijk de in de circulaire opgenomen aantallen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) te volgen (RCC-02). Daarnaast toonde de doorrekening van de weerstandsratio op dat moment aan dat substantieel en structureel minder storten in de algemene reserve mogelijk was (RCC-03).

Bij elkaar opgeteld een nog steeds groot structureel negatief saldo. Een saldo dat ondanks mogelijk te verwachten compenserende maatregelen van het Rijk ervoor zorgde dat wij de raad adviseerden slechts enkele van de door ons gewenste ruimtevragende beleidsalternatieven en dan ook nog veelal incidenteel op te nemen in de nieuwe begroting 2022. Tevens hebben wij u aangegeven dat we het noodzakelijk achten om in aanloop naar de begroting 2023 ombuigingsmogelijkheden in kaart te brengen mochten we in een situatie komen waarin dit nu geraamde saldotekort niet of niet afdoende kan worden afgedekt door compenserende maatregelen van een nieuw Kabinet.

Zoals te doen gebruikelijk actualiseren we in dit deel van de programmabegroting de in de kadernota geraamde voorlopige saldi 2022 t/m 2025 naar de stand van juli van het jaar 2021. Daarnaast actualiseren we nog een aantal ramingen die we pas bij de begroting doorrekenen zoals de kleinere bijstellingen van de richtbudgetten en de meerjarige bijstelling van de kapitaallasten. Waar nodig lichten we die actualisering toe. Doel is de raad zo transparant als mogelijk inzicht te bieden in de nieuwe saldi inbegrepen de (voorlopige) keuzes die door de raad zijn vastgesteld bij de vaststelling van de kadernota 2022.

(3) In de kadernota zat een kleine telfout bij het totaal van de geraamde meerlasten Wmo. U bent daarover voor behandeling Kadernota 2022 geïnformeerd.

1.3.3 Vastgestelde beleidsalternatieven Kadernota 2022-2023

In de kadernota heeft de raad zowel een besluit genomen over enkele ruimtevragende beleidsalternatieven die tot een directe bijstelling van de begroting 2021 voerden alsook over de beleidsalternatieven die pas m.i.v. 2022 budgettair effect zouden hebben.

Ruimtevragen 2021 t.l.v. algemene reserve

Onderstaand de ruimtevragen 2021 die door de raad zijn vastgesteld bij de vaststelling van de kadernota 2022. De dekking van deze ruimtevragen is gehaald uit de algemene reserve. Omdat het een bijstelling 2021 betreft was dit besluit na vaststelling kadernota 2022 definitief en zijn deze middelen dus ook vrijgegeven ter realisatie in 2021.

(x € 1000)

RVC 2021	Ruimtevregend alternatief 2021 incidenteel te dekken	2021
RVC-exp 01	Uitbreiding formatie t.b.v. services facilitair bedrijf	14
RVC-exp 02	Implementatie project "less is more"	88
RVC-exp 03	Salariskosten extra wachtlijstbeheer/ziektevervanging extra inhuur jeugdhulp	110
RVC-exp 04	Salariskostenreparatie formatie/achterstallig onderhoud jeugd/wmo KCC	130
	totaal lasten	343

Tabel 3 Ruimtevragen 2021 zoals opgenomen in de kadernota 2022

Ruimtevragen t.l.v. exploitatiesaldo 2022-2025

U heeft bij vaststelling kadernota ook het advies van het college m.b.t. de ruimtevragen 2022 vastgesteld. Omdat het daartoe benodigde budget pas in 2022 wordt ingezet vindt de definitieve vaststelling dus pas plaats bij vaststelling van deze begroting 2022. Dit betreft (A) alternatieven die structureel worden opgenomen in de exploitatie, (B) alternatieven die we dekken uit de jaarlijks beschikbare meerjarige ruimte kapitaallasten en (C) alternatieven die we alleen tijdelijk en dus incidenteel dekken. Deze laatste categorie (C) alternatieven zijn financieel en beleidsmatig dus niet structureel geborgd.

Ruimtevragen structureel opgenomen in exploitatiesaldo 2022-2025 (A)

Een vijftal ruimtevragende alternatieven zijn op basis van de kadernota 2022 structureel opgenomen in het in deze begroting gepresenteerde meerjarige exploitatiesaldo.

(x € 1000)

RVC 2022	Structureel gedekte ruimtevragen (A)	2022	2023	2024	2025
RVC-exp 07	Uitbreiding beleidscapaciteit sociaal domein	87	89	92	94
RVC-exp 12	Formatieplaats Bureauhoofd BOR	64	66	67	69
RVC-exp 16	Formatie-uitbreiding Openbare orde en Veiligheid	90	92	95	97
	Totaal	241	247	254	260

Tabel 4 Ruimtevragen 2022 die structureel gedekt zijn in de exploitatie 2022-2025

Drie vindt u terug in bovenstaande tabel. Een tweetal kleinere alternatieven zijn vanwege het geringe saldo meegenomen in de bijstelling van de richtbudgetten. Dit betreft de RVR01 Structurele uitbreiding capaciteit griffie en RVC-invest 2022 Lichte ophoging van de dekking voor kapitaallasten.

Ruimtevragende investeringen t.l.v. jaarlijkse ruimte kapitaallasten in de programma's (B)

Jaarlijks is er een vast bedrag aan kapitaallastruimte beschikbaar ter afdekking van de kapitaallasten van de investeringen in het nieuwe begrotingsjaar. Navolgend de lijst met investeringen die ook integraal was opgenomen in de kadernota 2022 (4).

(4) In de investeringskaarten (RVCi) in de bijlage van de kadernota zaten enkele slordigheden/fouten die ook geconstateerd zijn tijdens de behandeling van de kadernota in de raad. De raad is toegezegd die fouten te corrigeren in de begroting. We hebben geconstateerd dat de slordigheden in de kaarten niet zijn overgenomen in de totaaltabel met geraamde kapitaallasten zoals opgenomen in het hoofddocument. Die totaaltabel was juist en volledig.

(x € 1000)						
<u>RVCi 2022</u>	<u>Ruimtevragende investeringen</u>	<u>Investerings bedrag</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>
RVC-inv 01	Reconstructieprojecten GVVP – <u>Ruggegraat</u>	500	14	14	14	14
RVC-inv 02	Verkeersveiligheidsprojecten	150	6	6	6	6
RVC-inv 03	Investeringsbudget transformatie	3500	100	100	100	100
RVC-inv 04	Uitvoering duurzame instandhouding bossen, fase 2	250	5	5	5	5
RVC-inv 05	Vervangingsinvesteringen wegen	590	17	17	17	17
RVC-inv 06	Vervangen OV-masten	10	0	0	0	0
RVC-inv 07	Jaarlijkse investering ov-armaturen naar led	230	6	6	6	6
	totaal	5.230	148	148	148	148

Tabel 5 Kapitaallasten ruimtevragende investeringen 2022–2025

Zoals aangegeven overstijgt de benodigde kapitaallastruimte van €148 duizend licht de jaarlijks beschikbaar ruimte van €142 duizend. Het verschil is meegenomen in de bijstelling van de richtbudgetten. Naast een investeringsbedrag van ca. €5,2 miljoen in de programma's is er jaarlijks ook een vast bedrag gereserveerd ter dekking van de kapitaallasten van de bedrijfsvoeringsinvesteringen ter hoogte van ca. €0,4 miljoen. Daarenboven hebben we nog de jaarlijkse investeringen in de riolen ter hoogte van ca. €5,9 miljoen waarvan de kapitaallasten worden verwerkt in de rioolheffing. Een samenvattend overzicht van alle investeringen treft u zoals altijd aan in bijlage 3 van de begroting.

Ruimtevragen incidenteel gedekt t.l.v. reserves 2022–2023 (C)

Vanwege de onzekere financiële situatie zijn, cf. het voorstel aan u in de kadernota 2022, de volgende beleidsalternatieven alleen incidenteel gedekt uit de reserves maar wel voor twee jaar. Dit betreft de volgende alternatieven:

(x € 1000)

RVC 2022	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
RVC02 2021	Project "Less is more"	45	0		
RVC03 2021	Jeugdcapaciteit versus wachtlijsten	110	0		
RVC-exp 01	Leerlijn duurzaamheid	16	16		
RVC-exp 02	Vrijtijdseconomie	80	80		
RVC-exp 08	Praktech voorzetting pilot	100	0		
RVC-exp 10	Uitbreiding capaciteit participatiecoach	70	71		
RVC-exp 11	Uitbreiding formatie tbv services facilitair bedrijf	35	36		
RVC-exp 14	Uitvoering klimaatakkoord	87	89		
RVC-exp 17	Tijdelijke capaciteit afd ROG en afd KCC	349	354		
RVC-exp 18	Formatie Communicatie 1,3 fte	105	105		
	ten laste van reserve transformatie (RVC-02+RVC-17)	429	434		
	ten laste van algemene reserve	568	317		
	Totaal ten laste van reserves	997	752	0	0

Tabel 6 Incidenteel te dekken ruimtevrage alternatieven kadernota 2022 voor de jaren 2022 en 2023

Bij elkaar opgeteld voor 2022 en 2023 ca. €1,75 miljoen waarvan €863 duizend t.l.v. de transformatie-reserve en €885 t.l.v. de algemene reserve. Tellen we de al definitief vastgestelde incidentele onttrekking 2021 hierbij op dan betreft het een totale inzet van ca. €2,1 miljoen aan reserves ter dekking van de incidentele alternatieven in 2021, 2022 en 2023 zoals die waren opgenomen in de kadernota 2022.

(Nog) Niet vastgestelde ruimtevrage beleidsalternatieven Kadernota

Voor het eerst presenteren we in de begroting ook de niet door de raad vastgestelde alternatieven die wel waren opgenomen in de kadernota. Dit betreft alternatieven of te dekken jaren van alternatieven waar wij u geadviseerd hebben vanwege de onzekere financiële situatie deze niet (structureel) vast te stellen. Dit omdat we eerst de pilot willen afwachten (RVC03) of omdat we de definitieve keuze pas willen maken bij het ombuigingsdebat 2023. Dit betreft de volgende alternatieven zoals opgenomen in onderstaande tabel.

(x € 1000)

NR	Ruimtevrage die niet zijn afgedekt	2022	2023	2024	2025
RVC01 2022	Leerlijn duurzaamheid			16	16
RVC02 2022	Vrijtijdseconomie			80	80
RVC03 2022	Extra sociaal onderzoeker	75	75	75	75
RVC09 2022	Project bepaling ontwikkelbaarheid 0-30% arbeidsfit		329	229	233
RVC10 2022	Uitbreiding capaciteit participatiecoach			73	75
RVC11 2022	Uitbreiding formatie tbv services facilitair bedrijf			37	37
RVC14 2022	Uitvoering klimaatakkoord			92	94
RVC18 2022	Formatie Communicatie 1,3 fte			105	105
	Totaal	75	404	707	715

Tabel 7 Niet in de begroting opgenomen ruimtevrage (deel)alternatieven

Bij elkaar opgeteld een structurele behoefte aan nieuw beleid m.i.v. 2024 van ruim meer dan €700 duizend die dus niet zijn afgedekt in deze begroting om redenen van te verwachten financiële tekorten en onzekerheden zoals ook aangegeven in de kadernota 2022.

1.3.4 Budgettaire mutaties na vaststelling kadernota 2022

Zoals altijd vinden er na vaststelling van de kadernota nog ontwikkelingen en budgettaire mutaties plaats die van invloed zijn op het in de kadernota geraamde meerjarensaldo. Achtereenvolgens lichten we de volgende mutaties toe:

- Effect meicirculaire 2021
- Effect correctie autonome ontwikkeling begroting GR WOZL
- Effect aanvullend te ontvangen Rijksbijdrage jeugdhulp 2022–2025
- Effect bijstelling richtbudgetten en kleinere concernposten.

Effect meicirculaire 2021

We hebben de via de meicirculaire 2021 ontvangen extra middelen voor 2021 gestort in de algemene reserve. Alles bij elkaar een bedrag van ca. €2,5 miljoen (5) . Dit in de wetenschap dat er met zekerheid nog bijstellingen zullen moeten plaatsvinden in 2021 op het beschikbare budget 2021 voor de Wmo en jeugd (6).

De meerjarige cijfers uit de meicirculaire van het lopend jaar T (2021) waren zoals te doen gebruikelijk nog niet verwerkt in de kadernota van T+1 (2022). We baseerden ons in de kadernota nog op de maartcirculaire 2021. Per raadsinformatiebrief (7) hebben wij eind juni u in hoofdlijnen geïnformeerd over de gevolgen van de meicirculaire 2021. We gaven daarbij aan dat de meicirculaire 2021 geen substantieel effect heeft op de meerjarige ramingen algemene uitkering zoals geprognosticeerd in de kadernota 2022 (8). Met inzet van de egalisatiereserve algemene uitkering zouden wij de verschillen tussen de maartcirculaire en de meicirculaire 2021 opvangen. Bij het definitief verwerken van de mutaties a.g.v. de circulaire zijn we toch nog tegen een door te voeren correctie op de raming van de algemene uitkering aangelopen.

(5) Voordeel betrof de positieve mutatie algemene uitkering meicirculaire 2021 versus meicirculaire 2020 o.a. a.g.v. overname risicovollere raming waardes maatstaven in 2021, €1,65 miljoen voordeel a.g.v. corona–steunpakketten, en ca €0,9 miljoen nadeel a.g.v. de doorgevoerde correctie op de 1e begrotingswijziging GR WOZL vanwege de niet reële raming 2021.

(6) N.a.v. een eerste voorlopige doorrekening betreft dit een correctie van ca. €3 miljoen nadelig.

(7) RIB Meicirculaire 2021 documentnummer 21.20935 datum 16 juni 2021

(8) Dit omdat de prognose kadernota al gebaseerd was op de maartcirculaire 2021

	(x € 1000)			
Ontwikkeling algemene uitkering (accres)	2022	2023	2024	2025
AU meicirculaire 2020 cf. begroting 2021 en meerjarenraming 2022–2024	76.341	76.800	77.147	77.147
AU meicirculaire 2021 o.b.v. BZK eenheden m.u.v. inwoners en woonruimten	78.021	77.882	78.547	79.566
Bruto accres	1.681	1.082	1.401	2.419
Budgettair effect mutatie functioneel vertaalde posten	-100	-89	-100	-123
Aframen stelpost jeugd (zit reeds in absolute raming)	-862	0	0	0
Stelpost te verwachten onderuitputting BCF fonds	200	200	200	200
Mutaties egalisatie reserve algemene uitkering	-18	558	249	-747
Netto accres na inzet egalisatiereserve	900	1.750	1.750	1.750
Reeds in saldo Kadernota opgenomen ruimtecreatie ontwikkeling Algemene uitkering (accres)	1.750	1.750	1.750	1.750
Budgettair effect mutatie accres meicirculaire 2021 t.o.v. RCC –02 kadernota	-850	0	0	0

Tabel 8 Budgettair effect Ontwikkeling algemene uitkering (accres)

Wij hadden voor de aanvullende incidentele Rijkscompensatie voor de Jeugdhulp in 2021 (9) ook een baten stelpost opgenomen voor 2022 in de meerjarenraming van de begroting 2021 ter hoogte van ca. € 862 duizend. In de raming van de algemene uitkering zit die extra bijdrage al verwerkt. Alhoewel we naar we nu zeker weten in 2022 nog meer middelen krijgen voor de jeugdhulp is dat zuiver gesproken niet juist. Dit betekent dat wij het budgettaire effect van de raming van de algemene uitkering van plus € 1,75 mln. voor 2022 neerwaarts moeten bijstellen met € 862 duizend waarna met inzet van de egalisatiereserve we tot in tabel 8 opgenomen mutatie op de reeds in het saldo van de kadernota opgenomen ruimtecreatie RCC–02 komen. Met de nadrukkelijke kanttekening dat het budgettaire effect van deze nog steeds zeer positieve ontwikkeling van het accres primair een gevolg is van het risicovoller ramen van de te verwachten uitkering en met de kanttekening dat de effecten van de herverdeling van het gemeentefonds dat m.i.v. 2023 stapsgewijs wordt doorgevoerd nog niet verwerkt zijn in de meerjarige raming van de algemene uitkering omdat er nog geen definitieve besluiten hierover zijn genomen.

Recent hebben we het geactualiseerde maar nog steeds voorlopige herverdeelvorschstel gekregen. Geactualiseerd aan de hand van de cijfers 2019. Met een herverdeelt afname van €50 per inwoner een verdubbeling van het nadeel voor Landgraaf t.o.v. het voorgaande vorschstel (10). Alhoewel de Raad voor het Openbaar Bestuur en de VNG nog kunnen reageren op dit vorschstel moeten we er rekening mee houden dat we in de periode 2023–2025 jaarlijks te maken gaan krijgen met een oplopende korting in stapjes van €15 per inwoner. In de risicoparaagraaf wordt dit risico nader uitgewerkt.

(9) Dit betrof de eerder toegezegde aanvullende bijdrage landelijk van €300 miljoen die voor 2020 en 2021 gold en die we in de raming ook voor 2022 mochten opnemen alhoewel daarvoor de middelen formeel nog niet in de algemene uitkering waren opgenomen. Voor Landgraaf een bedrag van ca. €862 duizend.

(10) Een herverdelingsnadeel van €50 per inwoner betekent voor Landgraaf m.i.v. 2026 een nadelig budgettair effect van ca. €1,9 miljoen

Effect correctie raming 1e begrotingswijziging 2021 WOZL

Bij het in de Kadernota 2022 verwerken van de autonome ontwikkeling van de nieuwe begroting 2022 van de GR WOZL zijn we zoals te doen gebruikelijk uitgegaan van de in de meerjarenschijven 2022–2024 opgenomen bijdrage behorende bij de actuele begroting 2021 aan de GR WOZL. Een bijdrage die

gebaseerd was op de actuele begroting 2021 van de GR WOZL inbegrepen de 1e begrotingswijziging 2021 WOZL. Uit de ontvangen meicirculaire 2021 is gebleken dat in de 1e begrotingswijziging 2021 van de GR WOZL ten onrechte is geanticipeerd op een in de meicirculaire te verwachten verhoging van de rijksbijdrage (onderdeel integratie-uitkering Participatie) van afgerond €0,9 mln. Die verhoging zat al in onze ramingen. In de RIB meicirculaire 2021 bent u hierover al geïnformeerd aangezien dit ook effect had op de raming van 2021.

(x € 1000)

Correctie bijdrage begroting 2022 GR WOZL	2022	2023	2024	2025
Budgettaire effect	-924	-888	-1.055	-623

Tabel 9 Correctie raming meerjarige bijdrage Begroting 2022 GR WOZL

We laten hier dus welbewust de ramingscijfers van de vastgestelde begroting 2022 GR WOZL los.

Effect aanvullend te ontvangen Rijksbijdrage jeugdhulp 2022-2025

In de kadernota hebben we u de landelijke en Landgraafse tekorten in de jeugdhulp toegelicht. Bij de kadernota wisten we nog niet of en in welke mate het Rijk de tekorten in de jeugdhulp zou compenseren. Eventueel extra daarvoor te ontvangen bedragen zaten daarmee ook nog niet in de algemene uitkering van de meicirculaire 2021. Inmiddels is er een arbitrage-uitspraak gedaan en zijn er concrete toezeggingen gedaan voor 2022. De gemeenten krijgen in 2022 € 1.314 miljoen, boven op de € 300 miljoen die het Rijk al als voorschot had gegeven voor de tekorten op de jeugdzorg. Verder worden er maatregelen genomen om € 214 miljoen te besparen. Samen dekt dat het volledige geraamde tekort van € 1,9 miljard van de gemeenten zoals vastgesteld door de diverse onderzoeken van o.a. AEF. Dat heeft staatssecretaris P. Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport besloten na de uitspraak van de arbitragecommissie. Deze stelde dat het Rijk de gemeenten volledig moest compenseren voor de tekorten in de jeugdzorg. Voor Landgraaf betekent dit in 2022 een extra bedrag van ca. €3,7 miljoen.

(x € 1000)

Aanvullende bijdrage jeugdhulp 2022 en verder	2022	2023	2024	2025
Incidenteel extra bijdrage 2022	3.703			
Anticipering 75% op toekomstige bijdrage jeugdhulp		3.073	2.885	2.659
Totaal extra te ontvangen bijdrage jeugdhulp	3.703	3.073	2.885	2.659

Tabel 10 Aanvullende bijdrage jeugdhulp 2022-2025

Over de jaren vanaf 2023 waren daarbij nog geen directe afspraken gemaakt. Daar gaat een nieuw kabinet uiteindelijk over en ten tijde van het opstellen van deze begroting was dat er nog niet.

Het ministerie van BZK, VNG en IPO hebben echter inmiddels onderling afgesproken dat 75% geraamd mag worden van de bedragen waar de Arbitragecommissie meerjarig van uit gaat.

Wat dat financieel betekent voor Landgraaf is opgenomen in de bovenstaande tabel 10.

Effect bijstelling richtbudgetten en kleinere concernposten

Zoals ieder jaar zijn er bij de totstandkoming van de nieuwe begroting meerdere kleinere budgetten en concernposten – we noemen die richtbudgetten – die bijgesteld moeten worden indien en voor zover deze posten niet al zijn meegenomen in het voorlopige geraamde saldo van de kadernota. Een tweetal kleinere ruimtevragende alternatieven die voorlopig zijn vastgesteld in de kadernota zijn eveneens verwerkt in deze

bijstelling van de richtbudgetten. Dit betreft de al eerder genoemde RVR01 Structurele uitbreiding capaciteit griffie (11) en RVC-invest 2022 Lichte ophoging van de dekking voor de kapitaallasten (12).

(11) Ca. €10,5 duizend structureel

(12) Ca. €6 duizend structureel

	(x € 1000)			
Kleine budgettaire effecten van autonome ontwikkelingen en ruimtevragen als onderdeel van de bijstelling van de richtbudgetten	-87	-65	-65	-65
Overige bijstellingen richtbudgetten en mutaties concernposten	-53	-103	-476	-590
Afronding saldi	21	-62	10	1
Budgettair effect per saldo	-119	-230	-531	-654

Tabel 11 Bijstelling richtbudgetten en diverse overige concernmutaties

De belangrijkste verklaring voor de mutaties betreft de actualisering van de meerjarig geraamde lopende kapitaallasten hetgeen een oplopend nadelig budgettair effect heeft. De doorgevoerde mutaties t.o.v. de geraamde meerjarige stortingen in en onttrekkingen aan reserves hebben vooral in 2024 en 2025 een nadelig effect. Tenslotte zijn enkele budgettair nadelige correcties doorgevoerd ten opzichte van de meerjarenraming 2024 behorende bij de begroting 2021 welke doorwerken naar de meerjarenschijf 2025.

1.4 Formeel en structureel meerjarig begrotingsevenwicht

1.4.1 Formeel begrotingssaldo 2022–2025

Tellen we het geraamde meerjarige formele saldo in de kadernota 2022 en de hiervoor toegelichte mutaties bij elkaar op dan krijgen we onderstaand meerjarig formeel begrotingssaldo 2022–2025. Het saldo waarin alle geraamde structurele en incidentele baten en lasten en stortingen en onttrekkingen aan de reserves in verwerkt zitten.

(x € 1000)

Formeel saldo begroting 2022 en meerjarenraming 2023–2025	2022	2023	2024	2025	Tabel
Saldo voor dekking ruimtevragen en nog door te voeren mutaties na kadernota	-1.570	-1.709	-1.895	-2.723	tabel 2
Budgettaire effect incidentele ruimtevragen 2021 ¹³ kadernota	0	0	0	0	tabel 3
Budgettaire effect incidenteel te dekken ruimtevragen 2022–2023 ¹⁴ kadernota	0	0	0	0	tabel 4
Budgettaire effect te dekken structurele ruimtevragen kadernota	-241	-247	-254	-260	tabel 5
Budgettaire effect ruimtevragende investeringen 2022 ¹⁵ kadernota	0	0	0	0	tabel 6
Budgettaire effect niet vastgestelde (jaren van) ruimtevragende alternatieven	0	0	0	0	tabel 7
Mutatie accres algemene uitkering	-850				tabel 8
Budgettaire effect correctie raming bijdrage GR WOZL	-924	-888	-1.055	-623	tabel 9
Budgettaire effect extra bijdrage jeugdhulp	3.703	3.073	2.885	2.659	tabel 10
Budgettaire effect bijstelling richtbudgetten en concernposten	-119	-230	-531	-654	tabel 11
Saldo	0	0	-850	-1.600	

Tabel 12 Formeel saldo begroting 2022 en meerjarenraming 2023–2025

Het budgettaire effect op de exploitatie van de incidenteel te dekken ruimtevragen is weliswaar nul maar die ruimtevragen leggen natuurlijk wel beslag op de algemene reserve en de reserve transformatie. Het budgettaire effect van de ruimtevragende investeringen is eveneens nul omdat we ieder ramingsjaar al rekening houden met de vaste benodigde ruimte voor de bijbehorende kapitaallasten. Onder aan de streep dus een formeel sluitende begroting 2022. Maar dat alleen is niet bepalend voor het behoud van repressief toezicht. De provincie beoordeelt de begroting op behoud van repressief toezicht met name aan de hand van het structureel en reëel evenwicht.

(13) Geen budgettaire effect omdat deze gedekt worden uit reserves.

(14) Geen budgettaire effect op saldo omdat deze gedekt worden uit reserves.

(15) Geen budgettaire effect omdat hiervoor jaarlijks een vaste ruimte is geraamd voor kapitaallasten.

1.4.2 Structureel en reëel begrotingssaldo 2022 en meerjarenraming 2023–2025

De Provincie stelt als toezichthouder de eis dat de begroting van de gemeente meerjarig structureel en reëel in evenwicht is. Met dat laatste wordt bedoeld dat de structurele lasten in 2022 niet groter mogen zijn dan de structurele baten. Om te komen tot het structurele evenwicht dient het formele begrotingssaldo 2022–2025 daarom gecorrigeerd te worden voor de incidentele baten en de incidentele lasten. Het alsdan resterende saldo dient in het jaar 2022 groter te zijn dan nul. Lukt dat niet in 2022 dan dient uiterlijk het laatste jaar van de meerjarenraming dat structureel evenwicht bereikt te worden waarbij in de begroting aangetoond wordt dat dit ook op basis van reële ramingen en ombuigingsplannen zal worden gerealiseerd.

Juli 2021 hebben de provincies als toezichthouders op de financiën van de gemeenten een nieuwe handreiking gepubliceerd. Deze handreiking 'Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten'

bakent de definitie van wat nu als incidenteel en wat als structureel mag worden beschouwd verder af. Deze handreiking gaat verder dan de notitie 'structurele en incidentele baten en lasten' van de commissie BBV omdat daarin geen scherpe definities staan waardoor er verschillende interpretaties waren bij gemeenten en provincies. Deze handreiking is een aanvulling op het al bestaande Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 'GTK 2020 Gemeenten'. Het op deze korte termijn toepassen van deze handreiking heeft het tijdspad van de begroting en in het bijzonder de vertaling van het formeel saldo naar het meerjarige structurele saldo behoorlijk onder tijdsdruk gezet. Posten die in de begroting 2021 nog als incidenteel mochten worden aangemerkt zijn dat nu niet meer. Mochten we onze structurele "last" in de vorm van de €1,75 miljoen storting in de algemene reserve altijd en ook verklaarbaar als incidenteel beschouwen, op basis van deze nieuwe handreiking mag dat niet meer. De provincie stelt weliswaar dat geen sprake is van nieuwe regelgeving maar de andere interpretatie van dit soort posten maakt dat deze handreiking verregaande impact heeft op de begroting en het voor elkaar krijgen van het structureel en reëel evenwicht. De provinciaal toezichthouder heeft toegezegd terughoudend om te gaan met het intrekken van het repressief toezicht mochten we als gemeente alleen hierdoor niet in staat zijn dat structureel en reëel evenwicht te volbrengen.

Op basis van het overzicht van incidentele baten en lasten zoals verplicht opgenomen in hoofdstuk 3 van deze begroting komen wij tot de conclusie dat het realiseren van een structureel en reëel evenwicht in 2022 niet zal lukken. Alhoewel we in de formele meerjarenraming van de begroting 2022 een tekort hebben in 2025 zal het ons wel lukken om het jaar 2025 structureel en reëel in evenwicht te brengen. Dit is met name het gevolg van het feit dat we in de laatste twee jaren van de meerjarenschijven veel minder onttrekken aan de reserves. Onttrekkingen die als incidentele baten gelden.

		(x € 1000)			
Structureel en reëel saldo begroting 2022 en meerjarenraming 2023–2025		2022	2023	2024	2025
Formeel saldo begroting 2022 en meerjarenraming 2023–2025		0	0	-850	-1.600
Meerjarige raming van baten		127.051	123.894	122.828	123.715
	Waarvan incidenteel	4.766	2.443	543	286
	Waarvan structureel	122.285	121.451	122.285	123.429
Meerjarige raming van lasten		127.051	123.894	123.678	125.315
	waarvan incidenteel	3.462	1.535	1.319	2.064
	Waarvan structureel	123.589	122.359	122.359	123.251
	Saldo	-1.304	-908	-74	178

Tabel 13 Structureel en reëel saldo begroting 2022 en meerjarenraming 2023–2025

Alhoewel we vanaf 2025 toch nog een structureel en reëel evenwicht hebben blijft het doorvoeren van een ombuigingsoperatie noodzakelijk omdat we in dit meerjarig overzicht de gevolgen van de herverdeling van het gemeentefonds nog niet hebben verwerkt

Daartoe zullen we een tweetal trajecten doorlopen. In de eerste plaats gaan we in aanvulling op de al lopende procesverbeteringen in het Wmo proces de Wmo verzakelijken. En wel op een dusdanige wijze dat we de Wmo-zorg en in het bijzonder de hulp bij het huishouden aan diegene die deze zorg het allermeeste nodig hebben nu en ook in de toekomst kunnen blijven garanderen. We gaan hier niet afwachten op door

ons als noodzakelijk geachte Rijksbesluiten zoals bijvoorbeeld het herinvoeren van een inkomensafhankelijke bijdrage in de Wmo. Net als voor de burger geldt ook voor ons eerst EIGEN KRACHT. Maar dat vergt dan wel een verzakelijking van de Wmo. We nemen hierbij de geleerde lessen elders in het land nadrukkelijk mee.

Het tweede traject dat we gaan doorlopen betreft het doorlopen van een diepgaande “Zero Based Budgetting” exercitie. Daarvoor gaan we dit keer wel externe begeleiding voor inzetten. Enerzijds omdat de begeleiding van dit proces veel extra capaciteit vraagt maar vooral ook omdat externe ogen dwingen zeker indien die ogen de kennis van meerdere ZBB-exercities bij andere gemeenten inbrengen. We hebben hiervoor een extra incidenteel budget geraamd van €100 duizend.

1.5 Weerstandscapaciteit, –behoefte en –ratio's

Weerstandscapaciteit – behoefte en –ratio's

Bij het beoordelen van de financiële positie van de gemeente Landgraaf en het structureel en reëel evenwicht in het bijzonder neemt de provinciale toezichthouder naast de verplichte financiële indicatoren vooral ook de weerstandsratio mee. Die indicator geeft immers direct inzicht in de mate waarin de gemeente in staat wordt geacht grote financiële tegenvallers op te vangen met haar reserves en eventuele ruimte in de exploitatie zonder dat dit direct ten koste gaat van het vastgestelde beleid.

Voor wat betreft de onderbouwing en berekening van de weerstandsbehoefte, de benodigde weerstandscapaciteit en de ratio's verwijzen we naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. In het programmaplan treft u per programma in de 4e W een nadere onderbouwing aan van de risico's per programma in meerjarenperspectief met een toelichting op het risico.

We presenteren de kleine weerstandsratio (16) die inzicht biedt in de mate waarin de omvang van onze algemene reserve in 2022 en de periode 2022–2025 groot genoeg is om de ge-identificeerde risico's op te vangen. Opvangen zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid. We gebruiken hiervoor de kleine ratio (r) omdat we bij die ratio alleen de algemene reserve gebruiken als basis voor de weerstandscapaciteit. Noodgedwongen inzet van die capaciteit gaat niet ten koste van staand beleid.

(x € 1000)				
Weerstandsratio per 31/12	2022	2023	2024	2025
Weerstandscapaciteit klein (algemene reserve)	8.509	8.986	9.762	10.547
Weerstandsbefoefte (som van financiële restrisiko's)	3.644	5.441	6.998	7.573
kleine ratio r	2,3	1,7	1,4	1,4

Tabel 14 Weerstandsratio klein meerjarig

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de kleine ratio boven (2022) of binnen de afgesproken signaleringsbandbreedte blijft. We merken hierbij op dat in de hierbij gepresenteerde stand van de algemene reserve tot en met de 2e financiële bijstellingsrapportage nog geen rekening is gehouden met het positieve jaarrekeningresultaat 2020 van ca. €1,3 miljoen, noch met de al vastgestelde extra bijdrage aan JENS van €780 duizend. Ook de te verwachten extra onttrekkingen t.b.v. te verwachten overschrijdingen budget Wmo en Jeugd in 2021 zijn hierin nog niet verwerkt. De ratioberekening is altijd een momentopname waarbij we bij de begroting de stand van de reserves bijwerken tot en met de 2e financiële bijstellingsrapportage.

T.o.v. de kadernota zien we een meerjarig lagere verwachte stand van de algemene reserve. Dit is natuurlijk een direct gevolg van het besluit om structureel m.i.v. 2022 nog maar €750 duizend te storten in de algemene reserve i.p.v. de €1,75 miljoen. De weerstandsbehoefte is met name in het laatste jaar ook lager dan in de kadernota. Dit is primair het gevolg van het niet meer opnemen van het risico 'meerjarige effect van de Covid-19 pandemie op de algemene uitkering'. Dit laatste omdat de staatsschuld onder de 60% grens is gebleven en daarmee veel minder is gestegen door de Covid-19 pandemie dan aanvankelijk verwacht.

(16) De kleine weerstandsratio is de verhouding tussen de verwachte stand van de algemene reserve per 31 dec in het begrotingsjaar en de som van de geïnventariseerde risico's.

1.6 Tarieven

Tarieven

Binnen de kaders van de wet heeft de gemeente enige beleidsvrijheid over de hoogte van de heffingen. Het coalitieconvenant vult deze beleidsvrijheid deels in. In dit convenant is afgesproken dat de opbrengsten gemeentelijke belastingen en heffingen met niet meer dan de inflatie zullen stijgen. Voor 2022 betekent dit een stijging met 1,6% ten opzichte van het jaar 2021. Deze percentages zijn gebaseerd op de prijsindexering Bruto Binnenlands Product (BBP) zoals die in de meicirculaire 2021 zijn opgenomen. Bij de rioolheffing en afvalstoffenheffing, waar het uitgangspunt 100% kostendekkendheid is, kan de tariefontwikkeling afwijken van de genoemde indexering. Ook de tarieven OZB zoals opgenomen in de paragraaf lokale lasten en heffingen zijn vooralsnog indicatief omdat de definitieve WOZ-waarden pas in oktober beschikbaar komen. Bij de definitieve vaststelling van de verordeningen in december van dit jaar zijn de tarieven definitief.

Te hanteren index lasten

Voor wat betreft de raming van de lasten volgen we bij meerjarige contracten de afgesproken index in die contracten. Bij onze bijdrages aan de verbonden partijen volgen we de ramingen in die begrotingen inbegrepen de daarin gehanteerde index. De overige lasten (excl. salaris) zijn zoveel als mogelijk geïndexeerd tegen de prijs bbp-percentages (prijs bruto binnenlands product) zoals opgenomen in de meicirculaire 2021. Voor de enkele posten die we meerjarig niet geïndexeerd hebben houden we de stelpost loon- en prijscompensatie achter de hand die we afzonderen van de ontvangst uit de algemene uitkering.

Voor de salarislasten hebben we in 2022 een index gehanteerd van 3%. Over de jaren 2022–2025 hebben we geraamd met een index van telkens 2,5%. Een index boven de in de meicirculaire 2021 (17) opgenomen loonvoet sector overheid (18) ligt omdat ook rekening houden met stijgingen van werkgeverspremies.

Uit het jaarlijkse onderzoek naar de ontwikkeling van de gemeentelijke woonlasten (COELO) (19) blijkt dat de gemeentelijke woonlasten in Landgraaf in 2021 voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden met een eigen woning €847 zijn. Binnen Parkstad hebben alleen Brunssum en Heerlen gemiddeld lagere woonlasten.

(17) BBP Prijsindexen Meicirculaire 2021; 1,6%, 1,9%, 1,6%, 1,6% over de jaren 2022–2025.

(18) Loonvoet sector overheid in meicirculaire 2021: 1,5%, 2,3%, 2,1%, 2,4% over de jaren 2022–2025.

(19) Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden.

1.7 Voorstel te dekken ruimtevragen voor nieuw beleid

Voorstel aan de raad

Voorstel aan de raad is de ruimtevragen 2022 e.v. zoals vastgesteld in de kadernota 2022 definitief te borgen in de nieuwe begroting 2022. Dit ondanks het zware financiële weer waarin we terecht gaan komen. Alhoewel niet uitgesloten is dat Rijksbesluiten vanuit een nieuw Kabinet de financiële meerjarensituatie (licht) kunnen verbeteren zijn we van mening dat we moeten proberen op eigen kracht de bakens te verzetten. Daarom achten we het onvermijdelijk dat we een ombuigingsoperatie op zullen moeten starten. Dit met als resultaat dat we de raad in de begroting 2023 alternatieven kunnen aanbieden om het structurele evenwicht in de exploitatie uiterlijk m.i.v. 2025 te kunnen versterken. Dit met als doel om uiterlijk in 2025 een structureel en reëel evenwicht te hebben dat groot genoeg is om minimaal de te verwachten negatieve effecten van de herverdeling van het gemeentefonds op te vangen.

HOOFDSTUK 2.1: PROGRAMMA'S

2.1.0 Programma 0 – Bestuur en ondersteuning

Structuurgegevens

Portefeuillehouder(s):

J. Schrijen, F. Janssen en C. Wilbach

Verantwoordelijke afdelingshoofden:

T. Dortu (griffie), J. Drummen (KCC), K. Keersmaekers (BCZ) en J. Smolenaars (P&C)

Programma Bestuur en ondersteuning omvat de volgende taakvelden:

- 001 Bestuur
- 010 Mutaties reserves
- 020 Burgerzaken
- 040 Overhead
- 050 Treasury
- 061 OZB-woningen
- 062 OZB niet-woningen
- 063 Parkeerbelasting
- 064 Belastingen overig
- 070 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
- 080 Overige baten en lasten

Programma-samenvatting

Programma 0 bestaat uit de taakvelden Bestuur en Burgerzaken. Binnen het taakveld bestuur zijn doelen en activiteiten geformuleerd die (de functie van) het lokale bestuur dienen te versterken, evenals de lokale en regionale bestuursorganen. Het taakveld Burgerzaken gaat in op de dienstverlening aan de burger vanuit het klantcontactcentrum, waaronder het verstrekken van persoonsbewijzen, de algemene verbeteracties t.b.v. de dienstverlening en de registratie van gegevens.

Bestuur

We etaleren onze bestuurskracht op lokaal en regionaal (en internationaal) niveau. Uitgangspunt is dat wij vanuit een zelfstandig Landgraaf de juiste dingen doen voor onze inwoners en dat we in de regio een bijdrage leveren aan de opdrachten die we als gemeenten hebben. Daar waar nodig zullen we kartrekker zijn en blijven, zoals bij een aantal projecten binnen Parkstad Limburg. We vinden het belangrijk Landgraaf goed op de kaart te zetten, zowel in de regio als landelijk en ook euregionaal. Belangrijk is dat alle gemeenten vanuit een besef van gelijkwaardigheid hun krachten willen bundelen om regionale problemen daadkrachtig aan te pakken. De burger staat hierbij centraal. In 2022 en verder zal nog veel tijd en energie gestoken moeten worden in de uitvoering van de Regio Deal. In 2021 zijn na positieve

besluitvorming over de gewijzigde governance twee extra bestuurscommissies ingesteld: duurzaamheid en sociaaleconomische structuurversterking. In 2022 zullen deze commissies een jaar operationeel zijn en zal in de jaarverantwoording teruggekeken kunnen worden op de eerste resultaten hiervan. Het slotjaar van IBA dat loopt tot de zomer van 2022 kan een podium zijn om de opgaven en interventies van de regio nadrukkelijker nationaal en internationaal onder de aandacht te brengen.

In 2022 bestaat Landgraaf 40 jaar. Hier zullen we aandacht aan besteden. We willen de trots op onze gemeente laten zien.

Internationalisering: stedenbanden en euregionale samenwerking

De stedenbanden met Übach-Palenberg en Andrychow hebben in 2019 nieuwe impulsen gekregen zoals afgesproken is in het coalitieconvenant. Helaas hebben de covid-19 maatregelen in 2020 en 2021 er noodgedwongen toe geleid, dat er weinig internationaal mogelijk was. We gaan ervan uit dat we in 2022 weer mogelijkheden zullen hebben om de samenwerking te blijven opzoeken met onze Duitse burens in de aangrenzende Kreisen. De samenwerking met de Kreis Heinsberg en de daarbij behorende gemeenten, maar ook de Städteregion Aachen zijn belangrijk op de terreinen van economie, landschapsverbetering en toeristische infrastructuur. Om deze samenwerking te bevorderen zal Landgraaf zich actief op blijven stellen.

Burgerzaken

We kijken voortdurend hoe we onze dienstverlening verder kunnen optimaliseren. Een belangrijk speerpunt daarbij zijn de ontwikkelingen op het gebied van de digitalisering. Deze digitalisering krijgt aan de ene kant vorm, door steeds meer diensten ook daadwerkelijk digitaal aan te bieden of het aanvraagproces waar mogelijk te vereenvoudigen/verbeteren. Aan de andere kant investeren we ook in digitalisering van de 'achterkant'. Denk hierbij aan zaakgericht archiveren en de inrichting van het Klant Contact Systeem. Want ook die ontwikkeling is belangrijk en randvoorwaardelijk om onze inwoners en diverse instanties via alle dienstverleningskanalen goed van dienst te kunnen zijn. Vanzelfsprekend houden we oog houden voor inwoners die minder digitaal actief of digitaal vaardig zijn. Zij worden zowel telefonisch als bij de balies geholpen bij hun aanvragen. Het Klant Contact Systeem is halverwege het jaar 2021 in gebruik genomen.

In 2022 is de nieuwe telefoniesoftware geïmplementeerd. In 2023 wordt gekeken naar verdere optimalisering, o.a. door koppelingen met andere systemen te onderzoeken. Daarnaast gaan we door met digitalisering. Door deze verdergaande digitalisering zien we een verschuiving van taken van de front-office naar de backoffice. Er is een toename van het aantal systeemoplossingen en koppelingen en er worden andere eisen gesteld aan taken op het gebied van functioneel beheer.

Verkiezingen

In 2023 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Over centrale stemopneming is een wijziging in de Kieswet doorgevoerd. Dit betekent dat deze manier van stemopneming facultatief en dus niet verplicht is. De voordelen van deze wijze van stemopneming t.o.v. traditionele manier zijn nog onvoldoende duidelijk. En kijkend naar de extra benodigde inzet van mensen en middelen, zullen we voorlopig afzien van centrale stemopneming.

Financiële taakvelden

Omdat we (deels) verplicht in andere hoofdstukken van de begroting meer inhoudelijke informatie over de financiële taakvelden hebben opgenomen, lichten we deze taakvelden hier niet toe. Dat zou alleen maar leiden tot dubbelingen.

Omgevingsanalyse

Kengetallen	Bron	2017	2018	2019	2020
Aantal verzonden raadsinformatiebrieven.	Griffie	67	42	57	117
Aantal ingediende art.41 brieven.	Ingekomen stukken raad	28	29	21	35
Aantal gehouden Raadsinformatieavonden (RIA's).	Griffie	10	7	9	5
Aantal gehouden raadsconferenties.	Griffie	1	1	1	1
Aantal meldingen openbare ruimte	----	8.126	8.186	9.164	
% meldingen telefoon t.o.v. totaal		45%	48%	47%	
% meldingen digitaal t.o.v. totaal		45%	46%	50%	
% Inhoudelijk afgehandelde klantvragen		55%	53%	59%	67%
Aantal klantcontacten KCC aan de loketten. (incl. loket ISD-BOL).	Qmatic	28.643	29.784	20.537	10.091
Aantal telefonische klantcontacten centrale KCC.	Telefooncentrale	38.411	37.726	37.384	36.606
Aantal klantcontacten KCC via e-formulieren.	Gem.website	11.899	6.400*	13.990	11.920
Totaal aantal klantcontacten ca.		78.953	73.910	71.911	58.617

Analyse historische ontwikkeling kengetallen

Raadsinformatiebrieven

Mede door Covid-19 is de raad in 2020 veelvuldig geïnformeerd middels raadsinformatiebrieven, waardoor het kengetal in 2020 als zodanig hoger is dan voorgaande jaren.

Klantcontacten

Het totale aantal klantcontacten in 2020 is 19% lager dan in 2019. De daling zit vooral in het sterk verminderde aantal klantcontacten aan de loketten. Een daling van 50%. Eén van de oorzaken hiervan is de paspoortdip. Daarnaast hebben de coronamaatregelen gezorgd voor deze daling. Opvallend is dat het aantal digitale klantcontacten slechts met slechts 15% is gedaald. We hebben extra gestuurd op het gebruik van onze digitale diensten en in combinatie met de coronamaatregelen is ook dit te verklaren. De totale verhouding digitale klanten versus fysieke/telefonische klanten is gelijk aan die in 2019 en bedraagt afgerond 20%-80%.

Beleidsindicatoren (BBV)

Beleidsindicatoren (BBV) – info: eigen gegevens	Bron	2017	2018	2019	2020
Formatie in Fte per 1.000 inwoners (per 31-12)	Jaarrekening	7,85	7,98	8,01	8,2
Bezetting in Fte per 1.000 inwoners (per 31-12)	Jaarrekening	7,96	7,91	8,19	8,45
Apparaatskosten per inwoner (per 31-12)	Jaarrekening	606	643	678	703
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + inhuur)	Jaarrekening	8,52%	10,12%	9,69%	10,59%
Overhead (in % van de totale lasten)	Jaarrekening	10,31%	10,94%	10,20%	9,82%

Analyse historische ontwikkeling beleidsindicatoren

We zien dat bezetting eind 2020 is toegenomen ten opzichte van 2019, terwijl ook het percentage inhuur is toegenomen. Deze bezetting was op het ijkmoment ook hoger dan de op dat moment geldende formatie. De apparaatskosten per inwoner namen met name toe door de stijging van de personeelslasten, waarvan de cao-verhoging een deel uitmaakt. Ook kampten we begin 2020 met een groot aantal langdurig zieken waardoor o.a. achterstanden onverantwoord hoog opliepen. Hiervoor is op dat moment extra capaciteit ingezet. De indicator overhead laat een verdere daling zien. In 2020 daalden de overheadlasten sterk terwijl de totale gemeentelijke lasten zijn gestegen. Deze daling kwam voor een groot deel op het conto van de voor het BBV verplichte omzetting binnen de meerjarige onderhoudsplannen van de gemeentelijke (huisvestings)gebouwen. Hierdoor daalden de mutaties op de betreffende voorzieningen. Verder is door het COVID-19 virus meer thuisgewerkt, waardoor ook de facilitaire lasten gedaald zijn.

Beleidskader programma

Omschrijving Kader *	Actualiteit
KCC Landgraaf: in één keer raak en in één keer goed (keuzes en aandachtspunten KCC 2014).	2013
Visie dienstverlening KCC.	2013
Dienstverleningsconcept Burgerhoes (incl. visie en missie).	2016
Reglement van Orde van de raad van de gemeente Landgraaf.	2017
Een betere balans door klantcontact op afspraak (openingstijden en aanpak klantcontacten 2018).	2017

* Een deel van dit kader is niet door de raad maar door het college vastgesteld.

Wat willen wij bereiken?

Doelen
1. Een daadkrachtig en slagvaardig bestuur op de juiste schaalgrootte.
2. Samenwerken vanuit een zelfstandig Landgraaf.
3. Efficiënte dienstverlening binnen de beleidskaders, waarbij de klant centraal staat.
4. Effectief en efficiënt gebruik van onze kanalen.

Score effectindicatoren

Score effectindicatoren	2017	2019	Ambitie	Termijn
Indicator (bron: Parkstadmonitor *)	L	L	L	L
1.1 Waardering over gemeentebestuur.	---	5,5	6,4	2022
1.2 % Besluitvorming voldoende transparant.	28%	26%	30%	2022
3.1 Waardering gemeentelijke dienstverlening (rapportcijfer).	7	7,1	7,1	2022

* De parkstadmonitor vindt tweejaarlijks plaats. In 2020 is geen enquête gehouden, de eerstvolgende vindt plaats in 2021.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Nr. Activiteiten in 2022
1.1 Uitvoeren reguliere activiteiten op het gebied van een transparant besluitvormingsproces (o.a. houden van RIA's en werkconferenties van de raad, raadsinformatiebrieven, beantwoorden art.41 brieven, bekendmakingen, ter inzage legging, publicatie website, uitzenden raadsvergaderingen). 2.1 Adviseren en ondersteunen van bestuurders ter bevordering van de regionale samenwerking in de Gemeenschappelijke Regelingen. 2.2 Inventariseren en uitwerken van de mogelijkheden om de samenwerking in de regio te intensiveren op basis van zakelijk onderbouwde keuzes die uitgaan van een gelijkwaardigheid tussen gemeenten. 2.3 Zelfbewust en transparant communiceren over de veelzijdigheid en successen van onze gemeente. 2.4 Organiseren van twee themagerichte bijeenkomsten samen met onze Duitse grensgemeenten. 3.1 Verdere verbetering van de dienstverlening waaronder: - verbetering van het inhoudelijke antwoord op vragen en de klantbejegening; - verdergaande invoering van het beleid Aggressie en Geweld 2018; - organiseren workshops 'Herkennen en Doorverwijzen' laaggeletterdheid - organiseren cursus 'Communiceren op B1-niveau' - doorontwikkeling zaakgericht archiveren dienstverleningsprocessen; - door ontwikkelen portal burgerzaken en E-diensten voor publiekszaken; - onderzoeken mogelijkheden aanschaf Klant Contact Systeem; - verbeteren receptie en cateringconcept. 3.2 Verstrekken van producten en diensten aan burgers en het in behandeling nemen van diverse verzoeken en meldingen.

Prestatie-indicatoren voor 2022

Prestatie-indicatoren voor 2022	Norm
1.1.1 % Beantwoorde art.41 brieven binnen de (verdaagde) termijn t.o.v. totaal	100%
3.1.1 % inhoudelijk afgehandelde telefonische vragen bij telefoonteam KCC.	> 57%

Wat mag het kosten?

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid:	93.697	91.672	92.216	91.601	92.206	93.123
– Directe salarislasteren	10.717	9.840	10.108	10.030	10.111	10.132
– Overige directe lasten	12.666	11.156	9.269	9.327	9.499	9.611
– Kapitaallasteren	711	1.066	869	953	1.084	1.237
Totaal lasten bestaand beleid:	24.094	22.063	20.246	20.311	20.694	20.980
Saldo bestaand beleid	69.603	69.609	71.969	71.291	71.511	72.143
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid:	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasteren	0	0	215	217	78	80
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasteren	0	0	0	65	106	174
Totaal lasten nieuw beleid:	0	0	215	282	185	254
Saldo nieuw beleid	0	0	-215	-282	-185	-254
Saldo vóór bestemming	69.603	69.609	71.755	71.009	71.327	71.889
<i>Mutaties reserves bestaand beleid</i>						
– Onttrekkingen aan reserves	20.093	14.166	5.671	3.336	1.364	1.106
– Stortingen in reserves	15.642	11.623	3.702	2.955	3.056	3.800
Totaal mutaties reserves bestaand beleid	4.451	2.543	1.968	381	-1.692	-2.694
<i>Mutaties reserves nieuw beleid</i>						
– Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
– Stortingen in reserves	0	0	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Totaal mutaties reserves nieuw beleid	0	0	1.000	1.000	1.000	1.000
SALDO mutaties reserves	4.451	2.543	2.968	1.381	-692	-1.694
SALDO na bestemming	74.054	72.152	74.723	72.389	70.635	70.195
<i>Investeringsen</i>			413			

Toelichting op de cijfermatige verschillen tussen de begroting 2022 en de bijgestelde begroting 2021

Voor een gedetailleerdere toelichting van alle mutaties in baten en lasten per taakveld verwijzen wij naar bijlage 2 (lasten en baten per taakveld).

De volgende investeringen maken deel uit van dit programma:

De investeringsuitgaven in 2022 van € 413.462 totaal, betreft de volgende investeringen:

Taakveld 040 Reservering ICT Plan	€ 81.416
Taakveld 040 Airco's	€ 25.443
Taakveld 040 Datacommunicatie	€ 20.534
Taakveld 040 Werkplekken	€ 45.797
Taakveld 040 Digitaal werken en licenties	€ 91.593
Taakveld 040 Gedeelte wagenpark BOR	€ 104.043
Taakveld 040 Daken Emile Erenspalein	€ 19.373

Bijdrage aan Verbonden Partijen

Verbonden partijen

(x € 1000)

Naam organisatie	2021	2022	2023	2024	2025
GR BsGW	202	234	240	245	251
GR Het Gegevenshuis	242	248	254	261	268
GR Parkstad IT-centrumgemeente Heerlen	1.393	1.579	1.582	1.582	1.582
GR Stadsregio Parkstad Limburg	462	531	537	543	549
Totaal	2.299	2.592	2.613	2.631	2.650

Toelichting bijdrage aan Verbonden Partijen

GR BsGW

De bijdrage aan de GR BsGW betreft de perceptiekosten voor de uitvoering van de gemeentelijke belastingen. De begroting van BsGW is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2021 onder raadsvoorstel 51. In 2022 wordt dit geraamd op € 234.128. De bijdrage aan de GR BsGW voor uitvoering van de afvalstoffen- en rioolheffingen is verantwoord op programma 7 (volksgezondheid en milieu).

GR Het Gegevenshuis

Het Gegevenshuis ontzorgt de gemeente op het gebied van het opzetten en beheren van object- en ruimtegerelateerde (basis)registraties en geometrie, alsmede het daarmee samenhangende beeldmateriaal. De begroting van BsGW is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2021 onder raadsvoorstel 37. In 2022 wordt de bijdrage hieraan geraamd op € 247.951.

GR Parkstad IT

GR Parkstad IT (PIT) is het initiatief van de gemeenten in de stadsregio Parkstad Limburg om een gemeenschappelijke ICT-dienst voor het technisch beheer van ICT-middelen te ontwikkelen. Vanaf 1 januari 2015 is Parkstad IT operationeel als zogenaamde lichte gemeenschappelijke regeling in de vorm van een centrumgemeente. De gemeente Heerlen heeft de rol van centrumgemeente. De bijdrage van de gemeente Landgraaf is inclusief de ict-lasten van de GR ISDBOL. Deze lasten worden door de GR ISDBOL aan Landgraaf vergoed. De bijdrage bedraagt in 2022 € 1.578.799. De stijging in de lasten van de GR zit met name in de toename van de werkzaamheden met betrekking tot de zogenaamde changes (zie ook de

bijlage toelichting verbonden partijen) en de toename van het aantal projectmatige werkzaamheden die niet onder de reguliere dienstverlening vallen.

GR Stadsregio Parkstad Limburg

De bijdrage aan de GR Stadsregio Parkstad Limburg betreft de bijdrage voor het apparaat. De programmatische bijdrage aan de GR Stadsregio Parkstad Limburg ten behoeve van de IBA is verantwoord onder programma 8. De bijdrage ten behoeve van Regionale Initiatieven is verantwoord onder programma 3. De begroting van de Stadsregio Parkstad Limburg is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2021 onder raadsvoorstel 54. In 2022 wordt dit geraamd op € 531.000. De stijging t.o.v. 2021 is te herleiden naar het aanpassen van de structuur van de GR. Hierover heeft de raad een besluit genomen in de raadsvergadering van 27 mei 2021 (raadsvoorstel 54).

Wat zijn de risico's?

(x €
1000)

Risico	Majeure risico omschrijving	Beheersmaatregel	Weerstandsbehoefte			
			2022	2023	2024	2025
R01	Wet open overheid: implementatie en uitvoering	De implementatie doelmatig en efficiënt uitvoeren.	68	68	68	68
R06	Druk op het formatiebudget agv raming max-1 en 2 fte taakstelling	Monitoren salarisrealisatie in bedrijfsvoeringsrapportages.	675	675	675	675
R07	Herverdeling gemeentefonds miv 2023	Opstarten ombuigingstraject om mogelijk opkomende korting op te kunnen vangen.	0	564	1.125	1.688
R11	Risicovoller ramen Algemene Uitkering	Monitoren circulaire en zo nodig bijstellen gedurende het jaar.	1.750	1.750	1.750	1.750
R13	Hogere bijdrage aan PIT	Kritisch blijven monitoren kostentoerekening PIT en onderzoek toekomst PIT	100	100	100	100
R15	Gevolgen lange termijn COVID-19 irt Gemeentefonds	Risicopost opnemen en monitoren ontwikkeling.	0	0	pm	pm
Totaal risicobedrag			2.593	3.157	3.718	4.281

Toelichting risico's

R01

De Wet Open Overheid (Woo) is na een jarenlang traject op 26 januari 2021 door de 2e Kamer aangenomen. De verwachting is dat de wet in 2022 in werking treedt. Het doel van de wet is overheden en semi-overheden transparanter te maken om zo het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter te dienen. Als de Woo van kracht wordt, vervangt deze wet de Wet openbaarheid van bestuur.

Uitgaande van de VNG-raming worden de kosten van de Woo voor de gemeente Landgraaf op basis van het aantal inwoners globaal ingeschat op structureel €90 duizend per jaar en incidenteel op €260 duizend. We schatten de kans op slechts gedeeltelijke Rijkscompensatie van de structurele ingeschatte lasten in als hoog (75%) en komen daarmee tot een rest-risicobedrag van €68 duizend structureel (75% * €90 duizend).

R06

Door het ramen van de salarislust op basis van max-1 (sinds begroting 2020) is er minder salaris/inhuurbudget beschikbaar van bijna €515 duizend. Daarnaast is er om de gemeentelijke organisatie niet uit z'n voegen te laten groeien met als gevolg een toekomstige reorganisatie, sinds de begroting 2020 een taakstelling op de formatie opgenomen die jaarlijks met 2 fte (schaal 9) structureel oploopt. Hierdoor werd en wordt de organisatie verplicht jaarlijks kritisch te kijken naar de lucht binnen de formatie. Het bedrag dat met 2 fte schaal 9 gemoeid is bedraagt ca €160 duizend. Bij elkaar opgeteld een bedrag van €675 duizend. Vanwege het tekort in 2020 en de noodzakelijke bijraming ook in 2021 schatten we dit risico in als zeer hoog (100%) met het gevolg dat we dus het gehele bedrag opnemen in de te bepalen weerstandsbehoefte.

R07

De omvang het risico is in afwijking op het genoemde bedrag in de kadernota inmiddels berekend op een korting van €50 per inwoner. Omdat er rekening mee wordt gehouden dat het Rijk een eventuele korting per jaar maximeert op 15 euro per inwoner is het kortingsbedrag het eerste jaar lager dan het uiteindelijke totaal. Het is echter nog lang niet zeker dat dit risicobedrag in volledigheid zal opkomen. De herverdeling dient immers nog geactualiseerd te worden naar de meest actuele cijfers van het jaar van invoering 2023. We schatten de kans-inschatting in als zeer hoog (100%) omdat we zien dat Parkstad in zijn geheel er in de herverdeling niet meer op achteruitgaat. Desalniettemin houden we in de risico-inventarisatie wel rekening met de gefaseerde invoering van €15 per inwoner per jaar. Uitgaande van ca. 37,5 duizend inwoners rekenen we op een korting op de algemene uitkering van €563 duizend in 2023 oplopend tot €1.688 duizend in 2025 tot uiteindelijk €1.875 duizend in 2026.

R11

Wetende dat er autonoom veel extra lasten gaan opkomen vanaf 2022 hebben we gezocht naar mogelijkheden om wat meer risico te nemen in de ramingen. We zijn van mening dat het nemen van wat meer risico kan omdat we in de praktijk van de afgelopen jaren telkens constateren dat we in de loop van het jaar telkens positieve correcties ontvangen op de geraamde algemene uitkering. Positieve correcties die voortkomen uit het aan de voorkant voorzichtig ramen van die uitkering. We gebruiken immers niet de BZK-aantallen van de diverse maatstaven maar onze eigen aantallen. Door m.u.v. de maatstaven aantal inwoners en aantal woonruimten voortaan de BZK-aantallen te hanteren in de ramingen valt het budgettaire verschil tussen de ramingen van meicirculaire 2020 en meicirculaire 2021 positief uit. Voorzichtigheidshalve schatten we kans op een negatieve correctie in de loop van het begrotingsjaar in op zeer groot (100) zodat we het hele risicobedrag meenemen in de bepaling van de weerstandsbehoefte.

R13

De bijdrage aan PIT is autonoom in de kadernota 2022 al fors opgehoogd met ca. €140 duizend. Die ophoging is verwerkt in de bijdrage zoals opgenomen in deze begroting. De mogelijke verdergaande verhoging van de bijdrage aan PIT zal in ieder geval voortkomen uit het in rekening brengen van de toename van de AD's en het applicatiebeheer. Dit allemaal volgens het bekende model dat is afgesproken met de deelnemersraad. Op dit moment loopt er een onderzoek naar de toekomst van PIT. Daarin is de vraag hoe kan pit de deelnemers in de toekomst faciliteren met daarbij ook transparante kosten. Het inschatten van het risico op een verdergaande extra bijdrage bepalen we vooralsnog arbitrair op €100 duizend met een kans-inschatting van zeer hoog (100%).

2.1.1 Programma 1 – Veiligheid

Structuurgegevens

Portefeuillehouder(s):

J. Schrijen

Verantwoordelijke afdelingshoofden:

K. Keersmaekers (BCZ), W. Jongen (TenH) en T. Hanssen (BOR)

Het programma Veiligheid omvat de volgende taakvelden:

- 110 Crisisbeheersing en brandweer
- 120 Openbare orde en veiligheid

Programma-samenvatting

Binnen het programma Veiligheid voeren we alle activiteiten uit waarmee we de openbare orde en veiligheid in Landgraaf (laten) verzorgen, handhaven en waar mogelijk verbeteren. Dit zijn zowel de lokale autonome taken alsook taken die we in regionaal, provinciaal of landelijk verband (waaronder de gemeenschappelijke regelingen) uitvoeren. Achtereenvolgens lichten we per taakveld de beleidsmatige speerpunten voor het komende begrotingsjaar toe.

Crisisbeheersing en brandweer

Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Een deel van de openbare veiligheid betreft de crisisbeheersing bij incidenten en calamiteiten vanuit de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een samenwerkingsverband van de brandweer, de GHOR, de gemeenten en de politie. De gemeentelijke taak binnen de crisisbeheersing is de Bevolkingszorg (communicatie, publiekszorg en herstellzorg). De piketfunctionarissen, waarvan gemeente Landgraaf er acht heeft, voeren deze taak uit voor de gehele regio Zuid-Limburg.

Het beleidsplan, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio en gebaseerd op het vastgestelde risicoprofiel, heeft betrekking op alle taken van de Veiligheidsregio en geeft in een cyclus van vier jaar * de kaders die door de operationele partners worden uitgewerkt of uitgevoerd.

In 2022 is het risicoprofiel van kracht dat in 2019 is vastgesteld. Dit profiel is opgemaakt in nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio Noord-Limburg. Qua risico's en impact en waarschijnlijkheid is in de basis niets veranderd ten opzichte van het vorige profiel. Enkele incidenttypes zijn nader uitgesplitst en er zijn drie nieuwe types aan toegevoegd te weten: extreem geweld/terrorisme, extreme neerslag en grootschalige cyberaanval.

* Juni 2019 is het nieuwe risicoprofiel vastgesteld door de Veiligheidsregio.

Openbare orde en veiligheid

Bij de uitvoering op gebied van openbare orde en veiligheid zijn behalve de medewerkers van het cluster OOV van de afdeling BCZ ook de Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) en de toezichthouders van de afdeling Toezicht en Handhaving van de gemeente alsook de politie betrokken. De taken van de

gemeentelijke functionarissen van Toezicht en Handhaving op terreinen als bouwtoezicht en milieutoezicht zijn in de desbetreffende andere programma's van deze begroting ondergebracht.

Hoewel we als gemeente een hoog ambitieniveau hebben op het gebied van OOV, moeten we constateren dat niet alle taken opgepakt kunnen worden met de huidige formatie. In 2022 wordt daarom ingezet op een uitbreiding van de formatie voor OOV.

Veiligheid

Op het gebied van integrale veiligheid heeft de gemeente de regierol en neemt een deel van de uitvoering (beheer en onderhoud in het openbaar domein) voor haar rekening. Ook incidenteel, zoals bij aanpak overlast gevende jeugdgroepen, overlast, verloedering en radicalisering, wordt met de partners integraal aan oplossingen gewerkt.

Op het gebied van "ondermijning" wordt de coördinatie verzorgd door de gemeente. Ondermijning maakt steeds nadrukkelijker onderdeel uit van de bestuurlijke en ambtelijke bemoeienis en aanpak van ongewenste zaken. Het vergaren en verrijken van informatie speelt daarbij nadrukkelijk een belangrijke rol. Door op dit onderwerp te investeren, zoals we hebben afgesproken in de Kadernota Integrale Veiligheid zijn we in twee jaar tijd van achterblijvende gemeente naar een voorbeeld van goed opgezette aanpak in de regio gegaan.

In het Veiligheidshuis Parkstad hebben we meerdere (proces)coördinerende taken ondergebracht. De rol, positie en taakstelling van het Veiligheidshuis Parkstad blijft punt van discussie, ook in mogelijke samenwerking met de andere Limburgse Veiligheidshuizen. De verbinding met het zorgveld heeft daarbij bijzondere aandacht. Het Veiligheidshuis speelt op dit vlak weliswaar een rol in de totale keten, maar we investeren bovenal zelf binnen de gemeente op continue verbetering van de samenwerking tussen het zorg en veiligheid. We zien de toegenomen complexiteit van casuïstiek waarbij vrijwel altijd sprake is van een combinatie van problemen op het gebied van psychisch/sociaal functioneren en grensoverschrijdend/strafbaar gedrag. De verbetering van de aanpak borgen we zowel bestuurlijk als ambtelijk door periodieke overleggen met portefeuillehouders en betrokken ambtenaren en door het oppakken van de daaruit voortvloeiende afspraken.

Toezicht en handhaving in het publieke domein krijgt alle aandacht door de inzet van onze BOA's. Deze houden onder andere toezicht en handhaven op overlast door jeugd, woonoverlast, verwarde personen, vuurwerk, gebruik van alcohol en drugs etc. en wordt er regelmatig deelgenomen aan flexcontroles in het kader van de aanpak van ondermijning. Daarnaast worden alle meldingen en klachten afgehandeld. Steeds meer van deze meldingen en klachten vindt zijn oorzaak in burenruzie waarbij BOA's veelvuldig zelf bemiddelen dan wel deze doorverwijzen naar Buurtbemiddeling. Verder vinden er jaarlijks een aantal projectgerichte acties plaats op de bekende kleine ergernissen zoals dumpafval, verkeershinder bij scholen en overlast door hondenpoep.

De samenwerking met de politie, met name de wijkagenten, die de laatste jaren is geïntensiveerd wordt verder doorgezet. Zo is er wekelijks een briefing waaraan naast de burgemeester medewerkers van Openbare orde en veiligheid, toezicht en handhaving en de politie deelnemen en waarin actuele casussen besproken worden en actie op wordt uitgezet. Daarnaast beschikken de wijkagenten over een flexplek bij de afdeling Toezicht en handhaving zodat de lijnen kort zijn hetgeen de samenwerking ten goede komt en

is er afgelopen jaar met de politie een samenwerkingsconvenant ondertekend waarin is bepaald wie voor welke zaken verantwoordelijk is. Uitgangspunt daarbij is dat de politie verantwoordelijk is voor onder andere de handhaving van de openbare orde en de BOA's voor de leefbaarheid in de wijk. Samenwerking met politie vindt verder plaats in het project Donkere Dagen Offensief, overlast door (hang)jongeren en de ketengerichte aanpak woninginbraken.

De extra controles bij woningen waarvan de bewoner met vakantie is, wordt ook in 2022 uitgevoerd. Daarnaast vindt er samen met de brandweer toezicht plaats op de brandveiligheid en constructieve veiligheid bij met name evenementen. In het kader van de in 2019 getekende Bevoegdheidsconvenant. Handhaving in de natuur in de provincie Limburg zullen tenminste 2 handhavingsacties in het buitengebied plaatsvinden. Dit zal samen gebeuren met de boswachters van natuurmonumenten, BOA's uit de omliggende gemeenten en de provincie en met politie. Daarnaast zullen onze BOA's ook nog een aantal gerichte controles in het buitengebied uitvoeren.

Omgevingsanalyse

Kengetal historische ontwikkeling		Bron	2017	2018	2019	2020
Aantal uitrukken brandweer.	Jaarstukken Veiligheidsregio Z-L	287	324	358	338	
Aantal meldingen huiselijk geweld via Veiligheidshuis.	Veiligheidshuis Kerkrade/Veilig Thuis*	278	311	323	332	
- waarvan aantal huisverboden		5	9	3	7	
Aantal gevallen nazorg ex-gedetineerden via Veiligheidshuis.	Veiligheidshuis Parkstad	40	25	23	33	
Aantal meldingen/klachten melddesk T&H.	Melddesk	1.115	1.664	1.927	2.316	

Vanaf 1-7-2017 geschiedt de registratie via Veilig Thuis.

Beleidsindicatoren BBV

Beleidsindicatoren (BBV)–info: waarstaatjegemeente.nl	Bron	2017	2018	2019	2020
Aantal verwijzingen naar Halt (per 10.000 jongeren) van 12–17 jaar.	Bureau Halt	104	127	169	190
Aantal winkeldiefstallen (per 1.000 inwoners)	CBS	1,0	0,8	0,8	1,0
Aantal geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners).	CBS	4,9	5,5	5,1	4,7
Aantal diefstallen uit woningen (per 1.000 inwoners).	CBS	2,4	2,4	4,0	2,1
Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte (per 1.000 inwoners)	CBS	4,8	5,1	5,2	4,8

Analyse historische ontwikkeling kengetallen en beleidsindicatoren

We zien in de indicatoren een wisselende, maar overall wel stijgende trend. Hoewel Landgraaf veelal onder het Nederlands gemiddelde zit qua aantallen, is dit bij drugsdelicten (vallend onder ondermijnende criminaliteit) niet het geval. Het Nederlands gemiddelde schommelt tussen de 7 en 8 per 10.000 inwoners en in Landgraaf zit dit op 12 in 2020. Het aantal inbraken uit woningen kende een piek in 2019 en een halvering daarvan in 2020. Bij dit laatste zal covid-19 een rol hebben gespeeld, omdat mensen daardoor verhoudingsgewijs veel meer thuis zijn geweest. Opvallend is de stijging die gemeld wordt op het gebied van winkeldiefstallen. Of dit in verband staat (communicerende vaten) met de daling op het vlak van woninginbraken is niet helder, maar dat zou een verklaring kunnen zijn. Al zijn ook winkels in 2020 minder beschikbaar geweest vanwege de Covid-maatregelen. Er zijn ons geen opvallende signalen van winkeliers ter ore gekomen op dit vlak.

Meldingen/klachten melddesk

Een duidelijke oorzaak van de stijging van de klachten en meldingen is niet te geven. Wel kan er worden gesteld dat het melden zeer laagdrempelig is en een van de oorzaken zal zijn. Het mondiger worden van de burger is iets dat al jaren geleden begonnen is. Daarnaast hoort de Corona-pandemie het afgelopen jaar ook tot de oorzaken. Mensen zitten thuis en zien en horen veel meer in en uit de omgeving dat anders nooit is opgevallen. Overigens valt het wel op dat mensen steeds minder van elkaar verdragen en accepteren en er steeds meer meldingen worden gedaan met burenruzie als feitelijke aanleiding.

Beleidskader programma

Omschrijving Kader	Actualiteit
Samenwerkingsovereenkomst Dierenbescherming 2012–2027.	2012
Beleidslijn voor de toepassing van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) gemeente Landgraaf 2015.	2015
Regionaal Risicoprofiel 2019 Veiligheidsregio Zuid-Limburg.	2019
Integraal Handhavingsbeleidsplan 2020–2024.	2019
Integraal Veiligheidsplan met Uitvoeringsprogramma 2017–2021.	2019
Kadernota integrale veiligheid SVBBL 2020–2023.	2019
Meerjarenbeleidsplan Samen Veilig 2020–2023 Veiligheidsregio Zuid-Limburg.	2020
Integraal toezicht-en handhavingsprogramma.	2022
Damoclesbeleid 2020.	2020

Wat willen we bereiken?

Doelen
1. Een veilig Landgraaf.
2. Betere naleving van wet- en regelgeving en minder overlast, vandalisme en verhuftering.

Score effectindicatoren

Score effectindicatoren	2017	2019	Ambitie	Termijn
(bron: Parkstadmonitor *)	L	L	L	L
1.1 % Onveiligheidsgevoelens in eigen buurt	30%	39%	30%	2022
2.1 Ervaren overlast in de buurt (schaalscore)	2,40	2,80	2,5	2022

* De parkstadmonitor vindt tweejaarlijks plaats. In 2020 is geen enquête gehouden, de eerstvolgende vindt plaats in 2021.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Nr.	Activiteiten in 2022
1.1	Op peil houden van de taakstelling in de Veiligheidsregio (o.a. opleiding en training t.b.v. de lokale en regionale taken in de crisisbeheersing) en inzet personeel (o.a. medewerk(st)ers onder regionaal piket voor de functies Hoofd sectie Bevolkingszorg en Officier van Dienst Bevolkingszorg).
1.2	Coördinatie op bestuurlijke aanpak/ondermijning vanuit een proactieve houding.
1.3	preventie); regierol bij directe aanpak van overlast gevende jeugd; directe aanpak woonoverlast en verloedering; directe aanpak drugspannen (Damoclesbeleid); deelname aan het Veiligheidshuis; voorkoming en procesondersteuning (casusaanpak) radicalisering.
1.4	Uitvoeren van de eigen rol in de veiligheidsketen (o.a. Coördinatie openbare orde en veiligheid bij (grote) evenementen).
2.1	Terugdringen van overlast in de openbare ruimte, mede door gebiedsgerichte controles op hondenpoep, verkeersoverlast bij scholen en dumpafval.
2.2	Uitvoeren van integraal toezicht in de openbare ruimte.
2.3	Handhaving alcoholverbod.
2.4	Uitvoeren van bevolkingscontroles.
2.5	Uitvoeren van toezicht tijdens evenementen.
2.6	Het afhandelen van alle meldingen en klachten.
2.7	Het uitvoeren van bevolkingscontroles.
2.8	Het uitvoeren van flexcontroles.
2.9	Het houden van toezicht en handhaven op jeugdoverlast.
2.10	Het toezicht houden op woningen waarvan de bewoner met vakantie is.

Prestatie-indicatoren voor 2022

Prestatie-indicatoren voor 2022	Norm
1.2.1. Aantal behandelde casussen in het lokaal bestuurlijk overleg	40
1.2.2. Aantal behandelde casussen op ondermijningstafel	4
1.3.1 Bestuurlijke maatregelen ex artikel 13b van de Opiumwet (Damoclesbeleid).	< 40
2.1.1 Uitgevoerde projectmatige controles overlast hondenpoep en verkeersoverlast bij scholen.	4
2.2.1 Uitgevoerde controles bij woningen waarvan de bewoner met vakantie is.	150
2.2.2 Uitgevoerde integrale controles tijdens evenementen.	40
2.3.1 Uitgevoerde controles op drank en horeca	10
2.4.1 Uitgevoerde integrale controles Basis Registratie Personen.	25

Wat mag het kosten?

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	250	286	271	254	255	255
– Directe salarislasten	853	901	940	963	988	1.012
– Overige directe lasten	2.697	2.891	2.885	2.920	2.956	2.997
– Kapitaallasten	6	6	6	6	6	6
Totaal lasten bestaand beleid	3.556	3.798	3.831	3.890	3.950	4.015
Saldo bestaand beleid	-3.307	-3.512	-3.651	-3.635	-3.695	-3.760
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	90	92	95	97
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	90	92	95	97
Saldo nieuw beleid	0	0	-90	-92	-95	-97
SALDO taakveld	-3.307	-3.512	-3.651	-3.728	-3.790	-3.857
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op de cijfermatige verschillen tussen de begroting 2022 en de bijgestelde begroting 2021

Voor een gedetailleerdere toelichting van alle mutaties in baten en lasten per taakveld verwijzen wij naar bijlage 2 (lasten en baten per taakveld).

Bijdrage aan Verbonden Partijen

Verbonden partijen

(x € 1000)

Naam organisatie	2021	2022	2023	2024	2025
GR Anti-discriminatievoorziening – centrumgemeente Maastricht	16	16	16	16	16
GR Veiligheidsregio ZL	2.371	2.368	2.403	2.439	2.480
Totaal	2.387	2.384	2.419	2.455	2.496

Toelichting bijdrage aan Verbonden Partijen

GR Anti-discriminatievoorziening

De jaarlijkse gemeentelijke bijdrage voor de GR Anti-discriminatievoorziening wordt betaald aan de centrumgemeente Maastricht naar rato van het aantal inwoners. In 2022 wordt dit geraamd op € 16.174.

GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg

De begroting van de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2021 onder raadsvoorstel 42. In vorenstaand overzicht zijn deze begrotingen geconsolideerd.

Bijdrage aan Professionele Gesubsidieerde Organisaties

Professionele gesubsidieerde organisaties

(x € 1000)

Naam organisatie	2021	2022	2023	2024	2025
Stichting Dierenbescherming Limburg	26	26	26	26	26
Stichting Slachtofferhulp Nederland, regio Zuid-Limburg	15	15	15	15	15
Veiligheidshuis	106	106	106	106	106
Totaal	147	147	147	147	147

Toelichting bijdrage aan Professionele Gesubsidieerde Organisaties

De stichting Dierenbescherming voert voor de gemeente de zorgplicht uit voor gevonden dieren met een vermeende eigenaar binnen de gemeentegrens. Daarnaast adviseert de stichting de gemeente Landgraaf gevraagd en ongevraagd over het dierenwelzijn. De vergoeding voor de opvang van zwerfdieren aan stichting Dierenbescherming Limburg is conform de afspraken van art. 5 in de samenwerkingsovereenkomst 2012–2027. In 2022 wordt dit geraamd op € 25.590.

Aan de Stichting Slachtofferhulp Nederland, regio Zuid-Limburg, wordt een subsidie beschikbaar gesteld, op basis van het aantal inwoners per 1 januari van het jaar. In 2022 wordt dit geraamd op € 15.000.

Voor de begroting 2022 van het Veiligheidshuis is een bijdrage geraamd van € 105.570. Deze bedragen worden vastgesteld op basis van de goedgekeurde begroting van het Veiligheidshuis.

Wat zijn de risico's?

We onderkennen geen majeure risico's in dit programma.

2.1.2 Programma 2 – Verkeer, vervoer en waterstaat

Structuurgegevens

Portefeuillehouder(s):

F. Janssen en B. Smeets

Verantwoordelijke afdelingshoofden:

F. Geurts (ROG) en T. Hanssen (BOR)

Het programma Verkeer, vervoer en waterstaat omvat de volgende taakvelden:

- 210 Verkeer en vervoer
- 220 Parkeren

Programma-samenvatting

Binnen dit programma wordt gewerkt aan de kwaliteit van de openbare ruimte en het op peil houden en waar mogelijk verbeteren van de leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Dit doen wij door te zorgen voor een goed en veilig functionerend verkeerssysteem en door adequaat beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Daarbij betrekken wij burgers, belangenorganisaties en andere partners zodat de kwaliteit optimaal aansluit op de behoeften en burgers zich medeverantwoordelijk voelen voor de kwaliteit van de openbare ruimte en het beheer daarvan. Achtereenvolgens lichten we per taakveld de beleidsmatige speerpunten voor het komende begrotingsjaar toe.

Verkeer en vervoer

Verkeers-, vervoers- en parkeerbeleid

Het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan Landgraaf (GVVP, 2017) bevat het gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid. Het GVVP gaat in op vijf thema's: (Hoofd)wegenstructuur en bereikbaarheid, verkeersveiligheid en weginrichting, fietsverkeer, openbaar vervoer en parkeren. Naast diverse beleidsuitgangspunten bevat het GVVP een uitvoeringsprogramma dat gebaseerd is op een knelpuntenanalyse.

De doelstellingen van het GVVP zijn:

- Het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van de verkeersafwikkeling;
- Het verbeteren van de algehele verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid;
- Het stimuleren van het gebruik van de fiets;
- Het stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer;
- Het voorkomen van parkeeroverlast.

Vanuit het uitvoeringsprogramma van het GVVP worden reconstructieprojecten, verkeersmaatregelen en gedragsbeïnvloedingprojecten geïnitieerd. In 2022 wordt fase 2 van de verfijning van de 30km-zone in de Groenstraat (wegvakken tussen Kerkstraat en Rötcherweg) uitgevoerd. Tevens wordt gestart met de voorbereiding van de reconstructie van de Hoofdstraat tussen de Baanstraat/Pastoor Schattenstraat en de Stationsstraat.

Daarnaast heeft de reconstructie van de Hoogstraat hoge prioriteit. De uitvoering hiervan is echter afhankelijk van de snelheid waarmee incourant vastgoed langs de Hoogstraat kan worden verworven en

deze locaties kunnen worden herontwikkeld (o.a. ten behoeve van parkeren). Ingezet wordt op het binnenhalen van subsidiegelden voor deze reconstructie, naast de reeds verworven bijdrage uit de Regiodeal Parkstad voor de aankopen.

Verder liften we mee met diverse projecten die geïnitieerd worden vanuit andere beleidsvelden. Bestaande wegen worden daarbij zodanig aangepast dat ze beter voldoen aan het beleid uit het GVVP en bestaande knelpunten op het gebied van verkeer en parkeren worden opgelost. Tevens kan er tegemoet gekomen worden aan eventueel aanwezige wensen van bewoners. Zo worden in 2022 diverse straten opnieuw ingericht in het kader van rioolreconstructies en waterprojecten zoals Het Eikske (delen Oude Mijnbuurt) en de Dormig (Op de Heugden), alsook in het kader van het project Leisurelane. Tevens worden de Pleistraat en Rukkenerweg opnieuw ingericht door mee te liften met het geplande groot onderhoud. Daarbij wordt indien mogelijk ook de Rukkenerweg rechtstreeks aangesloten op de Hoogstraat zodat het vrachtverkeer van de Rukkener niet door de smalle woonstraten hoeft te rijden.

Tot slot verlenen we in 2022 ook weer medewerking aan de uitvoerende c.q. voorbereidende werkzaamheden van de Provincie voor de verdubbeling van het spoor tussen Heerlen en Landgraaf. De planvoorbereiding van de Randweg Abdissenbosch staat tot eind 2022 op waakvlamstand vanwege de stikstofproblematiek. Mocht er eerder een oplossing gevonden worden voor het stikstofprobleem binnen dit project, dan wordt de planvoorbereiding samen met de Provincie Limburg en NRW gelijk weer opgepakt.

Dekking van de hierboven genoemde activiteiten vindt voor een belangrijk deel plaats uit een tweetal investeringsbedragen opgenomen in de begroting van € 500 duizend (Reconstructieprojecten GVVP /ruggengraat) en € 150 duizend (Verkeersveiligheidsprojecten). Voor de aanleg van de Randweg Abdissenbosch is een investeringsbudget aanwezig van ca € 3,3 miljoen.

De afgelopen jaren zijn er landelijk, provinciaal en regionaal diverse ontwikkelingen gaande op het gebied van het verkeers- en vervoersbeleid. Deze ontwikkelingen zullen we in de gaten moeten houden om ervoor te zorgen dat ons eigen GVVP voldoende actueel blijft. Zo wordt slimme en duurzame mobiliteit steeds belangrijker. Fietsstimulering, thuiswerken en de elektrificatie van de mobiliteit zijn focuspunten die ervoor zorgen dat mensen hun mobiliteit steeds slimmer en schoner vormgeven. Ze leveren ook een belangrijke bijdrage in de klimaatdoelstellingen en vitaliteit en gezondheid van mensen. Activiteiten om dit te bereiken, richten zich niet alleen op de reizigers zelf maar ook op stakeholders die mobiliteit veroorzaken. Als gemeente hebben we daarin ook een verantwoordelijkheid en moeten daarin het goede voorbeeld geven. De komende jaren zullen we hier ook mee aan de slag moeten.

Integraal beheer

Het beheer van de openbare ruimte ligt verspreid over de programma's 2 (wegbeheer), 5 (groenbeheer) en 7 (waterbeheer en ongediertebestrijding). Ook het beheer van de accommodaties is verdeeld over meerdere programma's. Reden om de wijze waarop wij invulling geven aan het integrale beheer van de openbare ruimte en de accommodaties op te nemen in de paragraaf kapitaalgoederen. In deze paragraaf zijn ook de door uw raad eerder vastgestelde onderhoudsniveaus voor alle kapitaalgoederen opgenomen.

Wegonderhoud

Budgettair hebben we voldoende middelen om al het wegonderhoud uit te voeren met inbegrip van het resterende achterstallig onderhoud. Vanaf 2021 hebben we € 300 duizend minder budget opgenomen, dit

realiseren we door beter aan te besteden en slimmer samen te werken. Middels jaarlijkse wegininspectie monitoren wij de onderhoudstoestand van de wegen en hieruit kunnen wij bepalen of de achterstalligheid conform planning afneemt. Het onderhoud wordt zoveel als mogelijk clustergewijs uitgevoerd. Voor de uitvoering werken we samen met o.a. water, groen, verkeer en stedenbouw. Door een integrale aanpak wordt overlast voor omwonende zoveel als mogelijk voorkomen. Burgers belangengroeperingen e.a. binnen een projectgebied worden geïnformeerd over plannen, ontwikkelingen, voortgang en waar mogelijk betrokken bij voorbereiding en onderhoud.

Straatmeubilair

Gezien het beschikbare budget worden inrichtingselementen (straatmeubilair) in de openbare ruimte alleen dan vervangen als het strikt noodzakelijk is. De vervanging betreft voornamelijk verkeersborden en meubilair om de veiligheid voor de weggebruiker te waarborgen.

Fietspaden

Fietspaden, deels in het buitengebied, zijn in het kader van recreatie, toerisme en het gezonde imago van de gemeente opgenomen in het onderhoud. Bestaande fietspaden worden verbeterd zodat er een aaneengesloten fietsverbinding ontstaat die kan worden opgenomen in het knooppuntennetwerk.

Gladheidsbestrijding

Gladheidsbestrijding wordt uitgevoerd op basis van het vastgestelde beleidsplan “gladheidsbestrijding Parkstad Limburg” en het jaarlijks vastgestelde routeplan van de gemeente Landgraaf.

Openbare verlichting

Het beleidsplan openbare verlichting en het jaarlijkse uitvoeringsprogramma zijn erop gericht om zo efficiënt mogelijk het volledige arsenaal van armaturen om te vormen naar duurzame en energiezuinige LED-verlichting. De volledige realisatie van de omvorming naar LED is voorzien in 2028. Masten worden alleen dan vervangen als uit het stabiliteitsonderzoek blijkt dat deze mogelijk gevaar op kunnen leveren. Voor vervanging van onveilige masten is € 8 duizend opgenomen in deze begroting. Het nieuwe beleids- en beheerplan gaan we dit jaar opstellen samen met onze contractpartner. Het nieuwe beleids- en beheerplan openbare verlichting 2021 / 2024 gaan we dit jaar opstellen samen met onze contractpartner.

Reiniging

De gemeentelijke wegen worden in het voorjaar tweemaal en in het najaar driemaal ten tijde van bladval geveegd. Door het verbod op chemische onkruidbestrijding, ontwikkelen kruidachtigen en grassen in de goten zich veel sneller dan voorheen. Op basis van uitgevoerde metingen (momentopname) is geconcludeerd dat een hogere beeldkwaliteit wordt geleverd dan het door de gemeenteraad vastgestelde niveau. Door het verhouten van ondergrondse delen van onkruiden en de toename van klinkerverhardingen zal op termijn de onkruiddruk toenemen. Minder vegen resulteert daarnaast in snellere en grotere vervuiling van kolken en riolen.

De gemeentelijke veegwagen wordt ingezet voor de drie centra en op accentpunten in de gemeente. De eigen dienst reinigt de HUP's en zwerfafval wordt dagelijks geprikt, waarbij de kernen de prioriteit hebben. Vanaf begin 2019 ruimt RD4 dumpingen in de Parkstadgemeenten op en registreert gedetailleerd zodat inzicht wordt verkregen in het ontwijkgedrag per gemeente. Daarnaast wordt gemonitord welk effect beleidskeuzes t.a.v. afval van de verschillende gemeentes hebben op illegaal dumpen. Voor het opruimen van illegale stortingen van asbest en chemisch drugsafval worden gespecialiseerde bedrijven ingezet,

evenals voor het bestrijden van ongedierte. Om op jonge leeftijd al bewust te worden om zwerfvuil te voorkomen wordt op scholen voorlichting gegeven en worden burgers die op eigen initiatief zwerfvuil ruimen beloond. De pilot opruimen van dumpingen heeft opgeleverd dat de eigen buitendienst veel beter in staat is om adequaat te reageren zodat bijplaatsing van afval voorkomen wordt. Kleine dumpingen worden dagelijks door de eigen dienst opgeruimd. Voor grotere dumpingen wordt blijvend Rd4 ingeschakeld. Dit is ondergebracht in het basispakket dat de gemeenten afnemen. In 2022 gaat Rd4 voorbereidingen treffen voor een digitale registratie en monitoringtool om meer inzicht te krijgen in ontwijkgedrag.

Voor riool en water als onderdeel van het integraal beheer van de openbare ruimte verwijzen wij naar programma 7 (volksgezondheid en milieu).

Parkeren

Als algemene doelstelling geldt dat parkeeroverlast zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Nieuwe ontwikkelingen die een toename veroorzaken in de parkeerbehoefte moeten deze toename op eigen terrein opvangen. Daarnaast zal volgend jaar in samenhang met het beleidsveld duurzaamheid verder worden gewerkt aan een duurzaam mobiliteitsbeleid; daarbij zal ook aandacht zijn voor voldoende oplaadpunten voor auto's en fietsen en een goede spreiding daarvan.

Parkeren in centra

In de winkelcentra accepteren we een maximale bezettingsgraad van 90%. Voor winkelcentrum Op de Kamp zetten wij in op het verlagen van de parkeerdruk. Enerzijds door het aanleggen van extra parkeerplaatsen, anderzijds door werknemers van onze gemeente te stimuleren minder met de auto naar het werk te komen en door de dienstreizen te verduurzamen door de inzet van e-bikes en speed-pedelects. De in 2020 aangegane samenwerking met het programmabureau Zuid-Limburg Bereikbaar, welke ons hierin ondersteund, wordt in 2022 voortgezet. In de beide andere centra is vooralsnog geen sprake van een te hoge parkeerdruk en zijn verdere regulerende maatregelen niet nodig.

Parkeren in woonbuurten

Een bezettingsgraad tot 100% is toegestaan in woonbuurten mits hierdoor geen problemen ontstaan op het gebied van bereikbaarheid, verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid. Parkeerproblemen worden bij voorkeur opgelost met de traditionele maatregelen zoals parkeerverboden, stilstaan verboden, uitbreiden parkeercapaciteit en fysieke maatregelen. Betaald parkeren en parkeervergunningen passen we niet toe. Bij ongewenste menging van lang- en kortparkeerders kiezen wij voor een parkeerschijfzone. Door toepassing van wijkacupunctuur en door slim aan te haken op 'groot onderhoudsprojecten' proberen wij op efficiënte wijze de parkeercapaciteit te vergroten.

Voortuin- en trottoir-parkeren zijn in beginsel niet toegestaan. Het komt echter veelvuldig voor en een strikte naleving van dit beginsel is niet altijd realistisch/wenselijk. Via herstructurering, wijkacupunctuur en wegreconstructies werken wij aan het toevoegen van meer openbare parkeerplaatsen. Tot die tijd staan we deze vormen van parkeren in woonbuurten met een hoge parkeerdruk oogluikend toe, uiteraard voor zover dat niet leidt tot negatieve gevolgen voor bereikbaarheid, afwikkeling en veiligheid voor andere weggebruikers.

Omgevingsanalyse

Kengetal historische ontwikkeling		Bron	2017	2018	2019	2020
Aantal verkeersongevallen.	Webapplic. statistiek ongevallen #		163	144	142	116
Aantal slachtoffers.	Webapplic. statistiek ongevallen #		22	28	16	21
Aantal burgers in buurtoverleggen.	overlegverslagen		75	113	90	55
Asfaltverhardingen in m2.	Beheersysteem Kikker		1.051.490	1.029.629	1.024.126	1.022.226
Elementverharding in m2.	Beheersysteem Kikker		1.048.965	1.097.596	1.103.069	1.108.688
Aantal meldingen uit de meldesk van BOR, waarvan de top 5 zijn:			5.115	6.029	5.832	6.480
- groen	BOR		1.324	1.571	1.760	1.910
- wegen en trottoirs	BOR		886	892	883	903
- reiniging en hondenpoep	BOR		1.232	1.605	1.275	1.719
- straatmeubilair en borden	BOR		658	642	672	689
- riolering en water	BOR		468	477	387	439
- dieren en ongedierte	BOR		---	---	400	369

Analyse historische ontwikkeling kengetallen en beleidsindicatoren

Asfaltverhardingen

Er is een minimale toename de totale m2 verharding dit in ontstaan door correcties van het BGT. Daarnaast is er een verschuiving van soorten verharding dit door omvorming van asfalt naar klinkers.

Verkeersongevallen

Omdat in het verleden de belangrijkste black-spots (plaatsen waar veel verkeersongevallen plaatsvinden) in Landgraaf zijn opgelost vinden ongevallen heel verspreid over Landgraaf plaats. Dat maakt het lastig om verkeersveiligheidsmaatregelen goed te prioriteren.

Ondanks al onze inspanningen om de verkeersveiligheid te verbeteren (door maatregelen te treffen en door verkeerseducatie: Vebo, Vevo, Senioren), vallen er jaarlijks toch nog altijd een aantal slachtoffers te betreuren. Het verbeteren van de veiligheid blijft daarom een prioriteit. Het streven blijft nul dodelijke verkeersslachtoffers.

Beleidsindicatoren BBV

Voor dit programma zijn geen verplichte beleidsindicatoren i.h.k.v. de BBV verplicht.

Beleidskader programma

Omschrijving Kader	Actualiteit
Regionaal Verkeers- en Vervoersplan 2011-2020 (RVVP)	2011
Kwaliteitsgids BOR*	2012
Integraal beheerplan openbare ruimte*	2012
Gladheidbestrijdingsplan	2012
Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan	2014
Beheerplan openbare verlichting 2016-2020	2015
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan Landgraaf	2017

* Beiden worden in 2021 geactualiseerd rekening houdend met uitkomst bestuursopdracht onderzoek groenbeheer.

Wat willen we bereiken?

Doelen
1. Een goed en veilig functionerend verkeers- en vervoerssysteem 2. Burgers participeren actief in hun woon- en leefomgeving 3. Behoud en versterking van de leefbaarheid (een schone, hele, veilige, prettige en vitale woon- en leefomgeving) in alle buurten

Score effectindicatoren

Score effectindicatoren	2017	2019	Ambitie	Termijn
(bron: Parkstadmonitor *)	L	L	L	L
1.1 Waardering verkeersvoorzieningen in de buurt (schaalscore).	7,2	7,1	7,5	2022
2.1 Mate van tevredenheid van de burger over het beheer en onderhoud in de buurt (schaalscore)	6,8	6,7	6,8	2022
2.2 Percentage inwoners dat tevreden is met buurtvoorzieningen	68%	67%	70%	2022
3.1 Percentage inwoners dat zich medeverantwoordelijkheid voelt voor leefbaarheid in de buurt	81%	78%	85%	2022

* De parkstadmonitor vindt tweejaarlijks plaats. In 2020 is geen enquête gehouden, de eerstvolgende vindt plaats in 2021.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Nr. Activiteiten in 2022

- 1.1 Uitvoeren uitvoeringsprogramma Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan.
- 1.2 Voorbereiden aanleg Randweg Abdissenbosch.
- 1.3 Medewerking verlenen aan de voorbereidende/uitvoerende werkzaamheden voor de verdubbeling van het spoor en het behartigen van de Landgraafse belangen.
- 2.1 Betrekken van burgers en belangenorganisaties bij de beleidsvoorbereiding, –realisatie en –evaluatie.
- 2.2 Door middel van frequent overleg burgers mede-verantwoording laten nemen voor het beheer en onderhoud.
- 2.3 Continueren van de ondersteuning/facilitering van maatschappelijke/burger initiatieven.
- 2.4 Stimuleren van zelforganisatie en initiatieven door bewoners.
- 2.5 Faciliteren van de buurtorganisaties.
- 3.1 Onderhouden en beheren van de openbare ruimte.
- 3.2 Realiseren van reconstructies en groot onderhoud.
- 3.3 Het verder omvormen van het arsenaal aan armaturen naar duurzame energiezuinige LED-verlichting
- 3.4 Onderhouden van recreatieve en toeristische fietsroutes.

Prestatie-indicatoren voor 2022

Prestatie-indicatoren voor 2022	Norm
1.1.1 Reconstructie Groenstraat fase 2.	2022
1.1.3 Aanpassen weginrichting op beleid GVVP door mee te liften met projecten / werkzaamheden die geïnitieerd worden vanuit beleidsterreinen.	2022
1.1.4 Treffen van (kleine) infrastructurele verkeersveiligheidsmaatregelen.	2022
1.1.5 Uitvoeren gedragsbeïnvloedende verkeersveiligheidsmaatregelen.	2022
1.2.1 Monitoren landelijke ontwikkelingen stikstofproblematiek in relatie tot Planvoorbereiding realisatie Randweg Abdissenbosch en afstemming realisatie B221.	2022
3.1.1 Achterstallig onderhoud asfalt.	< 10%
3.1.2 Achterstallig onderhoud overige verharding.	< 10%

Wat mag het kosten?

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	786	543	634	639	644	644
– Directe salarislasten	1.191	1.300	1.331	1.366	1.400	1.435
– Overige directe lasten	4.577	2.354	2.204	2.210	2.241	2.247
– Kapitaallasten	602	699	862	880	899	899
Totaal lasten bestaand beleid	6.369	4.353	4.397	4.456	4.540	4.581
Saldo bestaand beleid	-5.583	-3.810	-3.763	-3.817	-3.897	-3.937
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	2	0	36	36	36
Totaal lasten nieuw beleid	0	2	0	36	36	36
Saldo nieuw beleid	0	-2	0	-36	-36	-36
SALDO taakveld	-5.583	-3.811	-3.763	-3.853	-3.932	-3.973
<i>Investerings</i>			1.480			

Toelichting op de cijfermatige verschillen tussen de begroting 2022 en de bijgestelde begroting 2021

Voor een gedetailleerdere toelichting van alle mutaties in baten en lasten per taakveld verwijzen wij naar bijlage 2 (lasten en baten per taakveld).

De volgende investeringen maken deel uit van dit programma:

De investeringsuitgaven in 2022 van € 1.479.877 totaal, betreft de volgende investeringen:

Taakveld 210 Reconstructieprojecten GVVP-ruggengraat (RVC-inv 01)	€ 500.000
Taakveld 210 Verkeersveiligheidsprojecten (RVC-inv 02)	€ 150.000
Taakveld 210 Vervanging OV-Armaturen (RVC-inv 06)	€ 230.000
Taakveld 210 Vervanging OV-Lichtmasten (RVC-inv 07)	€ 10.000
Taakveld 210 Vervangingsinvesteringen wege (RVCinv-08)	€ 589.877

Bijdrage aan Verbonden Partijen

Verbonden partijen

(x € 1000)

Naam organisatie	2021	2022	2023	2024	2025
GR RD4	297	260	266	297	302
Totaal	297	260	266	297	302

Toelichting bijdrage aan Verbonden Partijen

De bijdrage aan de GR RD4 in 2022 geraamd op € 260.000 en betreft de zaken die onder het pluspakket vallen en niet onder het reguliere basispakket van Rd4 vallen zoals opgenomen in programma 7. Deze taken zijn onder dit programma opgenomen omdat deze te maken hebben met verkeer, vervoer en waterstaat. Het betreft onder andere de straatreiniging, kolkenreiniging en gladheidsbestrijding.

In de voorgaande begrotingen werd onder dit programma alleen de kosten voor illegale dumpingen opgenomen, deze post is inmiddels opgenomen in het reguliere basispakket onder programma 7. De begroting van de GR Rd4 is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2021 onder raadsvoorstel 49.

Wat zijn de risico's?

We onderkennen geen majeure risico's in dit programma.

2.1.3 Programma 3 – Economie

Structuurgegevens

Portefeuillehouder(s):

F. Janssen en S. Kropman

Verantwoordelijke afdelingshoofd:

F. Geurts (ROG)

Het programma Economie omvat de volgende taakvelden:

- 310 Economische ontwikkeling
- 320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 330 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 340 Economische promotie

Programma-samenvatting

Binnen dit programma stimuleren en faciliteren wij de economische dynamiek en ontwikkeling, de werkgelegenheid, de aanhaking met het onderwijs en de arbeidsparticipatie. Door het op peil houden en mogelijk versterken van de randvoorwaarden voor een gezonde economische structuur en een goed ondernemersklimaat trachten we, in dialoog met de partijen die onze lokale economie vormgeven, de welvaart en het welzijn in Landgraaf te bevorderen. Dit met open oog en oor voor de behoeften van onze ondernemers, waarbij nadrukkelijk aandacht is voor het waar mogelijk verlagen van de regeldruk en de stroomlijning van procedures. Nieuwe, kansrijke initiatieven ondersteunen we vanuit een positieve grondhouding. We werken op regionale en Zuid-Limburgse schaal constructief samen en we benutten zoveel mogelijk de kansen van de (eu)regionale ligging en samenwerking.

Onder dit programma valt ook het gemeentelijk beleid op het gebied van Vrijtijdseconomie dat is gebaseerd op de doelstellingen en ambities die vastgelegd zijn in de nota Vrijtijdseconomie Landgraaf. Het moet Landgraaf nog aantrekkelijker maken voor zowel toeristen die de regio bezoeken als de inwoners van Landgraaf zelf. Daarbij spelen stadspromotie, het beleefbaar maken van cultuurhistorisch erfgoed en een evenementencyclus een belangrijke rol. Ook op regionale en Zuid-Limburgse schaal wordt een optimale positionering van de Landgraafse vrijtijdseconomie nagestreefd.

Economische ontwikkeling

Landgraaf tracht in de COVID – 19 tijd het bedrijfsleven zo adequaat als mogelijk bij te staan. Dit gebeurt door het structureel onderhouden van contacten met de ondernemersverenigingen van de winkelcentra en de bedrijfsterreinen middels periodieke overleggen. Echter ook door het faciliteren van individuele bedrijven bij nieuwbouw, uitbreiding of verplaatsing. Dit om juist in deze tijd het verschil te maken. Deze aanpak zullen wij ook in 2022 continueren.

De COVID – 19 crisis heeft ons langer dan verwacht in haar greep gehouden met allerlei beperkende maatregelen als gevolg. Deze maatregelen trekken nog steeds een sterke wissel op het bedrijfsleven, hoewel er versoepelingen zijn doorgevoerd. Wij gaan er vooralsnog van uit dat de beperkende maatregelen

verder worden afgebouwd en het bedrijfsleven daardoor weer spoedig haar normale ritme kan hervatten en er nieuwe investeringen worden gedaan.

Landgraaf heeft bij de start van Corona in het voorjaar van 2020 een pakket maatregelen geïmplementeerd om de druk bij de zwaarst getroffen doelgroepen zo veel als mogelijk te verlichten. Daarnaast is er een lokaal Coronafonds ingesteld waarop ook individuele ondernemers een beroep kunnen doen. Mocht het in de toekomst onverhoopt noodzakelijk zijn, dan kunnen het maatregelenpakket en het fonds als basis worden gebruikt voor ondersteuning met aanvullingen vanuit de actualiteit van dat moment.

Mede door de overheidssteun is het aantal vestigingen nagenoeg gelijk gebleven. Er hebben nagenoeg geen faillissementen plaatsgevonden. De eventuele te verwachten daling als gevolg van de crisis is uitgebleven. Mogelijk dat als steun vanuit de rijksoverheid verder wordt afgebouwd en bijbehorende maatregelen meer naar de achtergrond verdwijnen, dit gevolgen kan hebben voor het aantal ondernemers dat dan wellicht onvoldoende bestaansrecht heeft. Wij zullen als gemeente, net als de afgelopen jaren, al het mogelijke doen om bedrijven te ondersteunen en met raad en daad bij te staan.

Landgraaf streeft ernaar om signalen uit te markt tijdig op te vangen. Hiervoor is een goede netwerkstructuur onontbeerlijk. Dat geldt ook voor de samenwerking in de regio. Een aantal majeure, economische projecten, zoals bedrijfsterreinen en retail worden immers in regionaal verband opgepakt. Dit vergroot de mogelijkheden tot het verwerven van subsidies voor projecten. Juist in deze tijd is een luisterend oor van groot belang voor het bedrijfsleven. Gelet op de hechte band met het bedrijfsleven en het laagdrempelige karakter van onze gemeente bereikt informatie ons meestal op een vroeg moment, waardoor er meestal snel en adequaat kan worden opgetreden. We trachten dan ook het kwaliteit- en serviceniveau van onze gemeente blijvend te verbeteren.

Landgraaf hecht grote waarde aan de aanwezigheid van ZZP – ers in onze gemeente, daar zij een belangrijke bijdrage leveren aan de werkgelegenheid en een palet van diensten aanbieden ten behoeve van onze samenleving. Landgraaf tracht deze doelgroep te faciliteren voor wat betreft retail, door de advisering en ondersteuning vanuit de Stichting Streetwise en mogelijk door een subsidiebijdrage in het kader van de regeling Innovatief Ondernemerschap te verlenen. Voor wat betreft vestiging op de bedrijfsterreinen wordt vaak in gezamenlijkheid gezocht naar een geschikte locatie of een geschikt pand. Daarnaast wordt de ondernemer begeleid in het traject van vergunningverlening. Voor ZZP – ers die van huis uit willen werken, bevatten onze bestemmingsplannen regels voor “aan huis gebonden beroepen” waardoor dit binnen bepaalde randvoorwaarden mogelijk wordt gemaakt.

Het overschrijden van gemeentegrenzen is in Stadsregio Parkstad Limburg een gegeven van enkele kilometers. Dit noopt ons tot intensieve samenwerking. Deze goede samenwerking gebeurt zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau en is al jaren de basis voor het uitvoeren van een kwaliteitsslag voor de Stadsregio Parkstad Limburg. Hierbij wordt op een constructieve en positieve wijze samengewerkt. Voorbeelden voor economie zijn gezamenlijke projecten in het kader van retail, de collectieve inzet van de Stichting Streetwise, de stratenaanpak, het promotie en acquisitie overleg en het uitvoeringsprogramma bedrijfsterreinen. Door een goede onderlinge afstemming kunnen economische initiatieven, in onderling overleg, op de meest kansrijke plekken binnen de Stadsregio worden geïnitieerd en gerealiseerd.

De Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL) heeft 2021 in een aangepaste vorm gestalte gekregen. Zo hebben er digitale bijeenkomsten voor ondernemers plaatsgevonden en is er een enquête

gehouden onder het bedrijfsleven. Met de input vanuit alle Zuid-Limburgse gemeenten wordt er een regionaal herstelplan opgesteld om de regio en haar ondernemers krachtig uit de crisis te laten komen. ESZL zal in 2022 verder gaan met haar activiteiten, waarbij wordt getracht zo goed als mogelijk aan te sluiten bij de wensen van het bedrijfsleven.

Als gevolg van de crisis zijn activiteiten in het kader van de Euregionale samenwerking tijdelijk in een ander daglicht komen te staan. De Euregionale samenwerking en het versterken van de banden met onze Duitse burens in de aangrenzende Kreisen dient plaats te vinden in samenwerking met de (sub)regio. Het uitvoeren van grensoverschrijdende initiatieven om de kansen en mogelijkheden van onze grensregio optimaal te benutten is onderdeel van de Regiodeal Parkstad. Vanuit de stadsregio Parkstad wordt hier bestuurlijk invulling aan gegeven. Plannen en acties vanuit Landgraaf zullen hierop worden afgestemd met als doel elkaar verder te versterken en aan te vullen om te komen tot een complete, integrale aanpak. Hierbij kan gedacht worden aan acties om (potentiële) arbeidskrachten goed te informeren over grensoverschrijdend werken en mogelijk in contact te brengen met (potentiële) werkgevers, om zo de eventuele drempel wat te verlagen. Dit kan positief bijdragen aan het verkleinen van de kloof tussen werkgevers en werkzoekenden aan beide zijden van de grens.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Landgraaf is een aantrekkelijke vestigingsplaats voor nieuwe bedrijvigheid en wil dit blijven. Ondanks de COVID – 19 pandemie heeft zich een aantal nieuwe bedrijven in onze gemeente gevestigd. Medewerking van de lokale overheid speelt een rol bij het realiseren van initiatieven door bedrijven. Een overheid die meedenkt en de snelheid in acht neemt, kan zich hierbij onderscheiden.

Door de ingebruikname van de Buitenring, maar ook door herstructureringsprojecten in de kernen, zoals bijvoorbeeld de Oude Markt in Waubach, kunnen positieve impulsen worden gegeven aan het ondernemersklimaat. Ook voor 2022 staat een aantal van deze projecten op de rol, waarbij ook nadrukkelijk projecten in het kader van de transformatie ter hand zullen worden genomen.

Voor wat betreft winkelcentrum Op de Kamp worden momenteel de voorbereidende werkzaamheden verricht om te komen tot een spoedige uitvoering van de plannen. Dit zal een uitloop hebben naar 2022. Hierbij dient te worden gedacht aan de vergunningsaanvraag door LIDL, de grondtransacties en het parkeren. Aansluitend kan dan met de daadwerkelijke werkzaamheden worden gestart. Ondernemers en omwonenden zullen aan de hand van een communicatieplan op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen. Ook zal de acquisitie voor de verhuur van de leegstaande winkelpanden worden gecontinueerd. Dit alles zal resulteren in een vernieuwd en eigentijds winkelcentrum in het centrum van Landgraaf.

Een versterkend effect is dat Landgraaf onderdeel uitmaakt van de Regiodeal Parkstad Limburg met haar 'Buurtontwikkelingsplan Oud-Nieuwenhagen en Winkelcentrum Op de Kamp' en 'Stratenaanpak Parkstad' voor de Hoogstraat. Het doel van deze plannen is om vanuit een samenwerking tussen publieke en private partijen het voorzieningenniveau, het ondernemerschap en de leefbaarheid van de omgeving te versterken. In 2022 zal de verdere uitwerking hiervan plaatsvinden. Een vergelijkbare aanpak voor de aanloopgebieden in Schaesberg wordt voorbereid.

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Wij blijven ondernemers zo goed als mogelijk helpen en ondersteunen. Via diverse kanalen (website, social media, etc.) zorgen we ervoor dat ondernemers op de hoogte worden gehouden van nieuws, ontwikkelingen en andere relevante en interessante informatie.

De samenwerking met de Stadsregio Parkstad Limburg, het Ondernemershuis, het Mensontwikkelbedrijf, de Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL), de Stichting Streetwise en ISD BOL vergroot de informatie-uitwisseling en versterkt de samenwerking, hetgeen leidt tot een efficiënte(re) en op maat gesneden aanpak.

Landgraaf tracht ondernemersvriendelijk te zijn en werkt nauw samen met het bedrijfsleven middels overlegstructuren. Daarnaast brengt de wethouder economische zaken samen met de accountmanager bedrijfsbezoeken aan het Landgraafse bedrijfsleven. Zo neemt de kennis over het bedrijfsleven toe en wordt het bedrijfsleven de mogelijkheid geboden om vragen aan de gemeente te stellen of suggesties te doen op een laagdrempelige wijze.

De vernieuwde subsidieregeling ‘Stimuleren innovatief ondernemerschap in winkelkernen’ is in 2020 geïmplementeerd. Middels deze subsidie wordt invulling/herbestemming van leegstaand commercieel vastgoed gestimuleerd. Een ondernemer die start in een leegstaand winkelpand in een van de drie winkelcentra, onder begeleiding van Streetwise, kan rekenen op een eenmalige impuls subsidie. Iemand die de retail functie aan het pand onttrekt, ontvangt eveneens een subsidie. Van de regeling is reeds een aantal malen gebruik gemaakt. Wij hopen dat ook in 2022 ondernemers gebruik zullen maken van deze regeling. Wij zullen hen daarbij graag adviseren.

Economische promotie

De Ondernemersdag is een van de vele momenten dat de gemeentelijke overheid en het Landgraafse bedrijfsleven elkaar treffen en in gezamenlijkheid Landgraaf en het Landgraafse bedrijfsleven promoten. Helaas is deze dag in 2020 en 2021 niet doorgedaan. Toch wil Landgraaf, indien mogelijk, dit traditionele ontmoetingsmoment tussen overheid en het bedrijfsleven graag continueren. Het past in de traditie van goede en langdurige samenwerking. Daarnaast is er het Economisch Platform, waarbij actuele, economische en maatschappelijke initiatieven worden besproken.

Regionale samenwerking

Op regionale schaal zijn we actief met het vormgeven van retail in de regio. Daarvoor is een uitvoeringsprogramma Retail opgesteld met speerpunten zoals de aanpak van overtollige en ongewenste plancapaciteit, het stimuleren van ondernemerschap en investeren in 14 winkelclusters, en aanpak van de aanloopstraten (historische linten), zoals de Hoogstraat in Landgraaf met de Stratenaanpak Parkstad. In 2022 zal deze aanpak verder worden vervolgd.

In regionaal verband werken wij daarnaast ook aan de promotie en acquisitie van onze bedrijventerreinen met als doel bedrijven te werven en te begeleiden naar de meest geschikte locatie. Zo is onlangs de website Business in Parkstad in gebruik genomen.

Toekomstbestendige vrijetijdseconomie en evenementen

Onderzoek alles en behoud het goede. Dat is het motto waarmee Landgraaf haar vrijetijdseconomie versterkt. Nieuwe ontwikkelingen moeten kwalitatief hoogwaardig en inpasbaar zijn in het reeds aanwezige toeristisch-recreatieve profiel van Landgraaf. Jaarlijks beoordelen we nieuwe initiatieven op de

toegevoegde waarde voor Landgraaf in aanvulling voor het Landgraafse aanbod. Kansrijke en complementaire initiatieven faciliteren en ondersteunen we van harte.

Uiteraard worden ook zelf ontwikkelingen onderzocht en geïnitieerd. Bijvoorbeeld op het gebied van recreatieve routes, door de uitrol van het geheel nieuwe wandelroutenetwerk 'Knopenlopen' en door de verbinding met het erfgoed van Landgraaf te leggen via het digitaal cultuurhistorisch platform Ontdek Landgraaf. Op regionaal niveau zijn de belangen van Landgraaf bovendien door vertaald in het Ontwikkelprogramma Vrijtijdseconomie Parkstad Limburg 2020–2024, de Visie Vrijtijdseconomie Zuid-Limburg 2030, en de nieuwe marketingstrategie van Visit Zuid-Limburg.

De nota vrijtijdseconomie Landgraaf 2021–2030 borduurt voor een deel voort op de ambities uit de vorige nota. Het versterken van de samenhang tussen evenementen en vrijtijdseconomie is wederom als ambitie opgenomen. Evenementen versterken de naamsbekendheid van Landgraaf en vormen een belangrijk instrument voor toeristische stadspromotie. Vanuit het oogpunt van de vrijtijdseconomie is het van toegevoegde waarde om nieuwe evenementen, die een aanvulling vormen op de aanwezige evenementen, binnen te halen. Het doel is het creëren van een kwalitatief hoogwaardige evenementencyclus.

We spannen ons daarom ook in 2022 opnieuw in om aansprekende evenementen aan te trekken die Landgraaf als evenementengemeente op de kaart zetten en/of op recreatief vlak van meerwaarde zijn voor onze eigen inwoners. Bij voorkeur trekken deze evenementen nieuwe bezoekersstromen naar Landgraaf. Tegelijkertijd zetten wij ons in om de bestaande kwalitatief hoogwaardige evenementen voort te zetten, te verrijken en uit te bouwen. Hopelijk biedt 2022 kansen om de draad weer op te pakken waar we die in 2020 en 2021 noodgedwongen hebben moeten loslaten. In een evenementengemeente als Landgraaf geven evenementen een belangrijke impuls voor de lokale economie.

Voor wat betreft het benodigde (relatief beperkte) jaarlijkse werkbudget om invulling te geven aan dit door de raad vastgestelde beleid doen we een beroep op de reserve transformatie. In de financiële bijstellingsrapportage zullen we aan de raad verantwoording afleggen over het daartoe te onttrekken bedrag.

Cultuurhistorie

Landgraaf is trots op haar verleden. Een rijk verleden, want het lijkt wel alsof de hele Westerse geschiedenis de gemeente heeft aan gedaan. De Romeinen vestigden zich hier in hun villa's en kleine nederzettingen, omgeven door glooiende graanvelden. Later bouwden ridders en graven er kastelen die generaties lang het symbool van hun macht waren. Vreemde legers trokken door de Landgraafse gehuchten, onderweg naar veldslagen die de Europese landkaart gevormd hebben. Ook in Landgraaf veroverden koel- en schachttorens van de Zuid-Limburgse mijnindustrie een plek aan de horizon. Dit alles heeft geresulteerd in een prachtige erfenis van monumenten en verhalen die de toeristische aantrekkelijkheid kan vergroten.

Daarom is het voor de vrijtijdseconomie van belang om het cultuurhistorisch erfgoed van Landgraaf zowel voor inwoners en bezoekers zichtbaar en 'beleefbaar' te maken. Dat doen we door jaarlijks te investeren in cultuurhistorische landmarks. Sinds het najaar van 2020 beschikt Landgraaf over de cultuurhistorische webapplicatie Ontdek Landgraaf. Hiermee ontsluiten we de bijzondere verhalen achter ons erfgoed voor zowel bewoners als gasten. Met wetenschappelijk verantwoorde, maar toegankelijk geschreven teksten en

kwalitatief hoogwaardig beeldmateriaal brengen we het verleden tot leven en vertellen we de verhalen waar we trots op zijn. In 2022 zullen nieuwe verhalen en opties aan Ontdek Landgraaf worden toegevoegd. Ten slotte wordt ernaar gestreefd om Landgraaf ook in 2022 optimaal te positioneren in de cultuurhistorische verhaallijnen die ook Visit Zuid-Limburg sinds kort in haar storytelling opvoert.

Stadspromotie

Om de naamsbekendheid van Landgraaf te vergroten, is stadspromotie van essentieel belang. Wij vertellen het verhaal van een bloeiende gemeente in een regio die zichzelf opnieuw aan het uitvinden is, waar een contrast bestaat tussen natuurgebieden vol schoonheid en cultuur en een stedelijk gebied met attracties en diverse andere (recreatieve) voorzieningen. We laten geen mogelijkheid onbenut om dit verhaal kernachtig uit te dragen.

Omgevingsanalyse

Kengetal historische ontwikkeling	Bron	2017	2018	2019	2020
Oppervlakte bedrijfsterreinen in ha.	Etil	100	100	100	100
% Werkzame beroepsbevolking	Parkstadmonitor *	69%	-	0,72	-
Aantal recreatieve overnachtingen.	BsGW	87.767	92.960	93.805	65.893
Aantal lokale evenementen o.g.v. APV (excl. Megaland).	KCC	163	117	150	60

* De parkstadmonitor vindt tweejaarlijks plaats. In 2020 is geen enquête gehouden, de eerstvolgende vindt plaats in 2021.

Beleidsindicatoren BBV

Beleidsindicatoren (BBV)–info: waarstaatjegemeente.nl	Bron	2017	2018	2019	2020
% Functiemenging	LISA	34,8	35,4	35,9	36,3
Aantal vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners in leeftijd van 15 t/m 64 jaar.	LISA	78,4	81,1	83,5	84,6

Analyse historische ontwikkeling kengetallen en beleidsindicatoren

Ten opzichte van 2019 is het aantal recreatieve overnachtingen in 2020 met bijna 1/3 afgenomen. Dat is te wijten aan de lockdowns en onzekerheid ten gevolge van de coronacrisis. In voorgaande jaren fluctueerde het aantal recreatieve overnachtingen wel vaker, maar nooit in deze mate. Door de versoepelingen in de zomer van 2020 gingen veel mensen op vakantie in eigen land. Hoewel Landgraaf daarbij niet werd overgeslagen, heeft dat over de gehele breedte geen inhaalslag teweeggebracht. 2020 bleef het jaar zonder Pinkpop. Verder werden attracties ingrijpend beperkt in hun bedrijfsvoering en viel het zakelijk toerisme bijna stil. De verwachting is dat 2021 enig herstel laat zien, al blijft er veel onzekerheid bestaan.

Beleidskader programma

Omschrijving Kader	Actualiteit
Uitvoeringsprogramma economie stadsregio Parkstad Limburg	2010
Nota uitvoeringsbeleid evenementen 2012	2021
Nota Vrijetijdseconomie Landgraaf 2021–2030	2021
Beleidsvisie Leegstand Commercieel Vastgoed Landgraaf	2021
Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL)	2018
Ontwikkelprogramma Vrijetijdseconomie Parkstad Limburg	2020
Grondnota	2021
Uitvoeringsprogramma Retail Parkstad Limburg 2019–2025	2020
Uitvoeringsprogramma Bedrijventerreinen 2020–2024	2020
Regiodeal – Buurtontwikkelingsplan Oud Nieuwenhagen en winkelcentrum Op de Kamp	2020
Subsidieverordening 'Stimuleren innovatief ondernemerschap in winkelkernen'	2020
Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg	2020

Wat willen we bereiken?

Doelen
1. Versterking van de lokale economie en arbeidsmarkt, met aanhaking bij het onderwijs.
2. Versterking van de vrijetijdseconomie, waaronder het creëren van een evenementencyclus.

Score effectindicatoren

Score effectindicatoren	2017	2019	2020	Ambitie	Termijn
(bron: etil)	L	L	L	L	L
1.1 Aantal arbeidsplaatsen	9.610	10.163	10.324	10.000	2022
1.2 Aantal vestigingen	2.299	2.433	2.442	2.500	2022

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Nr. Activiteiten in 2022

- 1.1 Het beheren en uitbreiden van het relatienetwerk, het acquireren en faciliteren van ondernemers, bedrijfsbezoeken, het stimuleren van bedrijvigheid, organisatie Ondernemersdag, Economisch Platform, het versterken van de cohesie tussen onderwijs en arbeidsmarkt middels talentontwikkeling.
- 1.2 Behouden en stimuleren van een adequaat en toekomstbestendig niveau van de (winkel)centra en de bedrijfsterreinen door centrummanagement en bedrijventerreinmanagement, door actief met externe partijen trachten invulling te geven aan leegstaande winkel- en bedrijfspanden en door herstructurering.
- 1.3 Uitvoering geven aan de subsidieregeling 'Stimuleren innovatief ondernemerschap in winkelkernen', door samen met de Stichting Streetwise en andere externe partijen ruimte te bieden aan nieuwe ondernemers en pandeigenaren die hun leegstaand winkelpand buiten de winkelkernen willen transformeren.
- 1.4 Acties t.b.v. grensoverschrijdende samenwerking Landgraaf-Kreis Heinsberg, zoals (informatie)bijeenkomst(en) voor werkzoekenden en werkgevers aan beide zijden van de grens om de 'grens-drempel' te verlagen en beide partijen nader tot elkaar te brengen.
- 2.1 Het vermarkten en promoten van Landgraaf als aantrekkelijke vestigingsplaats voor het (toeristische) bedrijfsleven.
- 2.2 Uitvoering geven aan de nota Vrijetijdseconomie Landgraaf 2021-2030 door de versterking en uitbreiding van de vrijetijdseconomie, het beleefbaar maken van cultuurhistorisch erfgoed, stadspromotie, het betrekken van toeristische ondernemers en het creëren van een evenementencyclus..
- 2.3 Organiseren en faciliteren van de kermissen in Schaesberg, Waubach en Nieuwenhagen Faciliteren van kleinschalige evenementen op wijkniveau.

Prestatie-indicatoren voor 2022

Prestatie-indicatoren voor 2022	Norm
1.1.1 Organiseren Ondernemersdag.	2022
1.1.2 Aantal bedrijfsbezoeken.	20
1.1.3 Bijeenkomsten Economisch Platform.	2
1.2.1 Aanpak pilot Hoogstraat (aanpak aanloopstraten vanuit uitvoeringsprogramma Retail)	2022
1.2.3 Ondersteuning en mede uitvoering geven aan de implementatie toekomstvisie Op de Kamp.	2022
1.2.4 Aantal verkochte bedrijfskavels.	1
1.2.5 Gerealiseerde website en campagne "Business in Parkstad".	2022
1.3.1 Aantal ingevulde leegstaande (retail)panden binnen de gemeente.	4
1.3.2 Aantal subsidieaanvragen 'Stimuleren innovatief ondernemerschap in winkelheden'.	7
1.3.3 Aantal getransformeerde (retail)panden buiten de winkelheden (obv subsidie)	3
1.4.1 Vernieuwde samenwerking ESZL.	2022
1.4.2 Acties t.b.v. grensoverschrijdende samenwerking Landgraaf-Kreis Heinsberg.	2022
1.4.3 Samenwerking op regionaal/Parkstad niveau t.a.v. onderwerp GROS.	2022
2.2.1 Aantal bedrijfsbezoeken aan toeristische ondernemers en organisaties.	5
2.2.2 Het faciliteren van bovenregionale evenementen.	4
2.2.4 Uitvoeren nota Vrije tijdseconomie Landgraaf 2021-2030	2022
2.2.5 Uitbreiden en beheren van het digitaal platform om cultuurhistorisch erfgoed beleefbaar te maken	2022
2.2.6 Het realiseren van cultuurhistorische landmarks	2022
2.2.7 Verbeteren fiets-, wandelroutes, uitrol Knopenlopen.	2022
2.2.8 Uitwerking Visie Vrijtijdseconomie Zuid-Limburg	2022
2.3.1 Aantal georganiseerde kermissen.	3
2.3.2 Aantal gefaciliteerde kleinschalige evenementen.	>25

Wat mag het kosten?

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	535	765	129	131	133	136
– Directe salarislasten	256	248	256	263	269	276
– Overige directe lasten	716	1.167	374	374	374	374
– Kapitaallasten	28	31	28	28	28	28
Totaal lasten bestaand beleid	1.001	1.446	658	665	671	678
Saldo bestaand beleid	-466	-681	-530	-534	-538	-543
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	80	80	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	80	80	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	-80	-80	0	0
SALDO taakveld	-466	-681	-610	-614	-538	-543
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op de cijfermatige verschillen tussen de begroting 2022 en de bijgestelde begroting 2021

Voor een gedetailleerdere toelichting van alle mutaties in baten en lasten per taakveld verwijzen wij naar bijlage 2 (lasten en baten per taakveld).

Bijdrage aan Verbonden Partijen

Verbonden partijen

(x € 1000)

Naam organisatie	2021	2022	2023	2024	2025
GR Stadsregio Parkstad Limburg (Regionale initiatieven)	327	327	327	327	327
Totaal	327	327	327	327	327

Toelichting bijdrage aan Verbonden Partijen

De apparaatsbijdrage aan de GR Stadsregio Parkstad is opgenomen in programma 0. De bijdrage voor de IBA is verantwoord in programma 8. In dit programma verantwoorden we alleen de bijdrage aan een zestal regionale initiatieven op het gebied van economie en toerisme. Vanaf 2019 maken deze deel uit van de

begroting van de regio Parkstad. De Landgraafse bijdrage is vastgesteld op basis van de goedgekeurde begroting van de regio Parkstad. In 2022 wordt deze geraamd op € 326.661

Wat zijn de risico's?

We onderkennen geen majeure risico's in dit programma.

2.1.4 Programma 4 – Onderwijs

Structuurgegevens

Portefeuillehouder(s):

F. Janssen en A. Schiffelers

Verantwoordelijke afdelingshoofden:

J. Drummen (KCC) en C. Goffin (MO)

Het programma Onderwijs omvat de volgende taakvelden:

- 410 Openbaar basisonderwijs
- 420 Onderwijshuisvesting
- 430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Programma-samenvatting

De Covid-19 crisis is ook aan het onderwijs niet onopgemerkt voorbijgegaan. Het onderwijs is inmiddels weer volledig herstart, evenals de kinderopvang. Het blijft evenwel voor ouders spannend, wat we onder andere terugzien in de bezetting op de kinderopvanglocaties. Daar waar de ene leerling meer baat heeft gehad bij het meer zelfsturend deelnemen aan het onderwijs (autonomie), zijn er ongetwijfeld ook veel leerlingen bij wie de achterstand groter is geworden. Dit heeft de volledige aandacht van alle betrokken partijen. Landelijk is het Nationaal Programma Onderwijs in het leven geroepen om door Covid-maatregelen opgelopen onderwijsachterstanden weg te werken. In de zomer en het najaar van 2021 is samen met de onderwijspartners een plan met interventies opgesteld. Het gemeentelijk aandeel wordt bekostigd vanuit de specifieke uitkering die hiervoor beschikbaar is gesteld. Daarbij kijken we niet alleen naar de behoeften van de leerlingen en scholen. We zoeken ook nadrukkelijk de verbinding met reeds bestaande initiatieven. Dat sprake is van het ontstaan of blijven bestaan van (extra) achterstanden, geldt ook voor volwasseneducatie en de aanpak van laaggeletterdheid. Hiermee houden we zoveel als mogelijk rekening in de aanpak vanaf 2022.

Openbaar basisonderwijs

Alle Landgraafse basisscholen vallen onder het bestuur van onderwijsstichting Movare. Dit geldt eveneens voor de openbare basisscholen in onze gemeente. Met drie openbare basisscholen, te weten OBS Harlekijn, OBS Wereldwijs en OBS De Speurneus, is het openbaar basisonderwijs goed vertegenwoordigd in onze gemeente; een derde deel van de reguliere Landgraafse basisscholen is een openbare basisschool. Ook in kwalitatief opzicht gaat het goed met het openbaar basisonderwijs in onze gemeente. Al onze openbare basisscholen scoren minimaal een voldoende volgens de Onderwijsinspectie, waardoor zij het basistoezicht genieten. Dit houdt in dat het bestuur of de school volgens de Onderwijsinspectie voldoet aan de basiskwaliteit en daarmee aan de wettelijke eisen die op dat moment geldend zijn.

Minimaal twee keer per jaar vindt er een gesprek met het college van bestuur van onderwijsstichting Movare plaats, waarin ook de ontwikkelingen betreffende het openbaar onderwijs in Landgraaf structureel aan bod komen.

Onderwijshuisvesting

Landgraaf is een gemeente met een uitstekend voorzieningenniveau op het gebied van leven, wonen en recreëren. Niet alleen wat betreft huisvesting, maar ook als het gaat om het verenigingsleven en de middenstand. Onze huidige onderwijsmogelijkheden zijn noodzakelijk om dit voorzieningenniveau voor nu en de toekomst in stand te houden. Het belang van kwalitatief goed en toegankelijk onderwijs en bijbehorende huisvesting is niet alleen van betekenis voor onze huidige inwoners, maar draagt ook bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor nieuwe inwoners. Goede onderwijsvoorzieningen zijn een belangrijke factor voor nieuwkomers in onze gemeente. Dit heeft een positief effect op de bevolkingssamenstelling van Landgraaf.

Maatschappij en arbeidsmarkt stellen andere eisen aan onze inwoners en werknemers van de toekomst. Hier ligt een verantwoordelijkheid en opgave voor ons als gemeente, het onderwijsveld en maatschappelijke partners. Goed en toegankelijk onderwijs in onze gemeente maakt van onze kinderen/jongeren zelfbewuste en creatieve volwassenen en legt de basis voor een succesvolle loopbaan. Met een breed en voor alle Landgraafse kinderen toegankelijk onderwijsaanbod in onze gemeente, van uitstekende kwaliteit, in gezonde en goed bereikbare centraal in de wijk/gemeente gelegen scholen, spelen wij in op de ontwikkelingen in de maatschappij en sluiten aan op de vraag vanuit de arbeidsmarkt. Voor ons is het vanzelfsprekend dat wij de onderwijsvoorzieningen in onze gemeente niet alleen behouden, maar ook toekomstbestendig maken. Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is in juni 2021 vastgesteld. Het IHP voorziet in een toekomstbestendige aanpak, waarbij gekeken wordt naar de kwaliteit en grootte van de beschikbare onderwijsaccommodaties, er oog is voor onderwijsinhoudelijke zaken en de verdeling van leerlingen over de scholen in onze gemeente. Het IHP is tot stand gekomen in overleg met het primair onderwijs (PO) en voortgezet onderwijs (VO).

Daarnaast is gestart met de voorbereidingen voor de nieuwbouw van het Eijkhagencollege. Met instemming van uw raad hebben wij vorig jaar een samenwerkingsovereenkomst met SVOPL gesloten, waarin de kaders voor de nieuwbouw zijn vastgelegd. In 2021 is gewerkt aan een definitief ontwerp voor de nieuwbouw van het Eijkhagencollege en in 2022 worden de verdere voorbereidingen voor de bouwstart getroffen. De C-vleugel van het Brandenburg-college hebben wij, vooruitlopend op herbestemming, tijdelijk in gebruik gegeven aan partijen die talentontwikkeling in de gemeente mede willen vormgeven.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Ondanks de vele veranderingen die in 2021 in het onderwijs plaats hebben gevonden door Covid-19, is ook een aantal nieuwe ontwikkelingen in gang gezet. Zo is de Lokaal Educatieve Agenda Landgraaf in juni 2020 vastgesteld en zijn de werkgroepen actief aan de slag gegaan. Er is een versterkte samenwerking op gang gekomen, dat de beoogde integrale aanpak concreet maakt. Zorgvragen worden steeds meer preventief met meerdere ketenpartners samen opgepakt. Een mooi voorbeeld is de Zomertour waarin dagelijks activiteiten zijn aangeboden voor de jeugd.

Op het gebied van leerlingenzorg, afstemming en doorgaande lijn is het “Knooppunt” ontwikkeld en geïmplementeerd. Het knooppunt is een voorziening in zowel het PO, het VO (in de vorm van ondersteuningsteams), het Middelbaar beroepsonderwijs (Mbo) als in de voorscholen (kinder- en peuteropvang). Daarin is een vast team van deskundigen op afroep beschikbaar om, samen met de ouders, te bekijken of en zo ja welke extra hulp een leerling nodig heeft.

JENS verbindt vanuit de aan hun gegunde opdracht inzake basishulp jeugd hun expertise aan de scholen in het PO middels een team dat fysiek op school aanwezig is. Daarnaast is het schoolmaatschappelijk werk in het PO en de voorschoolse voorzieningen doorontwikkeld. De ervaringen die worden opgedaan, gebruiken we om per school en wijk inzichtelijk te krijgen welke ondersteuning en in welk volume nodig is. We gaan daarbij uit van inclusief onderwijs. Dat vindt plaats door professionals in te zetten met kennis van leer- en ontwikkelachterstanden, verstandelijke beperkingen en gedragsproblematiek die het onderwijs ondersteunen. Daarnaast is in samenwerking met de kinderopvang een naschools aanbod opgezet.

Bureau VSV richt zich onder andere op het terugdringen van voortijdig schoolverlaten (VSV) en het verlaten van school zonder startkwalificatie (RMC). Regelmatig worden wij op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en worden gesprekken op Parkstad- en lokaal niveau gevoerd. Met scholen waar een opvallend hoge schooluitval gesignaleerd wordt, worden gesprekken gevoerd om de schooluitval terug te dringen.

De regelgeving voor leerlingenvervoer ten behoeve van statushouders is in de loop van 2021 met het onderwijs geëvalueerd. Met het onderwijs is afgesproken dat er in de toekomst sprake zal zijn van adaptief leerlingenvervoer. Daarmee wordt gedoeld op het op de actuele behoefte afgestemd vervoer. In 2021 heeft regionaal afstemming plaatsgevonden over een nieuwe verordening leerlingenvervoer, die zoveel als mogelijk uniform in de gemeenten zal worden vastgesteld. Deze nieuwe verordening zal, voorafgaand aan schooljaar 2022–2023, aan uw raad ter vaststelling worden aangeboden. In 2020 is per subregio (dus ook voor Parkstad) een coördinator maatwerkcasussen in het leerlingenvervoer werkzaam. In 2021 heeft een evaluatie van de nieuwe functie en invulling plaatsgevonden.

Volwasseneneducatie en laaggeletterdheid

In het kader van volwasseneneducatie wordt op Zuid-Limburgs niveau samengewerkt. Dit heeft onder andere geleid tot vaststelling van het regionaal plan van aanpak basisvaardigheden volwassenen 2020–2024. Een van de speerpunten is het vergroten van het bereik van autochtone laaggeletterden, waar we ons ook in Landgraaf op richten via de “workshopcarrousel”, waar we provinciale subsidie voor hebben ontvangen. Net als in de voorafgaande jaren wordt ingezet op zowel formele educatie als non-formele educatie. Naast het inzetten van trajecten in het kader van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB), wordt in onze gemeente zelf laagdrempelig taalonderwijs gegeven. Het Taalhuis, de taalcafés en de cursussen gericht op verbetering van digitale vaardigheden zijn hier voorbeelden van.

In onze notitie “al doende leren” is de aanpak van laaggeletterdheid omschreven tot en met 2021. Op basis hiervan is uitvoering gegeven aan het voortschrijdend actieplan laaggeletterdheid. De uitvoering hiervan heeft in 2020 en 2021 maar beperkt kunnen plaatsvinden, omdat de kern van de aanpak ligt in het zoeken van samenwerking met andere organisaties, omdat alleen op deze manier de laaggeletterden bereikt kunnen worden. Ook heeft het niet kunnen geven van fysiek onderwijs en het niet kunnen organiseren van fysieke bijeenkomsten niet alleen tot stilstand, maar ook tot achteruitgang geleid. De ingezette actie “schrijven op B1” naar onze inwoners heeft op een laag pitje gestaan, simpelweg omdat (opfris)cursussen geen doorgang konden vinden. Voor 2022 en volgende jaren wordt een nieuw kader opgesteld, waarin onder andere rekening wordt gehouden met het regionaal plan en de inhaalslag die als gevolg van Covid-19 nodig is.

Onderwijsachterstandenbeleid en het nieuwe peuterstelsel

Het nieuwe peuterstelsel, dat per 1 augustus 2020 is geïmplementeerd, bestaat uit een aanbod van 16 uur per week waarvan minimaal alle peuters in de leeftijdscategorie tussen 2½ en 4 jaar gebruik kunnen maken. Ook is het basiskwaliteitsniveau op alle opvanglocaties verhoogd naar minimaal VVE-kwaliteit. Dit geldt ook voor alle kleutergroepen in het basisonderwijs in Landgraaf. Aangezien in dit nieuwe peuterstelsel de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) is geïmplementeerd, valt dit nu onder programma 4 in plaats van programma 6.

In 2021 hebben regelmatige evaluaties plaatsgevonden betreffende dit nieuwe peuterstelsel. Het bereik is tot nu toe nog altijd hoog te noemen. Er is binnen de evaluaties aandacht voor een goede samenwerking in de keten, het versterken van de doorgaande lijn en het stimuleren van 16 uur VVE bij doelgroepkinderen. Voor dit jaar zal het streven gericht zijn om tot gemixte groepen te komen: doelgroepkinderen en niet doelgroepkinderen om segregatie tegen te gaan.

Voorts de samenwerking tussen voor- en vroegscholen.

Met het nieuwe peuterstelsel, gekoppeld aan de vernieuwde kwaliteitskaders en wetgeving op het gebied van Onderwijsachterstandenbeleid (OAB), is in 2021 het OAB-beleid aangepast. Met dit vernieuwde lokale beleid, afgestemd met de overige Parkstadgemeenten, beschikken we over een aanpak die in ieder geval tot en met 2023 op de huidige wijze wordt uitgevoerd.

Talentontwikkeling

Zowel op lokaal als regionaal niveau wordt er samengewerkt aan het stimuleren van Talentontwikkeling. Het gaat daarbij om kinderen en jongeren, waarbij al op vroege leeftijd wordt gestart hun interesses en talenten te laten ontdekken, om vervolgens samen te kijken welk arbeidsperspectief/toekomstige werkgelegenheid er voor deze interesses zijn en welke opleiding hierbij past. Daarbij gaat het niet alleen om leervaardigheden (didactiek), maar ook om talenten op bijvoorbeeld sportief of cultureel vlak.

Op lokaal niveau zoeken we de aansluiting met het onderwijsachterstandenbeleid, de lokaal educatieve agenda, het nationaal programma onderwijs en initiatieven zoals de wijkgerichte aanpak (Oud Nieuwenhagen & Op de Kamp en Lauradorp). In 2021 is aan u informatie verstrekt over hoe Talentontwikkeling in onze gemeente vorm krijgt. Daarbij is het belangrijk om te weten dat het een aanpak is die voortdurend aan ontwikkeling onderhevig is. Dat betekent dat ook in 2022, mits hiervoor ruimte is, de aanpak Talentontwikkeling in Landgraaf uitgebreid zal worden. Uiteraard wordt de raad hiervan op de hoogte gebracht.

Op regionaal niveau is in 2021 de aandacht gevestigd op de inventarisatie van behoeften onder alle partners. Op basis daarvan zijn drie prioritaire thema's gekozen. Die hebben betrekking op het creëren van een goede basis (zowel sociaal emotioneel als didactisch), het organiseren van een doorgaande lijn binnen alle lagen van het onderwijs en de opvang en het kennismaken met carrièremogelijkheden in de regio. Dit heeft eind 2021 geleid tot een regionaal plan van aanpak, waarover u begin 2022 wordt geïnformeerd. Daarna zal de implementatie in de praktijk plaatsvinden.

De Gezonde Basisschool van de Toekomst

Na het in 2020 aflopen van de pilot Gezonde Basisschool van de Toekomst op de drie Landgraafse scholen, is de aanpak voortgezet vanuit het onderwijsachterstandenbeleid en de Regiodeal. Er lag echter ook een motie van de raad waarin werd verzocht te onderzoeken wat er mogelijk is om de GBT-aanpak duurzaam

in te bedden op alle basisscholen in Landgraaf, mits ouders, leerlingen en schoolteams hier ook achter staan. Het resultaat van het onderzoek binnen deze motie is in het najaar van 2021 aan de raad voorgelegd. In het kader van het onderwijsachterstandenbeleid en vrijgekomen middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs (beiden specifieke uitkeringen), wordt met in ieder geval twee scholen samen verkend welke wensen en mogelijkheden er zijn om door te ontwikkelen naar een GBT-school. Daarbij wordt voortsnog dezelfde looptijd aangehouden als in de Regiodeal Parkstad (drie volledige interventiejaren, gemeten in schooljaren). Indien het haalbaar is, kan ook met de overige vier Landgraafse scholen het gesprek worden gevoerd over het GBT-programma en/of andere gezondheid bevorderende interventies.

Omgevingsanalyse

Kengetal historische ontwikkeling	Bron	2017	2018	2019	2020
Aantal leerlingen basisonderwijs	Jaarverslag VSV	2.477	2.512	2.490	2.617
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	Jaarverslag VSV	1.816	1.732	1.669	1.675
% "gewichtleerlingen" (*) t.o.v. totaal aantal kinderen.	CBS	8,70%	19%	19%	19%
Aantal voortijdige schoolverlaters	Jaarverslag VSV	63	46	52	61 **
Aantal toekenningen leerlingenvervoer per schooljaar.	KCC	167	186	183	199
Aantal onderwijsaccommodaties (basis en voortgezet onderwijs).	Duo	11	11	11	11

* Gewichtleerlingen zijn risico-leerlingen die op basis van landelijke criteria risico lopen op onderwijsachterstand. Met ingang van het jaar 2018 wordt gebruik gemaakt van het dashboard van CBS; tot en met 2017 werd gebruik gemaakt van de gegevens van DUO.

** Van de aantallen vroegtijdige schoolverlaters zijn 50 afkomstig uit het mbo en 11 uit het VO.

2018 staat voor schooljaar 2017-2018, 2019 staat voor schooljaar 2018-2019, 2020 staat voor schooljaar 2019-2020, etc.

Beleidsindicatoren BBV

Beleidsindicatoren (BBV)-info: waarstaatjegemeente.nl	Bron	2017	2018	2019	2020
Absoluut* verzuim per 1.000 inwoners in lft.5-18 jr.	DUO/ingrado	0,2	-	0,2	0,2
Relatief** verzuim per 1.000 inwoners in lft.5-18 jr.	DUO/ingrado	35	21	28	33
% VSV-ers (12-23JR) zonder startkwalificatie aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	2,20%	1,90%	2,10%	2,80%

* aantal leerplichtigen dat niet ingeschreven staat op een school.

** aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven staat op een school, maar ongeoorloofd afwezig is.

2018 staat voor schooljaar 2017-2018, 2019 staat voor schooljaar 2018-2019, 2020 staat voor schooljaar 2019-2020, etc.

Analyse historische ontwikkeling kengetallen en beleidsindicatoren

De leerlingenaantallen binnen het PO lijken in de tabel toegenomen. De reden hiervoor is dat in de cijfers van 2020 ook de leerlingen van speciaal onderwijs (tot 12 jaar) zijn meegeteld. De voorgaande jaren is dit niet gebeurd. De reden om deze 83 leerlingen in 2020 nu wel mee te nemen in de totalen is, omdat we voorgaande jaren ook de leerlingen van het speciaal voortgezet onderwijs meegenomen hebben alleen niet voor de leerlingen tot 12 jaar. Om de cijfers zo zuiver mogelijk weer te geven, nu een gelijke weergave van

de aantallen. De cijfers van 2020 geven hiermee een compleet beeld over het aantal leerlingen in het totale aanbod van zowel PO als VO. Uit Landgraaf zijn, in 2020, 61 leerlingen als voortijdig schoolverlaters geteld. Waarvan er 50 leerlingen vroegtijdig uit het MBO stromen en 11 leerlingen vroegtijdig het VO verlaten. De leerlingenaantallen MBO zijn niet meegenomen in het overzicht. Ter aanvulling willen we daarom meegeven dat er in 2020 1050 MBO leerlingen uit Landgraaf zijn. Het percentage voortijdig uitvallers in Parkstad is in totaal gestegen van 2,45% naar 2,78%, en is daarmee weer hoger dan de voorgaande jaren. De voorlopige cijfers liggen meestal wel iets hoger dan de definitieve aantallen. De oorzaken van de stijging zijn in beeld gebracht en passende acties zijn hierop uitgezet.

Beleidskader programma

Omschrijving Kader	Actualiteit
Nota Evaluatie & Vooruitblik Accommodatiebeleid Landgraaf	2020
Bestuursovereenkomst Bureau Voortijdig Schoolverlaten Parkstad Limburg	2020
Verordening leerlingenvervoer gemeente Landgraaf 2014	2016
Preventieplan Jeugd	2017
Plan van aanpak laaggeletterdheid	2018
Beleidsnota: Een gelijke en solide basis voor iedere peuter	2019
Lokaal Educatieve Agenda	2020
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	2021
Samenwerkingsovereenkomst gemeente/SVO PL Nieuwbouw Eijkhagencollege	2020
Nationaal Programma Onderwijs	2021
Perspectiefplan Covid-19	2021

Wat willen we bereiken?

Doelen
1. Op de behoefte afgestemd toekomstbestendig accommodatieaanbod.
2. Met het oog op het verkleinen van een mogelijk risico op een ontwikkelingsachterstand, een goede toeleiding van kinderen met een VVE- indicatie naar de VVE- gespecialiseerde peuteropvang.
3. Vergroten van de geletterdheid van onze inwoners

Score effectindicatoren

Score effectindicatoren	2017	2019	Ambitie	Termijn
(bron: Parkstadmonitor *)	L	L	L	L
4.1 % laagopgeleide volwassenen in de potentiële beroepsbevolking.	23%	23%	20%	2022

* De parkstadmonitor vindt tweejaarlijks plaats. In 2020 is geen enquête gehouden, de eerstvolgende vindt plaats in 2021.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Nr. Activiteiten in 2022	
1.1	Implementatie Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).
1.2	Voorbereiden nieuwbouw Eijkhagencollege.
2.1	Terugdringen voortijdig schoolverlaten o.a. middels sturing en monitoring van Bureau VSV.
2.2	Implementatie van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA).
2.3	Stimuleren deelname VVE voor kinderen met een VVE-indicatie. Uitwerking en implementatie aanpak Talentontwikkeling op regionaal (Parkstad) en lokaal niveau.
2.4	Aanpassing verordening leerlingenvervoer.
2.5	Implementatie Perspectiefplan Covid-19
3.1	Uitvoering plan van aanpak laaggeletterdheid.
3.2	Uitvoering Nationaal Programma Onderwijs.

Prestatie-indicatoren voor 2022

Prestatie-indicatoren voor 2022	Norm
2.1.1 % terug- of doorgeleide VSV-ers versus totaal aantal VSV-ers (bron: VSV).	50 %
2.3.1 % van de kinderen met een VVE-indicatie die in 2020 tussen 2½ en 4 jaar oud zijn, neemt deel aan een VVE-programma of staat in ieder geval ingeschreven bij een kinder- of peuteropvang organisatie. (bron: Nipia*)	> 85%
3.1.1 Aantal extra bereikte laaggeletterden ten opzichte van het voorgaande jaar. (bron: gemeente)	> 50
3.1.2 % gemeentelijke brieven, opgemaakt via Corsa-sjablonen, geschreven op B1-niveau. (bron: gemeente)	> 80%
3.2.1 Aantal taalcafés in Landgraaf. (bron: gemeente)	> 4

* Doelgroepkinderen (VVE) zijn kinderen die een risico op een ontwikkelingsachterstand lopen. Daarbij wordt er onder andere gekeken naar het opleidingsniveau van de ouders, de taal die er thuis wordt gesproken, cognitieve, gedrags- en taal- of spraakproblemen bij het kind en naar sociaal-economische problemen in de thuissituatie. Op basis van vastgestelde criteria geeft het consultatiebureau een indicatie voor VVE af, wat betekent dat het kind, recht heeft op extra dagdelen VVE-peuteropvang.

Wat mag het kosten?

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	787	1.363	721	444	161	161
– Directe salarislasten	43	166	84	87	89	91
– Overige directe lasten	2.040	2.732	2.219	1.864	1.594	1.606
– Kapitaallasten	933	889	2.061	881	710	697
Totaal lasten bestaand beleid	3.015	3.788	4.364	2.832	2.393	2.394
Saldo bestaand beleid	-2.228	-2.424	-3.644	-2.388	-2.232	-2.233
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-2.228	-2.424	-3.644	-2.388	-2.232	-2.233
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op de cijfermatige verschillen tussen de begroting 2022 en de bijgestelde begroting 2021

Voor een gedetailleerdere toelichting van alle mutaties in baten en lasten per taakveld verwijzen wij naar bijlage 2 (lasten en baten per taakveld).

Bijdrage aan Verbonden Partijen

Verbonden partijen

(x € 1000)

Naam organisatie	2021	2022	2023	2024	2025
GR Bureau VSV – centrumgemeente Heerlen	183	189	194	200	206
Totaal	183	189	194	200	206

Toelichting bijdrage aan Verbonden Partijen

De gemeente Heerlen is centrumgemeente voor de uitvoering van de taken voortijdig schoolverlaten (leerplicht). In 2022 wordt dit geraamd op € 189.160.

Bijdrage aan Professionele Gesubsidieerde Organisaties

*Professionele gesubsidieerde organisaties**(x € 1000)*

Naam organisatie	2021	2022	2023	2024	2025
Stichting Movare (spraakonderwijs)	59	60	61	62	63
Stichting Movare (VVE) *					
Kinderdaggaleis Eigenwijs (VVE) *	706	219	223	227	230
Humankind Kinderopvang en –ontwikkeling (VVE) *					
Stichting Kinderopvang Parkstad (VVE) *					
Totaal	765	279	284	289	293

* Bedragen voor deze organisaties zijn gebundeld in één bedrag weergegeven

*Toelichting bijdrage aan Professionele Gesubsidieerde Organisaties*Stichting Movare inzake spraakonderwijs

De bijdrage aan Movare ten behoeve van het spraakonderwijs (logopedie) draagt bij aan activiteit 2.2.

In 2022 wordt dit geraamd op € 59.013.

Voor en Vroegschoolse Educatie (VVE)

De subsidie VVE aan Movare, Kinderdaggaleis Eigenwijs, Human kinderopvang en ontwikkeling en stichting kinderopvang Parkstad dragen bij aan de activiteiten 2.3 en 2.4. In 2022 wordt dit geraamd op € 218.889.

In 2021 is een eenmalige extra bijdrage van € 489.970 op het budget VVE van toepassing in verband met de kwaliteitsimpuls VVE voortkomende uit het Onderwijs Achterstandenbeleid. Het primaire bedrag in de begroting in 2021 was geraamd op € 216.000.

Wat zijn de risico's?

We onderkennen geen majeure risico's in dit programma.

2.1.5 Programma 5 – Sport, cultuur en recreatie *

* Hieronder valt ook beheer van groen in de openbare ruimte

Structuurgegevens

Portefeuillehouder(s):

F. Janssen, A. Schiffelers, B. Smeets, J. Schrijen en S. Kropman

Verantwoordelijke afdelingshoofden:

F. Geurts (ROG), C. Goffin (MO) en T. Hanssen (BOR)

Het programma Sport, cultuur en recreatie omvat de volgende taakvelden:

- 510 Sportbeleid en activering
- 520 Sportaccommodaties
- 530 Cultuurpresentatie, –productie en –participatie
- 540 Musea
- 550 Cultureel erfgoed
- 560 Media
- 570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Programma–samenvatting

Met het programma sport, cultuur en recreatie ontplooiën wij activiteiten ter bevordering van de toeristische & recreatieve voorzieningen, het groenbeheer, instandhouding van het cultureel erfgoed, sport en bewegen en educatieve en kunstzinnige vorming.

Sportbeleid en activering

Via de uitvoeringsorganisatie TMF geven we invulling aan het beleidskader sport en bewegen 2020–2023 aan de hand van de ambitie: “Iedere inwoner van Landgraaf de mogelijkheid te bieden, een leven lang, deel te laten nemen aan en te genieten van sporten en bewegen”. Daarnaast sluit de gemeente daar waar mogelijk aan bij het lokale sportakkoord om de geformuleerde ambitie samen te verwezenlijken. In 2022 geven we een verdere impuls aan het sportbeleid en de activering van inwoners om in het dagelijks leven meer te bewegen. Dit doen we met het Perspectiefplan Covid–19 en de uitvoering van de gemaakte afspraken in het Sportplatform Landgraaf. We zetten in 2022 in op het, samen met sportverenigingen en The MoveFactory, opzetten van meer structureel beweegaanbod voor alle doelgroepen vanuit het Perspectiefplan Covid–19.

Sportaccommodaties

Conform de in 2020 vastgestelde nota Evaluatie & Vooruitblik Accommodatiebeleid Landgraaf, blijft de clustering van voorzieningen op en rondom de A-locaties, zijnde de parken Heigank, Ter Waerden en Strijthagen uitgangspunt van handelen. De drie parken dragen met name bij aan de realisatie van

activiteiten op het gebied van sport. De afgelopen jaren is fors geïnvesteerd om de accommodaties te voorzien van vernieuwde (kunst)grasvelden en veldverlichting en zijn andere werkzaamheden verricht voor toekomstbestendige accommodaties. Op Park Heigank wordt een nieuw clubgebouw voor FC Landgraaf gerealiseerd.

Cultuurpresentatie, -productie en -participatie

Wij bevorderen de deelname van inwoners aan het educatieve en culturele aanbod, zodat zij meer participeren in de maatschappij. Dit doen we door zoveel mogelijk activiteiten te ondersteunen die bijdragen aan de verbreding van het culturele en educatieve aanbod in onze gemeente. Hiervoor worden zowel professionele als vrijwilligersorganisaties gesubsidieerd die het culturele- en educatieve aanbod verzorgen. Kunstzinnige vorming en cultuureducatie wordt daarnaast verzorgd door de combinatiefunctionarissen kunst, cultuur en muziek. Zij zorgen samen met de combinatiefunctionarissen sport voor verbinding en samenwerking, in het bijzonder tussen het culturele veld, sport, onderwijs en de buurt. De inzet van de combinatiefunctionarissen wordt voor de periode 2020–2022 gecontinueerd. In 2022 zal het verlengen van de inzet opnieuw worden bekeken in relatie tot de ontwikkelingen van de Kabinetsformatie en de financiële middelen die hiervoor door het Rijk beschikbaar worden gesteld. Daarnaast wordt ingezet op het nog intensiever laten samenwerken van de combinatiefunctionarissen binnen Landgraaf Verbindt.

Theater Landgraaf en poppodium de Oefenbunker

Het theater Landgraaf en poppodium de Oefenbunker hebben een belangrijke rol als voorziening voor het cultureel aanbod in Landgraaf als het gaat om talentenpodium, productie- en presentatiefunctie. Ook in 2022 zetten wij ons in om beide voorzieningen te behouden en te optimaliseren. De subsidierelatie met de Oefenbunker zal zoals al opgenomen in de begroting 2020 stapsgewijs worden verhoogd naar een vergelijkbaar niveau met het theater Landgraaf. Met de uitvoering van het Perspectiefplan Covid-19 wordt ook een impuls gegeven aan beide voorzieningen als het gaat om faciliteiten en activiteiten.

Meer Harmonie In de Samenleving

Vanaf september 2021 kunnen leerlingen van 4 tot en met 12 jaar in Landgraaf structureel wekelijks muzikles volgen. Samen met onderwijsstichting Movare hebben we hier extra budget voor vrijgemaakt. Het programma Meer Harmonie in de Samenleving loopt tot 2025. Naast het bieden van ontspanning en plezier leveren muzieklessen een essentiële bijdrage aan de drie hoofddoelen van onderwijs: kennis- en talentontwikkeling, persoonsvorming en maatschappelijke vorming. De wekelijkse muzieklessen brengen de kinderen in aanraking met een zo breed mogelijk muzikaal aanbod. Vanuit die basis, zo is de ambitie van Meer Harmonie in de Samenleving, kunnen kinderen zichzelf muzikaal verder en breder ontwikkelen. Daarbij zijn het samen muziek beleven en het samen muziek maken de belangrijkste uitgangspunten. De Universiteit Maastricht gaat de komende jaren het programma Meer Harmonie in de Samenleving volgen en onderzoeken op welke wijze de ontwikkeling van de kinderen profiteert van deelname aan het programma.

Cultureel erfgoed

Onze Erfgoednota stelt het zichtbaar en beleefbaar maken van ons erfgoed centraal. Landgraaf is immers rijk aan cultuurhistorisch erfgoed: ons archeologisch bodemarchief, bouwkundig erfgoed en historische bebouwingsstructuren, klein religieus erfgoed en cultuurlandschap. En natuurlijk de verhalen achter dat erfgoed. Het cultuurhistorische erfgoed vertegenwoordigt de Landgraafse identiteit en versterkt de

ruimtelijke structuur. Gelet op de economische kansen en potenties is dit ook door vertaald in de Nota Vrijetijdseconomie Landgraaf 2021–2030.

Ons cultureel Erfgoed vertelt het rijke en complete verhaal van de regio. Al dat erfgoed is niet alleen aanwezig in het landschap. Het wordt ook op uiteenlopende manieren beter zichtbaar en beleefbaar gemaakt. Bijzondere voorbeelden zijn onze lokale initiatieven in relatie tot de Via Belgica en de resten van de Romeinse vicus in Rimburch, Slot Schaesberg, Kasteel Strijthagen, de Landgraaf, de beschermde dorpsgezichten, de kerken, de mijnwerkerswoningen, de Wilhelminaberg en natuurlijk de kapelletjes en wegruizen.

Wij geven deze bijzondere erfenis door aan komende generaties, maar zonder goede (gebruiks)functie is behoud verre van eenvoudig. ‘Behoud door ontwikkeling’ is cruciaal voor het voortbestaan van ons cultuurhistorisch erfgoed. Bijzondere Landgraafse voorbeelden zijn de herbouw van Slot Schaesberg, het toekomstbestendig maken van het beschermd stads- en dorpsgezicht Lauradorp, de doorontwikkeling van de Wilhelminaberg, herbestemming van kerkgebouwen en beeldbepalende panden (bijv. kerk Lauradorp, kerk Abdissenbosch, vml. Basisschool Schaesberg, Bei de Ling, vml. Politiewoning ON II). In programma 3 (economie) staat beschreven op welke wijze wij ons erfgoed digitaal gaan ontsluiten en inzetten voor educatie en vrijetijdseconomie.

Binnen het cultureel erfgoed nemen kerkgebouwen een bijzondere plaats in: door de bevolkingskrimp en door de ontkerkelijking hebben meerdere kerkgebouwen in Landgraaf hun religieuze functie verloren of gaan die verliezen. De komende jaren zullen nog meer kerkgebouwen aan de eredienst worden onttrokken. Het is hoopgevend dat inmiddels voor vrijwel elke vrijkomende kerk concrete initiatieven voor herbestemming worden ontwikkeld. Daarbij wordt gekeken naar zeer uiteenlopende nieuwe functies. Als de initiatieven wenselijk en inpasbaar worden geacht, worden die door de gemeente gefaciliteerd. Daarnaast bekijken we hoe we die initiatieven in verband kunnen brengen met andere ambities en ontwikkelingen in de directe omgeving.

Media

We zetten in op een breed en laagdrempelig aanbod aan media voor diverse doelgroepen. Dit doen we door subsidiëring van de bibliotheek en de lokale omroep.

Stichting Bibliotheek Landgraaf–Onderbanken

De Stichting Bibliotheek Landgraaf–Onderbanken zorgt voor een breed aanbod voor diverse doelgroepen. De bibliotheek fungeert als warenhuis van kennis en informatie, centrum voor ontwikkeling en educatie, encyclopedie van kunst en cultuur en inspiratiebron van lezen, literatuur en taalstimulering en als podium voor ontmoeting en debat. Daarnaast wordt volop ingestoken op samenwerking met lokale partners in het Burgerhous.

Lokale Omroep

De Stichting Omroep Landgraaf fungeert als lokale omroep voor de inwoners van Landgraaf. De lokale omroep wordt door de gemeente Landgraaf gesubsidieerd conform de landelijke richtlijnen gebaseerd op de Mediawet. Wij informeren Omroep Landgraaf over onze activiteiten en nodigen hen uit bij de persgesprekken met het college. Hierbij merken we op dat de lokale omroep zelfstandig opereert en eigen afwegingen maakt, zowel in de keuze van de onderwerpen als de journalistieke invulling.

De Stichting Omroep Landgraaf verzorgt daarnaast de uitzendingen van de raadsvergaderingen. Deze dragen bij aan de transparantie en toegankelijkheid van de gemeenteraad richting de inwoners van Landgraaf. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan de verkleining van de afstand tussen de inwoners en de (lokale) politiek. In de raadsvergadering van 2 juli 2020 is door de raad het positieve advies aan het Commissariaat voor de Media vastgesteld, om Omroep Landgraaf aan te wijzen als lokale media-instelling voor de periode 2020 tot en met 2025.

Openbaar groen

Het onderhoud van openbaar groen, half-verhardingen en begraafplaatsen voeren we uit op basis van de door de gemeenteraad vastgestelde beeldkwaliteit. In 2020 zijn de resultaten van een bestuursopdracht beheer- en inrichtingskwaliteit openbare ruimte aan de Raad gepresenteerd. Dit onderzoek toonde aan dat het beheer- en onderhoudsniveau voor groenonderhoud en reiniging in de openbare ruimte ruimschoots aan de gevraagde beeldkwaliteit voldeed.

Op basis van een kwaliteitsmeting is geconstateerd dat in 2020 een hogere beeldkwaliteit is gerealiseerd dan het door de Raad vastgestelde beeldniveau. Dit is een resultante van de opgezette structuur bij de afdeling BOR waarbij gebruik wordt gemaakt van WSW-ers en andere doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het effect van deze aanpak vertaalt zich in een al jaren stijgende lijn van burgerwaardering voor de openbare ruimte.

In 2021 is de monitoring van de beeldkwaliteitsmeting en validatie van de resultaten gecontinueerd. Uit de resultaten van de metingen in 2021 blijkt dat sinds de tweede meting in juni jl de onkruidbestrijding in beplantingen niet aan de vastgestelde norm voldoet. De positieve marge, die de meting n.a.v. de bestuursopdracht aantoonde, is verdwenen. Ten opzichte van de tweede meting in mei toont de derde meting in juni een verdere achteruitgang. De onkruidbestrijding op verhardingen scoorde in alle metingen van 2021 het hoogste niveau (A). De verwachting is dat de laatste meting in oktober 2021 een verbetering laat zien en we weer aan het vastgestelde norm voldoen. We blijven in 2022 de beeldkwaliteit nauwgezet volgen om tijdig te kunnen anticiperen indien de beeldkwaliteit verder terugloopt als gevolg van de uitstroom van wsw-medewerkers en het veranderende klimaat. De verwachting is dat in 2022 door een nieuwe CAO de uitstroom zal versnellen. Met de oplevering van de bestuursopdracht beheer- en inrichtingskwaliteit openbare ruimte heeft de raad draaiknoppen gekregen waarmee de kwaliteit kan worden bijgestuurd. Het ontbrekende budget van € 78 duizend voor de vervanging van afgeschreven groen is vanaf 2021 structureel beschikbaar gesteld.

Bermen en ruw gras worden gemaaid conform de frequenties uit het bestek. Om de biodiversiteit van de bermen te vergroten wordt waar mogelijk extensief beheer toegepast. Om deze reden worden ook graslanden begraasd door schapen. Bij nieuwe aanleg en renovaties passen we vaste planten, bloemenmengsels en bloembollen toe. Vanaf 2021 worden onze gazons, op specifiek uitgekozen plekken extensief beheerd (minder gemaaid). Hierdoor kunnen wilde kruiden en grassen zich ontwikkelen. Deze maatregelen dragen bij aan het in stand houden van vlinders, honingbijen en wilde bijen. Tevens stimuleren we hiermee de natuurlijke vijanden van plaagdieren zoals de eikenprocessierups.

Onderhoud bomen

Het beheer van de bomen in bosgebieden wordt uitgevoerd door de Stichting Bosbeheer Landgraaf. Door de langdurige droogte en hoge temperaturen in 2018, 2019 en 2020 is er sprake van een niet te voorzien

hoge sterfte van bomen in de bossen. Door het wegvallen van bomen in de bossen ontstaan open plekken waardoor bomen, die eerder beschaduwd werden, in de volle zon komen te staan en ook aangetast worden. Er ontstaat een domino-effect.

Doordat de klimaatverandering de laatste jaren zo snel gaat, komt de duurzame instandhouding van de bossen van de gemeente Landgraaf (ongeveer 200ha) ernstig in gevaar. De groeiplaats van de bossen wordt zo droog dat oude bomen, bomen die zich soms al tientallen jaren gezond hebben kunnen ontwikkelen, afsterven. Daarnaast zijn verschillende boomsoorten, waaronder de beuk, gevoelig voor grondwaterschommelingen. Binnen de bossen van de gemeente zijn het vooral beuken die op dit moment het loodje leggen, maar ook andere boom- en struiksoorten sterven door de droogte af. Om tot herstel te komen en de publieke openstelling van de bossen te kunnen garanderen is een planmatige aanpak opgesteld. Indien er schade ontstaat doordat de veiligheid in de bossen niet voldoet is de gemeente, als eigenaar van de bossen schuldaansprakelijk hiervoor.

Door het uitvoeren van de planmatige aanpak blijft de gemeente Landgraaf tevens aan de verplichting vanuit de Wet Natuurbescherming voldoen. In 2021 is het beschikbaar gestelde budget van € 275 duizend ingezet om de eerste fase van de planmatige aanpak uit te voeren. In deze fase zijn de potentieel gevaarlijke situaties in de bossen opgeheven zodat de bossen voor publiek opengesteld kunnen blijven. In 2022 is € 250 duizend als investeringsbedrag opgenomen in de begroting voor de tweede fase van de planmatige aanpak. In deze fase wordt dunning uitgevoerd en nieuwe bosontwikkeling gestimuleerd.

Door de dunning krijgen geselecteerde toekomstbomen de ruimte om zich te ontwikkelen. De nieuwe bosontwikkeling vindt plaats door het creëren van gunstige omstandigheden voor natuurlijke bosontwikkeling. Daarnaast wordt nieuw bosplantsoen aangeplant. Hierbij worden soorten toegepast die beter bestand zijn tegen de droge en warme omstandigheden. Door deze maatregelen behouden we het areaal bos zodat we aan de verplichting vanuit de Wet natuurbescherming blijven voldoen.

Straat- laan- en parkbomen hebben ook last van de klimaatontwikkelingen maar zijn iets beter bestand omdat bomen op een solitaire standplaats m.b.t. de vochthuishouding geen concurrentie ondervinden. Het onderhoud van straat- laan- en parkbomen gebeurt binnen een raamcontract op basis van de uitkomsten van boomveiligheidscontroles (BVC). In 2019 en 2020 zijn door de Raad extra middelen beschikbaar gesteld waarmee de onderhoudsachterstand is weggewerkt. Vanaf 2021 is het bomenbestand weer volgens cyclisch veiligheidsbeheer onderhouden.

Flora- en Fauna

Naast de extra aandacht voor het toepassen van bij-vriendelijke beplanting worden bijenoases aangelegd. Bijenoases bestaan uit bijenkasten met daaromheen bij-vriendelijke beplanting.

De afdeling beheer maakt voor de bescherming van flora en fauna gebruik van de gedragscode Bestendig Beheer. Onderdeel hiervan is de Flora- en Faunacheck met een overzicht van mogelijk aanwezige beschermde flora en fauna op basis van actuele waarnemingen.

In 2020 is, als proef, onder eikenbomen een wildbloemenmengsel ingezaaid waardoor de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups worden aangetrokken. Tevens zijn nestkastjes geplaatst aan verschillende eiken. Deze nestkastjes worden door vogels gebruikt die eikenprocessierupsen graag op het menu hebben zodat de overlast verminderd wordt. De eerste resultaten van deze proef waren positief zodat deze proef in 2021 is voortgezet. In 2022 wordt het aantal nestkastjes verder uitgebreid.

Samenwerking met burgers en andere partijen

Met gebruikers en burgers worden wensen en verwachtingen over aanleg, beheer en onderhoud geïnventariseerd met als doel meer draagvlak en gezamenlijk beheer. Daarnaast wordt intensief samengewerkt met o.a.: het MOB, Stichting Bosbeheer Landgraaf (SBL), MTB-club Discovery, reclassering Nederland, opleidingsinstituut Cita Verde, Mondriaan zorggroep, buurt- en bewonersverenigingen, ondernemers, LEVANTO-groep, Radar, IVN, visverenigingen e.a.

(Openlucht) recreatie

Beeldende kunst

Onze gemeente heeft op het gebied van natuur, recreatie, toerisme, erfgoed, evenementen en sport heel veel te bieden. Dat biedt kansen voor het nog beter profileren van onze gemeente naar buiten toe. Kunst in de openbare ruimte speelt daarin ook een belangrijke rol. We hebben als gemeente een omvangrijk kunstbezit en ook een aantal werken in de openbare ruimte die kunsthistorisch interessant zijn en in een aantal gevallen een belangrijke waarde vertegenwoordigen voor gemeente en regio. We hebben 37 beelden/sculpturen in de openbare ruimte. Het plaatsen en onderhouden van beeldende kunst in de openbare ruimte heeft dan ook onze nadrukkelijke aandacht en is er ruimte voor nieuwe initiatieven. Ook bekijken we waar, passend binnen onze gemeente, kunstwerken de openbare ruimte kunnen verfraaien. Dit doen we vanuit het Perspectiefplan Covid-19 waarmee we de kunstsector stimuleren om de negatieve gevolgen van Covid-19 aan te pakken door kunst- en cultuur te stimuleren met het plaatsen van (nieuwe) kunstwerken en het beleefbaar maken van kunstwerken.

Ontmoetingsplekken voor jongeren en de buurt

Er zijn twee JOP's (Hoefveld en Hofstraat) en een BOP op park ter Waerden in gebruik. De BOP bij ter Waerden is in de periode van de maatregelen ten gevolge van COVID-19 gesloten geweest, omdat het een afgesloten ruimte betreft. Met de huidige groep jongeren en overige gebruikers van het park worden opnieuw afspraken gemaakt over het gebruik van de BOP. Jongerenwerk, vanuit coöperatie JENS, wil jongeren zo vroeg mogelijk leren kennen om met deze investering een groter effectief bereik te hebben in de puberjaren. Sinds augustus 2020 zijn ook de straatcoaches in Landgraaf actief. Samen met handhaving, jongerenwerk en politie vormen zij de spreekwoordelijke 'ogen en handen' op straat. Er wordt waar mogelijk een integrale aanpak nagestreefd. Naast de reguliere aanpak op straat, is jongerenwerk ook actief in het ontwikkelen van buitenschoolse activiteiten met en voor jongeren. Vanuit het Perspectiefplan Covid-19 worden in 2022 de buitenschoolse activiteiten gecontinueerd middels een jaarprogrammering. Hiermee zetten we in op het ontmoeten, verbinden en enthousiasmeren van jongeren voor diverse activiteiten. De activiteiten dienen ook om eenzaamheid, psychische problematiek en andere negatieve gezondheidseffecten van Covid-19 aan te pakken en jongeren recreatieve mogelijkheden te bieden.

Speelgelegenheden

Speeltoestellen in de openbare ruimte en in de speeltuinen keuren we drie keer per jaar op veiligheid met een eigen keurmeester. Daarnaast vindt een keer per jaar een keuring plaats door een externe keuringsinstantie. Het onderhoud van de speelvoorzieningen wordt in eigen beheer gedaan. De gebruiksfrequentie wordt bepaald door het beoordelen van de slijtage aan en onder de toestellen. Indien het vermoeden bestaat dat speeltoestellen te weinig gebruikt worden voeren we overleg met de buurtvereniging of buurt. Zo nodig worden speelvoorzieningen verplaatst of verwijderd. Bij gering gebruik kunnen toestellen ook behouden blijven als de buurt participeert bij het onderhoud.

Dit jaar is in speeltuin 't Eikhoortje een schommel geplaatst die ook geschikt is voor mindervalide kinderen. Hier is tevens een veilige valondergrond aangebracht. In speeltuin Abdissenhof is de kabelbaan vervangen. Er zijn 2 trampolines geruimd die door vernielingen onveilig waren geworden. Van deze speeltuin is over een lengte van 37 meter het hekwerk vervangen, welk door vandalisme niet meer voldeed. Voor vervangingen en reparaties van toestellen in de speeltuinen en in de openbare ruimte zal het jaarlijks beschikbare budgetten voor speeltuinen en speelplekken openbare ruimte ingezet. Momenteel wordt onderzocht of er een nieuwe skatebaan in de gemeente geplaatst kan worden. Indien dit haalbaar blijkt zal deze op z'n vroegst in 2022 gerealiseerd worden.

Omgevingsanalyse

Kengetal historische ontwikkeling	Bron	2017	2018	2019	2020
Aantal bovengrondse rijksmonumenten.	RCE	173	173	173	173
Aantal archeol. rijksmonumenten	RCE	3	3	3	3
Aantal rijksbeschermd dorpsgezichten	RCE	3	3	3	3
% Inwoners dat aangeeft aan sport te doen	Parkstadmonitor *	50%	---	50%	---
Aantal inwoners dat deelneemt aan cursussen kunstzinnige vorming.	SMK/VAZOM	402/186	392/169	409/229	410/231
% Inwoners dat lid is van de bibliotheek.	Bibliotheek	14,0%	14,3%	14,3%	13,8%
Aantal bomen (straat-, laan en parkbomen)	Beheersysteem Kikker	9.012	9.007	8.919	8.934
Openbaar groen-beplanting in m2.	Beheersysteem Kikker	2.022.639	1.968.208	1.957.117	1.979.007
Openbaar groen grazige vegetatie (gazon, trapvelden, ruw gras).	Beheersysteem Kikker	1.396.257	1.523.068	1.496.191	1.480.413
Aantal openbare speelgelegenheden.	BOR	53	53	53	66 **
Aantal speeltuinen.	BOR	3	3	3	3

* De parkstadmonitor vindt tweejaarlijks plaats. In 2020 is geen enquête gehouden, de eerstvolgende vindt plaats in 2021.

** Dit betreft 39 speelplekken, 22 speelvelden en 5 Jeu de Boules banen

Analyse historische ontwikkeling kengetallen en beleidsindicatoren

Voor de registratie van het openbaar groen wordt vanaf 2017 een nieuw beheerssysteem gebruikt. Dit systeem levert nauwkeurigere in-metingen van de oppervlaktes openbaar groen en grazige vegetatie. De afwijkingen ten opzichte van voorgaande jaren is daarom niet het gevolg van areaaluitbreiding maar het resultaat van een betere registratie.

Beleidsindicatoren BBV

Beleidsindicatoren (BBV)	Bron	2016	2020
% Niet-wekelijks sporters (van 19 jr en ouder)	4-jaarlijkse gezondheidsenquête CBS/RIVM	57,80%	60,20%

Beleidskader programma

Omschrijving Kader	Actualiteit
Bosbeheervisie gemeente Landgraaf 2011–2030	2010
Erfgoednota	2012
Visie Integraal beheer openbare ruimte	2012
Welstandsnota	2013
Bomennota	2014
Ontwikkelingskader Buitengebied 2014	2014
Perspectiefplan Covid-19	2021
Nota Evaluatie & Vooruitblik accommodatiebeleid Landgraaf	2020
Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplannen sport – en sociaal–culturele accommodaties	2021
Archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart	2015
Erfgoedverordening	2015
Nota Vrijtijdseconomie Landgraaf 2016–2020	2015
Beleidskader Sport en Bewegen 2020–2023	2020
Investeringsprogramma Toerisme & Recreatie (Provincie Limburg) 2016–2019	2016
Groenstructuurplan 2017–2025	2017
Beleidsnota archeologie gemeente Landgraaf 2018	2018
Subsidiebeleid gemeente Landgraaf 2019	2019
Duurzaam in stand houden bossen	2020

Wat willen we bereiken?

Doelen
1. Toename van sport en beweegdeelname door onze inwoners ter bevordering van de gezondheid
2. Toename van deelname aan het educatieve en culturele aanbod door onze inwoners ter bevordering van de participatie in de maatschappij.
3. Het behouden en beleefbaar maken van het cultuurhistorische erfgoed.
4. Het creëren en behouden van een aantrekkelijke woon- en leefomgeving op het gebied van groen, beeldende kunst en speelgelegenheden.

Score effectindicatoren

Score effectindicatoren	2020		Ambitie	Termijn
(bron: gezondheidsatlas Zuid-Limburg) *	L	Zuid-Limburg	L	L
1.1 Voldoet aan beweegnorm (leeftijd 19-64)	44,3%	48,8%	54%	2024
1.2 Voldoet aan beweegnorm (leeftijd 65+)	28,5%	33,1%	65%	2024
1.3 Sport tenminste 1 dag per week (leeftijd 19+)	44,4%	44,6%	46%	2024

* De gezondheidsatlas: het onderzoek vindt eenmaal per 4 jaar plaats. Het laatste onderzoek dateert uit: 2020.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Nr. Activiteiten in 2022
1.1 Uitvoering beleidskader Sport en Bewegen en lokale sportakkoord.
1.2 Implementatie Perspectiefplan Covid-19.
1.3 Uitvoering geven aan een toekomstbestendig accommodatiebeleid.
1.4 Ondersteunen van initiatieven (passend binnen het gemeentelijk beleid) uit het verenigingsleven.
1.6 Continueren brede regeling combinatiefuncties voor sport en cultuur.
1.7 Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplannen uitvoeren.
2.1 Faciliteren en stimuleren van initiatieven die bijdragen aan versterking van de pluriformiteit van het culturele aanbod.
3.1 Uitvoering geven aan de erfgoednota.
3.2 Integreren cultuurhistorie in ruimtelijk beleid en plannen.
4.1 Uitvoering geven aan onderhoud groen en inrichtingselementen in de openbare ruimte. Het opheffen van achterstallig onderhoud aan bomen.
4.2 Omvormen en renoveren van groenvoorzieningen.
4.3 Door middel van frequent overleg burgers medeverantwoordelijkheid laten nemen voor het beheer en onderhoud van groen en inrichtingselementen in de openbare ruimte.

Prestatie-indicatoren voor 2022

Prestatie-indicatoren voor 2022	Norm
2.2.2 Uitvoeren jaarplan onderhoud accommodaties.	100%
3.1.1 Het faciliteren van de Open Monumentendag.	2022
3.1.2 Onderhoud veldkapellen en wegkruisen.	2022
4.2.1 Onderhoud bossen conform onderzoeksrapport	2022

Wat mag het kosten?

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	316	461	365	353	334	335
– Directe salarislaster	525	625	720	740	758	777
– Overige directe lasten	5.057	4.682	4.562	4.564	4.590	4.630
– Kapitaallaster	674	889	1.016	1.005	1.001	985
Totaal lasten bestaand beleid	6.256	6.196	6.298	6.309	6.349	6.393
Saldo bestaand beleid	-5.940	-5.735	-5.933	-5.956	-6.015	-6.058
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislaster	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallaster	0	0	0	4	4	4
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	4	4	4
Saldo nieuw beleid	0	0	0	-4	-4	-4
SALDO taakveld	-5.940	-5.735	-5.933	-5.960	-6.019	-6.062
<i>Investeringen</i>			250			

Toelichting op de cijfermatige verschillen tussen de begroting 2022 en de bijgestelde begroting 2021

Toelichting op de cijfermatige verschillen tussen de begroting 2022 en de bijgestelde begroting 2021

Voor een gedetailleerdere toelichting van alle mutaties in baten en lasten per taakveld verwijzen wij naar bijlage 2 (lasten en baten per taakveld).

De volgende investering maakt deel uit van dit programma:

De investeringsuitgaven in 2022 van € 250.000 totaal, betreft de volgende investering:

Taakveld 570 Uitvoering duurzame instandhouding bossen fase 2 (RVC-inv 04) € 250.000

Bijdrage aan Professionele Gesubsidieerde Organisaties

*Professionele gesubsidieerde organisaties**(x € 1000)*

Naam organisatie	2021	2022	2023	2024	2025
Stichting Bibliotheek Landgraaf-Onderbanken	884	895	912	927	941
Stichting Muziekschool Kerkrade (SMK)	358	363	370	376	381
Stichting Muziekschool Kerkrade (combinatiefunctionarissen)	52	52	53	54	55
Stichting park Strijthagen	41	42	43	43	44
Stichting park Ter Waerden (exploitatiebijdrage)	77	77	77	77	77
Stichting park Ter Waerden (beheersvergoeding)	5	5	6	6	6
Stichting The Movefactory	264	267	272	277	281
Stichting Vrije Academie VAZOM	71	72	73	75	76
Stichting Vrije Academie VAZOM (combinatiefunctionarissen)	53	54	55	56	57
Gemeente Heerlen (Grenzeloos Actief)	13	13	13	13	13
Stichting Bosbeheer Landgraaf	21	21	21	21	21
Totaal	1.839	1.861	1.895	1.925	1.952

*Toelichting bijdrage aan Professionele Gesubsidieerde Organisaties*Bibliotheken en Vazom

De stichtingen Bibliotheek Landgraaf – Onderbanken, Muziekschool Kerkrade en Vrije Academie VAZOM worden gesubsidieerd voor het bevorderen en ondersteunen van deelname aan het educatieve en cultureel-kunstzinnige aanbod voor onze inwoners. Daarnaast ontvangen de SMK en de VAZOM een bijdrage in de personeelslasten voor de combinatiefunctionarissen. De combinatiefunctionarissen worden ingezet ten behoeve van het onderwijs en het verbinden van het culturele aanbod in Landgraaf in brede zin. In 2022 wordt dit samen geraamd op € 1.436.313.

Park Ter Waerden en Park Strijthagen

De stichtingen Park Ter Waerden en Park Strijthagen ontvangen een financiële bijdrage voor de exploitatie van deze accommodaties met als doel een duurzaam en eigentijds aanbod van sport, spel, maatschappelijke en culturele activiteiten. De beheersvergoeding is een tegemoetkoming in de administratie en uitvoeringskosten. In 2022 wordt dit samen geraamd op € 124.665.

Stichting The MoveFactory

De stichting The MoveFactory wordt gesubsidieerd voor het werkgeverschap van de combinatie-functionarissen sport- en bewegen en de uitvoering van het uitvoeringsprogramma sport- en bewegen. De subsidie wordt ingezet vanuit de programma's sport, cultuur en recreatie – sociaal domein en volksgezondheid. In 2022 wordt dit geraamd op € 267.253.

Grenzeloos Actief

De gemeente Heerlen treedt op als de formele subsidieverstrekker voor de inzet van de regioconsulent aangepast sporten vanuit het convenant Grenzeloos Actief. De financiële bijdrage is voor de inzet van de regioconsulent en het uitvoeringsprogramma Iedereen Kan Sporten Parkstad en is verlengd voor 2022. In 2022 wordt dit samen geraamd op € 13.100

Stichting Bosbeheer

De Stichting Bosbeheer Landgraaf draagt, mede dankzij de inzet van veel vrijwilligers, bij aan het dagelijkse onderhoud van de bossen. In 2022 wordt dit geraamd op € 21.000

Wat zijn de risico's?

We onderkennen geen majeure risico's in dit programma.

2.1.6 Programma 6 – Sociaal Domein

Structuurgegevens

Portefeuillehouder(s):

A. Schiffelers en C. Wilbach

Verantwoordelijke afdelingshoofden:

J. Drummen (KCC), C. Goffin (MO)

Het programma Sociaal domein omvat de volgende taakvelden:

- 610 Samenkracht en burgerparticipatie
- 620 Wijkteams
- 630 Inkomensregelingen
- 640 Begeleide participatie
- 650 Arbeidsparticipatie
- 660 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
- 671 Maatwerkdienstverlening 18+
- 672 Maatwerkdienstverlening 18–
- 681 Geëscaleerde zorg 18+
- 682 Geëscaleerde zorg 18–

Programma-samenvatting

De toegenomen landelijke (autonome) ontwikkelingen in het sociaal domein, in het bijzonder de Wmo en de Jeugdhulp stellen ook Landgraaf voor een grote uitdaging in de komende jaren. Een uitdaging waarvan de omvang vooral zal afhangen van de keuzes die een nieuw te vormen Kabinet zal maken. Ombuigen lijkt de komende jaren onvermijdelijk. Om tot verantwoorde keuzes te komen is het noodzakelijk om af te stemmen met de partijen die mogelijk te maken krijgen met versoberingen. Daarnaast zijn er nog veel onzekerheden die van invloed zijn op de lastenstijgingen in het sociaal domein, waaronder ook de lange termijneffecten van Covid-19 die mogelijk een nog groter beroep doen op de benodigde ondersteuning vanuit de Jeugdwet, Participatiewet en Wmo. Gestart wordt met voorbereidingen om taakstellingen en keuzes inzichtelijk te maken.

We bevinden ons midden in het proces van transformatie op zowel het gebied van de Wmo, de jeugdhulp alsook de participatie. In 2022 zetten we hier nog intensiever op in om het voorliggend veld te verstevigen en kostenstijgingen van geïndiceerde hulp- en ondersteuning te beperken. In 2022 gaan we verder aan de slag met de inhoudelijke doorontwikkeling van de transformatie Jeugdhulp, zowel op (sub)regionaal als op lokaal niveau. In 2022 zal een nieuwe aanbesteding basishulp jeugd plaatsvinden samen met Heerlen en Voerendaal met een contractering per 1 januari 2023. Op regionaal niveau lopen de jeugdhulpcontracten eveneens per 1 januari 2023 af. Ook op dat niveau wordt de jeugdhulp dus opnieuw aanbesteed. De

inhoudelijke doorontwikkeling van de transformatie krijgt in bovengenoemde aanbestedingen nadrukkelijk een plek. 2022 staat verder in het teken van de implementatie van de Norm voor Opdrachtgeverschap en de in 2021 verschenen landelijke rapporten met betrekking tot wijzigingen aan het jeugdstelsel. Per 1 januari 2022 wordt het woonplaatsbeginsel aangepast in de Jeugdwet. Het huidige woonplaatsbeginsel gaat uit van de woonplaats van de gezagsdrager van een jeugdige. Het nieuwe woonplaatsbeginsel kent als woonplaats van een jeugdige de gemeente waar de jeugdige stond ingeschreven direct voorafgaand aan de zorg met verblijf. Voor ambulante zorg is dat dus de gemeente waar de jeugdige staat ingeschreven. Dit moet leiden tot meer duidelijkheid en lagere uitvoeringslasten. Daarnaast sluit het nieuwe woonplaatsbeginsel beter aan bij de uitgangspunten van de Jeugdwet.

De oorspronkelijke woongemeente blijft verantwoordelijk voor een jeugdige waardoor die gemeente gestimuleerd wordt om te investeren in preventie.

Samen met de gecontracteerde aanbieders, inwoners en het maatschappelijk middenveld geven we de transformatie verder vorm. De maatregelen voor de kostenbeheersing voor de Wmo uitgaven moeten gaan leiden tot efficiëntere uitvoeringsprocessen en toeleiding naar voor- en achterliggende voorzieningen zoals de wet langdurige zorg. Voor de ambulante Wmo-begeleiding zetten we verder in op de doorontwikkeling met Met Elkaar Landgraaf als zorgaanbieder en Welsun in het voorliggend veld en het bieden van de benodigde ondersteuning in de wijken. We maken meerjarige inhoudelijke en financiële afspraken over de transformatie en het intensiveren van het aanbod in het voorliggend veld. Dit ook om de mogelijk toenemende hulpvraag als gevolg van Covid-19 te kunnen ondervangen. Er wordt gewerkt aan het soepel op- en afschalen en het door ontwikkelen van de nazorg om meer sturing te geven aan het behalen van de gestelde doelen. In 2022 worden ook de laatste voorbereidingen getroffen voor de doordecentralisatie van beschermd wonen per 1 januari 2023 en ook hier dienen de Norm voor Opdrachtgeverschap en het Woonplaatsbeginsel te worden geïmplementeerd. Deze doordecentralisatie heeft mogelijk eveneens gevolgen voor de ambulante Wmo-begeleiding en de financiële gevolgen zijn afhankelijk van het door het Rijk beschikbaar te stellen budgettair kader.

In Parkstad maken we afspraken over het bekostigen van de regionale voorzieningen. Verder krijgen we te maken met de implementatie van de Ketenveldnorm, de Wet straffen en Beschermen en de Wet aanpak meervoudige problematiek in het sociaal domein.

Vanuit door inwoners gevraagde ondersteuning werken we aan het verder verbeteren van de onderlinge samenhang op de leefgebieden werk, zorg, inkomen, welzijn, wonen en onderwijs. Dat betekent dat samenwerking en verbinding tussen diverse maatschappelijke organisaties verder moet worden ontwikkeld. Doel hiervan is effectiever en efficiënter werken, zodat we het bestaande voorzieningenniveau met de beschikbare middelen in stand kunnen houden.

We blijven inzetten op een intensivering van de samenwerking in het sociaal domein, zowel tussen organisaties als ook op het niveau van Parkstad en Zuid-Limburg. Een voorbeeld is de wijkgerichte aanpak zoals deze voor Oud Nieuwenhagen & Op de Kamp en Lauradorp opgesteld is. Beiden maken onderdeel uit van de Regiodeal. Daarin wordt tegelijkertijd een impuls gegeven aan zowel de fysieke als de sociale omgeving, waarbij belanghebbenden betrokken worden.

Samenkracht en participatie

Wij stimuleren mensen zoveel mogelijk te participeren in de samenleving. Het betreft hier het meedoen van burgers in de samenleving. Daaronder verstaan we onder andere ook de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorg, sociaal en cultureel werk, algemeen maatschappelijk werk, wijkopbouw, preventie en bestrijding van eenzaamheid.

Algemene voorzieningen gericht op participeren

De algemene voorzieningen zijn een laagdrempelige vorm van ondersteuning die de inzet van zwaardere zorg kan voorkomen. Hiermee zorgen we ervoor dat inwoners met zo minimaal mogelijke ondersteuning zo zelfstandig mogelijk kunnen meedoen in de samenleving. Vanaf 2021 werken Welsun en Met Elkaar Landgraaf samen aan de verdere ontwikkeling van algemene voorzieningen. Welsun neemt hierin het voortouw zodat nieuwe voorzieningen lokaal verankerd worden en goed aansluiten op de bestaande voorzieningen. We zetten extra in op het versterken van de huiskamers, inloopvoorzieningen en voldoende aanbod voor alle doelgroepen binnen de Wmo. Om dit te faciliteren maken we meerjarige inhoudelijke en financiële afspraken met Welsun, Met Elkaar Landgraaf en andere organisaties in het voorliggend veld. Deze afspraken gaan we monitoren. Het innovatiebudget Wmo is hiervoor taakstellend. Het verstevigen van het voorliggend veld is van belang om de negatieve gevolgen van Covid-19 aan te pakken en het toenemende beroep op duurdere vormen van hulp en ondersteuning te voorkomen. Daarnaast kunnen we hiermee vroegsignalering en het soepel op- en afschalen van hulpverlening intensiveren. De arbeidsmatige dagbesteding op Slot Schaesberg wordt gecontinueerd en we kijken naar de (door)ontwikkeling hiervan in relatie tot de transformatie van de Maatschappelijke Opvang (locatie Heugderlicht). Dit betekent ook dat we kijken naar de toekomstige functie van deze algemene voorziening als de grootschalige opvangvoorziening Heugderlicht wordt afgebouwd, aangezien de meeste deelnemers van deze voorziening afkomstig zijn.

De samenwerking tussen het sociale en fysieke domein intensiveren we door in meer trajecten samen op te trekken, zoals het langer zelfstandig thuis wonen en de huisvesting van kwetsbare doelgroepen in de wijk. Daarmee trachten we de integraliteit en de samenhang in de beleidsontwikkeling nog beter te borgen vooruitlopend op de Omgevingsvisie.

Preventie en samenwerkingsinitiatieven

Preventie blijft voor zowel jeugd als volwassenen speerpunt. Het versterken van de doorgaande lijn, werken aan verantwoord burgerschap, de integrale aanpak verbeteren, aanpak scheidingsproblematiek en komen tot duurzame buddy-systemen hebben binnen de uitgezette preventieve activiteiten opnieuw aandacht. Om een zo groot mogelijk effect te bereiken, worden de reeds opgestarte activiteiten ook de komende jaren voortgezet. De benodigde middelen ter bekostiging van deze activiteiten zijn in 2021 aan de reserve Jeugdpreventieplan onttrokken. Eenzelfde gedragslijn staan wij ook voor nu voor.

Met "Landgraaf Verbindt" stimuleren we samenwerkingsinitiatieven tussen diverse organisaties die in Landgraaf actief zijn. Het doel hiervan is om het maatschappelijk middenveld te versterken en het voorzieningenniveau in Landgraaf op peil te houden. In 2022 zetten we in op het bevorderen van samenwerkingsinitiatieven specifiek in buurten en wijken. In 2017 is daartoe door uw raad een startbudget van 500 duizend euro vrijgemaakt om in de daaropvolgende jaren innovatieve projecten op het gebied van samenwerking te kunnen ondersteunen. Het doel hiervan is om het maatschappelijk middenveld te versterken en het voorzieningenniveau in onze gemeente op de lange termijn in stand te houden. Dit is

nog belangrijker geworden nu door de maatregelen rondom Covid-19 veel initiatieven en activiteiten geen doorgang konden vinden. In de afgelopen jaren hebben wij ervaren dat samenwerkingsverbanden tussen verenigingen en organisaties (nog) niet vanzelfsprekend tot stand komen. De financiële drempel tot samenwerken is verlaagd door het inrichten van de samenwerkingssubsidie en de behoefte aan een vast aanspreekpunt en duidelijke regie is ingevuld. Een werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van Welsun, MEL, JENS, SMK, TMF en VAZOM, vervult deze regisseursrol steeds nadrukkelijker en heeft als hoofdtaak om samenwerkingen te stimuleren en aan te jagen. Omdat in 2020 en in een groot deel van 2021 door Covid-19 weinig mogelijkheden waren om bijvoorbeeld netwerkbijeenkomsten te organiseren, is met name op de achtergrond gewerkt aan het vergroten van de bekendheid middels een marketingtraject en het opzetten van een nieuwe website. Dit moet ertoe leiden dat Landgraaf Verbindt in 2022 als een bekende en stevige speler in Landgraaf actief zal zijn. Omdat het project juist nu een belangrijke fase van doorontwikkeling ingaat en ook de verbinding met de Wij(k) aanpak wordt gemaakt, zal voor dit jaar het beschikbare budget worden ingezet.

Eenzaamheid

Landgraaf scoort hoog op eenzaamheidsproblematiek in alle leeftijdscategorieën. Het inzetten van sleutelfiguren, goede communicatie, het aansluiten bij ketenpartners zijn een aantal aspecten die zijn opgenomen in het plan van aanpak tegen eenzaamheid. We zetten verder in op het laten ontmoeten van inwoners en het leggen van verbanden met andere initiatieven. Daarnaast gaan we specifiek in op de aanpak van eenzaamheid onder jongeren omdat Landgraaf hier hoger op scoort dan andere Zuid-Limburgse gemeenten. Samen met de twee Landgraafse VO-scholen en JENS zetten wij in op de ontwikkeling van een eenzaamheidsinterventie voor 13-16-jarigen vanuit een drietal sporen in het onderwijs, gericht op eenzaamheidsgevoelens als gespreksonderwerp:

1. Het versterken van roostervrije periode en projectdagen waarin eenzaamheid een gespreksonderwerp wordt;
2. Het komen tot een leerlijn 'sociaal emotionele ontwikkeling';
3. Het samen met jongeren voor jongeren een communicatielijncampagne ontwikkelen en uitvoeren gericht op het bespreek- en zichtbaar maken van eenzaamheidsgevoelens.

Tegelijkertijd investeren we in alle vmbo-klassen middels vijf themalessen, waarin medewerkers van JENS in gesprek gaan met de klas en samen met hen tot een plan van aanpak komen. Deze pilot zal een nul- en eindmeting bevatten en uiteindelijk komt er een plan waarvan we weten wat werkt en hoe men dit kan borgen in de toekomst. Door Covid-19 heeft de pilot vertraging opgelopen, medio 2022 zullen de effecten in kaart zijn gebracht en gedeeld worden met de raad. Tegelijkertijd heeft de pilot en de situatie in 2020 en 2021 ertoe geleid dat jongerenwerk meer zichtbaar is geworden op de VO-scholen in onze gemeente. Omdat de eenzaamheid ook onder volwassenen en ouderen hoger is dan het Nederlands gemiddelde, continueren we de campagne Landgraaf één tegen eenzaamheid, met als doel eenzaamheid bespreekbaar te maken en waar nodig aanvullende acties in te zetten, naast de al bestaande activiteiten. Het signaalpunt is in onze gemeente bij Welsun belegd. Daar worden de ouderenadviseurs ook specifiek getraind om beter eenzaamheid te signaleren en hierop te acteren.

Omdat er geen structurele financiële ruimte is binnen de beschikbare middelen wordt deze aanpak in 2022 gecontinueerd vanuit het Perspectiefplan Covid-19 en geborgd binnen de voorliggende voorzieningen zoals de inloop- en huiskamerprojecten. De aanpak is noodzakelijk omdat als gevolg van Covid-19

eenzaamheid inwoners extra kwetsbaar heeft gemaakt en kan leiden tot langdurige en ernstige gevolgen voor de gezondheid van onze inwoners. Een intensieve aanpak is nodig om eenzaamheid te bestrijden.

Maatschappelijk werk en buurtopbouwwerk

Daar waar het maatschappelijk werk zich primair bezighoudt met het beantwoorden van zeer diverse vragen van inwoners op sociaal- en maatschappelijk gebied, gaat het bij het buurtopbouwwerk meer om het zichtbaar zijn in de wijk en het op de langere termijn verbeteren van de kwaliteit van de sociale leefbaarheid binnen de wijk. Dit doen we door zowel het actief signaleren van knelpunten als door het anticiperen op initiatieven van onze inwoners. Welsun voert deze taken voor ons uit. Binnen de wijkgerichte aanpakken zal er een extra taakverzwaring voor Welsun komen. Daarnaast wordt een stijgende trend in het aantal en de complexiteit van vragen van inwoners bij Welsun gesignaleerd. De samenwerking met de zorgaanbieders (JENS en Met Elkaar Landgraaf) wordt verder geïntensiveerd om soepel op- en afschalen van zwaardere en lichtere ondersteuning mogelijk te maken.

Vrijwilligerswerk en mantelzorg

Veel organisaties kunnen niet (goed) functioneren zonder de inzet van vrijwilligers. Het gaat hierbij zowel om de traditionele verenigingen als ook om de inzet van vrijwilligers binnen het sociale domein. Naast Welsun, die zelf veel vrijwilligers inzet en verantwoordelijk is voor de vrijwilligerscentrale, zorgt een aantal organisaties voor de ondersteuning van mantelzorgers dan wel de ondersteuning van mensen die vanwege lichamelijke of psychische redenen hier behoefte aan hebben. Het beschikbaar krijgen en houden van voldoende vrijwilligers blijkt met name vanwege de kwalitatieve mismatch en de demografische ontwikkelingen een hardnekkig vraagstuk. Ondanks de inspanningen van de afgelopen jaren komen vraag en aanbod niet goed bij elkaar. Dit vraagstuk is nu gekoppeld aan de structuurversterking Oud Nieuwenhagen, waarbij we vanuit dit gebied ervaring willen opdoen voor de aanpak in de rest van onze gemeente.

Binnen de groep mantelzorgers is de groep jonge mantelzorgers kwetsbaar. Vanaf 2020 is de ondersteuning van jonge mantelzorgers belegd bij JENS. Zij werken hierin samen met het Steunpunt Mantelzorg. Jonge mantelzorgers zijn moeilijk te vinden. Zij herkennen zichzelf vaak niet als mantelzorger; vinden het normaal. Samen met andere Parkstadgemeenten gaan we aan de slag om deze groep meer bekendheid te geven en zo ook beter te kunnen opsporen.

Inburgering

Per 1 januari 2022 treedt de nieuwe inburgeringswet in werking, welke zal gaan gelden voor statushouders en immigranten met een inburgeringsplicht. Over de uitvoering van deze nieuwe wet, die qua ingangsdatum een paar keer is uitgesteld, hebben wij u in 2020 en in 2021 geïnformeerd. Gebundelde deskundigheid vanuit Welsun, MOB en onderwijs is noodzakelijk om meer grip te krijgen op het inburgeringsproces. Wij zetten ons dan ook in om de samenwerking tussen onderwijs, maatschappelijke begeleiding en participatie structureel te versterken. Voor de uitvoering van de nieuwe inburgeringswet is door het rijk een vergoeding aan gemeenten in het vooruitzicht gesteld van 12.500 euro per inburgeraar.

Wijkteams

De uitvoering van de Wmo is vanaf 2020 samengebracht in één toegangsteam, op één in plaats van drie locaties. Dit omdat we daarmee meer slagkracht en een effectieve dienstverlening aan de dag kunnen leggen. De werkprocessen en de organisatie daarvan worden in 2022 verder gedigitaliseerd en geoptimaliseerd. Daarnaast wordt ingezet op het bevorderen van de samenwerking tussen de toegang, Met Elkaar Landgraaf en Welsun om elkaars expertise beter te benutten en zodat inwoners hun verhaal maar een keer hoeven te vertellen. Vanwege de toenemende complexiteit van zorgvragen en een nog effectievere dienstverlening richting cliënten is dit een noodzakelijke ontwikkeling. Daarnaast is er sprake van een steeds hogere instroom van nieuwe cliënten, hetgeen eveneens vraagt om zo efficiënt en effectief mogelijke processen. Hiermee optimaliseren wij de dienstverlening richting onze inwoners die een beroep op de gemeente doen voor ondersteuning vanuit de Wmo om zo de meest kwetsbare inwoners van de benodigde ondersteuning te kunnen voorzien en de stijgende uitvoeringskosten te beheersen.

Inkomensregelingen

Onder inkomensregeling wordt verstaan het verstrekken van uitkeringen vanuit de Participatiewet aan mensen die zijn aangewezen op bijstand. Ook de uitvoering van de bijzondere bijstand en de diverse miniregelingen behoren tot dit taakveld. De uitvoering hiervan ligt bij ISD BOL en onze partners Leergeld, Jeugdfonds Sport en Jeugdfonds Cultuur.

In de afgelopen jaren heeft een groei plaatsgevonden in het aantal kinderen dat we hebben kunnen bereiken met deze regeling. Vanwege Covid-19 heeft er in 2020 en 2021 een stabilisatie plaatsgevonden. De verwachting is dat er in 2022 weer een flinke toename zal zijn. Op zich positief, want dit betekent dat we wederom meer kinderen bereiken. Ook zal ingezet worden op een verbeterde samenwerking tussen een aantal armoedepartners, waardoor de doelgroep nog beter en sneller geholpen kan worden.

Evenals in 2021 zal ook nu door ISD BOL met 30 bijstandsgerechtigden de Voorzieningenwijzer afgenomen worden. De Voorzieningenwijzer geeft een advies over onderbenutting van Voorzieningen. Zo wordt gekeken of er recht bestaat op toeslagen, welke energieleverancier het meest passend is, of er aanspraak gemaakt kan worden op bijvoorbeeld bijzondere bijstand of minimabeleid, maar ook of aangifte inkomstenbelasting aan de orde is. Door gebruik te maken van alle voorzieningen sterk je mensen op het gebied van hun inkomsten, waardoor de kans op geldzorgen en schulden afneemt. Op termijn zullen hierdoor wel de kosten bijzondere bijstand/minimabeleid toenemen, maar kan ook het gebruik van schuldhelpverlening afnemen. Een mooie ontwikkeling hierin is dat diverse woningbouwverenigingen ook hebben besloten om de afname van de Voorzieningenwijzer te laten doen door ISD BOL.

BUIG

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 en voor de inzet van loonkostensubsidie. Deze uitkering is gebaseerd op een objectief verdeelmodel. Idealiter zou de uitkering voldoende hoog moeten zijn om de uitkeringslasten volledig te dekken. Dat is voor onze gemeente echter al jaren niet het geval, waardoor wij structureel tekorten hebben op de uitkeringslasten die wij zelf moeten bijpassen. Zo is de drempel om in aanmerking te komen voor de extra Vangnetuitkering 7,5% van de definitief over dat jaar toegekende BUIG.

Wij hebben op alle fronten veel energie gestoken in pogingen om verbeteringen in het verdeelmodel gerealiseerd te krijgen. En ondanks dat het verdeelmodel voor Landgraaf niet per se beter uitpakt, heeft een uitspraak van de rechter wel ertoe geleid dat ons tekort voor 2015 door het ministerie gecompenseerd is. Ook voor 2016 zijn wij door de rechtbank in het gelijk gesteld. Het ministerie heeft hierop een herberekening van het aan Landgraaf toegekende budget gemaakt. Deze herberekening doet geen recht aan de uitspraak van de rechtbank, waardoor we ook tegen de herberekening in bezwaar zijn gegaan. Voor de jaren 2017 en verder hebben wij dan ook hoger beroep aangetekend bij de Centrale Raad van Beroep.

Door ons is bij het ministerie beroep ingesteld vanwege de toegepaste berekeningssystematiek. Deze systematiek houdt in dat het ministerie het verdeelmodel 2017 gebruikt om de bedragen over 2015 en 2016 te bepalen. Deze methode is ook bij de 4 grotere gemeenten die destijds bij de CRvB in het gelijk zijn gesteld toegepast. Hiertegen is door die gemeenten ook (hoger) beroep ingesteld. Deze zaken liggen inmiddels bij de CRvB ter beoordeling en de CRvB heeft aangegeven niet gecharmeerd te zijn van de toepassing van de systematiek 2017. Het ministerie heeft vervolgens de opdracht gekregen naar een andere rekenmethode te kijken. Het ministerie heeft voor deze gemeenten besloten om de budgetten over de jaren 2015 en 2016 te berekenen op grond van het verdeelmodel dat gold vóór 2015. Dus het oude model incl. 2,5% eigen risico. Dit wordt een schikkingsvoorstel richting de andere gemeenten. Omdat wij ook nog beroepen over 2015 en 2016 hebben lopen en de grondslag voor berekening waarschijnlijk dus niet in stand zal blijven, krijgen wij ook een schikkingsvoorstel over 2015 en 2016.

Om de eventuele tekorten te kunnen opvangen is een egalisatiereserve Inkomensdeel WWB ingesteld. Mede dankzij de al geplande extra stortingen in 2020 en 2021 achten we die reserve voldoende groot om tekorten op te vangen. We hebben hiervoor wel een risicopost benoemd en de eventuele (rest)impact van dit risico meegenomen in de inventarisatie van onze benodigde weerstandsbehoefte.

Over de periode 2018 – 2022 werd ingezet op een daling van het uitkeringsbestand met 2%. Sinds de aanvang van de Covid-19 pandemie is een stijging van het bestand ontstaan. Momenteel zien wij de cijfers langzaam maar zeker weer dalen, mede door het herstel van de economie. De keten ISD BOL – MOB – WSP blijft inzetten op een daling.

Participatie

In samenwerking met de andere Zuid-Limburgse gemeenten en andere partners is een agenda opgesteld, waarbij bestaande projecten en initiatieven zoals Perspectief Op Werk en de Regiodeal, geplaatst zijn in de recente economisch ontwikkelingen. Het aantal kandidaten waarvoor een werkplek nodig is groeit en zoeken we via de centrumgemeente Heerlen meer dan in het verleden samenwerking op Zuid-Limburgse schaal op. Hierbij wordt ook gekeken naar de verbinding met onderwijs en arbeidsmarkt.

Wij participeren bij de uitvoering van de participatiewet in drie gemeenschappelijke regelingen (ISD BOL, WSP en WOZL) en vervullen via ons eigen Mensontwikkelbedrijf (MOB) een belangrijke rol in de ondersteuning van kandidaten bij hun ontwikkeling. Om kansen op de arbeidsmarkt voor onze doelgroep zo goed als mogelijk te benutten is samenwerking in de keten essentieel. De partners in de regio hebben in de afgelopen jaar gewerkt aan optimalisering van deze samenwerking. Voor 2022 gaan we door op de ingeslagen weg om de ketensamenwerking verder te versterken, waarbij onder andere gekeken wordt naar samenwerkingsmogelijkheden tussen de mensontwikkelbedrijven. Ook de in 2021 aangekondigde landelijke ontwikkeling van de “sociale ontwikkelbedrijven” wordt hierbij in ogenschouw genomen. De

uitvoering van de ondersteuning van mensen die door de crisis hun baan verloren hebben is via het regionaal mobiliteitsteam vormgegeven.

In het kader van de Regiodeal wordt in Nieuwenhagen, en dan met name in Oud Nieuwenhagen, uitvoering gegeven aan het project WIJ(K). Daarbij zijn de volgende thema's leidend:

- Leren in mijn wijk (verhogen opleidingsniveau);
- Aan de slag in mijn wijk (versterken vrijwilligerswerk);
- Meteen schuldenvrij in de wijk (verminderen financiële problemen);
- Ontwikkelen in mijn wijk (ontwikkeling naar hoogste vorm van participatie die mogelijk is);
- Versterken basisvaardigheden in de wijk (verminderen laaggeletterdheid);
- Voel je goed in de wijk (verbeteren gezondheid).

Via een vijftal "lightopleidingen" worden deelnemers toegerust voor kleine klussen in de wijk, met de volgende richtingen:

- zorg light: "opleiden" tot "mantelzorger" en vrijwilliger in de zorg;
- groen light: "opleiden" tot assistent groen;
- schoon light: "opleiden" tot assistent schoonmaak;
- gezond light: "opleiden" tot assistent keuken;
- handig light: "opleiden" voor kleine klusjes in en om huis;

Deelnemers kiezen uit een van de richtingen en volgen gedurende 10 weken de cursus. Per cursus zijn gemiddeld 12 plekken, waardoor er 60 mensen kunnen deelnemen. Daarnaast kunnen ook mensen meedoen die de "lightopleiding" niet nodig hebben voor deelname. Hiermee is sprake van een groter bereik dan alleen de deelnemers aan de opleidingen. In de "lightopleidingen" wordt ook aandacht geschonken aan werknemersvaardigheden en basisvaardigheden.

Om het maximale uit kandidaten te halen is in 2019 gestart met het project bepaling ontwikkelbaarheid van de doelgroep arbeidsfit 0-30%. De resultaten van deze pilot waren dusdanig dat er door uw raad middelen beschikbaar gesteld zijn voor continuering in 2020. Vanwege Covid is de uitvoering deels doorgeschoven naar 2021. Voor de verdere uitvoering van het project vanaf 2022 zijn de projectkosten en de noodzakelijke uitbreiding bij het MOB additioneel in deze begroting geborgd.

In 2021 is de samenwerking met Praktech van start gegaan. Deze stichting legt op een laagdrempelige basis zodat de deelnemers kunnen doorstromen naar werk binnen met name de bouwsector. Medio 2021 zijn de eerste deelnemers aan de slag, waarbij ook al de verbinding gezocht is met Slot Schaesberg. Voor 2022 wordt dit project gecontinueerd.

Begeleide participatie

Wanneer een voorziening gericht is op het niet meer door laten stromen naar regulier betaald werk, valt deze onder begeleide participatie. Meer concreet gaat het om:

- De werkzaamheden op het gebied van ondersteuning bij vrijwilligerswerk (voor zover dat maximaal haalbaar is);
- De uitvoering van beschut en begeleid werk;
- (Arbeidsmatige) dagbesteding.

In 2020 is sprake geweest van een gedeeltelijke taakverschuiving van ISD BOL naar het MOB voor wat betreft de ondersteuning van mensen met een uitkering die tot de doelgroep vrijwilligerswerk hoort. Dit

past binnen de in gang gezette ontwikkeling waarbij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door het MOB ondersteund worden in hun ontwikkeling naar de geschikte participatieplek. Voordeel hiervan is dat, voor zover hier voldoende capaciteit voor beschikbaar komt, op termijn het zien van ontwikkelpotentieel binnen de reguliere werkwijze van het MOB ingebed kan worden. Voordeel is ook dat bij extra capaciteit meer begeleiding mogelijk is waardoor het vinden en behouden van vrijwilligerswerk beter te realiseren is, waardoor dit ook bijdraagt aan de doelstelling binnen vrijwilligerswerk om meer mensen beschikbaar te krijgen.

Arbeidsparticipatie

Onder arbeidsparticipatie verstaan we het benutten van kansen om zoveel als mogelijk mensen deel te laten nemen aan reguliere arbeid. Daarbij is het uitgangspunt de beste kandidaat op de beste plaats. Het WSP zorgt samen met ISD BOL en het MOB voor de plaatsing van kandidaten vanuit de participatiewet. Hierbij wordt met name gekeken naar baanopeningen, ontwikkelplekken en leerwerkarrangementen. In 2021 is de uitstroomdoelstelling naar werk, op basis van de ervaringen in 2020 lager vastgesteld. De omvang van de doelstelling 2022 zal mede afhangen van de te verwachten bereidheid van bedrijven om te kiezen voor mensen die meer ondersteuning nodig hebben ten opzichte van mensen met een kortere afstand tot de arbeidsmarkt. De opgave is en blijft om zoveel als mogelijk arbeidsfitte mensen zo snel als mogelijk naar werk te krijgen en voor zover dat niet lukt in te zetten op behoud en vergroten van arbeidsfitheid. Scholing en omscholing naar kansrijke sectoren zijn hierbij van belang. De dienstverlening krijgt deels ook vorm in regionaal verband, bijvoorbeeld via het regionaal (schaal Zuid-Limburg) mobiliteitscentrum. Op initiatief van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn in verband met de coronacrisis 35 regionale mobiliteitscentra ingericht. Het betreft hier een samenwerkingsverband tussen gemeenten, UWV, vakbonden, werkgeversorganisaties, Samenwerkingsorganisatie Beroepsopleiding Bedrijfsleven en onderwijs. Het regionaal mobiliteitscentrum biedt mensen extra hulp aan bij het vinden van ander werk. Het gaat om mensen die door de coronacrisis nu of straks geen werk hebben. Starters op de arbeidsmarkt en mensen met een taalachterstand krijgen hierbij extra aandacht.

Maatwerkvoorzieningen (Wmo)/maatwerkdienstverlening 18+

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zet hoog in op eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht. Dit betekent dat iedereen in de eerste plaats zelf verantwoordelijk is voor het organiseren van zijn eigen leven, werken en wonen. Daarbij draait het om kernbegrippen zoals participatie, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. Het uitgangspunt is dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen en mee kunnen doen in de samenleving. Daarbij worden zij als dat mogelijk is geholpen door familie, vrienden of bekenden. Als dat niet mogelijk is, dan is er ondersteuning vanuit de gemeente. De praktijk laat sinds 2015 evenwel zien dat in veel gevallen de zelfredzaamheid tegenvalt en er veel ondersteuning geboden moet worden vanuit de Wmo.

Als gemeente hebben we daarbij de wettelijke verplichting om maatwerk te bieden; de maatwerkvoorziening. De maatwerkvoorziening is aanvullend op wat iemand zelf kan bijdragen en vormt samen met de inzet van eigen kracht of, indien van toepassing, gebruikelijke hulp of mantelzorg een samenhangend ondersteuningsaanbod. Het gebruik van een algemene voorziening kan, afhankelijk van de omstandigheden van de inwoner ook tot het vereiste maatwerk leiden. Het gaat uiteindelijk om het resultaat dat wordt behaald en niet om de wijze van oplossen. Dit betekent dat eerst gekeken wordt om

gebruik te maken van een van de voorzieningen die voor iedereen, zonder indicatie of besluit van de gemeente, vrij toegankelijk zijn. Pas als dat geen oplossing biedt, wordt naar een maatwerkvoorziening gekeken.

Vanwege de stijgende kosten, stijgende instroom van nieuwe cliënten en beleidsmaatregelen (nieuwe taken en gewijzigde wetgeving) is het noodzakelijk om kritisch te blijven kijken naar de kostenontwikkeling van de maatwerkvoorzieningen. Daarbij wordt ingezet op kostenbewustzijn en kostenbeheersing. Mede in dat verband zijn in 2021 de aanbestedingen ambulante begeleiding en hulp bij het huishouden geïmplementeerd, is een nieuw indicatieprotocol voor hulp bij het huishouden in werking getreden. Voorts zijn de voorbereidingen gestart voor een protocol om PGB-begeleiding te indiceren. Daarmee zetten we in op het sturen op en afrekenen van daadwerkelijk benodigde en geleverde zorg tegen een reëel tarief.

Voor de kostenontwikkeling van de gecontracteerde aanbieders zijn we naast de instroom en uitstroom ook afhankelijk van de cao-ontwikkelingen die van invloed zijn op de tariefstelling van hulp bij het huishouden en de lumpsum voor de ambulante begeleiding. Daarnaast werkt het effect van het abonnementstarief, dat door velen gezien wordt als een schoonmaaksubsidie voor de rijken, door in het aantal cliënten die een beroep doen en zullen gaan doen op de hulp bij het huishouden. In de raming van de autonome meerlasten in de Wmo hebben we daarom meerjarig rekening gehouden met een verdergaande groei van 5% van het aantal cliënten hulp bij het huishouden in de Wmo, de verplichte veelal hogere tarieven en een index van 2%.

Qua proces en organisatie van de uitvoering van de Wmo zetten we meer dan tot nu toe in op nazorg en gaan we deze in 2022 door ontwikkelen. We doen dit vanuit een tweeledige gedachte. Enerzijds vanuit het perspectief van de cliënt: voldoet de geleverde zorg nog aan de actuele situatie, of is er een opschaling of afschaling van de zorg aan de orde. Daarbij is ook aan de orde zijn of de Wmo nog de juiste route voor ondersteuning is of dat ondersteuning vanuit de Wet langdurige zorg een meer passend perspectief is. Anderzijds geeft nazorg meer inzicht in de zorgverlening door de zorgaanbieders, in de zin van de aan cliënten geleverde zorg. Is deze zoals contractueel afgesproken of is bijsturing daarop noodzakelijk.

Met de in beleidsmatig opzicht voorgenomen maatregelen en daaruit volgend in het proces en organisatie doorgevoerde maatregelen verwachten wij enerzijds de kosten van de uitvoering van de Wmo te beheersen en anderzijds verdere stijging van de kosten zoveel mogelijk te voorkomen. Daarnaast worden de ontwikkelingen op landelijk niveau (Kabinetsformatie en inzet van de VNG) nadrukkelijk gevolgd omdat duidelijk is dat ondanks alle inzet op transformatie door gemeenten de kosten blijven stijgen als gevolg van een hoge instroom, het abonnementstarief, de kostprijs voor diensten en voorzieningen en de mogelijke lange termijn gevolgen van Covid-19.

Schulddienstverlening

Welsun (1e lijn) en Kredietbank Limburg (KBL, 2e lijn) geven in samenwerking vorm aan de ondersteuning van mensen die schulden hebben. Hierbij maakt men gebruik van elkaars kennis en kunde. De dienstverlening wordt laagdrempelig vanuit de locatie van Welsun aangeboden, waarbij men steeds kijkt welk instrumentarium passend is. Onderdeel hiervan is stabiliseren van de situatie zodat stress zoveel als mogelijk weggenomen kan worden.

De insteek is om financiële problemen in een zo vroeg mogelijk stadium te herkennen. Enerzijds om te voorkomen dat bij mensen grote financiële problemen ontstaan en anderzijds ook om te voorkomen dat langdurige en dure instrumenten ingezet moeten worden. In dat kader wordt samengewerkt met diverse partners. Door de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening is het vanaf 2021 mogelijk om meer in te zetten op vroegsignalering. Dit betekent ook dat er voldoende capaciteit beschikbaar moet zijn om ondersteuning te bieden. Bij de vaststelling van het beleidsplan Wet gemeentelijke schuldhulpverlening 2021–2024 is voorzien in extra middelen voor Welsun en de Kredietbank om hiermee de extra ondersteuning als gevolg van de wetswijzigingen in 2021 te kunnen leveren alsook om de te verwachten extra instroom als gevolg van Covid het hoofd te kunnen bieden. Hierbij is ook rekening gehouden met middelen die nodig zijn om schuldhulpverlening aan ondernemers vorm te geven. Dit laatste is in 2021 opgepakt via een pilot, waarbij de Kredietbank, het zelfstandigenloket en een commerciële partij samenwerken. Op basis van de bevindingen uit deze pilot wordt de ondersteuning aan ondernemers ingericht. De benodigde middelen voor de uitvoering van het beleidsplan schuldhulpverlening zijn in de meerjarenbegroting 2022 opgenomen als autonome ontwikkeling.

Daar waar in 2020 nog geen sprake was van een toename van het aantal mensen dat een beroep doet op schulddienstverlening zien we in de eerste maanden van 2021 deze toename wel. Vooralsnog zijn dit nog geen hulpvragen waarbij een duidelijk verband met Covid-19 wordt aangegeven. Dit is op zich ook niet vreemd omdat bekend is dat mensen over het algemeen een aantal jaren wachten voordat ze hulp gaan zoeken. Bovendien zijn schuldeisers over het algemeen ook coulant geweest. Dit betekent echter niet dat er geen schulden zijn ontstaan. Voor de komende jaren wordt dan ook een substantiële toename verwacht van het aantal mensen met problematische schulden en dus ook een evenredige toename van het aantal trajecten.

Maatwerkdienstverlening 18–

Tot het taakveld maatwerkdienstverlening 18– behoort begeleiding van jongeren tot 18 op het vlak van jeugd– en opvoedhulp, jeugd– GGZ, jeugdzorg aan verstandelijk beperkten, vervoer, persoonlijke verzorging en kortdurend verblijf en jeugdzorg+ (gesloten jeugdhulp).

Jeugd– en opvoedhulp

In 2022 wordt het inkoopmodel ambulante jeugdhulp, dat in 2019 voor het eerst is geïmplementeerd, voortgezet. Er is sprake van een lumpsum financiering die gegund is aan het consortium JENS. Dit consortium werkt samen met andere organisaties in een strategisch partnerschap. 2019 heeft in het teken gestaan van de operationele uitvoering van de gegunde jeugdhulp (inrichten organisatie, werkwijze processen ontwikkelen en herijken, borgen zorgcontinuïteit ofwel de transitie). In de 2e helft van 2019 en in 2020 zijn afspraken gemaakt over de transformatieve aanpak van de ambulante jeugdhulp.

Het jaar 2020 werd echter voor een groot deel gedomineerd door de COVID-19 pandemie. JENS heeft de lijn die zij in maart 2020 hebben ingezet, vastgehouden: de jeugd in de gemeenten Heerlen, Landgraaf en Voerendaal heeft onverminderd zorg ontvangen, aangepast aan de door de pandemie beperkte mogelijkheden. De zorg werd op creatieve wijze nog meer op kind en gezin toegeschreven en zo flexibel als mogelijk ingericht.

De zorg voor de jeugdigen in de gemeenten Heerlen, Landgraaf en Voerendaal wordt steeds beter georganiseerd, veel vernieuwingen zijn gerealiseerd en komen de jeugdigen direct of indirect ten goede. De transformatie naar betere en efficiëntere zorg voor de jeugd ging ondanks de pandemie gestaag door. Enkele transformatie-projecten werden zelfs 'going concern'.

Met een raadsinformatiebrief (april 2021) hebben wij u bericht, dat onder voorbehoud de gemeenten (Heerlen, Landgraaf en Voerendaal) JENS een financiële tegemoetkoming voor de jaren 2021 en 2022 geven voor de aanvullende dienstverlening door de stijging van de jeugdhulpvraag. Een tegemoetkoming voor de stijging van het aantal cliënten ten opzichte van de referentie jaren. Voor Heerlen een bijdrage van € 2.400 duizend, voor Landgraaf van € 780 duizend en voor Voerendaal van € 150 duizend. Een tegemoetkoming onder de voorwaarde dat uit de jaarrekening van JENS blijkt dat dit extra budget noodzakelijk is. Bovendien is afgesproken om separaat aanvullende afspraken te maken over de reële kosten die JENS maakt als gevolg van de coronapandemie. JENS heeft aangegeven dat de gemaakte afspraken voldoende zijn om het initiële contract tot en met 2022 uit te dienen. Een positief besluit van uw raad (10 juni 2021) heeft de aan JENS in het vooruitzicht gestelde tegemoetkoming bekrachtigd.

In 2022 zal JENS o.a. aandacht besteden aan het door ontwikkelen van onderstaande transformatieve interventies (niet limitatief).

Preventief:

- Gezinswerker: 1 ambulant medewerker in het gezin, die de regie voert over alle jeugdhulpverlening;
- Schoolmaatschappelijk werk in VO, PO en voorscholen;
- KIES-trainingen en de aanpak echtscheiding in conflictsituaties;
- Aanpak jonge mantelzorgers;
- Uitbreiden van buitenschoolse activiteiten;
- Informele zorg in samenwerking met Landgraaf verbindt;
- Weerbaarheid op maat.

Zorg dichtbij:

- Rootz: ambulante begeleiding groep, die thuis nabij wordt uitgevoerd in plaats van op extern gelegen locatie van jeugdhulpaanbieder, waar jeugdigen met busjes naar toe moeten worden gebracht;
- Diagnostiek team: specialistische hulp wordt zoveel als mogelijk thuis nabij aangeboden, waardoor jeugdigen niet meer naar de locatie van de jeugdhulpaanbieder hoeven te reizen;
- Psychiater in de wijk;
- Startklassen en onderwijs-zorgscholen: in het kader van het mogelijk maken van inclusief onderwijs wordt jeugdhulp toegevoegd aan de basiszorgstructuur van het onderwijs.

In de 2e helft van 2021 en in 2022 zal, op basis van de uitgangspunten van de huidige opdracht, een hernieuwde aanbesteding plaatsvinden voor de ambulante jeugdhulp per 1 januari 2023. In deze aanbesteding zal o.a. rekening gehouden worden met de verplichting dat gemeenten reële tarieven hanteren bij de inkoop van jeugdhulp.

Overige jeugdhulp

Via centrumgemeente Maastricht kopen we de overige jeugdhulp in, te weten:

- Crisishulp (zowel ambulante als residentiële);
- Verblijf (alle vormen, ook pleegzorg);
- Jeugdzorg Plus (Gesloten Jeugdzorg, inkoop op schaal van Zuid-Nederland);
- Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en de Crisisdienst Jeugd (voorheen SEH genoemd).

In 2021 is via de Centrumgemeente Maastricht de inkoopstrategie vastgesteld en zijn zes regionale programma's geformeerd, te weten:

1. Multiprobleem hoog specialistisch en gedwongen kader
2. Thuisvervangend wonen
3. Dagbesteding en dagbehandeling groep
4. Specialistisch veelvoorkomend individueel
5. Crisis
6. Kennis en Expertise

Vanuit Landgraaf participeren we actief in programma 3. De overige programma's worden nauwgezet gevolgd.

Veranderingen Woonplaatsbeginsel, meldplicht jeugdhulpaanbieders en veranderingen Jeugdwet

Woonplaatsbeginsel

Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Omdat het vaak moeilijk is om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is, gaat het woonplaatsbeginsel wettelijk veranderen. Per 1 januari 2022 wordt het nieuwe woonplaatsbeginsel Jeugdwet van kracht.

Het nieuwe woonplaatsbeginsel kent als woonplaats van een jeugdige de gemeente waar de jeugdige stond ingeschreven direct voorafgaand aan de zorg met verblijf. Voor ambulante zorg is dat dus de gemeente waar de jeugdige staat ingeschreven. Dit moet leiden tot meer duidelijkheid en lagere administratieve uitvoeringslasten. Daarnaast sluit het nieuwe woonplaatsbeginsel beter aan bij de uitgangspunten van de Jeugdwet. De oorspronkelijke gemeente blijft verantwoordelijk voor een jeugdige waardoor die gemeente gestimuleerd wordt om te investeren in preventie.

Meldplicht jeugdhulpaanbieders

Per 1 januari 2022 wordt een meldplicht bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) ingevoerd voor zowel nieuwe als bestaande jeugdhulpaanbieders. Bij de jeugdhulpaanbieders gaat het om zowel solistisch werkende jeugdhulpverleners als een natuurlijke persoon of een verband van natuurlijke personen of een rechtspersoon die bedrijfsmatig jeugdhulp verleent onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. Onder de Jeugdwet gaat het om aanbieders die jeugdhulp als bedoeld in de Jeugdwet verlenen. Dit betreft onder andere jeugdhulpaanbieders die vanuit een jeugdhulp-pgb worden bekostigd. De meldplicht is bedoeld om alle zorgaanbieders en jeugdhulpaanbieders onder het toezichtdomein van de IGJ in beeld te brengen ten behoeve van het risicogerichte toezicht en hen beter bewust te maken van de (kwaliteits)eisen die zijn gesteld aan de zorgverlening/jeugdhulpverlening en hun verantwoordelijkheid hiervoor.

Veranderingen Jeugdwet

Het kabinet heeft in 2020 geconstateerd, dat het huidige jeugdstelsel een aantal knelpunten kent die moeten worden opgelost.

In 2021 heeft dit inmiddels geleid tot een Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd (NvO), waaraan gemeenten zich hebben geconformeerd en die heeft geleid tot het vaststellen van een regiovisie door de Zuid-Limburgse gemeenteraden. Met de NvO hebben gemeenten erkend, dat voor sommige vormen van zorg regionale en bovenregionale samenwerking vereist is. De regiovisie schetst hoe dit in Zuid-Limburg geregeld is. Het gaat daarbij vooral om de beschikbaarheid van weinig voorkomende en specialistische vormen van hulp en de implementatie van een regionaal expertisecentrum.

De regiovisie is in overleg met onder meer jeugdhulpaanbieders, gecertificeerde instellingen, jongeren en ouders opgesteld. De regiovisie biedt niet alleen helderheid over hoe gemeenten in regioverband zorgdragen voor de beschikbaarheid en continuïteit van specialistische jeugdhulp, maar ook hoe de toegang tot de gecontracteerde hulp geregeld is.

De NvO verplicht gemeenten om binnen hun regio dezelfde contractvoorwaarden te hanteren en zich te houden aan dezelfde zorgvuldigheidseisen bij de inkoop. Gemeenten hebben o.a. aangegeven reële tarieven te gaan hanteren, omdat de continuïteit van specialistische jeugdhulp en jeugdbescherming onder druk staat.

Het kabinet heeft in 2021 voor 2022 € 1,3 miljard extra beschikbaar gesteld aan gemeenten ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Dat komt bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen voor dat jaar. Voor de jaren na 2022 dient het oordeel van de Commissie van Wijzen (arbitrage tussen Kabinet en VNG) als zwaarwegende inbreng voor de kabinetsformatie. Tegelijk hebben gemeenten en het Rijk zich gecommitteerd aan het maken van afspraken over maatregelen waarmee het jeugdstelsel op de lange termijn beter houdbaar wordt.

Geëscaleerde zorg 18+

Onder geëscaleerde zorg 18+ worden alle opvang en beschermd wonen voorzieningen verstaan met inbegrip van eventuele maatwerk dienstverlening en –voorzieningen voor burgers die in deze opvanglocaties verblijven. Naar verwachting treedt op 1 januari 2022 de Ketenveldnorm, de Wet straffen en Beschermen en de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein in werking. Deze voorstellen verankeren duidelijke taken voor gemeenten om te komen tot een integrale en gecoördineerde aanpak voor meervoudige en complexe problematiek waarbij sprake is van zorg- en veiligheidsvraagstukken. Met de ketenveldnorm wordt passende zorg geboden aan mensen met gevaarlijk, agressief en ontwrichtend gedrag die geen strafrechtelijke titel (meer) hebben. Dit vanuit een ‘levensloopbenadering’, zodat professionals zo lang als nodig betrokken kunnen blijven. De wet straffen en beschermen regelt dat gemeenten al vroegtijdig betrokken worden bij het ondersteunen van inwoners die terugkeren in de maatschappij vanuit detentie en dat voorzien kan worden in een aantal basisvoorwaarden (inkomen, huisvesting, begeleiding). De wet aanpak voor meervoudige en complexe problematiek zorgt voor een grondslag voor gegevensuitwisseling en het bevorderen van samenwerking bij meervoudige en complexe casuïstiek in het sociaal domein. De voorbereidingen voor de implementatie van deze wetten is gestart en lopen door tot in 2022. Ook hier volgen we de kostenontwikkeling nauwlettend en of er voldoende

Rijksmiddelen voor de uitvoering van deze taken beschikbaar worden gesteld. M.a.w. zonder knaken, geen taken!

Opvang en beschermd wonen

Wij stellen onze inwoners die extra zorg nodig hebben centraal. In de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 is de verantwoordelijkheid voor een groot aantal decentralisatietaken neergelegd bij alle gemeenten. Voor de decentralisatietaken van de Maatschappelijke Opvang, Verslavingszorg, Beschermd Wonen en Vrouwenopvang is de primaire uitvoeringstaak in 2022 nog aan de centrumgemeente (gemeente Heerlen) opgedragen als overgangsjaar. In 2022 wordt de doordecentralisatie van Beschermd Wonen per 1 januari 2023 geëffectueerd. We zijn aan de slag met het herijken van de inkoop, toegang, de governance en het financiële verdeelmodel. Uitgangspunt hierbij is de door uw Raad in 2017 vastgestelde Regiovisie Opvang en Beschermd Wonen Parkstad op basis waarvan jaarlijks een uitvoeringsagenda wordt opgesteld door de Parkstadgemeenten. Concreet betekent dit dat ook de centrumregeling Opvang en Beschermd Wonen wordt aangepast naar de nieuwe verantwoordelijkheden. Uitgangspunt is dat ondersteuning, bescherming en behandeling zoveel mogelijk in de thuissituatie wordt ingezet. Daarnaast blijven we regionale voorzieningen ook regionaal inkopen en bekostigen.

Over de doordecentralisatie van de Maatschappelijke Opvang, Verslavingszorg, en Vrouwenopvang neemt het Rijk in 2024 een besluit. We zetten in de tussentijd wel in op de transformatie van deze opvang. Dit betekent inzetten op het voorkomen van dakloosheid, indien iemand dakloos wordt dat deze op een kleinschalige locatie (lieftst gewoon in een huis) wordt opgevangen en dat de duur van opvang zo kort mogelijk is. Daarnaast werken we aan een duurzame uitstroom uit de opvang. Concreet voor Landgraaf betekent dit ook dat we samen met de gemeente Heerlen en LevantoGroep werken aan de toekomst van de crisisopvang Heugderlicht. We zetten in op een kleinschalige opvanglocatie en meer opvangplekken gespreid over Parkstad.

Geëscaleerde zorg 18–

Tot het taakveld geëscaleerde zorg 18– behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen tot 18 jaar (met inbegrip van maatwerkdienstverleningsmaatregelen) voor jeugdigen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven.

Veilig Thuis/Geweld Hoort Nergens Thuis

Veilig Thuis is het meldpunt voor situaties waarin kindermishandeling/ huiselijk geweld een rol speelt. De afgelopen jaren is gewerkt aan een stabiele basis voor Veilig Thuis als organisatie binnen de GGD Zuid-Limburg. In 2020 is de regionale visie “Geweld in Afhankelijkheidsrelaties” en bijbehorende uitvoeringsagenda vastgesteld. In 2022 wordt uitvoering gegeven aan deze visie en met de extra middelen die de centrumgemeenten hebben ontvangen hieraan een impuls te geven. Doelstelling is om in samenwerking met anderen te komen tot een effectieve aanpak die aantoonbaar leidt tot het stoppen van geweld, duurzaam herstel van de veiligheid en het bevorderen van de ontwikkelkansen van de personen die betrokken zijn bij geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Kinderopvangtoeslagaffaire (KOTA)

Eind 2020 werd bekend hoe omvangrijk de kinderopvangtoeslagaffaire landelijk gezien daadwerkelijk is.

Dat heeft ertoe geleid dat er vanuit het Rijk opdracht aan gemeenten gegeven is om de hulpverlening aan (mogelijk) gedupeerden zo snel al mogelijk op te starten. Dit heeft niet alleen betrekking op financiële hulp, bijvoorbeeld bij schulden, maar ook op hulp op het gebied van wonen, gezondheid, maatschappelijke begeleiding, etc. (mogelijke) gedupeerden kunnen zich nog tot en met eind 2023 bij de Belastingdienst/Toeslagen melden, waarna (na afname van een lichte toets) zij via de gemeente in aanmerking komen voor hulp. Inmiddels is er vanuit het Rijk een toezegging gekomen dat gemeenten en hun partners alle gemaakte kosten voor de organisatie en uitvoering hulpverlening KOTA vergoed krijgen via een specifieke uitkering. In 2021 zijn diverse processen ingericht en opgestart om (mogelijke) gedupeerden zo snel als mogelijk van hulp te voorzien. In 2022 wordt deze aanpak voortgezet en daar waar nodig bijgesteld.

Omgevingsanalyse

Kengetal historische ontwikkeling	Bron	2017	2018	2019	2020
% WWB-ers in beroepsbevolking (*).	CBS statline	5,50 %	5,40 %	5,30 %	5,90%
Aantal personen werkzaam in WSW.	WOZL	458	449	439	399
Aantal personen met een bijstandsuitkering.	ISDBOL	991	1.033	940	993
Instroom nieuwe cliënten Welsun.	Welsun	1.226	---	1.255	1.279
Aantal toekenningen bijzondere bijstand.	ISDBOL	3.351	3.357	2.500	2.586
Aantal personen dat in aanmerking is gekomen voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen.	BsGW	1.604	1.234	1.462	1.273
Aantal personen dat traject schuldhulpdienstverlening heeft (gehad).	Welsun	536	505	559	553

(*) Beroepsbevolking betreft personen die betaald werk hebben (werkzame beroepsbevolking), of die geen betaald werk hebben, recent naar betaald werk hebben gezocht en daarvoor direct beschikbaar zijn (werkloze beroepsbevolking).

Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking).

De gegevens worden meestal gepresenteerd voor de bevolking van 15 tot 75 jaar.

Bij betaald werk gaat het om werkzaamheden ongeacht de arbeidsduur.

Beleidsindicatoren BBV

Beleidsindicatoren (BBV)	Bron	2017	2018	2019	2020
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15–64 jaar.	LISA	406,5	419,7	435,5	443,3
% Jongeren (12 t/m 21-jarigen) met een delict voor de rechter.	CBS	1%	1%	1%	--- *
% Kinderen (tot 18 jaar) in uitkeringsgezin.	CBS	8%	9%	8%	--- *
Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking).	CBS	60,80 %	62,70 %	64,10 %	61,50%
% Werkloze jongeren (16 t/m 22-jarigen).	CBS	2%	2%	3%	--- *
Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners.	CBS	432,1	417,5	401,1	429,9
Aantal lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15–64 jaar.	CBS	213,5	202,1	384,5	274,9
% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar).	CBS	14,90 %	16,90 %	17,10 %	15,70%
% Jongeren met jeugdbescherming (van alle jongeren tot 18 jaar).	CBS	1,90%	1,90%	2,10%	1,90%
% Jongeren met jeugdreclassering (van alle jongeren van 12 tot 23 jaar).	CBS	1,00%	0,60%	0,70%	0,60%
Aantal cliënten met een maatwerkarrangement WMO (per 10.000 inwoners).	CBS	750	775	805	820

* Gegevens bij het CBS voor 2020 nog niet voorhanden.

Analyse historische ontwikkeling kengetallen en beleidsindicatoren

Het aantal personen met een bijstandsuitkering is in 2020 toegenomen. Dit heeft alles te maken met de Covid-19 crisis. Inmiddels heeft in de 2e helft van 2021 weer een daling ingezet. De verwachting is dat deze daling door zal zetten en we 2021 kunnen afsluiten met een lager aantal bijstandsgerechtigden dan waarmee we in 2021 gestart zijn. Het aantal toekenningen bijzondere bijstand is in 2021 enigszins gestabiliseerd. Dit lijkt ook het geval te zijn voor het aantal personen dat een traject voor schuldhulpverlening gehad heeft.

Het aantal WSW'ers daalt gestaag in aantallen en in arbeidsjaren. Uiteindelijk zal de WSW alleen nog bestaan uit deelnemers beschut.

Beleidskader programma

Omschrijving Kader	Actualiteit
Beleidsplan Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)	2020
Beleidsplan Wmo	2020
Accommodatieplan Landgraaf	2021
Perspectiefplan Covid-19	2021
Bestuursovereenkomst Bureau Voortijdig Schoolverlaten Parkstad Limburg	2015
Nota Landgraaf maakt werk van participatie	2015
Beleidskaders arbeidsmarkt Parkstad Limburg 2016-2020	2016
Preventieplan Jeugd	2017
Visie opvang en beschermd wonen Parkstad	2018
Bouwstenennotitie sluitende aanpak voor personen met verward gedrag	2018
Regiovisie Geweld in Afhankelijkheidsrelaties	2019
Subsidiebeleid gemeente Landgraaf 2019	2019
Ondernemingsplan Werkgevers Service Punt (WSP)	2019

Wat willen we bereiken?

Doelen
1. Zoveel mogelijk inwoners laten deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.
2. Samen met de maatschappelijke partners versterken van de preventieve en algemene voorzieningen gericht op de zelfredzaamheid en participatie van inwoners.
3. Door maatwerk een vangnet bieden voor niet-zelfredzame inwoners.

Score effectindicatoren

Score effectindicatoren	Bron	2018	2019	2020	Ambitie	Termijn
1.1 % tekort op BUIG.	Gemeente	5,19 %	7,98%	3,09%	0%	2022
1.2 % jeugdwerkloosheid.	UWV	4,85 %	3,00%	- ***	2,50%	2022
2.1 % van de bevolking dat actief is als vrijwilliger in het brede sociale domein.		- **	29%	-**	35%	2022
2.2 % van de bevolking dat mantelzorg geeft.	Gezondheidsatlas GGD *			22,10 %		22,10%
2.3 % van de jongeren (19-) dat mantelzorg geeft waarbij er thuis een familielid ziek is.	Gezondheidsatlas GGD *		15,70 %			15,70%

* Gegevens van de Gezondheidsatlas worden eenmaal per vier jaar verstrekt, cijfers Jeugd betreffen rapportagejaar 2019, cijfers volwassenen betreffen rapportagejaar 2020.

** De gegevens betreffende het % bevolking actief als vrijwilliger wordt slechts tweemaal per jaar onderzocht.

*** De gegevens betreffende % jeugdwerkloosheid zijn bij het opmaken van de begroting nog niet gepubliceerd.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Nr. Activiteiten in 2022
1.1 Via ISD BOL, Mensontwikkelbedrijf en WSP-kandidaten ontwikkelen en plaatsen op de voor hun geschikte participatieplaats, met als uitgangspunt het voor die kandidaat maximaal haalbare. 1.2 Uitvoering geven aan werkgeversdienstverlening via het Werkgeversservicepunt Parkstad. 1.4 Onderzoek ontwikkelmogelijkheden t.a.v. een deel van de participatiedoelgroep. 1.5 Implementatie nieuwe Wet inburgering. 2.1 Uitvoeren 'Landgraaf Verbindt' door het bevorderen van samenwerkingsinitiatieven in buurten en wijken. 2.2 Uitvoering geven aan het preventieplan jeugd, waaronder implementatie van schoolmaatschappelijk werk en vergroten van het naschools activiteitenaanbod voor jongeren in de wijk. 2.3 Sturing en monitoring JENS en voorbereiden nieuwe inkoop jeugdhulp per 2022. 3.1 Aanbieden van maatwerkvoorzieningen sociaal domein met als vertrekpunt de zelfredzaamheid en participatie van de burger. 3.2 Uitvoeren bouwstenen voor sluitende aanpak personen met verward gedrag. 3.3 Implementatie uitvoeringsagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen. 3.4 Doordecentralisatie, inkoop en herzien governance beschermd wonen. 3.5 Implementatie landelijke meerjarenagenda zorg- en veiligheid tot (sub)regionale en lokale aanpak. 3.6 Samen met maatschappelijke partners op basis van de in 2019 uitgevoerde pilots implementeren van werkwijzen gericht op het beschikbaar krijgen en houden van voldoende vrijwilligers. 3.7 Ondersteuning jonge mantelzorgers. 3.8 Doorontwikkeling wijkteam en Jeugdteam in relatie tot respectievelijk beleidsplan Wmo en Inkoop Jeugdhulp 2022. 3.9 Evaluatie en herijking toezicht Wmo. 3.10 Uitvoeren aanpak Kinderopvang Toeslagenaffaire (KOTA). 3.11 Uitvoeren aanpak Landgraaf één tegen eenzaamheid.

Prestatie-indicatoren voor 2022

Prestatie-indicatoren voor 2022	Norm
1.2.1 Het aantal verstrekte uitkeringen aan het eind van het jaar.	Afname 2% t.o.v. 2021
3.1.1 Afname inzet zware jeugdhulp.	Afname 2% t.o.v. 2018
3.1.2 Periodieke voortgangsrapportage van consortium ambulante jeugdhulp.	Minimaal 2
3.1.3 Gemiddeld aantal openstaande verstrekkingen zware jeugdhulp per maand	142
3.1.4 Percentage meldingen dat een vervolg (aanvraag maatwerk of voorliggende voorziening) heeft gekregen.	55%
3.1.5 Percentage meldingen dat tot een aanvraag voor maatwerkvoorziening heeft geleid.	47%
3.1.6 Percentage meldingen dat tot een voorliggende voorziening heeft geleid.	27%
3.1.7 Verhouding tot voorliggende voorziening en aanvragen maatwerkvoorzieningen.	29%-71%
3.1.8 Percentage personen dat aangegeven heeft tevreden te zijn met de oplossing van het probleem.	> 80%
3.1.9 % tevredenheid cliënten over het resultaat van het ondersteuningstraject participatie.	> 80%
3.1.10 Aantal aanvragen bijzondere bijstand.	3.500
3.1.11 Aantal toegekende voorzieningen bijzondere bijstand.	> 2.500
3.1.12 Aantal personen dat gebruik heeft gemaakt van schulddienstverlening (bron: Welsun).	> 10% dan voorgaande jaar

Wat mag het kosten?

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	19.969	16.518	16.666	16.685	16.708	16.729
– Directe salarislasten	4.002	4.598	4.510	4.482	4.600	4.721
– Overige directe lasten	68.897	63.931	65.664	65.066	64.593	64.606
– Kapitaallasten	270	270	236	236	216	216
Totaal lasten bestaand beleid	73.169	68.799	70.410	69.784	69.408	69.542
Saldo bestaand beleid	-53.200	-52.281	-53.745	-53.098	-52.700	-52.813
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	157	161	92	94
– Overige directe lasten	0	0	255	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	412	161	92	94
Saldo nieuw beleid	0	0	-412	-161	-92	-94
SALDO taakveld	-53.200	-52.281	-54.156	-53.259	-52.792	-52.907
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op de cijfermatige verschillen tussen de begroting 2022 en de bijgestelde begroting 2021

Voor een gedetailleerdere toelichting van alle mutaties in baten en lasten per taakveld verwijzen wij naar bijlage 2 (lasten en baten per taakveld).

Bijdrage aan Verbonden Partijen

*Verbonden partijen**(x € 1000)*

Naam organisatie	2021	2022	2023	2024	2025
GR centrumgemeente Maastricht inkoop jeugdzorg regio Zuid-Limburg.	6.527	7.052	6.982	6.982	6.982
GR GGD ZL (Veilig Thuis)	396	399	406	413	420
GR samenwerking Informele zorg (gemeente Heerlen)	88	90	91	91	91
GR ISD BOL	21.391	20.688	20.457	20.363	20.355
GR Kredietbank Limburg	340	344	347	358	358
GR Omnibuzz	1.116	1.240	1.262	1.278	1.292
GR Werkvoorzieningschap OZL	9.884	9.336	8.841	8.447	7.997
GR Werkgevers Service Punt	1.268	1.096	988	874	734
Totaal	41.010	40.245	39.374	38.806	38.229

*Toelichting bijdrage aan Verbonden Partijen*GR Centrumgemeente Maastricht inkoop jeugdzorg regio Zuid-Limburg

De gemeente Maastricht is centrumgemeente voor de niet lokaal en landelijk ingekochte jeugdhulp. De financiële bijdrage voorziet in crisishulp, verblijf en de gecertificeerde instellingen. In 2022 wordt dit geraamd op € 7.052.000.

GR GGD ZL (Veilig Thuis)

Zie programma 7. De begroting van de GGD is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2021 onder raadsvoorstel 45. In 2022 wordt dit geraamd op € 398.888.

Samenwerking informele zorg (gemeente Heerlen)

Vanaf 2019 treedt de gemeente Heerlen namens Landgraaf op als de formele subsidieverstrekker voor die organisaties die mantelzorgers ondersteunen of informele zorg leveren in onze gemeente. In 2022 wordt dit geraamd op € 89.548.

GR ISD BOL

ISD BOL ontvangt een financiële bijdrage voor de beleidsvoorbereiding en uitvoering van taken met betrekking tot onderdelen van de Participatiewet. Daarnaast voert ISD BOL op verzoek van de gemeente het mantelzorgcompliment en de TCG-regeling uit. De begroting van ISD BOL is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2021 onder raadsvoorstel 46. In 2022 wordt dit geraamd op € 20.688.180.

GR Kredietbank Limburg

De Kredietbank Limburg ontvangt een bijdrage voor de uitvoering van schuldhulptrajecten. Hiermee worden inwoners die in financiële problemen zijn gekomen, en die daar zonder hulp van buiten niet meer uit komen, ondersteunt. De begroting van de Kredietbank is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2021 onder raadsvoorstel 38. In 2022 wordt dit geraamd op € 343.913.

GR Omnibuzz

Omnibuzz ontvangt een financiële bijdrage voor de uitvoering van het collectief- en individueel vervoer van Wmo-cliënten met een indicatie. De begroting van Omnibuzz is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2021 onder raadsvoorstel 50. In 2022 wordt dit geraamd op € 1.239.645.

GR Werkvoorzieningschap OZL

Het WOZL ontvangt een financiële bijdrage voor de uitvoering van beschut werk en de invulling van het formeel werkgeverschap in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw). De begroting van WOZL is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2021 onder raadsvoorstel 22. In 2022 wordt dit geraamd op € 9.335.816.

GR Werkgevers Service Punt

Het Werkgevers Service Punt ontvangt een financiële bijdrage voor de werkgeversdienstverlening ten behoeve van de doelgroep Wsw en Participatiewet én voor de uitvoering van de Wsw, met uitzondering van het formeel werkgeverschap. De begroting van het WSP is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2021 onder raadsvoorstel 22. In 2022 wordt dit geraamd op € 1.096.441.

Bijdrage aan Professionele Gesubsidieerde Organisaties

Professionele gesubsidieerde organisaties

(x € 1000)

Naam organisatie	2021	2022	2023	2024	2025
JENS (inkoop ambulante jeugdzorg)	7.630	7.531	7.392	7.394	7.396
Stichting Levantogroep meldpunt ZMP	16	16	17	17	17
Stichting MEE Zuid-Limburg	291	294	300	305	310
Calibris Advies (wijkleerbedrijf Landgraaf)	32	33	33	34	34
Stichting The Movefactory	22	22	22	22	22
Stichting Park Strijthagen (Eikske)	32	32	33	33	34
Stichting Samen Delen Regio Parkstad *					
Stichting Voedselbank Limburg-Zuid *					
Jeugdfonds Sport Limburg *					
Jeugdfonds Cultuur Limburg *	274	279	283	287	287
Stichting Leergeld Parkstad *					
Stichting Consuminderhuis Parkstad *					
Vincentiusvereniging Landgraaf *					
Stichting CMWW Brunssum-Onderbanken (belbus)	35	35	35	35	35
Stichting Welsun	1.981	1.977	2.014	2.047	2.079
Stichting Kinderopvang Parkstad	422	417	425	432	439
Stichting An d'r Put	139	125	125	125	125
Stichting GIPS spelen en leren	5	5	5	5	5
Totaal	10.879	10.766	10.684	10.736	10.783

* Bedragen voor deze organisaties zijn gebundeld in één bedrag weergegeven

Toelichting bijdrage aan Professionele Gesubsidieerde Organisaties

JENS

De preventieve en ambulante jeugdhulp wordt gezamenlijk met Heerlen en Voerendaal ingekocht bij JENS door middel van een jaarlijkse 'lumpsum' bijdrage. In 2022 wordt dit geraamd op € 7.531.287.

Stichting Levantogroep

Levantogroep wordt jaarlijks gesubsidieerd voor het meldpunt Zeer Moeilijk Plaatsbaren (ZMP) om problematische woonsituaties te stabiliseren en uithuiszettingen te voorkomen. In 2022 wordt dit geraamd op € 16.449.

Stichting MEE Zuid-Limburg

De bijdrage aan stichting MEE voorziet in de onafhankelijke cliëntondersteuning voor inwoners van Landgraaf die minder zelfredzaam zijn en daarvoor een beroep moeten doen op zorg- en ondersteuning vanuit de Wmo. In 2022 wordt dit geraamd op € 294.460.

Stichting Calibris Advies (wijkleerbedrijf Landgraaf)

Calibris advies ontvangt jaarlijks een subsidie voor de exploitatie van het Wijkleerbedrijf Landgraaf. In 2022 wordt dit geraamd op € 32.504.

Stichting The MoveFactory

Zie ook programma 5. In 2022 wordt dit geraamd op € 22.000.

Stichting Park Strijthagen (Eikske)

Zie ook programma 5. In 2022 wordt dit geraamd op € 32.094.

Stichting Samen Delen Regio Parkstad, Voedselbank Limburg-Zuid, Jeugdfonds Sport Limburg, Jeugdfonds Cultuur Limburg, Leergeld Parkstad, Consuminderhuis Parkstad, Vincentiusvereniging Landgraaf.

In 2022 wordt dit samen geraamd op € 278.542. Deze organisaties ontvangen jaarlijks een subsidie zodat zij mensen die zelf onvoldoende financiële middelen hebben kunnen ondersteunen bij hun deelname aan de maatschappij.

Stichting CMWW Brunssum-Onderbanken (Belbus)

Het CMWW ontvangt jaarlijks een subsidie voor de administratie en ondersteuning van de Landgraaf Bus (Belbus). In 2022 wordt dit geraamd op € 35.050.

Stichting Welsun

De subsidie aan Welsun is bestemd voor de uitvoering van maatschappelijk-, ouderen- en cultureel werk, de Vrijwilligerscentrale, schulddienstverlening, inloop GGZ en Landgraaf Verbindt. In 2022 wordt dit geraamd op € 1.976.872.

Stichting Kinderopvang Parkstad

Vanaf 1 augustus 2020 is het nieuwe peuterstelsel in Landgraaf van start gegaan. Drie organisaties bieden sinds 1 augustus peuteropvang met VVE aan. Zij ontvangen hiervoor groepssubsidie op basis van grootte en zwaarte van de peutergroepen. Ouders betalen een inkomensafhankelijke bijdrage, de overige kosten van de uurprijs worden gedekt via de Kinderopvang Toeslag (KOT). Als ouders niet voor de KOT-regeling in aanmerking komen, kunnen zij gebruik maken van de niet-KOT regeling via de gemeente. De kinderopvang rekent dit periodiek met de gemeente af. In 2022 wordt dit geraamd op € 417.466.

Stichting An d'r Put

Stichting An d'r Put ontvangt een financiële bijdrage voor het beheer en exploitatie van de accommodatie, met als doel het in stand houden van de accommodatie voor een duurzaam en eigentijds aanbod van sociaal maatschappelijke activiteiten, sport, spel en cultuur. In 2022 wordt dit geraamd op € 125.000.

Stichting GIPS spelen en leren

De stichting ontvangt jaarlijks een subsidie voor het uitvoeren van gastlessen op alle basisscholen over het leven met een beperking. In 2022 wordt dit geraamd op € 4.500.

Wat zijn de risico's?

(x €
1000)

Risico	Majeure risico omschrijving	Beheersmaatregel	Weerstandsbehoefte			
			2022	2023	2024	2025
R02	Doordecentralisatie Beschermd Wonen	De mogelijke beheersmaatregelen zijn afhankelijk van het definitieve budget en daarmee ook bepalend voor de (gezamenlijke) inkoop van het benodigde aanbod beschermd wonen voor de gehele regio Parkstad. De uiteindelijke wijze van inkoop kan daarmee ook gevolgen hebben voor de ambulante Wmo-begeleiding.	0	0	250	250
R05	Uitvoeren beleidsplan schuldhulpverlening op minimumniveau	De beheersmaatregelen zijn beschreven in het beleidsplan schuldhulpverlening. Door met name invulling te geven aan vroegsignalering en schuldhulpverlening aan ondernemers moet voorkomen worden dat andere c.q. duurdere voorzieningen nodig zijn.	165	330	495	495
R12	Bijdrage aan B2022 ISD BOL meerjarig niet volledig geraamd	Monitoren meerjarige ontwikkelingen BUIG irt meerjarenramingen ISD BOL + opnemen risicopost.	0	0	326	318
R14	Risico's B2022 GR Omnibuzz	Overnemen Landgraafs deel risico Omnibuzz als risicopost. Monitoren begrotingswijzigingen GR Omnibuzz.	55	55	55	55
R16	Nog geen structurele dekking jeugdhulp voor de meerjarig vanaf 2023 voor 75% ingeboekte extra jeugdhulp	Risicopost opnemen en monitoren ontwikkeling	0	768	721	665
Totaal risicobedrag			220	1.153	1.847	1.783

Toelichting risico's

R02

In 2022 wordt dit beleid inhoudelijk gedecentraliseerd en pas in 2023 financieel. Bij deze nog door te voeren decentralisatie actie zal tevens een herverdeling plaatsvinden op basis van objectieve maatstaven die nadelig zal uitpakken voor de regio Parkstad. Dat betekent dat het nieuwe budget dat we in 2021 ontvangen voor beschermd wonen het risico in zich draagt dat het te weinig is voor het uitvoeren van deze taak. Het totale budget voor Landgraaf zal oplopen van 300 duizend euro in 2023 tot 3 miljoen euro in 2032. We gaan vooralsnog uit van een maximaal tekort van €0,5 miljoen en een kans inschatting van midden (50%). Dit laatste omdat Heerlen in het verleden budget over hield op deze taak en er landelijk nog gesproken wordt over het verdeelmodel.

R05 Vanaf 1 januari is sprake van wetswijzigingen op het gebied van schuldhulpverlening. Om hieraan invulling te geven is het beleidsplan schuldhulpverlening door de raad vastgesteld, waarbij voor 2021 extra

middelen beschikbaar zijn gesteld. Ook voor de jaren ernaar zijn in deze begroting extra middelen beschikbaar gesteld (AO-05 Kadernota 2022) nodig om het beleidsplan te kunnen invoeren en daarmee te voldoen aan de wettelijke taken op het gebied van schuldhulpverlening.

In de risicokaart van de kadernota is dit risico nader toegelicht inbegrepen de onderbouwing van het risicobedrag gebaseerd op aannames. Er is sprake van een mogelijke risicokostenpost van €165 duizend per jaar voor de duur van drie jaar waardoor het risicobedrag na drie jaar is gecumuleerd naar 495 duizend om daarna op dat niveau te blijven. In de praktijk kan het aantal mensen dat extra hulp of ondersteuning nodig heeft hoger liggen. Reden om met een zeer hoge kans (100%) de risicopost op te nemen in de begroting.

R12

De meerjarenbegroting van ISD BOL laat een sterk stijgende lijn zien voor alle jaren van de meerjarenbegroting. Enerzijds is dit het gevolg van de uittreding van de gemeente Beekdaelen (voormalig Onderbanken) per 1-1-2022 uit de ISD, waardoor de effecten van de desintegratiekosten nog niet exact in beeld kunnen worden gebracht. Anderzijds wordt de begroting van de ISD grotendeels gebaseerd op de uitkomsten van de jaarrekening 2020 en worden de bijgestelde posten gedurende vier jaren gelijk geraamd. Het is daarbij realistischer om de raming van het 3e en het 4e jaar in de meerjarenbegroting risicovoller te doen. De stijging van de kosten van ISD BOL worden derhalve voor het derde en vierde begrotingsjaar van de meerjarenraming ISD BOL voor de helft als risicopost opgenomen in plaats van dit geheel te ramen in de begroting van de gemeente. We wijken hier dus welbewust af van de meerjarenraming 204-2025 van de GR ISD BOL. We schatten uit voorzichtigheid het opkomen van het risico vervolgens in op zeer hoog (100%).

R14

In de begroting 2022 en meerjarenraming van de GR Omnibuzz zijn een aantal expliciete risico's opgenomen waarvan we de mogelijke opkomende risicopost in onze begroting moeten opnemen. Het totale risicobedrag van de GR Omnibuzz wordt ingeschat op €1,4 miljoen. Voor Landgraaf resteert dan een risicopost naar rato van ons aandeel in de GR van 4,15%. Omdat de GR Omnibuzz al met een kans% rekening heeft gehouden nemen wij de volledige risicopost voor Landgraaf op in onze begroting. Dit komt neer op een bedrag van afgerond €55 duizend.

R16

Inmiddels is het bedrag dat we meerjarig boekhoudkundig mogen opnemen voor de jeugdhulp stevig verhoogd. Was dat in de begroting 2021 €862 duizend, inmiddels ramen we meerjarig de volgende boekhoudkundige bedragen €3.073 miljoen in 2023, €2.885 miljoen in 2024 en €2.659 miljoen in 2025. Formeel zijn deze bedragen nog niet afgedekt door Rijksbeslissingen. Daarom nemen we hiervoor een risicopost op waarbij we wel de kansinschatting nog steeds op laag zetten (25%) aangezien hier sprake is van een landelijke ontwikkeling en er een expliciet advies ligt van een arbitragecommissie.

2.1.7 Programma 7 – Volksgezondheid en milieu

Structuurgegevens

Portefeuillehouder(s):

F. Janssen, A. Schiffelers, B. Smeets en J. Schrijen

Verantwoordelijke afdelingshoofden:

J. Drummen (KCC), F. Geurts (ROG), C. Goffin (MO), T. Hanssen (BOR) en W. Jongen (TenH)

Het programma Volksgezondheid en milieu omvat de volgende taakvelden:

- 710 Volksgezondheid
- 720 Riolering
- 730 Afval
- 740 Milieubeheer
- 750 Begraafplaatsen en crematoria

Programma-samenvatting

De gemeente is verantwoordelijk voor diverse (kern)taken op het gebied van volksgezondheid en milieu. Volksgezondheid en milieu hangen nauw met elkaar samen. Een groot deel van deze taken hebben we uitbesteed aan gemeenschappelijke regelingen waaronder de RD4, de RUD ZL, de GGD ZL en enkele professionele door ons gesubsidieerde welzijnsstichtingen en –instellingen zoals Stichting The Movefactory. Ook de investeringen en het beheer van de riolen en onze activiteiten en initiatieven in het kader van duurzaamheid vallen onder dit programma.

Volksgezondheid

Het regionale gezondheidsbeleid 2020–2023 “Zuid Springt Eruit”, op weg naar een Trendbreuk vormt de basis voor het terugdringen van de gezondheidsachterstanden de komende jaren. Wij hebben de ambitie om de gezondheidsachterstand in 2030 terug te hebben gebracht tot het Nederlands gemiddelde. Een forse opgave die vraagt om een gerichte inspanning. Vanuit de zestien Zuid-Limburgse gemeenten, Parkstad met de inzet van Regiodeal en lokaal met het in 2021 gesloten Preventieakkoord zetten we in op interventies die bewezen effectief zijn en die de grootste gezondheidswinst opleveren.

De gevolgen van Covid-19 hebben grote impact op de volksgezondheid. Niet alleen op de uitvoering van taken door de GGD, maar vooral op de gezondheid van onze inwoners. Het belang van het bevorderen van een gezonde leefstijl is nog groter geworden voor de vitaliteit van onze inwoners. Vanuit het Perspectiefplan Covid-19 wordt in 2022 dan ook gericht ingezet op het intensiveren en versnellen van voorgenomen interventies uit de Trendbreuk en het Preventieakkoord om een gezonde leefstijl onderdeel te maken van ons dagelijks leven.

Kansrijke Start

In de eerste 1000 dagen van iemands leven kan de grootste gezondheidswinst worden behaald. We zetten in op het intensiveren van een Kansrijke Start. Dat doen we door regionaal invulling te geven aan de

bestaande interventies Nu Niet Zwanger, Voorzorg & Stevig Ouderschap. Daarnaast zijn we gestart met Rookvrije Start, dit zijn rookvrije kindomgevingen en Centering Pregnancy, waarbij een andere vorm van verloskundige zorg wordt verleend. Daarnaast zetten we lokaal een extra stap door de verbinding tussen het medische en het sociale domein te versterken. Dat doen we door “knooppunten kansrijke start” te ontwikkelen. Landgraaf is een van de door het Rijk geselecteerde pilotgemeenten. Inmiddels is de vervolgsubsidie toegekend om een knooppunt kansrijke start te implementeren.

Hoewel de gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg groot zijn, manifesteren zij zich het meest in Parkstad. Om die reden wordt vanuit Parkstad intensiever samengewerkt om Kansrijke Start versneld, verstevigd en intensiever uit te rollen. Hierbij zal worden ingezet op een brede risicoscreening en ondersteuning voor kwetsbare zwangeren, door de inzet van effectief bewezen interventies. Om de gezondheidsachterstanden in een periode van 10 jaar tijd terug te dringen tot het Nederlands gemiddelde, hetgeen substantieel verder gaat dan de 25 procent inloop die Zuid-Limburg ambieert. Dit vraagt om grote structurele financiële investeringen om effectief bewezen interventies intensief en versneld te kunnen uitrollen. Budget dat op dit moment niet beschikbaar is. Vanuit het Perspectiefplan Covid-19 kunnen we in 2022 incidenteel, naast de inzet van preventiemaatregelen, ook gericht interventies inzetten in de meest kwetsbare buurten. Daarnaast wordt in 2022 ook de pilot flexibele kraamzorg binnen Parkstad en de westelijke mijnstreek samen met zorgverzekeraar CZ ingezet.

Het programmabureau Trendbreuk is met ingang van 2022 geborgd in de begroting GGD voor het coördineren van het regionale gezondheidsbeleid. In 2022 moet besluitvorming plaatsvinden over het structureel en financieel borgen van de aanpak Nu Niet Zwanger binnen het regionale gezondheidsbeleid.

Gezonde Basisschool van de Toekomst

Onderzoeksresultaten van de Gezonde Basisschool van de Toekomst (GBT) tonen aan dat kinderen op dergelijke scholen meer bewegen, gezonder eten en een beter gewicht hebben, hetgeen hun gezondheid ten goede komt. Tevens komen op dergelijke scholen aantoonbaar minder conflicten en pestgedrag voor in de klas.

Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG-) aanpak

We continueren de JOGG-aanpak en integreren deze met de aanpak Trendbreuk door de inzet van de Trendbreuk-regisseur (voorheen JOGG-regisseur) Met de aanpak JOGG lag de focus voorheen op het terugdringen van overgewicht bij kinderen. In Landgraaf hadden we de focus al verbreed naar een gezonde(re) levensstijl voor kinderen, ouders en omgeving. Voor de komende periode is het van belang niet alleen te richten op het gewicht, maar breder in te zetten op een gezonde leefomgeving, een gezonde leefstijl, gezonde voeding, voldoende bewegen, ontspanning en slaap. Daarmee ontwikkelt de landelijke aanpak Jongeren op Gezond Gewicht zich tot een aanpak Jongeren in Goede Gezondheid (JIGG). Deze ontwikkeling kan uiteraard niet los gezien worden van het nieuwe gezondheidsbeleid ‘Zuid Springt Eruit’ en daarmee van de beoogde Trendbreuk. In dat kader combineren we deze aanpak. Met het uitvoeren van het Preventieakkoord en de lokale preventieagenda brengen we een versnelling en versteviging van de aanpak aan in 2022. We zetten daarbij in op gezonde- en rookvrije kind- en sportomgevingen, de netwerkaanpak overgewicht en obesitas en het bevorderen van gezonde voeding en voldoende bewegen.

Onduidelijk is nog of het landelijk stimuleringsprogramma en bijbehorende middelen voor Gezond In de Stad door het Rijk worden gecontinueerd. Mocht dit programma niet worden gecontinueerd dan zullen de

resterende middelen in de reserve Gezond In de Stad nodig zijn om de JOGG-aanpak in 2022 en 2023 nog te kunnen continueren. Indien de aanpak wel gecontinueerd wordt kunnen we ook inwoners in de kwetsbare buurten stimuleren om aan de slag te blijven gaan met hun eigen gezondheid en het tegengaan van eenzaamheid. De GIDS-middelen voor Kansrijke Start zijn in elk geval wel in 2022 nog beschikbaar gesteld door het Rijk.

Eén Jeugdgezondheidszorg

Per 1 januari 2020 is de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) samengevoegd tot één JGZ en onderdeel van de GGD Zuid-Limburg. In 2022 wordt voor het eerst gewerkt met de nieuwe begroting en het bijbehorend dienstverleningspakket. Eén Jeugdgezondheidszorg kan daarmee vanuit een stabiele basis bouwen aan de toekomst, het professionaliseren van de organisatie en de transformatie van de Jeugdgezondheidszorg. In 2022 starten we met het prenataal huisbezoek (wetswijziging) en volgt een voorstel voor het borgen van een aantal Trendbreuk-interventies voor het versterken van de Jeugdgezondheidszorg waarvan de incidenteel beschikbaar gestelde middelen door de provincie aflopen.

Covid-19

In 2021 hebben de werkzaamheden van de GGD Zuid-Limburg, die voor ons alle taken die wij als gemeente hebben binnen de Wet publieke Gezondheid uitvoert, voor een groot deel in het teken gestaan van de aanpak van Covid-19. Er is een aparte Covid-19 organisatie opgebouwd binnen de GGD ZL die bij het einde van de pandemie stapsgewijs weer zal worden afgebouwd. Dit heeft uiteraard ook invloed gehad op de taakuitoefening en vooraf vastgestelde doelstellingen en plannen. De consequenties hiervan worden zoveel mogelijk beperkt en de verwachting is dat de impact voor 2022 gering zal zijn.

Vanuit de incidentele door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor het Sport- en Preventieakkoord en de lokale middelen vanuit het Perspectiefplan Covid-19 zetten we in 2022 in op het intensiveren en versnellen van de hierboven beschreven acties om een gezonde leefstijl in het dagelijks leven te bevorderen. Daarnaast wordt vanuit de Regio Zuid-Limburg en Parkstad bij het Rijk ingezet op de lobby voor het verkrijgen van structurele rijksmiddelen voor het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners om naast de al bestaande achterstand een toename van gezondheidsproblemen als gevolg van Covid-19 te voorkomen.

Ongediertebestrijding

Er is een toenemende overlast van ratten doordat riolen vaker droogvallen. Om de problematiek het hoofd te bieden worden perken waarin ratten nestelen gerooid en omgevormd naar gras. De oorzaak van de rattenoverlast is de aanwezigheid van oliehoudende vruchten van bomen in deze perken die dienen als voedsel voor ratten. Indien nodig zullen we deze oplossingsmaatregel ook in 2022 toepassen. De eikenprocessierups is niet meer te beteugelen en de overlast zal steeds verder toenemen. Getracht wordt om de biodiversiteit dermate aan te passen dat de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups zullen toenemen. Er wordt extra geïnvesteerd in opleidingen van het personeel om plaagdieroverlast zo vroeg mogelijk te ontdekken en de juiste weringsmaatregelen te nemen.

Riolering

Integraal Stedelijk Waterprogramma (ISW)

Het ISW bestaat uit het Integraal Waterplan (IWP) en het Watertakenplan (WTP). In het IWP zijn de visie en speerpunten (ambities) voor de regio Parkstad Limburg samen bepaald en op elkaar afgestemd. Het WTP is

een beleidsplan dat de invulling van de gemeentelijke watertaken weergeeft. Het beschrijft onze lokale gemeentelijke strategie om de ambities te bereiken en wat de rol van onze inwoners en bedrijven is ten aanzien van afval-, hemel-, en grondwater. Het WTP is een vertaling van het IWP voor gemeente Landgraaf. Klimaatadaptatie wordt een speerpunt in ons waterbeleid. Het ISW geeft richting aan de omvangrijke opgave op het gebied van water en riolering waarbij het klimaat een belangrijk rol speelt. In 2022 stellen we een nieuw Watertakenplan op. Op basis van dit programma stellen we het nieuwe kostendekkingsplan vast. Dat plan is bepalend voor de te hanteren tarieven voor rioolheffingen.

Klimaatadaptatie

Door het Rijk is de opgave gesteld om Nederland in 2050 klimaatbestendig en water robuust te hebben ingericht. Deze ambitie is vastgelegd in het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Het Rijk stelt hierin dat op regionaal niveau een klimaatadaptatieplan en uitvoeringsagenda opgesteld moeten worden. In onze regio heeft het Samenwerkingsverband Water Parkstad Limburg hiervoor een subsidie ontvangen. De Stadsregio Parkstad stelt dit plan en deze agenda op in samenwerking met alle deelnemende gemeenten.

Centraal binnen dit programma staan de uitgevoerde stresstesten, waarmee de kwetsbaarheden op het terrein van klimaat in beeld zijn gebracht. Op basis hiervan zijn risicodialogen gevoerd met stakeholders (zoals bewoners, ondernemers en maatschappelijk organisaties). Met deze dialogen wordt het bewustzijn omtrent de kwetsbaarheid van een gebied voor klimaatextremen vergroot. In de dialogen is verder besproken hoe deze kwetsbaarheid met concrete maatregelen verkleind kan worden. Door de stakeholders erbij te betrekken wordt gezorgd voor betrokkenheid en bewustwording.

Welke projecten/activiteiten hieruit voortvloeien voor de gemeente Landgraaf is op dit moment nog niet bekend. Verwacht wordt dat onderdelen worden opgenomen in het nieuwe Watertakenplan en dat dekking hiervan uit de rioolheffing kan worden gefinancierd. Omdat klimaatadaptatie een bredere scope heeft dan enkel “water” kan het zijn dat er voor onderdelen van het uitvoeringsprogramma extra gelden noodzakelijk zijn. In dat geval zal daarvoor een ruimtevraag worden voorgelegd.

De gevolgen van klimaatverandering zijn uiteraard al jarenlang merkbaar en zichtbaar. De laatste jaren hebben wij extreme neerslag gezien met overlast en schade tot gevolg, maar ook lange droge periodes meegemaakt waarbij onze (grond)watervoorraden slonken. Ook recentelijk zijn we weer twee keer geconfronteerd met extreme weersituaties met veel overlast en schade tot gevolg. Om die reden werken we dan ook al proefondervindelijk aan klimaatadaptatie. We pakken de wateroverlastlocaties daar waar mogelijk versneld aan, maar uiteindelijk koersen we op een klimaat-adaptieve inrichting van onze omgeving. Bij herinrichtingsprojecten reserveren we dan ook meer ruimte voor water en groen. Dit zorgt voor het tegengaan van wateroverlast en hittestress.

Voorbeelden hiervan zijn de integrale projecten in de woonbuurten “Het Eikske” en in de woonwijk “De Dormig”. De plannen om deze buurten ‘klimaatproof’ te maken zijn gereed en we voeren ze gefaseerd uit.

Tot slot breiden wij ons grondwatermeetnet uit en onderzoeken wij de relatie van de grondwaterstand tot de waterbeschikbaarheid en verdroging van de natuur.

Regionale en bovenregionale samenwerking

In 2022 zetten wij in op het toepassen van verdergaande schaalvoordelen in de regionale samenwerking binnen Parkstad Limburg en benutten wij bovenregionale samenwerkingsvoordelen. Hierbij sluiten wij aan

op de Rijksprogramma's DHZ (Deltaplan Hoge Zandgronden) en DPRA (DeltaPlan Ruimtelijke Adaptatie), die beiden als doel hebben om toe te werken naar een klimaatbestendig en waterrobuust Nederland in 2050. Het Rijksprogramma DHZ is gericht op de verdrogingsproblematiek (het weerbaar maken van Nederland tegen zoetwatertekort) het Rijksprogramma DPRA is gericht op het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van onze omgeving.

Campagne Waterbewust: het betrekken van burgers en bedrijven

We laten onze inwoners en bedrijven weten wat we als waterpartners doen om de omgeving waterrobuust te maken en wat we bijdragen aan klimaatbestendigheid. Maar we laten ze ook weten welke bijdrage ze zelf kunnen leveren en zorgen voor bewustwording en stimuleren klimaatadaptief handelen door de inzet van diverse regelingen: van stakeholder naar shareholder voor een klimaatadaptief Landgraaf in 2050.

Zo betrekken we sinds 2019 onze burgers, bedrijven en (zorg)instellingen in onze opgaven door middel van de campagne, "Waterbewust". Deze campagne duurt tot en met 2023. Ter ondersteuning van deze campagne is voor Parkstad Limburg een website ontwikkeld, www.waterklaar.nl. Deze website is ontwikkeld samen met de regio Limburgse Peelen, een regionaal samenwerkingsverband op het beleidsveld Water, actief in Noord Limburg.

Projecten zoals "Ikgroenhet!" en onze "Subsidieverordening afkoppelen regenwater gemeente Landgraaf" hebben bijgedragen aan de bewustwording bij onze inwoners dat anders omgaan met water en groen een positief effect heeft op het tegengaan van wateroverlast en de klimaatveranderingen. Deze projecten krijgen dan ook een vervolg. Zo is er een nieuwe stimuleringsregeling afkoppelen vastgesteld en wordt er een pilot gedaan om voortuinen te vergroenen bij rioolreconstructieprojecten.

Data op orde

De onzichtbare datagegevens (riolering/grondwater/infiltratievoorzieningen) zijn op orde gebracht. We beschikken over een actueel beheermodel met gegevens die zoveel mogelijk de werkelijkheid benaderen. Het beheermodel is omgezet in een rekenmodel, waarmee de investeringen voor de komende jaren zijn doorgerekend. Uit de resultaten worden maatregelen afgeleid die de input vormen voor een realistisch kostendekkingsplan, als onderdeel van het nieuw op te stellen Watertakenplan.

Omgevingswet

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt de verplichting voor het opstellen van een Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) te vervallen. De zorgplichten worden wel overgenomen in de Omgevingswet. De Omgevingswet vraagt van gemeenten een visie te ontwikkelen op het stedelijk waterbeheer in de eigen omgevingsvisie. Het Integraal Waterplan beschrijft de visie en anticipeert daarmee op de Omgevingswet en vormt de basis voor het Watertakenplan. Tezamen vervangen zij het traditionele GRP.

In het Integraal Waterplan is opgenomen dat volgens het gedachtengoed van de Omgevingswet wordt gehandeld: omgevingsgericht te werk te gaan en de extra ruimte in de regelgeving te verkennen. We streven naar een gezonde, klimaatbestendige, participerende maar ook betaalbare leefomgeving. De zorg voor stedelijk (afval)water is een belangrijke schakel in deze visie. Het creëren van deze leefomgeving gaat verder dan de wettelijke gemeentelijke zorgplichten. Dit wijkt af van de traditionele indeling van het GRP, maar sluit beter aan bij de Omgevingswet.

Afval

Per 1 januari 2022 is het Grondstoffenplan actueel. Dit plan gaat, in navolging van het eerdere Afvalbeheersplan, nog meer in op het verkrijgen van herbruikbare afvalstromen. Daarom is het woord Afval vervangen door Grondstoffen. In het nieuwe beleidsplan ligt de focus dus op het verkrijgen van goed herbruikbare grondstoffen. Het (net zo belangrijke) neveneffect hiervan zal dan zijn dat er “vanzelf” minder restafval zal ontstaan. De inzet op meer herbruikbare grondstoffen past geheel in de visie van de circulaire economie en het streven naar nog minder restafval.

In het Grondstoffenplan is de ambitie opgenomen om in 2026 te komen tot 80% afvalscheiding en 100 kilogram (fijn en grof) restafval per inwoner per jaar.

Communicatie zal hiertoe een grote rol spelen. Onze inwoners moeten zich nog meer bewust zijn van het belang van afvalscheiding alsmede zich nog meer verantwoordelijk voelen voor het verkrijgen van schone grondstoffen. Op deze wijze kan de ambitie in 2026 gehaald worden en kan een geweldige impuls gegeven worden aan de circulaire economie. Naast communicatie zal ook aandacht uitgaan naar het, daar waar mogelijk, verhogen van de service aan de inwoners. Dit ten gunste van het “eenvoudig” verkrijgen van (nog meer) herbruikbare grondstoffen.

Milieubeheer

De Omgevingswet treedt medio 2022 in werking. Het beleidsveld Milieubeheer is dan flink herstructureerd in de nieuwe regelgeving. Er ontstaat dan een omgevingsplan van rechtswege. Tot dat moment wordt getracht om alle onder dit beleidsveld vallende thema's zo geruisloos mogelijk in het omgevingsplan van rechtswege te laten landen. E.e.a. vooral met het oog op een goede werking van het kerninstrument “vergunningverlening”. Daar waar nodig zal bestaand beleid wellicht nog nader aangepast moeten worden aan de werking van de omgevingswet.

Bescherming en sanering van de kwaliteit van de bodem

Met het van kracht worden van de Omgevingswet wordt er een beleidsvernieuwing t.a.v. bodem doorgevoerd. Bij de evenwichtige toedeling van functies worden naast de bodemkwaliteit ook andere eigenschappen van bodem en ondergrond van belang. Dit om, na een goede afweging, goed als drager van deze toebedeelde functies te kunnen functioneren (beschermen en benutten).

De gemeente wordt voor wat bodemkwaliteit betreft op 1-7-2022 bevoegd gezag voor activiteiten op en in ernstig verontreinigde bodem, waar dat voorheen de Provincie Limburg was. Dit maakt noodzakelijk dat er een overdracht moet plaatsvinden. Er is inmiddels gestart met de voorbereidingen van deze zogenaamde warme overdracht.

Deze overdracht van bevoegd gezag betreft ook het beheer van historische verontreinigingen van de Provincie naar de gemeente, de ontwikkelingen binnen de Basisregistratie Ondergrond (het verplicht verwerken van bodemkwaliteitsgegevens) en het op termijn toegankelijk maken van bodemgegevens binnen het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) vergen voortdurende aandacht. Een verbetering in de aanlevering en verwerking van digitale bodemgegevens en de validatie van de gegevens over beschikbare historische verontreinigingen moeten blijvend zorgen voor een toekomstbestendige bodemloketfunctie.

Het lokale bodembeleidskader (nota Bodembeheer 2014) is in 2020 met een herberekening van de bodemkwaliteitskaart met nieuwe gegevens (incl. PFAS) weer geactualiseerd. Hiermee kunnen we in de toetsingen van bouw-, bestemmingsplannen en grondverzet weer adequaat voorzien. In 2021 wordt

verwacht dat het landelijk geldende Tijdelijk Handelingskader voor de Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS; waaronder PFAS), zal worden omgezet in een Definitief Handelingskader. We gaan ervan uit dat het lokale bodembeleidskader dan weer aanpassing zal behoeven.

De laatste jaren zijn de na-ijlende effecten van de voormalige kolenwinning en de omgang met gegevens over Ontplobbare Oorlogsresten (OO; voorheen CE) uit WO II, als andere aspecten van de bodem en ondergrond, prominent op de agenda gekomen. In overleg met de betrokken gemeenten zal hiervoor specifiek beleid worden ontwikkeld. Een verbetering van aanlevering en verwerking van OO-gegevens zal moeten leiden tot een bijgewerkt en actueel inzicht in deze informatie.

Bescherming en sanering van de kwaliteit van de atmosfeer

Luchtverontreiniging die veroorzaakt wordt door de mens ontstaat bij diverse bronnen: verkeer, bedrijven en burgers. Met behulp van diverse instrumenten, waaronder vergunningen en toezicht en handhaving, zorgen we ervoor dat de uitstoot van verontreinigende stoffen voldoet aan de wettelijke eisen of emissienormen.

Met de monitoringstool lucht (Wet Luchtkwaliteit), berekenen we aan de hand van het verkeersmodel en de verkeersintensiteiten waar qua luchtverontreiniging als gevolg van verkeersbewegingen knelpunten ontstaan. Ook bij ruimtelijke ontwikkelingen toetsen we of de ingreep voldoet aan de wettelijke regels (NIBM-rekentool; Niet In Betekenende Mate) en/of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om het effect van de ingreep te compenseren.

Het nationaal samenwerkingsprogramma lucht (NSL) stopt met de komst van de Omgevingswet. Hiermee wordt ook de landelijke Monitoringstool Lucht beëindigd. Samen met de gemeenten in de agglomeratie Heerlen-Kerkrade, bezien wat de consequenties hiervan zijn voor de gemeenten. In dat kader zal worden bezien of het zinvol is voor de Gemeente Landgraaf om aan te sluiten bij het Schone Lucht Akkoord.

Beheersing van geluidhinder

Binnen dit taakveld werken we aan de beheersing van geluidhinder, door middel van het voorkomen dan wel saneren. Geluidhinder wordt veroorzaakt door de mens en ontstaat bij diverse bronnen: verkeer, bedrijven en burgers. Met behulp van diverse instrumenten zorgen we ervoor dat de geluidhinder voldoet aan de wettelijke eisen of emissienormen.

We zijn gestart met de voorbereidingen opstellen van een nieuwe geluidbelastingkaart in samenwerking met de overige gemeenten in de aangewezen agglomeratie Heerlen-Kerkrade. De geluidbelastingkaart en het actieplan geluid moeten in 2022 zijn vastgesteld. In de Omgevingswetregelgeving is verder een zogenaamde basiskaart geluidemissie (BGE) gemeentelijke wegen verplicht gesteld. Het opstellen van deze BGE loopt samen met het opstellen van de nieuwe geluidbelastingkaart. Deze vormt het toekomstig kader voor sanering van wegverkeerslawaaï.

Externe Veiligheid

In het kader van de Omgevingswet is de belangrijkste verandering voor externe veiligheid het werken met aandachtsgebieden. In 2019 is het controleren en berekenen van de gemeentelijke aandachtsgebieden aan de RUD ZL al opgedragen. Deze moeten gelijktijdig met het van kracht worden van de Omgevingswet zijn vastgesteld.

Het huidige landelijke Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) wordt vervangen door het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV). Voor het beheer van het REV, het aandragen van gegevens moeten nog met de RUD ZL nadere afspraken worden gemaakt. Ook het actueel houden van de Provinciale Risicokaart (verplichting uit de Wet Veiligheidsregio's) vergt nadere afspraken.

Energietransitie

In het regionale energietransitie document 'Parkstad Limburg Energietransitie' (PALET) is de ambitie vastgelegd om in 2040 energieneutraal te zijn. Aan de uitvoering hiervan wordt gewerkt, o.a. door het blijven uitrollen van het in 2014 in Landgraaf gestarte zonnepanelenproject. In 2019 is in Landgraaf gestart met de 3e tranche van het succesvolle zonepanelenproject. Op dit moment hebben circa 4.668 bewoners uit Parkstad deelgenomen. Het streven is dat uiteindelijk 7.250 bewoners deelnemen.

Nederland werkt aan een energietransitie. In 2019 is door de regering het Klimaatakkoord gepresenteerd; de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). Hierin is vastgelegd dat in 2030 de CO²-uitstoot met 49% verminderd moet zijn ten opzichte van 1990 en in 2050 met 95%. Deze forse nationale doelstelling kan alleen worden behaald als elke regio in Nederland daaraan bijdraagt. Dat vergt regionaal maatwerk en daarom is er een Regionale Energie Strategie (RES) ontwikkeld.

In de RES beschrijft elke regio welke energiedoelstellingen zij wil halen, op welke termijn en welke strategie zij hiervoor hanteert. Nederland is opgedeeld in 30 'energieregio's', Zuid-Limburg is er daar een van. Er is voor gekozen om in Zuid-Limburg in drie deelregio's te werken. De Stadsregio Parkstad is een van de drie deelregio's, die een deel-RES heeft gemaakt.

De RES 1.0 Zuid-Limburg is in juni 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. Met het vaststellen van de RES 1.0 Zuid-Limburg werd het fundament gelegd waarvan overheden, semioverheden, bedrijven, woningcorporaties, inwoners etc. in gezamenlijkheid tot concrete uitvoeringsmaatregelen komen om de energietransitie in Landgraaf en de regio in gang te zetten.

Om de in de RES 1.0 gestelde ambitie in de praktijk om te zetten in concrete maatregelen en prestaties, zal in de vervolgfase onder de ambtelijke regie van Parkstad Limburg worden overgegaan tot het uitwerken van een nieuw regionaal uitvoeringsprogramma PALET i.c. op het schaalniveau van Parkstad Limburg.

Het traject van de RES heeft consequenties voor PALET. De RES-methodiek wijkt op een viertal belangrijke punten af van de aanpak in PALET.

1. Primair/Secundair energiegebruik.

In PALET is uitgegaan van het primaire energiegebruik (vanuit de bron), terwijl de RES uitgaat van secundair energiegebruik (uiteindelijk energiegebruik door afnemer). Om de samenhang met de RES te bewaren zullen wij in de toekomst dus ook in Parkstad uitgaan van het secundair energieverbruik.

2. Basisjaar gegevens.

In PALET is uitgegaan van basisjaar 2011, terwijl de RES 2017 als basisjaar hanteert. In de RES heeft er dus een actualisatie van PALET op deze fronten plaatsgevonden.

3. Reikwijdte van sectoren.

De RES is beperkt tot de Klimaattafels 'Elektriciteit' en 'Gebouwde omgeving'. De sectoren 'industrie', 'verkeer en vervoer' en 'landbouw en landgebruik' worden door de overige Klimaattafels opgepakt. In

PALET wordt echter uitgaan van een integrale aanpak, waarbij alle sectoren worden meegenomen. De opgave vanuit de RES betreft dan ook niet de gehele opgave die wij ons in PALET hebben gesteld. In het uitvoeringsprogramma voor Parkstad blijven wij uitgaan van een integrale aanpak voor alle sectoren.

4. Het uiteindelijke doel.

Tot slot geeft de RES-invulling aan de nationale doelstelling om met elkaar de CO₂-uitstoot sterk te verminderen: in 2030 met 49% ten opzichte van 1990 en in 2050 met 95%. De ambitie van PALET is om in 2040 als regio energieneutraal te zijn. In aanloop naar het nieuw op te stellen Uitvoeringsprogramma zal PALET geëvalueerd worden, waarbij een aanvang wordt gemaakt met het zo veel mogelijk op elkaar afstemmen van de uitgangspunten en doelstellingen van de RES en PALET.

In de aankomende periode zal PALET “RES-proof” gemaakt moeten worden, vooral om goed en efficiënt aangehaakt te blijven binnen de RES Zuid-Limburg en het Klimaatakkoord. Dit om de kwaliteit, de dynamiek en de effectiviteit van de regionale samenwerking via de GR Parkstad Limburg op het gebied van energietransitie niet kwijt te raken. Alleen al de resultaten rondom de formulering van gemeenschappelijk regionaal beleid van PALET, het Zonnepanelenproject, de warmtetransitie, de windprojecten en de Woonwijzerwinkel tonen die meerwaarde aan. Het binnen de RES te maken uitvoeringsprogramma voor Parkstad Limburg wordt PALET-RES 3.1 (2022-2025). De monitoring volgt vanuit het Nationaal Programma RES.

Ook wordt op regionale schaal gewerkt aan een nieuw versie van de Transitievisie Warmte, de TVW 2.0. De gevolgen van de klimaatverandering worden steeds zichtbaarder. Het klimaat verandert o.a. door een te hoge uitstoot van CO₂ bij het gebruik van fossiele brandstoffen. Aardgas is een van die fossiele brandstoffen. Daarom is afgesproken dat alle woningen en gebouwen in Nederland uiterlijk in 2050 aardgasvrij moeten zijn en zijn omgeschakeld naar een duurzame manier van verwarmen. Een grote overstap want tientallen jaren heeft onze aardgasvoorraad Nederland voorzien van een manier om onze huizen te verwarmen, om te douchen en te koken. De omschakeling naar duurzame manieren van verwarmen is ook een grote verbouwing, zowel in de openbare ruimte als voor alle huis- en vastgoedeigenaren. Het hoeft niet van de ene op de andere dag klaar te zijn. Het is een proces van jaren, waarbij we steeds weer leren van ervaringen en nieuwe kennis integreren in onze plannen. Alle gemeenten bekijken samen met deskundigen, energiebedrijven, woningcorporaties en natuurlijk met hun inwoners hoe dat het beste kan.

Ook in Landgraaf denken we na over duurzame alternatieven én een tijdsplan voor het terugdringen van het gebruik van aardgas in onze gemeente. De Transitievisie Warmte 2.0 zal eind 2022 of begin 2023 ter vaststelling aan de gemeenteraad zijn aangeboden. De visie zal eens per vijf jaar worden geactualiseerd. De Transitievisie warmte gaat inzicht geven in de huidige kennis over de beschikbare duurzame warmtebronnen van Landgraaf. De visie geeft ook aan in welk tempo we verwachten dat elke wijk zich ontwikkelt naar aardgasvrij-voorbereid of aardgasvrij. Of er collectieve oplossingen worden verwacht voor een wijk, of dat aanpassingen in de woning vooral op natuurlijke momenten als verhuizen of een verbouwing worden verwacht. Door samen aan de slag te gaan kunnen we stappen maken, en blijven we leren van wat we onderweg tegen komen. De Transitievisie Warmte 2.0 wordt het startpunt voor het gesprek met bewoners, bedrijven en alle partijen die nodig zijn voor de overgang naar een aardgasvrije gemeente.

Sinds 2019 ondersteunt de gemeente Landgraaf zijn burgers, verenigingen en ondernemers bij de verduurzaming van hun woningen en gebouwen door het verstrekken van een lening voor duurzaamheidsmaatregelen. Hierdoor wordt het voor de burgers, verenigingen en ondernemers mogelijk het Energie-label van hun pand te verbeteren en kan er gewerkt worden aan klimaatadaptatie. In 2019 was afgesproken om € 400.000,- in te zetten voor leningen voor duurzaamheidsprojecten. Dit bedrag was begin 2021 volledig benut. In juni 2021 werd het fonds met € 600.000,- verruimd. Dit bedrag was begin 2022 volledig benut. Om die reden is het "Duurzaam Energie- en Klimaatfonds Landgraaf" in mei 2022 met € 2.000.000,- verruimd.

De gemeente Landgraaf heeft de opgave om haar energieopwekking te verduurzamen. Onderdeel hiervan is de lokale grootschalige opwek van duurzame elektriciteit. In de RES Zuid-Limburg (RES ZL) is aangegeven hoeveel elektriciteit moet worden opgewekt voor 2030 en welke zoekgebieden er zijn. De raad heeft tijdens de behandeling van de RES ZL in juni 2021 besloten dat de op te wekken duurzame elektriciteit in Landgraaf, gemeentelijke bijdrage bod RES ZL, alleen via zonne-energie mag worden ingevuld. Op basis van een landschappelijke verdieping, samen met de gemeenteraad en burgers, moet verkend worden waar mogelijke ontwikkelingen binnen de zoekgebieden voor zonne-energie daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden. Op basis daarvan kunnen zonneparken op land een goede plek in de gemeente krijgen. Grote zonne-energiesystemen kunnen zowel op land als op daken van industriepanden of carports/parkeerplaatsen worden gerealiseerd. Dat grote daken en het overkappen van grote parkeerplaatsen een goede optie zijn voor het plaatsen van zonnepanelen staat niet ter discussie. Echter het realiseren van zonnedaken blijkt in de praktijk niet altijd eenvoudig. Daarom wordt onderzocht welke knelpunten worden ervaren en welke mogelijkheden er zijn om de realisatie van zon op grote daken in Landgraaf te versnellen. Bij het opstellen van de versnellingsaanpak wordt aangesloten bij de landelijke ontwikkelingen, de NPRES (Nationaal Programma Regionale Energiestrategie), ervaringen uit de RES-regio's en gesprekken met ondernemers

De energietransitie leidt tot een snelle toename van de belasting van het elektriciteitsnetwerk (meer duurzame opwek elektriciteit, warmtepompen, elektrisch vervoer, etc.) Het tempo van deze toename in belasting gaat sneller dan dat de hiervoor benodigde netverzwaringen gerealiseerd kunnen worden. Door de snelle toestroom van aanvragen voor zowel teruglevering als afname wordt op steeds meer plekken de grens van het elektriciteitsnet bereikt. Hierdoor is er op de hoogspanningsstations van TenneT onvoldoende capaciteit beschikbaar. Zodoende heeft TenneT, de landelijke netbeheerder van het hoogspanningsnet, op 8 juni 2022 transportschaarste aangekondigd voor heel Limburg en Brabant voor teruglevering en afname van elektriciteit. Nieuwe aanvragers voor een grootverbruik-aansluiting die elektriciteit willen afnemen of terugleveren kunnen voorlopig niet worden aangesloten. Ook bestaande klanten met een grootverbruik-aansluiting kunnen niet groeien in capaciteit en daardoor niet meer vermogen gaan afnemen. Dit heeft vergaande consequenties voor belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen (o.a. energietransitie en economische groei.) Consequenties en beperkingen worden in beeld gebracht en als Parkstad-gemeente en deelgenoot van de RES Zuid-Limburg zijn we in gesprek met de Provincie Limburg, RES Noord- en Midden Limburg, Chemelot en overige partners.

Circulaire economie

Hergebruik van grondstoffen, producten en onderdelen is cruciaal voor een toekomstbestendige economie en een energieneutraal Landgraaf in 2040. Dit betekent het minimaliseren van verspilling van grondstoffen en het maximaliseren van de waarde van grondstoffen en materialen. In een circulaire economie stappen

we af van het idee dat producten en grondstoffen een lineair leven doorlopen van grondstofwinning via productie naar afval. In plaats daarvan stromen producten en materialen door. Het eerste doel uit het Rijksbrede programma Nederland Circulair in 2050 is ambitieus maar niet onhaalbaar: in 2030 moet Nederland 50% minder primaire grondstoffen gebruiken (mineralen, metalen en fossiel). In 2050 wil Nederland een circulaire economie zijn. Een economie zonder afval, waarbij alles draait om herbruikbare grondstoffen.

De Bestuurscommissie Duurzaamheid heeft opdracht gegeven om een regionale Circulaire Economie Strategie Parkstad op te stellen. Ook heeft de Bestuurscommissie Duurzaamheid opdracht gegeven om een regionaal Uitvoeringsprogramma Circulair Bouwen Parkstad op te stellen.

Toezicht en handhaving

Integraal toezicht en handhaving op milieu en milieu gerelateerde zaken vindt plaats conform het Integraal handavingsbeleidsplan. Dit beleidsplan is in 2020 voor de periode 2020–2024 vastgesteld en aan de raad ter kennis gebracht. Het integrale toezicht en handhaving voeren we ook in 2022 evenals voorgaande jaren zoveel mogelijk programmatisch uit op basis van het door het college jaarlijks vast te stellen Handavingsuitvoeringsprogramma. In het programma houden we rekening met de uitgangspunten uit het door het college vastgestelde en aan de gemeenteraad ter kennis gebrachte Integraal handavingsbeleidsplan. De belangrijkste criteria die worden gehanteerd bij de prioritering liggen met name op het gebied van veiligheid (gevaarlijke stoffen, brandveiligheid, constructieve veiligheid) en gezondheid.

Begraafplaatsen en crematoria

De gemeente beheert en onderhoudt 3 openbare begraafplaatsen (Kleikoeleweg, Vogelzankweg en Kempkensweg) en heft leges in de vorm van grafrechten. Op grond van de wet op de lijkbezorging kunnen uitvaarten van gemeentewege plaatsvinden.

Omgevingsanalyse

Kengetal historische ontwikkeling	Bron	2017	2018	2019	2020
% Inwoners ouder dan 18 jaar dat gezondheid als slecht ervaart.	Parkstadmonitor *	20%	---	20%	---
Aantal locaties met verzamelcontainers.	Rd4	36	36	36	36
Aantal meldingen/klachten melddesk T&H.	Melddesk T&H	1.115	1.664	1.927	2.316

* De parkstadmonitor vindt tweejaarlijks plaats. In 2020 is geen enquête gehouden, de eerstvolgende vindt plaats in 2021.

Beleidsindicatoren BBV

Beleidsindicatoren (BBV)	Bron	2017	2018	2019	2020
Omvang huishoudelijk afval in kg/inwoner.*	CBS	473,9	469,1	476,6	514,6
% Hernieuwbare electriciteit.	RWS	7,60%	11,70%	14,20%	---

* Betreft restafval exclusief milieupark.

** Bij het opstellen van de begroting was dit cijfer nog niet voorhanden.

Analyse historische ontwikkeling kengetallen en beleidsindicatoren

Meldingen/klachten melddesk

Een duidelijke oorzaak van de stijging van de klachten en meldingen is niet te geven. Wel kan er worden gesteld dat het melden zeer laagdrempelig is en mogelijk een van de oorzaken zal zijn. Het mondiger worden van de burger is iets dat al jaren geleden begonnen is. Daarnaast hoort de Corona-pandemie het afgelopen jaar ook tot de oorzaken. Mensen zitten thuis en zien en horen veel meer in en uit de omgeving dat anders nooit is opgevallen. Overigens valt het wel op dat mensen steeds minder van elkaar verdragen en accepteren en er steeds meer meldingen worden gedaan met burenruzie als feitelijke aanleiding.

Beleidskader programma

Omschrijving Kader	Actualiteit
Afvalbeheerplan 2021–2025.	2020
Parkstad Limburg Energie Transitie (PALET 1.0 en 2.0).	2015
Integraal Stedelijk Waterplan.	2016
Integraal Waterplan (Regio Parkstad Limburg)	2019
Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg (RES ZL)	2021
Nota Gezondheidsbeleid 2020–2023	2020
Perspectiefplan Covid-19	2021
Actieplan geluid	2018
Preventieplan Jeugd- en Alcohol	2021
Integraal Handhavingsbeleidsplan 2020–2024.	2020
Integraal toezicht- en handhavingsprogramma	2019
Bodembeheersnota	2020

Wat willen we bereiken?

Doelen
1. De levensverwachting in Landgraaf te brengen naar het Nederlands gemiddelde in de periode 2016–2030 door zichtbaar in te lopen op de bestaande achterstanden in de levensverwachting en in te zetten op een stijging van de ervaren gezondheid.
2. Verdere afname van de hoeveelheid fijn en grof huishoudelijk restafval en toename van het afvalscheidingspercentage.
3. Betere naleving van milieuwet- en regelgeving.
4. Landgraaf is in 2040 een energie neutrale gemeente.
5. Landgraaf is in 2040 bestand tegen de effecten van klimaatverandering.
6. Voorkomen van wateroverlast en scheiden van schoon en afvalwater.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Nr. Activiteiten in 2022	
1.1	Uitvoeren regionale gezondheidsbeleid 2020–2023.
1.2	Uitvoeren JOGG (jongeren op gezond gewicht) en projectplannen Gezond In De Stad (GIDS).
1.3	Uitvoeren Preventieakkoord en preventieplan Jeugd- en Alcohol.
1.4	Uitvoeren Perspectiefplan Covid-19.
2.1	Bevorderen van een goede afvalscheiding.
3.1	Burgers en bedrijven informeren en adviseren op het gebied van toezicht en handhaving.
3.2	Uitvoeren van integraal toezicht en handhaving bij particulieren, bedrijven en openbare ruimte.
4.1	Uitvoeren PALET 3.0.
4.2	Uitvoeren RES ZL.
4.3	Uitvoeren Transitievisie Warmte.
5.1	Ontwikkelen regionaal en lokaal beleid klimaatadaptatie.
5.2	Kennisontwikkeling en zorgen voor bewustwording op het gebied van klimaatadaptatie.
6.1	Ontwikkelen en uitvoeren van waterbeleid.
6.2	Beheer en onderhoud watersystemen.

Score effectindicatoren

Score effectindicatoren	2018	2019	2020	Ambitie	Termijn
bron: RIVM / Gezondheidsatlas GGD Zuid-Limburg.					
1.1 Inwoners die hun gezondheid als goed ervaren (Indicator) **	---	---	68,50%	76%	2025
2.1.1 Omvang restafval in kg / inwoner.		120,9	131,3	100	2026
2.1.2 Bronscheiding huishoudelijk afval.		73%	73%	80%	2026

** Gegevens van de Gezondheidsatlas worden eenmaal per vier jaar verstrekt, het laatste cijfers betreft rapportagejaar 2020.

Prestatie-indicatoren voor 2022

Prestatie-indicatoren voor 2022	Norm
1.1.1 Opstellen plan van aanpak Trendbreuk.	2020
1.1.2 Uitvoeren Kansrijke Start.	2020
1.2.1 Uitvoeren actiepunten schoolprofielen JOGG.	2020
3.2.1 Aantal integrale controles cf handavingsuitvoeringsprogramma.	120
4.1.1 Uitwerken van een nieuw regionaal uitvoeringsprogramma PALET-RES 2022	2022
4.1.2 Vaststellen Transitievisie warmte	Q1 2022
4.1.3 Uitwerken wijkuitvoeringsplannen n.a.v. Transitievisie warmte	2022
4.1.4 Uitvoeren zonnepanelenproject 3e tranche Parkstad Limburg.	2022
4.1.5 Uitvoeren Energie en- Klimaatfonds fonds voor burgers, verenigingen en mkb	2022
4.1.6 Uitwerken plannen voor stimulering zonnepanelen op bedrijfsgebouwen	2022
4.1.7 Het faciliteren van duurzaamheidsinitiatieven	2022
4.1.8 Op basis van een landschappelijke verdieping de mogelijkheden in kaart brengen voor de realisatie van grootschalige energieprojecten met maatschappelijk draagvlak	2022
5.1.1 Implementeren en uitvoeren Regionale Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie	2022
5.2.1 Beoordelen van alle ruimtelijke ingrepen op klimaatbestendigheid.	2022
5.2.2 Uitvoeren Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater private partijen.	2022
6.1.1 Opstellen Watertakenplan.	2022
6.1.3 Aanleg multifunctionele groenzone Eikske in het kader van DHZ	2022
a. Nazorg onderdeel: Cluysenaerstraat e.o.	Q1 2022
b. Voorbereiding perceel 2: Wendelstraat	2022
c. Nazorg onderdeel: Blauwsteenstraat e.o.	Q1 2022
d. Uitvoering: Groenzone, incl. Leisure Lane	Q1-2 2022
d. Uitvoering: Oude Mijnbuurt	2022
e. Uitvoering perceel 5: Oude Mijnbuurt	2022
6.1.4 Ontvlechting gescheiden rioolstelsel Abdissenbosch in het kader van DHZ – incl aanleg infiltratievoorziening buffer	2022
6.1.5 Vervangen persriool Heihofweg	2022
6.1.6 Uitvoeren van constructieve levensduur verlengende reparaties (=relinen) aan het riool.	2022
6.2.1 Nazorg Reconstructie Kerkstraat / Burg. Pelzerstraat.	2022
6.2.2 Uitvoering reconstructie Monnetstraat (i.c.m. onderhoud wegen cluster Unostraat, Navostraat, Briandstraat).	2022
6.2.3 Reconstructie cluster Karel Doormanstraat en Generaal Hodgesstraat.	2022
6.2.4 Uitvoering reconstructie Hereweg (parallelriool).	2022

Wat mag het kosten?

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	9.032	9.922	9.657	9.853	10.422	10.619
– Directe salarislasten	1.191	1.344	1.212	1.248	1.285	1.322
– Overige directe lasten	7.335	7.419	7.117	7.203	7.547	7.615
– Kapitaallasten	945	1.304	1.214	1.189	1.175	1.166
Totaal lasten bestaand beleid	9.471	10.067	9.543	9.641	10.007	10.102
Saldo bestaand beleid	-439	-144	115	212	415	516
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	87	190	284
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	87	190	284
Saldo nieuw beleid	0	0	0	-87	-190	-284
SALDO taakveld	-439	-144	115	125	225	232
<i>Investerings</i>			5.908			

Toelichting op de cijfermatige verschillen tussen de begroting 2022 en de bijgestelde begroting 2021

Voor een gedetailleerdere toelichting van alle mutaties in baten en lasten per taakveld verwijzen wij naar bijlage 2 (lasten en baten per taakveld).

De volgende investeringen maken deel uit van dit programma:

De investeringsuitgaven in 2022 van € 5.908.000 totaal, betreft het investeringsbudget riolen:

Taakveld 720 Riolen– 15 jaar afschrijving	€ 6.000
Taakveld 720 Riolen– 35 jaar afschrijving	€ 141.000
Taakveld 720 Riolen– 70 jaar afschrijving	€ 5.761.000

Bijdrage aan Verbonden Partijen

*Verbonden partijen**(x € 1000)*

Naam organisatie	2021	2022	2023	2024	2025
GR BsGW	288	334	341	349	357
GR GGD ZL (basispakket)	467	487	495	503	511
GR GGD ZL (jeugdgezondheidszorg) *	889	1.027	1.038	1.068	1.079
GR Rd4	3.206	3.436	3.515	3.922	3.997
GR Regionale Uitvoeringsdienst (RUD ZL)	223	224	224	224	224
Totaal	5.073	5.508	5.613	6.066	6.168

* voorheen uitgevoerd door Stichting Meander Groep ZL

*Toelichting bijdrage aan Verbonden Partijen*GR BsGW

De bijdrage aan de GR BsGW betreft de perceptiekosten voor de uitvoering van de afvalstoffen- en rioolheffingen. De bijdrage aan de GR BsGW voor uitvoering van de gemeentelijke belastingen is verantwoord op programma 0 (bestuur en ondersteuning). De begroting van BsGW is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2021 onder raadsvoorstel 51. In 2022 wordt dit geraamd op € 333.704.

GGD Zuid-Limburg inzake basispakket en jeugdgezondheidszorg

De bijdrage aan de GR GGD ZL draagt naast het voorkomen en aanpakken van huiselijk geweld en kindermishandeling, bij aan het inlopen van de gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg en de uitvoering van de wettelijk verplichte taken voor de gezondheidsbescherming. In 2022 wordt dit geraamd op € 486.719.

Met de vaststelling van de 1e begrotingswijziging GGD ZL 2020 gaan de taken en de financiering per 1 januari 2020 die voorheen bij Meander Groep Zuid-Limburg lagen over naar de GGD Zuid-Limburg. In 2022 wordt dit geraamd op € 1.026.947.

De begroting v.d. GGD is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2021 onder raadsvoorstel 45.

GR Rd4

De bijdragen aan de GR Rd4 betreffen de diensten voor het basispakket (afvalinzameling en -verwerking) draagt bij aan het realiseren van de doelstelling tot "afname van de hoeveelheid restafval en toename van het afvalscheidingspercentage". Zie ook programma 2 (pluspakket – alle overige diensten, waaronder straatreiniging, kolkenreiniging en gladheidbestrijding). De begroting van de GR Rd4 is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2021 onder raadsvoorstel 49. In 2021 wordt dit geraamd op € 3.435.895.

GR RUD

De bijdragen aan de GR RUD betreffen de door de gemeente aan de GR overgedragen handhavingstaken die moeten bijdragen tot betere naleving van wet- en regelgeving. De begroting van de GR RUD is vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2021 onder raadsvoorstel 41. In 2022 wordt dit geraamd op € 223.736.

Bijdrage aan Professionele Gesubsidieerde Organisaties

Naam organisatie	2021	2022	2023	2024	2025
Gemeente Beekdaelen (samenw. overeenk. waterketen)	0	20	20	20	20
Gemeente Heerlen (samenw. overeenk. MMR)	0	20	20	20	20
Stichting The Movefactory	39	39	39	39	39
Totaal	39	79	79	79	79

Toelichting bijdrage aan Professionele Gesubsidieerde Organisaties

Gemeente Beekdaelen (samenwerkingsovereenkomst waterketen) en Gemeente Heerlen

(samenwerkingsovereenkomst MMR)

Dit betreft de bijdrage van de gemeente Landgraaf in de voortzetting van de regionale samenwerking die nu is uitgewerkt in de samenwerkingsovereenkomst Meten, Monitoren en Rekenen (MMR) waterketen regio Parkstad 2020–2024.

Sinds 2013 wordt vanuit een samenwerkingsovereenkomst in de regio Parkstad samengewerkt aan de uitvoering van het Bestuursakkoord Water. Hierin is de samenwerking tussen Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen voor wat betreft een doelmatiger waterbeheer vastgelegd. In het bijzonder het onderwerp "Doelmatig beheer van de Waterketen" vormt het fundament voor de samenwerking van regio's waarvan de regio Parkstad er een vormt. Voor wat betreft de afvalwaterketen kent het Bestuursakkoord Water 3 doelen:

1. Realiseren van kostenbesparingen in de afvalwaterketen;
2. Vergroten van de kwaliteit van de uitvoering, dienstverlening en het innovatievermogen;
3. Verminderen van de (personele) kwetsbaarheid.

In de regio Parkstad is de afgelopen drie jaar samengewerkt op het thema Meten–Monitoren en Rekenen in twee Pilots. De gemeente Landgraaf, Kerkrade, Beekdaelen (Nuth) en Voerendaal hebben de samenwerking opgezocht met de gemeente Heerlen (1e pilot). De gemeenten Beekdaelen (Schinnen en Onderbanken), Simpelveld, Brunssum en het Waterschap Limburg (WL) hebben de samenwerking opgezocht met het Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) (2e pilot).

Deze 1e pilot (onder aanvoering van de gemeente Heerlen) heeft zich gericht op het rekenen, terwijl de 2e pilot (onder aanvoering van het WBL) zich heeft gericht op het Meten en Monitoren. Dit vanuit de behoefte van de deelnemende partijen. De gemeente Heerlen heeft de mogelijkheden en de expertise om watersystemen (riolering, buffers) door te rekenen. Het WBL heeft veel kennis van zaken en ervaring betreffende het Meten en Monitoren. Gedurende het driejarige proces is gebleken dat de expertise en mogelijkheden van beide partijen elkaar uitstekend aanvullen en invulling kunnen geven aan alle drie de aspecten. Zodoende ligt het voor de hand om een en ander te bundelen tot een samenwerking op het gebied van Meten, Monitoren én Rekenen.

Met de beide samenwerkingsovereenkomsten wordt de samenwerking bestendigd.

Stichting The MoveFactory

Zie programma 5. In 2022 wordt dit geraamd op € 38.600.

Wat zijn de risico's?

(x €
1000
)

Risico	Majeure risico omschrijving	Beheersmaatregel	Weerstandsbehoefte			
			2022	2023	2024	2025
R03	Beëindiging decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad	Zodra mogelijk structureel ruimte vrijmaken in exploitatie.	0	0	43	43
R04	GR GGD Zuid Limburg	Anticiperen met andere gemeenten op de besluitvorming in het DB/AB van de GGD en het afgeven van een zienswijze.	144	144	144	144
R09	PMD-terugbetalingen 2019-2021 aan Rd4	Risicopost opnemen.	80	80	80	60
Totaal risicobedrag			224	224	267	247

Toelichting risico's

R03

Gemeenten met gezondheidsachterstanden ontvangen sinds 2014 jaarlijks een extra uitkering van het Rijk voor het aanpakken van de gezondheidsachterstanden vanuit het programma Gezond in de Stad (GIDS). Op 1 april 2021 heeft staatssecretaris Blokhuis besloten de regeling te verlengen tot 31 december 2022. De gemeente Landgraaf zet deze uitkering o.a. in voor de bekostiging van de aanpak Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG), de aanpak van gezondheidsachterstanden in Nieuwenhagen, de aanpak eenzaamheid en de bekostiging van Kansrijke Start vanuit het programma 'Zuid Springt Eruit'. Als de uitkering na 2022 niet wordt verlengd, kunnen deze programma's niet meer worden bekostigd. Uitzondering hierop is overigens de JOGG-aanpak tot 2023. Gezien dat deze reserve daarna ook leeg is, is na 2023 de continuering van de JOGG-aanpak eveneens onzeker.

R04

Uit de jaarrekening 2020 blijkt opnieuw dat de GGD als gevolg van de eerdere budgettaire kortingen geen hoog weerstandsvermogen heeft. Dit betekent dat iedere financiële tegenvaller ten laste kan komen van de gemeenten. We nemen daarom in onze programmabegroting voor 2022 een risico op voor de door de GGD becijferde risico's (zie Financiële paragrafen begroting 2022 GGD ZL). Totaal (Kans * Impact/Hoog) van de risico's wordt geschat op € 1,4 miljoen voor programma GGD en € 900 duizend voor programma VT. Na rato verdeelsleutel gemeenten is het aandeel voor Landgraaf 6,25% cq. 6,27%. In de programmabegroting 2022 nemen we derhalve een totaal risico op van € 144 duizend voor de GR GGD ZL. Omdat de GGD zelf al met kans-percentages gewerkt heeft in haar eigen begroting 2022 nemen we het volledige Landgraafse deel van het risicobedrag op in onze begroting 2022.

R09

De inzameling van PMD-afval is de afgelopen jaren voortvarend verlopen met een stijgende hoeveelheid PMD als gevolg. Dit vormde de basis voor de uitbetalingen aan de gemeente. In 2018 is een nieuw uitvoeringsbesluit tot stand gekomen tussen de producenten (Afvalfonds) en de VNG, waarin o.a. afspraken zijn gemaakt met betrekking tot de vermarktingsvergoeding. Ondanks het uitvoeringsbesluit zien we dat elk jaar achteraf aanpassingen zijn m.b.t. hoeveelheden en vergoedingen (1) met als gevolg terugbetalingen over de jaren 2015 t/m 2018. De verwachting is dat dit ook voor de jaren 2019 t/m 2021

het geval zal zijn. De hoogte van de te verwachte nabetalingen is moeilijk in te schatten. Bijkomend nadeel (2) is bovendien het juridisch geschil tussen Veolia (verwerker van PMD) en Afval Samenwerking Limburg over de factuur van Veolia over 2017. Tot slot heeft er in 2019 bij Veolia brand gewoed waardoor het PMD-afval pas in 2020 verwerkt is, met een lagere kwaliteit en lagere prijzen als gevolg (3). Het is nog niet duidelijk welke financiële gevolgen dit heeft voor de gemeente.

Voor deze 3 aspecten samen schatten we het risico in voor een bedrag van ca. € 100 duizend. Aangezien er sprake is van meerdere risico's, houden we rekening met een zeer hoge kans van opkomen van dit risico (100%) in de jaren 2022–2024. We gaan er vanuit dat in 2025 de kans van opkomen van het volledige risicobedrag iets minder hoog is (hoog = 75%), omdat enkele van de hierboven genoemde deelrisico's zeer waarschijnlijk zijn opgelost of vervallen.

2.1.8 Programma 8 – Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)

Structuurgegevens

Portefeuillehouder(s):

B. Smeets en J. Schrijen

Verantwoordelijke afdelingshoofden:

J. Drummen (KCC), F. Geurts (ROG) en W. Jongen (T&H)

Het programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV) omvat de volgende taakvelden:

- 810 Ruimtelijke ordening
- 820 Grondexploitatie
- 830 Wonen en bouwen

Zoals de naam van het programma al aangeeft voeren we in dit programma alle taken en activiteiten uit die betrekking hebben op een zorgvuldige verdeling van de ruimte over de functies wonen, werken en recreëren etc. Ons ruimtelijk beleid en onze ambities die voortvloeien uit onze wijkontwikkelingsplannen worden uiteindelijk vastgelegd in bestemmingsplannen.

Programma-samenvatting

De komende jaren ligt het accent op de voorbereiding van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de uitvoering en actualisatie van de regionale en gemeentelijke Woonvisie en de Nota Samen Slim Sleutelen aan de stad 2.0, inclusief woningbouwprogramma. Samen vormen deze de basis voor de aanpak van de gevolgen van de demografische ontwikkeling (krimp) van de gemeente voor de ruimtelijke structuur en het woningaanbod. De komende jaren richten we ons vooral op het verantwoord toevoegen van nultredenwoningen voor de groeiende groep senioren. Daarbij geldt dat we bij voorkeur bestaand vastgoed transformeren dan wel incourant vastgoed onttrekken en de vrijkomende locaties herontwikkelen voor woningbouw.

De door ons ingediende projecten voor de regiodeal —het “Buurtontwikkelplan Oud Nieuwenhagen en Op de Kamp” en “Lauradorp”— maken eveneens onderdeel uit van ons woningmarktprogramma, waarbij de transformatie in Oud Nieuwenhagen zich vooral richt op sloop, nieuwbouw en het inpassen en renoveren/verduurzamen van kwetsbaar particulier bezit en in Lauradorp wordt gefocust op het toekomstbestendig maken van bestaande particuliere woningen.

Ruimtelijke ordening

Transformatie

Sinds vele jaren investeren wij in leefbaarheid en anticiperen wij op de demografische veranderingen in onze regio. Om richting te geven aan deze opgave is voor alle drie onze wijken een wijkontwikkelingsplan opgesteld, bestaande uit een analyse, een visie en een uitvoeringsprogramma. De uitvoeringsprogramma's

zijn geactualiseerd via de Nota Samen Slim Sleutelen aan de Stad en de Nota Samen Slim Sleutelen aan de Stad 2.0, inclusief woningmarktprogramma 2020–2025.

Net als andere jaren zijn er structurele kapitaallasten (incl. BTW) ter grootte van 100.000 euro in de begroting opgenomen voor het Transformatie Investeringsbudget. Rekening houdend met een afschrijvingstermijn van 35 jaar kan hiermee jaarlijks voor 3,5 miljoen euro aan investeringen worden vlot getrokken.

Deze investeringen zijn bedoeld voor projecten in de openbare ruimte die verband houden met transformaties in de brede zin van het woord en passend binnen de ambities zoals vastgelegd in de bovengenoemde plannen. Daarbij kan primair worden gedacht aan het herinrichten van ruimte die ontstaat bij sloop of herstructurering, maar ook aan investeringen die bijdragen aan het toekomstbestendig maken van onze accommodaties (m.n. door verbeteren bereikbaarheid, optimaliseren parkeermogelijkheden), het opwaarderen van de verblijfskwaliteit in bijvoorbeeld de centra, het vergroten van de belevingswaarde van onze buitengebieden, het aanpakken van ‘rotte plekken’ et cetera.

Implementatietraject Omgevingswet

De nieuwe Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 juli 2022 in werking en biedt een nieuw stelsel van overzichtelijke, samenhangende en efficiënte regels. Eén van de doelstellingen van de Omgevingswet is om te komen tot een manier van werken, waarbij integrale planvorming en uitvoering centraal staan. Het uitgangspunt van de nieuwe wet biedt lokale overheden meer beleidsruimte om via maatwerk de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren in samenspraak met burgers en ondernemers. De wetgever wil met de Omgevingswet nadrukkelijk meer bevoegdheden bij gemeenten leggen. Het is belangrijk om te weten dat de doelstellingen van de Omgevingswet niet alleen bereikt kunnen worden vanuit de inhoud. Een gedragsverandering is nog belangrijker. Uit onderzoek blijkt dat de impact van de Omgevingswet voor gemeenten groot is. De Omgevingswet vergt van gemeenten aandacht voor de ontwikkeling van integrale (bestuurlijke) visies en de werkprocessen veranderen. Van de medewerkers worden andere kwaliteiten gevraagd en er zijn aanpassingen nodig in de informatievoorziening.

Met de komst van de Omgevingswet vindt een decentralisatie plaats van een groot aantal rijksregels. Daarnaast gaat de doorontwikkeling van Digitaal Stelsel Omgevingswet nog veel vergen van de gemeentelijke organisatie. Er vindt in deze fase een (interbestuurlijke) discussie plaats met de rijksoverheid over de financiële consequenties van de invoering van de Omgevingswet. Vooral in relatie tot de decentralisatie van taken (geen taken zonder knaken-discussie) en de verschuiving van de invoeringsdatum van de Omgevingswet. De minister heeft medio 2021 in een brief aan de Tweede Kamer aangegeven dat de discussie over de financiële consequenties interbestuurlijk wordt voorgezet. De verwachting is dat het interbestuurlijk overleg in 2022 plaatsvindt. Wij zullen de (landelijke) ontwikkelingen volgen en uw raad tijdig informeren.

Regionale Afstemmingskader Omgevingsvisie

Binnen de regio Parkstad wordt in 2022 verder gewerkt aan de totstandkoming van een Regionaal afstemmingskader Omgevingswet die voldoet aan de eisen van de nieuwe Omgevingswet. Het vormt inhoudelijk gezien de opvolger van de intergemeentelijke structuurvisie Parkstad. Het regionale afstemmingskader biedt een samenhangende, beleidsmatige basis voor de inzet van juridische, financiële of andere instrumenten ter realisering van de in Parkstad vastgelegde beleidsdoelstellingen. Het regionale

afstemmingskader heeft een dynamisch karakter en vormt in elke Parkstadgemeente de basis voor de gemeentelijke omgevingsvisie. Het afstemmingskader wordt vastgesteld door de afzonderlijke gemeenteraden die ook in het proces van totstandkoming zullen worden betrokken. Vaststelling vindt naar verwachting in 2022 plaats.

Internationale Bau Ausstellung Parkstad Limburg (IBA)

Medio 2016 is door de Ava het uitvoeringsprogramma van IBA Parkstad vastgesteld. Het programma omvatte 50 IBA-kandidaatprojecten. Vijf van deze projecten zijn 'Landgraafse' projecten: Wilhelminaberg, Slot Schaesberg, Surf en Leisurepark, Lauradorp en Kerkenplan Landgraaf.

Bij drie van deze projecten (Wilhelminaberg, Lauradorp en Kerkenplan Landgraaf) is de gemeente Landgraaf aangewezen als projecteigenaar. Dit geldt ook voor het project Ikgroenhet, dat na een succesvolle pilot in Landgraaf een vervolg heeft gekregen in de gemeenten Landgraaf, Heerlen en Kerkrade. Bij enkele andere projecten is Landgraaf actief betrokken en onderdelen daarvan zullen in Landgraaf worden uitgevoerd (o.a. Leisure Ring & Leisure Lane). De stand van zaken van de genoemde IBA-projecten verschilt.

In verband met Covid-19 is de start van het IBA-expojaar uitgesteld van medio 2020 tot medio 2021 en sluit in de zomer van 2022. De kosten van dit uitstel worden door de partners opgebracht. Tijdens dit jaar zullen vele evenementen worden georganiseerd en zullen de verschillende projecten worden uitgelicht. Tot die tijd, en eventueel ook daarna, zal de gemeente Landgraaf zich met de andere betrokkenen inzetten om de IBA-projecten tot een goed einde te brengen.

Grondexploitatie

Er is op dit moment één lopende grondexploitatie (Fresh Valley I); het is niet ondenkbaar dat in het kader van de uitvoering van de nota Samen Slim Sleutelen aan de Stad en/of de afspraken binnen de Regiodeal we nog één of meerdere grondexploitaties gaan opstarten.

Wonen en bouwen

Wonen/volkshuisvesting

Op basis van de diverse onderzoeken en ons eigen woonbehoefte-onderzoek uit 2019 stellen wij vast dat Landgraaf nog steeds een aantrekkelijke woongemeente is die zich in veel opzichten positief onderscheidt ten opzichte van omliggende (stedelijke) gemeenten. Dat resulteert in een relatief laag leegstandspercentage, een hoge waardering voor woning en woonomgeving, een relatief hoge gemiddelde WOZ-waarde per m² en een relatief hoge ranking voor wat betreft de prestaties op de koopwoningmarkt.

De opgave voor de Landgraafse woningmarkt is vastgelegd in de in juni 2020 door de raad vastgestelde Nota Samen Slim Sleutelen aan de Stad 2.0, inclusief woningmarktprogramma.

Gelet op de bevolkingsontwikkeling heeft Landgraaf geen kwantitatieve woningbouwopgave. Wel is er sprake van een kwalitatieve opgave, omdat de vraag onvoldoende aansluit op het woningaanbod. De belangrijkste opgave voor de gemeente is om met het toekomstige woningbouwprogramma die woningen toe te voegen waar in de toekomst blijvend behoefte aan is. Zo neemt het aantal huishoudens de komende jaren weliswaar af, maar groeit het aantal 75-plussers. Dit maakt de bouw van levensloopbestendige seniorenwoningen noodzakelijk. Met het toevoegen van dit soort woningen wordt bovendien de

doorstroming op gang gebracht, waardoor ook andere doelgroepen meer mogelijkheden krijgen om hun woonwensen te vervullen.

Binnen de regio Zuid-Limburg zijn woningmarktafspraken gemaakt om te voorkomen dat er te veel woningen aan de woningmarkt worden toegevoegd. Op grond van eerdere afspraken moesten nieuwe woningbouwplannen daarom ook worden gecompenseerd. Ofwel via de sloop van een gelijk aantal woningen als dat er wordt toegevoegd, dan wel via het betalen van een financiële compensatie. In de praktijk heeft dit de realisatie van sommige projecten vertraagd.

Eind 2020/begin 2021 hebben alle gemeenten in Zuid-Limburg de beleidsregel “Ruim baan voor goede woningbouwplannen” vastgesteld. Hiermee wordt de compensatieplicht voor goede woningbouwplannen (tijdelijk) losgelaten. Deze versoepeling draagt bij aan een versnelde realisatie van de Landgraafse woningbouwinitiatieven. De vaststelling van deze beleidsregel heeft tot gevolg dat het aantal aanvragen voor de bouw van woningen is toegenomen.

In de geactualiseerde Nota Samen Slim Sleutelen aan de Stad 2.0 wordt meer aandacht geschonken aan enkele bijzondere woonvormen, zoals ‘tiny houses’, mantelzorgwoningen en woonwagenstandplaatsen. Voor de huisvesting van woonwagenbewoners dient de gemeente – conform het rijksbeleidskader – beleid op te nemen in de gemeentelijke woonvisie. Bij de opstelling van de nieuwe Woonvisie, waar de voorbereidingen in 2021 voor zijn gestart, wordt deze doelgroep meegenomen. Ook gaat de gemeente met de corporaties in gesprek om de woonwagenstandplaatsen over te dragen aan de corporaties. Dit vanuit het besef dat de corporaties moeten voorzien in de huisvesting van woonwagenbewoners die tot de doelgroep behoren.

In 2022 werken wij samen met corporaties en ontwikkelaars aan de volgende projecten:

1. De oplevering van 12 huurwoningen aan de Caeciliahof, alsmede 5 grondgebonden huurwoningen en één koopwoning aan de Gatestraat.
2. De oplevering van 21 levensloopbestendige huurwoningen in Heiveld waar voorheen duplexwoningen stonden en het consuminderhuis was gevestigd.
3. De start van de bouw van fasen 3 en 4 van het project de Bousberg.
4. De realisering van woon-/werkeenheden in het voormalige basisschoolgebouw en de naastgelegen apotheek op de hoek van de Stationsstraat/Hoofdstraat.
5. De realisering van appartementen voor ouderen met een zorgvraag in de voormalige basisschool Bei de Ling.
6. De bouw van een zorgcomplex op de hoek Emmastraat/Prins Bernhardstraat.
7. Aankoop en sloop van incourant vastgoed langs de Hoogstraat met als doel de Hoogstraat te transformeren van winkelstraat naar woonstraat en waarbij tevens de mogelijkheid wordt gecreëerd om de Hoogstraat vanuit verkeersveiligheid anders in te richten.
8. Planuitwerking en start bouw op de locatie Kloosterstraat 1 en 3.
9. De nieuwbouw van 11 betaalbare koopwoningen op de locatie van de basisschool de Wendelwiek.
10. De sloop van het voormalige kerkgebouw in het Eikske en de realisatie van een complex met zorgwoningen.
11. De bouw van 8 grondgebonden koopwoningen in de aan de Reeweg gelegen kerk Abdissenbosch.
12. De sloop van een gedateerde garage aan de Heerlenseweg en de bouw van 12 middeldure huurappartementen op deze locatie en in het naastgelegen kantoorpand.

13. Muziekschool

14. Planvorming en voorbereiding van overige plannen die zijn opgenomen in ons woningmarktprogramma, waarbij het tempo mede zal worden bepaald door o.a.

- a. De snelheid waarmee locaties beschikbaar komen (aankoop en evt. sloop)
- b. De ontwikkeling van de bouwkosten
- c. Conjuncturele ontwikkelingen
- d. Stikstof en PFAS-problematiek

Lauradorp

In het woningbouwprogramma besteden wij ook aandacht aan de belangrijkste categorie, namelijk de bestaande woningvoorraad. Het 'belangrijkst' omdat dit een gegeven is en vernieuwing van de voorraad nooit gelijke tred kan houden met de demografische ontwikkeling van de regio. Circa 65% van de Landgraafse woningvoorraad is particulier bezit. Op het onderhoud, renovatie dan wel transformatie van deze woningen hebben wij maar heel beperkte invloed. Toch zijn we voor het behalen van resultaten op diverse maatschappelijke opgaven vaak mede afhankelijk van de particuliere woningeigenaar. Daarbij denken wij aan energietransitie, klimaatadaptatie, het levensloopbestendig maken van de eigen woning zodat langer thuis wonen mogelijk wordt. Daarnaast worden woningeigenaren nog geconfronteerd met het reguliere onderhoud van de woning. Feitelijk gaat het om de transformatie van de particuliere woningvoorraad naar een duurzame en toekomst- en levensloopbestendige woningvoorraad.

Om woningeigenaren te helpen of te stimuleren om maatregelen te treffen aan de eigen woning hebben we al diverse regelingen in het leven geroepen: de afkoppelsubsidie, het klimaat- en duurzaamheidsfonds, het zonnepanelenproject, de pilot woningisolatie en de campagne langer thuis wonen. Ons zonnepanelenproject heeft laten zien dat ondersteuning en ontzorging door de overheid ertoe leidt dat er een enorme versnelling ontstaat. Minder duidelijk, maar toch vergelijkbaar zien wij bij het 'Ikgroenhet!-project' dat bewoners hun tuinen best willen vergroenen maar dat een stuk ontzorging van de kant van de overheid helpt om die stap te zetten.

In het IBA en Regiodeal project Lauradorp willen wij ervaring opdoen die gebruikt kan worden bij de verdere doorontwikkeling van deze ambitie. Daarnaast voorziet ook de Woonwijzerwinkel in een extra mogelijkheid om onze inwoners te ondersteunen bij het verduurzamen van de eigen woning.

Vergunningverlening

De uitvoering van vergunningverlening geschiedt voor meer dan 95% op afspraak en nagenoeg volledig binnen de wettelijk gestelde afdoeningstermijnen.

Toezicht en Handhaving

Bouw- en woningtoezicht vindt plaats op basis van het jaarlijks vast te stellen

Handhavingsuitvoeringsprogramma en de uitgangspunten uit het Handhavingsbeleidsplan 2020-2024.

Naast de reguliere controles op verleende omgevingsvergunningen bouwen vinden er ook specifieke controles plaats onder andere naar aanleiding van meldingen en klachten waarbij de prioritering ligt op brandveiligheid, constructieve veiligheid en gezondheid en daarnaast ook steeds meer op het gebruik op basis van het bestemmingsplan.

Omgevingsanalyse

Kengetal historische ontwikkeling	Bron	2017	2018	2019	2020
Aantal woningen – eigendom.	Woonmonitor Etil	11.040	11.043	11.087	11.079
Aantal woningen – huur.	Woonmonitor Etil	6.766	6.808	6.796	6.790
Leegstandspercentage.	Woonmonitor Etil	3%	2,60%	2,30%	2,30%

Beleidsindicatoren BBV

Beleidsindicatoren (BBV)	Bron	2017	2018	2019	2020
Gemiddelde WOZ-waarde in € 1.000.	CBS	154	161	169	183
Aantal nieuwgebouwde woningen per 1.000 woningen.	BAG	4,7	1,0	0,5	0,6
% Demografische druk.	CBS	56,80%	58,30%	59,70%	60,80%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens (in euro).	Coelo	677	693	718	750
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (in euro).	Coelo	756	752	774	809

Analyse historische ontwikkeling kengetallen en beleidsindicatoren

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het aantal woningen in de gemeente de laatste jaren is toegenomen. De leegstand daarentegen is in diezelfde periode gedaald van 3,0% naar 2,3% (een leegstandspercentage van rond de 2% geldt als een gezonde leegstand). Dit betekent dat – ondanks de toevoeging van deze woningen – het leegstandspercentage binnen de gemeente is gedaald.

In de begroting wordt verder melding gemaakt van het feit dat wij ook de komende jaren de ambitie hebben om nog extra woningen toe te voegen. Deze woningtoevoegingen zijn enerzijds nodig op grond van de kwalitatieve opgave die de gemeente heeft. Met name omdat het aandeel ouderen als ook het aandeel 1 en 2 persoonshuishoudens de komende jaren toeneemt. Dit vraagt om meer levensloopbestendige woningen. Anderzijds blijkt ook dat er knelpunten zijn in de doorstroming op de woningmarkt. De bouw van levensloopbestendige nultredenwoningen is ook nodig om deze doorstroming weer op gang te brengen. Ons woningbouwprogramma voorziet hierin. De bouw van dit soort woningen heeft tot gevolg dat senioren hun (vaak te grote) eengezinswoning kunnen ruilen voor een beter passende woning en dat de vrijgekomen woningen beschikbaar komen voor starters en gezinnen. Bovendien sluit de bouw van dit soort woningen goed aan bij de uitkomsten van het vorig jaar gehouden woonbehoefteonderzoek.

Daarnaast is er wel sprake van een negatieve kwantitatieve opgave. Op basis van prognoses moeten er in de gemeente in de periode tot 2030 circa 450 woningen aan de voorraad worden onttrokken. Het toevoegen van nieuwe woningen heeft dan ook tot gevolg dat de onttrekkingsopgave op termijn mogelijk verder wordt vergroot.

Toch is de sloop van woningen – gelet op het lage leegstandspercentage – op dit moment niet aan de orde. De laatste jaren hebben we geconstateerd dat de prognoses ten aanzien van de daling van het aantal inwoners en huishoudens een gunstiger verloop hebben gehad dan 10 jaar geleden nog werd gedacht. Ook het feit dat ons leegstandspercentage een gunstiger verloop kent ten opzichte van de omliggende

gemeenten geeft ons de overtuiging dat ons woningbouwprogramma in balans is met de opgave en de behoeften op de woningmarkt. Wel zullen wij de ontwikkelingen op de woningmarkt jaarlijks monitoren en daar waar nodig ons programma bijstellen of temporiseren.

Met de bouw van kwalitatief goede woningen voor de juiste doelgroepen en met het bevorderen van de doorstroming op de woningmarkt, is het verantwoord om de komende jaren extra woningen toe te voegen. Op deze manier kunnen wij onze positie als aantrekkelijke woongemeente behouden en verder versterken.

Beleidskader programma

Omschrijving Kader	Actualiteit
<i><u>Provinciaal</u></i>	
Beleidsnota ontgrondingen.	2009
Provinciaal Omgevingsplan Limburg.	2014
Provinciale Omgevingsverordening.	2016
<i><u>Regionaal</u></i>	
Structuurvisie PSL.	2009
Herstructureringsvisie.	2009
Structuurvisiebesluit wonen en retail.	2011
Regionale Woonstrategie: "Kiezen voor Parkstad".	2012
Intrekkingsbeleid omgevingsvergunningen.	2013
Regionale Woningmarktprogrammering 2013–2016.	2013
Afspraken kaders ruimtelijke beleidsthema's Zuid-Limburg.	2016
Structuurvisie wonen Zuid-Limburg.	2016
<i><u>Gemeentelijk</u></i>	
Bestemmingsplannen / beheersplannen.	div.
Nota onrechtmatig grondgebruik.	2009
Nota Woonwagenbeleid.	2011
Structuurvisie.	2011
Wijkontwikkelingsplan Nieuwenhagen–Lichtenberg.	2012
Wijkontwikkelingsplan Ubach over Worms.	2013
Welstandsnota.	2013
Ontwikkelingskader Buitengebied.	2015
Wijkontwikkelingsplan Schaesberg.	2015
Bouwverordening.	2016
Groenstructuurplan.	2016
Structuurvisie Leegstand.	2016
Beleidsnota Archeologie.	2018
Verordening Geurhinder en Veehouderij.	2018
Integraal Handhavingsbeleidsplan 2020–2024.	2020
Grondnota.	2020
Nota Samen Slim Sleutelen aan de Stad / woningmarktprogramma.	2020
Integraal toezicht-en handhavingsprogramma.	2022

Wat willen we bereiken?

Doelen
1. Versterking van de Landgraafse identiteit en van de ruimtelijke en economische structuur.
2. Behoud en versterking van de leefbaarheid in alle buurten en een op de behoefte afgestemd woningaanbod in een aantrekkelijke leefomgeving.
3. Betere naleving van wet- en regelgeving in het kader van bouwen en wonen en gebruik.

Score effectindicatoren

Score effectindicatoren	2017	2019	Ambitie	Termijn
(bron: Parkstadmonitor *)	L	L	L	L
2.1 Waardering algemene kwaliteit Woonomgeving (schaalscore).	7,6	7,6	8	2022
2.2 Woningwaardering (rapportcijfer).	---	--*	8,5	2022

* De parkstadmonitor vindt tweejaarlijks plaats. In 2020 is geen enquête gehouden, de eerstvolgende vindt plaats in 2021.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Nr. Activiteiten in 2022
1.1 Bestemmingsplannen actualiseren.
1.2 Actueel houden van wijkontwikkelingsplannen.
1.3 Voeren van overige planologische procedures.
1.4 Opstellen en actualiseren beleidsplannen.
1.5 IBA Parkstad: ontwikkeling van, uitvoeren geven aan en bijdragen aan IBA-projecten.
1.6 Implementeren Omgevingswet.
2.1 Uitvoeren projecten wijkontwikkelingsplannen en Nota Samen Slim Sleutelen aan de Stad 2.0, inclusief woningmarktprogramma 2020–2025.
2.2 Juridisch beheren van gemeentelijke eigendommen en uitvoeren nota onrechtmatig grondgebruik.
2.3 Ontwikkeling buitengebied Ubach over Worms.
3.1 Uitvoeren van integraal toezicht op het gebied van bouwen en wonen en gebruik.
3.2 Het in behandeling nemen van verzoeken en meldingen en het verstrekken van producten en diensten (vergunningen) aan burgers.

Prestatie-indicatoren voor 2022

Prestatie-indicatoren voor 2022	Norm
1.1.1 Regionaal afstemmingskader Omgevingswet is opgesteld.	2022
1.3.1 Vastgestelde en in voorbereiding zijnde postzegelbestemmingsplannen / projectafwijkingsprocedures voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden verantwoord via rapportages.	2022
1.4.1 Uitvoering starterslening 'wonen': wordt verantwoord via rapportages.	2022
1.5.2 IBA Parkstad: Verduurzaming Lauradorp: realisatie twee demonstratiewoningen Heemwonen i.s.m. gemeente.	2022
1.6.1 Implementatietraject Omgevingswet: uitvoering koersdocument: wordt verantwoord via rapportages.	2022
2.1.2 Aantal gerealiseerde woningen: wordt verantwoord via rapportages.	2022
2.1.2 Aantal aan de woningvoorraad onttrokken woningen: wordt verantwoord via rapportages.	2022
2.1.4 Aantal onttrokken woningen aan de plancapaciteit: wordt verantwoord via rapportages.	2022
2.1.5 Uitvoering woningmarktprogramma 2020-2025 (verantwoording vindt plaats via rapportages)	2022
2.1.6 WOP-NL: Heiveld fase 2 – bouw en oplevering woningen.	2022
2.1.8 Duplexwoningen Oud Nieuwenhagen: oplevering woningen.	2022
2.1.9 Bousberg fase 3 en 4: wordt verantwoord via rapportages	2022
2.1.12 Transformatie Hoogstraat: aankopen van m.n. incourant commercieel vastgoed en herontwikkelen vrijkomende locaties voor bouw seniorenwoningen; voortgang wordt verantwoord via de rapportages.	2022
2.2.1 Aantal onderzochte buurten, in het kader van onrechtmatig grondgebruik.	1
2.2.2 Aantal verkoopprondes openbaar groen.	2
2.2.3 Aantal te beheren civiele overeenkomsten (persoonlijk- en zakelijk).	475
3.1.1 Jaarlijkse afname asbesthoudende dakoppervlakte (bron: READAAR).	20%
3.2.1 % afgehandelde vergunningaanvragen binnen de wettelijk gestelde termijn.	> 95%

Wat mag het kosten?

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	1.993	714	723	598	602	607
– Directe salarislasten	1.816	2.094	1.917	1.965	2.014	2.065
– Overige directe lasten	1.619	977	321	317	318	318
– Kapitaallasten	162	1.208	1.216	591	579	579
Totaal lasten bestaand beleid	3.596	4.279	3.455	2.874	2.911	2.962
Saldo bestaand beleid	-1.604	-3.565	-2.732	-2.276	-2.309	-2.355
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	207	212	0	0
– Overige directe lasten	0	0	143	143	0	0
– Kapitaallasten	0	-2	0	83	98	98
Totaal lasten nieuw beleid	0	-2	349	437	98	98
Saldo nieuw beleid	0	2	-349	-437	-98	-98
SALDO taakveld	-1.604	-3.563	-3.081	-2.713	-2.407	-2.453
<i>Investerings</i>			3.500			

Toelichting op de cijfermatige verschillen tussen de begroting 2022 en de bijgestelde begroting 2021

Voor een gedetailleerdere toelichting van alle mutaties in baten en lasten per taakveld verwijzen wij naar bijlage 2 (lasten en baten per taakveld).

De volgende investering maakt deel uit van dit programma:

De investeringsuitgaven in 2022 van € 3,5 miljoen euro totaal, betreft de volgende investering:

Taakveld 830 Transformatie investeringsbudget € 3.500.000

Bijdrage aan Verbonden Partijen

Verbonden partijen

(x € 1000)

Naam organisatie	2021	2022	2023	2024	2025
IBA Parkstad BV	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0

Toelichting bijdrage aan Verbonden Partijen

De presentatie van de IBA-projecten is in verband met Covid-19 uitgesteld en het project zal in 2022 aflopen.

Wat zijn de risico's?

(x €
1000
)

Risico	Majeure risico omschrijving	Beheersmaatregel	Weerstandsbehoefte			
			2022	2023	2024	2025
R10	Omgevingswet 2022 en leges	Keuzes maken bij invoering en implementatie nieuwe Omgevingswet per 1-1-2022	pm	pm	pm	pm
Totaal risicobedrag			pm	pm	pm	pm

Toelichting risico's

R10

Naar verwachting zullen de legeskosten gaan afnemen als gevolg van de inwerkingtreding van de WKB (op 1 januari 2022). Tevens zijn er mogelijkheden a.g.v. de Omgevingswet om meer of nieuwe leges te heffen op bv. principeverzoeken (hoger tarief) of milieuvergunningen (nieuw)

De wijze en hoogte van kostenverhaal bij ruimtelijke plannen worden nog onderzocht. Alles bij elkaar maakt dit het nu nog onzeker wat de impact is van de invoering van de Omgevingswet op de nu geraamde omvang van de leges. De impact (positief of negatief) zal sterk afhangen van de keuzes die nog gemaakt moeten gaan worden bij de invoering. Reden om vooralsnog slechts een PM-post op te nemen.

HOOFDSTUK 2.2: PARAGRAFEN

2.2.1 Lokale heffingen

Inleiding

Conform het BBV zijn in deze paragraaf opgenomen de geraamde inkomsten aan heffingen en leges, het beleid met betrekking tot de lokale heffingen, de mate van kostendekkendheid, het kwijtscheldingsbeleid en de lokale lastendruk (woonlasten). Binnen de gemeente Landgraaf wordt op dit moment het programma Kostendekkendheid.nl geïmplementeerd om te komen tot een nog meer uniforme en consistente toerekening van lasten aan leges.

Beleid

De basis voor de gemeentelijke regelgeving inzake de heffing en invordering van heffingen wordt gevormd door diverse wetten: de Gemeentewet, de Wet Waardering Onroerende zaken, de Algemene wet betreffende rijksbelastingen, de Wet Milieubeheer, de Invorderingswet 1990 en de Algemene wet bestuursrecht.

Binnen de kaders van deze wetten heeft de gemeente beleidsvrijheid over de hoogte van de heffingen. Het coalitieconvenant vult deze beleidsvrijheid deels in. In dit convenant is afgesproken dat de opbrengsten gemeentelijke belastingen en heffingen met niet meer dan de inflatie zullen stijgen. Voor 2022 betekent dit een stijging met 1,6% ten opzichte van het jaar 2021 voor de belastingopbrengsten. Voor de jaren 2023–2025 zijn deze percentages 1,9%, 1,6% en 1,6%. Deze percentages zijn gebaseerd op de indexering zoals die in de meicirculaire 2021 van het gemeentefonds is opgenomen.

Bij de rioolheffing en afvalstoffenheffing, waarbij het uitgangspunt 100% kostendekkendheid is, kan de tariefontwikkeling afwijken van de genoemde indexering.

Heffingen

Bij de heffingen wordt onderscheid gemaakt tussen heffingen met gebonden besteding en niet gebonden bestedingen. Gebonden wil zeggen dat de baten alleen bestemd zijn voor het doel waarvoor zij geheven worden. De baten zijn geoormerkt en mogen qua maximaal 100% kostendekkend zijn. Niet gebonden besteding houdt in, dat de baten tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente behoren en vrij inzetbaar zijn.

Omschrijving lokale heffing	2021	2022	2023	2024	2025
<u>Gebonden heffingen</u>					
Afvalstoffenheffing	4.221	4.625	4.721	5.201	5.294
Rioolheffing	4.859	4.956	5.055	5.156	5.259
<u>Niet gebonden heffingen</u>					
Hondenbelasting	399	405	413	420	426
Onroerende zaakbelasting	7.646	7.769	7.916	8.043	8.171
Precariobelasting	29	29	30	30	31
Toeristenbelasting	106	108	110	111	113
Totaal lokale heffingen	17.260	17.892	18.245	18.961	19.294

Belastingmaatregelen

Onroerende zaak belasting (OZB)

De basis voor de heffing van de OZB is de feitelijke situatie (WOZ-waarde) van het object (woning of niet-woning) per 1 januari 2022, gerekend met het prijspeil van 1 januari 2021. Jaarlijks wordt de WOZ-waarde bepaald door de BsGW. Dit gebeurt op basis van de Wet Waardering Onroerende Zaken.

De heffing wordt berekend aan de hand van een % (het tarief) van de (WOZ) waarde van het object. De werkelijke opbrengst OZB is daarmee afhankelijk van de waarde van alle objecten. De werkelijke opbrengst OZB kan lager uitvallen dan begroot, aangezien de WOZ-waardes lager kunnen zijn dan de waarden die we na 15 oktober van de BsGW ontvangen, door het honoreren van WOZ-bezwaren.

Ontwikkeling marktwaarde – indicatieve tarieven

BsGW heeft medio oktober 2021 de bepaling van de WOZ-waarde van alle objecten (grondslag) voor het belastingjaar 2022 gereed. Op dat moment kan een exacte bepaling van de tarieven OZB plaatsvinden, die vervolgens in de raadsvergadering van 9 december 2021 definitief worden vastgesteld.

Om toch een indicatief tarief te kunnen berekenen, gaan we uit van een waardestijging van 7,2% voor woningen en 0% voor niet-woningen.

Areaalmutaties

Ten opzichte van 2021 is voor 2022 vooralsnog niet met areaalmutaties rekening gehouden.

Tariefontwikkeling (indicatief)

Zoals in het coalitieconvenant is vastgelegd, zal de heffing (tarief x waarde object) met niet meer dan de inflatie stijgen. Voor 2022 betekent dit een stijging met 1,6% ten opzichte van 2021. Voor de jaren 2023–2025 zijn deze percentages respectievelijk 1,9%, 1,6% en 1,6%: in de meerjarenraming 2023–2025 stijgt de totale opbrengst OZB jaarlijks met deze percentages.

Dat wil niet zeggen dat de tarieven met het inflatie % zullen stijgen. Bij de bepaling van het tarief houden wij rekening met de waardeontwikkeling van de objecten. Is de waardestijging hoger dan het inflatie %, dan leidt dat tot een lager tarief OZB; omgekeerd leidt een waardestijging die lager is dan het inflatie % tot een tariefstijging OZB. Per saldo stijgt de te betalen (gemiddelde) OZB-belasting met niet meer dan het inflatie %.

In onderstaand overzicht is een indicatie gegeven van de ontwikkeling van de tarieven. Wij merken daarbij op dat deze tarieven niet zijn bepaald op basis van de door BsGW verstrekte gegevens, doch op een eigen inschatting van de marktontwikkelingen: 7,2% waardestijging woningen (conform realisatie 2021) en 0% bij niet-woningen (in 2021 was sprake van een daling in waarde). Andere ontwikkelingen dan de prijs zijn hierbij niet meegenomen.

De tarieven kunnen definitief worden berekend na 15 oktober 2021, wanneer we de definitieve WOZ-waarden (grondslag voor de heffing) van de BsGW hebben ontvangen. Afhankelijk van alle ontwikkelingen kunnen de definitieve tarieven afwijken van de hieronder vermelde indicatieve tarieven. De definitieve tarieven worden in de verordening Onroerendezaakbelasting 2022 opgenomen. Vaststelling vindt plaats in de raadsvergadering van 9 december 2021.

De indicatieve tarieven OZB-woningen 2022 dalen ten opzichte van 2021 door de met meer dan het inflatie % (1,6%) stijgende WOZ-waarden (+7,2%). De indicatieve tarieven OZB niet-woningen 2021

daarentegen stijgen marginaal onder invloed van gelijkblijvende WOZ-waarde in combinatie met de inflatiecorrectie 1,6%. Dit leidt tot de volgende indicatieve tarieven:

Tariefontwikkeling in % van waarde	2021	2022
	Verordening	Indicatief
- eigenaren woningen	0,16%	0,15%
- eigenaren niet-woningen	0,32%	0,33%
- gebruikers niet-woningen	0,26%	0,27%

Hondenbelasting

Rond 3.910 huishoudens zijn in het bezit van één hond; circa 510 huishoudens hebben 2 of meer honden. De tarieven hondenbelasting 2022 stijgen ten opzichte van 2021 met 1,6%.

Tarieven hondenbelasting	2021	2022
- 1e hond	€ 74,90	€ 76,10
- 2e hond	€ 156,70	€ 159,20
- 3e hond	€ 279,70	€ 284,20
- 4e e.v. hond	€ 542,90	€ 551,60
Kennel	€ 1.050,30	€ 1.067,10

De tarieven zullen worden verwerkt in de verordening Hondenbelasting, die in de raadsvergadering van 9 december 2021 zal worden vastgesteld. Meerjarig (2023-2025) zijn de tarieven hondenbelasting geïndexeerd met resp. 1,9%, 1,6% en 1,6%.

Precariobelasting

In relatie tot de precariobelasting zijn geen aanpassingen aan de orde. De tarieven 2022 stijgen ten opzichte van 2021 met 1,6%. Dit betreft de inflatiecorrectie. Voor de jaren 2023 -2025 zijn de stijgingen op basis van de nu bekende indexatie percentages: 1,9%, 1,6% en 1,6%. De afzonderlijke tarieven, gebaseerd op de genoemde inflatiecorrectie, worden opgenomen in de verordening Precariobelasting 2021, die in de raad van 9 december 2021 zullen worden vastgesteld.

Toeristenbelasting

Met de ondernemers in de recreatieve sector is de afspraak gemaakt het tarief om de 2 jaar te verhogen. Sinds 2020 is er sprake van één uniform tarief. De laatste verhoging dateert uit 2020. Dit betekent dat het tarief voor 2022 wordt aangepast en wel met het indexatie percentage van 1,6%.

Ondernemers in de recreatie branche zijn in de zomer 2021 geïnformeerd over het tarief voor 2022, dat door de raad via de verordening Toeristenbelasting op 9 december 2021 wordt vastgesteld.

Tarief toeristenbelasting per overnachting	2021	2022
per persoon, per overnachting	€ 1,40	€ 1,45

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een zogenaamde gebonden heffing. Dit betekent dat de heffing de desbetreffende lasten maximaal voor 100% mag dekken. Voor de raming van de lasten die worden meegenomen in de berekening van de afvalstoffenheffing zijn vooral de kosten van Rd4 bepalend; ruim 88% van de totale kosten komen voor rekening van Rd4 (ten opzichte van 88% voor begrotingsjaar 2021). Het totaal van de kosten vormt de grondslag voor de tarieven en ziet er voor 2022 als volgt uit:

Omschrijving lasten afvalstoffen	2021	2022	Vershil
Kosten Rd4 (incl. BTW vooraftrek)	€ 3.732.796	€ 4.007.272	€ 274.476
Directe uren eigen personeel (incl. overhead)	€ 16.192	€ 26.111	€ 9.919
Toegerekende overhead	€ 15.772	€ 36.861	€ 21.089
Toegerekende kosten BsGW	€ 144.586	€ 167.552	€ 22.966
Toerekening van kwijtschelding afvalstoffenheffing	€ 266.622	€ 272.346	€ 5.724
Kapitaallasten (incl. inzet doelreserves)	€ –	€ –	€ –
Overige lasten	€ 44.965	€ 45.059	€ 94
Totaal lasten afvalstoffenheffing	€ 4.220.933	€ 4.555.201	€ 334.268
Aanwending voorziening reiniging	€ 0	€ 70.000	€ 70.000
Baten	€ 4.220.933	€ 4.625.201	€ 404.268
Saldo	€ 0	€ 0	€ 0

Onderstaand worden de belangrijkste verschillen in lasten tussen 2022 en 2021 toegelicht:

1. Kosten Rd4: ten opzichte van 2021 stijgen de kosten van Rd4 voor 2022 met afgerond € 274 duizend (incl. BTW). Deze stijging binnen de Rd4 begroting betreft grotendeels de toegenomen verwerkingskosten van PMD (bronscheidingsmodel met vaste vergoeding per ton die lager ligt dan ketenregiemodel) en papier (lagere prijs); de afvalstoffenbelasting op verbranding van het Rijk en hogere personeelskosten door CAO-stijging en stijgende pensioenpremies.
2. Toegerekende kosten BsGW: ten opzichte van 2021 stijgen de kosten van BsGW met afgerond € 23 duizend. De reden ligt in de doorwerking van de begroting BsGW: stijging van personeelskosten door loonindexering, hogere proceskostenvergoeding en kosten van het regieportaal. Het aandeel aan afval toe te rekenen kosten BsGW is gestegen van 3% voor 2021 naar 4% voor 2022.
3. De storting in de voorziening van € 70 duizend heeft betrekking op het creëren van een fonds om de nagekomen verwerkingskosten T+1 te kunnen betalen.

Tarieven afvalstoffenheffing 2022

De afvalstoffenheffing is een gebonden heffing en mag maximaal 100% kostendekkend zijn. Voor 2022 blijven de variabele tarieven gelijk aan de tarieven van 2021. Dit betekent dat de stijging van afvalkosten niet uit de variabele tarieven gedekt kan worden, maar leidt tot een verhoging van het vastrecht. Het vaste tarief stijgt met 9,78% ten opzichte van 2021. De berekening van de tarieven baseren wij op de huidige en verwachte aantallen aansluitingen en aantallen ledigingen. De tarieven worden vastgesteld via de verordening Afvalstoffenheffing in de raadsvergadering van 9 december 2021.

Tarieven afvalstoffenheffing	2021	2022
Vastrecht eenpersoons huishouden	€ 170,92	€ 187,60
Vastrecht meerpersoons huishouden	€ 193,82	€ 212,80
GFT container 140 liter	€ –	€ –
GFT container 240 liter	€ –	€ –
Restafval container 140 liter	€ 6,45	€ 6,45
Restafval container 240 liter	€ 8,75	€ 8,75
Huisvuilzak	€ 1,60	€ 1,60

Rioolheffing

De basis voor de kosten met betrekking tot rioleringen wordt gevormd door het ISW (Integraal Stedelijk Waterplan) dat door de raad is vastgesteld in september 2016. Ook de grondwater- en oppervlaktewater problematiek en de maatregelen die op dat gebied worden genomen, hebben hierin een plaats. Daarnaast spelen toegerekende kosten een rol, te denken aan onkruidbestrijding, straatreiniging, de personele kosten die direct toewijsbaar zijn en kosten van overhead van de eigen organisatie.

Een nieuw kostendekkingsplan riolen als financiële afgeleide van het nog door de raad vast te stellen watertakenplan zal in 2022 gereedkomen. De financiële vertaling hiervan nemen we in de begroting 2023 mee.

De grondslag voor de tarieven rioolheffing op basis van het **huidige** kostendekkingsplan ziet er als volgt uit:

Omschrijving lasten riolen	2021	2022	Verschil
Onderhoud	€ 839.015	€ 781.456	-57.559
Overige lasten	€ 134.837	€ 125.587	-9.250
Beleid waterhuishouding	€ 216.784	€ 200.001	-16.783
Kapitaallasten	€ 1.144.635	€ 1.075.511	-69.124
Toegerekende kosten BsGW en Gegevenshuis	€ 201.524	€ 290.252	88.728
Directe uren eigen personeel	€ 581.572	€ 595.852	14.280
Toegerekende overhead	€ 958.413	€ 998.535	40.122
Toerekening duurzame onkruidbestrijding	€ 122.400	€ 124.848	2.448
Toerekening straatreiniging	€ 97.920	€ 120.000	22.080
Toerekening kwijtschelding	€ 228.378	€ 222.654	-5.724
Totaal lasten riolen	€ 4.525.478	€ 4.534.696	9.218
Storting voorziening riolen	€ 333.037	€ 420.988	87.951
Baten	€ 4.858.515	€ 4.955.684	97.169
Saldo	€ 0	€ 0	€ 0

Onderstaand worden de belangrijkste verschillen in lasten tussen 2022 en 2021 toegelicht:

1. De lagere onderhouds- en overige lasten (€ 67 duizend) hebben betrekking op een administratieve verschuiving van lasten (aframen van de post Elektriciteit en bijramen op de post Inkomensoverdracht GR-en). Dit leidt per saldo niet tot hogere lasten binnen de begroting 2022.
2. In de berekening van kapitaallasten voor nog niet beschikbaar gestelde investeringen 2020 en ouder (berekend voor de begroting 2021), zit een onjuistheid waardoor het verschil van –€ 69 duizend wordt verklaard (voor 2022 is dit gecorrigeerd).
3. In 2021 zijn er geen kosten toegerekend van het pluspakket Rd4; dit is wel voor het jaar 2022 gedaan (€ 89 duizend verschil).
4. De baten rioolheffing zijn ten opzichte van 2021 € 97 duizend hoger. Hierin is rekening gehouden met de in het ISW opgenomen indexering van 2%.

Tarieven rioolheffing 2022

Evenals bij afvalstoffen mogen gemeenten de kosten voor riolen tot maximaal 100% in rekening brengen bij de huishoudens. Dit gebeurt ook in de gemeente Landgraaf. Daarmee zijn de tarieven riolen niet onderhevig aan een indexering op de heffing zelf, maar zijn afhankelijk van de ontwikkeling van kosten die verband houden met riolen.

De tarieven rioolheffing stijgen met 1,53% ten opzichte van 2021. De berekening van de tarieven baseren wij op het huidige aantal aansluitingen.

Tarieven rioolheffing	2021	2022
Eigenarendeel:	€ 106,58	€ 108,20
Gebruikersdeel o.b.v. verbruik drinkwater		
0 – 200m3	€ 153,00	€ 155,30
201 – 400m3	€ 217,30	€ 220,60
meer dan 401m3	€ 359,50	€ 365,00
per 100m3 extra	€ 36,60	€ 37,20

Kwijtschelding

Op grond van de Verordening op de kwijtschelding gemeentelijke belastingen kunnen burgers, wanneer zij aan de eisen voor kwijtschelding voldoen, voor kwijtschelding in aanmerking komen.

Indien burgers voldoen aan de eisen voor kwijtschelding, ontvangen zij kwijtschelding voor:

- Rioolheffing (gebruikersdeel),
- Afvalstoffenheffing (vastrecht + variabele kosten met een maximum van € 70,-)

Voor de overige gemeentelijke belastingen en heffingen wordt geen kwijtschelding verleend.

Daarnaast komen burgers op grond van Verordening afvalstoffenheffing in aanmerking voor vermindering van de afvalstoffenheffing, indien zij als gevolg van chronische ziekte of handicap dan wel chronische ziekte of handicap van personen die behoren tot zijn of haar huishouden, extra afval moeten aanbieden aan de gemeentelijke inzameldienst. In dat geval bedraagt de vermindering 60% van de variabele kosten met een maximum van € 95,-.

In de begroting 2022 is een bedrag van € 495 duizend opgenomen voor kwijtschelding van afvalstoffen- en rioolheffing. Uit analyse van de gerealiseerde kwijtscheldingen over de jaren 2017 t/m 2020 blijkt dat

van de kwijscheldingen 55% toe te rekenen is aan afvalstoffenheffing en 45% aan rioolheffing. Met deze verdeling is in de begroting 2022 rekening gehouden: er wordt € 272.346 kwijschelding toegerekend aan afvalstoffen en € 222.654 aan riolen. Deze bedragen zijn verdisconteerd in de tarieven rioolheffing 2022 en afvalstoffenheffing 2022.

Leges en rechten

Leges en rechten worden geheven voor verstrekte diensten door de gemeente. De dienst kan bestaan uit documenten (bv. paspoort, rijbewijs), vergunningen (bv. omgevingsvergunning, toestemming voor evenement), grafrecht en dergelijke. Er is nog geen rekening gehouden met de nieuwe Omgevingswet die per 1 juli 2022 in werking treedt. De mogelijke financiële gevolgen van deze wet met betrekking tot leges is afhankelijk van nog te maken keuzes in beleid. Op basis van de nu bekende data verwachten we een dip in het aantal af te geven verlengingen van rijbewijzen.

Omschrijving leges en rechten	2021	2022	2023	2024	2025
Omgevingsvergunning	€ 283.659	€ 283.659	€ 288.859	€ 293.674	€ 298.372
Marktgelden	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.399	€ 21.806	€ 22.220
Reisdocumenten	€ 140.000	€ 117.500	€ 119.732	€ 121.648	€ 123.595
Rijbewijzen	€ 204.000	€ 155.000	€ 157.945	€ 160.472	€ 163.040
Burgerzaken (GBA, huwelijken e.d.)	€ 84.025	€ 67.750	€ 69.037	€ 70.142	€ 71.264
Grafrechten en-heffingen	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Overige leges	€ 33.808	€ 39.696	€ 40.451	€ 41.097	€ 41.755
Totaal leges en rechten	€ 786.492	€ 704.605	€ 717.423	€ 728.839	€ 740.246

Legestarieven mogen evenals de gebonden heffingen maximaal kostendekkend zijn. Dit betekent dat tarieven niet meer mogen stijgen dan de stijging van de daaraan gekoppelde lasten. De afzonderlijke tarieven worden opgenomen in de Legesverordening 2022, die in de raad van 9 december 2021 zal worden vastgesteld.

Ontwikkeling woonlasten binnen Parkstad gemeenten

Woonlasten zijn betalingen die huishoudens doen in verband met wonen. Woonlasten bestaan uit belastingen en heffingen enerzijds en marktprijzen voor bijvoorbeeld gas en elektriciteit anderzijds. In deze paragraaf beperken we de woonlasten tot de lasten die voortvloeien uit de relevante gemeentelijke heffingen:

- Onroerende Zaak Belasting,
- Rioolheffing meerpersoonshuishouden,
- Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden.

Overige belastingen zijn niet op elk huishouden van toepassing en worden daarom niet meegenomen in vergelijking van de gemeentelijke woonlasten.

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie Lagere Overheden (COELO) doet jaarlijks onderzoek naar de ontwikkeling van de gemeentelijke woonlasten en publiceert de cijfers in de "lokale lasten atlas". Deze

levert daarmee een landelijk vergelijkbaar gegeven voor wat betreft de gemeentelijke woonlasten. Die vergelijkbaarheid is niet helemaal zuiver, omdat vanwege de verscheidenheid in ophaalsystemen COELO voor wat betreft de afvalstoffenheffing een “gemiddeld” systeem hanteert. Hierdoor kunnen afwijkingen ontstaan ten opzichte van de eigen situatie. In onderstaand overzicht is het verloop voor de jaren 2018 tot en met 2021 weergegeven voor alle Parkstadgemeenten.

Bron: Coelo – lokale lasten atlas 2021

Overzicht woonlasten Parkstad Limburg gemeenten 2018-2021										
Gemeente	Gemid. WOZ woning 2021	Belastingjaar								
		2018		2019		2020		2021		
Voerendaal	€ 266.000	€ 791	1,20%	€ 847	7,10%	€ 967	14,20%	€ 996	3,00%	
Beekdaelen	€ 245.000					€ 909		€ 907	-0,20%	
Simpelveld	€ 204.000	€ 825	3,10%	€ 845	2,40%	€ 884	4,60%	€ 880	-0,50%	
Kerkrade	€ 163.000	€ 726	2,70%	€ 768	5,80%	€ 829	7,90%	€ 869	4,80%	
Landgraaf	€ 197.000	€ 752	-0,50%	€ 774	2,90%	€ 809	4,50%	€ 847	4,70%	
Brunssum	€ 170.000	€ 750	2,70%	€ 766	2,10%	€ 791	3,30%	€ 825	4,30%	
Heerlen	€ 159.000	€ 769	2,10%	€ 764	-0,70%	€ 786	2,90%	€ 815	3,70%	

Behalve bij de gemeenten Simpelveld en Beekdaelen zien we dat de gemiddelde woonlasten binnen Parkstad in 2021 stijgen ten opzichte van 2020.

2.2.2 Bedrijfsvoering

Algemeen

Algemeen

De activiteiten/prestaties op het terrein van de PIJCOFAH vallen m.i.v. de begroting 2018 onder het taakveld overhead dat op haar beurt in Landgraaf onderdeel uit maakt van het programma bestuur en ondersteuning. Dat maakt dat de doelen, prestaties, activiteiten, middelen en risico's op dit terrein (naast alle overige overhead) eigenlijk zouden vallen onder het taakveld overhead en dus het programma (thema) bestuur en ondersteuning. We kiezen er echter voor om die informatie te bundelen in de verplicht op te nemen paragraaf bedrijfsvoering. Dit om herhaling te voorkomen. In deze paragraaf wordt over de PIJCOFAH-taken Personeel, Informatievoorziening (en ICT), Juridisch, Communicatie, Organisatie, Financiën en Huisvesting gerapporteerd. Omdat de financiële middelen al volledig zijn opgenomen in het programma bestuur en ondersteuning, worden deze hier per onderwerp slechts voor een paar majeure onderdelen specifiek gepresenteerd. Hierbij zijn de financiële cijfers voor 2020 gebaseerd op realisatie en voor de jaren daarna op de (bijgestelde) begrote bedragen.

Organisatie & Personeel

Wat willen we bereiken?

Gezien de leeftijdsopbouw in ons personeelsbestand gaan de komende jaren relatief veel medewerkers de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Daarnaast zien we de aard van de werkzaamheden verschuiven door onder andere toenemende digitalisering, veranderende wet- en regelgeving en veranderende maatschappelijke vraagstukken. Het is zaak dat ons personeelsbestand zowel in kwantitatief als kwalitatief oogpunt toekomstbestendig is en blijft. Daartoe moeten investeringen worden gedaan in zowel het huidige personeel met aandacht voor mobiliteit, flexibiliteit en persoonlijke ontwikkeling, zodat de kennis en vaardigheden op peil worden gehouden of waar nodig, worden verbeterd. Maar ook moet worden geïnvesteerd in het tijdig aantrekken van personeel. Er wordt actief vooruitgekeken en actie uit gezet waar nodig om vrijkomende vacatureruimte passend bij de ontwikkeling van de organisatie en taken op te vullen.

In 2022 willen we verder inzetten op competentie management door de toepassing van het nieuwe beleid ontwikkelen, functioneren en beoordelen. In 2021 is de beleidsnotitie en het reglement over hoe de competenties toegepast kunnen worden bij het bespreken van persoonlijke ontwikkeling en functioneren van medewerkers vastgesteld. De competenties en de bijbehorende niveaus zijn al eerder vastgesteld. 2022 wordt het eerste volle jaar waarin we met competentie management gaan werken.

We houden in 2022 aandacht voor een goede balans in de opbouw van het personeelsbestand. Op de eerste plaats dienen medewerkers de juiste competenties te hebben om hun functie uit te kunnen voeren. Echter een goede mix in leeftijdsopbouw is ook van belang. In de afgelopen jaren zijn diverse maatregelen genomen om aan verjonging en verduurzaming van het personeelsbestand te werken. Er blijft aandacht voor het aantrekkelijk positioneren van de organisatie voor jonge medewerkers. Zo nemen we sinds 1 september 2020 weer deel aan het traineeproject van Richting Zuid. Gedurende een periode van 2 jaar

voeren drie verschillende trainees (ieder voor een periode van acht maanden) opdrachten uit voor de gemeente Landgraaf. Dit eindigt in mei 2022. Voor verlenging is vooralsnog geen budget beschikbaar.

Een ander belangrijk thema is (het terugdringen van) het ziekteverzuim. Het hoge percentage verzuim in 2018 (6,94 %) en 2019 (7,50 %) is in 2020 fors gedaald tot 5,4%. In eerste instantie werd de verklaring gezocht in het flexibele (thuis) werken waar de organisatie toe genoodzaakt is geweest vanwege corona. Uit de analyse is echter gebleken dat ook het langdurige ziekteverzuim gedaald is, onder andere vanwege uitstroom van enkele zieke medewerkers. Het blijft zaak om te blijven monitoren hoe zowel kort- als langdurig verzuim zich ontwikkelen. En indien nodig gerichte acties op uit te zetten door de leidinggevenden. Zij worden hierbij ondersteund door de nieuwe Arbodienst DPSO die sinds 1 januari 2021 gestart is.

Het college heeft via de kadernota een personeel gerelateerde autonome ontwikkeling ingediend. Dit betreft:

- structureel: 1,5 fte schaal 10 en 0,8 fte schaal 9 t.b.v. de wettelijke taken Omgevingswet en aanverwante wetgeving.

Het college heeft via de kadernota meerdere personeelsgerelateerde ruimtevragen ingediend. Dit betreft:

- Ophogen capaciteit implementatie project less is more (€ 45 duizend incidenteel).
- Ophogen capaciteit i.v.m. wegwerken wachtlijsten inhuur jeugdhulp (€ 200 duizend incidenteel, waarvan € 90 duizend gedekt door extra inkomsten JENS).
- Ophogen beleids capaciteit sociaal domein (€ 87 duizend structureel).
- Ophogen capaciteit participatiecoach (€ 70 duizend voor 2022 en 2023).
- Ophogen capaciteit services facilitair bedrijf (€ 35 duizend voor 2022 en 2023).
- Ophogen capaciteit bureauhoofd afdeling BOR (€ 64 duizend structureel).
- Ophogen capaciteit OOV (€ 90 duizend structureel).
- Ophogen capaciteit m.b.t. de uitvoering van beleid (transformatie-opgave), de opvang van de forse toename van het aantal (formele en informele) vergunningaanvragen en de noodzakelijke inhuur van milieu-specialistische capaciteit (plus-taken) bij de RUD Zuid-Limburg (€ 349 duizend/€ 354 duizend voor 2022 en 2023).
- Ophogen capaciteit communicatie (€ 105 duizend voor 2022 en 2023). De werkdruk binnen de ambtelijke organisatie wordt als groot ervaren en de beschikbare capaciteit is niet binnen alle teams in lijn met de taken en het ambitieniveau van de gemeente.

Omgevingsanalyse

Kengetal historische ontwikkeling	Bron	2018	2019	2020	2021
Gemiddelde leeftijd medewerkers.	jaarverslag	49,8	49,3	49,4	49,7
Verdeling over leeftijds-cohorten.	jaarverslag				
< 35 jaar		11%	13%	14%	12%
35-45 jaar		16%	19%	17%	21%
45-55 jaar		34%	28%	29%	27%
> 55 jaar		39%	40%	40%	40%
Ziekteverzuim.	Bedrijfsvoerings-rapportage	6,9%	7,5%	5,4%	7,9%

Doelen

Doelen
1. Een toekomstbestendig personeelsbestand
2. Een gezonde en vitale organisatie
3. Kwalitatieve advisering, ondersteuning en beleidvorming op gebied van P&O
4. Competentieverricht sturen

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Nr.	Activiteiten
1.1	Sturen op goede mix in het personeelsbestand (competenties, leeftijd, etc.)
1.2	Werving en selectieprocedure moderniseren
2.1	Inzetten op vasthouden daling ziekteverzuim
3.1	Advies en ondersteuning aan de gehele organisatie op vlak van P&O
3.2	Ondersteuning van de werving- en selectieprocedures
3.3	Zorg dragen voor actueel en gedegen P&O-beleid
4.1	Werken met competentie management

Prestatie indicatoren voor 2022

Prestatie indicatoren voor 2022	Norm
1.1.1 Gemiddelde leeftijd	Jonger dan 50 jaar
1.1.2 Evenredige leeftijdsverdeling personeel	15% jonger dan 35 en 38% ouder dan 55 jaar
1.2 Gemoderniseerd format vacaturetekst	Operationeel eerste helft 2022
2.1 Ziekteverzuimpercentage	kleiner of gelijk aan 5%
4.1 Competentiemanagement	Met minimaal 1/3 van het personeel is een ontwikkelgesprek 'nieuwe stijl' gevoerd en vastgelegd

Wat mag het kosten?

x €
1.000

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo personele lasten (A–B–C–D–E–F)	–	–	–	–	–	–
	24.147	24.722	25.809	25.509	25.353	25.707
A Vergoeding personeel+bijdragen derden	289	221	207	207	207	207
B Salariële vergoedingen eigen personeel	20.521	21.167	22.204	22.290	22.248	22.578
<i>B1 Schaalsalarissen huidig personeel</i>	<i>19.419</i>	<i>20.094</i>	<i>21.109</i>	<i>21.171</i>	<i>21.104</i>	<i>21.409</i>
<i>B2 schaalsalarissen bestuur + voormaligen</i>	<i>1.102</i>	<i>1.073</i>	<i>1.095</i>	<i>1.119</i>	<i>1.144</i>	<i>1.169</i>
C Personeel van derden	2.430	2.104	2.183	1.794	1.676	1.698
<i>C1 Uitzendkrachten en detacheringen</i>	<i>1.823</i>	<i>1.453</i>	<i>1.532</i>	<i>1.143</i>	<i>1.025</i>	<i>1.047</i>
<i>C2 WSW</i>	<i>607</i>	<i>651</i>	<i>651</i>	<i>651</i>	<i>651</i>	<i>651</i>
D Studiekosten	308	354	315	315	315	315
E Overige centrale personeelsbudgetten	636	629	631	633	636	638
F Overige decentrale personeelsbudgetten	364	439	433	434	435	435
G Uren naar projecten	–177	–250	–250	–250	–250	–250

- Het budget onder C1 is grotendeels bepaald uit een risico-opslag (4,7%) op het budget "Schaalsalarissen huidig personeel".
- Onder E worden de volgende budgetten verantwoord: werving & selectie, secundaire arbeidsvoorwaarden, werkkostenregeling, functiewaarderingen, intern mobiliteitsbureau, arbozaken en organisatieontwikkeling.
- Onder F wordt o.a. verantwoord: overwerkvergoedingen, beloningsdifferentiatie, overige secundaire arbeidsvoorwaarden, stagiaires, WW-lasten en ZW-inkomsten.

Wat zijn de risico's?

(x €
1000
)

Risico	Majeure risico omschrijving	Beheersmaatregel	Weerstandsbehoefte			
			2022	2023	2024	2025
1	Tekort op salarissen i.v.m. raming max-1	Monitoren salaris-uitputting en gedurende het jaar tijdig bijstellen. Jaarlijks beoordelen handhaafbaarheid raming max-1 en zo nodig raming opwaarts bijstellen bij nieuwe begroting 2022	675	675	675	675
Totaal risicobedrag			675	675	675	675

Toelichting risico's

1.

Door het ramen van de salarislust op basis van max-1 (sinds begroting 2020) is er minder salaris/inhuurbudget beschikbaar van bijna € 515 duizend. Om de ramingen van de salarislust consistent te laten verlopen dient max-1 op alle functies toegepast te worden. Hierdoor kon het bedrag van de ruimtecreatie niet omlaag worden gebracht. Daarnaast is er om de gemeentelijke organisatie niet uit z'n voegen te laten groeien met als gevolg een toekomstige reorganisatie, sinds de begroting 2020 een taakstelling op de formatie opgenomen die jaarlijks met 2 fte (schaal 9) structureel oploopt. Hierdoor werd en wordt de organisatie verplicht jaarlijks kritisch te kijken naar de lucht binnen de formatie. Het bedrag dat met 2 fte schaal 9 gemoeid is bedraagt ca € 160 duizend. In de jaren 2015-2019 is er een overschot geweest op de personele lasten van de diverse afdelingen van respectievelijk € 341 duizend, € 183 duizend, € 519 duizend en € 401 duizend. Deze jaren had het overschot dus slechts 1x de omvang van de ingezette ruimtecreatie. Daarnaast blijkt in het invoeringsjaar 2020 dat we ondanks een tussentijdse bijraming afsloten met een tekort van € 327 duizend. Inmiddels zien we ook in 2021 na 1 kwartaal dat er enorme druk staat op het salarisbudget. Hierdoor lopen we een zeer hoog risico (100%) dat we te maken krijgen met een tekort op de salarisraming in de volle omvang. We kiezen daarom voor een kans-inschatting van zeer hoog (100%)

Communicatie

Wat willen we bereiken?

Het informeren van en communiceren met onze inwoners is de kerntaak op gebied van communicatie binnen de gemeente. Om dit te realiseren heeft het team communicatie zowel extern als intern gerichte taken. Extern naar onze inwoners, media en stakeholders. Intern betreft het de advisering en ondersteuning van de (beleids)afdelingen en het bestuur op het vlak van communicatie. De gemeente beschikt over diverse communicatiekanalen en communicatiemiddelen om zowel de interne als externe doelgroepen te bereiken. We streven ernaar om alle doelgroepen te informeren met het juiste advies, op de doelgroep toegesneden informatie door inzet van de juiste middelen binnen de mogelijkheden die we hebben.

Het vakgebied communicatie verandert voortdurend door de snelle ontwikkelingen in het medialandschap. Deze ontwikkelingen volgen we op de voet en waar dat van toepassing is passen we deze op Landgraafse schaal toe.

In 2020 heeft de focus hoofdzakelijk op crisiscommunicatie gelegen in verband met de covid-19 pandemie. In 2021 heeft dat ook nog flink wat capaciteit geleverd, maar zijn we toch weer meer terug kunnen gaan naar de reguliere taken. De laatste jaren zijn de taken op een aantal vlakken gegroeid. Met name op het vlak van de social media is veel ontwikkeld. We plaatsen meer content, analyseren alle reacties met behulp van Coosto en geven signalen naar afdelingen of portefeuillehouders indien er trends of belangrijke input uit de analyses komt. Doordat nieuws door alle social media in de samenleving veel sneller en via meer kanalen rond gaat, is de doorlooptijd van communicatie-activiteiten sneller geworden: er wordt sneller en vaker (re)actie vanuit de gemeente verwacht. Sinds 2020 wordt iedere twee weken een digitale nieuwsbrief gemaakt. En is de wekelijkse newsroom opgestart, om ervoor te zorgen dat alle afdelingen op de hoogte zijn van de signalen die vanuit onze burgers binnenkomen, zowel via KCC als via social media. Deze informatie kan vervolgens gebruikt worden om de informatievoorziening en dienstverlening aan onze burgers te verbeteren. De newsroom wordt voorbereid, begeleid en verwerkt door team communicatie. Daardoor is helder geworden dat er door het team meer opgepakt wordt/moet worden dan dat er capaciteit beschikbaar is. Bovendien heeft het bestuur de wens geuit om meer dan nu over de behaalde gemeentelijke successen te communiceren. Om te kunnen blijven voldoen aan huidige niveau plus het kunnen oppakken van extra taken, is meer formatie nodig. Vandaar dat er een ruimtevraag is ingediend om 1,3 fte aan het team toe te voegen. Dit betreft 0,7 fte structureel tekort voor het blijven uitvoeren van de huidige taken en 0,6 fte voor de aanvullende taken op het vlak van uitdragen van de successen per portefeuille. Dat betekent dat om het huidige niveau vast te kunnen houden dus ook de genoemde extra formatie nodig is. Mocht de raad geen formatie toe (kunnen of willen) kennen, dan betekent dit dat er taken geschrapt zullen gaan worden om workload en capaciteit terug in balans te brengen. Dat zal dan ook consequenties hebben voor de ambities ten aanzien van communicatie in de begroting.

Doelen

Doelen
1. Tijdige en complete informatieverstrekking naar inwoners, media en stakeholders
2. Landgraaf laat zich zien in de regio als gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is
3. Burgers voelen zich gehoord en geholpen

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Nr. Activiteiten
1.1 Input vanuit de vakafdelingen naar buiten brengen via de diverse kanalen.
2.1 Contacten onderhouden met pers/media.
2.2 Afdelingen en bestuur ondersteunen bij het signaleren van nieuwswaardige ontwikkelingen.
3.1 Webcare overdragen aan KCC
3.2 Signalen uit (de analyses van) de social media uitzetten naar de juiste betrokkenen ter afhandeling

Prestatie indicatoren voor 2022

Prestatie indicatoren voor 2022		Norm
1.1	Aantal abonnees op de digitale nieuwsbrief	> 2000
2.1	Gevoerde persgesprekken	> 20
3.1	Webcare is uitgerold en operationeel	Gereed in 2022

Wat mag het kosten?

x € 1.000

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A Lasten communicatie	81	69	69	69	69	69

Wat zijn de risico's?

In dit onderdeel zijn geen majeure risico's aanwezig.

Juridische zaken (inclusief privacy)

Wat willen we bereiken?

Juridische zaken omvat een scala aan werkzaamheden. De belangrijkste juridische werkzaamheden betreffen interne juridische advisering op alle gemeentelijke taakgebieden inclusief privacy en de afhandeling van bezwaren, beroepen, aansprakelijkstellingen, klachten, WOB-verzoeken en ingebrekestellingen.

In de gemeentelijke beleidsontwikkeling en het besluitvormingsproces zitten vele juridische componenten die we als gemeente kwalitatief goed geborgd willen hebben. Hierin wordt de organisatie ondersteund door het team juridische zaken. Daarnaast zorgt het team voor de tijdige behandeling en afhandeling van bezwaren en klachten. Tevens vertegenwoordigen zij de gemeente bij rechtszaken. Zowel de adviezen als de afgehandelde zaken dienen de rechterlijke toets te kunnen doorstaan.

We vinden het van belang te investeren op de bewustwording van een juridische toets aan de voorkant van een besluitvormingstraject om eventuele problemen in een later stadium te voorkomen. Hiertoe zal juridische zaken zich pro-actief profileren binnen de organisatie en meer aandacht gaan besteden aan ongevraagde advisering.

Privacy

De algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is vanaf 25 mei 2018 van toepassing op de gemeentelijke bedrijfsvoering. De jaren 2018 en 2019 hebben hoofdzakelijk in het teken gestaan van het implementeren van de AVG. In 2020 heeft een verschuiving plaats gevonden richting de beheerfase. Ter ondersteuning van de beheerfase is er een privacy managementsysteem (DPMS) ingericht waarmee de plan-do-act-check-cyclus wordt geborgd en dat tegelijkertijd bijdraagt aan de verbetering van het privacy-volwassenheidsniveau van de gemeente. 2021 is het eerste jaar geweest waarin het privacy managementsysteem is uitgerold. Het privacy managementsysteem heeft een repeterend karakter en het kan worden gezien als een instrument om inzichtelijk te maken dat de organisatie ieder jaar wat meer

volwassen of meer AVG-compliant wordt. Aan het eind van 2021 c.q. het begin van 2022 wordt de balans opgemaakt en dat vormt de basis voor het opstellen van een prioriteringsvoorstel voor het jaar 2022. Uiteindelijk wordt het prioriteringsvoorstel ter besluitvorming aangeboden aan de directie.

Omgevingsanalyse

Kengetal historische ontwikkeling	Bron	2017	2018	2019	2020
Aantal klachten	Juridisch jaarverslag	37	34	37	41
Aantal gegrond verklaarde klachten	Juridisch jaarverslag	9	9	10	11
Aantal ingediende bezwaren	Juridisch jaarverslag	59	129	116	87
Aantal afgehandelde bezwaren*	Juridisch jaarverslag	66	106	111	88
Aantal gegrond verklaarde bezwaren	Juridisch jaarverslag	10	4	4	11
Afhandeltermijn < 18 weken	Juridisch jaarverslag	59%	44%	35%	41%

* Het aantal afgehandelde bezwaren kan hoger zijn dan het aantal ingediende bezwaren door werkvoorraad uit het voorgaande jaar.

Doelen

Doelen
1. De gemeente neemt besluiten die waar nodig juridisch getoetst zijn.
2. De juridische procedures worden binnen de wettelijke termijn afgehandeld.
3. Bewustwording van juridische aspecten binnen de organisatie wordt vergroot.
4. De privacy is gewaarborgd (AVG).

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Nr. Activiteiten
1.1 Juridisch advies en ondersteuning adviezen leveren
2.1 Afhandelen van bezwaren etc. binnen de wettelijke termijn.
3.1 Pro-actief (ongevraagde) adviezen geven.
3.2 Kennis delen met collega's over Awb in sessies ten behoeve van de leergang bedrijfsvoering.
4.1 De geprioriteerde activiteiten op gebied van de data impact analyse worden uitgevoerd
4.2 In samenspraak met proceseigenaren een prioritering maken voor de maatregelen die op basis van het privacy managementsysteem moeten worden uitgevoerd.
4.3 De Functionaris voor gegevensbescherming (FG) controleert op de correctheid van de genomen maatregelen en houdt steekproefsgewijs toezicht op de wijze waarop bepaalde maatregelen in de praktijk worden uitgevoerd.

Prestatie indicatoren voor 2022

Prestatie indicatoren voor 2022		Norm
2.1	Afhandeling bezwaren < 18 weken	> 50%
3.1	Volledigheid contractenadministratie	> 80%
4.1	Uitvoering geprioriteerde activiteiten AVG 2022	100%
4.2	Uitgevoerde steekproeven door FG	5 uitgevoerde en gerapporteerde steekproeven

Wat mag het kosten?

x € 1.000

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A Saldo juridisch (A1-A2)	-96	-79	-79	-79	-79	-79
A1 Baten juridisch	13	0	0	0	0	0
A2 Lasten juridisch	109	79	79	79	79	79

Dit betreft met name proces- en advocaatkosten, vergoedingen leden commissie voor de bezwaarschriften, bijdrage nationale ombudsman, bijdrage Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC).

Wat zijn de risico's?

(x €
1000)

Risico	Majeure risico omschrijving	Beheersmaatregel	Weerstandsbehoefte			
			2022	2022	2022	2025
			2	3	4	
1	Bestuurlijke boete bij niet voldoen aan AVG	Sturen op afspraken inzake werken conform regelgeving AVG	60	60	60	60
		Totaal risicobedrag	60	60	60	60

Toelichting risico

1.

Op basis van jurisprudentie is de inschatting dat voor Landgraaf het maximale risico € 600 duizend is. In het kader van deze risico-inventarisatie laten we het oude bedrag van € 10 miljoen dus bewust los. Feitelijk is € 600 duizend het maximale risico waarbij de kans dat zich dit voor doet zeer klein wordt geacht.

Ontwikkeling van de informatievoorziening

Wat willen we bereiken?

Een veranderende samenleving vereist een gemeentelijke organisatie die slim kan inspelen op de vragen die daarmee samenhangen. Na eerst vooral overzetten van “de papieren wereld” zien we nu dat er een

eigenstandige digitale werkelijkheid aan het ontstaan is, met eigen spelregels en met eigen kansen, risico's en dilemma's

Koersend op een integrale informatiewet wordt vanuit o.a het VNG-meerjarenprogramma Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU 2020–2024) gestructureerd toegewerkt naar een basis met als leidend principe: collectief inspelen op nieuwe wetgeving, technologie en ontwikkelingen die alle gemeenten aangaan.

De verdere digitalisering van de informatievoorziening in de samenleving, technologie en wetenschap speelt een belangrijke rol. Steeds meer informatie wordt in verschillende digitale vormen, in verschillende bronnen en voor legio doeleinden opgeslagen, en slim gebruik maken van die data beïnvloedt onze manier van werken en organiseren. Om het potentieel van data en informatie te kunnen benutten zijn nieuwe ICT-oplossingen nodig om data te kunnen combineren, analyseren en visualiseren. Ook moet de data en de digitale infrastructuur veilig, betrouwbaar en duurzaam zijn.

De roep om transparantie en openbaarheid van bestuur is de afgelopen jaren sterker geworden. Als overheidsinformatie zich niet in goede, geordende en toegankelijke staat bevindt, wordt het problematisch om transparant te zijn over het overheidshandelen. Het wetsvoorstel Wet open overheid (Woo), de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), probeert daarom transparantie en openbaarheid meer te bevorderen en zal hierbij naar verwachting als katalysator gaan werken. De Woo zal, zoals het zich nu laat aanzien, in het 1e halfjaar 2022 in werking treden en heeft tot doel om overheden en semi-overheden transparanter te maken. Het belang van transparantie/openheid wordt landelijk zeker sinds begin van dit jaar ook breed onderkend, omdat het tevens een belangrijke voorwaarde is om de vertrouwensrelatie met burgers op peil te houden. De kern van de wet is dat overheidsorganisaties verplicht zijn om diverse categorieën documenten actief openbaar te maken. Ook wordt elk overheidslichaam verplicht om zijn opslag, beheer en verstrekking van gegevens –de zogenaamde informatiehuishouding– in een versneld tempo te verbeteren. Een goed werkende informatiehuishouding is namelijk essentieel voor een transparante overheid conform de Woo.

Ook de nieuwe Archiefwet 2021 zal als vervanger van de Archiefwet 1995 ervoor zorgen dat het digitale informatiebeheer volledig is toegespitst op het digitale tijdperk, gemakkelijker te begrijpen en toe te passen is. Hierbij zullen centrale begrippen van de huidige Archiefwet 1995, waaronder overbrenging, waardering, selectie en vernietiging alsmede goede, geordende en toegankelijke staat blijven bestaan. Daarnaast levert de Archiefwet de basiseisen voor een gezonde informatiehuishouding. De inwerkingtreding van de wet is vooralsnog voorzien in de zomer van 2022 of januari 2023.

Parallel aan de voorbereiding en implementatie van bovenstaande wet- en regelgeving wordt conform jaarplannen uitvoering gegeven aan de doorontwikkeling van de informatiehuishouding door de implementatie van het Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden (KIDO), het zaakgericht archiveren, de digitale toegankelijkheid en de verplichte maatregelen van de baseline informatiebeveiliging overheid (BIO).

Onderstaand wordt nog ingegaan op diverse aspecten van de informatiehuishouding.

Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden (KIDO)

Het doel van het kwaliteitssysteem is om het informatiebeheer structureel te verbeteren, en wel zodanig dat het informatiebeheer op termijn voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen. Informatiebeheer is de

inrichting en uitvoering van het opslaan, het bewaren en beheren, het ontsluiten of (actief) leveren, en waar nodig, het overdragen, verplaatsen, verwijderen of vernietigen van informatie. Een kwaliteitssysteem is het hulpmiddel om werkzaamheden te analyseren, uitkomsten te meten en verbetermogelijkheden te bepalen.

Zaakgericht archiveren

Vanuit de archiefwet is de gemeente verplicht de onder haar berustende archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren, alsmede zorg te dragen voor de vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden. Het digitaal werken stelt eisen aan de inrichting van de informatiesystemen. Voor de processen waarvoor geen processysteem (applicatie) beschikbaar is, vindt dit plaats via zaakgericht archiveren in ons centrale Document Management Systeem. Jaarlijks worden processen geselecteerd die daarop worden ingericht.

Digitale Toegankelijkheid

Vanuit het principe dat “ieder mens het recht heeft om te leven als ieder ander en mee te doen in de maatschappij” worden eisen gesteld aan de digitale voorzieningen, immers in onze samenleving kun je bijna niet meer zonder het internet en computers. Deze eisen zijn opgenomen in het tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid en gelden voor de websites en apps waarvoor onze gemeente verantwoordelijk en/of bij betrokken is. Gefaseerd wordt de informatiehuishouding daarop ingericht en aangepast.

Informatieveiligheid

100% veiligheid bestaat niet, doch met het implementeren van de verplichte BIO-maatregelen en het, middels de ENSIA, jaarlijks afleggen van verantwoording op specifieke terreinen van de informatiehuishouding wordt, op basis van risicoafweging, de digitale weerbaarheid structureel verhoogd. Hiervoor wordt jaarlijks het informatiebeveiligingsplan opgesteld en door de directie vastgesteld. De uitvoering daarvan wordt gemonitord via de bedrijfsvoeringsrapportage.

Jaarlijks wordt een planning gemaakt van uit te voeren activiteiten op de bovenstaande aspecten van de informatievoorziening waarvan de voortgang verder via de bedrijfsvoeringsrapportages als onderdeel van de PDCA-cyclus te volgen zijn.

De focus voor 2022 ligt vooral op het doorpakken op de ingeslagen weg met de digitalisering vanuit de basis op orde en daarnaast gefaseerd aansluiten op de nieuwe ontwikkelingen en het voldoen aan de aanstaande wet- en regelgeving. Het absorptievermogen van de organisatie is hiermee ook bereikt.

Het college heeft via de richtbudgetten de onderstaande 3 ruimtevragen ingediend:

- Datagedreven werken en sturen voor 2 pilots en de noodzakelijke ondersteuning en expertise (incidenteel 2022 € 27 duizend)
- Digitale toegankelijkheid voor het opstellen van de toegankelijkheidsverklaringen (structureel € 10 duizend)
- Informatieveiligheid om uitvoering te geven aan de VNG-resolutie informatieveiligheid waaronder structurele bewustwording (structureel € 10 duizend)

Doelen

Doelen

Om een betrouwbare, transparante en dienstbare gemeente te zijn is het van belang dat:

1. de kwaliteit en duurzaamheid van de informatie gegarandeerd wordt (nieuwe Archiefwet)
2. de informatiebeveiliging is duurzaam op orde (ENSIA en BIO)
3. de kwaliteit en transparant toegankelijkheid van de informatievoorziening is gegarandeerd (Woo)

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Nr. Activiteiten

Opm. ivm vertraging Archiefwet 2021 en ontwikkelingen Historisch Centrum Limburg (HCL) zijn de activiteiten 1.1 tm 1.3 uit 2021 doorgeschoven naar 2022

- 1- Adviseren en ondersteunen inzake informatiemanagement
3
- 1.1 Aansluiten op e-depot.
- 1.2 Aanwijzen en inregelen rol archivaris.
- 1.3 Inregelen consequenties verkorting overbrengingstermijn van 20 naar 10 jaar (activiteiten over periode van 3 jaar).
- 1.4 Uitvoeren jaarplan KIDO
- 2.1 Uitvoeren informatiebeveiligingsplan 2022.
- 3.1 Woo verder voorbereiden en zodra Woo van kracht is, in de vorm van een groeimodel gefaseerd uitvoering geven aan deze nieuwe wet. Niveau van huidige informatiehuishouding periodiek screenen in relatie tot de Woo
- 3.2 Verbeteringen van de informatiehuishouding via plan van aanpak prioriteren en effectueren. 2 Pilots datagestuurd werken uitvoeren

Prestatie indicatoren voor 2022

Prestatie indicatoren voor 2022		Norm
1.1	Aangesloten op e-depot	Eind 2023 gereed
1.3	Uitgevoerd archiefbeheer n.a.v. verkorte overbrengingstermijn	Eind 2024 gereed
1.4	Uitgevoerd jaarplan KIDO	Eind 2022 gereed
2.1	Uitgevoerd jaarplan informatiebeveiliging 2022	Eind 2022 gereed
2.2	Geactualiseerd ICT-plan	Eind 2022 gereed
3.1	1e fase implementatie Woo	Eind 2022 gereed
3.2	Plan van aanpak verbetering informatiehuishouding	Eind 2022 gereed

Wat mag het kosten?

x € 1.000

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A Saldo ICT (A1-A2)	-1.726	-2.203	-2.269	-2.287	-2.256	-2.278
A1 Baten ICT	419	469	505	507	507	507
A2 Lasten ICT	2.145	2.672	2.774	2.794	2.763	2.785

De stijging in 2021 t.o.v. 2020 zit voornamelijk in de bijdrage PIT die gebaseerd is op het nieuwe verrekenmodel, waarbij we in 2020 nog gedeeltelijk gecompenseerd zijn. Verder hebben we vanaf 2021 het applicatiebeheer bij PIT belegd en is de autonome ontwikkeling 2021 m.b.t. het ICT-plan in deze cijfers opgenomen.

Wat zijn de risico's?

(x € 1000)

Risico	Majeure risico omschrijving	Beheersmaatregel	Weerstandsbehoefte			
			2022	2023	2024	2025
1	Niet voldoen aan archiefwet en -regelgeving	Maatregelen KPI-jaarplan 2022	pm	pm	pm	pm
2	Niet (tijdig) implementeren Woo	Implementatieplan actieve openbaarmaking	67,50	67,50	67,50	67,50
		Totaal risicobedrag	67,50	67,50	67,50	67,50

Toelichting risico's

1.

Het onvoldoende borgen van de duurzaamheid van de informatievoorziening kan een grote impact hebben op de dienstverlening en de bedrijfsvoering. De kans op ingrijpen door de provincie en het risico op kostbare hersteloperaties nemen in dat geval toe.

2.

De impact van Woo op de gemeentelijke organisatie, interne processen en onze informatiehuishouding zal groot zijn. De kosten voor alle gemeenten worden door de VNG geschat op structureel € 42,1 miljoen per jaar en incidenteel € 121,9 miljoen (stand 2019). Samen met de koepels voor de provincie en de waterschappen heeft de VNG het rijk gevraagd deze kosten volledig te compenseren (brief aan minister BIZA dd. 7-1-2021 kenmerk 110597 EL). Uitgaande van de VNG-raming worden de kosten van de Woo voor de gemeente Landgraaf op basis van het aantal inwoners globaal ingeschat op structureel € 90 duizend per jaar en incidenteel op € 260 duizend. De ervaring leert dat een Rijkscompensatie van de kosten niet voor de hand ligt en 100% vergoeding een zeer hoge uitzondering is. Daarom wordt in de meerjarenraming van deze kadernota de rijksbijdrage op dit moment ingeschat op 50%, waarbij de vergoeding van de incidentele kosten over een periode van 5 jaar tot uitbetaling komt.

Planning & Control

Wat willen we bereiken?

Zwaartepunt van de planning en control zal in 2022 komen te liggen op de noodzakelijke ombuigingsoperatie. Een ombuigingsoperatie die ervoor moet zorgen dat de raad bij de kadernota 2023 voldoende ruimte creërende mogelijkheden heeft om de begroting weer structureel en reëel in evenwicht

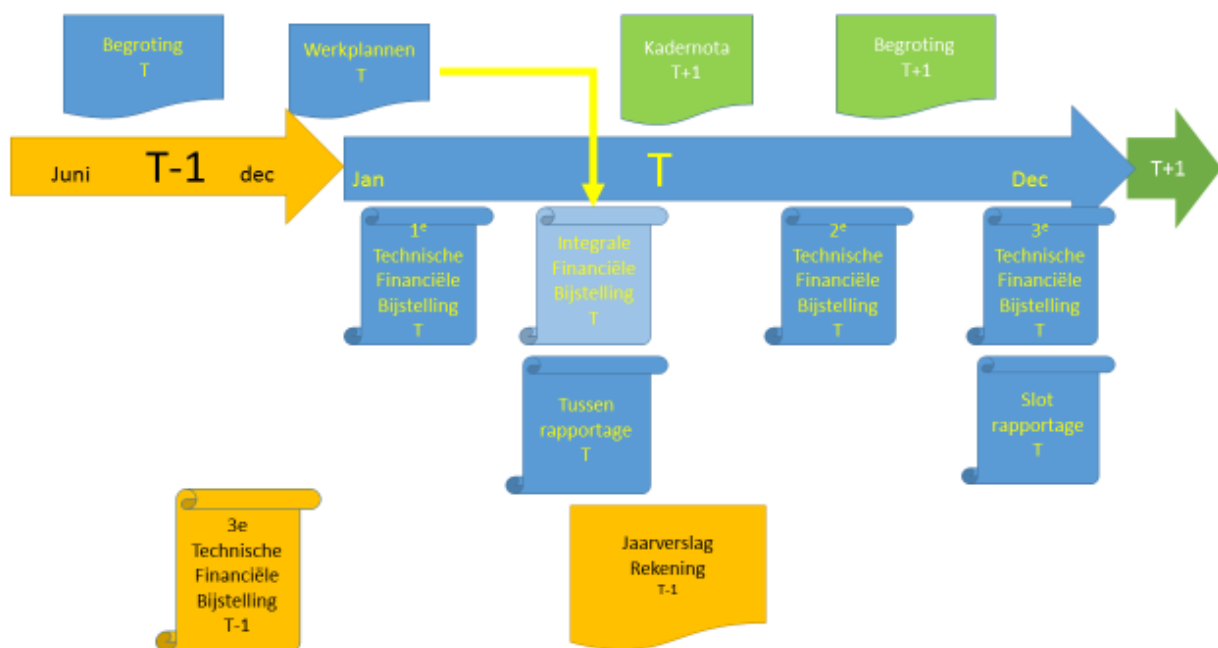
te brengen. We zullen hiervoor externe begeleidingscapaciteit moeten inzetten waarvoor in deze begroting alsnog incidenteel budget zal worden gevraagd.

Deze exercitie vraagt ook extra interne capaciteit. De externe capaciteit is nodig om de opgedane kennis bij andere gemeenten optimaal te benutten en om de eigen organisatie op onderdelen te ontlasten.

Gedacht wordt aan een eenmalig budget voor inhuur van ter hoogte van ca. € 100 duizend. Daarnaast heeft de raad ingestemd met het raadsvoorstel extra duurzaamheidsfonds, waarbij de leningenadministratie in eigen beheer wordt uitgevoerd. Dit noodzaakt tot structurele ophoging van de formatie financieel beheer met 0,5 fte (= € 40 duizend).

Zoals ook al in de begroting 2020 en 2021 aangegeven willen we uiterlijk in 2022 ons planning en control systeem volledig hebben gemoderniseerd. Het financieel kader is eind 2021 volledig geactualiseerd waarbij al grote stappen in 2020 zijn gezet. Een van de laatste stappen is het aanpassen van de P&C-ritmiek m.b.t. tussentijds bijstellen van de lopende begroting via tussen-, slot- en financiële bijstellingsrapportages.

Doel is de tussenrapportage direct te doen laten aansluiten op het werkplan proces. De tussenrapportage moet daartoe 2e kwartaal opgesteld worden zodat voor de zomer duidelijk is hoe wordt omgegaan met de uit het werkplanproces voortkomende knelpunten.

Onderdeel van de modernisering is ook de maximale uitnutting van het nieuwe PenC systeem Pepperflow (PP) dat in 2021 is aangeschaft ter vervanging van ons systeem Navigus. De implementatie van het systeem PP in 2021 is vooral gericht op de overdracht van kennis aan de 3 functioneel beheerders. De toepassings-opties van dit nieuwe systeem zijn echter dusdanig dat we geheel 2022 nodig zullen hebben om de mogelijkheden van dit systeem nagenoeg volledig uit te nutten. We proberen dit met eigen capaciteit van de functioneel beheerders te doen maar sluiten niet uit dat we ook hier toch enige externe capaciteit nodig zullen hebben omdat de PenC winkel wel gewoon open moet blijven en 2022 sowieso een bijzonder jaar

wordt vanwege de aan te zetten ombuigingsoperatie. Onderstaand de mijlpalen die we ons ten doel hebben gesteld m.b.t. de uitrol van Pepperflow.

	Kennisoverdracht
2021	Tussen-, Slot- en Jaarverslagrapportage Bedrijfsvoeringsrapportage
	Budgetrapporten
2022	Werkplannen Begroting + Begrotingsapp Vraag en Antwoord technische vragen
2023	Overige mogelijkheden

Voor wat betreft de modernisering van ons financieel systeem zal na het in de Cloud zetten van het financieel systeem, de implementatie van de scanstraat en de verdergaande automatisering van de betaalmodules in 2021 het jaar 2022 volledig in het teken staan van het operationeel maken van de nieuwe contractenmodule die onderdeel is van het financieel systeem. Dat zal dan uitstekend kunnen aansluiten bij de ombuigingsoperatie a.d.h.v. een zero based budget aanpak in samenhang met een analyse van de wettelijke ondergrenzen met name op het sociaal domein.

Daar waar we in 2021 zijn gestart met ons internbeheersingssysteem m.b.v. Key2Control zullen we hier in 2022 mee verder gaan. Uiteindelijke doel is een integraal beheersingssysteem met digitale monitoring en dossiervorming.

Doelen

Doelen
1. Een structureel en reëel meerjarig evenwicht 2022.
2. Een weerstandsvermogen dat over de gehele periode 2022-2025 groot genoeg is om de risico's af te kunnen dekken.
3. Repressief toezicht vanuit de provincie behouden voor de komende jaren.
4. Een planning en control systeem dat in 2022 is gemoderniseerd en afgestemd op de wensen en mogelijkheden van de hedendaagse tijd.
5. Kwetsbaarheid financiële functie is in 2022 opgelost.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Nr. Activiteiten	
1.1	Opstellen van de diverse planning en control producten
1.2	reguliere advisering en ondersteuning op financieel gebied
2.	Verdergaand uitrollen systeem Pepperflow
3.	Verdergaand implementeren modules rechtmatigheid key2control t.b.v. rechtmatigheidsverklaring.
4.	Doorvoeren ombuigingsoperatie 1e helft 2022.
5.	Optimaliseren Aan- en Afwezigheidssysteem (onder voorbehoud)
6.	Reguliere werkzaamheden i.h.k.v. salarisadministratie en de financiële administratie
7.	Uitvoeren doelmatigheidsonderzoek 213A op rekening-analyse 2016-2020

Wat mag het kosten?

x € 1.000

	Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
A	Saldo PenC	-66	-79	-81	-84	-82	-82
A1	Baten PenC	22	29	30	30	31	31
A2	Lasten PenC	88	108	111	114	113	113

De baten hebben betrekking op de Financieel administratieve werkzaamheden en de PSA-werkzaamheden die voor ISD-BOL en Het Gegevenshuis worden uitgevoerd. De lasten hebben betrekking op het geldmiddelenbeheer en de salarisadministratie.

Wat zijn de risico's?

(x €
1000
)

Risico	Majeure risico omschrijving	Beheersmaatregel	Weerstandsbehoefte			
			2022	2023	2024	2025
			2	3	4	
1	Onvoldoende capaciteit voor zelfstandig uitvoeren ombuigingsoperatie	Bij begroting 2022 alsnog extra budget vragen bij Raad (€100 duizend)	pm	pm	pm	pm
2	Onvoldoende capaciteit uitrollen mogelijkheden Pepperflow	Gefaseerd uitrollen mogelijkheden. Zo nodig extra budget voor inhuur vragen. Eerst echter eigen budget inzetten en anders meeliften op budget ombuiging.	pm	pm	pm	pm
3	Grijze capaciteitsgroei in duurzaamheidstrajecten (bank van lening)	Zekerstellen noodzakelijke formatie financieel beheer. Zonder capaciteit niet faciliteren	pm	pm	pm	pm
Totaal risicobedrag			0,00	0,00	0,00	0,00

Toelichting risico's

1.

De ombuigingsoperatie zal a.h.v. een ZBB-aanpak vormgegeven worden met een bijzondere focus op het

programma 6 Sociaal domein waarbij tevens gericht gekeken wordt naar de bovenwettelijke activiteiten die we uitvoeren. Omdat de winkel open moet blijven en we niet meer de back-up hebben van een senior-medewerker zal hiervoor extra externe capaciteit moeten komen.

2.

Pepperflow wordt stukje bij beetje uitgerold. De implementatie opzet is ook gebaseerd op kennisoverdracht "hoe werkt het systeem". Door 3x functioneel beheerder te laten opleiden zouden we voldoende capaciteit moeten hebben om dit zelfstandig te kunnen uitrollen.

3.

We zetten sinds jaar en dag al ca. 250–300 grijze uren capaciteit in bij financieel beheer voor het instandhouden van de zonnepanelenleningen (>500 klanten) en het duurzaamheidstraject 1 (ca. 40 klanten). Door structureel de urencapaciteit van een van de medewerkers aan te houden is dat gelukt. Dit is echter geen gezonde en houdbare situatie. Nu er een Duurzaamheids II traject komt is het onvermijdelijk om de "leningadministratie" capaciteit op te hogen. Te veel burgers steunen op de administratieve afhandeling van de lening door onze financiële administratie en alhoewel veel geautomatiseerd verloopt kosten het inrichten en de jaarlijkse mutaties a.g.v. sterven, scheiden, vervroegd aflossen, niet nakomen aflossingen de reeds genoemde tijd. Als er een nieuw duurzaamheidstraject in 2021 bij komt dan is "invulbare" extra formatie financieel beheer (schaal 9) absoluut noodzakelijk.

Huisvesting en services

Het ambtelijk apparaat van de gemeente Landgraaf is gehuisvest op de volgende 3 locaties:

- Sweelinckplein 1
- Voltastraat 22
- Marconistraat 13

Voor deze locaties, inclusief de deelnemers van het Burgerhoes, zorgen we voor een adequate reguliere interne dienstverlening. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan onze interne helpdesk, reprografie, catering, conciërge- en bodediensten.

Wat willen we bereiken?

Een efficiënte, effectieve en veilige werkomgeving voor alle medewerkers, met meer aandacht voor vitaliteit. Door het inzetten van modern meubilair wordt bewegen en het aannemen van een goede houding gestimuleerd.

Vanaf het jaar 2017 tot aan het moment van opstellen van deze paragraaf zijn 89 zit-sta bureaus geplaatst. Door de corona crisis en het thuiswerken, hebben we het verbeteren van de werkplekken onthoud gezet in 2020 en tot zover in 2021.

In april 2021 is een RI&E gemaakt gebaseerd op de Corona-situatie. De actiepunten die hieruit voortvloeien zullen zo veel mogelijk afgehandeld zijn in 2021.

Vanuit de Corona RI&E en het interne Corona beleid zullen we bekijken wat dit betekent voor huisvesting en de wijzigingen doorvoeren in het huisvestingsplan. Het verbeteren van de werkplekken zal hier onderdeel van uitmaken. Daarnaast zal thuiswerken integraal worden meegenomen in de benodigde wijzigingen. Er zijn verschillende varianten mogelijk waarop we zullen inspelen.

In 2018 is de laatste reguliere RI&E uitgevoerd. Alle knelpunten die facilitaire zaken raken, zijn opgelost. Afdeling BCZ is leidend in het laten uitvoeren van een nieuwe RI&E.

In juni 2019 zijn we begonnen met een energiescan. Sinds medio 2020 is het portaal in gebruik. Hierin kunnen we het energieverbruik monitoren, van alle aansluitingen van de bij Facilitair bedrijf in beheer zijnde gebouwen. Aan de hand van deze resultaten kunnen we op onverwacht energieverbruik anticiperen. Dit is een continu proces.

Doelen

Doelen
1. Duurzame huisvesting.
2. Voorkomen van uitval door goede Arbo-technische werkplekken voor alle medewerkers.

Wat gaan we daarvoor doen in 2022?

Nr	Activiteiten
1.1	Uitvoeren van het geactualiseerde MOP en MIP. Zie onderstaande acties voor de planning van 2022: - Inspectie en reparatie dak nieuwbouw - Inspectie en reparatie hang en sluitwerk politievleugel - Verwarmingsunit vervangen luchtgordijn hoofdentree - Klein jaarlijks onderhoud volgens planning - EEP: onderhoud + isoleren hoogste dak (vanuit MIP)
1.2	Reguliere advisering en ondersteuning op gebied van huisvesting
2.	Meer gebruik maken van innovatieve werkplekken waaronder zit\sta-bureaus.

Prestatie indicatoren voor 2022

Prestatie indicatoren voor 2022		Norm
1.	Acties MOP/MIP uitgevoerd	100%
2.	Vervangen huidig meubilair	45% werkplekken innovatief

Wat mag het kosten?

x € 1.000

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo Huisvesting & services (A+B)	-1.087	-1.204	-1.213	-1.223	-1.222	-1.268
A Saldo Huisvesting (A1-A2)	-515	-559	-571	-580	-584	-627
A1 Baten huisvesting	226	216	220	223	223	223
A2 Lasten huisvesting	741	775	791	803	807	850
B Saldo Services (excl.ICT) (B1-B2)	-572	-645	-642	-643	-638	-641
B1 Baten Facilitair	102	126	126	126	126	126
B2 Lasten Facilitair	674	771	768	769	764	767

Onder B worden de volgende posten verantwoord: kantoorverbruiksartikelen, telecommunicatie, inrichting, schoonmaak, catering, repro, archief, postverzorging en BHV. Met name op gebied van catering en reprografie zijn in 2020 minder lasten opgekomen. Dit kan gerelateerd worden aan het thuiswerken van het personeel dat hier invloed op heeft. Dat zal naar alle waarschijnlijkheid ook van invloed zijn op de uiteindelijke gerealiseerde cijfers eind 2021 (in tabel staan voor dat jaar de geraamde budgetten opgenomen).

Wat zijn de risico's?

(x €
1000
)

Risico	Majeure risico omschrijving	Beheersmaatregel	Weerstandsbehoefte			
			2022	2023	2024	2025
			2	3	4	
1	Uitval medewerkers door slechte houding en/of te weinig bewegen	Vervangen delen meubilair iom arbo-coördinator met als onderlegger het arbobeleidsplan.	pm	pm	pm	pm
2	Onvoldoende veiligheid en welzijn medewerkers	Uitvoeren RIE	pm	pm	pm	pm
Totaal risicobedrag						

Toelichting risico's

1.

Indien niet ingespeeld wordt op de vitaliteit van de medewerkers, waarbij beweging en het stimuleren van een goede houding belangrijk zijn, kan dit leiden tot meer uitval van medewerkers.

2.

Indien knelpunten die vanuit de RIE geconstateerd zijn niet opgelost worden, kan dit zorgen voor onvoldoende veiligheid en welzijn van de medewerkers.

2.2.3 Financiering

Algemeen

De uitgangspunten voor het financiële beleid, waaronder de financiering, zijn vastgelegd in de “Financiële Beheersverordening 2020” die de gemeenteraad heeft vastgesteld op 12 december 2019. Het college van burgemeester en wethouders heeft nadere uitvoeringsregels vastgesteld in de vorm van een “besluit beleidsregels publieke taak 2006”. Daarnaast heeft de gemeenteraad op 10 december 2020 de nota Financieringsbeleid 2021 vastgesteld. Deze nota vervangt het treasurystatuut uit 2017 in deze nota zijn de beleidsmatige uitgangspunten, doeleinden, organisatorische en financiële kaders, de informatievoorziening en de administratieve organisatie op het gebied van de financiering vastgelegd. Landgraaf hanteert als algemeen uitgangspunt een risicomijdend financieringsbeleid dat volledig binnen de kaders van de Wet Fido (financiering decentrale overheden) past.

In deze paragraaf worden de plannen voor de treasury- of financieringsfunctie aangegeven. Voornaamste uitgangspunt is het beheersen van risico's. Hiervoor worden in de Wet Fido twee kwalitatieve randvoorwaarden genoemd voor het financieringsbeleid:

- het aangaan en verstrekken van geldleningen en ook het verlenen van garanties is slechts toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak;
- tijdelijke uitzettingen en derivaten moeten een prudent karakter hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomsten door het lopen van overmatige risico's. Dit betekent onder meer ook dat bankieren niet is toegestaan.

Risico's genoemd in deze paragraaf, die zijn afgedekt door voorzieningen en risico's die geen direct financieel risico met zich meebrengen, komen niet terug in de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement.

Risicobeheer

Met risico's worden bedoeld renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's en debiteurenrisico's. Om het risico in algemene zin in te perken dient de uitvoering van de financieringsfunctie alleen de publieke taak. Op 12 september 2006 is daarom een “besluit beleidsregels publieke taak 2006” vastgesteld. Het beheersen van risico's komt tot uitdrukking via het gebruik van de instrumenten kasgeldlimiet en renterisiconorm. Beide instrumenten hebben tot doel het renterisico te begrenzen dat verbonden is aan de financiering door middel van korte en lange schuld.

Renterisico op vlottende schuld

Om het renterisico op de netto vlottende schuld te beheersen mogen gemeenten voor hun financieringsbehoefte niet onbeperkt kort geld aantrekken. Het aantrekken van kort geld is normaliter goedkoper dan lang geld, maar is ook sterker aan fluctuaties onderhevig.

De maximaal toegestane netto vlottende schuld wordt bepaald door de zgn. kasgeldlimiet.

Voor 2022 bedraagt de kasgeldlimiet voor Landgraaf:

- (a) Omvang van de programmabegroting per 1-1-2022: € 127.051.881
- (b) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage: 8,5 %

Toegestane kasgeldlimiet voor 2022 (a) x (b): € 10.799.410

De kasgeldlimiet wordt aan het begin van het dienstjaar vastgesteld en geldt voor het gehele jaar.

De gemiddelde netto vlottende schuld afgezet tegen de kasgeldlimiet bedroeg de afgelopen perioden:

bedragen x € 1.000

Periode	Gemiddelde netto vlottende schuld (– = overschot) (A)	Kasgeldlimiet (B)	Ruimte binnen de kasgeldlimiet (B–A)
1e kwartaal 2020	7.134	9.940	2.806
2e kwartaal 2020	3.020	9.940	6.920
3e kwartaal 2020	8.797	9.940	1.143
4e kwartaal 2020	13.331	9.940	–3.391
1e kwartaal 2021	20.404	9.891	–10.513
2e kwartaal 2021	15.259	9.891	–5.368

In de financieringsbehoefte wordt zoveel mogelijk voorzien door het aantrekken van kort geld omdat dit de goedkoopste financieringswijze is. Elk kwartaal toetsen we de werkelijke liquiditeitspositie aan de kasgeldlimiet. Als we de kasgeldlimiet gedurende twee achtereenvolgende kwartalen overschrijden melden we dit bij de provincie. Overschrijden we de kasgeldlimiet structureel dan moeten we via een plan van aanpak aantonen dat we de korte financiering terugbrengen binnen de norm van de kasgeldlimiet. Uit dit plan kan blijken dat de overschrijding maar tijdelijk is, zodat we de overschrijding zonder maatregelen kunnen oplossen. Is de overschrijding echter structureel dan zal dit moeten leiden tot het aflossen van kort geld c.q. het consolideren door middel van het aantrekken van vaste geldleningen.

In de begroting 2021 is ervan uitgegaan dat wij in de loop van 2021 een consolidatie zouden moeten doen voor vaste financiering van € 10 miljoen. Op grond van de actuele ontwikkelingen verwachten wij dat wij naast deze vaste financiering, nogmaals € 5 miljoen voor eind 2021 te moeten financieren.

Renterisico op vaste schuld

De renterisiconorm is bedoeld om het renterisico op de vaste schuld inzichtelijk te maken. We streven naar een zodanige opbouw van de leningenportefeuille dat we het renterisico op de vaste schuld als gevolg van renteaanpassingen en herfinanciering van leningen voldoende beperken door een zo groot mogelijke spreiding van het renterisico op de vaste schuld over de jaren. Daardoor werkt een wijziging in de rentestand vertragend door op de rentelasten en rentebaten in enig jaar.

Voor het bepalen van het renterisico zijn twee variabelen van belang, n.l. de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen van vaste schuld samen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Uit de navolgende berekening blijkt, dat Landgraaf ten aanzien van het renterisico – ook in meerjaren-perspectief – ruimschoots binnen de wettelijk vastgestelde norm blijft.

bedragen x € 1.000

Berekening renterisico op vaste schuld	2022	2023	2024	2025
1. renteherziening op huidige vaste schuld	0	0	0	0
2. aflossingen op huidige vaste schuld	1.420	1.372	1.161	1.168
3. renterisico op vaste schuld (1+2)	1.420	1.372	1.161	1.168
<i>Berekening renterisiconorm</i>				
4a begrotingstotaal per 1 januari	127.052	123.894	123.678	125.314
4b bij ministeriële regeling vastgesteld %	20	20	20	20
4. renterisiconorm (4a*4b/100)	25.410	24.779	24.736	25.063
<i>* Toets renterisiconorm</i>				
3. renterisico op vaste schuld	1.420	1.372	1.161	1.168
4. renterisiconorm	25.410	24.779	24.736	25.063
5. ruimte onder renterisiconorm (4-3)	23.990	23.407	23.575	23.895

Kredietrisico's

Dit betreft de risico's op een waardedaling van verstrekte kredieten ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij. Om deze risico's te beperken worden leningen en garanties alleen verstrekt aan organisaties die voldoen aan de "uitvoeringsregels publieke taak ten behoeve van het verstrekken van leningen en garanties door de gemeente Landgraaf". In het navolgende overzicht zijn de verstrekte geldleningen weergegeven.

bedragen in €

Omschrijving verstrekte geldlening	Rente %	Boekwaarde 1-1-2022	Nieuw verstrekt	Aflossing 2022	Boekwaarde 31-12-2022	Jaar laatste aflossing
Geldlening SVN	1,00%	9.375		938	8.438	2031
Geldlening tennisvereniging UoW	1,00%	27.839		2.228	25.611	2032
Sociale Krediet- en Schuldhelpverlening	-	59.999			59.999	aflossingsvrij
Geldleningen Zonnepanelen Landgraaf	2,12%	2.272.888		227.312	2.045.576	2030
Geldleningen Zonnepanelen Parkstad	1,50%	4.331.752	713.276	415.563	4.629.465	2032
Geldleningen Energie Spaargarantie	1,00%	56.128		4.426	51.703	2032
Geldleningen Duurzaam Klimaat Fonds	1,00%	346.645		25.102	321.543	2034
Geldlening Stichting Slot Schaesberg	1,50%	588.000			588.000	uitgesteld
Geldlening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg	4,00%	89.172	36.000		125.172	2035
Aandeelhouderslening Enexis Holding NV	2,15%	2.038.319			2.038.319	2035
Geldlening Sportbedrijf Landgraaf BV	1,00%	88.000	0	8.800	79.200	2031
Totaal		9.908.118	749.276	684.368	9.973.026	

In 2021 heeft de raad in de raadsvergadering van 16 juni het raadsvoorstel 52 vastgesteld, waarbij toestemming is verleend voor het verstrekken van een lening van € 200.000 aan FC Landgraaf. Tijdens de raadsvergadering heeft de raad te kennen gegeven de mogelijkheid te willen onderzoeken om het bouwkrediet te verhogen i.p.v. het verstrekken van een lening, vanwege de indexatie van de kosten van de bouw na het meerjarig uitstel. Van de lening is op het moment van opmaken van de begroting nog geen gebruik gemaakt en derhalve is deze lening nog niet verwerkt in bovenstaand schema.

- In 2015 heeft de fanfare Eendracht een geldlening verstrekt aan voetbalvereniging SVN. In het kader van het accommodatieplan Landgraaf is deze lening in 2016 aan de gemeente gecedeerd. Het raadsbesluit accommodatieplan is door de gemeenteraad vastgesteld op 4 november 2015.
- De geldlening aan de tennisvereniging Ubach over Worms is in 2018 verstrekt voor de aanschaf van energiebesparende LED-verlichting. De lening wordt in 15 jaar afgelost met een rentepercentage
- De sociale krediet- en schuldhelpverlening betreft een in 2005 verstrekte achtergestelde lening aan de Kredietbank Limburg in verband met deelname aan de Gemeenschappelijke Regeling Sociale Kredietverlening en een aanvullende lening hiervoor in 2010. In 2011, 2012, 2014 en 2015 is op deze

lening afgelost.

- In 2015 heeft de gemeente Landgraaf een project “zonnepanelen” gestart. Doel is om alle burgers de gelegenheid te bieden om zonnepanelen aan te schaffen. Voor de financiering verstrekt de gemeente leningen aan de burgers met een looptijd van 15 jaar die moeten worden afgelost in maandelijkse termijnen.
- In 2017 is het zonnepanelenproject Parkstad gestart. In navolging van het Landgraafse project worden leningen aan burgers verstrekt voor de aanschaf van een zonnepaneleninstallatie. De looptijd van de lening bedraagt 15 jaar.
- In 2017 is ook het energie spaargarantieproject opgestart. Burgers kunnen een lening aantrekken van 15 jaar. Doel van het project is om woonhuizen energiezuiniger te maken.
- In 2019 is het duurzaamklimaatfonds opgestart. Burgers kunnen zelf energiebesparende maatregelen, inclusief zonnepanelen, laten uitvoeren en hiervoor een lening aanvragen.
- Naar aanleiding van het businessplan Slot Schaesberg 2018–2026 is in 2019 besloten een achtergestelde lening met een uitgestelde aflossingsverplichting aan te gaan met de Stichting Landgoed Slot Schaesberg.
- Op 19 februari 2020 heeft de raad ingestemd met deelname in de Woonwijzerwinkel BV en het verstrekken van marktconforme leningen gedurende de eerste vijf jaren voor in totaal € 179.172.

De geldlening heeft een looptijd van 15 jaar, de aflossing is lineair beginnende op 31 december 2025 en de rente bedraagt 4% per jaar.

- Op 25 juni 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met het verstrekken van een hybride converteerbare aandeelhouderslening aan Enexis Holding NV voor het versterken van het eigen vermogen van Enexis ten behoeve van investeringen voor de uitvoering van het Klimaatakkoord.

De looptijd is 60 jaar tegen een rentepercentage van 2,15 %, met een rentevaste periode van 10 jaar.

- Op 28 januari 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met het verstrekken van een geldlening aan het Sportbedrijf Landgraaf BV. De geldlening heeft een looptijd van 10 jaar, de aflossing is lineair en bedraagt € 8.800 per jaar beginnende op 28 januari 2022 en de rente bedraagt 1% per jaar.

Liquiditeitsrisico's

Dit betreft de risico's van mogelijke wijzigingen in de meerjaren-liquiditeitenplanning waardoor renteresultaten kunnen afwijken van de verwachtingen. De verwachte financieringsbehoefte voor 2022–2025 baseren we op de meerjaren-liquiditeitenplanning. Deze liquiditeitenplanning wordt periodiek geactualiseerd zodat tijdig op de te verwachten financieringsbehoefte kan worden geanticipeerd. In de meerjarenbegroting wordt voor zover nodig rekening gehouden met het aantrekken van nieuwe vaste financieringsmiddelen en de rentelasten van deze financieringsmiddelen. Volgens die meerjaren-liquiditeitenplanning schatten wij de behoefte aan liquiditeiten als volgt in:

bedragen x € 1.000

Jaar	gemiddelde fin.behoefte	Max. limiet kort geld	Verwachte consolidatie nieuw lang geld	Gemiddelde fin. met kort geld
2022	12.938	10.000	15.000	-2.062
2023	14.219	10.000	10.000	4.219
2024	18.204	10.000		18.204
2025	17.843	10.000		17.843

In de financieringsbehoefte wordt zoveel mogelijk voorzien door het aantrekken van kort geld tot maximaal de kasgeldlimiet. Uitgangspunt is dat wij gemiddeld 80% van de kasgeldlimiet ook daadwerkelijk benutten en dus hiervoor rentelasten verschuldigd zijn. De structurele overschrijding noodzaakt ons om in 2022 verder te consolideren en een nieuwe vaste geldlening van € 15 miljoen aan te trekken in 2022 en € 10 miljoen in 2023. Op deze wijze kan het volgende schema worden opgesteld voor de gecalculeerde en toegerekende rentelasten en het renteresultaat in 2022–2025 overeenkomstig artikel 13 van het besluit Begroting en verantwoording (BBV):

bedragen
in €

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
A. Externe rentelasten				
1. Korte termijn financiering	15.000	15.000	15.000	15.000
2. Lange termijn financiering	309.285	401.033	422.608	394.713
Totaal externe rentelasten	324.285	416.033	437.608	409.713
B. Externe rentebaten				
	–	–	–	–
	198.631	192.705	185.757	176.335
Totaal door te rekenen externe rente	125.654	223.328	251.851	233.378
C. 1. Rente die doorberekend moet worden aan de grondexploitatie	0	0	0	0
2. Rente projectfinanciering die aan taakvelden wordt toegerekend	–69.366	–62.693	–56.266	–49.445
Saldo door te rekenen externe rente	–69.366	–62.693	–56.266	–49.445
D. 1. Rente over eigen vermogen	0	0	0	0
2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	0	0	0
De aan taakvelden toe te rekenen rente	56.288	160.635	195.585	183.933
E. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0	0	0	0
F. Renteresultaat op het taakveld treasury	56.288	160.635	195.585	183.933
Berekend renteomslag percentage	0,054%	0,156%	0,199%	0,195%
Toegepast renteomslag percentage	0,000%	0,000%	0,000%	0,000%

Koersrisico's

Dit betreft het risico dat de financiële activa van de gemeente in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. De financiële vlottende activa van de gemeente omvatten rekening–courant gelden en eventueel daggelden en deposito's. De vaste financiële activa bestaan enerzijds uit aandelenbezit en deelnames in gemeenschappelijke regelingen en anderzijds uit aan derden verstrekte leningen. Onderstaand overzicht bevat de boekwaarden per 1–1–2020 van het aandelenkapitaal van de gemeente.

bedragen in €

Omschrijving	Aantal aandelen	Boekwaarde 1-1-2022
1. NV Bank Nederlandse Gemeenten	41.301	103.253
2. Bodemzorg Limburg BV	1.000	454
3. Enexis Holding NV	610.198	610.198
4. IBA Parkstad BV	1	1
5. NV Reinigingdienst RD4	3.766	17.089
6a. CSV Amsterdam BV (voorheen Claim Staat Vennootschap BV)	82	82
6b. Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	1	1
7. NV Waterleidingbedrijf Limburg	13	58.991
8. WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	2.828	2.828
9. Sportbedrijf Landgraaf BV	100	10.000
Totaal		802.897

De aandelen zijn opgenomen tegen verkrijgingsprijs. Omdat er geen sprake is van op de beurs verhandelbare aandelen is het koersrisico beperkt tot een eventuele noodzakelijke afwaardering van de boekwaarde.

Bij de verkoop van het aandelenbezit Essent NV in 2009 is Landgraaf, samen met de overige aandeelhouders, ook aandeelhouder geworden van een reeks van nieuwe (tijdelijke) rechtspersonen. Momenteel zijn dit nog de CSV Amsterdam B.V. en Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. Deze tijdelijke BV's (de zogenaamde Special Purpose Vehicles) kunnen worden geliquideerd, omdat ze hun doelstellingen hebben gerealiseerd. De verwachting is dat in 2022 beide BV's geliquideerd zijn. Uiteindelijk zal alleen Enexis Holding NV vanuit de verkoop Essent nog resteren.

Debiteurenrisico's

Dit betreft het risico dat we vorderingen op debiteuren niet kunnen innen en dus moeten afboeken. De gemeente kent duidelijk vastgelegde en vastgestelde invorderingsmaatregelen. Voor vorderingen die we, ook na aanmaning en ingebrekestelling, niet via het minnelijke traject kunnen innen, starten we een dwanginvorderingstraject. Publiekrechtelijke vorderingen (leges, marktgelden en lijkbezorgingsrechten) stellen wij in handen van de belastingdeurwaarder van BsGW. Civielrechtelijke vorderingen stellen wij in handen van een gerechtsdeurwaarder. Ter afdekking van mogelijke oninbare vorderingen hebben we een voorziening gecreëerd. Jaarlijks beoordelen we de debiteuren opnieuw en passen we de voorziening indien nodig aan. In de (meerjaren) begroting hebben we een structurele storting in de voorziening dubieuze debiteuren opgenomen.

Met betrekking tot de debiteuren Sociale Zaken vinden er bestandanalyses per debiteurengroep plaats en is een voorziening gecreëerd voor dubieuze debiteuren. Jaarlijks beoordelen we of de voorziening toereikend is om toekomstige oninbaarheid van vorderingen op te kunnen vangen.

Leningenportefeuille

Jaarlijks lichten we het gehele leningenbestand door op mogelijkheden tot vervroegde aflossing of herfinanciering tegen lagere rente. Afhankelijk van de aflossingsmogelijkheden van een lening, de rente van de bestaande lening, de boete bij vervroegde aflossing, de verwachte rente van een nieuwe lening bij herfinanciering en de ingeschatte financieringsbehoefte besluiten we een lening al dan niet vervroegd af te lossen of te herfinancieren. Het verwachte verloop van het leningenbestand is als volgt:

bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 1-1-2022	Opname in 2022	Reguliere aflossing in 2022	Vervroegde aflossing in 2021	Boekwaarde 31-12-2022
Leningen o/g gemeente	26.736	15.000	1.920	0	39.816
Totaal gemeentelijke vaste financiering	26.736	15.000	1.920	0	39.816

In 2022 zijn er voor het huidige leningenbestand geen extra aflossingsmogelijkheden terwijl er ook geen renteherzieningen plaatsvinden. Op grond van de geactualiseerde liquiditeitenplanning is in 2022 sprake van een toenemende liquiditeitsbehoefte, m.n. veroorzaakt door voorgenomen investeringen en de inzet van reserves. In de begroting 2022 is rekening gehouden met het aantrekken van nieuwe vaste geldlening van € 15 miljoen.

Kasbeheer

Dit betreft het beheer van saldi en liquiditeiten voor een periode korter dan één jaar. In overeenstemming met de bepalingen van de nota financieringsbeleid worden de volgende uitgangspunten en limieten gehanteerd:

- de kasgeldlimiet wordt niet overschreden;
- de toegestane korte termijnproducten zijn: rekening-courantkrediet, daggeld en kasgeldleningen;
- vastgestelde kredietlimieten op de diverse rekening-courantrekeningen;
- renteoptimalisering door compensatie bij de rekeningen bij de BNG.

Als uitgangspunt geldt verder, dat zoveel mogelijk het contante geldverkeer wordt beperkt en de elektronische betaalvormen worden gestimuleerd. Voor het beheer van de financiële middelen houdt de gemeente Landgraaf een rekening-courant aan bij de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten en de Rabobank.

De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) fungeert als huisbank. De gemeente verricht haar betalingsverkeer volledig via elektronisch bankieren bij de BNG.

*Economische verwachtingen **

Hoewel de Covid-19 pandemie (coronacrisis) bij het opmaken van deze begroting nog niet is bedwongen, is het Centraal Planbureau (CPB) optimistisch in de tekenen van het herstel nu het aantal besmettingen afneemt en de vaccinatiegraad toeneemt. De economie herstelt veerkrachtig, maar onzekerheid over Corona blijft. Conform de juni-raming van het CPB zal de economie in 2021 in 2022 groeien met 3% per jaar. In de raming van augustus is de groei voor 2021 zelfs bijgesteld naar 4%. De werkloosheid zal licht oplopen tot 3,6% in 2022 na het wegvallen van de steunmaatregelen. Daarmee blijft sprake van krapte op de arbeidsmarkt. De augustusraming vormt voor het (demissionaire) kabinet het startpunt voor de afrondende besluitvorming over de begroting 2022.

Actualisatie verkenning middellange termijn 2022-2025

Naast de juni-raming 2021 is tevens de actualisatie van de middellange termijnverkenning gepubliceerd. Deze kan worden gebruikt voor de doorrekening van het regeerakkoord. Het bbp-niveau komt in 2025 weliswaar 1,5% lager uit dan voor de coronacrisis werd voorzien, maar dat is gunstiger dan het negatieve effect van 3% waar eerder van werd uitgegaan. De permanente schade van de Covid-19 pandemie blijft dus naar verwachting beperkt. Het lager niveau komt vooral door een zwakkere trendmatige stijging van de arbeidsproductiviteit als gevolg van gemiste investeringen door de coronarecessie. Het effect is bijgesteld gezien de recente economische ontwikkeling, de gunstigere vooruitzichten voor de korte termijn en nieuwe analyses over de structurele effecten van de corona-uitbraak, waaronder die van het IMF en OESO. De economie toont momenteel opnieuw grote veerkracht na de versoepeling van de lockdownmaatregelen, wat een kleinere permanente schade aannemelijk maakt. Ook de aanhoudende gematigde werkloosheidsontwikkeling en het lage aantal faillissementen wijzen op beperkte permanente schade.

* De economische verwachtingen zijn gebaseerd op de publicatie van het CPB in juni en augustus 2021.

Rentevisie en 1% Rente-indicator

Het monetaire beleid van de ECB blijft zeer ruim. De lange rentetarieven lopen weliswaar een fractie op, maar blijven desondanks op een zeer laag niveau. Het leningenbestand van de gemeente bevat geen leningen waarvoor in de restant looptijden nog een renteherziening moet plaatsvinden. Voor het aantrekken van nieuwe vaste leningen is uitgegaan van lineaire leningen met een looptijd van 20 jaar en een renteniveau van 1,5 %. Een stijging van het renteniveau met 1% heeft de volgende gevolgen in de meerjarenbegroting voor de rentelasten, uitgaande van eenzelfde financieringsbehoefte:

bedragen x € 1.000

Jaar	Volume nieuwe leningen	1% extra rentelast	Budgettaire last begrotingsjaar *
2022	15.000	150	75
2023	10.000	100	98
2024			236
2025			224

* Voor de rentelast in de begroting gaan wij uit van een half jaar rentelasten in het jaar dat wij de lening aangaan

EMU-saldo

Sinds Nederland deel uitmaakt van de Economische en Monetaire Unie (EMU) wordt voor het begrotingssaldo een definitie gebruikt die binnen de gehele EMU hetzelfde is, namelijk het EMU-saldo. Met het EMU-saldo wordt het saldo van inkomsten en uitgaven van de totale overheid bedoeld. In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag zijn. Het BBP is de totale (gelds-)waarde van alle in een land geproduceerde goederen (en diensten) gedurende een bepaalde periode (meestal een jaar).

Het EMU-saldo is gebaseerd op kasbasis. Omdat de sturing op basis van het baten- en lastenstelsel geschiedt, krijgt het EMU-saldo niet de aandacht in de begrotings- en verantwoordingscyclus die nodig wordt geacht. Voor gemeenten is het van belang te weten of de individuele referentiewaarden van het EMU-saldo die voor de individuele gemeenten berekend zijn, meerjarig overschreden worden. Omdat het consequenties heeft als de macronorm overschreden wordt, is het voor individuele overheden van belang om meerjarig op de individuele referentiewaarden te sturen.

Landelijk is bepaald dat het gezamenlijk aandeel van gemeenten, provincies en waterschappen in het landelijk EMU-tekort (van 3 %) maximaal 0,4 % van het BBP mag bedragen. Momenteel bekijkt de minister van Financiën of de referentiewaarde van 0,4% verder verlaagd kan worden naar 0,3%. Omdat gemeenten (nog) niet afgerekend worden bij overschrijding de referentiewaarde worden vanaf 2016 geen individuele referentiewaarden per gemeenten berekend. Wel is het mogelijk ons EMU-saldo aan de hand van de begroting te berekenen. Voorheen gebeurde dat door middel van de zgn. EMU-enquête. Vanaf het begrotingsjaar 2017 schrijft het nieuwe BBV voor dat de gemeente een geprognosticeerde balans moet opstellen en hieruit in vergelijking tot de beginbalans van het jaar het EMU-saldo dienen af te leiden. De gehanteerde berekeningswijze sluit aan bij de controle zoals het CBS c.q. het ministerie van Financiën zal uitvoeren na inlevering van de IV3-rapportage.

Uit de berekening zoals opgenomen in de hiernavolgende geprognosticeerde balans blijkt dat we voor 2022 tot en met 2024 een EMU-tekort verwachten en voor 2025 een overschot.

bedragen

x €

Ontwikkeling EMU-saldo	EMU-mutatie 2022	EMU-mutatie 2023	EMU-mutatie 2024	EMU-mutatie 2025
Mutaties activa	0	0	0	0
Mutaties passiva	18.560.354	12.185.742	1.300.209	-8.910.549
Ontwikkeling EMU-saldo	-18.560.354	-12.185.742	-1.300.209	8.910.549

* Voor de rentelast in de begroting gaan wij uit van een half jaar
rentelasten in het jaar dat wij de lening aangaan

Geprognotiseerde balans

ACTIVA	Saldo	Mutatie	Saldo	Mutatie	Saldo	Mutatie	Saldo	Mutatie	Saldo	EMU- mutatie	EMU- mutatie	EMU- mutatie	EMU- mutatie
	01-01- 2022	2022	31-12- 2022	2023	31-12- 2023	2024	31-12- 2024	2025	31-12- 2025	2022	2023	2024	2025
1 VASTE ACTIVA													
Kosten sluiten geldleningen / disagio	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Bijdragen aan activa van derden	43.622	-6.232	37.390	-6.232	31.158	-6.232	24.927	-6.232	18.695				
Immateriële vaste activa	43.622	-6.232	37.390	-6.232	31.158	-6.232	24.927	-6.232	18.695				
Gronden en terreinen	3.571.976	0	3.571.976	0	3.571.976	0	3.571.976	0	3.571.976				
Woonruimten	184.479	-14.191	170.288	-	156.097	-	141.907	-14.191	127.716				
				14.191		14.191							
Bedrijfsgebouwen	32.604.53	-	30.789.99	-	29.223.30	-	27.719.50	-	26.167.21				
	3	1.814.53	9	1.566.6	4	1.503.7	4	1.552.291	3				
		5		95		99							
Grond-, weg- en waterbouwkundig e werken	62.339.93	9.317.51	71.657.45	7.598.5	79.256.02	7.010.9	86.266.92	3.503.594	89.770.52				
	6	4	0	74	4	05	9		3				
Vervoermiddelen	829.883	-34.882	795.001	-	641.212	41.611	682.823	-181.703	501.120				
				153.78									
				9									

Machines, apparaten en installaties	6.856.559	– 6.586.951	– 6.080.335	– 5.513.360	–505.487	5.007.873				
		269.608	506.61	566.97						
			6	5						
Overige materiële activa	4.144.920	19.214	4.164.134	– 3.835.322	– 3.447.054	–334.330	3.112.723			
			328.81	388.26						
			2	8						
Materiële vaste activa	110.532.2	7.203.51	117.735.7	5.028.4	122.764.2	4.579.2	127.343.5	915.592	128.259.1	
	85	3	98	72	70	82	52		43	
Kapitaalverstrekkingen aan:										
a.	Deelnemingen	623.109	0	623.109	0	623.109	0	623.109	0	623.109
b.	Gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c.	Overige verbonden partijen	179.787	0	179.787	0	179.787	0	179.787	0	179.787
Leningen verstrekt aan:										
a.	Woningbouwcorporaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b.	Deelnemingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c.	Overige verbonden partijen	2.038.319	0	2.038.319	0	2.038.319	0	2.038.319	0	2.038.319
Overige langlopende leningen:										
a.	Verstrekt aan openbare lichamen	59.999	0	59.999	0	59.999	0	59.999	0	59.999
b.	Overige langlopende leningen	7.801.000	64.907	7.865.907	– 7.196.127	– 6.516.732	–737.127	5.779.605		
				669.78	679.39					
				0	5					

ACTIVA		Saldo	Mutatie	Saldo	Mutatie	Saldo	Mutatie	Saldo	Mutatie	Saldo	EMU- mutatie	EMU- mutatie	EMU- mutatie	EMU- mutatie
		01-01- 2022	2022	31-12- 2022	2023	31-12- 2023	2024	31-12- 2024	2025	31-12- 2025	2022	2023	2024	2025
Overige langlopende uitzettingen met een looptijd van langer dan 1 jaar:														
a.	Uitzettingen in 's Rijks schatkist	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
b.	Uitzettingen in Nederlands schuldpapier	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
c.	Overige uitzettingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Financiële vaste activa		10.702.213	64.907	10.767.121	- 669.780	- 10.097.341	- 9.417.946	- 737.127	8.680.818					
TOTAAL VASTE ACTIVA		121.278.120	7.262.189	128.540.309	4.352.460	132.892.769	3.893.655	136.786.424	172.233	136.958.657				
2 VLOTTENDE ACTIVA														

	0	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0
Grond- en hulpstoffen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onderhanden werk	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gereed produkt	27.539	0	27.539	0	27.539	0	27.539	0	27.539
Vooruitbetalingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vorraden	27.539	0	27.539	0	27.539	0	27.539	0	27.539
 Vlottende voderingen op openbare lichamen	 10.605.81 5	 0	 10.605.81 5	 0	 10.605.81 5	 0	 10.605.81 5	 0	 10.605.81 5
 Kasgeldleningen uitgeleend geld:									
a.	Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	0	0	0	0	0	0	0	0
b.	Overige vertrekte kasgeldleningen	0	0	0	0	0	0	0	0
 Rekening courant met Rijk	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rekening courant niet financiële instellingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
 Overige vorderingen	 2.706.320	 0	 2.706.320	 0	 2.706.320	 0	 2.706.320	 0	 2.706.320

ACTIVA		Saldo	Mutatie	Saldo	Mutatie	Saldo	Mutatie	Saldo	Mutatie	Saldo	EMU- mutatie	EMU- mutatie	EMU- mutatie	EMU- mutatie
		01-01- 2022	2022	31-12- 2022	2023	31-12- 2023	2024	31-12- 2024	2025	31-12- 2025	2022	2023	2024	2025
Overige uitzettingen met een looptijd van korter dan 1 jaar:														
a.	Uitzettingen in 's Rijks schatkist	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
b.	Uitzetting in Nederlands schuldpapier	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
c.	Overige uitzettingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		13.312.13 6	0	13.312.13 6	0	13.312.13 6	0	13.312.13 6	0	13.312.13 6				
Liquide middelen		8.288	0	8.288	0	8.288	0	8.288	0	8.288	0	0	0	0,00
Liquide middelen		8.288	0	8.288	0	8.288	0	8.288	0	8.288				
Nog te ontvangen bijdragen van de EU		0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk		57.545	0	57.545	0	57.545	0	57.545	0	57.545				

Nog te ontvangen
bijdragen van de

overige overheid

5.581.648 0 5.581.648 0 5.581.648 0 5.581.648 0 5.581.648

Overige

583.754 0 583.754 0 583.754 0 583.754 0 583.754

overlopende
activa

**Overlopende
activa**

6.222.947 0 6.222.947 0 6.222.947 0 6.222.947 0 6.222.947

TOTAAL

VLOTTENDE

ACTIVA

19.570.91 0 19.570.91 0 19.570.91 0 19.570.91 0 19.570.91
0 0 0 0 0

TOTAAL ACTIVA

140.849.0 7.262.18 148.111.2 4.352.4 152.463.6 3.893.6 156.357.3 172.233 156.529.5 0 0 0 0
30 9 19 60 79 55 34 66

PASSIVA

Saldo

Mutatie

Saldo

Mutatie

Saldo

Mutatie

Saldo

Mutatie

Saldo

**EMU-
mutatie**

**EMU-
mutatie**

**EMU-
mutatie**

**EMU-
mutatie**

01-01-
2022

2022

31-12-
2022

2023

31-12-
2023

2024

31-12-
2024

2025

31-12-
2025

2022

2023

2024

2025

3 VASTE PASSIVA

Algemene reserve

10.591.03 - 8.241.866 122.59 8.364.461 776.36 9.140.828 785.084 9.925.912
2 2.349.16 5 7
6

Bestemmingsreser	34.324.80	- 33.705.65	- 32.202.35	- 32.117.92	912.917	33.030.84			
ves ter egalisatie	0 619.142	8 1.503.3	3 84.424	9		6			
		05							
Saldo van de	0	0	0	0	- -850.000	-	-		
rekening					850.00	1.600.000	2.450.000		
					0				
Eigen vermogen	44.915.83	- 41.947.52	- 40.566.81	- 40.408.75	98.001	40.506.75			
	2 2.968.30	4 1.380.7	4 158.05	7		8			
		8	10	7					
Voorzieningen	17.723.49	228.419	17.951.91	119.54	18.071.45	82.971	18.154.42	113.597	18.268.02
	4		3	0	3		4		1
Voorzieningen	17.723.49	228.419	17.951.91	119.54	18.071.45	82.971	18.154.42	113.597	18.268.02
	4		3	0	3		4		1
Obligatieleningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen van	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pensioenfondsen									
en verzekeraars									
Leningen van	26.735.63	13.079.9	39.815.55	7.377.8	47.193.40	- 44.282.47	- 41.364.88	13.079.9	7.377.8
banken en	5	16	1	50	1	2.910.9	5 2.917.591	4	16
financiële						26			50
instellingen									2.910.9
									26
Leningen van	0	0	0	0	0	0	0	0	0
bedrijven									
Leningen van									
overige sectoren:									
a. Onderhandse	0	0	0	0	0	0	0	0	0
leningen van									
openbare lichamen									
b. Onderhandse	0	0	0	0	0	0	0	0	0
leningen van									
overige									

	binnenlandse sectoren													
Leningen van buitenlandse instellingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Door derden belegde gelden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Waarborgsommen	9.383	0	9.383	0	9.383	0	9.383	0	9.383	0	9.383			
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	26.745.018	13.079.916	39.824.934	7.377.850	47.202.784	2.910.926	- 44.291.858	2.917.591	- 41.374.267					
TOTAAL VASTE PASSIVA	89.384.344	10.340.027	99.724.371	6.116.681	105.841.051	2.986.012	- 102.855.039	2.705.993	- 100.149.046					
PASSIVA	Saldo	Mutatie	Saldo	Mutatie	Saldo	Mutatie	Saldo	Mutatie	Saldo	Mutatie	Saldo	EMU- mutatie	EMU- mutatie	EMU- mutatie
	01-01- 2022	2022	31-12- 2022	2023	31-12- 2023	2024	31-12- 2024	2025	31-12- 2025		2022	2023	2024	2025
4 VLOTTENDE PASSIVA														

Kasgeldleningen
opgenomen geld:

a.	Kasgeldleningen van openbare lichamen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b.	Overige kasgeldleningen	7.000.000	0	7.000.000	0	7.000.000	0	7.000.000	0	7.000.000

Bank- en girosaldi	23.895.86	-	20.818.03	-	19.053.81	6.879.6	25.933.47	2.878.226	28.811.70	-	-	6.879.6	2.878.2
	9	3.077.83	1	1.764.2	1	67	8		4	3.077.83	1.764.2	67	26
		8		20						8	20		
Overige schulden	12.193.76	0	12.193.76	0	12.193.76	0	12.193.76		0	12.193.76			
	6		6		6		6		6				

Kortlopende schulden	43.089.63	-	40.011.79	-	38.247.57	6.879.6	45.127.24	2.878.226	48.005.46				
	5	3.077.83	7	1.764.2	6	67	4		9				
		8		20									

Vooruitontvangen bijdragen van de EU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
--------------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Vooruitontvangen bijdragen van het Rijk	3.612.750	0	3.612.750	0	3.612.750	0	3.612.750		0	3.612.750
---	-----------	---	-----------	---	-----------	---	-----------	--	---	-----------

Vooruitontvangen bijdragen van de overige overheid	3.355.353	0	3.355.353	0	3.355.353	0	3.355.353		0	3.355.353
--	-----------	---	-----------	---	-----------	---	-----------	--	---	-----------

Overige overlopende passiva	1.406.948	0	1.406.948	0	1.406.948	0	1.406.948		0	1.406.948
-----------------------------	-----------	---	-----------	---	-----------	---	-----------	--	---	-----------

Overlopende passiva	8.375.051	0	8.375.051	0	8.375.051	0	8.375.051		0	8.375.051
----------------------------	------------------	----------	------------------	----------	------------------	----------	------------------	--	----------	------------------

TOTAAL	51.464.68	-	48.386.84	-	46.622.62	6.879.6	53.502.29	2.878.226	56.380.52				
VLOTTENDE	6	3.077.83	8	1.764.2	7	67	5		0				
PASSIVA		8		20									
TOTAAL PASSIVA	140.849.0	7.262.18	148.111.2	4.352.4	152.463.6	3.893.6	156.357.3	172.233	156.529.5	10.002.0	5.613.6	3.968.7	-39.365
	30	9	19	60	79	55	34		66	78	30	41	

Ontwikkeling EMU-saldo	EMU-mutatie 2022	EMU-mutatie 2023	EMU-mutatie 2024	EMU-mutatie 2025
Mutaties activa	0	0	0	0
Mutaties passiva	10.002.0 78	5.613.6 30	3.968.7 41	-39.365
Ontwikkeling EMU-saldo	10.002.0 78	5.613.6 30	3.968.7 41	-39.365

2.2.4 Verbonden partijen

De gemeente heeft een deel van de uitvoering van het gemeentelijk beleid en taken ondergebracht bij zogenaamde verbonden partijen. Deze partijen spelen dan ook een belangrijke rol bij de realisatie van de gemeentelijke doelstellingen. De gemeente blijft daarbij wel verantwoordelijk voor de uitvoering en het realiseren van het beleid en het behalen van de gemeentelijke doelstellingen. In deze paragraaf besteden wij aandacht aan deze verbonden partijen.

Wat zijn verbonden partijen?

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft.

- Van een bestuurlijk belang is sprake indien de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij, bijvoorbeeld door een zetel in het bestuur en/of door stemrecht.
- Van een financieel belang is sprake als de gemeentemiddelen aan de verbonden partij ter beschikking heeft gesteld, die ze kwijt is in geval van faillissement van die partij of wanneer financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente.

Wanneer aan beide voorwaarden is voldaan, is er conform de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) sprake van een verbonden partij. Voorbeelden zijn BV's, NV's, corporaties, gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.

Waarom samenwerkingsverbanden

De gemeente kan diverse redenen hebben om samen te werken. Zo kan een gemeente samenwerken om bijvoorbeeld schaal- en efficiencyvoordelen te bereiken, kennis te delen, complexe en specialistische taken te laten uitvoeren, risico's te spreiden of om een maatschappelijk initiatief te ondersteunen. Ook uitbreiding van het aantal taken en de complexiteit ervan zijn overwegingen om samenwerking te zoeken en verbanden aan te gaan. Op een groot aantal terreinen, zoals sociale zaken, gezondheidszorg, brandweer en veiligheid, het sociaal domein (WMO, jeugdzorg en participatie), hebben gemeenten nadrukkelijk de samenwerking gezocht. Dit is vaak in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Aan de andere kant brengt samenwerken ook risico's met zich mee. Ondanks dat de gemeente een deel van de uitvoering van haar beleid bij een partner heeft ondergebracht, blijft zij wel verantwoordelijk voor het uitgevoerde beleid. Daardoor kan de gemeente aanzienlijke maatschappelijke, financiële en fiscale risico's lopen wanneer een partij in financiële problemen komt of zijn taken niet goed uitvoert.

Het is daarom van belang dat deze verbonden partijen goed functioneren en de doelstellingen binnen de gegeven financiële én beleidsinhoudelijke kaders realiseren. Vanuit gemeentelijk perspectief is de noodzaak om de verbonden partijen goed te monitoren en zo nodig bij te sturen dan ook groot. Voor de gemeenteraad is informatie over de verbonden partijen om twee redenen van belang:

- De partijen voeren taken uit die in het verlengde van de gemeentelijke doelstellingen liggen;
- Het functioneren van de partijen heeft consequenties voor de gemeentelijke begroting.

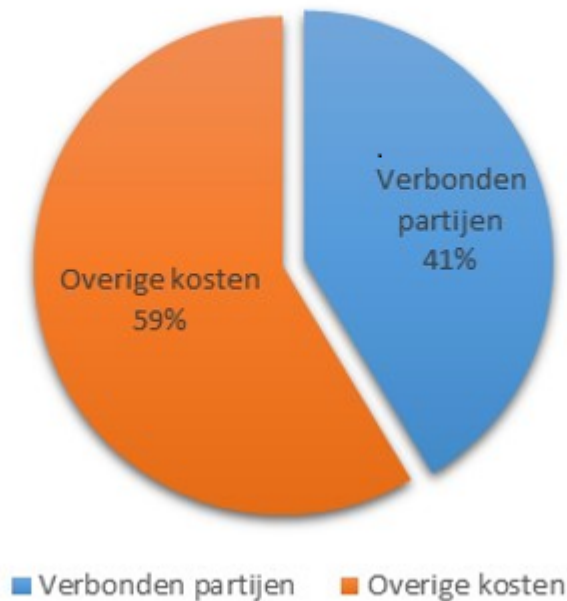
Vanuit het financiële perspectief is monitoring van en sturing op verbonden partijen van groot belang.

Voor 2021 telt de begroting van de gemeente € 124,7 miljoen aan lasten. Daarvan gaat € 51,5 miljoen (dit

is 41,3 % van het totaal) naar verbonden partijen. In onderstaande grafiek is dit weergegeven:

Aantal VP in totale lasten in %

De behoefte om grip op verbonden partijen te hebben én te houden neemt toe. Dat geldt ook voor het versterken van de onderlinge samenwerking

Momenteel participeren wij, in de ontwikkeling van een samenwerking met het merendeel van de Parkstadgemeenten op het gebied van monitoring en sturing verbonden partijen. Deze participatie stond bekend als 'Zo doen wij dit in Parkstad'. Inmiddels hebben zich meerdere Zuid-Limburgse gemeenten bij dit initiatief aangesloten en is de naam gewijzigd naar 'Samen Grip op Verbonden Partijen'.

Hierbij neemt één gemeente, onder de aansturing van de secretaris de lead bij de contacten met een verbonden partij om te komen tot goede afspraken over de P&C-cyclus en de daarbij benodigde documenten. Daarbij wordt aandacht gegeven aan het verder ontwikkelen van het benodigde instrumentarium om ook de gemeenteraad in stelling te brengen. Speerpunten daarbij zijn:

- Het vooraf positioneren van de raad van de gemeente bij de aansturing van het beleid en de financiën van de gemeenschappelijke regelingen;
- Een goede integratie van de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regelingen in de begroting, jaarrekening en het jaarverslag van de gemeente;
- Beheersing van de toename van de kosten die voortvloeien uit de delegatie van de gemeentelijke taken

aan de gemeenschappelijke regelingen;

- Beheersing van de risico's van de gemeenschappelijke regelingen en integratie van de risico's in de gemeentelijke risicoparagraaf, voor zover deze niet zelfstandig door de gemeenschappelijke regelingen worden gedragen.

Doel is de bestuurders (college en gemeenteraden) beter in stelling te brengen bij het krijgen en houden van grip op de verbonden partijen en de samenwerking ermee te verbeteren.

Een verder te ontwikkelen instrumentarium in dit kader is het vervroegen van de aanlevering van de algemene en financiële beleidskaders (AFBK) door de verbonden partij. In deze AFBK geeft de verbonden partij haar visie op de beleidskaders die de basis vormen voor de begroting. Volgens de regelgeving dient dit document samen met de begroting aan de gemeenten te worden aangeboden. Door het aanlevermoment te vervroegen, worden gemeenten eerder in de gelegenheid gesteld hierover een mening te geven. Hier kan de verbonden partij dan mogelijk rekening mee houden bij het opstellen van de begroting.

Landgraaf is adoptiegemeente van de gemeenschappelijke regelingen WSP en ISD BOL en plaatsvervangend adoptiegemeente voor de gemeenschappelijke regelingen WOZL, Kredietbank en Rd4.

Het zal duidelijk zijn dat intergemeentelijke samenwerking op het gebied van Verbonden Partijen een forse bijdrage kan leveren in het versterken van de positie van gemeenteraden. Ook de Rijksoverheid heeft dit onderkend en ziet het belang van meer grip op verbonden partijen.

Beleid

Het beleid ten aanzien van verbonden partijen is geborgd in de Nota Verbonden Partijen 2020. Doelstelling van dit beleid is dat het bestuur van de gemeente Landgraaf grip krijgt en houdt op alle aan haar bestuurlijk en/of financieel verbonden partijen. Dat start vanaf het moment dat tot toetreding wordt besloten. Van belang is dat het vastgestelde beleid daadwerkelijk wordt toegepast. Dit vergt een meer of mindere mate van sturing. Naarmate er minder maatregelen geëffectueerd zijn, zal de sturings- en beheersingsrelatie met die verbonden partij minder stevig zijn. Ook de feitelijke taak die de verbonden partij uit voert, het maatschappelijke belang van die taak, de hoogte van de gemeentelijke financiële bijdrage en de daaraan gelieerde financiële risico's zijn van invloed op de mate waarop grip noodzakelijk is. Vanuit het verleden was het instellen van verscherpt toezicht een van de instrumenten om grip te houden. In de praktijk bleek dit niet goed te werken, immers één enkele gemeente is niet in staat om een verbonden partij te "dwingen" iets te veranderen. Dat kan veel beter in gezamenlijkheid met alle of meerdere deelnemers in die verbonden partij. Daarom spreken we niet meer van verscherpt toezicht, maar wordt de oplossing gezocht in een nauwe samenwerking met de andere deelnemers. Hierbij is met name aandacht voor het gezamenlijk vroegtijdig onderkennen van en bijsturen ten aanzien van problemen.

Overzicht verbonden partijen

Op grond van het gewijzigde BBV zijn de verbonden partijen gesplitst in:

1. Gemeenschappelijke regelingen,
2. Stichtingen/Verenigingen (in deze categorie heeft Landgraaf geen deelname),
3. Coöperaties/Vennootschappen.

Ad 1. Gemeenschappelijke
regelingen

tabel x €
1.000

Nr.	Verbonden partij (gemeenschappelijke regeling)	Bijdrage exploitatie 2022	Programma
1	GR Anti Discriminatievoorziening (Maastricht)	€ 16	1
2	GR BsGW	€ 234	0
	GR BsGW	€ 334	7
3	GR/centrumgem. Heerlen verslavingszorg	€ 0	
4	GR/centrumgem. Heerlen Voortijdig Schoolverl.	€ 189	4
5	GR/centrumgem. Heerlen Opvang en beschermd wonen Wmo	€ 0	
6	GR/centrumgem. Maastricht inkoop jeugdzorg regio Z L	€ 7.052	6
7	GR GGD Zuid Limburg (Veilig Thuis)	€ 399	6
	GR GGD Zuid Limburg (basispakket)	€ 487	7
	GR GGD Zuid Limburg (jeugdgezondheidszorg)	€ 1.027	7
8	GR Het Gegevenshuis	€ 248	0
9	GR Informele zorg (gem. Heerlen)	€ 90	6
10	GR ISD BOL	€ 20.688	6
11	GR Kredietbank Limburg	€ 344	6
12	GR Omnibuzz	€ 1.240	6
13	GR Parkstad Limburg	€ 531	0
	GR Parkstad Limburg (regionale initiatieven)	€ 327	3
14	GR Parkstad IT – centrumgemeente Heerlen	€ 1.579	0
15	GR Rd4	€ 260	2
	GR Rd4	€ 3.436	7
16	GR Regionale Uitvoeringsdienst ZL	€ 224	7
17	GR Veiligheidsregio Zuid Limburg	€ 2.368	1
18	GR Werkvoorzieningschap OZ Limburg	€ 9.336	6
19	GR WSP	€ 1.096	6
	Totaal	€ 51.505	

Nr.	Verbonden partij (vennootschap)	Bijdrage exploitatie 2022	Geraamd dividend	Programma
1	Bank Nederlandse Gemeenten NV	n.v.t.	€ 74	0
2	Bodemzorg Limburg BV	n.v.t.		7
3	Enexis Holding NV	n.v.t.	€ 305	0
4	IBA Parkstad BV	n.v.t.		8
5	Reinigingsdienst Rd4 NV	n.v.t.	€ 24	7
6	Special Purpose Vehicles, bestaande uit:			
	– CSV Amsterdam BV	n.v.t.		0
	– Publiek Belang Electriciteitsproductie BV	n.v.t.		0
7	Sportbedrijf Landgraaf BV	n.v.t.		5
8	Verkoop Vennootschap BV	n.v.t.		0
9	Vordering Enexis BV	n.v.t.		0
10	Waterleiding Maatschappij Limburg NV	n.v.t.		0
11	Woonwijzerwinkel BV	n.v.t.		7
	Totaal	€ 0	€ 403	

Detailinformatie per verbonden partij

Voor een actueel overzicht van het openbaar belang, de gemeentelijke visie op de verbonden partij, de actuele beleidsvoornemens omtrent de partij, de verwachte ontwikkelingen ten aanzien van het gemeentelijke belang en de financiële positie verwijzen wij naar de bijlage "Toelichting op de verbonden partijen".

2.2.5 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen die de gemeente in eigendom heeft, dienen we op een dusdanige wijze te beheren dat deze kapitaalgoederen hun functie op korte en lange termijn kunnen vervullen. Op korte termijn dient voldoende aandacht te zijn voor aspecten als veiligheid en risicoaansprakelijkheid, terwijl op langere termijn de duurzaamheid van het integraal onderhoud ertoe moet leiden dat er geen sprake is van kapitaalvernietiging ten gevolge van achterstallig onderhoud.

We maken binnen deze kapitaalgoederen navolgend een onderverdeling in:

- Wegen
- Groen
- Riolering en waterhuishouding
- Elementenbeheer
- Reiniging
- Gebouwen

De omvang van de kapitaalgoederen wordt door onderstaande gegevens weergegeven:

Soort kapitaalgoed	Omschrijving	Hoeveelheid
Wegen	Asfaltverhardingen in m2	1.029.629
	Elementenverhardingen in m2	1.097.596
Groen	Aantal bomen (straat- parkbomen)	9.007
	Openbaar groen – beplanting in m2	1.968.208
	Openbaar groen – grazige vegetatie in m2	1.523.068
	Bos en natuurterreinen in ha.	48,24
Elementenbeheer	Aantal lichtmasten	8.859
	Aantal banken en zitgelegenheden	240
Riolering	Aantal kolken	10.389
	Aantal pompen en gemalen	22
	Vrijval riool in km	217
	Persleiding in km	4,2
Reiniging	Zie de gegevens bij wegen en groen	zie wegen en groen
Gebouwen	Aantal gebouwen	
	-onderwijs	12
	-buitensport	9
	-binnensport	3
	-sociaal maatschappelijk	12

Artikel 12 van het BBV schrijft voor dat van de kapitaalgoederen moet worden aangegeven:

- Beleidskader

- De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
- De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Soort kapitaalgoed	Beheerplan c.q. raadskader	Looptijd	Kwaliteits niveau	Financiële vertaling	Achterstallig onderhoud
Wegen	IBOR 2012 1)	2017	B en C	nvt	nvt
	Integrale Inspectie 2017				
		2020	B en C	Deels 2)	Nee
Groen	Bomennota 2014	2024	Regulier	Ja	Nee
	Groenstructuurplan 2017		B	Ja	Nee
	Bestuursopdracht groen 2019 3)	2025	B en C	Ja	Nee
	Bosbeheervisie 2020				
		2021	Veilig en duurzaam	Deels	Ja 5)
		2023			
Riolering	ISW 2017	2020 4)	Nvt	Ja	Nee
Elementen	Beleidsnota openbare verlichting 2016	2020	C	Ja	Deels 6)
Reiniging	Bestuursopdracht groen 2019 3)				
		2021	B en C	Ja	Nee
Gebouwen	DMOP's 2021	2026	Klasse 2-3 (goed tot redelijk)	Ja	Nee

1) De nota integraal beheer openbare ruimte uit 2012 geeft een kapstok waaraan de andere beheerplannen zijn opgehangen. Actualisering van deze nota is afhankelijk gesteld van de analyse van de huidige en toekomstige benodigde budgetten in relatie tot de afname van de WSW'ers die in Landgraaf een voorname rol spelen in het op peil houden van de beeldkwaliteit van de openbare ruimte.

2) Ten opzichte van het begijferde bedrag in de nota van 2017 is met ingang van 2020 een bedrag van € 300 duizend euro bezuinigd. De intentie is om met aanbestedingsvoordelen en slimmere combinaties van werkzaamheden (bv. combineren van werkzaamheden of wachten tot wegreconstructies aan de orde zijn) deze bezuiniging te effectueren zonder dat dit leidt tot achterstallig onderhoud.

3) In de bestuursopdracht groen hebben we voor de kwaliteit van het openbaar groen en de reiniging van de openbare ruimte via een externe schouw laten onderzoeken welke kwaliteit de openbare ruimte heeft. Deze kwaliteit bleek met de beschikbare middelen hoger dan de door de raad vastgestelde kwaliteit, de vastgestelde kwaliteit varieert, maar is gemiddeld hoger dan de door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus C en B, het niveau B voor de Ruggengraat en de Centra.

4) Actualisatie van het ISW in 2021 is niet haalbaar gebleken en we trachten het ISW (plus kostendekkingsplan) te actualiseren in de loop van 2022.

5) Uit de inventarisatie van de bossen blijkt dat deze klimaatbestendig gemaakt dienen te worden. De budgetten daarvoor zitten in de begroting 2021. De volgende stap in het wegwerken van het achterstallig onderhoud kan daarna (na 2021) pas gezet worden. Die bedragen zitten nog niet in de meerjarenbegroting.

6) Voor het vervangen van masten zijn minimale budgetten beschikbaar welke uitsluitend toereikend zijn om de masten die gevaar op dreigen te leveren te vervangen.

Onderhoud wegen

Jaarlijks vindt er een externe inspectie plaats naar de staat van onderhoud van de verhardingen (wegen, trottoirs, rijwielpaden, parkeerplaatsen) waarbij de CROW-systematiek wordt gehanteerd. Het vastgestelde niveau is voor de Ruggengraat en de Centra-niveau B en voor de overige wegen en fietspaden niveau C. Daarnaast vindt er een jaarlijkse knelpuntenanalyse door de eigen dienst plaats. Op basis van de inspectiegegevens en de knelpuntenanalyse bepalen we het noodzakelijke onderhoud aan de verhardingen, rekening houdend met de beschikbare budgettaire ruimte en het vastgestelde kwaliteitsniveau. Dit gebeurt in nauw overleg met de andere vakdisciplines riolen, verkeersveiligheid e.d.

In haar brief van 24 maart 2015 inzake aandachtspunten begroting 2016 gaf de provincie aan dat het onderhoud wegen op de CROW-norm C moeten worden uitgevoerd. Deze CROW-norm betekent dat er geen sprake van achterstallig onderhoud mag zijn en dat onvoldoende onderhoud op termijn van 3-5 jaar moet worden weggewerkt. Ten einde op termijn aan die doelstelling te voldoen zijn in de begroting van 2016 en 2017 additionele incidentele middelen van € 1,175 miljoen middelen ter beschikking gesteld. De inspectie die we in 2017 hebben laten uitvoeren, heeft laten zien dat met deze middelen het achterstallig onderhoud onvoldoende afneemt om aan de opgave die de provincie ons gesteld heeft, te kunnen voldoen. De weginspectie heeft uitgewezen dat er volgens het gehanteerde model een extra structureel budget voor onderhoud wegen nodig is van ca.

€ 600 duizend om uiteindelijk de kosten en het budget in evenwicht met elkaar te brengen. We denken dat er nog een correctie door de markt op de "modelprijzen" zal blijken, plus we hebben het oogmerk om nog meer dan voorheen effectiever reconstructies, verkeersveiligheidsprojecten en rioolprojecten af te stemmen met het onderhoud van de bovengrondse infrastructuur. Daarom is er vooralsnog voor de jaren 2019 en 2020 een verhoging van het budget van € 600 duizend doorgevoerd, waarna vanaf 2021 structureel

€ 300 duizend aan extra budget ten opzichte van de uitgangssituatie 2018 is doorgevoerd. De evaluatie eind 2020 heeft opgeleverd dat er nog altijd sprake is van een afname van het achterstallig onderhoud. We zien hierbij overigens een afvlakking van deze afname. We blijven de onderhoudstoestand jaarlijks monitoren.

Om het wegenonderhoud structureel beheersbaar te houden, zoeken wij overigens ook naar duurzame oplossingen, zoals het minder toepassen van asfalt in de woonwijken. Er wordt nu vaker gekozen om asfalt te vervangen door gebakken klinkers. Een rijbaan die bestaat uit gebakken klinkers behoeft slechts één keer in de 35 jaar te worden herstraat, terwijl asfalt intensiever onderhoud nodig heeft. Naast het jaarlijks onderhoud door scheurvulling en reparatievakken zal eens in de 17,5 jaar de toplaag vervangen worden en om de 35 jaar de complete asfaltconstructie. De investering voor het toepassen van gebakken klinkers is ten opzichte van asfalt iets hoger, maar deze wordt terugverdiend door lagere onderhoudskosten en de

restwaarde (opnieuw toepassen) van het bestratingsmateriaal. Nog een voordeel is dat reparatievakken vrijwel onzichtbaar hersteld kunnen worden.

Vanaf 2020 is er nog een andere wijziging in de begroting verwerkt. Het betreft de financiële verwerking van het vervangen van complete asfaltconstructies. Deze vervangingsinvesteringen zijn tot en met 2019 als onderdeel van het onderhoudsprogramma direct ten laste van de exploitatie gebracht in het kader van onderhoud. Vanaf 2020 worden deze investeringen, die in omvang ca. 60% van het beschikbare totaalbudget voor onderhoud uitmaken, daadwerkelijk geïnvesteerd en afgeschreven. Er is hierdoor – zei het in afnemende mate – sprake van een ontlasting van de gemeentebegroting.

Met betrekking tot de recreatief-toeristische fietspaden in het buitengebied is vanaf begroting 2019 een extra structureel bedrag van € 65 duizend opgenomen. De eerste resultaten hiervan zijn in de loop van 2019 zichtbaar geworden en wij zullen met deze inhaalslag verder gaan.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Lasten wegen, trottoirs en fietspaden	2.149	2.209	2.244	2.261

Onderhoud groen

Het Groenstructuurplan (2003) geeft een lange termijnvisie (30 jaar, met actualisatie om de 10 jaar) op de gewenste ontwikkeling van het openbaar groen in de openbare ruimte binnen de bebouwde kom en het buitengebied van Landgraaf. Op basis van het Groenstructuurplan is door de raad in 2012 het integraal beheerplan openbare ruimte 2012–2017 vastgesteld. In het daaraan gekoppelde uitvoeringsplan is dit vertaald in twee beeld(kwaliteit)bestekken: wegbermen- en groenonderhoud. In 2017 is het nieuwe Groenstructuurplan vastgesteld met een looptijd tot 2025.

In 2014 is het bomenbeheerplan ‘de bomennota’ door de raad vastgesteld. Op basis hiervan wordt het volledig bomenareaal beheerd. De bossen zijn niet opgenomen in het bomenbeheerplan. Het beheer en onderhoud van de bossen is ondergebracht bij Stichting Bosbeheer Landgraaf (SBL). De mate waarin herplant en onderhoud van de bomen kan plaatsvinden buiten de minimale vorm (monitoren boomveiligheid en de daaruit voortvloeiende noodzakelijke werkzaamheden) waarin dat nu gebeurt, is afhankelijk van de beschikbaarheid van middelen. Bij de begroting 2017 is hiervoor voor de jaren 2017 t/m 2019 jaarlijks additioneel € 50 duizend ter beschikking gesteld. Voor 2018 en 2019 zijn deze bedragen verhoogd tot € 65 duizend. Vanaf 2020 is het budget structureel met € 65 duizend verhoogd. Naast de structurele verhoging van het budget is incidenteel een bedrag van € 460 duizend verdeeld over de jaren 2018 en 2019 en ter beschikking gesteld voor het wegwerken van de achterstalligheid in het beheer en de herplant van bomen. De besteding van deze middelen kent een uitloop naar 2020.

In de begroting van 2019 zijn de areaaluitbreidingen als gevolg van de aanleg van de Buitenring Parkstad Limburg (groencompensatie) alsmede de areaaluitbreidingen als gevolg van het WOP NL verwerkt, waarmee het budgettair kader op orde zou moeten zijn. Er zijn twee ontwikkelingen die in samenhang met elkaar

zorgen voor een verontrustend beeld over het groenonderhoud in relatie tot de budgettaire kaders, te weten de afname van de instroom van WSW'ers en de verboden op het gebruik van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen. Dit leek ten tijde van de begroting 2020 tot een noodzakelijke verhoging van het budget van – op termijn – € 1 miljoen te leiden. Uit deze zorg is een bestuursopdracht gevloeid waarvan de resultaten inmiddels aan de raad zijn gepresenteerd. De uitkomsten van deze bestuursopdracht laten zien dat er een bedrag van € 78 duizend structureel extra benodigd is. Dit bedrag is met ingang van de begroting 2021 dan ook in de begrotingscijfers opgenomen.

In de bossen heeft eind 2019 een inventarisatie plaatsgevonden. Deze inventarisatie laat zien dat we een inhaalslag moeten plegen om de bossen klimaatbestendig te maken en om aan de wettelijke verplichting te blijven voldoen (wet Natuurbescherming). Deze inhaalslag wordt uitgevoerd in de winters van 2020–2021 en de daaropvolgende winter 2021–2022. In de eerste winter worden de risicovolle bomen aangepakt en vervangen door klimaatbestendige boom- en struiksoorten. Hiervoor is eenmalig een bedrag van € 275 duizend benodigd, dit is in de begroting 2021 als investering opgenomen.

In de winter van 2021–2022 wordt de tweede fase van het bosherstel uitgevoerd, dit betreft het uitvoeren van dunningen. De laatste jaren heeft onderhoud voornamelijk uit calamiteitenbeheer bestaan als gevolg van het veranderende klimaat. Bomen die zich jarenlang gezond op een plek hebben kunnen ontwikkelen, sterven af vanwege de droge en hete zomers. Voor de werkzaamheden in de winter 2021–2022 heeft uw raad in de begroting 2021 eenmalig een bedrag van € 250 duizend beschikbaar gesteld.

Na uitvoering van de dunningen kunnen we de bossen vanaf 2023 weer beheren door uitvoering van regulier onderhoud. Voor de duurzame instandhouding van de bossen vanaf 2023 is een structurele verhoging van het onderhoudsbudget nodig. Tijdens de uitvoering van de dunningen wordt bepaald in welke mate het structureel onderhoudsbudget voor de bossen verhoogd dient te worden vanaf 2023.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Lasten openbaar groen en groen in het buitengebied	1.642	1.664	1.680	1.682

Riolering en waterhuishouding

Het onderhoud aan riolering en hieraan gelieerde voorzieningen vindt plaats op basis van het Integraal Stedelijk Waterplan (ISW). Het ISW, dat een planperiode heeft van 4 jaar (2017 –2020, is in oktober 2016 door de raad vastgesteld. Het nieuwe ISW is breder van opzet en omvat ook de hemelwater- en grondwaterproblematiek. Dit brengt in de komende jaren veel extra infrastructurele investeringen met zich mee, waardoor ook het areaal aan voorzieningen stijgt. Die inspanning is noodzakelijk gelet op vigerende wettelijke bepalingen en de ambitie van de gemeente om wateroverlast te beperken en de waterhuishouding te verduurzamen. Hierdoor neemt logischerwijs ook het noodzakelijke onderhoud meerjarig toe. Op basis van het ISW wordt een forse inspanning geleverd ten aanzien van de kwaliteit van het rioolstelsel en hieraan gelieerde voorzieningen. In het kader van klimaatadaptatie zal er een afstroomgebiedenkaart vervaardigd worden waar per afstroomgebied de maatregelen voor de afvoer van

hemelwater, zowel bovengronds als ondergronds, worden voorgeschreven. Als basis voor de kostenberekening dient het aan het ISW gekoppelde Kostendekkingsplan (KDP). Voor deze begroting geldt dit KDP nog steeds als basis. Bijstelling kan plaatsvinden in de loop van 2021.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Lasten riolen en waterhuishouding	2.795	2.875	2.944	3.022

Onderhoud elementenbeheer

Onder de noemer “elementen” verstaan wij het gemeentelijke areaal aan inrichtingselementen in de openbare ruimte zoals lichtmasten, verkeersregelininstallaties, verkeersborden, paaltjes, zitbanken e.d. Onderhoud voor een aantal elementen, zoals VRI's en openbare verlichting, gebeurt op basis van onderhoudsprogramma's. In januari 2016 is de nieuwe beleidsnota openbare verlichting door de raad vastgesteld. Daarin zijn o.a. maatregelen en activiteiten opgenomen om noodzakelijke vervangingen van lichtmasten mogelijk te maken en versneld conventionele verlichting te vervangen door LED-verlichting. Hiervoor wordt een deel van de door de nieuwe, lagere aanbesteding, vrijgekomen middelen ingezet.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Lasten elementen (openbare verlichting, vri's en bankjes)	544	545	5546	548

Reiniging

Alhoewel reiniging geen direct onderhoud aan kapitaalgoederen betreft, is dit onderhoud noodzakelijk voor een goed gebruik van de kapitaalgoederen en ter voorkoming van overlast. De gemeentelijke kapitaalgoederen staan immers ten dienste van de burgers en moeten door hen dan ook normaal gebruikt kunnen worden.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Lasten straatreiniging en onkruidbestrijding	333	341	359	365

Onderhoud gebouwen

In de jaren t/m 2016 is er voor de financiering van het onderhoud van gebouwen gewerkt met onderhoudsreserves. De reden hiervoor lag in de vroegere ombuigingen op het onderhoud waardoor er

niet meer conform meerjarenonderhoudsplannen (MOP's) kon worden gewerkt.

In haar brief van 24 maart 2015 inzake aandachtspunten begroting 2016 gaf de provincie m.b.t. het kwaliteitsniveau onderhoud kapitaalgoederen aan dat er sprake is van een ondergrens voor wat betreft het vast te stellen onderhoudsniveau van kapitaalgoederen: het minimale niveau waarop nog geen kapitaalvernietiging plaatsvindt. Daarbij werd tevens aangegeven dat de lasten van groot onderhoud op twee manieren verwerkt kunnen worden in de begroting:

- de lasten worden in het jaar van uitvoering direct ten laste van de exploitatie gebracht;
- de lasten komen ten laste van een vooraf gevormde voorziening (artikel 44 lid 1c BBV) in het geval de lasten gelijkmatig verdeeld worden over verschillende begrotingsjaren.

In 2016 is de aanpassing van de systematiek uitgewerkt. Als basis voor het onderhoud zijn voor de accommodaties nieuwe MOP's opgesteld. Het kleine, jaarlijkse onderhoud uit de MOP's is opgenomen in de exploitatie en voor het groot onderhoud zijn per accommodatie voorzieningen gevormd. Het restant van de voor onderhoud beschikbare budgetten wordt jaarlijks gestort in de onderhoudsreserve om niet-voorzien, en dus niet in de MOP's opgenomen onderhoudskosten/calamiteiten, te kunnen opvangen.

In de programmabegroting 2018 is de financiële vertaling de eerste keer tot uitdrukking gekomen. In 2019 is er opnieuw tegen het licht gehouden welk deel van het onderhoud via de onderhoudsvoorziening dient te lopen en welk gedeelte van de onderhoudswerkzaamheden via de exploitatie moet worden afgewikkeld op basis van de regelgeving. De verdeling tussen het jaarlijks terugkerend onderhoud en de stortingen in de voorziening voor het onderhoud wijzigde in 2019 wezenlijk, maar per saldo zijn de MOP's binnen het financieel kader vertaald. Daarbij dient aangetekend dat de geprognosticeerde stand van de voorzieningen voor de accommodaties afneemt. In 2020 heeft er een evaluatie plaatsgevonden van het accommodatiebeleid en heeft de raad de nota 'Evaluatie en vooruitblik accommodatiebeleid' vastgesteld.

In 2021 heeft het college voor alle maatschappelijke accommodaties DMOP's (duurzame meerjarenonderhoudsplannen) vastgesteld. We hebben in deze begroting geanticipeerd op positieve besluitvorming door uw raad over deze DMOP's en de daarbij gehanteerde uitgangspunten. Ten tijde van het opstellen van deze begroting was die besluitvorming nog niet afgerond. Mocht uw raad niet of niet volledig instemmen met het raadsvoorstel over deze verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed, dan zullen we de cijfers in deze begroting in 2022 aanpassen.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Onderhoudslasten accommodaties (stortingen in DMOP's)	284	272	252	252

2.2.6 Grondbeleid

Beleidskader

Het gemeentelijke grondbeleid is vastgelegd in de in 2021 door de raad vastgestelde geactualiseerde Grondnota. Hierin presenteren en analyseren we de ontwikkelingen op het gebied van beleid, planontwikkeling en vermogenspositie in een samenhangend geheel. Wij focussen daarbij op de volgende ruimtelijke speerpunten:

- Verbetering van de woon- en leefkwaliteit in de centra en de openbare ruimte,
- Herstructurering van buurten en bedrijventerreinen, en
- (vrijtijds)economie en evenementen.

Grondbeleid is een belangrijk instrument om doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, economie, milieu en maatschappelijke versterking te realiseren.

De demografische ontwikkelingen en de gewenste versterking van de economische structuur voor de komende 30 jaar zijn daarbij leidend om de positie van de gemeente op de lange termijn te versterken. Het woningbouwprogramma maakt onderdeel uit van de regionale woonvisie Parkstad Limburg. Tevens zijn er binnen Parkstad afspraken gemaakt over de invulling van de herstructureringsopgave.

Een belangrijk instrument voor de uitvoering van het grondbeleid is de Grondexploitatiewet (GREX). Doelstelling van deze wet is een goede regeling voor kostenverhaal, binnen-planse verevening en locatie-eisen bij particuliere grondexploitaties. Belangrijk daarbij is dat het stelsel rechtszekerheid biedt en speculanten niet meer de kans geeft het kostenverhaal te ontwijken. De laatste jaren is een tendens zichtbaar dat de ontwikkelaars de risico's niet alleen willen dragen maar de gemeenten een aandeel nemen in de risico's. In de wet blijft vrijwillige samenwerking voorop staan, in welke vorm dan ook, omdat gebleken is dat gemeenten en particuliere eigenaren daar de voorkeur aan geven. Daarnaast zijn ook de Wet voorkeursrecht gemeenten en de Onteigeningswet instrumenten die wij, wanneer nodig, zullen inzetten.

Het besluit van de raad om de bestemmingsreserve gerealiseerde winsten grondexploitaties enkele jaren geleden op te heffen en het saldo toe te voegen aan de Algemene Reserve heeft gevolgen voor het gemeentelijke grondbeleid, aangezien er minder financiële ruimte is voor nieuw beleid.

Het saldo van voor- en nadelen van verspreide percelen worden nu verrekend met de Algemene Reserve.

De gemeente zit midden in een proces van transformatie. Deze opgave vindt onder andere zijn weerslag in de door de raad vastgestelde Wijkontwikkelingsplannen, de nota's Samen Slim sleutelen aan de Stad en de versie 2.0, waarin met name aandacht is voor de wijkacupunctuur en de projecten voortkomende uit de Regiodeal. Het betreft dan met name inbreidingsplannen die sluiten met een exploitatietekort.

Op basis van de kenmerken van deze 'regiodeal-projecten' is het instrument van grondexploitatie het geëigende middel om deze projecten van de grond te krijgen. De ervaring leert dat de overheid de regierol op zich dient te nemen indien er sprake is van een verhoogd risicoprofiel. In financiële zin zijn de financiële middelen die we via het Rijk hebben ontvangen uit het Volkshuisvestingsfonds, additioneel op de middelen uit de Regiodeal van eminent belang om onze opgaven ten uitvoer te brengen. Uiteraard is gemeentelijke cofinanciering noodzakelijk en zijn de middelen die we in deze begroting voor transformatie vragen (investerings transformatie en reserve transformatie) noodzakelijk om de rijksmiddelen ook daadwerkelijk te kunnen matchen met gemeentelijke cofinanciering.

In dit kader is het van belang dat de gemeente ook in de toekomst over toereikende financiële middelen beschikt voor deze opgave.

Verwerving en beheer

De gemeente voert een strategisch aankoopbeleid met betrekking tot onroerende zaken. We kopen selectief aan, gericht op de realisering van ruimtelijke plannen zoals opgenomen in de wijkontwikkelingsplannen, de nota “Samen Slim sleutelen aan de Stad (2.0)”, projecten voortkomende uit de Regiodeal, projecten die passen binnen de subsidie Kwaliteit Limburgse Centra en projecten die ingediend zijn bij de aanvraag voor het Volkshuisvestingsfonds.

Onderdeel van het aankoopbeleid is ook het op peil houden van de voorraad agrarische gronden. Bij gewenste ruimtelijke ontwikkelingen zijn agrariërs vaak alleen bereid om de door de gemeente benodigde gronden te verkopen indien zij hiervoor ruilgronden terugkrijgen. Een adequate voorraad agrarische grond is ook noodzakelijk wanneer bij ruimtelijke plannen (bijvoorbeeld aanleg infrastructurele voorzieningen) een natuurcompensatieplan dient te worden opgesteld en uitgevoerd.

In 2022 besteden wij ook verder aandacht aan strategische aankopen en aan het terugdringen van het onrechtmatig grondgebruik. Bij het terugdringen van het onrechtmatig grondgebruik wordt de oude situatie hersteld of, indien de situatie dit toelaat, worden de gronden verkocht of verhuurd. Daarnaast heeft de verkoop van openbaar groen onze aandacht.

Bij de controle van de jaarrekening 2018 werden we er door de accountant op gewezen dat er beter inzicht dient te komen in de omvang van onze eigendommen en de daaraan toe te rekenen waarde. We hebben deze grondadministratie op orde gebracht en we kunnen inmiddels stellen dat de doorgevoerde aanpassingen in de werkwijze hebben geleid tot een structurele verbetering van het inzicht in onze voorraad en de corresponderende waarde. We zien geen aanleiding om de waarde van de gronden die voor strategische doeleinden zijn aangekocht voor Parkheide Zuid alsmede gronden gelegen aan de Moltweg, Kleikoeleweg en Grensstraat aan te passen. De strategische doelen zijn nog altijd valide.

Planontwikkeling

Bij ruimtelijke plannen maken wij een onderscheid tussen herstructureringslocaties en ontwikkelingslocaties.

Doelstelling van herstructurering is het kwalitatief verbeteren van de woonomgeving, de woningvoorraad en de centrum- en welzijnsfuncties. Deze locaties worden vaak gekenmerkt door een versnippering van eigendomsposities, waardoor het voeren van een eigen grondexploitatie grote risico's met zich meebrengt. In voorkomende gevallen kiest de gemeente er zo veel mogelijk voor om met een ontwikkelende partij een exploitatieovereenkomst aan te gaan. Rendement en risico van de exploitatie dragen we zo beide over aan de exploitant waarbij de gemeente de kosten voor de te treffen voorzieningen van openbaar nut toch kan doorberekenen aan de exploitant. Om planvorming in deze tijd toch mogelijk te maken nemen we in voorkomende gevallen in herstructureringslocaties grondexploitaties ter hand.

Vanwege de krimpopgave en de gemaakte afspraken binnen de regionale woonvisie Parkstad Limburg zijn er nu geen (grote) ontwikkelingslocaties. Binnen een ontwikkelingslocatie heeft de gemeente veelal al een substantiële eigendomspositie of kan zij haar positie binnen deze locatie versterken door gronden aan te kopen. Het voeren van een grondexploitatie brengt dan minder risico's met zich mee. In die gevallen kan de gemeente de grondexploitatie zelf ter hand nemen. Het ontwikkelrisico (afzet van de bouwrijp

gemaakte kavels) blijft dan bij de gemeente, evenals het becijferde rendement op de ontwikkeling. De financiële vertaling van het risico (afzet en/of vertraging) wordt bij het opkomen ervan aan de Raad voorgelegd middels een bijgestelde exploitatieopzet.

Financieel kader

Met betrekking tot de prijsvorming bij aan- en verkopen gaan we uit van een marktconforme benadering, met dien verstande dat de aankopen plaatsvinden binnen de vigerende wettelijke kaders. Daarbij maken wij uiteraard gebruik van de geboden (wettelijke) instrumenten.

Bij de waardering van het gemeentelijke grondbezit maken wij onderscheid tussen grondexploitaties en de zogenaamde 'ijzeren voorraad' gronden.

- De grondexploitaties waarderen we volgens de historische verkrijgingsprijs waarop de bewerkingskosten en de opbrengst verkopen worden gesaldeerd. Voor toekomstige grondexploitaties is de verwachting dat deze verliesgevend zullen zijn gelet op de eerder geschetste opgave. Per project zullen we bezien of de middelen die beschikbaar zijn in het kader van de transformatie-opgave ingezet (kunnen) worden.
- De overige gronden, vnl. agrarische percelen (de 'ijzeren voorraad') worden eveneens gewaardeerd op de historische verkrijgingsprijs. Herwaardering is conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) niet toegestaan. De boekwaarde van de grond op de balans loopt in gevallen niet in de pas met de economische waarde. Het verschil komt pas tot uiting bij verkoop waarbij de saldi worden verrekend met de Algemene Reserve.

In 2022 hebben wij nog één lopende grondexploitatie: Fresh Valley, fase 1. Deze grondexploitatie wordt gezamenlijk met LHB (Limburgse Herstructureringsmaatschappij voor Bedrijventerreinen) * gevoerd. De feitelijke werkzaamheden (sanering, sloop, infrastructuur) m.b.t. de grondexploitatie zijn nagenoeg afgerond. Er dienen nog twee kavels verkocht te worden. Er heeft in 2020 een eerste verrekening van de opbrengsten met LHB plaatsgevonden. Een en ander conform grondexploitatie.

We verwachtten initieel dat de grondexploitatie een tekort zou opleveren van € 100 duizend. Hiervoor is in 2016 een voorziening gevormd ten laste van de reserve gerealiseerde winsten grondexploitaties. Op basis van de geactualiseerde prognoses ten aanzien van nog te besteden en nog te ontvangen bedragen is bij de jaarrekening 2017 de voorziening in zijn geheel vrij gevallen. Het mogelijke verlies op deze grondexploitatie is gecompenseerd door een bijdrage van € 100 duizend van Parkstad Limburg voor het verlengen van de Vogelzankweg, onderdeel van de exploitatie. Dit bedrag is gestort in de reserve gerealiseerde winsten grondexploitaties, een reserve welke inmiddels is opgeheven en waarvan het saldo van ruim 3 miljoen euro ten tijde van deze opheffing is gestort in de algemene reserve. Daarmee is de grondexploitatie feitelijk kostendekkend. De boekwaarde per 31 december 2020 bedraagt ruim € 218 duizend.

* Van oorsprong was LHB een onderdeel van LIOF/Provincie, maar is inmiddels opgegaan in de provincie.

2.2.7 Weerstandvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf beoordelen wij in de eerste plaats de mate waarin de benodigde weerstandscapaciteit groot genoeg is om de geïnventariseerde risico's af te dekken. De wijze van berekenen en de onderliggende definities zijn vastgelegd in de Nota weerstandvermogen en risicomanagement 2021 die door de raad eind 2020 is vastgesteld.

Als eerste presenteren we de weerstandsbehoefte. Dit betreft de totaalsom van alle geïnventariseerde majeure financiële risico's. Vervolgens presenteren we de weerstandscapaciteit. Dit is niet meer dan een selectie van de geraamde meerjarige stand van de reserves en voorzieningen uit bijlage 4. In de daaropvolgende weerstandsratio wordt de capaciteit vergeleken met de behoefte en afgezet tegen de door de raad vastgestelde normering. Tenslotte nemen we in deze paragraaf de verplichte BBV financiële kengetallen op. Samen met het formele en structurele meerjarensaldo zoals gepresenteerd in hoofdstuk 1 en de hier gepresenteerde weerstandsratio gebruiken we deze informatie om aan het eind van deze paragraaf te komen tot een oordeel over onze financiële positie.

Weerstandsbehoefte

De weerstandsbehoefte is per programma geïnventariseerd en in de 4eW van ieder programma toegelicht. Het restrisico per risico hebben we vastgesteld door de maximale financiële impact van een risico te vermenigvuldigen met een kanspercentage (%). Dat is de kans dat het risico op komt en de kans dat het risico, als het op komt, ook maximaal op komt. We hanteren hierbij de volgende indeling:

<i>Kans-inschatting</i>	<i>Percentage</i>
Zeer hoog	100%
Hoog	75%
Gemiddeld	50%
Laag	25%
Zeer laag	10%

$\text{Max impact} * \text{Kans\%} = \text{Financieel rest-risico}$

Het inschatten van de maximale impact & kans per risico is geen exacte wetenschap. Dat betekent dat in de toelichting van de 4eW per programma een onderbouwing dient te worden gegeven over de aannames die zijn gedaan om te komen tot de kans inschatting (zeer) hoog, midden of (zeer) laag. Door periodiek telkens op dezelfde systematische wijze de risico's te inventariseren en de inventarisatie te bespreken met directie, management en college proberen we de inventarisatie van de weerstandsbehoefte, die deels gebaseerd is op subjectieve aannames, zoveel als mogelijk te objectiveren.

We passen de 80/20 regel toe bij het inventariseren van de risico's. Dat betekent dat 20% van de risico's 80% van de financiële impact kan hebben. Dat betekent tevens dat 80% van de niet op papier geïnventariseerde kleinere operationele risico's 20% financiële impact kunnen hebben. Door te focussen op de 20% majeure risico's leggen we op het bestuurlijke niveau de aandacht neer waar die moet liggen. We

houden er dus rekening mee dat we i.h.k.v. de berekening van de weerstandsratio 20% van de weerstandsbehoefte niet hebben geïnventariseerd en tellen die 20% dus op bij het geïnventariseerde financiële restrisico. Tellen we aldus de som van de per programma geïnventariseerde restrisico's bij elkaar op en verhogen we dat met 20% voor de niet geïdentificeerde risico's dan hebben we het totaal van de benodigde weerstandsbehoefte.

(x € 1000)

Nr	Programma	Weerstandsbehoefte			
		2022	2023	2024	2025
0	Bestuur	2.593	3.157	3.718	4.281
1	Veiligheid				
2	Verkeer, vervoer en waterstaat				
3	Economie				
4	Onderwijs				
5	Sport, cultuur en recreatie				
6	Sociaal domein	220	1.153	1.847	1.783
7	Volksgesondheid en milieu	224	224	267	247
8	Volkshuisvesting , ruimtelijke ordening VHROSV	pm	pm	pm	pm
	Totaal weerstandsbehoefte programma's	3.037	4.534	5.832	6.311
	Opzetpercentage 20%	607	907	1.166	1.262
	Totaal weerstandsbehoefte	3.644	5.441	6.998	7.573

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit, ook wel genoemd het weerstandsvermogen indien dit zich beperkt tot vermogenscomponenten, betreft de omvang van de financieel beschikbare middelen op 31 dec van het jaar die we in kunnen zetten om de financiële gevolgen van de daadwerkelijk opkomende risico's in enig jaar op te kunnen vangen zonder dat dit per direct gevolgen heeft op het vastgestelde beleid. De vermogenscomponenten die we meenemen in de berekening van de weerstandscapaciteit beperken we tot:

- De algemene reserve
- De bestemmingsreserves
- De egaliseringsreserves

Stille reserves *, onderhoudsreserves en afschrijvingsreserves nemen we dus niet mee omdat die of niet altijd op korte termijn effectief vrij te maken zijn (stille reserves), beklemd zijn ter dekking van de afschrijvingslasten van een investering (afschrijvingsreserves) of omdat deze op termijn opgeheven worden (onderhoudsreserves).

* In de Nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2014 staat dat we de stille reserves wel mogen meenemen maar we doen dit al enkele jaren niet meer vanwege de niet realiseerbaarheid van de vrijval van die stille reserves op de termijn waarop die ruimte nodig is i.h.k.v. risico-afdekking.

Weerstandratio

De indicator aan de hand waarvan we kunnen beoordelen of we in staat zijn risico's financieel op te vangen betreft de weerstandratio. Die ratio is de verhouding tussen de weerstandscapaciteit (teller) en de weerstandsbehoefte (noemer).

$$\text{RATIO} = \frac{\text{weerstandscapaciteit}}{\text{weerstandsbehoefte}}$$

Als weerstandratio's hanteren we een kleine (r) en een grote ratio (R) waarbij in de kleine ratio alleen de algemene reserve (teller) wordt afgezet tegen de weerstandsbehoefte (noemer). In de grote ratio nemen we ook de bestemmingsreserves en de equalisatiereserves mee in de vaststelling van de omvang van de weerstandscapaciteit.

Normering van de ratio's

De normering van de ratio's.

De kleine ratio dient zich idealiter te bewegen tussen de 1 en de 2. De grote ratio tussen de 2 en de 3 aldus het Landgraafse beleid. De hoogte van de kleine (r) en grote (R) ratio kunnen we dus niet los zien van elkaar. Een grote ratio (R) van 4 lijkt erg hoog maar indien die gepaard gaat met een kleine ratio (r) van 0,4 is er wellicht toch reden tot zorg. Is het dan niet tijd kritisch te kijken naar de omvang en hoeveelheid van de bestemde reserves. Een grote ratio (R) van 4 is niet extreem hoog maar boven de signaleringsnorm. Als dat samen gaat met een kleine ratio die ruim onder de 1 ligt dan moeten we ons afvragen of het niet verstandig is de bestemmingsreserves en of equalisatiereserves nogmaals kritisch tegen het licht te houden.

Beide ratio's dienen daarom in samenhang met elkaar te worden beschouwd. Valt een score te laag of te hoog uit dan is dat in eerste aanleg reden tot nadere analyse. Of er bijgestuurd dient te worden op dat moment zal ook afhangen van de hoogte van de andere ratio. In de nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2021 is een handzame tabel opgenomen waarin de verschillende ratio scenario's en de mogelijke bijstuurmaatregel zijn opgenomen.

(x € 1000)

Weerstandratio per 31/12	2022	2023	2024	2025
Weerstandscapaciteit klein	8.509	8.986	9.762	10.547
Weerstandscapaciteit groot	21.165	20.437	21.710	23.984
Weerstandsbehoefte	3.644	5.441	6.998	7.573
Kleine ratio r	2,3	1,7	1,4	1,4
Grote ratio R	5,8	3,8	3,1	3,2

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de kleine ratio in 2022 ruim boven de signaleringsnorm ligt. Dit heeft geen bijsturing want de stand van de reserves is bijgewerkt tot en met de 2e financiële bijstellingsrapportage 2021. Uit de tussenrapportage 2021 is reeds gebleken dat we voor de jeugd en de Wmo voor 2021 nog forse onttrekkingen moeten doorvoeren. Die onttrekkingen zijn nog niet verwerkt in de hierboven verwerkte stand van de algemene reserve * .

De grote weerstandsratio ligt zoals te doen gebruikelijk meerjarig boven de signaleringsbandbreedte van 3. Op het moment dat er risico's in enig jaar opkomen zullen die nagenoeg altijd gedekt dienen te worden uit de algemene reserve. Dat betekent dus ook dat de meerjarig geraamde stand van de reserves zoals weergegeven nog geen rekening houdt met die daadwerkelijk opkomende risico's. Tegelijkertijd komen er ook bijna ieder jaar voordelen op die de algemene reserve extra versterken. Ook die voordelen zijn, omdat ze nu niet bekend zijn, niet geraamd.

De voorlopige deelconclusie is dan ook dat de weerstandscapaciteit op dit moment nog aan de maat is ondanks de keuze om de structurele storting in de algemene reserve terug te brengen van €1,75 miljoen naar €750 duizend structureel.

* De verwachte onttrekking 2021 bedraagt ca. 3 miljoen. Indien we die onttrekking verwerken in bovenstaande staat van de reserve-ontwikkeling dan daalt de kleine r in 2022 naar 1,5 maar blijft meerjarig net boven de 1.

Verplichte BBV Kengetallen

De set van financiële kengetallen is vastgelegd in een daartoe strekkende ministeriële regeling. Deze ratio's zijn in onderstaande tabel weergegeven. De provincie deelt de kengetallen in drie categorieën in, maar geeft hier geen kwalificatie aan, omdat de normering een eigen gemeentelijke keuze is. Wel kan over het algemeen worden gesteld, dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Categorische indeling provincie		
							Cat.A	Cat.B	Cat.C
Netto schuldquote	25,60%	48,00%	56,60%	61,60%	64,40%	63,80%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	17,80%	39,20%	47,70%	53,20%	56,70%	56,70%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	40,40%	31,90%	28,30%	26,60%	25,80%	25,90%	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	2,80%	2,90%	2,90%	3,00%	2,90%	2,90%	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	0,00%	0,20%	-1,10%	-0,80%	-0,10%	0,10%	begr.pos.	begr.neutr.	begr.neg.
Belastingcapaciteit	109,10%	107,50%	109,10%	109,10%	109,10%	109,10%	<95%	95-105%	>105%

Netto schuldquote:

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast t.o.v. de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Hierbij wordt verschil gemaakt tussen de schuldquote in – en exclusief doorgeleende gelden (verstrekke leningen). Onze schuldquote stijgt verdergaand maar is wel nog steeds aan de maat (cat A). Dit is een direct gevolg van het meer moeten aantrekken van leningen o.a. t.b.v. de financiering van de investeringen en de duurzaamheidsleningen.

Solvabiliteitsratio:

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onze solvabiliteitsratio blijft dalen maar bevindt zich nog steeds in de categorie B. Deze dalende trend kunnen we ombuigen door zodra mogelijk de stortingen in de algemene reserve weer op te hogen.

Grondexploitatie:

Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten. De boekwaarde van de grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Structurele exploitatieruimte:

Hiermee wordt aangegeven hoe groot de structurele exploitatieruimte is door de totale baten te vergelijken met de structurele baten en lasten. Op grond van artikel 19 van het BBV wordt een overzicht van incidentele baten en lasten per programma gevraagd. Deze specificatie is opgenomen in hoofdstuk 3.3.2 Dit saldo afgezet tegen de totale baten geeft het gevraagde percentage.

Zoals u ziet geeft de indicator aan dat er pas in 2025 sprake is van een structureel evenwicht in de begroting maar in dat evenwicht is nog geen rekening gehouden met het nadelige effect van de nog te besluiten herverdeling van het gemeentefonds. Dit is in lijn met de toelichting zoals gegeven in hoofdstuk 1 waarin wij u uitleg hebben gegeven over de ontwikkeling van ons formele en structureel, reëel exploitatiesaldo.

Belastingcapaciteit:

Dit kengetal geeft een grove indicatie in welke mate de gemeente de gemeentelijke belastingopbrengsten kan verhogen om financiële tegenvallers op te vangen c.q. ruimte te creëren voor nieuw beleid. De indicatieve ruimte die de gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt berekend door de gemiddelde woonlasten van een gezin met een eigen huis in Landgraaf af te zetten tegen de gemiddelde woonlasten van een gezin in Nederland. De woonlast ligt hoger. Dit behoeft echter nuancering. Kijken we naar de woonlasten in Parkstad dan zien we dat we binnen Parkstad een gemiddelde woonlast.

Geprognosticeerde balans

De wijziging van de hiervoor genoemde ministeriële regeling heeft ook betrekking op het opnemen van de geprognosticeerde begin- en eindbalans in de begroting en meerjarenraming, welke eveneens in de paragraaf moet worden opgenomen. Gelet op de sterke relatie van dit onderdeel met de paragraaf Financiering, in het bijzonder het EMU-saldo, hebben wij de berekening en specificatie van de geprognosticeerde begin- en eindbalans opgenomen in de paragraaf financiering. Korthedshalve verwijzen wij naar deze paragraaf. De berekeningen van de meerjarige financiële kengetallen zijn, voor

zover van toepassing, ook gebaseerd op deze meerjarige geprognosticeerde balans, zoals weergegeven in de paragraaf financiering.

Analyse financiële situatie

Op basis van het beeld zoals weergegeven in deze begroting en dan met name op basis van de indicatoren weerstandsratio en structureel saldo lijkt de financiële situatie van de gemeente Landgraaf nog aan de maat. Deze beide indicatoren houden echter nog geen rekening met de nog te besluiten herverdeling van het gemeentefonds noch met de zeer stevige te besluiten onttrekkingen aan de reserves t.b.v. de Wmo en de Jeugd in 2021. Kijken we naar de trendmatige ontwikkeling dan zien we dat de ooit zeer sterke financiële positie van Landgraaf de afgelopen jaren langzaam maar zeker is afgekalfd.

Hoofdoorzaak hiervoor is het grote beslag op de reserves a.g.v. de stijgende lasten in het sociaal domein. Stijgende lasten die mede het gevolg zijn van overheidsbeleid. Hopen op verstandige besluiten van het nieuwe Kabinet (afschaffen abonnementstarief en structureel meer middelen voor gemeenten) zal niet genoeg zijn om deze negatieve financiële ontwikkeling een halt toe te roepen.

We zien een meerjarige trend zowel v.w.b. vermogenspositie alsook structureel exploitatiesaldo die ons dwingt tot het nemen van maatregelen. Maatregelen waarmee we het structureel saldo kunnen verbeteren op een dusdanige wijze dat we ook weer in staat zullen zijn om onze reserves op te hogen zodanig dat ook de daling van de solvabiliteitsratio kan worden gestopt.

Daarvoor gaan we een tweetal sporen volgen. Een gedegen zero based budgetting operatie en het doorvoeren van maatregelen die kunnen bijdragen aan normalisatie, zakelijkheid en beheersbaarheid van de Wmo zodat we de zorg aan de mensen die het hardste nodig hebben in onze gemeente kunnen continueren. Het eerste spoor zal vooral moeten zorgen voor vermindering van de lasten. Het tweede spoor zal primair gericht zijn op afvlakken van de alsmaar stijgende lasten Wmo.

HOOFDSTUK 3: FINANCIEEL

3.1 Overzicht van baten en lasten

Met het vaststellen van de begroting autoriseert de raad het college van burgemeester en wethouders per programma tot de bedragen van het onderstaande overzicht voor het begrotingsjaar 2022.

Voor de vergelijkbaarheid zijn de reële cijfers 2020 en de bijgestelde ramingen 2021 toegevoegd.

(x €
1.000)

Programma	2020			2021			2022		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
0. Bestuur en ondersteuning	93.697	24.094	69.603	91.673	22.063	69.610	92.215	20.461	71.754
1. Veiligheid	250	3.556	-3.306	286	3.798	-3.512	271	3.922	-3.651
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	786	6.369	-5.583	543	4.354	-3.811	634	4.397	-3.763
3. Economie	535	1.001	-466	765	1.446	-681	129	738	-609
4. Onderwijs	787	3.015	-2.228	1.363	3.788	-2.425	721	4.364	-3.643
5. Sport, cultuur en recreatie	316	6.256	-5.940	461	6.196	-5.735	365	6.298	-5.933
6. Sociaal domein	19.969	73.169	-	16.518	68.799	-	16.666	70.822	-
		53.200			52.281				54.156
7. Volksgezondheid en milieu	9.032	9.471	-439	9.922	10.067	-145	9.657	9.543	114
8. Volkshuisv., RO en sted.vern.	1.993	3.596	-1.603	714	4.277	-3.563	723	3.804	-3.081
Resultaat vóór bestemming	127.365	130.527	-3.162	122.245	124.788	-2.543	121.381	124.349	-2.968
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves :	2020			2021			2022		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
0. Bestuur en ondersteuning	20.093	15.642	4.451	14.166	11.623	2.543	5.670	2.702	2.968
1. Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Economie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Sport, cultuur en recreatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Sociaal domein	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Volkshuisv., RO en sted.vern.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	20.093	15.642	4.451	14.166	11.623	2.543	5.670	2.702	2.968
Resultaat na bestemming	147.458	146.169	1.289	136.411	136.411	0	127.051	127.051	0

Tabel: Meerjarige ramingen van de
batem en lasten 2020 t/m 2022 per
programma

De meerjarige ramingen van de baten en lasten voor 2023 tot en met 2025 zijn als volgt:

(x €
1.000)

Programma	2023			2024			2025		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
0. Bestuur en ondersteuning	91.601	20.593	71.008	92.205	20.879	71.326	93.123	21.234	71.889
1. Veiligheid	254	3.982	-3.728	255	4.044	-3.789	255	4.112	-3.857
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	639	4.492	-3.853	644	4.576	-3.932	644	4.617	-3.973
3. Economie	131	745	-614	133	671	-538	136	678	-542
4. Onderwijs	444	2.832	-2.388	161	2.393	-2.232	161	2.394	-2.233
5. Sport, cultuur en recreatie	353	6.313	-5.960	334	6.353	-6.019	335	6.397	-6.062
6. Sociaal domein	16.685	69.944	-	16.708	69.500	-	16.729	69.636	-
		53.259			52.792			52.907	
7. Volksgezondheid en milieu	9.853	9.727	126	10.422	10.197	225	10.619	10.386	233
8. Volkshuisv., RO en sted.vern.	598	3.311	-2.713	602	3.009	-2.407	607	3.060	-2.453
Resultaat vóór bestemming	120.558	121.939	-1.381	121.464	121.622	-158	122.609	122.514	95
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves :	2023			2024			2025		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
0. Bestuur en ondersteuning	3.336	1.955	1.381	1.364	2.056	-692	1.106	2.801	-1.695
1. Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Economie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Sport, cultuur en recreatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Sociaal domein	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Volkshuisv., RO en sted.vern.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	3.336	1.955	1.381	1.364	2.056	-692	1.106	2.801	-1.695
Resultaat na bestemming	123.894	123.894	0	122.828	123.678	-850	123.715	125.315	-1.600

Tabel: Meerjarige ramingen van de
batem en lasten 2023 t/m 2025 per
programma

3.2 Uitgangspunten van de ramingen

Bij het samenstellen van de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023–2025 zijn de navolgende uitgangspunten gehanteerd.

Kerngegevens

Voor het bepalen van de omvang van de algemene uitkering zijn kerngegevens als basisgegevens van groot belang. Specifiek het aantal inwoners speelt direct en indirect de belangrijkste rol daarin. Voor Landgraaf, dat al jaren een daling van het aantal inwoners laat zien, is het financieel noodzakelijk om de krimp te vertalen in de meerjarenraming van de algemene uitkering. De prognose van het aantal inwoners ontleen wij aan de gegevens van het Etil, onderdeel NEIMED (Nederlands Expertise en Innovatiecentrum Maatschappelijke Effecten Demografische krimp). De prognoses worden jaarlijks geactualiseerd.

Per 1 januari 2022 heeft Landgraaf naar verwachting 37.069 inwoners. Ten opzichte van 1 januari 2021 (37.236) een daling van 167 inwoners. Een trend die zich de komende jaren naar verwachting verder doorzet.

Navolgend de prognoses van inwoneraantallen:

Jaar	Aantal inwoners
2013	37.911
2014	37.573
2015	37.456
2016	37.465
2017	37.458
2018	37.604
2019	37.587
2020	37.434
2021	37.236
2022	37.069
2023	36.884
2024	36.693
2025	36.495

Tabel: Inwonersaantallen (per 1 januari van het jaar)

Indexering lasten

In de ramingen geldt voor het overgrote deel van de budgetten dat we die geïndexeerd hebben. De provincie geeft zoals te doen gebruikelijk in de begrotingsbrief een duidelijke aanwijzing voor het reëel ramen van de lasten en de te hanteren loon- en prijscompensatie in de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023–2025. We houden rekening met de budgettaire effecten van de loonstijgingen,

zoals opgenomen in de mei/juni circulaire, en de overige lasten dienen ten minste geïndexeerd te zijn overeenkomstig de prijsontwikkeling bruto binnenlandsproduct (bbp) zoals gehanteerd in de toe te passen meicirculaire 2021. Onderstaand de prijsindex percentages bbp, vermeld in de meicirculaire 2021, zoals toegepast in de ramingen van deze begroting waar relevant.

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
CEP mrt 2021 prijsindex	1,50%	1,90%	1,60%	1,60%	1,60%

Tabel: index CEP en meicirculaire 2021

Indexering verbonden partijen

Bij de verbonden partijen volgen we de vastgestelde meerjarige begrotingen met de daarin opgenomen indexering.

Indexering salarislasten ambtelijke organisatie

Voor de raming van de salarislasten hanteren we dezelfde meerjarige index zoals we die ook al hebben staan in de huidige meerjarenraming. Alhoewel de crisis zijn impact zal hebben op de werkelijke loonstijgingen waar we mee geconfronteerd gaan worden moeten we ook rekening houden met stijgende werkgeverspremies voor pensioenen.

Jaar	2022	2023	2024	2025
Indexering salarislasten in begroting 2022	3,00%	2,50%	2,50%	2,50%

Tabel: Toegepaste indexering salarislasten

Omdat in het nieuwe laatste ramingsjaar de index nog niet is verwerkt heeft iedere nieuwe meerjarenraming altijd een opvallende stijging tot gevolg in het laatste nieuwe ramingsjaar. In de bijgestelde raming zijn verder een aantal kleinere mutaties doorgevoerd waaronder de doorwerking van het onderhoud functiebeschrijvingen in HR21.

Indexering professionele welzijnsinstellingen

In 2022 zijn de geraamde bijdragen in de vorm van subsidies aan de professionele welzijnsinstellingen meerjarig geïndexeerd, gebaseerd op de geactualiseerde BBP-index zoals opgenomen in de meicirculaire 2021.

Rente

Aan zowel de al gevoteerde investeringen alsmede de nog te voteren investeringen wordt geen rente toegerekend. Voor de aan te trekken geldleningen is uitgegaan van een rentepercentage van 1,5%.

Onvoorzien

Met het doel om in de begroting 2022 dekking te reserveren voor onvoorziene incidentele uitgaven is de stelpost "onvoorzien" opgenomen. Vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording is het verplicht een post

“onvoorzien” op te nemen, maar de omvang van die post is vrij. Voor 2022 is een bedrag van € 117.134 geraamd. Ten opzichte van 2021 is dit onveranderd gebleven.

Voor onvoorziene structurele uitgaven is in de begroting 2022 eveneens een stelpost structurele ruimte B opgenomen. Voor 2022 is deze € 83.235 groot. Meerjarig wordt jaarlijks ca. € 30.000 bijgeraamd. Deze stelpost structurele ruimte B kunnen we inzetten voor onvoorziene structurele uitgaven, uitgezonderd kapitaallasten.

Kostendekkendheid afvalstoffen en rioolheffing

Voor zowel de afvalstoffenheffing als de rioolheffing gaan we uit van 100% kostendekking.

3.3 Financiële positie

3.3.1 Financiële gevolgen bestaand beleid

In onderstaande tabellen worden de mutaties aangegeven in de lasten, baten en saldo van baten en lasten per programma tussen de meerjarenschijf 2022 zoals opgenomen in de begroting 20201 inbegrepen de doorwerking van besluitvorming in het 1e halfjaar van 2021 en de nieuwe in deze begroting te presenteren begroting 2022.

(x € 1.000)

Omschrijving	2022 oud	Mutaties	BATEN	begroting		2022 nieuw
				Bestaand	beleid	Nieuw beleid
0. Bestuur en ondersteuning	90.908			1.308	0	92.216
1. Veiligheid	269			2	0	271
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	272			362	0	634
3. Economie	129			0	0	129
4. Onderwijs	721			0	0	721
5. Sport, cultuur en recreatie	235			130	0	365
6. Sociaal domein	14.988			1.678	0	16.666
7. Volksgezondheid en milieu	9.343			314	0	9.657
8. Volkshuisv., RO en sted.vern.	586			137	0	723
TOTAAL	117.451			3.931	0	121.382

Tabel: Baten begroting 2022 versus meerjarenschijf 2022 van de begroting 2021

(x € 1.000)

Omschrijving	2022 oud	Mutaties	LASTEN	begroting		2022 nieuw
				Bestaand	beleid	Nieuw beleid
0. Bestuur en ondersteuning	22.973			975	-785	23.163
1. Veiligheid	3.768			64	90	3.922
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	4.091			306	0	4.397
3. Economie	658			0	80	738
4. Onderwijs	4.314			50	0	4.364
5. Sport, cultuur en recreatie	5.893			405	0	6.298
6. Sociaal domein	63.769			6.641	412	70.822
7. Volksgezondheid en milieu	9.291			252	0	9.543
8. Volkshuisv., RO en sted.vern.	2.694			761	349	3.804
TOTAAL	117.451			9.454	146	127.051

Tabel: Lasten begroting 2022 versus meerjarenschijf 2022 van de begroting 2021

(x € 1.000)

Saldi van baten minus lasten	2022	2023	2024	2025
0. Bestuur en ondersteuning	6.787	5.349	4.092	3.652
1. Veiligheid	-152	-224	-261	-329
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	56	0	-46	-87
3. Economie	-80	-81	1	-3
4. Onderwijs	-50	605	593	592
5. Sport, cultuur en recreatie	-275	-296	-309	-352
6. Sociaal domein	-5.375	-4.857	-4.661	-4.776

7. Volksgezondheid en milieu	62	63	-50	-42
8. Volkshuisv., RO en sted.vern.	-973	-559	-209	-255
TOTAAL baten minus lasten	0	0	-850	-1.600

Tabel: Mutaties in saldi van baten minus lasten per programma 2022 t/m 2025 in vergelijking tot de meerjarenschijven behorende bij de programmabegroting 2021

+ = saldo gunstiger

- = saldo nadeliger

3.3.2 Overzicht geraamde incidentele baten en lasten

Voor het beoordelen van de financiële positie is het inzicht in de incidentele baten en lasten relevant. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de provincies hebben in het gemeenschappelijke financieel toezichtkader 2020 de begrippen “incidentele baten en lasten” nader aangegeven. In het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 geven de provinciale toezichthouders een uitleg van deze begrippen. De aard van de begrotingspost is in eerste instantie bepalend of een post als structureel of incidenteel aangemerkt wordt. Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Deze posten zijn tijdelijk c.q. hebben een eindig doel. Met andere woorden, er is een einddatum bekend. Drie of vier jaar opnemen van een raming is daarbij geen harde scheidslijn meer bij het bepalen of een begrotingspost structureel of incidenteel is. Wanneer de einddatum vier of vijf jaar ligt na het voor het eerst opnemen van een post, kan deze post nog steeds aangemerkt worden als incidenteel. Hoe verder de einddatum ligt na (het hulpmiddel van) drie jaar, hoe minder aannemelijk gemaakt kan worden dat er sprake is van een reële einddatum. Van een begrotingspost waarvan de einddatum over tien jaar ligt kan moeilijk aannemelijk gemaakt worden, dat deze post het begrotingssaldo incidenteel beïnvloedt. Waar de grens precies ligt is moeilijk aan te geven, aangezien het BBV geen scherpe definitie geeft wat structureel of incidenteel is. Het BBV laat ruimte aan de decentrale overheden omdat dit past bij de eigen beoordeling van de lokale omstandigheden. Onlangs hebben de toezichthouders van de twaalf provincies de handreiking verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten gepubliceerd. Deze handreiking is bedoeld als een meer praktisch instrument om te bepalen hoe de baten en lasten moeten worden opgenomen in de begroting.

De wijzigingen in de nieuwe BBV-regels van 2016 zijn gericht op een versterking van de transparantie van begroting en meerjarenraming. Relevant daarbij zijn de bepalingen dat voor zowel de (meer)jarenbegroting als de jaarrekening:

- een overzicht van incidentele baten en lasten meerjarig per programma wordt gegeven en per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd;
- een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves meerjarig wordt opgenomen.

Met de navolgende tabellen bieden wij deze voorgeschreven inzichten:

(x € 1.000)

Omschrijving	2022 oud	Mutaties	BATEN	begroting		2022 nieuw
				Bestaand	beleid	Nieuw beleid
0. Bestuur en ondersteuning	90.908			1.308	0	92.216
1. Veiligheid	269			2	0	271
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	272			362	0	634
3. Economie	129			0	0	129
4. Onderwijs	721			0	0	721
5. Sport, cultuur en recreatie	235			130	0	365
6. Sociaal domein	14.988			1.678	0	16.666
7. Volksgezondheid en milieu	9.343			314	0	9.657
8. Volkshuisv., RO en sted.vern.	586			137	0	723
TOTAAL	117.451			3.931	0	121.382

Tabel: Baten begroting 2022 versus meerjarenschijf 2022 van de begroting 2021

(x € 1.000)

Omschrijving	2022 oud	Mutaties	LASTEN	begroting		2022 nieuw
				Bestaand	beleid	Nieuw beleid
0. Bestuur en ondersteuning	22.973			975	-785	23.163
1. Veiligheid	3.768			64	90	3.922
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	4.091			306	0	4.397
3. Economie	658			0	80	738
4. Onderwijs	4.314			50	0	4.364
5. Sport, cultuur en recreatie	5.893			405	0	6.298
6. Sociaal domein	63.769			6.641	412	70.822
7. Volksgezondheid en milieu	9.291			252	0	9.543
8. Volkshuisv., RO en sted.vern.	2.694			761	349	3.804
TOTAAL	117.451			9.454	146	127.051

Tabel: Lasten begroting 2022 versus meerjarenschijf 2022 van de begroting 2021

(x € 1.000)

Saldi van baten minus lasten	2022	2023	2024	2025
0. Bestuur en ondersteuning	6.787	5.349	4.092	3.652
1. Veiligheid	-152	-224	-261	-329
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	56	0	-46	-87
3. Economie	-80	-81	1	-3
4. Onderwijs	-50	605	593	592
5. Sport, cultuur en recreatie	-275	-296	-309	-352
6. Sociaal domein	-5.375	-4.857	-4.661	-4.776

7. Volksgezondheid en milieu	62	63	-50	-42
8. Volkshuisv., RO en sted.vern.	-973	-559	-209	-255
TOTAAL baten minus lasten	0	0	-850	-1.600

Tabel: Mutaties in saldi van baten minus lasten per programma 2022 t/m 2025 in vergelijking tot de meerjarenschijven behorende bij de programmabegroting 2021

+ = saldo gunstiger

- = saldo nadeliger

3.3.2 Overzicht geraamde incidentele laste en baten

Voor het beoordelen van de financiële positie is het inzicht in de incidentele baten en lasten relevant. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de provincies hebben in het gemeenschappelijke financieel toezichtkader 2020 de begrippen “incidentele baten en lasten” nader aangegeven. In het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 geven de provinciale toezichthouders een uitleg van deze begrippen. De aard van de begrotingspost is in eerste instantie bepalend of een post als structureel of incidenteel aangemerkt wordt. Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Deze posten zijn tijdelijk c.q. hebben een eindig doel. Met andere woorden, er is een einddatum bekend. Drie of vier jaar opnemen van een raming is daarbij geen harde scheidslijn meer bij het bepalen of een begrotingspost structureel of incidenteel is. Wanneer de einddatum vier of vijf jaar ligt na het voor het eerst opnemen van een post, kan deze post nog steeds aangemerkt worden als incidenteel. Hoe verder de einddatum ligt na (het hulpmiddel van) drie jaar, hoe minder aannemelijk gemaakt kan worden dat er sprake is van een reële einddatum. Van een begrotingspost waarvan de einddatum over tien jaar ligt kan moeilijk aannemelijk gemaakt worden, dat deze post het begrotingssaldo incidenteel beïnvloedt. Waar de grens precies ligt is moeilijk aan te geven, aangezien het BBV geen scherpe definitie geeft wat structureel of incidenteel is. Het BBV laat ruimte aan de decentrale overheden omdat dit past bij de eigen beoordeling van de lokale omstandigheden. Onlangs hebben de toezichthouders van de twaalf provincies de handreiking verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten gepubliceerd. Deze handreiking is bedoeld als een meer praktisch instrument om te bepalen hoe de baten en lasten moeten worden opgenomen in de begroting.

De wijzigingen in de nieuwe BBV-regels van 2016 zijn gericht op een versterking van de transparantie van begroting en meerjarenraming. Relevant daarbij zijn de bepalingen dat voor zowel de (meer)jarenbegroting als de jaarrekening:

- een overzicht van incidentele baten en lasten meerjarig per programma wordt gegeven en per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd;
- een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves meerjarig wordt opgenomen.

Met de navolgende tabellen bieden wij deze voorgeschreven inzichten:

(x € 1.000)

Omschrijving	Lasten 2022		Baten 2022		Lasten 2023		Baten 2023	
	i	s	i	s	i	s	i	s
0. Bestuur en ondersteuning	1.261	20.461	1.351	-93.400	489	23.745	1.344	-89.016
1. Veiligheid	24	3.608	24	-302	24	3.651	24	-302
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	107	3.694	107	-376	107	3.686	107	-376
3. Economie	0	608	80	-219	0	614	80	-221
4. Onderwijs	1.180	1.347	1.180	-1.308	0	2.484	0	-121
5. Sport, cultuur en recreatie	146	5.628	20	-294	146	5.491	20	-284
6. Sociaal domein	435	63.406	1.610	-15.987	587	60.557	468	-14.835
7. Volksgezondheid en milieu	23	8.723	46	-8.984	21	8.878	46	-9.137
8. Volkshuisv., RO en sted.vern.	286	2.336	348	-839	160	2.053	354	-845
TOTAAL	3.462	109.811	4.766	-121.709	1.534	111.159	2.443	-115.137

Tabel: Overzicht incidentele en structurele lasten en baten per programma voor 2022 en 2023

(x € 1.000)

Omschrijving	Lasten 2024		Baten 2024		Lasten 2025		Baten 2025	
	i	s	i	s	i	s	i	s
0. Bestuur en ondersteuning	589	23.285	392	-87.849	1.338	22.821	134	-86.390
1. Veiligheid	24	3.803	24	-302	24	3.791	24	-302
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	107	3.733	107	-376	107	3.777	107	-376
3. Economie	0	618	0	-143	0	623	0	-145
4. Onderwijs	0	3.786	0	-121	0	2.989	0	-121
5. Sport, cultuur en recreatie	146	5.542	20	-284	146	5.546	20	-284
6. Sociaal domein	271	59.469	0	-14.372	271	58.755	0	-14.375
7. Volksgezondheid en milieu	19	8.973	0	-9.263	17	9.063	0	-9.404
8. Volkshuisv., RO en sted.vern.	160	2.133	0	-490	160	2.175	0	-491
TOTAAL	1.316	111.342	543	-113.200	2.063	109.540	285	-111.888

Tabel: Overzicht incidentele en structurele lasten en baten per programma voor 2024 en 2025

(x € 1.000)

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Resultaat begrotingsjaar	0	0	-850	-1.600
Correctie eenmalige baten (-)	-4.766	-2.443	-543	-285
Correctie eenmalige lasten (+)	3.462	1.534	1.316	2.063

Gecorrigeerd saldo (structurele ruimte)	-1.304	-909	-77	178
---	--------	------	-----	-----

Tabel: Overzicht structurele meerjarensaldi

Specificatie incidentele baten 2022–2025

In navolgende tabel worden meerjarig de incidentele baten per programma gespecificeerd:

Programma	Omschrijving incidentele baten	2022	2023	2024	2025	Toelichting
				4		
0	Aanwending algemene reserve	346	221	10	1	Betreft de dekking ten laste van de algemene reserve van de volgende ruimtevragen : – begroting 2020 RVC expl. 22 – deelname traineetraject provincie (€ 42 duizend) – begroting 2020 RVC expl. 18 – toename kosten MOB (€ 63 duizend) – begroting 2022 RVC expl. 11 – uitbreiding formatie services Fac. Bedrijf – begroting 2022 RVC expl. 18 – formatie Communicatie 1,3 fte – begroting 2022 RVC expl. 12 – formatie bureauhoofd BOR Daarnaast wordt het afronden van de begrotingssaldi verrekend met de algemene reserve. Dit betreft een bedrag van afgerond € 21 duizend voor 2022, € 10 duizend voor 2024 en € 1 duizend voor 2025.
0	Aanwending egaliseringsreserve compensatie wegvallende dividendopbrengst Essent	168	133	133	133	De wegvallende rentebaten wegens versnelde aflossing van de beleggingen van de Essentgelden worden gecompenseerd door aanwending van deze egaliseringsreserve.
0	Aanwending egaliseringsreserve algemene uitkering	837	990	249	0	De aanwendingen van de egaliseringsreserve algemene uitkering geschieden om het budgettaire effect van de algemene uitkering te egaliseren. De schommelingen in de algemene uitkering worden opgevangen.
1	Aanwending reserve evenementen	24	24	24	24	Ter dekking van de subsidieaanvragen voor A- en B evenementen wordt de reserve evenementen aangewend.
2	Aanwending egaliseringsreserve onderhoud binnenring	107	107	107	107	Dekking van het jaarlijks geraamd groen- en wegonderhoud van de Binnenring geschiedt door aanwending van de betreffende egaliseringsreserve.
3	Aanwending algemene reserve	80	80	0	0	Betreft de lasten van de ruimtevraag college (RVC) 02 – werkbudget vrijetijdseconomie. De lasten van deze ruimtevraag zijn voor de jaren 2022 en 2023

						geraamd en gedekt via aanwending van de algemene reserve.
4	Aanwending algemene reserve	1.180	0	0	0	De aanwending van de algemene reserve betreft de dekking van de incidentele lasten voortvloeiende uit het extra afschrijven van de boekwaarde van de "oude" school van het Eijkhagencollege.
5	Aanwending reserve onderhoud sociaal culturele accommodaties, instandhouding religieus erfgoed en toekomstbestendig accommodatiebeleid	20	20	20	20	De aanwending van de reserves onderhoud sociaal culturele accommodaties, instandhouding religieus erfgoed en toekomstbestendig accommodatiebeleid ter dekking van de onderhouds-, instandhoudings- en overige lasten van de betreffende accommodaties.
6	Aanwending reserve verbinden en samenwerken	119	80			De reserve stimulering verbinden en samenwerken wordt ingezet ter dekking van de incidentele lasten van innovatieve projecten op het gebied van samenwerking binnen het sociaal domein.
6	Aanwending reserve jeugd preventieplan	316	316			Ter dekking van de incidentele lasten voortvloeiend uit het Jeugd preventieplan wordt de betreffende reserve aangewend.
6	Aanwending algemene reserve	325	71			Ter dekking van de lasten voortvloeiend uit de volgende ruimtevragen wordt de algemene reserve aangewend: – jeugdcapaciteit versus wachtlijsten € 110 duizend – RVC expl. 03 – Praktisch voortzetting pilot € 100 duizend – RVC expl. 08 – uitbreiding capaciteit participatiecoach € 70 duizend – RVC expl. 10 (€ 71 duizend voor 2023) – Project Less is More € 45 duizend – RVC expl. 04
6	Aanwending algemene reserve	850				De lasten van de incidentele aanvullende bijdrage aan JeNS alsmede van het "on hold" zetten van de toegang tot JeNS van in totaal € 850 duizend worden gedekt via aanwending van de algemene reserve.
7	Aanwending reserve Gezond in de Stad	46	46			Via een decentralisatie-uitkering worden middelen ontvangen in het kader van het project Gezond In De Stad (GIDS). Deze incidentele middelen worden

				gestort in de reserve GIDS. De geraamde projectlasten worden gedekt via aanwending van deze reserve.
8	Aanwending reserve Transformatie	348	354	Ter dekking van de ruimtevraag "tijdelijke formatie ROG en KCC" (RVC expl 17) wordt de algemene reserve aangewend.
Totaal		4.766	2.443 543	285

Tabel: Overzicht incidentele baten

Op grond van de BBV-voorschriften vinden de ramingen en boekingen van mutaties in reserves allemaal plaats via taakveld 010 en dus binnen programma 0 Bestuur en ondersteuning. In bovenstaande tabel hebben wij voor de betreffende mutaties aangegeven in relatie tot welke lasten in welk programma deze onttrekkingen staan.

Specificatie incidentele lasten 2022-2025

In navolgende tabel worden meerjarig de incidentele lasten per programma gespecificeerd:

Programma	Omschrijving incidentele baten	2022	2023	2024	2025	Toelichting
a						
0	Storting in de algemene reserve	30	98	35	35	Als gevolg van het BBV-proof maken van de onderhoudsvoorzieningen van het Burgerhoes en Emile Erensplijn 55, kan de jaarlijkse storting in deze voorzieningen gedurende de looptijd van het nieuwe meerjaren onderhoudsplan worden verlaagd. Dit budgettaire voordeel wordt gestort in de algemene reserve. Daarnaast wordt het afronden van de begrotingssaldi verrekend met de algemene reserve.
0	Storting in de egalisatiereserve algemene uitkering	1.178	338	501	1.250	De stortingen in de egalisatiereserve algemene uitkering geschieden om het budgettaire effect van de algemene uitkering te egaliseren. De schommelingen in de algemene uitkering worden opgevangen.
0	Incidentele lasten in kader van Wet Open Overheid	53	53	53	53	Betreft de incidentele lasten die geraamd zijn in het kader van de Wet Open Overheid. Wij ontvangen hiervoor voor de periode 2022 tot en met 2026 incidentele middelen via een decentralisatie-uitkering.
1	Storting in reserve evenementen	24	24	24	24	In de reserve evenementen worden middelen gestort teneinde de reserve op peil te houden om de lasten van de subsidieaanvragen voor A- en B evenementen te kunnen dekken.
2	Storting in egalisatiereserve Binnenring	107	107	107	107	In de egalisatiereserve Binnenring worden middelen gestort teneinde het groen- en wegonderhoud van de Binnenring te kunnen dekken.
4	Lasten extra afschrijving Eijkhagencollege	1.180				In verband met de nieuwbouw van het Eijkhagencollege wordt de boekwaarde van de "oude" school extra afgeschreven. Deze incidentele lasten worden gedekt door de algemene reserve aan te wenden.
5	Storting in reserve monumenten teneinde de lasten van	13	13	13	13	In de reserve monumenten worden middelen gestort teneinde de fluctuerende lasten van monumenten te kunnen dekken.
5	Storting in reserve instandhouding religieus erfgoed	7	7	7	7	In de reserve instandhouding religieus erfgoed worden middelen gestort teneinde

					de lasten van instandhouding van het religieus erfgoed te kunnen dekken.
5	Storting in reserve onderhoud sociaal culturele accommodaties	5	5	5	5 In de reserve onderhoud sociaal culturele accommodaties worden middelen gestort teneinde de fluctuerende onderhoudslasten te kunnen dekken.
5	Incidentele lasten in het kader van de Brede Impuls Combinatiefunctionarissen/buurtsporthoes	121	121	121	121 Betreft de incidentele lasten die geraamd zijn in het kader van de brede Impuls Combinatiefunctionarissen/buurtsporthoes. Wij ontvangen hiervoor tijdelijke middelen via een decentralisatie-uitkering.
6	Storting in reserve inkomensdeel WWB	119	271	271	271 De verschillen tussen de het te ontvangen budget voor het inkomensdeel WWB (BUIG) en de geraamde gemeentelijke lasten in dat kader wordt gestort dan wel onttrokken aan de reserve inkomensdeel WWB.
6	Incidentele lasten in het kader van het Jeugd preventieplan	316	316		In het kader van het Jeugd Preventieplan heeft de raad besloten om 3 jaar € 600 duizend per jaar te voteren. Deze middelen zijn in de reserve Jeugd preventieplan gestort. In 2022 en 2023 wordt het restant van de reserve gelijkelijk ingezet en wordt incidenteel een bedrag van ruim € 316 duizend aan lasten geraamd.
7	Storting in reserve zonnepanelen	23	21	19	17 Het verschil tussen het door de gemeente te betalen rentebedrag voor aangetrokken geldleningen voor duurzaamheidsprojecten en het door de gemeente te ontvangen rentebedrag voor verstrekte geldleningen voor duurzaamheidsprojecten wordt gestort in de reserve zonnepanelen.
8	Storting in reserve Transformatie	80	80	80	80 Betreft de jaarlijkse storting in de reserve Transformatie van de voorheen in de (opgeheven) reserve ISV gestorte middelen.
8	Storting in onderhoudsreserve af te stoten panden	169	43	43	43 Ter dekking van de fluctuerende onderhoudslasten van af te stoten panden wordt de betreffende onderhoudsreserve jaarlijks gevoed.
8	Storting in reserve onderhoud woonwagencentra	37	37	37	37 Betreft de jaarlijkse storting in de reserve onderhoud woonwagencentra ter dekking

					van de fluctuerende lasten van correctief onderhoud
Totaal	3.46	1.53	1.31	2.06	
	2	4	6	3	

Tabel: Overzicht incidentele lasten

Specificatie structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 2022-2025

In navolgende tabel worden meerjarig per programma de structurele toevoegingen (stortingen) aan reserves aangegeven:

Programma	Structurele toevoeging aan reserve	2022	2023	2024	2025
0	Algemene reserve (vaste storting t.l.v. exploitatie)	750	750	750	750
0	Accommodatiereserve Emile Erensplein 55	24	24	24	24
0	Accommodatiereserve Burgerhoes	137	137	137	137
Totaal		911	911	911	911

Tabel: Structurele toevoegingen aan reserves

Programma	Structurele onttrekking aan reserve	2022	2023	2024	2025
0	Afschrijvingsreserve accommodatie Burgerhoes	5	5	5	5
2	Afschrijvingsreserve Pollar Bachlaan	4	4	4	4
2	Afschrijvingsreserve LED-informatiewagens	3	3	3	3
2	Afschrijvingsreserve Knopen lopen	4	4	4	4
2	Afschrijvingsreserve sfeerverlichting 3 centra	10	10	10	10
4	Afschrijvingsreserve investeringen binnenklimaat gebouwen	71	71	0	0
5	Afschrijvingsreserve sportkooi Brandenburg	14	14	14	14
5	Afschrijvingsreserve toplaag kunstgrasveld Strijthagen	27	27	27	27
5	Afschrijvingsreserve complex VV Schaesberg	75	75	75	75
5	Afschrijvingsreserve kunstgras Heigank	33	33	33	33
5	Afschrijvingsreserve doelgroepenbad	172	172	172	172
5	Afschrijvingsreserve natuurgras Ter Waerden	20	20	20	20
5	Afschrijvingsreserve accommodatie Sport & Leasure	15	15	15	15
5	Afschrijvingsreserve vervanging hekwerk Strijthagen	1	1	1	1
5	Afschrijvingsreserve speelplek Veeweg	1	1	0	0
5	Afschrijvingsreserve buurtontmoetingsplek Ter Waerden	4	4	4	4
5	Afschrijvingsreserve Kennis Informatie en Adviesplein	161	161	161	161
5	Afschrijvingsreserve schuifwand buurtcentrum Aan de Koel	3	3	3	3
5	Afschrijvingsreserve drainage sportpark Strijthagen	2	2	2	2
5	Afschrijvingsreserve waterleiding sportpark Strijthagen	1	1	1	1
5	Afschrijvingsreserve veldverlichting sportpark Strijthagen	1	1	1	1
5	Afschrijvingsreserve drainage veld 4 sportpark Strijthagen	3	3	3	3
5	Afschrijvingsreserve veldverlichting sportpark Heigank	5	5	5	5
5	Afschrijvingsreserve hekwerken hoofdveld sportpark Heigank	1	1	1	1
6	Afschrijvingsreserve accommodaties voor de 21e eeuw	38	38	38	38
6	Afschrijvingsreserve doorstroomlocatie Gravenrode	2	2	2	2
6	Afschrijvingsreserve toekomstbestendige accommodaties	10	10	10	10
6	Afschrijvingsreserve accommodatie wijkcentrum Aan de Koel	115	115	115	115
7	Afschrijvingsreserve ondergrondse afvalcontainers	12	0	0	0
8	Afschrijvingsreserve Kloosterstraat 1/1A	3	3	3	3
8	Afschrijvingsreserve Kloosterstraat 3	6	6	6	6
8	Afschrijvingsreserve herinricht. buitengebied wijkcentr. Aan de Koel	7	7	7	7
8	Afschrijvingsreserve Streeperstraat 42-46	3	3	3	3
8	Afschrijvingsreserve politievleugel	73	73	73	73
Totaal		905	893	821	821

Tabel: Structurele onttrekkingen aan reserves

Recapitulatie begrotingsevenwicht 2022

Onderstaand treft u de verplicht voorgeschreven recapitulatiestaat begrotingsevenwicht voor de begroting 2022 en de bijbehorende meerjarenschijven 2023 tot en met 2025 aan:

(x € 1.000)

Omschrijving	Begroting 2022			Begroting 2023		
	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel
Baten programma 0	92.215		92.215	91.601		91.601
Baten programma 1	271		271	254		254
Baten programma 2	634		634	639		639
Baten programma 3	129		129	131		131
Baten programma 4	721		721	444		444
Baten programma 5	365		365	353		353
Baten programma 6	16.666		16.666	16.685		16.685
Baten programma 7	9.657		9.657	9.853		9.853
Baten programma 8	723		723	598		598
Totaal baten programma's	121.381	0	121.381	120.558	0	120.558
Lasten programma 0	20.461	53	20.408	20.593	53	20.540
Lasten programma 1	3.922		3.922	3.982		3.982
Lasten programma 2	4.397		4.397	4.492		4.492
Lasten programma 3	738		738	745		745
Lasten programma 4	4.364	1.180	3.184	2.832		2.832
Lasten programma 5	6.298	121	6.177	6.313	121	6.192
Lasten programma 6	70.822	316	70.506	69.944	316	69.628
Lasten programma 7	9.543		9.543	9.727		9.727
Lasten programma 8	3.804		3.804	3.311		3.311
Totaal lasten programma's	124.349	1.670	122.679	121.939	490	121.449
Saldo programma's vóór bestemming	-2.968	-1.670	-1.298	-1.381	-490	-891
Onttrekkingen aan reserves	5.670	4.765	905	3.336	2.443	893
Stortingen in reserves	2.702	1.791	911	1.955	1.044	911
Geraamd resultaat	0	1.304	-1.304	0	909	-909
Totaal structurele baten	127.051	4.765	122.286	123.894	2.443	121.451
Totaal structurele lasten	127.051	3.461	123.590	123.894	1.534	122.360
Saldo structurele baten – lasten	0	1.304	-1.304	0	909	-909

Tabel: Recapitulatiestaat structurele en reële baten en lasten 2022 en 2023

Omschrijving	Begroting 2024			Begroting 2025		
	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel
Baten programma 0	92.205		92.205	93.123		93.123
Baten programma 1	255		255	255		255
Baten programma 2	644		644	644		644
Baten programma 3	133		133	136		136
Baten programma 4	161		161	161		161
Baten programma 5	334		334	335		335
Baten programma 6	16.708		16.708	16.729		16.729
Baten programma 7	10.422		10.422	10.619		10.619
Baten programma 8	602		602	607		607
Totaal baten programma's	121.464	0	121.464	122.609	0	122.609
Lasten programma 0	20.879	53	20.826	21.234	53	21.181
Lasten programma 1	4.044		4.044	4.112		4.112
Lasten programma 2	4.576		4.576	4.617		4.617
Lasten programma 3	671		671	678		678
Lasten programma 4	2.393		2.393	2.394		2.394
Lasten programma 5	6.353	121	6.232	6.397	121	6.276
Lasten programma 6	69.500		69.500	69.636		69.636
Lasten programma 7	10.197		10.197	10.386		10.386
Lasten programma 8	3.009		3.009	3.060		3.060
Totaal lasten programma's	121.622	174	121.448	122.514	174	122.340
Saldo programma's vóór bestemming	-158	-174	16	95	-174	269
Onttrekkingen aan reserves	1.364	543	821	1.106	285	821
Stortingen in reserves	2.056	1.145	911	2.801	1.890	911
Geraamd resultaat	-850	-776	-74	-1.600	-1.779	179
Totaal structurele baten	122.828	543	122.285	123.715	285	123.430
Totaal structurele lasten	123.678	1.319	122.359	125.315	2.064	123.251
Saldo structurele baten – lasten	-850	-776	-74	-1.600	-1.779	179

Tabel: Recapitulatiestaat structurele en reële baten en lasten 2024 en 2025

Financieel toezicht

Elk jaar besluiten Gedeputeerde Staten van Limburg voor aanvang van het begrotingsjaar of repressief of preventief toezicht voor onze gemeente van toepassing is. Dit is gebaseerd op artikel 2013 van de Gemeentewet. Repressief toezicht is regel en houdt in dat we de begroting en de begrotingswijzigingen direct kunnen uitvoeren (zonder voorafgaande goedkeuring).

Op 7 juli 2020 heeft het college van Gedeputeerde Staten van Limburg het financieel verdiepingsonderzoek 2020 gemeente Landgraaf vastgesteld. Het verdiepingsonderzoek is een belangrijk onderdeel van de wijze waarop het financieel toezicht bij de Provincie Limburg sinds 2005 wordt uitgevoerd. Dit onderzoek gaat verder dan het traditionele (jaarlijkse) begrotingsonderzoek.

Er wordt als het ware een foto gemaakt van de financiële positie en financiële functie. De provincie gebruikt het verdiepingsonderzoek om de toezichtvorm voor in principe vier jaar te bepalen, en in dit geval voor de periode 2020–2023. Op basis van dit onderzoek heeft de provincie vastgesteld dat de gemeente Landgraaf aan de voorwaarden van meerjarig repressief toezicht voldoet.

Evenwicht in de begroting

Vanwege het belang van de horizontale verantwoording en het verticale toezicht is de Gemeentewet in 2015 gewijzigd en wordt het begrip “evenwicht” nader gepreciseerd in die zin dat het een “structureel en reëel evenwicht” is. Indien de begroting 2022 niet structureel en reëel in evenwicht is, geldt als basisregel dat uiterlijk dit evenwicht in 2025 tot stand zal worden gebracht.

Structureel begrotingsevenwicht

Met het begrip “structureel” evenwicht wordt bedoeld dat in de begroting:

- de structurele baten tenminste alle structurele lasten dekken,
- de incidentele baten alleen incidentele lasten dekken.

De structurele baten zijn voor het begrotingsjaar 2022 en de meerjarenschijven 2023 en 2024 lager dan de structurele lasten, waardoor voor die jaren geen sprake is van structureel begrotingsevenwicht. Voor de meerjarenschijf 2025 zijn de structurele baten wel hoger dan de structurele lasten. Daarnaast dekken de incidentele baten alleen de incidentele lasten. Daarom is de meerjarenschijf 2025 wel structureel in evenwicht.

Reel begrotingsevenwicht

Het reëel begrotingsevenwicht houdt in dat de provincie onderzoek doet naar de realiteit van de ramingen in de begroting. Daarbij dienen de begroting en de meerjarenramingen alle ramingen volledig te bevatten. De beoordelingsaspecten van de provincie richten zich meer specifiek op de raming van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, de loon- en prijscompensatie voor 2022 en volgende jaren, de hardheid en haalbaarheid van opgenomen taakstellingen/bezuinigingsmaatregelen, verliesgevend grondexploitaties, de algemene reserve en de post onvoorziene uitgaven.

3.3.3 Investerings

De voorgenomen investeringen voor het jaar 2022 bedragen afgerond in totaal € 11,5 miljoen en zijn als volgt over de programma's verdeeld:

(x € 1.000)

Programma	2022
0. Bestuur en ondersteuning	413
1. Veiligheid	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	1.480
3. Economie	0
4. Onderwijs	0
5. Sport, cultuur en recreatie	250
6. Sociaal domein	0
7. Volksgezondheid en milieu	5.908
8. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	3.500
Totaal investeringen programma's	11.551

Tabel: Investeringskrediet per programma

Voor een gedetailleerd overzicht van de vervangings- en uitbreidingsinvesteringen 2022 verwijzen wij naar bijlage 3. De investeringen kunnen in de volgende clusters worden verdeeld:

Rioolinvesteringen

De investeringen m.b.t. riolen zijn gebaseerd op het in oktober 2016 vastgestelde ISW. De investeringen voor riolen voor 2022 bedragen afgerond € 5,9 miljoen (ten opzichte van 2021: € 5,8 miljoen). De structurele lasten voortvloeiende uit de rioolinvesteringen worden gedekt via de tarieven voor de rioolheffing.

Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen (exclusief rioolinvesteringen)

Voor 2022 bedraagt de omvang van de noodzakelijke uitbreidings- en geplande vervangingsinvestering (niet zijnde rioolinvesteringen) afgerond € 5,6 miljoen. Hierin is afgerond € 0,4 miljoen opgenomen voor investeringen in de bedrijfsvoering. Op grond van de nieuwe BBV-voorschriften valt bedrijfsvoering onder programma 0 (bestuur en ondersteuning)

Dekking kapitaallastruimte

Jaarlijks wordt een vaste ruimte in de begroting "geormerkt" ter dekking van de kapitaallasten die voortvloeien uit de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen. Voor de periode 2022-2025 is, evenals voorgaande jaren ruimte in de meerjarenbegroting vrijgemaakt voor de structurele (kapitaal)lasten (de afschrijving) voortvloeiende uit de overige uitbreidings- en vervangingsinvesteringen. Deze ruimte is opgebouwd uit afgerond € 148 duizend voor lasten voortvloeiende uit de noodzakelijke vervangings- en geplande uitbreidingsinvesteringen in de programma's en € 66 duizend ten behoeve van investeringen in de bedrijfsvoering.

3.3.4 Reserves en voorzieningen

Navolgende tabel biedt inzicht in het verloop van de reserves en voorzieningen van de balans. Gestart wordt met het jaar 2021, waarin tevens rekening is gehouden met het resultaat van de jaarrekening 2020. Vervolgens wordt het begrote verloop per 1 januari t/m het jaar 2026 weergegeven.

(x € 1.000)

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene reserve	8.802	10.509	8.509	8.986	9.762	10.547
Egalisatiereserves	4.441	3.886	4.178	3.664	4.057	5.445
Afschrijvingsreserves	19.308	20.348	19.604	18.872	18.212	17.556
Onderhoudsreserves	894	989	1.195	1.275	1.354	1.434
Overige bestemmingsreserves	12.726	9.201	8.478	7.787	7.891	7.992
Totaal reserves	46.171	44.933	41.964	40.584	41.276	42.974
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.307	5.160	5.038	4.954	4.868	4.780
Onderhoudsvoorzieningen	2.709	2.337	2.208	1.985	1.800	1.684
Voorzieningen met relatie heffingen	9.846	10.226	10.706	11.133	11.487	11.804
Totaal voorzieningen	17.862	17.723	17.952	18.072	18.155	18.268
Totaal reserves en voorzieningen	64.033	62.656	59.916	58.656	59.431	61.242
Totaal begrote lasten		127.052	123.894	123.678	125.314	

Tabel: Meerjarige ontwikkeling reserves en voorzieningen

De totale omvang van alle reserves daalt in de meerjarenbegroting 2022–2025 in 2022 met ca. € 3 mln. en stijgt in de jaren 2023 t/m 2025 met ca. € 1 miljoen.

De algemene reserve blijft vanaf 1 januari 2022 in de meerjarenbegroting 2022–2025 tot 31 december 2025 nagenoeg gelijk.

De algemene reserve wordt structureel gevoed door een jaarlijkse storting ten laste van de exploitatie van € 0,75 mln. voor de periode 2022–2025.

De omvang van de totale voorzieningen in het meerjarig verloop volgens de meerjarenbegroting 2022–2025 blijft nagenoeg gelijk.

3.3.5 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

De gemeente heeft als werkgever naast verplichtingen voor het huidige personeel ook verplichtingen ten aanzien van het voormalige personeel.

Het betreft uitkeringen in relatie tot:

- Verlofrechten;
- Vakantierechten;
- Wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders;
- Pensioenverplichtingen wethouders;
- WW-verplichtingen;
- WAO/WIA/WGA-verplichtingen.

De financiële gevolgen van bovenstaande rechten en verplichtingen zijn, indien van toepassing, verwerkt in de exploitatie. Voor de pensioenverplichtingen van wethouders en wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders zijn separate voorzieningen in gebruik die jaarlijks op basis van de actuariële berekeningen wordt bijgesteld. Ook de WIA- en oude WAO-verplichtingen worden jaarlijks bijgesteld. In het kader van de WIA is de gemeente eigen risicodragers.

3.3.6 Algemene baten en lasten

In deze paragraaf worden de baten en lasten van de navolgende taakvelden die onderdeel uitmaken van programma 0 nader uitgesplitst.

- Overhead (040)
- Treasury (050)
- OZB-woningen (061)
- OZB niet-woningen (062)
- Belastingen overig (064)
- Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds (070)
- Overige baten en lasten (080)
- Vennootschapsbelasting (090)
-

Deze baten en lasten omvatten financieel gerelateerde zaken en hebben een algemeen karakter.

(x € 1.000)

I. Baten	2022	2023	2024	2025
<i>A. Taakveld Overhead (040)</i>				
- Personeel	-214	-214	-214	-214
- Huisvesting personeel	-220	-223	-223	-223
- Facilitaire middelen	-631	-633	-634	-634
- Overig	-4	-4	-4	-4
<i>B. Taakveld Treasury (050)</i>				
- Dividend	-397	-397	-397	-397
- Ontvangen rente	-204	-198	-191	-181
- Toegerekende rente	-70	-63	-56	-49
<i>C. Taakveld OZB woningen (061)</i>				
- OZB eigenaar	-5.760	-5.869	-5.963	-6.058
<i>D. Taakveld OZB niet woningen (062)</i>				
- OZB eigenaars	-1.190	-1.213	-1.232	-1.252
- OZB gebruikers	-819	-834	-847	-861
<i>E. Taakveld Belastingen overig (064)</i>				
- Hondenbelasting	-405	-413	-420	-427
- Precariobelasting	-29	-30	-31	-31
<i>F. Taakveld Algemene uitkering en ov. Uitk. Gemeentefonds (070)</i>				
- Algemene uitkering gemeentefonds	-78.221	-78.082	-78.747	-79.766
- Integratie-uitkering sociaal domein jeugd	-3.704	-3.073	-2.885	-2.659
Totaal algemene baten	-91.868	-91.247	-91.845	-92.757

Tabel Algemene baten 2022-2025

(x € 1.000)

II. Lasten	2022	2023	2024	2025
<i>A. Taakveld Overhead (040)</i>				
- Personeel	6.357	6.236	6.340	6.471
- Huisvesting personeel	916	928	933	977
- Facilitaire middelen	4.638	4.695	4.691	4.754
- Bedrijfsvoering	2.970	3.020	2.964	2.967
- Tractie	533	534	535	536
- Overig	108	108	108	108
<i>B. Taakveld Treasury (050)</i>				
- Korte-termijn financiering	15	15	15	15
- Lange-termijn financiering	312	404	425	397
<i>C. Taakveld OZB woningen (061)</i>				
- Bijdrage aan BSGW	121	124	127	130
- Bijdrage aan Waarderingskamer	6	6	6	6
<i>D. Taakveld OZB niet woningen (062)</i>				
- Bijdrage aan BSGW	91	93	95	98
<i>E. Taakveld Belastingen overig (064)</i>				
- Bijdrage aan BSGW	6	7	8	8
<i>F. Taakveld Overige baten en lasten (080)</i>				
- Stelpost onvoorziene uitgaven (incidentele lasten)	117	117	117	117
- Stelpost ruimte B (onvoorziene structurele lasten)	83	113	143	173
- Structurele ruimte A (stelpost kapitaallasten investeringsplannen)	0	0	181	362
- Stelpost personele kosten (promotiebeleid en knelpunten)	262	268	275	282
- Jaarlijkse structurele taakstelling van 2 fte's	-366	-538	-717	-905
- Taakstelling urentoerekening aan projecten	-250	-250	-250	-250
- Stelpost duurzame aanbesteding gas en Electra	34	49	47	47
- Stelpost toename afschrijvingen door activeren uren naar projecten	0	0	0	7
- Voormalige wethouders	49	49	49	49
- Lasten algemene uitkering	393	462	522	545
- ICT plan	0	16	16	16
<i>G. Taakveld Vennootschapsbelasting (090)</i>				
- Vennootschapsbelasting	10	10	10	10

Totaal algemene lasten	16.405	16.466	16.640	16.920
------------------------	--------	--------	--------	--------

Tabel Algemene lasten 2022-2025

3.3.7 EMU-saldo / geprognosticeerde balans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in het nieuwe BBV een geprognosticeerde balans voorgeschreven en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in een begrotingsparagraaf. Met het opnemen van een geprognosticeerde balans krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen, en in de financieringsbehoefte.

Omdat gemeenten (nog) niet afgerekend worden bij overschrijding van de referentiewaarde worden vanaf 2016 geen individuele referentiewaarden voor het EMU-tekort per gemeente berekend. Wel is het mogelijk ons EMU-saldo aan de hand van de begroting te berekenen. Voorheen gebeurde dat door middel van de zgn. EMU-enquête. Vanaf het begrotingsjaar 2017 schrijft het nieuwe BBV voor dat de gemeente een geprognosticeerde balans moet opstellen en hieruit het EMU-saldo moeten afleiden.

In de paragraaf Financiering (hoofdstuk 2, paragraaf 2.2.3) treft u een overzicht aan van de geprognosticeerde balans en een berekening van het EMU-saldo aan. Uit de berekening zoals opgenomen in de paragraaf financiering – geprognosticeerde balans blijkt dat we voor de jaren 2022 tot en met 2024 een EMU-tekort en voor 2025 een EMU-overschot verwachten.

3.3.8 Beoordeling financiële positie

Naast een beoordeling van het exploitatiesaldo maakt ook een aantal verplicht voorgeschreven financiële kengetallen en de weerstandratio onderdeel uit van de beoordeling van de financiële positie. Deze kengetallen en de weerstandratio's zijn uitgewerkt in de paragraaf weerstandvermogen en risicomanagement. Op basis van de weerstandratio en het structureel exploitatiesaldo lijkt de financiële situatie van de gemeente Landgraaf nog aan de maat. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de gevolgen van de nog te besluiten herverdeling van het gemeentefonds.

We zien echter een meerjarige trend zowel v.w.b. vermogenspositie alsook structureel exploitatiesaldo die ons dwingt tot het nemen van maatregelen. Maatregelen waarmee we het structureel saldo kunnen verbeteren op een dusdanige wijze dat we ook weer in staat zullen zijn om onze reserves op te hogen zodanig dat ook de daling van de solvabiliteitsratio kan worden gestopt.

Uit de kengetallen die direct of indirect een relatie hebben met onze vermogens- en schuldpositie valt te concluderen dat onze vermogens- en schuldpositie de afgelopen jaren is verminderd.

Die vermindering zet zich in de komende jaren voort. Tegelijkertijd zien we in 2025 wel een langzaam herstel optreden. De stijging van de schuldindicatoren is het gevolg van het moeten aantrekken van meer leningen. De daling van de solvabiliteit ook door het relatieve groot aantal onttrekkingen aan de algemene reserve de voorbije jaren alsmede in 2022. Dankzij onze structurele storting in de algemene reserve,

ondanks de verlaging hiervan van € 1,75 naar € 0,75 mln. per jaar, herstelt zich echter ook de reservepositie meerjarig weer wat direct van invloed is op de solvabiliteit en de weerstandsratio.

VASTSTELLINGSBESLUIT

De raad van de gemeente landgraaf;

Besluit:

1. De programmabegroting 2022 met bijlagen en de meerjarenschijven 2023–2025 vast te stellen;
2. De navolgende investeringskredieten vast te stellen:

De raad van de gemeente landgraaf;

Besluit:

1. De programmabegroting 2022 met bijlagen en de meerjarenschijven 2023–2025 vast te stellen;
2. De navolgende investeringskredieten vast te stellen:

A. Uitbreidingsinvesteringen 2022

1.	Transformatie investeringsbudget (RVCinv-03)	€ 3.500.000
2.	Reconstructieprojecten GVP-ruggengraat (RVCinv-01)	€ 500.000
3.	Verkeersveiligheidsprojecten (RVCinv02)	€ 50.000
4.	Klimaatbestendige bossen (RVCinv-04)	€ 250.000

B. Vervangingsinvesteringen 2022

1.	Reservering ICT plan	€ 81.416
2.	Airco's	€ 25.443
3.	Datacommunicatie	€ 20.354
4.	Bouwkundige aanpassingen	€ 25.443
5.	Werkplekken	€ 45.797
6.	Digitaal werken en licenties	€ 91.593
7.	Gedeelte wagenpark BOR	€ 104.043
8.	Daken Emile Erenspelen	€ 19.373
9.	Vervanging openbare verlichting-armaturen (RVCinv-07)	€ 230.000
10.	Vervanging openbare verlichting-lichtmasten (RVCinv-06)	€ 10.000
11.	Vervangingsinvesteringen wegen (RVCinv-05)	€ 589.877

C. Investeringsrollen en ICT-plan 2022

1.	Riolen (afschrijving 15 jaar)	€ 6.000
2.	Riolen (afschrijving 35 jaar)	€ 141.000
3.	Riolen (afschrijving 70 jaar)	€ 5.761.000

(x € 1.000)

Omschrijving	Lasten 2022		Baten 2022		Lasten 2023		Baten 2023	
	i	s	i	s	i	s	i	s
0. Bestuur en ondersteuning	1.261	20.461	1.351	-93.400	489	23.745	1.344	-89.016
1. Veiligheid	24	3.608	24	-302	24	3.651	24	-302
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	107	3.694	107	-376	107	3.686	107	-376
3. Economie	0	608	80	-219	0	614	80	-221
4. Onderwijs	1.180	1.347	1.180	-1.308	0	2.484	0	-121
5. Sport, cultuur en recreatie	146	5.628	20	-294	146	5.491	20	-284
6. Sociaal domein	435	63.406	1.610	-15.987	587	60.557	468	-14.835
7. Volksgezondheid en milieu	23	8.723	46	-8.984	21	8.878	46	-9.137
8. Volkshuisv., RO en sted.vern.	286	2.336	348	-839	160	2.053	354	-845
TOTAAL	3.462	109.811	4.766	-121.709	1.534	111.159	2.443	-115.137

(x € 1.000)

Omschrijving	Lasten 2024		Baten 2024		Lasten 2025		Baten 2025	
	i	s	i	s	i	s	i	s
0. Bestuur en ondersteuning	589	23.285	392	-87.849	1.338	22.821	134	-86.390
1. Veiligheid	24	3.803	24	-302	24	3.791	24	-302
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	107	3.733	107	-376	107	3.777	107	-376
3. Economie	0	618	0	-143	0	623	0	-145
4. Onderwijs	0	3.786	0	-121	0	2.989	0	-121
5. Sport, cultuur en recreatie	146	5.542	20	-284	146	5.546	20	-284
6. Sociaal domein	271	59.469	0	-14.372	271	58.755	0	-14.375
7. Volksgezondheid en milieu	19	8.973	0	-9.263	17	9.063	0	-9.404
8. Volkshuisv., RO en sted.vern.	160	2.133	0	-490	160	2.175	0	-491
TOTAAL	1.316	111.342	543	-113.200	2.063	109.540	285	-111.888

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Landgraaf d.d. 4 november 2021.

De griffier,

De voorzitter,

BIJLAGEN

1. Conversietabel programma's / Taakvelden / Producten

Taak veld nr.	Omschrijving Programma / taakveld	Product nummer	Omschrijving product
1	Bestuur	6.00.001.001	001 Raad en raadscommissies
		6.00.001.002	001 Griffie
		6.00.001.003	001 Verantwoording tbv Raad
		6.00.001.004	001 Rekenkamer(funcctie) alg.
		6.25.001.001	001 B&W (orgaan)
		6.25.001.002	001 Bestuurl.samenw.verbanden
10	Mutaties reserves	6.27.010.001	010 Mut.res.excl.sd TV001
		6.27.010.011	010 Mut.res.excl.sd TV011
		6.27.010.020	010 Mut.res.excl.sd TV020
		6.27.010.030	010 Mut.res.excl.sd TV030
		6.27.010.040	010 Mut.res.excl.sd TV040
		6.27.010.050	010 Mut.res.excl.sd TV050
		6.27.010.061	010 Mut.res.excl.sd TV061
		6.27.010.062	010 Mut.res.excl.sd TV062
		6.27.010.063	010 Mut.res.excl.sd TV063
		6.27.010.064	010 Mut.res.excl.sd TV064
		6.27.010.070	010 Mut.res.excl.sd TV070
		6.27.010.080	010 Mut.res.excl.sd TV080
		6.27.010.090	010 Mut.res.excl.sd TV090
		6.27.010.110	010 Mut.res.excl.sd TV110
		6.27.010.120	010 Mut.res.excl.sd TV120
		6.27.010.210	010 Mut.res.excl.sd TV210
		6.27.010.220	010 Mut.res.excl.sd TV220
		6.27.010.230	010 Mut.res.excl.sd TV230
		6.27.010.240	010 Mut.res.excl.sd TV240
		6.27.010.250	010 Mut.res.excl.sd TV250
		6.27.010.310	010 Mut.res.excl.sd TV310
		6.27.010.320	010 Mut.res.excl.sd TV320
		6.27.010.330	010 Mut.res.excl.sd TV330
		6.27.010.340	010 Mut.res.excl.sd TV340
		6.27.010.410	010 Mut.res.excl.sd TV410
		6.27.010.420	010 Mut.res.excl.sd TV420
		6.27.010.430	010 Mut.res.excl.sd TV430
		6.27.010.510	010 Mut.res.excl.sd TV510
		6.27.010.520	010 Mut.res.excl.sd TV520
		6.27.010.530	010 Mut.res.excl.sd TV530
		6.27.010.540	010 Mut.res.excl.sd TV540
		6.27.010.550	010 Mut.res.excl.sd TV550

		6.27.010.560	010 Mut.res.excl.sd TV560
		6.27.010.570	010 Mut.res.excl.sd TV570
		6.27.010.610	010 Mut.res.excl.sd TV610
		6.27.010.620	010 Mut.res.excl.sd TV620
		6.27.010.630	010 Mut.res.excl.sd TV630
		6.27.010.640	010 Mut.res.excl.sd TV640
		6.27.010.650	010 Mut.res.excl.sd TV650
		6.27.010.660	010 Mut.res.excl.sd TV660
		6.27.010.671	010 Mut.res.excl.sd TV671
		6.27.010.672	010 Mut.res.excl.sd TV672
		6.27.010.681	010 Mut.res.excl.sd TV681
		6.27.010.682	010 Mut.res.excl.sd TV682
		6.27.010.710	010 Mut.res.excl.sd TV710
		6.27.010.720	010 Mut.res.excl.sd TV720
		6.27.010.730	010 Mut.res.excl.sd TV730
		6.27.010.740	010 Mut.res.excl.sd TV740
		6.27.010.750	010 Mut.res.excl.sd TV750
		6.27.010.810	010 Mut.res.excl.sd TV810
		6.27.010.820	010 Mut.res.excl.sd TV820
		6.27.010.830	010 Mut.res.excl.sd TV830
11	Resultaat van de rek.	6.27.011.999	011 Gerealiseerd resultaat
20	Burgerzaken	6.20.020.001	020 Verkiezingen en referenda
		6.20.020.002	020 Lasten Burgerzaken
		6.20.020.003	020 Lasten huwelijken
		6.20.020.004	020 Lasten naturalisatie
		6.20.020.005	020 Lasten GBA
		6.20.020.006	020 Lasten reisdocumenten
		6.20.020.007	020 Lasten rijbewijzen
		6.20.020.010	020 Lst.verbetering dienstverl
		6.20.020.102	020 Baten burgerzaken
		6.20.020.103	020 Baten huwelijken
		6.20.020.104	020 Baten naturalisatie
		6.20.020.105	020 Baten GBA
		6.20.020.106	020 Baten reisdocumenten
		6.20.020.107	020 Baten rijbewijzen
		6.21.020.001	020 GEO-informatie
		6.21.020.002	020 Basisreg.Grootsch.Topogr.
		6.24.020.001	020 Huisnr + straatnaamborden
		6.26.020.001	020 ICT burgerzaken
		6.27.020.001	020 Dienstverlening Geg.Huis
40	Overhead	6.10.040.102	040 DIR: pers. (incl.derden)
		6.10.040.112	040 DIR-MOB: pers(incl.derden)

6.20.040.102	040 KCC: pers. (incl.derden)
6.21.040.102	040 ROG: pers. (incl.derden)
6.22.040.102	040 MO: pers. (incl.derden)
6.23.040.102	040 T&H: pers. (incl.derden)
6.24.040.102	040 BOR: pers. (incl.derden)
6.24.040.103	040 BOR-SW: pers.(incl.derden)
6.24.040.201	040 Pick-ups
6.24.040.202	040 Overig materiaal
6.24.040.203	040 Personenauto's
6.24.040.204	040 Scooters
6.25.040.002	040 Personeelswerving+selectie
6.25.040.003	040 Public-gem.gids+communicat
6.25.040.005	040 Representatie college
6.25.040.010	040 Bezwaar, beroep , klachten
6.25.040.011	040 Verzekering WA
6.25.040.012	040 AVG / Privacy
6.25.040.102	040 BCZ: pers. (incl.derden)
6.25.040.201	040 Ondernemingsraad
6.25.040.203	040 Centraal opleidingsbudget
6.25.040.204	040 Functiewaarderingen
6.25.040.205	040 Intern mobiliteitsburo
6.25.040.206	040 Arbodienst/-voorzieningen
6.25.040.207	040 Werkgeversbijdr.vakbond
6.25.040.326	040 Inkoop
6.26.040.102	040 FB: pers. (incl.derden)
6.26.040.202	040 Beheer Burgerhoes
6.26.040.203	040 Beheer E.Erensplein 55
6.26.040.204	040 Beheer Voltastr.22+22B
6.26.040.209	040 Beheer Marconistr.13 MOB
6.26.040.302	040 Kantoorverbruiksartikelen
6.26.040.303	040 Inrichting
6.26.040.304	040 Telecommunicatie
6.26.040.305	040 ICT Facilitaire dienst
6.26.040.306	040 ICT Fin.+personeelsadm.
6.26.040.308	040 Informatiebeveiliging
6.26.040.309	040 Infoman-beheer-kwal.zorg
6.26.040.312	040 ICT Concernbeleid
6.26.040.322	040 Schoonmaak
6.26.040.323	040 Receptie
6.26.040.324	040 Catering
6.26.040.325	040 Reprografie
6.26.040.327	040 Archief

		6.26.040.328	040 Postverzorging+docu.bewerk
		6.26.040.331	040 Bedrijfs hulpverlening
		6.26.040.401	040 GH:Facil.middelen alg.
		6.26.040.402	040 GH:kantoorverbruiksart.
		6.26.040.403	040 GH:Inrichting
		6.26.040.405	040 GH:Documentatie
		6.26.040.406	040 GH:ICT fac. dienst
		6.26.040.422	040 GH:Schoonmaak
		6.26.040.424	040 GH:Catering
		6.26.040.425	040 GH:Reprografie
		6.26.040.427	040 GH:Archief
		6.26.040.428	040 GH:Postverzorging
		6.26.040.504	040 BOL:Telecommunicatie
		6.26.040.505	040 BOL:ICT Facilitair bedrijf
		6.27.040.010	040 Invorderingen algemeen
		6.27.040.102	040 P&C: pers. (incl.derden)
		6.27.040.206	040 Secundaire arbeidsvoorw.
		6.27.040.208	040 Werkkostenregeling
		6.27.040.215	040 Organisatieontwikkeling
		6.27.040.217	040 Financieel+fiscaal advies
		6.27.040.220	040 Geldmid.beh+fin.adm.
		6.27.040.222	040 Pers.+salarisadministr.
		6.27.040.223	040 Adm.org.+interne controle
		6.27.040.225	040 Statistiek+Parkst.monitor
		6.27.040.229	040 Premiestorting WAO/WIA/WGA
		6.27.040.252	040 Regie in eigen hand
50	Treasury	6.27.050.001	050 Korte termijn financiering
		6.27.050.002	050 Leningen gemeente o/g
		6.27.050.011	050 Geldleningen+uitzett.<1jr
		6.27.050.012	050 Geldleningen+uitzett.>=1jr
		6.27.050.021	050 Renteverg. invordering
		6.27.050.022	050 Renteverg.Zonnepan.proj.1
		6.27.050.023	050 Renteverg.ZP-Parkstad
		6.27.050.024	050 Renteverg.energ.spaargar.
		6.27.050.025	050 Renteverg.Duurz.Klimaatf.
		6.27.050.031	050 BNG
		6.27.050.032	050 Bedrijfsterreinen
		6.27.050.033	050 Nutsbedrijven
		6.27.050.034	050 Reinigingsdienst
		6.27.050.999	050 Doorberekening rente
61	OZB woningen	6.27.061.001	061 Lasten OZB won.eig.
		6.27.061.002	061 Lasten OZB won.gebr.

		6.27.061.101	061 Baten OZB won.eig.
		6.27.061.102	061 Baten OZB won.gebr.
62	OZB niet-woningen	6.27.062.001	062 Lasten OZB niet-won.eig
		6.27.062.002	062 Lasten OZB niet-won.gebr.
		6.27.062.101	062 Baten OZB niet-won.eig
		6.27.062.102	062 Baten OZB niet-won.gebr.
63	Parkeerbelasting	6.23.063.001	063 Baten parkeerboetes
64	Belastingen overig	6.27.064.000	064 Lasten heffing belast.alg.
		6.27.064.001	064 Lasten hondenbelasting
		6.27.064.002	064 Lasten precariobelasting
		6.27.064.003	064 Lasten gemakkelijksbel
		6.27.064.101	064 Baten hondenbelasting
		6.27.064.102	064 Baten precariobelasting
70	Algemene uitkering en Ov.uitkeringen gemeentefonds	6.27.070.001	070 Algemene Uitkering
		6.27.070.003	070 Algemene uitkering IU-WMO
		6.27.070.004	070 IU SD – Wmo deel
		6.27.070.005	070 IU SD – Jeugd deel
		6.27.070.006	070 IU SD – Participatie wsw
		6.27.070.007	070 IU SD – Participatie reint
80	Overige baten en lasten	6.27.080.001	080 Onvoorziene uitgaven
		6.27.080.002	080 Structurele ruimte A
		6.27.080.003	080 Structurele ruimte B
		6.27.080.004	080 Kap.lst.nog niet gevot.
		6.27.080.005	080 Stelpost reserv. pers.kst
		6.27.080.006	080 Stelpost ov. baten+ lasten
		6.27.080.007	080 Afwikk.versch.voorg.jaren
		6.27.080.008	080 Reservering nieuw beleid
		6.27.080.009	080 Verrekening BTW-Comp.fonds
		6.27.080.010	080 Lasten algemene uitkering
		6.27.080.011	080 Stelpost FTE reductie
		6.27.080.020	080 Voormalige wethouders
		6.27.080.021	080 Voormalig secretariopers.
		6.27.080.022	080 TUBM
		6.27.080.023	080 IVA
90	Vennootschapsbelast.	6.27.090.001	090 Vennootschapsbelasting
110	Crisisbeheersing en Brandweer	6.20.110.001	110 Gebruiksvergunningen
		6.24.110.001	110 Brandkranen
		6.25.110.001	110 Veiligh.regio-oranje kolom
		6.25.110.002	110 Veiligh.regio-GHOR
		6.25.110.004	110 Veiligh.regio-MCC
		6.25.110.005	110 Veiligh.regio-veiligh.buro
120	Openbare orde en	6.20.120.001	120 Doodschouw

	veiligheid	6.20.120.002	120 APV/bijzondere wetten
		6.21.120.008	120 Pinkpop
		6.21.120.010	120 Reclamevoering
		6.22.120.004	120 A en B evenementen
		6.22.120.008	120 Dierenopvang
		6.23.120.001	120 Beleid handhaving
		6.23.120.002	120 Uitvoering T&H
		6.24.120.001	120 Leges herstraatwerkzaamh.
		6.25.120.001	120 Veiligheidshuis
		6.25.120.003	120 OOV – organisatie
		6.25.120.006	120 Anti discriminatievoorzien
		6.25.120.007	120 OOV – overige maatregelen
		6.25.120.009	120 Netwerkbudget Pinkpop
210	Verkeer en vervoer	6.21.210.001	210 Verkeersbeleid
		6.21.210.002	210 Verkeersveiligheidsproj.
		6.24.210.000	210 Beleid wegenbeheer
		6.24.210.001	210 Wegen en trottoirs
		6.24.210.002	210 Fietspaden
		6.24.210.003	210 Wegbermen
		6.24.210.004	210 Inritten
		6.24.210.005	210 Openbare verlichting
		6.24.210.006	210 Straatrein+onkruidbestrijd
		6.24.210.007	210 Gladheidsbestrijding
		6.24.210.008	210 Verkeersregelininstallaties
		6.24.210.009	210 Straatmeub./bankjesproj.
		6.24.210.010	210 Herstratingswerkzaamheden
		6.25.210.002	210 Wijkparticipatie
220	Parkeren	6.20.220.001	220 Gehandicaptenparkeerkrtn
		6.21.220.001	220 Exploitatie parkeergarages
		6.24.220.001	220 Parkeerplaatsen
320	Fysieke bedrijfsinfrastr.	6.21.320.010	320 Subs.RES winkelconcentrat.
		6.21.320.101	320 Fresh 1: Start boekw.
		6.21.320.102	320 Fresh 1: Grondverw.
		6.21.320.103	320 Fresh 1: Sloop+saner.
		6.21.320.104	320 Fresh 1: Aanleg infra
		6.21.320.105	320 Fresh 1: Blusw.voorz.
		6.21.320.106	320 Fresh 1: Groenvoorz.
		6.24.210.001	210 Wegen en trottoirs
		6.21.320.108	320 Fresh 1: Openb.verl.
		6.21.320.109	320 Fresh 1: Voorb.toez.int.
		6.21.320.110	320 Fresh 1: Voorb.toez.ext.
		6.21.320.111	320 Fresh 1: Beheerskst.

		6.21.320.112	320 Fresh 1: Overige kst.
		6.21.320.113	320 Fresh 1: Niet terugv.BTW
		6.21.320.114	320 Fresh 1: Rentelst.
		6.21.320.115	320 Fresh 1: Onvoorzien
		6.21.320.116	320 Fresh 1: Bovenw.BTW-bel.
		6.21.320.117	320 Fresh 1: Bovenw.BTW-onb.
		6.21.320.118	320 Fresh 1: Res.Rood<Groen
		6.21.320.119	320 Fresh 1: Verk.VS BTW-bel.
		6.21.320.120	320 Fresh 1: Verk.GW BTW-bel.
		6.21.320.121	320 Fresh 1: Verk.soc.won.b.
		6.21.320.122	320 Fresh 1: Verk.niet won.b.
		6.21.320.123	320 Fresh 1: Verk.BTW-onb.
		6.21.320.124	320 Fresh 1: Bijdr.derden
		6.21.320.125	320 Fresh 1: Subsidies
		6.21.320.126	320 Fresh 1: Bijdr.alg.dienst
		6.21.320.127	320 Fresh 1: Aanw.Stado
		6.21.320.128	320 Fresh 1: Aanw.bovenwijken
		6.21.320.129	320 Fresh 1: Aanw.Rood<Groen
		6.21.320.130	320 Fresh 1: Expl.saldo
330	Bedrijvenloket en	6.20.330.001	330 Baten marktgelten
	Bedrijfsregelingen	6.21.330.001	330 Voeren bedrijfsloket
		6.22.330.001	330 Steunregelingen ondernemer
340	Economische promotie	6.21.340.002	340 Promotie+acquisitie EZB
		6.21.340.003	340 Stads promotie
		6.21.340.004	340 Markten en standplaatsen
		6.21.340.010	340 Regiobr.+beleid toerisme
		6.27.340.001	340 Baten toeristenbelasting
		6.27.340.002	340 Lasten toeristenbelasting
410	Openbaar basisonderw.	6.22.410.002	410 OBO – bewegingsonderwijs
420	Onderwijshuisvesting	6.22.420.002	420 Acc. Harlekijn huisv.
		6.22.420.003	420 Acc. Speurneus huisv.
		6.22.420.004	420 Acc. Carrousel huisv.
		6.22.420.006	420 Acc.BO Op gen Hei huisv.
		6.22.420.007	420 Acc.BO 't Valder huisv.
		6.22.420.009	420 Acc.BO An d'r Put huisv.
		6.22.420.010	420 Acc.BO Wegwijzer huisv.
		6.22.420.011	420 Acc.BO PWA huisv.
		6.22.420.012	420 Acc.BO Gravenrode huisv.
		6.22.420.014	420 Acc.BO Schatgraver huisv.
		6.22.420.050	420 Acc.SO alg.huisvesting
		6.22.420.051	420 Acc.SO De Wissel huisv.
		6.22.420.060	420 Acc.VO alg.huisvesting

		6.22.420.061	420 Acc.VO Eijkhagencoll.huisv
		6.22.420.062	420 Acc.VO Brandenburg huisv.
430	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	6.20.430.001	430 Leerlingenvervoer
		6.22.430.001	430 SO – algemeen
		6.22.430.002	430 SO – bewegingsonderwijs
		6.22.430.010	430 OAB Beleid algemeen
		6.22.430.011	430 Gezonde basissch.toekomst
		6.22.430.012	430 LEA+REA
		6.22.430.013	430 Leerplicht (VSV)
		6.22.430.014	430 Spraakonderwijs
		6.22.430.015	430 VVE (voor+vroegsch.educ.)
		6.22.430.016	430 Taalonderwijs
		6.22.430.050	430 Beh. PSZ Schatgraver
		6.22.430.051	430 Acc. KDV Eigenw.Strijthw.4
		6.22.430.053	430 Acc. Past. Scheepersstr. 9
		6.22.430.054	430 Acc. Voegelsjtang 12
510	Sportbeleid en activering	6.22.510.008	510 Zwem- en duiksport
		6.22.510.051	510 Sportbeleid algemeen
		6.22.510.052	510MBVO
		6.22.510.056	510 Gym- en turnsport
		6.22.510.057	510 Bal- en racketsport
		6.22.510.059	510 Budo- en krachtsport
		6.22.510.060	510 Veldvoetbal
		6.22.510.062	510 Dans- en wandelsport
		6.22.510.063	510 Wielersport
		6.22.510.064	510 Denk- & behendigheidssport
		6.22.510.065	510 Dierensporten
		6.22.510.098	510 Overige binnensport
		6.22.510.099	510 Overige buitensport
520	Sportaccommodaties	6.22.520.001	520 Acc.Sporthal Baneberg
		6.22.520.003	520 Acc.sportzaal Hoefveld
		6.22.520.004	520 Acc.Sporthal In de Bende
		6.22.520.005	520 Acc.sporthal Ter Waerden
		6.22.520.006	520 Acc.zwembad In de Bende
		6.22.520.007	520 Acc.binnensport divers
		6.22.520.009	520 Acc.tenniscomplexen
		6.22.520.011	520 Acc.gymzaal Heigank 1
		6.22.520.013	520 Acc. Park Strijthagen
		6.22.520.014	520 Acc.Ter Waerden atletiekb.
		6.22.520.015	520 Acc.nieuw zwembad
		6.22.520.051	520 Acc.groene sportveld alg.
		6.22.520.052	520 Acc.complex Strijthagen

		6.22.520.053	520 Acc.complex Nieuwenhagen
		6.22.520.054	520 Acc.complex De Streep
		6.22.520.055	520 Acc.complex Ter Waerden
		6.22.520.056	520 Acc.complex De Voort
		6.22.520.057	520 Acc.complex Rimborg
		6.22.520.058	520 Acc.complex Abdissenbosch
		6.22.520.059	520 Acc.complex De Kakert
		6.22.520.060	520 Acc.fusiecomplex Schaesb.
		6.22.520.061	520 BMX-baan Strijthagen ca
530	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	6.22.530.001	530 Acc.muzekschool
		6.22.530.002	530 Acc.oefenbunker
		6.22.530.021	530 Muzikale vorming
		6.22.530.022	530 Creatieve vorming Vazom
		6.22.530.031	530 Acc. Theater Kerkberg 4
		6.22.530.032	530 Kunstzinnige activiteiten
		6.22.530.033	530 Instrumentale muziek
		6.22.530.035	530 Vocale muziek+podiumkunst
		6.22.530.036	530 Beeldende kunst
		6.22.530.037	530 Cultuurstimulering
		6.22.530.038	530 Cultuur
		6.22.530.051	530 Theater
		6.22.530.052	530 Toneel
		6.22.530.053	530 Volksfeesten
540	Musea	6.24.530.001	530 Volksfeesten
		6.22.540.001	540 Acc. cultuur+oudheidkunde
		6.22.540.002	540 Acc. Jan de Witplein 10
		6.22.540.053	540 Heemkunde
550	Cultureel erfgoed	6.21.550.011	550 Monumenten
		6.21.550.012	550 Eerherstel slot Schaesberg
		6.22.550.001	550 Carnaval
		6.22.550.002	550 Schutterijen
		6.22.550.003	550 Kerkgenootschappen
560	Media	6.22.560.001	560 Acc.Bibliotheek
		6.22.560.002	560 Acc. KIA
		6.22.560.051	560 Bibliotheek
570	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.21.570.001	570 Levensbomenbos
		6.22.570.001	570 Natuur+milieu educatie
		6.22.570.002	570 IVN De Bosrand
		6.22.570.003	570 HSV Strijthagen
		6.22.570.004	570 Volkstuinen
		6.22.570.011	570 Gebouwen speeltuinen
		6.24.570.000	570 Beleid groenbeheer

610 Samenkracht en burger-
participatie

6.24.570.001	570 Groen in het buitengebied
6.24.570.003	570 Openbaar groen
6.24.570.012	570 Kermissen
6.24.570.031	570 Speeltuinen
6.24.570.032	570 Speelvelden en JOP's
6.20.610.001	610 Wmo-algemeen
6.20.610.039	610 WMO-algemeen coll.voorz.
6.20.610.040	610 HHT huish.hulp toelage
6.20.610.041	610 Pilot AV Hbh
6.22.610.000	610 Toekomstbest.acomm.beleid
6.22.610.001	610 Accommodatiebeleid
6.22.610.004	610 Acc.Dorpscentrum
6.22.610.005	610 Acc.An d'r Put
6.22.610.006	610 Acc.Ad Koel Strijth.w.2
6.22.610.007	610 Acc.ov.gemeenschapshuizen
6.22.610.008	610 Acc.An de Voegelsjtang
6.22.610.009	610 Acc.De Wendelstraat 55
6.22.610.010	610 Jeugdaccommodaties
6.22.610.011	610 Acc.Lindestraat 10
6.22.610.012	610 Multif.zaal park Heigank
6.22.610.013	610 Jeugdhoe Nieuwenhagen
6.22.610.014	610 Jeugdhoe basement A'bosch
6.22.610.021	610 Wmo vern+innov+slim arag.
6.22.610.022	610 Burgerinitiatieven
6.22.610.023	610 Verbinding en samenw. 3D
6.22.610.024	610 Vrijwilligerswerk
6.22.610.025	610 WijkLeerBedrijf Landgraaf
6.22.610.026	610 Koploper clientondersteun.
6.22.610.030	610 Gehandicaptenbeleid
6.22.610.032	610 Prof. maatschappelijk werk
6.22.610.033	610 Prof. ouderenwerk
6.22.610.035	610 Flankerend ouderenbeleid
6.22.610.036	610 Informele zorg
6.22.610.037	610 Vrijwillige mantelzorg
6.22.610.038	610 Pakketmaatregelen immat.
6.22.610.039	610 Vrouwenbelangenvereniging
6.22.610.051	610 Integraal jeugdbeleid
6.22.610.052	610 Meth.jeugd+jongerenwerk
6.22.610.053	610 Vrijw.jeugd+jongerenwerk
6.22.610.054	610 Preventie jeugdhulp
6.22.610.060	610 Prof.soc.cultureel werk
6.22.610.070	610 Jeugd GGZ maatwerk

		6.22.610.071	610 Digitaal jeugdossier
		6.22.610.081	610 Kinderopvang uitv. ISDBOL
		6.22.610.082	610 Kinderopvang SMI (ISDBOL)
		6.22.610.083	610 Kinderopv+peuterwerk<>acc
		6.22.610.091	610 Minderhedenwerk
		6.22.610.101	610 Doorstroomloc.Gravenrode
		6.22.610.102	610 Doorstroom vergunninghoud.
		6.22.610.103	610 Begeleiding vergunninghoud
		6.22.610.110	610 AV consultatieteam alg.vrz
		6.22.610.111	610 AV Dorpsinlooppunt Rimborg
		6.22.610.112	610 AV Dagbesteding
		6.22.610.113	610 AV Slot Schaesberg
		6.22.610.120	610 Wijkpunt Heereveld
		6.22.610.121	610 Wijkpunt Calshof
		6.22.610.122	610 Wijkpunt Harmoniezaal
		6.22.610.123	610 Wijkpunt De nieuwe Dormig
		6.22.610.124	610 Wijkbelbus
		6.23.610.001	610 Keuring kinderopvangloc.
		6.26.610.001	610 ICT Sociaal Domein
620	Wijkteams	6.22.620.031	620 KOTA (toeslagaffaire)
630	Inkomensregelingen	6.22.630.001	630 Uitvoeringskst WWB ISDBOL
		6.22.630.002	630 WWB-I Inkomensvoorziening
		6.22.630.003	630 BBZ
		6.22.630.004	630 TOZO
		6.22.630.011	630 Bijzondere bijstand
		6.22.630.012	630 Armoedebeleid
		6.22.630.013	630 Kwijtschelding gem.belast.
		6.22.630.014	630 Langdurigheidstoeslag
		6.22.630.015	630 Indiv.inkomenstoeslag
		6.22.630.016	630 Indiv. studietoeslag
		6.27.630.001	630 Dienstverlening aan ISDBOL
640	Begeleide participatie	6.22.640.001	640 Sociale werkvoorziening
		6.22.640.002	640 Arbeidsmarkt+project
		6.22.640.003	640 Project Wij(k)
650	Arbeidsparticipatie	6.10.650.001	650 Expl.MOB intake+plaatsing
		6.10.650.002	650 Expl.MOB begeleiding
		6.22.650.002	650 Part.budget reïntegratie
		6.22.650.003	650 Werkgevers Service Punt
660	Maatwerkvoorziening (WMO)	6.20.660.003	660 Tegemoetkoming taxi
		6.20.660.004	660 Roerende voorzieningen
		6.20.660.005	660 Rolstoelen
		6.20.660.006	660 Woonvoorzieningen

		6.20.660.010	660 Vervoersvoorzieningen
		6.20.660.012	660 Aanpassing eigen auto
		6.22.660.001	660 Chron.zieken+gehandicapten
671	Maatwerkdienstverlening 18+	6.20.671.001	671 Hulp bij huishouden (mix)
		6.20.671.002	671 Begeleiding individueel
		6.20.671.003	671 Begeleiding groep
		6.20.671.004	671 Vervoer begeleiding
		6.20.671.006	671 Dagbesteding
		6.20.671.007	671 Kortdurend verblijf
		6.20.671.008	671 Begel.individueel gedrag
		6.20.671.009	671 Dagbesteding gedrag
		6.20.671.010	671 Wmo Begeleiding Lumpsum
		6.20.671.016	671 CVV (met beschikking)
		6.20.671.020	671 Eigen bijdrage Wmo
		6.20.671.030	671 PGB HH (SVB)
		6.20.671.031	671 PGB BG (SVB)
		6.20.671.032	671 PGB materieel
		6.20.671.033	671 PGB immaterieel
		6.22.671.005	671 Ov. clientondersteuning
		6.22.671.006	671 Schuldhulpverlening
		6.22.671.009	671 Meerkst.beperk./chron.ziek
672	Maatwerkdienstverlening 18-	6.20.672.001	672 Jeugdhulp basis
		6.20.672.002	672 Uitvoering jeugdzorg
		6.20.672.003	672 Jeugd- en opvoedhulp
		6.20.672.004	672 Geestelijke gezondheidsz.
		6.20.672.007	672 Jeugdzorg plus
		6.20.672.010	672 Kortdurend verblijf
		6.20.672.020	672 PGB Jeugd (SVB)
		6.22.672.007	672 Zorginnovatie
681	Geëscaleerde zorg 18+	6.22.681.001	681 Acc.Hereweg – Op de Bies
		6.22.681.008	681 Opvang+beschermd wonen Wmo
		6.22.681.012	681 Inloopfunctie GGZ Wmo
		6.22.681.020	681 Wet verplichte GGZ (Wvggz)
682	Geëscaleerde zorg 18-	6.20.682.002	682 Jeugdbescherming/reclasser
		6.22.682.004	682 AMHK (Veilig thuis)
710	Volksgezondheid	6.22.710.001	710 Gezondheidszorg algemeen
		6.22.710.002	710 GGD basispakket
		6.22.710.003	710 Collect.preventieve GGZ
		6.22.710.004	710 Gezond in de stad
		6.22.710.005	710 Jeugdgezondheidszorg
		6.22.710.006	710 Vergunninghouders GGD-ZL
		6.26.710.001	710 ICT verwijsindex Jeugd-VIR

720	Riolering	6.21.720.001	720 Beleid waterhuishouding
		6.24.720.002	720 Lasten riolering
		6.27.720.001	720 Baten rioolheffing
730	Afval	6.21.730.001	730 Lst.afvalstoffeninzameling
		6.24.730.001	730 Afvalbakken
		6.24.730.002	730 Hondenpoep
740	Milieubeheer	6.27.730.001	730 Baten afvalstoffenheffing
		6.20.740.001	740 Vergunningverl. milieu
		6.21.740.001	740 Sanering milieuhinder
		6.21.740.002	740 Duurzaamheidsbeleid
		6.21.740.003	740 Projectkst. zonnepanelen
		6.21.740.004	740 PV-project 1
		6.21.740.005	740 ZP-project Parkstad 1
		6.21.740.006	740 Energie spaargarantieproj
		6.21.740.007	740 Duurzaam Klimaat Fonds
		6.21.740.008	740 Reductie energieverbruik
		6.23.740.001	740 Handhaven milieu
		6.23.740.002	740 Vrb.geluids.Hoogstr.
		6.23.740.003	740 Vrb.geluids.Hoog/Kampstr
		6.23.740.004	740 Vrb.geluids.Grens/Kantstr
		6.23.740.005	740 Vrb.geluids.Streperstr.
		6.23.740.012	740 Uitv.geluids.Hoogstr.
		6.23.740.013	740 Uitv.geluids.Hoog/Kampstr
		6.23.740.014	740 Uitv.geluids.Grens/Kantstr
		6.23.740.015	740 Uitv.geluids.Streperstr.
		6.24.740.001	740 Ongedierte en kadavers
750	Begraafplaatsen en crematoria	6.20.750.001	750 Uitvaart van gemeentewege
		6.20.750.002	750 Baten begraafplaatsen
		6.24.750.001	750 Lasten begraafplaatsen
		6.26.750.001	750 ICT begraafplaatsen
810	Ruimte en leefomgeving	6.21.810.001	810 Ruimtelijk beleid
		6.21.810.002	810 Bestemmingsplannen
		6.21.810.003	810 Planschades
		6.21.810.004	810 Versterken centra
		6.21.810.005	810 IBA
		6.21.810.006	810 Gebiedsontw. Abdissenbosch
		6.21.810.007	810 Implementatie omgevingswet
		6.21.810.009	810 WOP NL algemeen
		6.21.810.010	810 WOP NL Surinameplein
		6.21.810.011	810 WOP NL Heiveld
		6.21.810.012	810 WOP NL Lichtenberg
		6.21.810.013	810 WOP NL Bartokring

		6.21.810.014	810 WOP NL Gulpers
		6.21.810.015	810 WOP NL Mgr. Paredisstraat
		6.21.810.016	810 WOP NL De Voort
		6.21.810.017	810 WOP NL Hoogstraat
		6.21.810.018	810 WOP NL communicatie
		6.21.810.019	810 WOP NL sociale agenda
		6.21.810.030	810 WOP UoW–algemeen
		6.21.810.051	810 WOP S–vergroen.mijnb.Eiksk
		6.21.810.101	810 IBA–project Endless Summer
		6.21.810.102	810 IBA–project Wilhelminaberg
		6.21.810.103	810 IkGroenHet
		6.21.810.104	810 IBA–project Lauradorp
		6.21.810.105	810 IBA–project Leisure Lane
		6.21.810.106	810 Regiodeal Lauradorp
		6.26.810.001	810 ICT vastgoedadministraties
		6.26.810.002	810 ICT omgevingsvergunningen
820	Grondexploitatie (niet– Bedrijventerreinen)	6.21.820.001	820 Verwerving+beheer gronden
		6.21.820.951	820 Opb.groen: Start boekw
		6.21.820.952	820 Opb.groen: Grondverw.
		6.21.820.953	820 Opb.groen: Sloop+saner.
		6.21.820.954	820 Opb.groen: Aanleg Infra
		6.21.820.955	820 Opb.groen: Blusw.voorz.
		6.21.820.956	820 Opb.groen: Groenvoorz.
		6.21.820.957	820 Opb.groen: Nutsvoor.
		6.21.820.958	820 Opb.groen: Openb.verl.
		6.21.820.959	820 Opb.groen: Voorb.toez.int
		6.21.820.960	820 Opb.groen: Voorb.toez.ext
		6.21.820.961	820 Opb.groen: Beheerskst
		6.21.820.962	820 Opb.groen: Overige kst
		6.21.820.963	820 Opb.groen: Niet terugv.BTW
		6.21.820.964	820 Opb.groen: Rente Ist
		6.21.820.965	820 Opb.groen: Onvoor.
		6.21.820.966	820 Opb.groen: Bovenw.BTW–bel
		6.21.820.967	820 Opb.groen: Bovenw.BTW–onb
		6.21.820.968	820 Opb.groen: Res.Rood<Groen
		6.21.820.969	820 Opb.groen: Verk.VS BTW–bel
		6.21.820.970	820 Opb.groen: Verk.GW BTW–bel
		6.21.820.971	820 Opb.groen: Verk.soc.won.b
		6.21.820.972	820 Opb.groen: Verk.niet won.b
		6.21.820.973	820 Opb.groen: Verk.BTW–onb.
		6.21.820.974	820 Opb.groen: Bijdr.derden
		6.21.820.975	820 Opb.groen: Subsidies

830	Wonen en bouwen	6.21.820.976	820 Opb.groen: Bijdr.Alg.D.
		6.21.820.977	820 Opb.groen: Aanw.STADO
		6.21.820.978	820 Opb.groen: Aanw.Bovenw.
		6.21.820.979	820 Opb.groen: Aanw.Rood-Groen
		6.21.820.980	820 Opb.groen: Expl.saldo
		6.20.830.001	830 Uitvoeringsbeleid vergunn.
		6.20.830.002	830 Vergunningverl. bouwen
		6.20.830.003	830 Beleid+regelgeving bouwen
		6.20.830.004	830 Leges welstand
		6.20.830.005	830 Leges omgevingsvergunning
		6.20.830.006	830 Leges vrijstellingsproced.
		6.21.830.001	830 Verwerving+beheer panden
		6.21.830.003	830 Beheer af te stoten panden
		6.21.830.030	830 Welstand
		6.21.830.031	830 BAG
		6.22.830.001	830 Beh.woonwagens+standplaats
		6.22.830.010	830 WWC Vogelzankweg
		6.22.830.011	830 WWC Europaweg Noord
		6.22.830.012	830 WWC Kleikoelebergweg
		6.22.830.013	830 WWC Melchersstraat
		6.22.830.014	830 WWC Hoofdstraat
		6.22.830.015	830 WW Vogelzankweg
		6.22.830.016	830 WW Europaweg Noord
		6.22.830.017	830 WW Melchersstraat
		6.23.830.001	830 Handhaven bouwen
		6.26.830.101	830 Verhuurd deel E.Erenspl.55
		6.26.830.102	830 Verhuurd deel Voltastr.11
		6.26.830.103	830 Verh.deel Marc.Buss.post
		6.26.830.104	830 Verh.deel Marc.Radar
		6.26.830.111	830 Verhuurd deel KIA-politie
		6.26.830.112	830 Verhuurd deel KIA-bieb.
		6.26.830.113	830 Verhuurd deel KIA-serv.g.
		6.26.830.114	830 Verhuurd deel KIA-sen.web.
		6.26.830.115	830 Verhuurd deel KIA-omroep
		6.26.830.116	830 Verhuurd deel KIA-ISD BOL

2. Lasten en baten per taakveld

Programma 0 – Bestuur en Ondersteuning

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid:	93.697	91.672	92.216	91.601	92.206	93.123
– Directe salarislasten	10.717	9.840	10.108	10.030	10.111	10.132
– Overige directe lasten	12.666	11.156	9.269	9.327	9.499	9.611
– Kapitaallasten	711	1.066	869	953	1.084	1.237
Totaal lasten bestaand beleid:	24.094	22.063	20.246	20.311	20.694	20.980
Saldo bestaand beleid	69.603	69.609	71.969	71.291	71.511	72.143
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid:	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	215	217	78	80
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	65	106	174
Totaal lasten nieuw beleid:	0	0	215	282	185	254
Saldo nieuw beleid	0	0	-215	-282	-185	-254
Saldo vóór bestemming	69.603	69.609	71.755	71.009	71.327	71.889
<i>Mutaties reserves bestaand beleid</i>						
– Onttrekkingen aan reserves	20.093	14.166	5.671	3.336	1.364	1.106
– Stortingen in reserves	15.642	11.623	3.702	2.955	3.056	3.800
Totaal mutaties reserves bestaand beleid	4.451	2.543	1.968	381	-1.692	-2.694
<i>Mutaties reserves nieuw beleid</i>						
– Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
– Stortingen in reserves	0	0	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Totaal mutaties reserves nieuw beleid	0	0	1.000	1.000	1.000	1.000
SALDO mutaties reserves	4.451	2.543	2.968	1.381	-692	-1.694
SALDO na bestemming	74.054	72.152	74.723	72.389	70.635	70.195
<i>Investerings</i>			413			

Taakveld 001 – Bestuur

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bestaand beleid						
Totaal baten bestaand beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	1.312	1.330	1.291	1.322	1.353	1.385
– Overige directe lasten	739	849	921	928	935	942
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	2.050	2.179	2.212	2.249	2.288	2.326
Saldo bestaand beleid	-2.050	-2.179	-2.212	-2.249	-2.288	-2.326
Nieuw beleid						
Totaal baten nieuw beleid						
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	11	11	11	11
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	11	11	11	11
SALDO taakveld	-2.050	-2.179	-2.223	-2.260	-2.299	-2.337
Investerings			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Bestaand beleid

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 72.000 is het gevolg van:

- Toename door de indexering fractieondersteuning € 1.000
- Toename van de uitgaven op de abonnementen en lidmaatschappen € 2.000
- Een hogere bijdrage aan de GR Parkstad Limburg conform begrotingsvaststelling € 69.000

Op dit taakveld zijn bij de baten geen nader toe te lichten verschillen.

Nieuw beleid

De toename van de directe salarislasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 11.000 is het gevolg van:

- Uitbreiding van de formatie griffie
(Zie hiervoor kadernota RVR-exp 01)

Taakveld 010 – Mutaties reserves

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo bestaand beleid	0	0	0	0	0	0
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo vóór bestemming	0	0	0	0	0	0
<i>Mutaties reserves Bestaand beleid</i>						
– Onttrekkingen	20.093	14.166	5.671	3.336	1.364	1.106
– Toevoegingen	15.642	11.623	3.702	2.955	3.056	3.800
<i>Totaal mutaties reserves bestaand beleid</i>	<i>4.451</i>	<i>2.543</i>	<i>1.968</i>	<i>381</i>	<i>-1.692</i>	<i>-2.694</i>
<i>Mutaties reserves Nieuw beleid</i>						
– Toevoegingen	0	0	0	0	0	0
– Onttrekkingen	0	0	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
<i>Totaal mutaties reserves nieuw beleid</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>
SALDO na bestemming	4.451	2.543	2.968	1.381	-692	-1.694
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Op dit taakveld zijn bij de overige directe lasten en de baten geen nader toe te lichten verschillen.

Taakveld 020 – Burgerzaken

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	394	435	348	354	360	366
– Directe salarislasten	1.115	1.150	1.188	1.217	1.248	1.279
– Overige directe lasten	645	728	640	643	687	692
– Kapitaallasten	5	10	5	5	5	5
Totaal lasten bestaand beleid	1.765	1.887	1.833	1.866	1.940	1.977
Saldo bestaand beleid	-1.370	-1.452	-1.486	-1.512	-1.580	-1.611
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid						
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-1.370	-1.452	-1.486	-1.512	-1.580	-1.611
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 88.000 is het gevolg van:

- Toename van de licentiekosten bij de post verkiezingen en referenda € 6.000
- Toename van de kosten voor huur stembureaus € 10.000
- Toename van de vergoeding externe leden stembureaus en drukwerk en verzorging € 25.000
- Afname van de overige kosten i.v.m. 2e-kamerverkiezingen in 2021 (covid-19 gerelateerd) € 109.000
- Lagere afdrachten leges aan documenten rijbewijzen € 22.000
- Een hogere bijdrage aan de GR Gegevenshuis conform de door de raad vastgestelde begroting € 6.000
- Afname van de lasten onderhoud bij ICT Burgerzaken € 4.000

De afname van de baten met € 87.000 is het gevolg van:

- Een afname van de geraamde leges op de reisdocumenten, rijbewijzen en dergelijke.

Zie ook de paragraaf 2.2.1 Lokale Heffingen

Taakveld 040 – Overhead

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	2.489	1.056	1.069	1.075	1.076	1.076
– Directe salarislasten	8.255	7.706	8.197	8.230	8.429	8.575
– Overige directe lasten	5.631	6.376	6.585	6.507	6.528	6.554
– Kapitaallasten	464	664	537	529	457	457
Totaal lasten bestaand beleid	14.349	14.746	15.318	15.266	15.414	15.586
Saldo bestaand beleid	-11.861	-13.691	-14.249	-14.192	-14.338	-14.511
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	204	206	67	69
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	49	90	158
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	204	255	157	227
Saldo nieuw beleid	0	0	-204	-255	-157	-227
SALDO taakveld	-11.861	-13.691	-14.452	-14.446	-14.496	-14.738
<i>Investerings</i>			413			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Bestaand beleid

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 209.000 is het gevolg van:

- Afname van de lasten lidmaatschappen en abonnementen € 2.000
- Afname van de lasten pick-up's en overig materiaal € 27.000
- Toename van de lasten verzekeringen € 1.000
- Afname van de energielasten locatie Burgerhoes € 6.000
- Hogere energielasten locatie E. Erenspelen € 2.000
- Afname van de beheerslasten locatie E. Erenspelen € 4.000
- Toename van de energielasten locatie Voltastraat € 11.000
- Afname van de beheerslasten locatie Marconistraat € 6.000
- Toename van de lasten inhuur tijdelijk personeel € 19.000
- Afname van de kantoorverbruiksartikelen € 5.000
- Toename van de lasten ICT t.b.v. herkenningmiddelen, digitale toegang en datagericht sturen € 42.000
- Een hogere bijdrage aan Parkstad IT conform begroting GR € 185.000 (zie ook baten ISDBOL)
- Afname van de lasten voor huurkosten repro € 5.000

- Afname van de lasten betreffende advieskosten kostendekkendheid leges € 6.000
- Toename van de lasten betreffende licenties ICT-salarisadministratie € 2.000
- Toename van de lasten voor informatieveiligheid en audit Ensia € 15.000
- Afname van de lasten inzake tweejaarlijks burgeronderzoek Parkstad € 9.000
- Per saldo overige nadelige verschillen € 2.000

De toename van de baten met € 13.000 is het gevolg van:

- Afname van de geraamde baten door daling detachering personeel € 27.000
- Afname van de geraamde baten door daling doorbelasten verhuur materieel € 20.000
- Toename van de geraamde baten door hogere opbrengsten huur Burgerhous € 4.000
- Toename van de geraamde baten door stijging doorbelasten ICT kosten Parkstad IT aan ISDBOL € 56.000 (zie ook toename lasten hogere bijdrage aan Parkstad It conform begroting).

Nieuw beleid

De toename van de directe salarislaster in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 204.000 is het gevolg van:

- Tijdelijke uitbreiding formatie communicatie € 105.000
(Zie hiervoor kadernota RVC-exp 18)
- Uitbreiding formatie bureauhoofd BOR € 64.000
(Zie hiervoor kadernota RVC-exp 12)
- Uitbreiding formatie Facilitair Bedrijf € 35.000
(Zie hiervoor kadernota RVC-exp 11)

De volgende investeringen maken deel uit van dit taakveld:

De investeringsuitgaven in 2022 van € 413.462 totaal, betreft de volgende investeringen:

Taakveld 040 Reservering ICT Plan	€ 81.416
Taakveld 040 Airco's	€ 25.443
Taakveld 040 Datacommunicatie	€ 20.534
Taakveld 040 Werkplekken	€ 45.797
Taakveld 040 Digitaal werken en licenties	€ 91.593
Taakveld 040 Gedeelte wagenpark BOR	€ 104.043
Taakveld 040 Daken Emile Erenspolein	€ 19.373

Taakveld 050 – Treasury

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	851	722	671	658	644	627
– Directe salarislasteren	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	1	0	0	0	0	0
– Kapitaallasteren	241	304	327	419	440	412
Totaal lasten bestaand beleid	242	304	327	419	440	412
Saldo bestaand beleid	609	418	343	239	204	215
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasteren	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasteren	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	609	418	343	239	204	215
<i>Investeringsen</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Op dit taakveld zijn bij de lasten geen nader toe te lichten verschillen.

De afname van de baten met € 51.000 is het gevolg van:

- Afname van renteontvangsten uitgezette geldleningen € 106.000
- Afname van renteontvangsten geldleningen zonnepanelen € 10.000
- Toename van renteontvangsten duurzaamheidsleningen € 3.000
- Toename van dividend BNG conform begrotingsbrief provincie € 22.000
- Toename van renteontvangsten leningen nutsbedrijven € 41.000
- Afname van dividend Rd4 NV conform jaarstukken Rd4 NV € 1.000

Zie verder de paragraaf Financiering.

Taakveld 061 – OZB-woningen

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	5.619	5.669	5.760	5.869	5.963	6.058
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	243	111	127	130	133	136
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	243	111	127	130	133	136
Saldo bestaand beleid	5.376	5.558	5.632	5.739	5.830	5.922
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	5.376	5.558	5.632	5.739	5.830	5.922
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 16.000 is het gevolg van:

- Een hogere bijdrage aan de GR BsGW conform de door de raad vastgestelde begroting

De toename van de baten met € 91.000 is het gevolg van:

- Hoger geraamde baten OZB-woningen

Zie verder de paragraaf Lokale heffingen.

Taakveld 062 – OZB niet-woningen

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	1.917	1.977	2.009	2.047	2.080	2.113
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	74	79	91	93	95	98
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	74	79	91	93	95	98
Saldo bestaand beleid	1.843	1.899	1.918	1.954	1.984	2.016
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	1.843	1.899	1.918	1.954	1.984	2.016
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 12.000 is het gevolg van:

- Een hogere bijdrage aan de GR BsGW conform de door de raad vastgestelde begroting

De toename van de baten met € 32.000 is het gevolg van:

- Hoger geraamde baten OZB-niet woningen.

Zie verder de paragraaf Lokale heffingen.

Taakveld 064 Belastingen overig

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	393	428	435	443	450	457
– Directe salarislaster	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	-22	34	7	7	8	8
– Kapitaallaster	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	-22	34	7	7	8	8
Saldo bestaand beleid	415	394	428	436	443	449
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislaster	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallaster	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	415	394	428	436	443	449
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 27.000 is het gevolg van:

- Een lagere bijdrage aan de compensabele BTW voor de BsGW € 30.000
- Een hogere bijdrage aan de GR BsGW conform de door de raad vastgestelde begroting € 3.000

De toename van de baten met € 7.000 is het gevolg van:

- Hoger geraamde baten Hondenbelasting € 6.000
- Hoger geraamde baten Precariorecht € 1.000

Zie verder de paragraaf Lokale heffingen.

Taakveld 070 – Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	76.239	79.955	81.925	81.155	81.633	82.425
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo bestaand beleid	76.239	79.955	81.925	81.155	81.633	82.425
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	76.239	79.955	81.925	81.155	81.633	82.425
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Op dit taakveld zijn bij de overige directe lasten geen nader toe te lichten verschillen.

De toename van de baten met € 1.970.000 is het gevolg van:

- Afname algemene uitkering € 1.733.000
- Toename uitkering inzake jeugdzorg € 3.703.000

Voor verdere toelichting verwijzen wij naar hoofdstuk 1 van de programmabegroting 2022.

Taakveld 080 – Overige baten en lasten

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	5.795	1.429	0	0	0	0
– Directe salarislasteren	36	–346	–568	–739	–918	–1.107
– Overige directe lasten	5.344	2.970	889	1.009	1.103	1.171
– Kapitaallasteren	0	89	0	0	181	362
Totaal lasten bestaand beleid	5.380	2.713	321	270	366	426
Saldo bestaand beleid	414	–1.284	–321	–270	–366	–426
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasteren	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasteren	0	0	0	16	16	16
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	16	16	16
Saldo nieuw beleid	0	0	0	–16	–16	–16
SALDO taakveld	414	–1.284	–321	–286	–382	–442
<i>Investeringsen</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 2081.000 is het gevolg van:

- Een toename van de lasten i.v.m. toename subsidie Mfc An d'r Put € 14.000
- Toename van de lasten i.v.m. geplande evaluatie organisatie in 2022 € 35.000
- Toename van de lasten voor eenmalig achterstallig onderhoud treinwagons ZLSM € 10.000
- Toename van de lasten door bijramingen op diverse producten o.a. Werkkostenregeling € 42.000
- Toename van de lasten i.v.m. de aanbesteding duurzame energie € 15.000
- Vrijval stelpost Covid-19 (in 2021 nog van toepassing) € 802.000
- Bijstelling verrekening BTW op investeringen en diensten € 1.398.000
- Per saldo overige nadelige verschillen van € 3.000

De afname van de baten in 2022 met € 1.429.000 is het gevolg van niet in de primitieve begroting ramen van de te ontvangen baten van het BTW-compensatiefonds (BCF). Bij begrotingswijzingen worden gedurende het jaar zowel de lasten als de baten betreffende het BCF geraamd. In de bijgestelde begroting 2021 is dit totaalbedrag aan baten BCF geraamd. In 2022 ramen wij dit niet in de primitieve begroting.

Taakveld 090 – Vennootschapsbelasting (VpB)

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	11	10	10	10	10	10
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	11	10	10	10	10	10
Saldo bestaand beleid	-11	-10	-10	-10	-10	-10
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-11	-10	-10	-10	-10	-10
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Op dit taakveld zijn bij de overige directe lasten en de baten geen nader toe te lichten verschillen.

Programma 1 – Veiligheid

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	250	286	271	254	255	255
– Directe salarislasten	853	901	940	963	988	1.012
– Overige directe lasten	2.697	2.891	2.885	2.920	2.956	2.997
– Kapitaallasten	6	6	6	6	6	6
Totaal lasten bestaand beleid	3.556	3.798	3.831	3.890	3.950	4.015
Saldo bestaand beleid	-3.307	-3.512	-3.651	-3.635	-3.695	-3.760
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	90	92	95	97
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	90	92	95	97
Saldo nieuw beleid	0	0	-90	-92	-95	-97
SALDO taakveld	-3.307	-3.512	-3.651	-3.728	-3.790	-3.857
<i>Investerings</i>			0			

Taakveld 110 – Crisisbeheersing en brandweer

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	136	1	1	1	1	1
– Directe salarislasten	27	26	26	27	28	28
– Overige directe lasten	2.413	2.422	2.419	2.454	2.490	2.531
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	2.440	2.447	2.445	2.481	2.518	2.559
Saldo bestaand beleid	-2.304	-2.446	-2.444	-2.480	-2.516	-2.558
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-2.304	-2.446	-2.444	-2.480	-2.516	-2.558
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 3.000 is het gevolg van:

- Een lagere bijdrage aan de GR Veiligheidsregio conform de door de raad vastgestelde begroting

Op dit taakveld zijn bij baten geen nader toe te lichten verschillen.

Taakveld 120 – Openbare orde en veiligheid

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	114	285	270	253	253	254
– Directe salarislasten	825	875	914	936	960	984
– Overige directe lasten	284	470	466	466	466	466
– Kapitaallasten	6	6	6	6	6	6
Totaal lasten bestaand beleid	1.116	1.351	1.386	1.409	1.432	1.456
Saldo bestaand beleid	-1.003	-1.066	-1.116	-1.156	-1.179	-1.202
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	90	92	95	97
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	90	92	95	97
Saldo nieuw beleid	0	0	-90	-92	-95	-97
SALDO taakveld	-1.003	-1.066	-1.206	-1.248	-1.273	-1.300
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Bestaand beleid

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 4.000 is het gevolg van:

- Een lagere bijdrage aan de GR Veiligheidsregio conform de door de raad vastgestelde begroting

De afname van de baten met € 15.000 is het gevolg van:

- Hoger geraamde baten leges bijzondere wetten € 2.000
- Lager geraamde baten leges door afname bijdrage Pinkpop € 17.000

Nieuw Beleid

De toename van de directe salarislasten is het gevolg van de uitbreiding formatie OVV (Zie hiervoor kadernota RVC-exp 16)

Programma 2 – Verkeer en Vervoer

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	786	543	634	639	644	644
– Directe salarislasten	1.191	1.300	1.331	1.366	1.400	1.435
– Overige directe lasten	4.577	2.354	2.204	2.210	2.241	2.247
– Kapitaallasten	602	699	862	880	899	899
Totaal lasten bestaand beleid	6.369	4.353	4.397	4.456	4.540	4.581
Saldo bestaand beleid	-5.583	-3.810	-3.763	-3.817	-3.897	-3.937
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	2	0	36	36	36
Totaal lasten nieuw beleid	0	2	0	36	36	36
Saldo nieuw beleid	0	-2	0	-36	-36	-36
SALDO taakveld	-5.583	-3.811	-3.763	-3.853	-3.932	-3.973
<i>Investerings</i>			1.480			

Taakveld 210 – Verkeer en vervoer

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	746	507	596	600	604	604
– Directe salarislasteren	1.191	1.300	1.331	1.366	1.400	1.435
– Overige directe lasten	4.380	2.164	2.015	2.021	2.052	2.058
– Kapitaallasteren	567	663	826	844	863	863
Totaal lasten bestaand beleid	6.139	4.127	4.172	4.231	4.315	4.356
Saldo bestaand beleid	-5.393	-3.620	-3.576	-3.631	-3.711	-3.752
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasteren	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasteren	0	2	0	36	36	36
Totaal lasten nieuw beleid	0	2	0	36	36	36
Saldo nieuw beleid	0	-2	0	-36	-36	-36
SALDO taakveld	-5.393	-3.622	-3.576	-3.667	-3.747	-3.787
<i>Investeringsen</i>			1.480			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 149.000 is het gevolg van:

- Afname van de lasten voor onderhoud i.v.m. overheveling post naar bijdrage gladheidsbestrijding € 21.000
- Bijstelling van de post groot onderhoud met € 10.000
- Bijstelling van de lasten degeneratie Nutsbedrijven € 57.000
- Bijstelling van de post voorzieningen met € 34.000
- Afname van de lasten door vermindering inhuur uitzendkrachten € 27.000

De toename van de baten met € 89.000 is het gevolg van:

- Hogere geraamde baten bij degeneratie herbestratingswerkzaamheden

De volgende investeringen maken deel uit van dit taakveld:

De investeringsuitgaven in 2022 van € 1.479.877 totaal, betreft de volgende investeringen:

Taakveld 210 Reconstructieprojecten GVVP-ruggengraat (RVC-inv 01) € 500.000

Taakveld 210 Verkeersveiligheidsprojecten (RVC-inv 02) € 150.000

Taakveld 210 Vervanging OV-Armaturen (RVC-inv 06)	€ 230.000
Taakveld 210 Vervanging OV-Lichtmasten (RVC-inv 07)	€ 10.000
Taakveld 210 Vervangingsinvesteringen wege (RVCinv-08)	€ 589.877

Taakveld 220 – Parkeren

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	40	36	39	39	40	40
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	196	189	189	189	189	189
– Kapitaallasten	34	36	36	36	36	36
Totaal lasten bestaand beleid	231	225	225	225	225	225
Saldo bestaand beleid	-191	-190	-186	-186	-186	-185
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-191	-190	-186	-186	-186	-185
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Op dit taakveld zijn bij de overige directe lasten geen nader toe te lichten verschillen.

De toename van de baten met € 3.000 is het gevolg van:

- Hoger geraamde baten bij de leges gehandicaptenparkeerkaarten.

Programma 3 – Economie

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	535	765	129	131	133	136
– Directe salarislasten	256	248	256	263	269	276
– Overige directe lasten	716	1.167	374	374	374	374
– Kapitaallasten	28	31	28	28	28	28
Totaal lasten bestaand beleid	1.001	1.446	658	665	671	678
Saldo bestaand beleid	-466	-681	-530	-534	-538	-543
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	80	80	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	80	80	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	-80	-80	0	0
SALDO taakveld	-466	-681	-610	-614	-538	-543
<i>Investerings</i>			0			

Taakveld 320 – Fysieke bedrijfsinfrastructuur

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	402	638	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	419	718	0	0	0	0
– Kapitaallasten	19	15	15	15	15	15
Totaal lasten bestaand beleid	438	733	15	15	15	15
Saldo bestaand beleid	-36	-95	-15	-15	-15	-15
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-36	-95	-15	-15	-15	-15
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 718.000 is het gevolg van:

- In 2021 was sprake van een subsidie stimuleren innovatief ondernemerschap in 2022 is deze niet van toepassing, derhalve een vermindering van € 80.000
- In 2021 was sprake van de vrijval van het project Fresh Valley, in 2022 is dit project niet meer van toepassing, derhalve een vermindering van € 538.000
- In 2021 was sprake van de vrijval raming onvoorzien project Fresh Valley, in 2022 is dit project niet meer van toepassing, derhalve een vermindering van € 100.000

De afname van de baten met € 638.000 is het gevolg van:

- Eenmalige baten Fresh Valley zijn eenmalig verwerkt in 2021, dit project is in 2022 niet meer van toepassing, derhalve een vermindering.

Taakveld 330 – Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	21	21	21	21	22	22
– Directe salarislasten	22	21	22	23	23	24
– Overige directe lasten	46	42	42	42	42	42
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	68	63	64	64	65	65
Saldo bestaand beleid	-47	-42	-43	-43	-43	-43
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-47	-42	-43	-43	-43	-43
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Op dit taakveld zijn bij de overige directe lasten en de baten geen nader toe te lichten verschillen.

Taakveld 340 – Economische promotie

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	112	106	108	110	111	113
– Directe salarislasten	234	227	234	240	246	252
– Overige directe lasten	251	408	333	333	333	333
– Kapitaallasten	9	16	13	13	13	13
Totaal lasten bestaand beleid	495	650	580	586	592	598
Saldo bestaand beleid	-383	-544	-472	-476	-480	-485
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	80	80	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	80	80	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	-80	-80	0	0
SALDO taakveld	-383	-544	-552	-556	-480	-485
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Bestaand beleid

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 75.000 is het gevolg van:

- De afname van de lasten door bijstelling werkbudget vrijetijdseconomie 2021 € 75.000

De toename van de baten met € 2.000 is het gevolg van:

- Hoger geraamde baten toeristenbelasting.

Zie ook de paragraaf 2.2.1 Lokale Heffingen

Nieuw beleid

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 80.000 is het gevolg van:

Het beschikbaar stellen van het werkbudget vrijetijdseconomie voor 2022

(Zie hiervoor kadernota RVC-exp 02)

Programma 4 – Onderwijs

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	787	1.363	721	444	161	161
– Directe salarislasten	43	166	84	87	89	91
– Overige directe lasten	2.040	2.732	2.219	1.864	1.594	1.606
– Kapitaallasten	933	889	2.061	881	710	697
Totaal lasten bestaand beleid	3.015	3.788	4.364	2.832	2.393	2.394
Saldo bestaand beleid	-2.228	-2.424	-3.644	-2.388	-2.232	-2.233
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-2.228	-2.424	-3.644	-2.388	-2.232	-2.233
<i>Investerings</i>			0			

Taakveld 410 – Openbaar basisonderwijs

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	5	11	11	11	11	11
– Overige directe lasten	90	94	94	94	94	94
– Kapitaallasten	2	2	2	2	2	2
Totaal lasten bestaand beleid	97	107	107	107	108	108
Saldo bestaand beleid	-97	-107	-107	-107	-108	-108
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-97	-107	-107	-107	-108	-108
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Op dit taakveld zijn bij de overige directe lasten en de baten geen nader toe te lichten verschillen.

Taakveld 420 – Onderwijshuisvesting

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	21	11	11	51	51	51
– Directe salarislaster	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	350	309	349	350	352	354
– Kapitaallaster	925	882	2.054	874	703	690
Totaal lasten bestaand beleid	1.275	1.191	2.403	1.224	1.055	1.043
Saldo bestaand beleid	-1.255	-1.180	-2.392	-1.173	-1.005	-993
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislaster	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallaster	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-1.255	-1.180	-2.392	-1.173	-1.005	-993
<i>Investeringsen</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 40.000 is het gevolg van:

- Dit betreft de autonome ontwikkeling AO-02 inzake leerlingenvervoer basisscholen De Speurneus en De Wegwijzer zie ook de kadernota € 25.000
- Toename van de lasten door stijging van de verzekeringspremies € 15.000

Op dit taakveld zijn bij de baten geen nader toe te lichten verschillen.

Taakveld 430 – Onderwijsbeleid en leerlingzaken

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	766	1.353	710	393	110	110
– Directe salarislasten	38	156	74	76	78	80
– Overige directe lasten	1.600	2.329	1.776	1.420	1.147	1.158
– Kapitaallasten	5	5	5	5	5	5
Totaal lasten bestaand beleid	1.643	2.490	1.855	1.501	1.230	1.243
Saldo bestaand beleid	-877	-1.137	-1.145	-1.108	-1.120	-1.133
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-877	-1.137	-1.145	-1.108	-1.120	-1.133
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 553.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten door een bijstelling uitvoeringskosten leerlingenvervoer € 80.000
- Afname van de lasten i.v.m. het eenmalige begroot project VVE Onderwijs Achterstanden Beleid in 2021 € 487.000
- Afname van de lasten m.b.t. de Gezonde Basisschool van de Toekomst € 153.000
- Een hogere bijdrage aan de GR VSV conform de door de raad vastgestelde begroting € 6.000
- Toename van de lasten voor schoollogopedie door indexering € 1.000

De afname van de baten met € 643.000 is het gevolg van:

- Afname van de Rijksbaten regiodeal m.b.t. Gezonde basisschool van de toekomst € 153.000
- Afname van de Rijksbaten voor het eenmalige begroot project VVE Onderwijs Achterstanden Beleid € 490.000

Programma 5 – Sport, Cultuur en Recreatie

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	316	461	365	353	334	335
– Directe salarislasten	525	625	720	740	758	777
– Overige directe lasten	5.057	4.682	4.562	4.564	4.590	4.630
– Kapitaallasten	674	889	1.016	1.005	1.001	985
Totaal lasten bestaand beleid	6.256	6.196	6.298	6.309	6.349	6.393
Saldo bestaand beleid	-5.940	-5.735	-5.933	-5.956	-6.015	-6.058
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	4	4	4
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	4	4	4
Saldo nieuw beleid	0	0	0	-4	-4	-4
SALDO taakveld	-5.940	-5.735	-5.933	-5.960	-6.019	-6.062
<i>Investerings</i>			250			

Taakveld 510 – Sportbeleid en activering

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	73	85	45	45	45	45
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	484	497	513	538	555	573
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	484	497	513	538	555	573
Saldo bestaand beleid	-411	-412	-468	-493	-510	-528
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-411	-412	-468	-493	-510	-528
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 16.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten in verband met indexering post sportstimulering The Move Factory € 3.000
- Toename van de lasten in verband met indexering post verenigingssubsidies € 3.000
- Toename van de lasten in verband met de bijstelling Duurzame Onderhouds Plannen € 10.000

De afname van de baten met € 40.000 is het gevolg van:

- Afname ontvangsten Rijksbaten i.v.m. eenmalige subsidie regionaal sportakkoord.

Taakveld 520 – Sportaccommodaties

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	205	298	296	283	264	265
– Directe salarislasten	15	13	13	14	14	14
– Overige directe lasten	1.439	1.089	980	960	941	937
– Kapitaallasten	418	624	711	703	703	703
Totaal lasten bestaand beleid	1.872	1.726	1.705	1.676	1.658	1.654
Saldo bestaand beleid	-1.667	-1.428	-1.409	-1.393	-1.394	-1.389
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-1.667	-1.428	-1.409	-1.393	-1.394	-1.389
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 109.000 is het gevolg van:

- Afname van de lasten door lagere energiekosten € 2.000
- Toename van de lasten sportaccommodatie Hoefveld n.a.v. bijstelling van de post onderhoud € 2.000
- Toename van de lasten sportaccommodatie TerWaerden n.a.v. bijstelling van de post onderhoud € 17.000
- Afname van de lasten in verband met een eenmalige inkomensoverdrachten in 2021 aan Sportbedrijf Landgraaf € 83.000
- Afname van de lasten sportaccommodatie Strijthagen bijstelling van de post onderhoud € 5.000
- Afname van de lasten Zwembad i.v.m. wijziging dekking groenonderhoud € 15.000
- Afname van de lasten sportaccommodatie Nieuwenhagen bijstelling van de post onderhoud € 23.000

De afname van de baten met € 2.000 is het gevolg van:

- Afname baten i.v.m. geraamde bijstelling SPUK-uitkering BTW verrekening sport € 2.000

Taakveld 530 – Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	6	6	11	11	12	12
– Directe salarislasten	1	1	1	1	1	1
– Overige directe lasten	800	872	852	830	841	853
– Kapitaallasten	25	26	31	31	31	31
Totaal lasten bestaand beleid	826	899	883	861	873	884
Saldo bestaand beleid	-820	-893	-872	-850	-861	-872
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-820	-893	-872	-850	-861	-872
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 20.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten i.v.m. bijstelling bijdrage aan Oefenbunker € 5.000
- Afname lasten accommodatie Oefenbunker n.a.v. eenmalige bijstelling post onderhoud in 2021 van € 35.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering bijdrage muziekschool € 6.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering bijdrage Vazom € 2.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering subsidies vrijwilligersorganisaties € 2.000

De toename van de baten met € 5.000 is het gevolg van:

- Toename geraamde baten inkomsten derden accommodatie Oefenbunker € 4.000
- Toename geraamde baten inkomsten derden accommodatie Theater Landgraaf € 1.000

Taakveld 540 – Musea

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	18	18	0	0	0	0
– Directe salarislaster	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	105	37	17	18	18	18
– Kapitaallaster	6	6	6	6	6	6
Totaal lasten bestaand beleid	111	44	24	24	24	24
Saldo bestaand beleid	-93	-26	-24	-24	-24	-24
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislaster	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallaster	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-93	-26	-24	-24	-24	-24
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 20.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten i.v.m. bijstelling bijdrage aan Oefenbunker € 5.000
- Afname lasten accommodatie Oefenbunker n.a.v. eenmalige bijstelling post onderhoud in 2021 van € 35.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering bijdrage muziekschool € 6.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering bijdrage Vazom € 2.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering subsidies vrijwilligersorganisaties € 2.000

De toename van de baten met € 5.000 is het gevolg van:

- Toename geraamde baten inkomsten derden accommodatie Oefenbunker € 4.000
- Toename geraamde baten inkomsten derden accommodatie Theater Landgraaf € 1.000

Taakveld 550 – Cultureel erfgoed

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	1	0	0	0	0	0
– Directe salarislasteren	60	55	57	58	60	61
– Overige directe lasten	93	67	72	73	74	74
– Kapitaallasteren	0	0	25	25	25	25
Totaal lasten bestaand beleid	153	122	154	157	159	161
Saldo bestaand beleid	-153	-122	-154	-157	-159	-161
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasteren	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasteren	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-153	-122	-154	-157	-159	-161
<i>Investeringsen</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 5.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten i.v.m. de indexering bijdrage aan de regioarcheoloog € 3.000
- Toename lasten i.v.m. regulier jaarlijks onderhoud treinwagons ZSLM € 1.000
- Toename lasten i.v.m. indexering subsidies verenigingsen € 1.000

Op dit taakveld zijn bij de baten geen nader toe te lichten verschillen.

Taakveld 560 – Media

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	862	884	895	912	927	941
– Kapitaallasten	176	176	176	176	176	176
Totaal lasten bestaand beleid	1.038	1.059	1.071	1.088	1.102	1.117
Saldo bestaand beleid	-1.038	-1.059	-1.071	-1.088	-1.102	-1.117
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-1.038	-1.059	-1.071	-1.088	-1.102	-1.117
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 11.000 is het gevolg van:

- Hogere lasten i.v.m. indexering bijdrage subsidie bibliotheek.

Op dit taakveld zijn bij de baten geen nader toe te lichten verschillen.

Taakveld 570 – Openbaar groen en (openlucht) recreatie

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	13	53	13	13	13	13
– Directe salarislaster	448	556	649	667	684	701
– Overige directe lasten	1.274	1.236	1.233	1.234	1.234	1.234
– Kapitaallaster	48	57	66	64	60	45
Totaal lasten bestaand beleid	1.771	1.848	1.949	1.965	1.978	1.979
Saldo bestaand beleid	-1.758	-1.795	-1.936	-1.951	-1.965	-1.966
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislaster	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallaster	0	0	0	4	4	4
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	4	4	4
Saldo nieuw beleid	0	0	0	-4	-4	-4
SALDO taakveld	-1.758	-1.795	-1.936	-1.956	-1.969	-1.970
<i>Investeringsen</i>			250			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 3.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten i.v.m. regulier groenonderhoud Zwembad In de Bende € 15.000
- Toename van de lasten i.v.m. groenonderhoud Brunssummerweg € 8.000
- Toename van de lasten i.v.m. groenonderhoud Buitenring € 5.000
- Afname van de lasten accommodatie HSV Strijthagen n.a.v. bijstelling post onderhoud € 28.000
- Afname van de lasten speeltuinen n.a.v. bijstelling post onderhoud € 3.000

De afname van de baten met € 40.000 is het gevolg van:

- Afname van de baten i.v.m. eenmalige inkomensoverdracht Provincie onderhoud groen Buitenring in 2021 van € 40.000

De volgende investering maakt deel uit van dit taakveld:

De investeringsuitgaven in 2022 van € 250.000 totaal, betreft de volgende investering:

Taakveld 570 Uitvoering duurzame instandhouding bossen fase 2 (RVC-inv 04) € 250.000

Programma 6 – Sociaal Domein

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	19.969	16.518	16.666	16.685	16.708	16.729
– Directe salarislasten	4.002	4.598	4.510	4.482	4.600	4.721
– Overige directe lasten	68.897	63.931	65.664	65.066	64.593	64.606
– Kapitaallasten	270	270	236	236	216	216
Totaal lasten bestaand beleid	73.169	68.799	70.410	69.784	69.408	69.542
Saldo bestaand beleid	-53.200	-52.281	-53.745	-53.098	-52.700	-52.813
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	157	161	92	94
– Overige directe lasten	0	0	255	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	412	161	92	94
Saldo nieuw beleid	0	0	-412	-161	-92	-94
SALDO taakveld	-53.200	-52.281	-54.156	-53.259	-52.792	-52.907
<i>Investerings</i>			0			

Taakveld 610 – Samenkracht en burgerparticipatie

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	214	285	193	193	196	196
– Directe salarislasten	1.913	2.260	2.119	2.096	2.155	2.214
– Overige directe lasten	8.310	4.356	4.113	4.183	3.758	3.795
– Kapitaallasten	249	249	216	216	216	216
Totaal lasten bestaand beleid	10.473	6.865	6.448	6.495	6.128	6.225
Saldo bestaand beleid	-10.260	-6.580	-6.255	-6.302	-5.932	-6.029
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	87	89	92	94
– Overige directe lasten	0	0	45	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	132	89	92	94
Saldo nieuw beleid	0	0	-132	-89	-92	-94
SALDO taakveld	-10.260	-6.580	-6.387	-6.391	-6.024	-6.123
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Bestaand Beleid

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 243.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten telefoonkosten en abonnementen WMO–algemeen € 3.000
- Afname van de lasten i.v.m. vermindering exploitatiebijdrage MFC An d'r Put na privatisering € 14.000
- Afname van de lasten i.v.m. indexering exploitatie accommodatie Aan de Koel Strijthagen € 1.000
- Afname lasten i.v.m. vervallen eenmalige tegemoetkoming buurthuizen a.g.v. Covid-19 € 34.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering bijdrage vrijwilligerscentrale Welsun € 1.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering bijdrage wijkleerbedrijf € 1.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering bijdrage vrijwilligersorganisaties € 1.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering subsidies prof maatschappelijk werk Welsun € 9.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering subsidies prof ouderenwerk Welsun € 4.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering bijdrage informele zorg aan Gemeente Heerlen € 2.000
- Afname van de lasten i.v.m. bijstelling diverse richtbudgetten € 20.000
- Toename van de lasten i.v.m. uitvoering jeugdpreventieplan € 166.000

- Afname van de lasten i.v.m. dekking jeugdpreventieplan uit reserve € 200.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering subsidies sociaal cultureel werk Welsun € 5.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering subsidies kinderopvang en peuterwerk € 5.000
- Afname van de lasten i.v.m. aframing doorstroomlocatie Gravenrode € 31.000
- Afname van de lasten i.v.m. wegvallen eenmalige pilot nieuwe wet inburgering 2021 € 91.000
- Afname van de lasten i.v.m. wegvallen lasten subsidie pilot Praktech € 10.000
- Toename van de lasten i.v.m. subsidie Dorpsinlooppunt Rimborg € 6.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering bijdrage Wijkpunt Harmoniezaal € 2.000
- Afname van de lasten i.v.m. project 'less is more' uit 2021 € 45.000
- Per saldo overige voordelige verschillen € 2.000

De afname van de baten met € 92.000 is het gevolg van:

- Toename geraamde baten bijdragen derden accommodatie An d'r Put € 3.000
- Toename geraamde baten bijdragen derden accommodatie An de Voeëgelsjtang € 6.000
- Afname van de Rijksbijdrage i.v.m. eenmalige tegemoetkoming kosten KOTA (Kinderopvangtoeslag affaire) in 2021 € 14.000
- Afname van de baten i.v.m. eenmalige bijstelling post voorzieningen in 2021 inzake jeugdhoe Nieuwenhagen € 86.000

Nieuw Beleid

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 45.000 is het gevolg van:

- Voortzetting van het project 'less is more' uit 2021 in 2022

(Zie hiervoor kadernota RVC-exp 04)

De toename van de directe salarislasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 87.000 is het gevolg van:

- Uitbreiding beleids capaciteit sociaal domein

(Zie hiervoor kadernota RVC-exp 07)

Taakveld 630 – Inkomensregelingen

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	19.261	15.682	15.683	15.683	15.683	15.683
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	25.211	21.441	21.818	21.591	21.501	21.499
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	25.211	21.441	21.818	21.591	21.501	21.499
Saldo bestaand beleid	-5.950	-5.758	-6.135	-5.908	-5.818	-5.815
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-5.950	-5.758	-6.135	-5.908	-5.818	-5.815
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 377.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten i.v.m. bijstelling bijdrage GR ISBOL conform de door de raad vastgestelde begroting (zie ook AO-05 in de kadernota m.b.t. beleidsplan schuldhelpverlening)

Op dit taakveld zijn bij de baten geen nader toe te lichten verschillen.

Taakveld 640 – Begeleide participatie

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	0	150	0	0	0	0
– Directe salarislasten	36	28	0	0	0	0
– Overige directe lasten	10.387	10.204	9.481	8.897	8.502	8.053
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	10.423	10.232	9.481	8.897	8.502	8.053
Saldo bestaand beleid	-10.423	-10.082	-9.481	-8.897	-8.502	-8.053
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	100	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	100	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	-100	0	0	0
SALDO taakveld	-10.423	-10.082	-9.581	-8.897	-8.502	-8.053
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Bestaand beleid

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 723.000 is het gevolg van:

- Afname van de lasten i.v.m. bijstelling bijdrage GR WOZL conform de door de raad vastgestelde begroting € 623.000
- Afname van de lasten i.v.m. eenmalig begroot project voor onderwijs arbeidsmarkt Wijk(k) via Regiodeal € 100.000

De afname van de baten met € 150.000 is het gevolg van:

- Afname van de baten i.v.m. eenmalige begroot subsidieproject Wijk in 2021 via Regiodeal € 150.000

Nieuw beleid

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 100.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten i.v.m. voortzetting pilot Praktech
(Zie hiervoor kadernota RVC-exp 08)

Taakveld 650 – Arbeidsparticipatie

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	8	0	0	0	0	0
– Directe salarislaster	953	966	1.130	1.094	1.121	1.149
– Overige directe lasten	2.068	2.050	1.879	1.770	1.656	1.516
– Kapitaallaster	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	3.021	3.016	3.009	2.863	2.777	2.665
Saldo bestaand beleid	-3.013	-3.016	-3.009	-2.863	-2.777	-2.665
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislaster	0	0	70	71	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallaster	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	70	71	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	-70	-71	0	0
SALDO taakveld	-3.013	-3.016	-3.078	-2.935	-2.777	-2.665
<i>Investeringsen</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Bestaand beleid

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 171.000 is het gevolg van:

- Afname van de lasten i.v.m. wegvallen uitgaven pilot sociale recherche € 44.000
- Toename van de lasten i.v.m. bijstelling bijdrage GR ISBOL conform de door de raad vastgestelde begroting € 45.000
- Afname van de lasten i.v.m. bijstelling bijdrage GR WSP conform de door de raad vastgestelde begroting € 172.000

Op dit taakveld zijn bij de baten geen nader toe te lichten verschillen.

nieuw beleid

De toename van de directe salarislaster in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 70.000 is het gevolg van:

- De tijdelijke uitbreiding van de formatie participatiecoach
(Zie hiervoor kadernota RVC-exp 10)

Taakveld 660 – Maatwerkvoorzieningen (WMO)

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	0	0	0	0	0	0
- Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
- Overige directe lasten	1.195	1.120	1.156	1.177	1.198	1.219
- Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	1.195	1.120	1.156	1.177	1.198	1.219
Saldo bestaand beleid	-1.194	-1.120	-1.156	-1.177	-1.198	-1.219
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
- Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
- Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
- Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-1.194	-1.120	-1.156	-1.177	-1.198	-1.219
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 36.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten i.v.m. indexering product roerende voorzieningen € 6.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering product rolstoelen € 16.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering product woonvoorzieningen € 6.000
- Toename van de lasten i.v.m. indexering product vervoersvoorzieningen € 8.000

Op dit taakveld zijn bij de baten geen nader toe te lichten verschillen.

Taakveld 671 – Maatwerkdienstverlening 18+

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	303	369	633	652	672	693
– Directe salarislasten	9	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	5.611	9.839	11.472	11.974	12.496	13.033
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	5.621	9.839	11.472	11.974	12.496	13.033
Saldo bestaand beleid	-5.318	-9.470	-10.839	-11.321	-11.824	-12.340
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-5.318	-9.470	-10.839	-11.321	-11.824	-12.340
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 1.633.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten door stijging product hulp bij huishouden € 1.486.000
- Afname van de lasten door het wegvallen overbruggingsperiode cliënten met Wmo-begeleiding bij niet gecontracteerde aanbieders € 93.000
- Toename van de lasten door een stijging Wmo begeleiding lumpsum € 58.000
- Toename van de lasten door een bijstelling bijdrage GR Omnibuzz conform de door de raad vastgestelde begroting € 123.000
- Afname van de lasten door een lagere bijdrage PGB WMO Hulp bij Huishouden € 30.000
- Toename van de door stijging bijdrage PGB WMO begeleiding € 75.000
- Toename van de lasten door indexering bijdrage stichting MEE i.k.v. cliëntondersteuning € 4.000
- Toename van de lasten door bijstelling schuldhelpverlening Kredietbank en Welsun conform begroting € 10.000

De toename van de baten met € 264.000 is het gevolg van:

- Afname van de baten door een lagere eigen bijdrage CVV (Collectief Vraagafhankelijk Vervoer) € 9.000
- Toename van de baten door een hogere eigen bijdrage Wmo € 273.000

Taakveld 672 – Maatwerkdienstverlening 18–

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	149	0	124	124	124	124
- Directe salarislasten	1.090	1.344	1.260	1.292	1.324	1.357
- Overige directe lasten	14.825	13.615	14.351	14.072	14.074	14.076
- Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	15.915	14.959	15.611	15.364	15.398	15.433
Saldo bestaand beleid	-15.766	-14.959	-15.487	-15.239	-15.274	-15.309
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
- Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
- Overige directe lasten	0	0	110	0	0	0
- Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	110	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	-110	0	0	0
SALDO taakveld	-15.766	-14.959	-15.597	-15.239	-15.274	-15.309
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Bestaand beleid

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 736.000 is het gevolg van:

- Afname van de lasten i.v.m. bijstelling aanvulling Lumpsum JENS tov 2021 € 99.000
- Toename van de lasten i.v.m. bijstelling uitvoeringskosten inkoopregeling Jeugd Maastricht, programmalijn Jeugd ZL, Transformatieplan programmalijn Jeugd Inkoop Maastricht en extra bijdrage voor het jaar 2022 € 141.000
- Afname van de lasten i.v.m. bijstelling bijdrage fonds jeugd lokaal € 19.000
- Toename van de lasten i.v.m. bijstelling inkoopregeling Jeugd Maastricht ZIN (Zorg in Natura), crisishulp en LTA € 684.000

- Afname van de lasten i.v.m. bijstelling jeugdzorgplus inkoopregeling Jeugd Maastricht € 95.000
- Toename van de lasten i.v.m. verrekening jeugdfacturen SVB met JENS € 124.000 (zie ook de baten)

De toename van de baten met € 124.000 is het gevolg van:

- Bijstelling ontvangsten eigen bijdrage PGB Jeugd van SVB (Sociale VerzekeringsBank)

Nieuw beleid

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 110.000 is het gevolg van:

- Toename i.v.m. inhuur tijdelijk personeel om achterstanden wachtlijsten weg te werken
(Zie hiervoor kadernota RVC-exp 05)

Taakveld 681 – Geëscaleerde zorg 18+

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	35	32	32	32	32	32
- Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
- Overige directe lasten	40	106	95	96	95	95
- Kapitaallasten	21	21	21	21	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	61	127	115	117	95	95
Saldo bestaand beleid	-25	-95	-83	-85	-63	-63
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
- Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
- Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
- Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-25	-95	-83	-85	-63	-63
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 11.000 is het gevolg van:

- Afname van de lasten i.v.m. bijstelling voorziening onderhoud accommodatie Hereweg Op de Bies

€ 12.000

– Toename van de lasten i.v.m. indexering uitvoeringskosten wet verplichte GGZ € 1.000

Op dit taakveld zijn bij de baten geen nader toe te lichten verschillen.

Taakveld 682 – Geëscaleerde zorg 18–

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	1.250	1.201	1.299	1.306	1.313	1.321
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	1.250	1.201	1.299	1.306	1.313	1.321
Saldo bestaand beleid	-1.250	-1.201	-1.299	-1.306	-1.313	-1.321
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-1.250	-1.201	-1.299	-1.306	-1.313	-1.321
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 98.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten i.v.m. bijstelling inkoopregeling Maastricht m.b.t. jeugdbescherming /jeugdreclassering € 95.000
- Toename van de lasten i.v.m. bijstelling bijdrage GR GGD inzake veilig thuis conform de door de raad vastgestelde begroting € 3.000

Op dit taakveld zijn bij de baten geen nader toe te lichten verschillen.

Programma 7 – Volksgezondheid en milieu

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	9.032	9.922	9.657	9.853	10.422	10.619
– Directe salarislasten	1.191	1.344	1.212	1.248	1.285	1.322
– Overige directe lasten	7.335	7.419	7.117	7.203	7.547	7.615
– Kapitaallasten	945	1.304	1.214	1.189	1.175	1.166
Totaal lasten bestaand beleid	9.471	10.067	9.543	9.641	10.007	10.102
Saldo bestaand beleid	-439	-144	115	212	415	516
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	87	190	284
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	87	190	284
Saldo nieuw beleid	0	0	0	-87	-190	-284
SALDO taakveld	-439	-144	115	125	225	232
<i>Investerings</i>			5.908			

Taakveld 710 – Volksgezondheid

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	5	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	32	40	42	43	44	45
– Overige directe lasten	1.398	1.484	1.587	1.607	1.598	1.618
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	1.430	1.524	1.629	1.650	1.642	1.663
Saldo bestaand beleid	-1.425	-1.524	-1.629	-1.650	-1.642	-1.663
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-1.425	-1.524	-1.629	-1.650	-1.642	-1.663
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 103.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten door bijstelling bijdrage GR GGD (basispakket) conform de door de raad vastgestelde begroting € 19.000
- Toename van de lasten door bijstelling bijdrage GR GGD (jeugdgezondheidszorg) conform de door de raad vastgestelde begroting € 84.000

Op dit taakveld zijn bij de baten geen nader toe te lichten verschillen.

Taakveld 720 – Riolerings

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	4.819	4.880	4.977	5.076	5.166	5.269
– Directe salarislasteren	669	798	596	616	636	657
– Overige directe lasten	2.017	1.517	1.640	1.626	1.583	1.555
– Kapitaallasteren	838	1.140	1.072	1.070	1.070	1.070
Totaal lasten bestaand beleid	3.525	3.455	3.308	3.312	3.289	3.282
Saldo bestaand beleid	1.295	1.425	1.669	1.764	1.877	1.987
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasteren	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasteren	0	0	0	87	190	284
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	87	190	284
Saldo nieuw beleid	0	0	0	-87	-190	-284
SALDO taakveld	1.295	1.425	1.669	1.677	1.687	1.703
<i>Investeringsen</i>			5.793			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 123.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten door stijging advieskosten i.k.v. beleid waterhuishouding € 3.000
- Toename van de lasten door bijstelling bijdrage GR Gegevenshuis conform de door de raad vastgestelde begroting € 40.000
- Afname van de lasten door bijstelling kosten elektriciteit € 76.000
- Toename van de lasten i.v.m. bijstelling verzekeringen € 1.000
- Toename van de lasten door bijstelling bijdrage GR BsGW conform de door de raad vastgestelde begroting € 147.000
- Toename van de lasten i.v.m. bijstelling voorziening op basis van berekening kostendekkendheid € 8.000

De toename van de baten met € 97.000 is het gevolg van:

- Toename van de geraamde baten Rioolrecht woningen € 5.000
- Toename van de geraamde baten Rioolrecht niet-woningen € 92.000

Zie ook de paragraaf 2.2.1 Lokale Heffingen

De volgende investeringen maken deel uit van dit programma:

De investeringsuitgaven in 2022 van € 5.908.000 totaal, betreft het investeringsbudget riolen:

Taakveld 720 Riolen– 15 jaar afschrijving	€ 6.000
Taakveld 720 Riolen– 35 jaar afschrijving	€ 141.000
Taakveld 720 Riolen– 70 jaar afschrijving	€ 5.761.000

Taakveld 730 – Afval

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	3.975	4.221	4.625	4.721	5.201	5.294
– Directe salarislaster	65	65	77	79	81	83
– Overige directe lasten	3.337	3.280	3.600	3.680	4.076	4.153
– Kapitaallaster	12	12	12	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	3.414	3.357	3.689	3.759	4.158	4.237
Saldo bestaand beleid	562	864	937	962	1.043	1.058
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislaster	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallaster	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	562	864	937	962	1.043	1.058
<i>Investeringen</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De toename van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 320.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten door bijstelling bijdrage GR Rd4 conform de door de raad vastgestelde begroting € 250.000
- Toename van de lasten i.v.m. storting in voorzieningen € 70.000

De toename van de baten met € 404.000 is het gevolg van:

- Toename van de geraamde baten afvalstoffenheffing

Zie ook de paragraaf 2.2.1 Lokale Heffingen

Taakveld 740 – Milieubeheer

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	216	799	32	32	32	32
- Directe salarislasten	402	414	471	482	494	507
- Overige directe lasten	562	1.125	277	277	277	277
- Kapitaallasten	76	153	130	119	105	96
Totaal lasten bestaand beleid	1.039	1.691	878	878	877	879
Saldo bestaand beleid	-823	-893	-846	-846	-845	-847
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
- Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
- Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
- Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-823	-893	-846	-846	-845	-847
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 848.000 is het gevolg van:

- Afname van de lasten door het wegvallen van het eenmalig begroot project reductie energieverbruik 2020 en 2021 € 747.000
- Toename van de lasten door bijstelling bijdrage GR RUD conform de door de raad vastgestelde begroting € 1.000
- Afname van de lasten door het wegvallen van het eenmalig begroot project duurzaamheidsinitiatieven 2021 € 72.000
- Afname van de lasten i.v.m. vermindering tijdelijke inhuur sanering milieuhinder € 30.000

De afname van de baten met € 767.000 is het gevolg van:

- Afname van de baten door vermindering Rijksbijdrage duurzaamheidsbeleid € 19.000
- Afname van de baten door het wegvallen van de eenmalige Rijksbijdrage reductie energieverbruik € 748.000

Taakveld 750 – Begraafplaatsen en crematoria

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	216	799	32	32	32	32
- Directe salarislasten	402	414	471	482	494	507
- Overige directe lasten	562	1.125	277	277	277	277
- Kapitaallasten	76	153	130	119	105	96
Totaal lasten bestaand beleid	1.039	1.691	878	878	877	879
Saldo bestaand beleid	-823	-893	-846	-846	-845	-847
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
- Directe salarislasten	0	0	0	0	0	0
- Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
- Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-823	-893	-846	-846	-845	-847
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Op dit taakveld zijn bij de overige directe lasten en de baten geen nader toe te lichten verschillen.

Programma 8 – Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Financiën totale programma

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	1.993	714	723	598	602	607
– Directe salarislasten	1.816	2.094	1.917	1.965	2.014	2.065
– Overige directe lasten	1.619	977	321	317	318	318
– Kapitaallasten	162	1.208	1.216	591	579	579
Totaal lasten bestaand beleid	3.596	4.279	3.455	2.874	2.911	2.962
Saldo bestaand beleid	-1.604	-3.565	-2.732	-2.276	-2.309	-2.355
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasten	0	0	207	212	0	0
– Overige directe lasten	0	0	143	143	0	0
– Kapitaallasten	0	-2	0	83	98	98
Totaal lasten nieuw beleid	0	-2	349	437	98	98
Saldo nieuw beleid	0	2	-349	-437	-98	-98
SALDO taakveld	-1.604	-3.563	-3.081	-2.713	-2.407	-2.453
<i>Investerings</i>			3.500			

Taakveld 810 – Ruimtelijke ordening

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	1.435	134	0	0	0	0
– Directe salarislaster	835	1.157	907	929	953	977
– Overige directe lasten	1.132	750	214	214	214	214
– Kapitaallaster	77	1.117	1.016	391	379	379
Totaal lasten bestaand beleid	2.044	3.024	2.137	1.534	1.546	1.570
Saldo bestaand beleid	-609	-2.890	-2.137	-1.534	-1.546	-1.570
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislaster	0	0	158	162	0	0
– Overige directe lasten	0	0	143	143	0	0
– Kapitaallaster	0	-2	0	83	98	98
Totaal lasten nieuw beleid	0	-2	301	387	98	98
Saldo nieuw beleid	0	2	-301	-387	-98	-98
SALDO taakveld	-609	-2.889	-2.437	-1.921	-1.644	-1.667
<i>Investerings</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Bestaand beleid

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 536.000 is het gevolg van:

- Afname van de lasten tijdelijke inhuur implementatie omgevingswet € 252.000
- Afname van de lasten tijdelijke inhuur bestemmingsplannen € 140.000
- Afname van de lasten i.v.m. het eenmalig begroot project 'Ik Groen Het' in 2021 € 144.000

De afname van de baten met € 134.000 is het gevolg van:

- Afname van de baten i.v.m. de eenmalige bijdrage Rijk en Provincie project 'Ik Groen Het' € 134.000

Nieuw beleid

De toename van de overige directe lasten met € 143.000 en de directe salarislaster met € 158.000 in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 is het gevolg van:

- Inhuur tijdelijke capaciteit afdeling ROG en KCC

(Zie hiervoor kadernota RVC-exp 17)

Taakveld 820 – Grondexploitatie (niet bedrijventereinen)

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	176	196	145	145	145	145
– Directe salarislasteren	288	270	276	283	290	297
– Overige directe lasten	92	62	44	44	44	44
– Kapitaallasteren	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten bestaand beleid	380	333	320	327	334	341
Saldo bestaand beleid	-205	-136	-175	-182	-189	-196
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasteren	0	0	0	0	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasteren	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
SALDO taakveld	-205	-136	-175	-182	-189	-196
<i>Investeringsen</i>			0			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 18.000 is het gevolg van:

- Afname van de lasten door verrekening van een incidentele post jaarrekening 2020, verwerkt in de bijgestelde begroting 2021

De afname van de baten met € 51.000 is het gevolg van:

- Afname geraamde baten grondverwerving om niet

Taakveld 830 – Wonen en bouwen

(x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Bestaand beleid</i>						
Totaal baten bestaand beleid	382	384	577	452	457	462
– Directe salarislasteren	692	667	734	753	772	791
– Overige directe lasten	395	165	63	59	59	59
– Kapitaallasteren	86	91	201	201	201	201
Totaal lasten bestaand beleid	1.173	922	998	1.012	1.031	1.051
Saldo bestaand beleid	-791	-538	-420	-560	-574	-589
<i>Nieuw beleid</i>						
Totaal baten nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
– Directe salarislasteren	0	0	49	50	0	0
– Overige directe lasten	0	0	0	0	0	0
– Kapitaallasteren	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten nieuw beleid	0	0	49	50	0	0
Saldo nieuw beleid	0	0	-49	-50	0	0
SALDO taakveld	-791	-538	-469	-610	-574	-589
<i>Investeringsen</i>			3.500			

Toelichting op cijfermatige verschillen tussen begroting 2022 en bijgestelde begroting 2021

Bestaand beleid

De afname van de overige directe lasten in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 met € 102.000 is het gevolg van:

- Toename van de lasten door stijging gemeentelijke belastingen verwerving en beheer panden € 3.000
- Toename van de lasten door de bijraming van het onderhoud € 10.000
- Afname van de lasten door bijstelling energielasten tijdelijk beheer Brandenburg (C-Vleugel) € 57.000
- Toename van de lasten i.v.m. stijging premies verzekeringen € 3.000
- Afname van de lasten door het wegvallen van het eenmalig onderhoud buiten de onderhoudsreserve in 2021 van het rijksmonument Strijthagerweg € 45.000
- Afname van de lasten door het wegvallen van de eenmalige aankoopkosten in 2021 inzake Streeperstraat en Kloosterstraat € 10.000
- Afname van de lasten door het wegvallen van de eenmalige maatregelen onderhoud in 2021 van het rijksmonument Strijthagerweg € 9.000
- Per saldo overige nadelige verschillen € 3.000

De toename van de baten met € 193.000 is het gevolg van:

- Toename van de geraamde baten huurinkomsten tijdelijke panden € 57.000
- Toename van de geraamde baten verkoop duurzame gronden en panden € 130.000
- Toename van de geraamde baten huurinkomsten WWC Vogelzankweg € 6.000

Nieuw beleid

De toename van de directe salarislaster met € 49.000 in 2022 t.o.v. de bijgestelde begroting 2021 is het gevolg van:

- Inhuur tijdelijke capaciteit afdeling ROG en KCC

(Zie hiervoor kadernota RVC-exp 17)

De volgende investering maakt deel uit van dit taakveld:

De investeringsuitgaven in 2022 van € 3.500.000 totaal, betreft de volgende investering:

Taakveld 830 Transformatie investeringsbudget	€ 3.500.000
---	-------------

3. Investeringsplannen 2022

I. UITBREIDINGSINVESTERINGEN 2022 (excl. riolen en ICT plan)

Rente 0,0 %

Nr. Omschrijving investering	Omschrijving programma	Taakveld	Investeringsbedrag	Afschrijving	Structureel	EN/MN
		nummer	incl. B.T.W.	s- termijn	e jaarlasten incl. B.T.W.	*
1. Transformatie investeringsbudget	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	810	3.500.000	35 jr.	100.000	MN
2. Reconstructieprojecten GVVP-ruggengraat	Verkeer, vervoer en waterstaat	210	500.000	35 jr.	14.286	MN
3. Verkeersveiligheidsprojecten	Verkeer, vervoer en waterstaat	210	150.000	25 jr.	6.000	MN
4. Uitvoering duurzame instandhouding bossen fase 2	Sport, cultuur en recreatie	570	250.000	50 jr.	5.000	MN
Totaal uitbreidingsinvesteringen 2022			4.400.000		125.286	

* EN =

Economisch

Nut, MN =

Maatschappelijk

nut

II. VERVANGINGSINVESTERINGEN 2022 (excl. riolen en ICT plan)

Rente 0,0 %

Nr.	Omschrijving investering	Omschrijving programma	Taakveld	Investeringsbedrag	Afschrijving	Structureel	EN/MN
			nummer	incl. B.T.W.	s- termijn	e jaarlasten incl. B.T.W.	*
1.	Reservering ICT plan	Bedrijfsvoering	40	81.416	5 jr	16.283	EN
2.	Airco's	Bedrijfsvoering	40	25.443	10 jr	2.544	EN
3.	Datacommunicatie	Bedrijfsvoering	40	20.354	5 jr.	4.071	EN
4.	Bouwkundige aanpassingen	Bedrijfsvoering	40	25.443	5 jr.	5.089	EN
5.	Werkplekken	Bedrijfsvoering	40	45.797	15 jr.	3.053	EN
6.	Digitaal werken en licenties	Bedrijfsvoering	40	91.593	5 jr.	18.319	EN
7.	Gedeelte wagenpark BOR	Bedrijfsvoering	40	104.043	7jr.	12.720	EN
8.	Daken Emile Erenspalein	Bedrijfsvoering	40	19.373	5 jr.	3.875	EN
9.	Vervanging OV-armaturen	Verkeer, vervoer en waterstaat	210	230.000	40 jr.	5.750	MN
10.	Vervanging OV-lichtmasten	Verkeer, vervoer en waterstaat	210	10.000	40 jr.	250	MN
11.	Vervangingsinvesteringen wegen	Verkeer, vervoer en waterstaat	210	589.877	35 jr.	16.854	MN
Totaal vervangingsinvesteringen 2022				1.243.339		88.808	

* EN = Economisch

Nut, MN =

Maatschappelijk nut

III. INVESTERINGEN riolen en ICT plan 2022

Rente 0,0 %

Nr.	Omschrijving investering	Omschrijving programma	Taakvel d nummer	Investeringsbedrag incl. B.T.W.	Afschrijving s- termijn	Structureel e jaarlasten incl. B.T.W.	EN/MN *
1.	Riolen	Volksgezondheid en milieu	720	6.000	15 jr.	400	EN
2.	Riolen	Volksgezondheid en milieu	720	141.000	35 jr.	4.029	EN
3.	Riolen	Volksgezondheid en milieu	720	5.761.000	70 jr.	82.300	EN
Totaal riolen en ICT plan investeringen 2022				5.908.000		86.729	

* EN = Economisch Nut,
MN = Maatschappelijk
nut

4. Reserves en voorzieningen 2022–2025

Bijlage 4A – Verloop reserves en voorzieningen 2022

(Alle bedragen in €)

Omschrijving	Begroot saldo per 1-1-2022	Vermeerdering in 2022	Verminderings in 2022	Saldo per 31-12- 2022	Vermeerdering tlv exploitatie in 2022 Bedrag	Programma	Verminderings tgv exploitatie in 2022 Bedrag	Programma
RESERVES								
ALGEMENE RESERVE	10.508.715	779.768	2.779.660	8.508.823	779.768	Bestuur en ondersteuning	345.543	Bestuur en ondersteuning
							80.000	Economie
							1.179.510	Onderwijs
							1.174.607	Sociaal domein
EGALISATIERESERVES								
Reserve egalisatie bouwleges	476.291	0	0	476.291				
Reserve omgevingswet	444.337	0	0	444.337				
Reserve inkomensdeel WWB	822.204	118.636	0	940.840	118.636	Sociaal domein		
Reserve wegenonderhoud	67.197	0	0	67.197				
Reserve comp. wegvallende opbrengsten Essentbelegging	824.533	0	167.967	656.566			167.967	Bestuur en ondersteuning
Reserve egalisatie algemene uitkering	1.251.361	1.178.473	836.897	1.592.937	1.178.473	Bestuur en ondersteuning	836.897	Bestuur en ondersteuning
Subtotaal egalisatiereserves	3.885.921	1.297.109	1.004.864	4.178.166				
AFSCHRIJVINGSEREVES								
Reserve ondergrondse afvalcontainers	11.700	0	11.700	0			11.700	Volksgezondheid en milieu

Reserve Knopen lopen	36.283	0	4.032	32.251	4.032 Verkeer, vervoer en waterstaat
Reserve sfeerverlichting 3 centra	90.000	0	9.600	80.400	9.600 Verkeer, vervoer en waterstaat
Reserve pollar Bachlaan+B22	40.000	0	4.000	36.000	4.000 Verkeer, vervoer en waterstaat
Reserve regiodeal oud Nieuwenhagen	1.086.600	0	0	1.086.600	
Reserve businesscase Oud Nieuwenhagen+B22	675.000	0	0	675.000	
Reserve Kloosterstraat 1/1A	260.100	0	2.743	257.357	2.743 Volkshuisv., RO en stedel. vern.
Reserve Kloosterstraat 3	308.000	0	6.160	301.840	6.160 Volkshuisv., RO en stedel. vern.
Reserve Streeperstraat 42-46	171.400	0	3.428	167.972	3.428 Volkshuisv., RO en stedel. vern.
Reserve investeringen binnenklimaat gebouwen	141.144	0	70.572	70.572	70.572 Onderwijs
Reserve toplaag kunstgras Strijthagen	117.080	0	26.584	90.496	26.584 Sport, cultuur en recreatie
Reserve sportkooi Brandenburg	84.070	0	13.704	70.366	13.704 Sport, cultuur en recreatie
Reserve renovatie kantine Heigank	600.000	0	0	600.000	
Reserve kunstgras Heigank+B	587.000	0	32.700	554.300	32.700 Sport, cultuur en recreatie
Reserve natuurgras Ter Waerden	554.430	0	20.479	533.951	20.479 Sport, cultuur en recreatie
Reserve accommodatie Sport & Leisure	203.000	0	14.500	188.500	14.500 Sport, cultuur en recreatie
Reserve accommodatie Sport & Leisure – dak	50.000	0	0	50.000	
Reserve accommodatie nieuw zwembad Landgraaf	3.689.026	0	172.294	3.516.732	172.294 Sport, cultuur en recreatie
Reserve vervanging hekwerk Strijthagen	25.731	0	1.478	24.253	1.478 Sport, cultuur en recreatie

Reserve schuifwand An de Koel	43.239	0	2.746	40.493	2.746 Sport, cultuur en recreatie
Reserve drainage Sportcomplex Strijth	45.980	0	2.299	43.681	2.299 Sport, cultuur en recreatie
Reserve waterleiding Sportcomplex Strijthagen	28.169	0	1.408	26.761	1.408 Sport, cultuur en recreatie
Reserve veldverlichting Sportcomplex Strijthagen	58.631	0	1.111	57.520	1.111 Sport, cultuur en recreatie
Reserve drainage veld 4 Strijthagen	50.000	0	2.500	47.500	2.500 Sport, cultuur en recreatie
Reserve veldverlichting Heigank	91.781	0	4.589	87.192	4.589 Sport, cultuur en recreatie
Reserve hekwerken hoofdveld Heigank	21.575	0	1.079	20.496	1.079 Sport, cultuur en recreatie
Reserve Kennis Informatie en Adviesplein	5.522.648	0	160.875	5.361.773	160.875 Sport, cultuur en recreatie
Reserve buurtontmoetingsplek Ter Waerden	17.729	0	4.262	13.467	4.262 Sport, cultuur en recreatie
Reserve accommodaties voor de 21e eeuw	912.502	0	38.397	874.105	38.397 Sociaal domein
Reserve afschrijving toekomstbestendige accommodaties	147.187	0	9.812	137.375	9.812 Sociaal domein
Reserve onvoorziene kosten accommodatieplan	34.669	0	0	34.669	
Reserve doorstroomlocatie Gravenrode	44.750	0	1.788	42.962	1.788 Sociaal domein
Reserve accommodatie wijkcentrum Eikske	1.357.490	0	115.250	1.242.240	115.250 Sociaal domein
Reserve herinrichting buitengebied wijkcentrum A.d.Koel	162.043	0	6.816	155.227	6.816 Volkshuisv., RO en stedel. vern.
Reserve voetbalcomplex VV Schaesberg	296.278	0	75.066	221.212	75.066 Sport, cultuur en recreatie
Reserve LED-informatiewagens	18.002	0	3.000	15.002	3.000 Verkeer, vervoer en waterstaat
Reserve speelplek Veeweg	4.584	0	1.493	3.091	1.493 Sport, cultuur en recreatie

Reserve politievleugel	434.877	0	73.099	361.778		73.099 Volkshuisv., RO en stedel. vern.
Reserve Burgerhoes	1.519.100	136.887	5.000	1.650.987	136.887 Bestuur en ondersteuning	5.000 Bestuur en ondersteuning
Reserve Emile Erenspein 55	218.449	24.102	0	242.551	24.102 Bestuur en ondersteuning	
Reserve afschrijving ontwikkeling Kerkplein 28-30	587.200	0	0	587.200		
Subtotaal afschrijvingsreserves	20.347.446	160.989	904.564	19.603.871		
ONDERHOUDSRESERVES						
Reserve onderhoud af te stoten panden	46.088	168.933	0	215.021	168.933 Volkshuisv., RO en stedel. vern.	
Reserve onderhoud peuterspeelzalen	18.149	0	0	18.149		
Reserve onderhoud sportaccommodaties	0	0	0	0		
Reserve onderhoud sociaal-culturele accommodaties	86.024	5.200	5.200	86.024	5.200 Sport, cultuur en recreatie	5.200 Sport, cultuur en recreatie
Reserve onderhoud woonwagencentra	257.352	36.808	0	294.160	36.808 Volkshuisv., RO en stedel. vern.	
Reserve onderhoud binnenring	581.836	106.554	106.554	581.836	106.554 Verkeer, vervoer en waterstaat	106.554 Verkeer, vervoer en waterstaat
Onderhoudsreserve toestellen speeltuinen	0	0	0	0		
Onderhoudsreserve toestellen speelgelegenheden	0	0	0	0		
Subtotaal onderhoudssreserves	989.448	317.495	111.754	1.195.189		
OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES						
Reserve activiteiten Mensontwikkelbedrijf+B90	81.763	0	0	81.763		
Reserve project verbetering dienstverlening	87.578	0	0	87.578		

Reserve transformatie	4.322.389	80.000	349.274	4.053.115	80.000 Volkshuisv., RO en stedel. vern.	349.274 Volkshuisv., RO en stedel. vern.
Reserve evenementenfonds	29.683	24.200	24.200	29.683	24.200 Veiligheid	24.200 Veiligheid
Reserve eerherstel kasteel Schaesberg	6.090	0	0	6.090		
Reserve instandhouding religieus erfgoed	6.372	6.846	6.846	6.372	6.846 Sport, cultuur en recreatie	6.846 Sport, cultuur en recreatie
Reserve monumentenbeleid	151.278	12.778	0	164.056	12.778 Sport, cultuur en recreatie	
Reserve stimulering verbinden en samenwerken	198.935	0	118.794	80.141		118.794 Sociaal domein
Reserve klimaatbeleid	153.426	0	0	153.426		
Reserve project 1 zonnepanelen	168.846	23.033	0	191.879	23.033 Volksgezondheid en milieu	
Reserve leader projecten	45.555	0	0	45.555		
Reserve invulling personele taakstellinemmingsplannen	7.856	0	0	7.856		
Reserve project Hoogstraat – Emmastraat	115.000	0	0	115.000		
Reserve rood voor groen	20.950	0	0	20.950		
Reserve afboeking vastgoed Europag Noord	1.400.000	0	0	1.400.000		
Reserve taalonderwijs	36.263	0	0	36.263		
Reserve combinatiefuncties	50.311	0	0	50.311		
Reserve NASB	32.621	0	0	32.621		
Reserve toekomstbestendig accommodatiebeleid	411.829	0	8.168	403.661		8.168 Sociaal domein
Reserve jeugdpreventieplan	632.805	0	316.402	316.403		316.402 Sociaal domein
Reserve inburgering	102.401	0	0	102.401		
Reserve gezond in de stad	177.590	0	46.000	131.590		46.000 Volksgezondheid en milieu
Reserve woonwagens	117.430	0	0	117.430		
Reserve IZA	285.777	0	0	285.777		
Reserve ICT-plan	558.408	0	0	558.408		

Subtotaal overige bestemmingsreserves	9.201.157	146.857	869.684	8.478.330		
TOTAAL RESERVES	44.932.688	2.702.218	5.670.526	41.964.380		
VOORZIENINGEN						
VOORZIENINGEN VOOR VERPLICHTINGEN, VERLIEZEN EN RISICO'S						
Voorziening oninbaar Kredietbank	23.963	0	0	23.963		
Voorziening juridische zaken	7.250	0	0	7.250		
Voorziening assurance eigen risico	34.936	18.151	18.151	34.936	18.151 Bestuur en ondersteuning	18.151 Bestuur en ondersteuning
Voorziening wethouders pensioenen	4.503.198	0	0	4.503.198		
Voorziening wachtgeld wethouders	37.650	0	37.650	0		37.650 Bestuur en ondersteuning
Voorziening WAO/WIA/WGA	552.978	0	84.309	468.669		84.309 Bestuur en ondersteuning
Subtotaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.159.975	18.151	140.110	5.038.016		
ONDERHOUDSVOORZIENINGEN						
Onderhoudsvoorziening verkeersregelinstanties	11.300	11.300	11.300	11.300	11.300 Verkeer, vervoer en waterstaat	11.300 Verkeer, vervoer en waterstaat
Onderhoudsvoorziening Natuurbrug Heidenatuur	34.000	0	1.000	33.000		1.000 Verkeer, vervoer en waterstaat
Onderhoudsvoorziening Acc. KDV Eigenwijs	3.632	5.326	3.100	5.858	5.326 Onderwijs	3.100 Onderwijs
Onderhoudsvoorziening Acc.sporthal Baneberg	94.875	27.359	60.114	62.120	27.359 Sport, cultuur en recreatie	60.114 Sport, cultuur en recreatie

Onderhoudsvoorziening Acc.sporthal Hoefveld	171.540	2.447	14.101	159.886	2.447 Sport, cultuur en recreatie	14.101 Sport, cultuur en recreatie
Onderhoudsvoorziening Acc.sporthal Ter Waerd	199.252	36.503	107.033	128.722	36.503 Sport, cultuur en recreatie	107.033 Sport, cultuur en recreatie
Onderhoudsvoorziening Acc.complex Strijthagen	117.726	438	2.524	115.640	438 Sport, cultuur en recreatie	2.524 Sport, cultuur en recreatie
Onderhoudsvoorziening Acc.complex Nieuwenhagen	91.667	32.253	51.352	72.568	32.253 Sport, cultuur en recreatie	51.352 Sport, cultuur en recreatie
Onderhoudsvoorziening Acc.complex Ter Waerden	18.250	17.641	30.084	5.807	17.641 Sport, cultuur en recreatie	30.084 Sport, cultuur en recreatie
Onderhoudsvoorziening Acc.Ter Waerden atletiekbaan	17.567	0	8.120	9.447		8.120 Sport, cultuur en recreatie
Onderhoudsvoorziening Acc.Sport & Leisure	30.041	17.989	5.968	42.062	17.989 Sport, cultuur en recreatie	5.968 Sport, cultuur en recreatie
Onderhoudsvoorziening STB Ter Waerden	6.902	0	6.902	0		6.902 Sport, cultuur en recreatie
Onderhoudsvoorziening beeldende kunst	76.560	14.724	12.723	78.561	14.724 Sport, cultuur en recreatie	12.723 Sport, cultuur en recreatie
Onderhoudsvoorziening Acc.theater Kerkberg 4	62.225	11.463	4.421	69.267	11.463 Sport, cultuur en recreatie	4.421 Sport, cultuur en recreatie
Onderhoudsvoorziening Acc.oefenbunker	101.957	22.124	12.895	111.186	22.124 Sport, cultuur en recreatie	12.895 Sport, cultuur en recreatie
Onderhoudsvoorziening Acc.MFC Voegelsjtang	252.027	0	27.509	224.518		27.509 Sport, cultuur en recreatie
Onderhoudsvoorziening IVN De Bosrand	12.016	7.901	2.623	17.294	7.901 Sport, cultuur en recreatie	2.623 Sport, cultuur en recreatie
Onderhoudsvoorziening HSV Strijthagen	40.835	13.479	26.000	28.314	13.479 Sport, cultuur en recreatie	26.000 Sport, cultuur en recreatie
Onderhoudsvoorziening speeltuin Abdissenbosch	8.010	5.077	4.204	8.883	5.077 Sport, cultuur en recreatie	4.204 Sport, cultuur en recreatie
Onderhoudsvoorziening Acc.dorpscentrum	229.358	14.014	29.176	214.196	14.014 Sociaal domein	29.176 Sociaal domein
Onderhoudsvoorziening Acc.An d'r Put	121.404	31.070	29.264	123.210	31.070 Sociaal domein	29.264 Sociaal domein

Onderhoudsvoorziening Jeugdhoe basementssensbosch	53.762	0	1.248	52.514		1.248 Sociaal domein
Onderhoudsvoorziening An de Koel Strijthagerweg 2	6.880	8.998	4.202	11.676	8.998 Sociaal domein	4.202 Sociaal domein
Onderhoudsvoorziening Acc.Hereweg-Op de Bies	36.008	14.989	16.835	34.162	14.989 Sociaal domein	16.835 Sociaal domein
Onderhoudsvoorziening Raadhuisplein 1 + 2	356.147	55.692	3.544	408.295	55.692 Bestuur en ondersteuning	3.544 Bestuur en ondersteuning
Onderhoudsvoorziening Emille Erenspuin 55	183.489	18.117	22.157	179.449	18.117 Bestuur en ondersteuning	22.157 Bestuur en ondersteuning
Subtotaal onderhoudsvoorzieningen	2.337.430	368.904	498.399	2.207.935		
VOORZIENINGEN MET RELATIE HEFFINGEN						
Voorziening riolen	10.161.361	420.988	11.115	10.571.234	420.988 Volksgezondheid en milieu	11.115 Volksgezondheid en milieu
Voorziening stimuleringsregelen afkoppelen regenwater	64.728	0	0	64.728		
Voorziening reiniging	0	70.000	0	70.000	70.000 Volksgezondheid en milieu	
Subtotaal voorzieningen met relatie heffingen	10.226.089	490.988	11.115	10.705.962		
TOTAAL VOORZIENINGEN	17.723.494	878.043	649.624	17.951.913		
TOTAAL GENERAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN	62.656.182	3.580.261	6.320.150	59.916.293		

Bijlage 4B – Verloop reserves en voorzieningen 2023–2025

(Alle bedragen in
€)

Omschrijving	Begroot saldo per 1-1-2023	Vermeerdering in 2023	Verminderings in 2023	Saldo per 31-12-2023
RESERVES				
ALGEMENE RESERVE	8.508.823	849.059	372.021	8.985.861
EGALISATIERESERVES				
Reserve egalisatie bouwleges	476.291	0	0	476.291
Reserve omgevingswet	444.337	0	0	444.337
Reserve inkomensdeel WWB	940.840	270.853	0	1.211.693
Reserve wegenonderhoud	67.197	0	0	67.197
Reserve compens. Opbr. Essentbelegging	656.566	0	133.461	523.105
Reserve egalisatie algemene uitkering	1.592.937	338.194	989.641	941.490
Subtotaal egalisatiereserves	4.178.166	609.047	1.123.102	3.664.111
AFSCHRIJVINGSEREVES				
Reserve Knopen lopen	32.251	0	4.032	28.219
Reserve sfeerverlichting 3 centra	80.400	0	9.600	70.800
		0		
Reserve pollar Bachlaan	36.000	0	4.000	32.000
Reserve Regiodeal oud Nieuwenhagen	1.086.600	0	0	1.086.600
Reserve businesscase Oud Nieuwenhagen	675.000	0	0	675.000
Reserve Kloosterstraat 1/1A	257.357	0	2.743	254.614
Reserve Kloosterstraat 3	301.840	0	6.160	295.680
Reserve Streepstraat 42-46	167.972	0	3.428	164.544
Reserve invester. binnenklimaat gebouwen	70.572	0	70.572	0
Reserve toplaag kunstgras Strijthagen	90.496	0	26.584	63.912
Reserve sportkooi Brandenburg	70.366	0	13.704	56.662
Reserve renovatie kantine Heigank	600.000	0	0	600.000
Reserve kunstgras Heigank	554.300	0	32.700	521.600
Reserve natuurgras Ter Waerden	533.951	0	20.479	513.472
Reserve accommodatie Sport & Leisure	188.500	0	14.500	174.000
Reserve accommodatie Sport & Leisure – dak	50.000	0	0	50.000
Reserve accommodatie nieuw zwembad	3.516.732	0	172.294	3.344.438
Reserve vervanging hekwerk Strijthagen	24.253	0	1.478	22.775
Reserve schuifwand An de Koel	40.493	0	2.746	37.747

Reserve drainage Sportcomplex Strijthagen	43.681	0	2.299	41.382
Reserve waterleiding Sportcompl Strijthagen	26.761	0	1.408	25.353
Reserve veldverlichting Sportcom. Strijthagen	57.520	0	1.111	56.409
Reserve drainageveld 4 Strijthagen	47.500	0	2.500	45.000
Reserve veldverlichting Heigank	87.192	0	4.589	82.603
Reserve hekwerken hoofdveld Heigank	20.496	0	1.079	19.417
Reserve Kennis Informatie en Adviesplein	5.361.773	0	160.875	5.200.898
Reserve buurtontmoetingsplek Ter Waerden	13.467	0	4.262	9.205
Reserve accommodaties voor de 21e eeuw	874.105	0	38.397	835.708
Reserve afschrijving toekomstbest. accom	137.375	0	9.812	127.563
Reserve onvoorz. kosten accommodatieplan	34.669	0	0	34.669
Reserve doorstroomlocatie Gravenrode	42.962	0	1.788	41.173
Reserve accommodatie wijkcentrum Eikske	1.242.240	0	115.250	1.126.990
Reserve herinr. buitengebied An de Koel	155.227	0	6.816	148.411
Reserve voetbalcomplex VV Schaesberg	221.212	0	75.066	146.146
Reserve LED-informatiewagens	15.002	0	3.000	12.002
Reserve speelplek Veeweg	3.091	0	1.493	1.598
Reserve politievleugel	361.778	0	73.099	288.679
Reserve Burgerhoes	1.650.987	136.887	5.000	1.782.874
Reserve Emile Erenspan 55	242.551	24.102	0	266.653
			0	
Reserve ontwikkeling Kerkplein 28-30	587.200	0	0	587.200
Subtotaal afschrijvingsreserves	19.603.871	160.989	892.864	18.871.996
ONDERHOUDSRESERVES				
Reserve onderhoud af te stoten panden	215.021	42.780	0	257.801
Reserve onderhoud peuterspeelzalen	18.149	0	0	18.149
Reserve onderhoud sociaal-culturele accom.	86.024	5.200	5.200	86.024
Reserve onderhoud woonwagencentra	294.160	36.808	0	330.968
Reserve onderhoud binnenring	581.836	106.554	106.554	581.836
Subtotaal onderhoudsreserves	1.195.189	191.342	111.754	1.274.777
OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES				
Reserve activiteiten Mensontwikkelbedrijf	81.763	0	0	81.763
Reserve project verbetering dienstverlening	87.578	0	0	87.578
Reserve transformatie	4.053.115	80.000	354.443	3.778.672
Reserve evenementenfonds	29.683	24.200	24.200	29.683
Reserve eerherstel kasteel Schaesberg	6.090	0	0	6.090
Reserve instandhouding religieus erfgoed	6.372	6.846	6.846	6.372
Reserve monumentenbeleid	164.056	12.778	0	176.834

Reserve stimul. verbinden en samenwerken	80.141	0	80.141	0
Reserve klimaatbeleid	153.426	0	0	153.426
Reserve project 1 zonnepanelen	191.879	20.970	0	212.849
Reserve leader projecten	45.555	0	0	45.555
Reserve invulling pers taakst bestem.plannen	7.856	0	0	7.856
Reserve project Hoogstraat – Emmastraat	115.000	0	0	115.000
Reserve rood voor groen	20.950	0	0	20.950
Reserve afboeking vastgoed Europaw. Noord	1.400.000	0	0	1.400.000
Reserve taalonderwijs	36.263	0	0	36.263
Reserve combinatiefuncties	50.311	0	0	50.311
Reserve NASB	32.621	0	0	32.621
Reserve toekomstbestendig Accom.beleid	403.661	0	8.168	395.493
Reserve jeugdpreventieplan	316.402	0	316.402	0
Reserve inburgering	102.401	0	0	102.401
Reserve gezond in de stad	131.590	0	46.000	85.590
Reserve woonwagens	117.430	0	0	117.430
Reserve IZA	285.777	0	0	285.777
Reserve ICT-plan	558.408	0	0	558.408
Subtotaal overige bestemmingsreserves	8.478.330	144.794	836.200	7.786.924
TOTAAL RESERVES	41.964.380	1.955.231	3.335.941	40.583.670

(Alle bedragen in
€)

Omschrijving	Begroot saldo per 1-1-2023	Vermeerdering in 2023	Verminderings in 2023	Saldo per 31-12-2023
VOORZIENINGEN VOOR VERPLICHTINGEN				
VERLIEZEN EN RISICO'S				
Voorziening oninbaar Kredietbank	23.963	0	0	23.963
Voorziening juridische zaken	7.250	0	0	7.250
Voorziening assurantie eigen risico	34.936	18.151	18.151	34.936
Voorziening wethouders pensioenen	4.503.198	0	0	4.503.198
Voorziening WAO/WIA/WGA	468.669	0	84.421	384.248
Subtotaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.038.016	18.151	102.572	4.953.595
ONDERHOUDSVOORZIENINGEN				
Onderhoudsvoorz. Verkeersregelinstallaties	11.300	11.300	11.300	11.300
Onderhoudsvoorz. Natuurbrug Heidenatuur	33.000	0	1.000	32.000

Onderhoudsvoorz. Acc. KDV Eigenwijs	5.858	5.326	1.089	10.095
Onderhoudsvoorz. Acc.sporthal Baneberg	62.120	19.838	16.780	65.178
Onderhoudsvoorz. Acc.sporthal Hoefveld	159.886	4.670	26.909	137.647
Onderhoudsvoorz. Acc.sporthal Ter Waerden	128.722	29.063	64.163	93.622
Onderhoudsvoorz. Acc.compl. Strijthagen	115.640	2.319	13.364	104.595
Onderhoudsvoorz. Acc.compl. Nieuwenhagen	72.568	34.738	65.670	41.636
Onderhoudsvoorz. Acc.compl. Ter Waerden	5.807	12.393	4.260	13.940
Onderhoudsvoorz. Acc. Ter Waerden Atl.baan	9.447	0	8.120	1.327
Onderhoudsvoorz. Acc. Sport & Leisure	42.062	19.370	13.928	47.504
Onderhoudsvoorz. Beeldende kunst	78.561	14.724	9.438	83.847
Onderhoudsvoorz. Acc. Theater Kerkberg 4	69.267	11.463	21.879	58.851
Onderhoudsvoorz. Acc. Oefenbunker	111.186	22.124	7.200	126.110
Onderhoudsvoorz. Acc. MFC Voëgelsjtang	224.518	0	127.395	97.123
Onderhoudsvoorz. IVN De Bosrand	17.294	7.901	8.463	16.732
Onderhoudsvoorz. HSV Strijthagen	28.314	13.479	23.747	18.046
Onderhoudsvoorz. Speeltuin Abdissenbosch	8.883	5.077	13.817	143
Onderhoudsvoorz. Acc.dorpscentrum	214.196	14.014	51.077	177.133
Onderhoudsvoorz. Acc. An d'r Put	123.210	31.070	4.828	149.452
Onderhoudsvoorz. Jeugdhome Basement Abd.	52.514	0	8.424	44.090
Onderhoudsvoorz. An de Koel Strijthagerweg	11.676	8.998	2.118	18.556
Onderhoudsvoorz. Acc. Hereweg-Op de Bies	34.162	14.989	48.098	1.053
Onderhoudsvoorz. Raadhuisplein 1 & 2	408.295	55.692	23.266	440.721
Onderhoudsvoorz. Emille Erensplein 55	179.449	18.117	3.107	194.459
Subtotaal onderhoudsvoorzieningen	2.207.935	356.665	579.440	1.985.160
VOORZIENINGEN MET RELATIE HEFFINGEN				
Voorz. riolen	10.571.234	367.851	11.115	10.927.970
Voorz. stimulering afkoppelen regenwater	64.728	0	0	64.728
Voorz. reiniging	70.000	70.000	0	140.000
Subtotaal voorzieningen met relatie heffingen	10.705.962	437.851	11.115	11.132.698
TOTAAL VOORZIENINGEN	17.951.913	812.667	693.127	18.071.453
TOTAAL GENERAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN	59.916.293	2.767.898	4.029.068	58.655.123

(Alle bedragen in
€)

Omschrijving	Begroot saldo per 1-1-2024	Vermeerdering in 2024	Vermindering in 2024	Saldo per 31-12-2024

RESERVES				
ALGEMENE RESERVE	8.985.861	786.209	9.842	9.762.228
EGALISATIERESERVES				
Reserve egalisatie bouwleges	476.291	0	0	476.291
Reserve omgevingswet	444.337	0	0	444.337
Reserve inkomensdeel WWB	1.211.693	270.853	0	1.482.546
Reserve wegenonderhoud	67.197	0	0	67.197
Reserve compens. Opbr. Essentbelegging	523.105	0	133.461	389.644
Reserve egalisatie algemene uitkering	941.490	503.921	248.870	1.196.541
Subtotaal egalisatiereserves	3.664.111	774.774	382.331	4.056.554
AFSCHRIJVINGSRESERVES				
Reserve Knopen lopen	28.219	0	4.032	24.187
Reserve sfeerverlichting 3 centra	70.800	0	9.600	61.200
Reserve pollar Bachlaan	32.000	0	4.000	28.000
Reserve regiodeal oud Nieuwenhagen	1.086.600	0	0	1.086.600
Reserve businesscase Oud Nieuwenhagen	675.000	0	0	675.000
Reserve Kloosterstraat 1 / 1A	254.614	0	2.743	251.871
Reserve Kloosterstraat 3	295.680	0	6.160	289.520
Reserve Streepstraat 42-46	164.544	0	3.428	161.116
Reserve toplaag kunstgras Strijthagen	63.912	0	26.584	37.328
Reserve sportkooi Brandenburg	56.662	0	13.704	42.958
Reserve renovatie kantine Heigank	600.000	0	0	600.000
Reserve kunstgras Heigank	521.600	0	32.700	488.900
Reserve natuurgras Ter Waerden	513.472	0	20.479	492.993
Reserve accommodatie Sport & Leisure	174.000	0	14.500	159.500
Reserve accommodatie Sport & Leisure – dak	50.000	0	0	50.000
Reserve accommodatie nieuw zwembad	3.344.438	0	172.294	3.172.144
Reserve vervanging hekwerk Strijthagen	22.775	0	1.478	21.297
Reserve schuifwand An de Koel	37.747	0	2.746	35.001
Reserve drainage Sportcomplex Strijthagen	41.382	0	2.299	39.083
Reserve waterleiding Sportcompl Strijthagen	25.353	0	1.408	23.945
Reserve veldverlichting Sportcom. Strijthagen	56.409	0	1.111	55.298
Reserve drainageveld 4 Strijthagen	45.000	0	2.500	42.500
Reserve veldverlichting Heigank	82.603	0	4.589	78.014
Reserve hekwerken hoofdveld Heigank	19.417	0	1.079	18.338
Reserve Kennis Informatie en Adviesplein	5.200.898	0	160.875	5.040.023
Reserve buurtontmoetingsplek Ter Waerden	9.205	0	4.262	4.943
Reserve accommodaties voor de 21e eeuw	835.708	0	38.397	797.311

Reserve afschrijving toekomstbest. accom	127.563	0	9.812	117.751
Reserve onvoorz. kosten accommodatieplan	34.669	0	0	34.669
Reserve doorstroomlocatie Gravenrode	41.174	0	1.788	39.386
Reserve accommodatie wijkcentrum Eikske	1.126.990	0	115.250	1.011.740
Reserve herinr. buitengebied An de Koel	148.411	0	6.816	141.595
Reserve voetbalcomplex VV Schaesberg	146.416	0	75.066	71.080
Reserve LED-informatiewagens	12.001	0	3.000	9.001
Reserve speelplek Veeweg	1.598	0	0	1.598
Reserve politievleugel	288.679	0	73.099	215.580
Reserve Burgerhoes	1.782.874	136.887	5.000	1.914.761
Reserve Emile Erensplein 55	266.653	24.102	0	290.755
Reserve ontwikkeling Kerkplein 28-30	587.200	0	0	587.200
Subtotaal afschrijvingsreserves	18.871.996	160.989	820.799	18.212.186
ONDERHOUDSRESERVES				
Reserve onderhoud af te stoten panden	257.801	42.780	0	300.581
Reserve onderhoud peuterspeelzalen	18.149	0	0	18.149
Reserve onderhoud sociaal-culturele accom.	86.024	5.200	5.200	86.024
Reserve onderhoud woonwagencentra	330.968	36.808	0	367.776
Reserve onderhoud binnenring	581.836	106.554	106.554	581.836
Subtotaal onderhoudsreserves	1.274.777	191.342	111.754	1.354.365
OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES				
Reserve activiteiten Mensontwikkelbedrijf	81.763	0	0	81.763
Reserve project verbetering dienstverlening	87.578	0	0	87.578
Reserve transformatie	3.778.672	80.000	0	3.858.672
Reserve evenementenfonds	29.683	24.200	24.200	29.683
Reserve eerherstel kasteel Schaesberg	6.089	0	0	6.090
Reserve instandhouding religieus erfgoed	6.372	6.846	6.846	6.372
Reserve monumentenbeleid	176.834	12.778	0	189.612
Reserve klimaatbeleid	153.426	0	0	153.426
Reserve project 1 zonnepanelen	212.849	18.745	0	231.594
Reserve leader projecten	45.555	0	0	45.555
Reserve invulling pers taakst bestem.plannen	7.856	0	0	7.856
Reserve project Hoogstraat – Emmastraat	115.000	0	0	115.000
Reserve rood voor groen	20.950	0	0	20.950
Reserve afboeking vastgoed Europaw. Noord	1.400.000	0	0	1.400.000
Reserve taalonderwijs	36.263	0	0	36.263
Reserve combinatiefuncties	50.311	0	0	50.311
Reserve NASB	32.621	0	0	32.621

Reserve toekomstbestendig Accom.beleid	395.493	0	8.168	387.325
Reserve inburgering	102.401	0	0	102.401
Reserve gezond in de stad	85.590	0	0	85.590
Reserve woonwagens	117.430	0	0	117.430
Reserve IZA	285.777	0	0	285.777
Reserve ICT-plan	588.408	0	0	558.408
Subtotaal overige bestemmingsreserves	7.786.924	142.569	39.214	11.532.344
TOTAAL RESERVES	40.583.670	2.055.883	1.363.940	41.275.613

(Alle bedragen in
€)

Omschrijving	Begroot saldo per 1-1-2024	Vermeerdering in 2024	Vermindering in 2024	Saldo per 31-12-2024
VOORZIENINGEN				
VOORZIENINGEN VOOR VERPLICHTINGEN				
VERLIEZEN EN RISICO'S				
Voorziening oninbaar Kredietbank	23.963	0	0	23.963
Voorziening juridische zaken	7.250	0	0	7.250
Voorziening assurantie eigen risico	34.936	18.151	18.151	34.936
Voorziening wethouders pensioenen	4.503.198	0	0	4.503.198
Voorziening WAO/WIA/WGA	384.248	0	86.060	298.188
Subtotaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.953.595	18.151	104.211	4.867.535
ONDERHOUDSVOORZIENINGEN				
Onderhoudsvoorz. Verkeersregelinstallaties	11.300	11.300	11.300	11.300
Onderhoudsvoorz. Natuurbrug Heidenatuur	32.000	0	1.000	31.000
Onderhoudsvoorz. Acc. KDV Eigenwijs	10.095	5.326	1.473	13.948
Onderhoudsvoorz. Acc.sporthal Baneberg	65.178	17.885	5.524	77.539
Onderhoudsvoorz. Acc.sporthal Hoefveld	137.647	792	4.565	133.874
Onderhoudsvoorz. Acc.sporthal Ter Waerden	93.622	20.995	17.679	96.938
Onderhoudsvoorz. Acc.compl. Strijthagen	104.595	131	756	103.970
Onderhoudsvoorz. Acc.compl. Nieuwenhagen	41.636	29.757	36.968	34.425
Onderhoudsvoorz. Acc.compl. Ter Waerden	13.940	12.352	9.922	16.370
Onderhoudsvoorz. Acc. Ter Waerden Atl.baan	1.327	0	1.326	0
Onderhoudsvoorz. Acc. Sport & Leisure	47.504	20.682	21.484	46.702
Onderhoudsvoorz. Beeldende kunst	83.847	14.724	42.705	55.866
Onderhoudsvoorz. Acc. Theater Kerkberg 4	58.851	11.463	38.664	31.650

Onderhoudsvoorz. Acc. Oefenbunker	126.110	22.124	125.384	22.849
Onderhoudsvoorz. Acc. MFC Voeëgelsjtang	97.123	0	996	96.127
		79.010		
Onderhoudsvoorz. IVN De Bosrand	16.732	7.901	424	24.209
Onderhoudsvoorz. HSV Strijthagen	18.046	13.479	5.925	25.600
Onderhoudsvoorz. Speeltuin Abdissenbosch	143	5.077	534	4.686
Onderhoudsvoorz. Acc.dorpscentrum	177.133	14.014	68.050	123.097
Onderhoudsvoorz. Acc. An d'r Put	149.452	31.070	26.084	154.438
Onderhoudsvoorz. Jeugdhoeve Basement Abd.	44.090	0	380	43.710
Onderhoudsvoorz. An de Koel Strijthagerweg	18.556	8.998	6.263	21.291
Onderhoudsvoorz. Acc. Hereweg-Op de Bies	1.053	14.989	7.280	8.222
Onderhoudsvoorz. Raadhuisplein 1 & 2	440.721	55.692	80.726	415.687
Onderhoudsvoorz. Emille Erenspalein 55	194.459	18.117	5.740	206.836
Subtotaal onderhoudsvoorzieningen	1.985.160	336.868	521.692	1.800.336
VOORZIENINGEN MET RELATIE HEFFINGEN				
Voorz. riolen	10.927.970	283.855	0	11.211.825
Voorz. stimulering afkoppelen regenwater	64.728	0	0	64.728
Voorz. reiniging	140.000	70.000	0	210.000
Subtotaal voorzieningen met relatie heffingen	11.132.698	353.855	0	11.486.553
TOTAAL VOORZIENINGEN	18.071.453	708.874	625.903	18.428.209
TOTAAL GENERAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN	58.655.123	2.764.757	1.989.843	59.430.037

(Alle bedragen in
€)

Omschrijving	Begroot saldo per 1-1-2025	Vermeerdering in 2025	Verminderings in 2025	Saldo per 31-12-2025
RESERVES				
ALGEMENE RESERVE	9.762.228	786.209	1.125	10.547.312
EGALISATIERESERVES				
Reserve egalisatie bouwleges	476.291	0	0	476.291
Reserve omgevingswet	444.337	0	0	444.337
Reserve inkomensdeel WWB	1.482.546	270.853	0	1.753.399
Reserve wegenonderhoud	67.197	0	0	67.197

Reserve compens. Opbr. Essentbelegging	389.644	0	133.461	256.183
Reserve egalisatie algemene uitkering	1.196.541	1.250.594	0	2.447.135
Subtotaal egalisatiereserves	4.056.554	1.521.447	133.461	5.444.540
AFSCHRIJVINGSRESERVES				
Reserve Knopen lopen	24.187	0	4.032	20.155
Reserve sfeerverlichting 3 centra	61.200	0	9.600	51.600
Reserve pollar Bachlaan	28.000	0	4.000	24.000
Reserve regiodeal oud Nieuwenhagen	1.086.600	0	0	1.086.600
reserve businesscase Oud Nieuwenhagen	675.000	0	0	675.000
Reserve Kloosterstraat 1/1A	251.871	0	2.743	249.128
Reserve Kloosterstraat 3	289.520	0	6.160	283.360
Reserve Streeperstraat 42-46	161.116	0	3.428	157.688
Reserve toplaag kunstgras Strijthagen	37.328	0	26.584	10.744
Reserve sportkooi Brandenburg	42.958	0	13.704	29.254
Reserve renovatie kantine Heigank	600.000	0	0	600.000
Reserve kunstgras Heigank	488.900	0	32.700	456.200
Reserve natuurgras Ter Waerden	492.993	0	20.479	472.514
Reserve accommodatie Sport & Leisure	159.500	0	14.500	145.000
Reserve accommodatie Sport & Leisure – dak	50.000	0	0	50.000
Reserve accommodatie nieuw zwembad	3.172.144	0	172.294	2.999.850
Reserve vervanging hekwerk Strijthagen	21.297	0	1.478	19.819
Reserve schuifwand An de Koel	35.001	0	2.746	32.255
Reserve drainage Sportcomplex Strijthagen	39.083	0	2.299	36.784
Reserve waterleiding Sportcompl Strijthagen	23.945	0	1.408	22.537
Reserve veldverlichting Sportcom. Strijthagen	55.298	0	1.111	54.187
Reserve drainageveld 4 Strijthagen	42.500	0	2.500	40.000
Reserve veldverlichting Heigank	78.014	0	4.589	73.425
Reserve hekwerken hoofdveld Heigank	18.338	0	1.079	17.259
Reserve Kennis Informatie en Adviesplein	5.040.023	0	160.875	4.879.148
Reserve buurtontmoetingsplek Ter Waerden	4.943	0	4.262	681
Reserve accommodaties voor de 21e eeuw	797.311	0	38.397	758.914
Reserve afschrijving toekomstbest. accom	117.751	0	9.812	107.939
Reserve onvoorz. kosten accommodatieplan	34.669	0	0	34.669
Reserve doorstroomlocatie Gravenrode	39.386	0	1.788	37.598
Reserve accommodatie wijkcentrum Eikske	1.011.740	0	115.250	896.490
Reserve herinr. buitengebied An de Koel	141.595	0	6.816	134.779
Reserve voetbalcomplex VV Schaesberg	71.080	3.986	75.066	0
Reserve LED-informatiewagens	9.001	0	3.000	6.001
Reserve speelplek Veeweg	1.598	0	0	1.598
Reserve politievleugel	215.580	0	73.099	142.491

Reserve Burgerhoes	1.914.761	136.887	5.000	2.046.648
Reserve Emile Erensplein 55	290.755	24.102	0	314.857
Reserve ontwikkeling Kerkplein 28-30	587.200	0	0	587.200
Subtotaal afschrijvingsreserves	18.212.186	164.975	820.799	17.556.362
ONDERHOUDSRESERVES				
Reserve onderhoud af te stoten panden	300.581	42.780	0	343.361
Reserve onderhoud peuterspeelzalen	18.149	0	0	18.149
Reserve onderhoud sociaal-culturele accom.	86.024	5.200	5.200	86.024
Reserve onderhoud woonwagencentra	367.776	36.808	0	404.584
Reserve onderhoud binnenring	581.835	106.554	106.554	581.836
Subtotaal onderhoudsreserves	1.354.365	191.342	111.754	1.433.953
OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES				
Reserve activiteiten Mensontwikkelbedrijf	81.763	0	0	81.763
Reserve project verbetering dienstverlening	87.578	0	0	87.578
Reserve transformatie	3.858.672	80.000	0	3.938.972
Reserve evenementenfonds	29.683	24.200	24.200	29.683
Reserve eerherstel kasteel Schaesberg	6.090	0	0	6.090
Reserve instandhouding religieus erfgoed	6.372	6.846	6.846	6.372
Reserve monumentenbeleid	189.612	12.778	0	202.390
Reserve klimaatbeleid	153.426	0	0	153.426
Reserve project 1 zonnepanelen	231.594	16.557	0	248.151
Reserve leader projecten	45.555	0	0	45.555
Reserve invulling pers taakst bestem.plannen	7.856	0	0	7.856
Reserve project Hoogstraat – Emmastraat	115.000	0	0	115.000
Reserve rood voor groen	20.950	0	0	20.950
Reserve afboeking vastgoed Europaw. Noord	1.400.000	0	0	1.400.000
Reserve taalonderwijs	36.263	0	0	36.263
Reserve combinatiefuncties	50.311	0	0	50.311
Reserve NASB	32.621	0	0	32.621
Reserve toekomstbestendig Accom.beleid	387.325	0	8.168	379.157
Reserve inburgering	102.401	0	0	102.401
Reserve gezond in de stad	85.590	0	0	85.590
Reserve woonwagens	117.430	0	0	117.430
Reserve IZA	285.777	0	0	285.777
Reserve ICT-plan	558.408	0	0	558.408
Subtotaal overige bestemmingsreserves	7.890.279	140.381	39.214	7.991.446

TOTAAL RESERVES	41.275.613	2.804.354	1.106.353	42.973.614
------------------------	-------------------	------------------	------------------	-------------------

(Alle bedragen in
€)

Omschrijving	Begroot saldo per 1-1-2025	Vermeerdering in 2025	Vermindering in 2025	Saldo per 31-12-2025
VOORZIENINGEN				
VOORZIENINGEN VOOR VERPLICHTINGEN				
VERLIEZEN EN RISICO'S				
Voorziening oninbaar Kredietbank	23.963	0	0	23.963
Voorziening juridische zaken	7.250	0	0	7.250
Voorziening assurantie eigen risico	34.936	18.151	18.151	34.936
Voorziening wethouders pensioenen	4.503.198	0	0	4.503.198
Voorziening WAO/WIA/WGA	298.188	0	87.731	210.457
Subtotaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.867.535	18.151	105.882	4.779.804
ONDERHOUDSVORZIENINGEN				
Onderhoudsvoorz. Verkeersregelinstallaties	11.300	11.300	11.300	11.300
Onderhoudsvoorz. Natuurbrug Heidenatuur	31.000	0	1.000	30.000
Onderhoudsvoorz. Acc. KDV Eigenwijs	13.948	5.326	3.388	15.886
Onderhoudsvoorz. Acc.sporthal Baneberg	77.539	17.885	33.098	62.326
Onderhoudsvoorz. Acc.sporthal Hoefveld	133.874	792	43.921	90.745
Onderhoudsvoorz. Acc.sporthal Ter Waerden	96.938	20.995	1.777	116.156
Onderhoudsvoorz. Acc.compl. Strijthagen	103.970	131	1.498	102.603
Onderhoudsvoorz. Acc.compl. Nieuwenhagen	34.425	29.757	64.182	0
Onderhoudsvoorz. Acc.compl. Ter Waerden	16.370	12.352	6.920	21.802
Onderhoudsvoorz. Acc. Sport & Leisure	46.702	20.682	4.114	63.270
Onderhoudsvoorz. Beeldende kunst	55.866	14.724	10.430	60.160
Onderhoudsvoorz. Acc. Theater Kerkberg 4	31.650	11.463	19.229	23.884
Onderhoudsvoorz. Acc. Oefenbunker	22.849	22.124	37.309	7.665
Onderhoudsvoorz. Acc. MFC Voeëgelsjtang	96.127	0	8.924	87.203
Onderhoudsvoorz. IVN De Bosrand	24.209	7.901	17.356	14.754
Onderhoudsvoorz. HSV Strijthagen	25.600	13.479	19.747	19.332
Onderhoudsvoorz. Speeltuin Abdissenbosch	4.686	5.077	6.556	3.207
Onderhoudsvoorz. Acc.dorpscentrum	123.097	14.014	6.074	131.037
Onderhoudsvoorz. Acc. An d'r Put	154.438	31.070	85.201	100.307
Onderhoudsvoorz. Jeugdhome Basement Abd.	43.710	0	5.122	38.588
Onderhoudsvoorz. An de Koel Strijthagerweg	21.291	8.998	5.215	25.074
Onderhoudsvoorz. Acc. Hereweg-Op de Bies	8.222	14.989	18.449	4.762

Onderhoudsvoorz. Raadhuisplein 1 & 2	415.687	55.692	9.833	461.546
Onderhoudsvoorz. Emille Erenspan 55	206.836	18.117	32.300	192.653
Subtotaal onderhoudsvoorzieningen	1.800.336	336.868	452.943	1.684.261
VOORZIENINGEN MET RELATIE HEFFINGEN				
Voorz. riolen	11.211.825	247.403	0	11.459.228
Voorz. stimulering afkoppelen regenwater	64.728	0	0	64.728
Voorz. reiniging	210.000	70.000	0	280.000
Subtotaal voorzieningen met relatie heffingen	11.486.553	317.403	0	11.803.956

Bijlage 4C – Omschrijving reserves en voorzieningen

RESERVES

ALGEMENE RESERVE

Concernbuffer voor onverwachte tegenvallers, mede gebaseerd op de kans dat geschatte risico's zich daadwerkelijk voordoen.

EGALISATIERESERVES

Reserve egalisatie bouwleges

Egaliseren van opbrengsten in de tijd en het matchen van opbrengsten en uitgaven.

Reserve omgevingswet

Dekking van de opkomende kosten verband houdend met de implementatie van de Omgevingswet in de komende jaren.

Reserve inkomensdeel WWB

Buffer voor tekorten op het inkomensdeel WWB als gevolg van schommelingen in het toegekend budget.

Reserve wegenonderhoud

Het inlopen van achterstallig onderhoud wegen.

Reserve compensatie wegvallende opbrengsten Essentbelegging

Egalisatiebuffer met als doel de wegvallende rentebaten wegens versnelde aflossing van de beleggingen van de Essentgelden

Reserve egalisatie algemene uitkering

Egalisatiebuffer met als doel de schommelingen in de algemene uitkering op te vangen.

AFSCHRIJVINGSRESERVES

Reserve ondergrondse afvalcontainers

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering in ondergrondse afvalcontainers gedurende de jaren 2013 tot en met 2022.

Reserve Knopen lopen

Dekking van de afschrijvingslasten van het wandelknooppuntensysteem.

Reserve sfeerverlichting 3 centra

Dekking van de afschrijvingslasten van de sfeerverlichting in de drie centra.

Reserve pollar Bachlaan

Dekking van de afschrijvingslasten van de pollar (verkeer beperkende maatregel) in de Bachlaan.

Reserve regiodeal oud Nieuwenhagen

Dekking van de kosten van het Buurtontwikkelplan Oud-Nieuwenhagen en Winkelcentrum op de Kamp.

Reserve regiodeal Oud Nieuwenhagen

Deze reserve is gevormd om de gelden die zijn voortgekomen uit de Regiodeal in te zetten voor transformatie van de wijk Oud Nieuwenhagen.

Reserve businesscase Oud Nieuwenhagen

Deze reserve is gevormd om in aanvulling op de gelden die zijn voortgekomen uit de Regiodeal in te zetten voor transformatie van de wijk Oud Nieuwenhagen.

Reserve Kloosterstraat 1/1A

Dekking van de herontwikkeling van de locatie Kloosterstraat 1/1A.

Reserve Kloosterstraat 3

Dekking van de herontwikkeling van de locatie Kloosterstraat 3.

Reserve Streeperstraat 42-46

Dekking van de herontwikkeling van de locatie Streeperstraat 42-46.

Reserve investeringen binnenklimaat gebouwen

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investeringen: binnenklimaat Harlekijn, binnenklimaat Speurneus, renovatie De Wissel 2011, luchtbeh. zwembad In de Bende 2011

Reserve toplaag kunstgras Strijthagen

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering toplaag kunstgras Strijthagen.

Reserve sportkooi Brandenburg

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering sportkooi Brandenburg.

Reserve renovatie kantine Heigank

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering kantine Heigank.

Reserve kunstgras Heigank

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering kunstgras Heigank.

Reserve natuurgras Ter Waerden

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering natuurgras Ter Waerden.

Reserve accommodatie Sport & Leisure

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering accommodatie Sport & Leisure.

Reserve accommodatie Sport & Leisure – dak

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering dak Sport & Leisure.

Reserve accommodatie nieuw zwembad Landgraaf

Dekking van de afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering nieuw zwembad Landgraaf.

Reserve vervanging hekwerk Strijthagen

Dekking van de afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering vervanging hekwerk Strijthagen.

Reserve schuifwand An de Koel

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering schuifwand locatie An de Koel.

Reserve drainage Sportcomplex Strijthagen

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering drainage Sportcomplex Strijthagen.

Reserve waterleiding Sportcomplex Strijthagen

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering waterleiding Sportcomplex Strijthagen.

Reserve veldverlichting Sportcomplex Strijthagen

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering verlichting Sportcomplex Strijthagen.

Reserve drainageveld 4 Strijthagen

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering drainageveld 4 Sportcomplex Strijthagen.

Reserve veldverlichting Heigank

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering veldverlichting Sportcomplex Heigank.

Reserve hekwerken hoofdveld Heigank

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering hekwerken Sportcomplex Heigank.

Reserve Kennis-, Informatie- en Adviesplein

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering KIA.

Reserve buurtontmoetingsplek Ter Waerden

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering buurtontmoetingsplek Ter Waerden.

Reserve accommodaties voor de 21e eeuw

Reserve ter dekking van de afschrijvingslasten van het MFC An de Voeëgelsjtang en basisschool 't Valder.

Reserve afschrijving toekomstbestendige accommodaties

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit investeringen in relatie tot toekomstbestendig accommodatiebeleid.

Reserve onvoorziene kosten accommodatieplan

Dekking onvoorziene uitgaven ter uitvoering van toekomstbestendig accommodatiebeleid.

Reserve doorstroomlocatie Gravenrode

Dekking van afschrijvingslasten van de doorstroomlocatie Gravenrode.

Reserve accommodatie wijkcentrum Eikske

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering wijkcentrum Eikske.

Reserve herinrichting buitengebied wijkcentrum An de Koel

Dekking van de afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering herinrichting buitengebied wijkcentrum An de Koel.

Reserve voetbalcomplex VV Schaesberg

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit aanpassing van complex VV Schaesberg.

Reserve LED-informatiewagens

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering 2 LED-informatiewagens.

Reserve speelplek Veeweg

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de investering speelvoorziening aan de Veeweg.

Reserve politievleugel

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de aankoop van de politievleugel.

Reserve Burgerhoes

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de verbouwing van het Burgerhoes.

Reserve Emile Erensplein

Dekking van afschrijvingslasten voortvloeiend uit de verbouwing van het Emile Erensplein.

Reserve ontwikkeling Kerkplein 28-30

Dekking van de herontwikkeling van de locatie Kerkplein 28-30.

ONDERHOUDSRESERVES**Reserve onderhoud af te stoten panden**

Dekking van onderhoud aan af te stoten panden.

Reserve onderhoud peuterspeelzalen

Dekking van het jaarlijks uit te voeren correctief onderhoud aan peuterspeelzalen.

Reserve onderhoud sociaal-culturele accommodaties

Dekking van het jaarlijks uit te voeren correctief onderhoud aan sociaal culturele accommodaties.

Reserve onderhoud woonwagencentra

Dekking van het jaarlijks uit te voeren correctief onderhoud aan woonwagencentra.

Reserve onderhoud binnenring

Financiële afdekking van de onderhoudskosten van de Euregioweg (binnenring).

OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES

Reserve activiteiten Mensontwikkelbedrijf

Dekking voor het ontwikkelen van activiteiten ter bevordering doorstroming naar de arbeidsmarkt van kandidaten van het Mens–Ontwikkelbedrijf.

Reserve project verbetering dienstverlening

Als gevolg van vertraagde start project lopen kosten over de jaargrens heen, waardoor budgetoverschotten naar volgende boekjaren moeten worden overgeheveld.

Reserve transformatie

Reserve ter mede bekostiging van de herstructureringsopgave en de daaraan gerelateerde vraagstukken.

Reserve evenementenfonds

Dekking van kosten ten behoeve van subsidieaanvragen voor A- en B-evenementen.

Reserve eerherstel kasteel Schaesberg

Het dekken van de projectkosten "Eerherstel Slot Schaesberg", bestaande uit onderzoek en communicatie.

Reserve instandhouding religieus erfgoed

Instandhouding van wegkruisen, kappelletjes en ander religieus erfgoed.

Reserve monumentenbeleid

Het nastreven van het behoud van monumenten in goede kwaliteit middels subsidiëring en informatievoorziening.

Reserve stimulering verbinden en samenwerken

Dekking van innovatieve projecten op het gebied van samenwerking binnen het sociaal domein.

Reserve klimaatbeleid

Reserve ten behoeve van de uitvoering van projecten in het kader van het klimaatuitvoeringsprogramma Landgraaf 2009–2012.

Reserve project 1 zonnepanelen

Reserve ter afdekking van het debiteurenrisico voortvloeiend uit de verstrekte geldleningen in het kader van het project zonnepanelen.

Reserve leader projecten

Reserve ter dekking van kosten voortvloeiend uit de actieve ondersteuning van plaatselijke initiatieven voor de sociale en economische ontwikkeling van het platteland, die tevens bijdragen aan de kwaliteit van het unieke landschap.

Reserve invulling personele taakstelling bestemmingsplannen

Dekking van een bestaande (oude) taakstelling op de personele lasten van de afdeling ROG, jaarlijks ingevuld door het afwikkelen van bestemmingsplannen in opdracht van derden.

Reserve project Hoogstraat – Emmastraat

Deze reserve, die is gevormd uit de reserve Transformatie, is ingesteld om de afschrijvingslasten te dekken zolang de objecten in eigendom zijn en nog niet zijn gesloopt. Zodra de sloop aan de orde is dient deze reserve om het waarschijnlijke tekort op de binnenstedelijke herstructurering op te vangen.

Reserve rood voor groen

Het stimuleren van groen- en natuurontwikkeling ter compensatie van toegenomen bebouwingsdichtheid.

Reserve afboeking vastgoed Europaweg Noord

Het stimuleren van groen- en natuurontwikkeling ter compensatie van toegenomen bebouwingsdichtheid.

Reserve taalonderwijs

De reserve wordt ingezet ter bestrijding van laaggeletterdheid.

Reserve combinatiefuncties

Reserve ter financiering van activiteiten in het kader van de implementatie van combinatiefuncties.

Reserve NASB

Reserve ten behoeve van activiteiten in het kader van het uitvoeringsprogramma sport 2011–2014.

Reserve toekomstbestendig accommodatiebeleid

Dekking van incidentele kosten c.q. afschrijvingslasten voortvloeiend uit investeringen in relatie tot toekomstbestendig accommodatiebeleid.

Reserve jeugdpreventieplan

Ter voorkoming van verhoogd gebruik van zwaardere vormen van jeugdhulp.

Reserve inburgering

Dekking van toekomstige kosten re-integratie en participatie in verband met dalende rijksbijdragen.

Reserve gezond in de stad

Financiering van de vier programmaonderdelen (JOGG, Gezond in Nieuwenhagen, Informele zorg en continueren van sport- en beweeginitiatieven in het voorliggend veld) die bijdragen aan het verminderen van gezondheidsachterstanden door een brede benadering en integrale aanpak.

Reserve woonwagens

Reserve gecreëerd naar aanleiding van door de gemeenteraad vastgestelde nota "woonwagenbeleid". De reserve wordt aangewend om invulling te geven aan de doelstellingen die in dit beleidskader zijn gesteld.

Reserve IZA

Veiligstellen van terugontvangen vermogen IZA Nederland i.v.m. liquidatie.

Reserve ICT-plan

Dekking van kosten voortvloeiend uit de uitwerking van het gemeentelijk ICT-plan.

VOORZIENINGEN

VOORZIENINGEN VOOR VERPLICHTINGEN, VERLIEZEN EN RISICO'S

Voorziening frictie professionele welzijnsorganisaties

Financiering van frictiekosten voortvloeiend uit de professionalisering van welzijnsorganisaties.

Voorziening oninbaar Kredietbank

Dekking van de oninbaarheid van verleende kredieten.

Voorziening juridische zaken

Dekking voor kosten die voortvloeien uit juridische zaken.

Voorziening assurantie eigen risico

Dekking van WA-claims beneden het eigen risico die niet door de verzekeraar gedekt worden.

Voorziening wethouders pensioenen

Dekking waardeoverdrachten van pensioenen van wethouders en nabestaanden in voorkomende gevallen.

Voorziening wachtgeld wethouders

Dekking van wachtgeld t.b.v. voormalige wethouders.

Voorziening WAO/WIA/WGA

Dekking van kosten in verband met eigen risico WAO, WIA en WGA.

ONDERHOUDSVOORZIENINGEN

Voor diverse accommodaties en gebouwen zijn meerjarige onderhoudsplannen gemaakt.

De onderhoudskosten komen ten laste van vooraf gevormde onderhoudsvoorzieningen.

De onderhoudslasten worden hiermee gelijkmatig verdeeld over de verschillende begrotingsjaren.

VOORZIENINGEN MET RELATIE HEFFINGEN

Voorziening riolen

In 2014 gevormde voorziening ter voorkoming van te grote schommelingen in de rioolbelastingtarieven. Op basis van oude BBV-richtlijnen werd tot en met 2013 gewerkt met een egalisatiereserve riolen.

Voorziening stimuleringsregelen afkoppelen regenwater

Gedurende de looptijd van de stimuleringsregeling "afkoppelen regenwater van private verharding" de opkomende kosten hieruit te dekken.

Voorziening reiniging

In 2014 gevormde voorziening met als doel verwachte kostenstijgingen geleidelijk naar de burgers door te voeren via tarifiering. Het verschil tussen uitgaven en inkomsten wordt via deze voorziening gedekt.

5. Algemene uitkering 2022-2025

Bijlage 5 – Algemene uitkering 2022–2025

		In €			
Nr.	Maatstaven	2022	2023	2024	2025
A.	UITGAVENMAATSTAVEN WAAROP UITKERINGSFACTOR VAN TOEPASSING IS (UITKERINGSBASIS)				
1 e	OZB waarde van de niet-woningen	106.946	107.302	108.671	110.058
2	Inwoners	5.988.497	5.961.930	5.932.891	5.902.701
3 a	Éénouder huishoudens	1.152.682	1.094.249	1.099.629	1.103.551
3 b	Huishoudens	1.692.718	1.703.579	1.714.204	1.724.403
3 c	Eenpersoonshuishoudens	324.526	327.878	331.029	334.226
3 d	Eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	20.572	20.739	21.097	21.575
3 e	Eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	72.047	76.042	79.221	82.146
3 f	Eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	60.249	61.547	63.406	65.321
3 g	Eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	574.997	531.112	532.874	534.011
3 h	Ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	850.723	779.584	778.408	778.990
3 i	Medicijngebruik met drempel	3.449.469	3.463.361	3.477.008	3.491.437
3 j	Bedden	92.364	92.364	92.364	92.364
4 a	Jongeren < 18 jaar	4.121.568	3.898.228	3.860.870	3.828.017
4 b	Inwoners < 65 jaar	114.588	112.773	110.976	109.064
5	Ouderen > 64 jaar	992.981	1.017.273	1.040.326	1.065.465
5 a	Ouderen > 74 en < 85 jaar	82.946	88.097	92.078	95.411
5 b	Ouderen 65 t/m 74 jaar	1.058	1.068	1.078	1.089
5 c	Ouderen 85 jaar en ouder	201	206	215	223
7	Huishoudens met lage inkomens	194.746	195.996	197.218	198.392
7 c	Huishoudens met lage inkomens met drempel	3.100.654	3.117.060	3.131.892	3.146.198
7 d	Huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	105.108	104.942	105.638	106.951
7 e	Huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	273.221	289.990	303.093	314.066
7 f	Huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	144.458	148.130	153.507	159.071
7 g	Jeugdigen in gezinnen met armoederisico	245.269	224.765	224.424	224.592
7 h	Gemiddeld gestandaard. inkomen (huishoudens)	-1.253.128	-1.161.669	-1.169.018	-1.175.974
7 i	Gemid. gestand. inkomen (huish. met kinderen)	-956.302	-881.848	-883.007	-883.721
7 j	Gemid. gestandaard. inkomen 65 t/m 74 jaar	215.539	215.202	216.629	219.322
7 k	Gemid. gestandaard. inkomen 75 t/m 84 jaar	560.776	595.181	622.074	644.594
7 l	Gemid. gestandaard. inkomen 85 jaar en ouder	296.897	304.436	315.487	326.923
8 a	Bijstandsontvangers	2.174.919	2.243.575	2.278.020	2.285.579
8 b	Loonkostensubsidie	79.698	93.161	106.624	120.087
8 c	Bijstandshuish. met minderjarige kinderen	174,75	166.043	168.609	169.169
8 d	Bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	442.078	422.429	431.034	434.007
8 e	Re-integratie klassiek	1.050.743	1.050.304	1.049.852	1.049.852
11 a	Uitkeringsontvangers	410.798	416.373	419.203	418.643
11 b	Uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	3.950.462	3.727.566	3.742.425	3.730.908

11 c	Wajong	777.437	776.914	776.221	775.859
12	Minderheden	289.406	293.168	297.368	301.338
13	klantenpotentieel lokaal	1.725.672	1.735.685	1.745.696	1.755.392
14	Klantenpotentieel regionaal	813.991	818.892	823.973	828.910
15 d	Leerlingen (V) SO	47.515	47.928	48.218	48.608
15 e	Leerlingen VO	556.042	544.364	532.717	521.662
15 j	Basisonderw.leerl. met leerlingengewicht 0,3	-224.809	-207.073	-207.094	-207.094
15 k	Basisonderw.leerl. met leerlingengewicht 1,2	-223.600	-205.959	-205.979	-205.979
16	Land	101.032	101.032	101.032	101.032
18	Land * bodemfactor gemeente	66.149	66.149	66.149	66.149
19	Binnenwater	228	228	228	228
21	Oppervlakte bebouwing	130.959	131.929	132.912	133.843
22	Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor	650.767	656.057	661.423	666.482
22 a	Oppervlakte bebouwing woonkern	481.302	485.214	489.183	492.924
23	Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfact.	18.390	18.484	18.578	18.668
23 a	Oppervlakte bebouwing buitengebied	23.176	23.294	23.412	23.526
24 b	Woonruimten	1.058.948	1.058.948	1.058.948	1.058.948
25 b	Woonruimten * bodemfactor woonkernen	942.916	942.916	942.916	942.916
29	Historische woningen in bewoonde oorden	80.829	80.829	80.829	80.829
31 a	Investeringsbudget Stedelijke vernieuwing	7.684	7.684	7.684	7.684
31 b	Investeringsbudget Stedelijke vernieuwing	6.185	6.185	6.185	6.185
32 b	Omgevingsadressendichtheid (OAD)	1.582.959	1.585.302	1.585.894	1.585.155
34	Oeverlengte * bodemfactor gemeente	2.192	2.192	2.192	2.192
35 a	Oeverlengte * bodemfactor * dichtheidsfactor	16.526	16.526	16.526	16.526
36	Meerkernigheid	27.225	27.225	27.225	27.225
36 a	Kernen met 500 of meer adressen	60.291	60.279	60.263	60.250
37	Meerkernigheid * bodemfactor buitengebied	44.635	44.635	44.635	44.635
38	Bedrijfsvestigingen	204.393	214.242	224.555	235.158
39	Vast bedrag per gemeente	296.565	301.748	306.881	311.919
	Totaal maatstaven waarop uitkeringsfactor van toepassing is – uitkeringsbasis (A)	40.478.184	40.245.360	40.420.202	40.531.286
B.	UITKERINGSFACTOR	1,704	1,721	1,741	1,774
C.	UITKERINGSBASIS * UITKERINGSFACTOR (A*B)	68.974.825	69.262.264	70.371.572	71.902.501
D.	UITGAVENMAATSTAVEN WAAROP UITKERINGS – FACTOR NIET VAN TOEPASSING IS				
56 d	Suppletie uitkering integratie sociaal domein	9.922	9.922	9.922	9.922
E.	INTEGRATIE- EN DECENTRALISATIEUITKERINGEN				

	WAAROP UITKERINGSFACTOR NIET VAN TOEPASSING IS				
71	Brede impuls combinatiefuncties/buurtsporcoaches	121.239	121.239	121.239	121.239
170	Decentralisatie provinciale taken vergunning-verlening, toezicht en handhaving	75.396	75.396	75.396	75.396
205	Voorschoolse voorziening peuters	56.066	56.066	56.066	56.066
223	Armoedebestrijding kinderen	221.400	221.400	221.400	221.400
260	Integratie-uitkering voogdij/18+	1.793.984	1.793.984	1.793.984	1.793.984
261	Integratie-uitkering participatie	9.897.095	9.506.113	9.103.761	8.639.860
383	Inburgering	131.544	131.798	127.351	122.400
393	Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	6.000	6.000	6.000	
	Totaal integratie- en decentralisatieuitkeringen	12.302.724	11.911.996	11.505.197	11.030.345
F.	INKOMENSMATSTAVEN				
1 a	Waarde woningen eigenaar	-2.451.523	-2.477.598	-2.503.955	-2.530.599
1 c	Waarde niet-woningen eigenaar	-460.521	-466.398	-472.352	-478.384
1 f	Waarde niet-woningen gebruiker	-354.056	-358.575	-363.153	-367.790
	Totaal inkomensmaatstaven (F)	-3.266.100	-3.302.571	-3.339.460	-3.376.773
G.	TOTAAL ALGEMENE UITKERING (C+D+E+F+G)	78.021.371	77.881.611	78.547.230	79.565.996
	Algemene uitkering in vorige meerjarenbegroting (I)	76.340.662	76.799.927	77.146.583	77.146.583
	Absolute verhoging/verlaging t.o.v. vorige meerjarenbegroting	1.680.709	1.081.684	1.400.647	2.419.413

		In €			
Reserveringen in de meerjarenramingen		2022	2023	2024	2025
H.	Stelposten lasten begroting 2021				
	Loon-en prijscompensatie 2021	50.000	50.000	50.000	50.000
	Loon-en prijscompensatie 2022		50.000	50.000	50.000
	Loon-en prijscompensatie 2023			50.000	50.000
	Loon-en prijscompensatie 2024				50.000
	Toezicht en handhaving kinder- en gastouderopvang en peuterspeelzalen	26.670	26.670	26.670	26.670
	Ambulantisering GGZ	78.720	80.642	80.642	80.642
	Integratie-uitkering Inburgering	131.544	131.978	127.351	122.400
	Donorwet	12.963	13.232	13.232	
	BBZ levensvatbaarheidonderzoeken	23.015	23.594	23.594	
	Wet Open Overheid - incidenteel	53.309	53.309	53.309	53.309
	Wet Open Overheid - structureel	53.000	67.000	82.000	97.000
	Versterking gemeent. antidiscriminatie voorziening	15.000	15.000	15.000	15.000
	Reserveren hogere rijksvergoeding Participatie	110.666	112.107	111.855	111.855

	Taakstelling verlagen geraamde lasten Voogdij 18+ a.g.v. de verlaging van de rijksvergoeding (woonplaatsbeginsel)	-168.811	-168.811	-168.811	-168.811
	ONDERUITPUTTING BCF	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000
	Aframen stelpost incidentele extra middelen Jeugdzorg 2022 (verwerkt in onderdeel A)	862.253			
	Saldo reserveringen en correcties in jaarschijf	1.048.329	254.721	314.842	338.065
Af	Reserveringen vorige meerjarenbegroting	301.526	365.325	415.325	415.325
	Mutaties reserveringen t.o.v. meerjarenbegroting	-746.803	110.604	100.483	77.260
I.	BUDGETTAIR EFFECT	933.906	1.192.288	1.501.130	2.496.673
	Gebruik egalisereserve algemene uitkering				
	Storting algemeen	18.394			746.673
	Onttrekking algemeen		557.712	248.870	
J.	BUDGETTAIR EFFECT incl. gebruik egalisereserve	915.512	1.750.000	1.750.000	1.750.000
K.	Functionele vertaling naar begroting 2022-2025				
	Armoedebestrijding kinderen	15.512			
L.	Resterend budgettair effect op (lopende) begroting	900.000	1.750.000	1.750.000	1.750.000

In €				
Verloop egalisereserve algemene uitkering	2022	2023	2024	2025
Stand per 01-01	1.262.054	1.603.630	952.183	1.207.234
Stortingen eerdere meerjarenbegroting	1.160.079	338.194	503.921	503.921
Stortingen nieuwe meerjarenbegroting 2021 - 2024	18.394	0	0	746.673
Onttrekkingen eerdere meerjarenbegroting	836.897	431.929	0	0
Onttrekkingen nieuwe meerjarenbegroting 2021 - 2024	0	557.712	248.870	0
Begroot ultimo	1.603.630	952.183	1.207.234	2.457.828

6. Toelichting verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen)

Onderdeel I. Gemeenschappelijke Regelingen

1. Anti-discriminatievoorziening – Centrumgemeente Maastricht

Besluit tot deelneming	Collegebesluit van 3 maart 2009 (toestemming raad 9 april 2009)
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling (2 centrumgemeenten)
Programma	1. Veiligheid
Bestuurlijk belang	Provincie breed uitvoeren wettelijke verplichting ADV
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: C. Blezer (Bestuurlijke en Concern Zaken) J. Dahlmans (Maatschappelijke Ontwikkeling) Financieel: R. Swelsen (Planning & Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

Het doel van de Regeling is het aan de inwoners van de deelnemende gemeenten bieden van toegang tot een Antidiscriminatievoorziening en het daardoor (laten) oprichten en het in stand houden van de AntiDiscriminatieVoorziening Limburg (ADV-Limburg).

Actieve informatieplicht

N.v.t.

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

De meest efficiënte gezamenlijke invulling van deze wettelijke verplichting.

Ontwikkelingen

De ADV Limburg ontwikkelt zich mede door de gezamenlijke aanpak verder tot expertisecentrum voor de gehele provincie en creëert draagvlak voor een effectieve en duurzame aanpak van discriminatie.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

Geen bijzonderheden.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	n.v.t.	n.v.t.
– structureel dividend		n.v.t.
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 16
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		n.v.t.

De jaarlijkse gemeentelijke bijdrage wordt betaald aan de centrumgemeente Maastricht, naar rato van het aantal inwoners per 1-1 van het lopende begrotingsjaar (bron: CBS).

(Financiële) Risico's

Geen Bijzonderheden.

2. Bestuursovereenkomst informele zorg – Gemeente Heerlen

Besluit tot deelneming	Bestuursovereenkomst samenwerking informele zorg
Juridische rechtsvorm	Publiekrechtelijk Gemeenschappelijke Regeling
Programma	6. Sociaal domein
Bestuurlijk belang	Via stuurgroep WMO: Wethouder A. Schiffelers
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: F. Zijlstra (Maatschappelijke Ontwikkeling) Financieel: M. Theunissen (Planning & Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

Het gezamenlijk subsidiëren van de instellingen.

Actieve informatieplicht

N.v.t.

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

De bestuursovereenkomst is in 2019 aangegaan. Hiermee heeft gemeente Landgraaf de subsidiering van Cizop, Buddyzorg en Levanto vrijwilligers overgedragen aan gemeente Heerlen. Dit met als doel om te besparen op de administratieve lasten van zowel de gemeente als de instellingen. Zij hoeven nog maar op

1 plek hun aanvraag en verantwoording in te dienen. Daarnaast kunnen de deelnemende gemeenten, middels een periodiek overleg, eenduidiger inhoudelijk sturen op de te behalen resultaten en ontwikkelpunten, die enkele lokale verschillen daargelaten, voor alle gemeenten hetzelfde zijn.

Ontwikkelingen

In overleg met de instellingen zijn subsidievoorwaarden opgesteld. Middels regionale voortgangs-overleggen wordt de voortgang op deze voorwaarden gemonitord. Vanwege Covid-19 zijn nog niet alle gestelde doelen behaald.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

Geen bijzonderheden.

Financieel

			(x 1.000)	
			1 jan.	31 dec.
Omschrijving financiële informatie			2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij				
– aandelenkapitaal			n.v.t.	n.v.t.
– structureel dividend				n.v.t.
– structurele bijdrage in exploitatie				€ 90
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij			n.v.t.	n.v.t.
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij			n.v.t.	n.v.t.
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar				n.v.t.

(Financiële) Risico's

Geen bijzonderheden.

3. BsGW (Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen) – Roermond

Besluit tot deelneming	Opgericht in 2011
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling met openbaar lichaam
Programma	0. Bestuur en ondersteuning 7. Volksgezondheid en milieu
Bestuurlijk belang	Wethouder C. Wilbach vertegenwoordigt de gemeente Landgraaf in het Dagelijks en Algemeen Bestuur
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: M. Ubachs (Planning en Control) Financieel: M. Ubachs (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

De BsGW draagt zorg voor het heffen en innen van alle lokale belastingen en beheert de basisregistratie WOZ (administratie en waardering).

Tot het takenpakket horen:

- Advisering omtrent conceptverordening(en);
- De opbouw van benodigde basisregistraties;
- Het opleggen en innen van de aanslagen tot en met de
- Dwanginvordering en oninbaar verklaring;
- Afhandeling van klantreacties gedurende al deze processtappen.

De BsGW doet dit tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening.

Actieve informatieplicht

BsGW stelt jaarlijks een begroting op waarover de gemeente haar zienswijze mag kenbaar maken. Verder worden 4 bestuursrapportages, het jaarverslag en de jaarrekening opgesteld ter verantwoording. Daarnaast ontvangt elke gemeente per kwartaal een uitvoeringsrapportage waarbij over de te ontvangen belastingen, heffingen en gedane kwijtschelding gemeente specifiek wordt gerapporteerd.

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

In de gemeentelijke begroting 2022 zijn op basis van de bijdrage aan de BsGW de (concept) tarieven voor belastingen en heffingen vastgesteld. BsGW draagt zorg voor het heffen, opleggen van de aanslagen en innen van de opbrengsten belastingen en heffingen. Van BsGW wordt verwacht dat zij dit tegen een zo laag mogelijke prijs doen in combinatie met de verwachte kwaliteit zoals deze in de dienstverleningsovereenkomst (de specifieke voorwaarden) is vastgelegd.

Ontwikkelingen

BsGW telt inmiddels 29 deelnemende gemeenten en 1 waterschap. Slechts 2 Limburgse gemeenten nemen niet deel in BsGW. BsGW zal deze gemeenten niet meer actief benaderen voor deelname, maar de komende tijd vooral nadruk leggen op het verbeteren van de kwaliteit van dienstverlening richting de deelnemende gemeenten en hun klanten. Andere ontwikkelingen zijn de (mogelijke) harmonisatie van uitvoering van belastingen en heffingen, het regieportaal gebruiksoppervlakte (GBO) en de samenhangende objecten registratie (SOR) met als wettelijke ingangsdatum 1-1-2025.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

De gemeente Landgraaf heeft de uitvoeringstaken belastingen en heffingen in zijn geheel overgedragen aan BsGW. De gemeente Landgraaf blijft verantwoordelijk voor het vaststellen van de tarieven via de verordeningen. Het beleid daartoe wordt jaarlijks vastgesteld door de raad.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	€ 0	€ 0
– structureel dividend		€ 0
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 568
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	€ 1.203	€ 1.203
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 7.084	€ 6.797
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		€ 0

(Financiële) Risico's

BsGW voert een eigen risicomanagement uit en op basis daarvan houden zij een weerstandscapaciteit aan waarmee ze de majeure risico's kunnen opvangen, mochten deze opkomen. Tevens is er in de begroting 2022 een post onvoorzien opgenomen. Op dit moment speelt bij BsGW een belangrijk risico: de lagere opbrengst vervolgingskosten (Covid-19 gerelateerd) en de proceskosten WOZ-bezwaren. In de begroting is het bedrag voor proceskosten voor 2022 opgehoogd ten opzichte van 2021, hierbij is de laatste jaren echter sprake van een onderschijding. De Raad heeft bij het vaststellen van de meerjarenbegroting 2022-2025 een zienswijze ingediend om het weerstandsvermogen niet aan te vullen.

4. Bureau VSV (leerplicht) – Centrumgemeente Heerlen

Besluit tot deelneming	Besluit bestuursovereenkomst in 2003
Juridische rechtsvorm	Publiekrechtelijk, aan het college van de gemeente Heerlen opgedragen taak.
Programma	4. Onderwijs
Bestuurlijk belang	Stuurgroep: Wethouder A. Schiffelers
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: F. Kettenis (Maatschappelijke Ontwikkeling) Financieel: R. Swelsen (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Stuurgroep VSV

Openbaar belang dat wordt behartigd

Het uitvoeren van de leerplichtwet, regionaal meld- en coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten.

Actieve informatieplicht

De sturings- en beheersingsdocumenten die periodiek worden voorgelegd aan de gemeente zijn:

1. Begroting.
2. Kwartaalrapportages.
3. Jaarrekening en jaarverslag

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

Ook met de nieuwe overeenkomst, deze is ingegaan op 1 augustus 2020, heeft de gemeente Landgraaf haar taken op het gebied van het uitvoeren van de leerplichtwet, regionaal meld- en coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten overgedragen aan het Bureau VSV. Het doel is het realiseren van een sluitende regionale aanpak ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten en regionale samenwerking voor de uitvoering van de leerplicht wet.

Ontwikkelingen

Gekoppeld aan de nieuwe bestuursovereenkomst is de meerjarenbegroting vanaf 2020 gedeeld. Deze meerjarenbegroting zal de overgedragen taken waarborgen.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

In Parkstad werken we inzake leerplicht vanuit een preventieve aanpak. Bureau VSV benadert de ouders van de vierjarigen die niet op een school staan ingeschreven. In een enkel geval is een kind er om sociaal/medische redenen nog niet aan toe om naar het basisonderwijs te gaan. Om een goede inschatting te maken, wordt binnen Parkstad al in de voorschoolse fase gekeken of een leerling de overstap met vier jaar naar het basisonderwijs kan maken. Hierbij wordt, indien nodig, gebruik gemaakt van het knooppunt voorschoolse voorziening met primair onderwijs.

In Parkstad werken we vanuit de missie: 'Vanuit een unieke bevoegdheid bewaakt bureau VSV het leerrecht en ondersteunt jeugdigen waar nodig als verbindende partner in de keten'. De jongere moet klaar zijn om

een passende plek in de samenleving te krijgen'. Als het even niet lukt op school, onderzoeken we wat jongeren nodig hebben om hen weer perspectief te bieden, zodat zij een onafhankelijk bestaan kunnen leiden. Met name voor de consulenten kwetsbare jongeren zijn dit intensieve ondersteuningstrajecten. De afspraak is om de projecten 'Schoolcoach' en 'Kwetsbare jongeren' door te voeren. Deze zijn vanaf 2021 vertaald in de begroting.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
– aandelenkapitaal	n.v.t.	n.v.t.
– structureel dividend		n.v.t.
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 189
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		n.v.t.

(Financiële) Risico's

Het verlagen van de bijdragen door gemeenten en andere financiers, waardoor de exploitatie van bureau VSV op termijn onder druk komt te staan.

5. Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2015 – Centrumgemeente Heerlen

Besluit tot deelneming	Besluit Raad Gemeenschappelijke Regeling
Juridische rechtsvorm	Publiekrechtelijk Gemeenschappelijke Regeling
Programma	6. Sociaal Domein
Bestuurlijk belang	Stuurgroep: Wethouder A. Schiffelers
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: R. Dautzenberg (Maatschappelijke Ontwikkeling) Financieel: M. Theunissen (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

De centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2020 is in het leven geroepen om de taak opvang en beschermd wonen binnen de Wmo binnen Parkstad uit te voeren. De verantwoordelijkheden voor de taak liggen bij de deelnemende gemeenten. Het Rijksbudget wordt verstrekt aan de centrumgemeente Heerlen.

Actieve informatieplicht

De sturings- en beheersingsdocumenten die periodiek worden voorgelegd aan de gemeente zijn:

1. Begroting.
2. Jaarrekening en jaarverslag

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

Binnen Parkstad Limburg worden taken in toenemende mate gemeenschappelijk uitgevoerd. Bij deze taak moeten de centrumgemeente en de andere Parkstadgemeenten samenwerken omdat ze samen de verantwoordelijkheid en het budget hebben. Maar ook vanuit de inhoudelijke noodzaak omdat bij opvang en beschermd wonen de individuele gemeenten een belangrijke rol spelen in het voortraject en de nazorg.

Ontwikkelingen

In 2021 is de tweede uitvoeringsagenda opvang en beschermd wonen vastgesteld. Met deze uitvoeringsagenda zijn ook de voorbereidingen voor de doordecentralisatie van beschermd wonen per 1 januari 2023 gestart. In 2022 zal er een nieuwe inkoop plaatsvinden en wordt de samenwerking en verdeelsleutels tussen de Parkstadgemeenten herzien. Dit betekent ook dat de centrumregeling wordt aangepast naar een nieuwe gemeenschappelijke regeling voor beschermd wonen. Voor de Maatschappelijke Opvang werken we aan de transformatie van de opvanglocaties. Uitgangspunt is dat regionale voorzieningen ook regionaal bekostigd blijven. Het besluit over de decentralisatie van de maatschappelijke opvang is uitgesteld tot 2024.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

De gemeente bewaakt via de stuurgroep Wmo Parkstad de uitvoering van de centrumregeling via de jaarlijkse rapportages en het voorbereiden van de begroting.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	n.v.t.	n.v.t.
– structureel dividend		n.v.t.
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 0
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		n.v.t.

Naast rijksmiddelen die de gemeente Heerlen rechtstreeks ontvangt, geven de deelnemende gemeenten een bijdrage naar rato van het inwonersaantal indien de rijksmiddelen ontoereikend zijn. Voor 2022 wordt verwacht dat de rijksmiddelen toereikend zijn.

(Financiële) Risico's

N.v.t.

6. GGD Zuid-Limburg – Maastricht

Besluit tot deelneming	Besluit Raad 15-12-2005 Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid-Limburg
Juridische rechtsvorm	Publiekrechtelijk Gemeenschappelijke Regeling
Programma	7. Volksgezondheid en milieu
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen Bestuur: wethouder A. Schiffelers Plv. Lid Algemeen Bestuur (Burgemeester)
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: R. Dautzenberg (Maatschappelijke Ontwikkeling) Financieel: M. Theunissen (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

De GGD heeft een taak op het gebied van preventieve gezondheidszorg. Een aantal taken is vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid.

Actieve informatieplicht

De sturings- en beheersingsdocumenten die periodiek worden voorgelegd aan de gemeente zijn:

1. Begroting.
2. Jaarrekening en jaarverslag

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

De GGD wordt beschouwd als een instituut dat hoogwaardige kwaliteit levert en is een belangrijke partner in de realisatie van het gezondheidsbeleid. De komende jaren is het streven erop gericht om de Trendbreuk te realiseren en wordt gewerkt aan een nieuw basispakket voor de Jeugdgezondheidszorg

Ontwikkelingen

Het algemeen bestuur van de GGD heeft het Meerjarenperspectief 2020-2023 vastgesteld. Dit betekent dat de inhoudelijke en financiële kaders de komende jaren onderwerp van gesprek zijn met de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Daarnaast is het regionale gezondheidsbeleid geactualiseerd en eind 2019 door de gemeenteraden vastgesteld. Daarbij wordt naast de wettelijke taken ingezet op het realiseren van de Trendbreuk in 2030, waarbij de focus wordt gelegd op de jeugd als gezonde generatie. De uitvoering is belegd bij het programmabureau Trendbreuk dat bij de GGD is ondergebracht.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

De gemeente bewaakt dat de GGD de hoogwaardige kwaliteit blijft leveren en onderneemt activiteiten die er op gericht zijn om meer inzicht in de begroting en exploitatie van de GGD ZL te verkrijgen. Voor wat betreft de ontwikkeling van de GGD, als netwerkpartner binnen het gehele sociaal domein geldt dat de gemeente en de GGD samen zoeken naar antwoorden op de inhoudelijke ambities. Hierbij wordt gezocht naar slimme verbindingen op inhoudelijk, organisatorisch en financieel vlak. In 2022 wordt het gesprek gevoerd over de positionering en (door)ontwikkeling van de GGD Zuid-Limburg als organisatie. Dit ook naar aanleiding van de landelijke ontwikkelingen de afgelopen- en komende jaren.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	n.v.t.	n.v.t.
– structureel dividend		n.v.t.
– structurele bijdrage in exploitatie *		€ 1.913
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	€ 1.548	€ 1.548
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 29.222	€ 29.222
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		€ 0

* Inclusief bijdrage Veilig Thuis. Per 1 januari 2015 is Veilig Thuis op verzoek van alle gemeenten in Zuid-Limburg ondergebracht bij de GGD Zuid-Limburg en als zodanig ook verwerkt in de b

(Financiële) Risico's

De financieel kwetsbare positie van de GGD is tweeledig: enerzijds is in de exploitatie onvoldoende ruimte om tegenvallers c.q. risico's op te vangen en anderzijds is ook de vermogenspositie onvoldoende om financiële risico's te dekken. Hierdoor is het weerstandsvermogen (de verhouding tussen weerstandscapaciteit en risico's) te laag.

De algemene reserve (onderdeel GGD) binnen de GGD ZL bedraagt momenteel € 165.941 (stand per 31 dec. 2020).

Door deelnemende gemeenten is gekozen om geen weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato inwoneraantal door de gemeenten gedragen. Vanaf 2020 gaat de GGD de taken van de Jeugdgezondheidszorg van 0 tot 18-jarigen uitvoeren. Doordat tot 2020 elke gemeente individueel budgetafspraken en dienstverleningsafspraken hebben gemaakt met de jeugdgezondheidszorg aanbieders 0 tot 4-jarigen, zijn bij harmonisatie van deze afspraken binnen de Gemeenschappelijke Regeling GGD herverdelingseffecten per individuele gemeente ontstaan. Waar in 2021 sprake was van een historisch bepaalde begroting van de vier voormalige JGZ-organisaties samen, betref de programmabegroting JGZ 2022–2025 een geïntegreerde meerjarenbegroting. De uitgangspunten waarop deze begroting is gebaseerd zijn vastgelegd in de bestuurlijke opdracht vanuit de Stuurgroep JGZ

(besluit 3 juli 2019) en in het document 'Jeugdgezondheidszorg in Zuid-Limburg: een belangrijke investering voor de toekomst' dat op 24 september 2020 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld. De uitwerking ervan is beschreven in het document: 'Jeugdgezondheidszorg Zuid-Limburg, de toekomst start vandaag'

De GGD ZL geeft in de begroting en in de opgenomen consequenties van het meerjarenperspectief 2022–2025 inzicht in de financiële positie. Uit de opgenomen risico-inventarisatie blijkt dat indien deze risico's maximaal zullen opkomen, gemeenten zullen moeten bijspringen. Zie risicoparagraaf (4e W) voor het risico (Kans*Impact) voor Landgraaf.

7. Het Gegevenshuis – Landgraaf

Besluit tot deelneming	Februari 2015, College
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling met openbaar lichaam
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de GR bestaat uit een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. In beide gevallen wordt Landgraaf vertegenwoordigd door de Burgemeester
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: T. Kohl (Facilitair Bedrijf) & B. Schiffrs (Ruimtelijke Ordening en Grondzaken) Financieel: M. Ubachs (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

"Het Gegevenshuis" heeft tot doel het ontzorgen van de deelnemers op het gebied van het opzetten en het beheren van object- en ruimtereguleerder (Basis-)registraties en geometrie, alsmede het daarmee samenhangende beeldmateriaal.

Actieve informatieplicht

De sturings- en beheersingsdocumenten die periodiek worden voorgelegd aan de gemeente zijn:

1. Begroting.
2. Kwartaalrapportages.
3. Jaarrekening en jaarverslag

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

De schaalgrootte van de gemeente Landgraaf rechtvaardigt niet altijd een solitaire manier van werken. Bovendien streeft de Rijksoverheid ook naar grotere gemeenten om zo de taken die aan gemeenten worden gedecentraliseerd beter te borgen. Het samenwerken met andere (Parkstad) gemeenten zoals in de GR Gegevenshuis, is een manier om hieraan tegemoet te komen.

Ontwikkelingen

Het Gegevenshuis streeft naar het uitbreiden van dienstverlening naar de huidige deelnemers. Daarnaast zal ook het aantal deelnemers moeten toenemen om zodoende een schaalgrootte te verwerven die kostenbesparingen bij de deelnemende gemeenten mogelijk moet maken. Zo is naast de toetreding van het Waterschap Limburg op 1 januari 2017 ook de gemeente Eijsden-Margraten 1 januari 2018 toegetreden. De gemeente Sittard-Geleen is in juni 2020 toegetreden.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

Het inwinnen, beheren en leveren van data ontwikkelt zich steeds meer naar een specialisme dat nodig is om de digitale overheid vorm te geven. In 2020 zijn door Het Gegevenshuis (in navolging op de eerdere stappen die al vanaf 2017 vorm krijgen) weer nieuwe stappen gezet om de deelnemers in stelling te brengen om de slag naar datagestuurde werken te maken. Data die betrekking hebben op ruimte, bouwen, bodem, lucht, water, natuur, geluid, cultuurhistorie etc. moeten in onderling verband gebracht worden, waarbij de koppeling via de geometrie voor de hand ligt.

Er loopt in Landgraaf een traject waarbij we het ruimtelijk databasebeheer binnen Landgraaf synchroniseren en harmoniseren. We werken aan een systeem van eenmalige inwinning, eenmalig registreren en meervoudig gebruik. Dit leidt tot een betere efficiëntie en een verbetering van onze data. Vanuit dit traject zijn we opties aan het bekijken die eventueel mogelijk zijn om databasebeheer over te brengen naar Het Gegevenshuis.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	€ 0	€ 0
– structureel dividend		€ 0
– structurele bijdrage in exploitatie *		€ 248
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	€ 155	€ 115
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 217	€ 172
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		€ 0

* Deze structurele bijdrage is voor de basisdeelname aan de GR en de bijdrage t.b.v. databasebeheer riolen.

(Financiële) Risico's

Vooralsnog worden geen (financiële) risico's onderkend.

8. Inkoop jeugdzorg regio Zuid-Limburg – Centrumgemeente Maastricht

Besluit tot deelneming	Besluit Raad Gemeenschappelijke Regeling d.d. 23 september 2014. Besluit Raad Wijziging centrumregeling d.d. 24 september 2015. Besluit Raad Gemeenschappelijke Regeling 2019–2022 d.d. 27 september 2018.
Juridische rechtsvorm	Publiekrechtelijk Gemeenschappelijke Regeling
Programma	6. Sociaal Domein
Bestuurlijk belang	Wethouder A. Schiffelers
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: I. de Jel (Maatschappelijke Ontwikkeling) Financieel: M. Theunissen (Planning en Control)
Toezietsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

De gemeente Maastricht is als centrumgemeente in samenwerking met de regiogemeenten verantwoordelijk voor het realiseren van een aantal voorzieningen voor jeugdhulp en het bevorderen van ketensamenwerking.

Actieve informatieplicht

De sturings- en beheersingsdocumenten die periodiek worden voorgelegd aan de gemeente zijn:

1. Begroting en uitvoeringsplan.
2. Kwartaalrapportages.

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

Binnen Zuid-Limburg wordt samengewerkt op het gebied van jeugdhulp. Het gaat daarbij om afstemming tussen de 16 gemeenten in Zuid-Limburg.

Ontwikkelingen

M.i.v. 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp. Voor de inkoop van deze jeugdhulp hebben de 16 gemeenten in Zuid-Limburg voor de niet landelijk c.q. lokaal ingekochte jeugdhulp gekozen voor gezamenlijke inkoop door middel van een centrumgemeente constructie. Er is sprake van een basispakket en een keuzepakket. Hierbij fungeert Maastricht als centrumgemeente. Deze centrumregeling is in september 2018 door de raad vastgesteld voor de periode 2019–2022. Bij deze centrumregeling hoort een Service Level Agreement. Conform de centrumregeling stelt Maastricht jaarlijks een uitvoeringsplan op, waarin de uit te voeren werkzaamheden door de centrumgemeente nader zijn uitgewerkt. De stuurgroep Jeugd ZL zal het uitvoeringsplan voor 2022 vaststellen. Het uitvoeringsplan wordt jaarlijks geactualiseerd. Ieder kwartaal wordt een actuele voortgangsrapportage verstrekt door de centrumgemeente. Landgraaf heeft besloten alleen het basispakket af te nemen. Dit basispakket behelst de inkoop van crisishulp, verblijf en de gecertificeerde instellingen (jeugdbescherming en jeugdreclassering). De inkoop basishulp jeugd (ambulante begeleiding en behandeling) is vanaf 2019 vormgegeven op de schaal van Heerlen, Landgraaf en Voerendaal en aan JENS gegund. Inhoudelijk wordt

wel inzake doelgroep arrangementen onderwijs-jeugd op regionale schaal samengewerkt. Per 1 januari 2023 dienen alle onderdelen van het basispakket opnieuw te zijn verworven. 2022 zal in het teken staan van deze verwerving.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

Samenwerking continueren en zorgen voor optimale afstemming tussen landelijke, (sub)regionale en lokale activiteiten.

Financieel

Omschrijving financiële informatie			(x 1.000)	
			1 jan. 2022	31 dec. 2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij				
– aandelenkapitaal			n.v.t.	n.v.t.
– structureel dividend				n.v.t.
– structurele bijdrage in exploitatie				€ 7.052
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij			n.v.t.	n.v.t.
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij			n.v.t.	n.v.t.
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar				n.v.t.

(Financiële) Risico's

Zie programma.

9. ISDBOL (Intergemeenschappelijke Sociale Dienst Brunssum en Landgraaf)

Besluit tot deelneming	Raad: 14 december 2006, op voorstel van college d.d. 7 november 2006
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling met openbaar lichaam
Programma	6. Sociaal Domein
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de GR bestaat uit een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. In beide gevallen wordt Landgraaf vertegenwoordigd door Wethouder C. Wilbach Vertegenwoordiging Raadsleden in het AB: P. Willemsen-Nadenoen (GBBL) & M. van Caldenberg (SP)
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: F. Zijlstra (Maatschappelijke Ontwikkeling) Financieel: R. Huntjens (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

De twee deelnemende gemeenten hebben op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen de beleidsvoorbereiding en uitvoering van hun taken met betrekking tot onderdelen van de Participatiewet overgedragen aan de ISD BOL.

Actieve informatieplicht

De sturings- en beheersingsdocumenten die periodiek worden voorgelegd aan de gemeente zijn:

1. Begroting.
2. 1e en 2e bestuursrapportage
3. Jaarrekening en jaarverslag

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

Het primaire doel van de gemeente is het beschikken over een uitvoeringsorganisatie die op betrouwbare, effectieve, efficiënte, professionele en innovatieve wijze uitvoering geeft aan de haar opgedragen taken. De eigen verantwoordelijkheid van de burger moet hierbij centraal staan. De dienst dient haar taken zo uit te voeren dat steeds zo min mogelijk mensen afhankelijk zijn of worden van een uitkering en daar waar mensen dit toch worden de tijd dat ze een beroep moeten doen op een uitkering zo kort als mogelijk te houden. Voor wat betreft de mensontwikkeling en de uitstroom naar werk zijn het gemeentelijk Werkbedrijf en het regionale Werkgeversservicepunt belangrijke partners.

De organisatie heeft ook een rol in het signaleren van mogelijke problemen op andere terreinen en daar waar aan de orde te zorgen voor een adequate doorverwijzing dan wel het zelf organiseren van de noodzakelijke ondersteuning.

Ontwikkelingen

Tot 2019 was er een daling van de cliënt-aantallen te zien. In 2020 hebben de maatregelen rondom Covid-19 ertoe geleid dat dit jaar is afgesloten met een stijging van 5,6%. Ten tijde van het opmaken van de begroting zien wij de cijfers langzaam maar zeker weer dalen, mede door het herstel van de economie. Voor de komende jaren zullen we blijven inzetten op een daling.

In 2015 is de Participatiewet ingevoerd. Op grond van deze wet kregen gemeenten van het ministerie een gebundeld budget voor de uitvoering van meerdere uitkeringen op het gebied van Sociale Zaken, waaronder ook de bijstandsuitkering. Voor 2014 was nog sprake van een overschot van bijna 500 duizend euro en sinds 2015 kampt Landgraaf jaarlijks met een tekort op de gebundelde uitkering variërend tussen de 500 duizend en 1,1 miljoen. Tegen de hoogte van het bedrag van de gebundelde uitkering hebben wij dan ook consequent bezwaar en beroep aangetekend. Voor 2015 en 2016 heeft de rechter Landgraaf in het gelijk gesteld en is het ministerie met een nieuwe berekening gekomen.

Vanaf 2020 is dit tekort inmiddels onvoldoende om in aanmerking te komen voor een Vangnetuitkering. Zoals gezegd blijven wij inzetten op een daling van het aantal bijstandsgerechtigden en daarmee ook op een nivellering van het tekort.

Per 1 januari 2022 zal voormalig gemeente Onderbanken geen onderdeel meer uitmaken van de gemeenschappelijke regeling. De uittreding van Beekdaelen zal gevolgen hebben voor de

bedrijfsvoeringskosten. Een deel van deze kostenstijging wordt ondervangen door de uittreedsom die Beekdaelen hiervoor betaald. Ten behoeve van de dienstverlening aan cliënten en vanwege de naamsbekendheid zal er geen wijziging van de naam plaatsvinden. Ook in 2022 zal ISD BOL, ISD BOL blijven heten.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

Het beleidskader voor de uitvoering van de participatiewet ligt in het meerjarenbeleidsplan. Voor 2022 – 2026 wordt een nieuw beleidsplan gemaakt, waarin we blijven inzetten op het maximaal participeren met als hoogste doel betaalde arbeid.

Financieel

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
(x 1.000)		
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	n.v.t.	n.v.t.
– structureel dividend		n.v.t.
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 20.688
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	€ 0	€ 0
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 5.315	€ 5.926
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		€ 0

(Financiële) Risico's

Zie programma 6 Sociaal Domein, onder “Wat zijn de risico's”.

10. Kredietbank Limburg – Geleen

Besluit tot deelneming	–
Juridische rechtsvorm	Publiekrechtelijk Gemeenschappelijke Regeling
Programma	6. Sociaal Domein
Bestuurlijk belang	Lid Dagelijks Bestuur en lid Algemeen Bestuur: Wethouder C. Wilbach
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: R. van Ginneken (Maatschappelijke Ontwikkeling) Financieel: R. Huntjens (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

De Kredietbank Limburg is een gemeenschappelijke regeling die ten doel heeft:

- het op sociaal/maatschappelijk verantwoorde wijze verstrekken van krediet;
- het verrichten van activiteiten in het kader van regelen van schulden;
- het bieden van hulp aan personen die in financiële problemen zijn geraakt of dreigen te geraken; daaronder wordt mede verstaan het geven van voorlichting;
- het verrichten van financiële diensten evenals verdere handelingen die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

In het kader van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) kan de Kredietbank Limburg bewindvoeringstaken uitvoeren. De Kredietbank Limburg heeft geen winstoogmerk.

Actieve informatieplicht

De sturings- en beheersingsdocumenten die periodiek worden voorgelegd aan de gemeente zijn:

1. Begroting.
2. Kwartaalrapportages.
3. Jaarrekening en jaarverslag
4. Begrotingswijziging, voor zover noodzakelijk

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

Belangrijke doelstelling van de gemeente is het welzijn van haar burgers. Door de inzet van de Kredietbank Limburg wordt, door middel van schuldhulptrajecten, ondersteuning gegeven aan inwoners die in financiële problemen zijn gekomen en die daar zonder hulp van buiten niet meer uit dreigen te komen. De Kredietbank heeft hierbij niet alleen een rol naar de inwoners maar is ook een belangrijke samenwerkingspartner voor de gemeente en haar andere partners in het kader van vroegsignalering.

Ontwikkelingen

Door de deelname aan het Dagelijks en Algemeen Bestuur van de portefeuillehouder Armoedebeleid en Schuldhulpverlening, is directe beleidssturing bij de Kredietbank geborgd. In de afgelopen jaren is enerzijds ingezet op beheersing van de kosten, en dan met name de bijdrage in het exploitatietekort, en het optimaliseren van de dienstverlening. Dat heeft zijn beslag gekregen in de visie 'KBL 2.0 Anders Denken, Anders Doen'. De werkwijze vanuit deze visie is in de afgelopen jaren grotendeels uitgerold, hetgeen bijvoorbeeld geleid heeft tot uniformering van werkprocessen. Achtergrond is het willen realiseren van optimale dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten. Daarom is inmiddels ook een nieuwe agenda opgesteld met de aandachtspunten voor de komende jaren. De backoffice van de KBL is sinds 2014 in Geleen. De klantcontacten zijn nog steeds dicht bij de klant bij de ketenpartners (in Landgraaf bij Welsun). Hierdoor blijft het mogelijk om aan te sluiten bij lokale ontwikkelingen en steeds te zoeken naar de beste manier om de samenwerking lokaal vorm te geven.

Om financiële tegenvallers zo veel als mogelijk te voorkomen wordt vanaf 2019 gewerkt met hogere tarieven die ervoor moeten zorgen dat de exploitatie sluitend is. Omdat gemeenten betalen op basis van realisatie kan ook bij deze hogere tariefstelling sprake zijn van een tekort indien gemeenten minder afnemen dan begroot.

In 2021 is de wijziging van de Wet gemeentelijks schuldhulpverlening ingegaan. Door deze wetwijziging krijgen we als gemeente meer mogelijkheden om gegevens uit te wisselen om op die manier mensen met financiële problemen eerder te traceren.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

De gemeente Landgraaf is bij de oprichting van de gemeenschappelijke regeling Kredietbank Limburg in 2005 toegetreden. De Kredietbank Limburg levert diensten met betrekking tot: Sociale Kredietverlening, Schuldhulpverlening, Budgetbeheer, Beschermingsbewind en WSNP. In Landgraaf vormt de KBL de 2e lijn. De poort tot schulddienstverlening wordt gevormd door Welsun, waarbij aan de poort de dienstverlening integraal vorm gegeven wordt. Uitgangspunt is steeds om die ondersteuning in te zetten die voor de persoon nodig is, waarbij geldt zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. Door bijvoorbeeld meer in te zetten op saneringskredieten kan voorkomen worden dat bewind voering nodig is. Naast de Kredietbank wordt samengewerkt met andere partners zoals de Intergemeentelijke Sociale Dienst, de woningvereniging en WML. 2021 heeft in het teken gestaan van het uitwerken van de gevolgen van de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de overige wetswijzingen op dit gebied. Ook loopt er in 2021-2022 een pilot in het kader van schuldhulpverlening aan ondernemers.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	n.v.t.	n.v.t.
– structureel dividend		n.v.t.
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 344
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	€ 0	€ 0
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 11.273	€ 11.434
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		€ 0

(Financiële) Risico's

Vooralsnog worden geen (financiële) risico's onderkend.

11. Omnibuzz – Sittard

Besluit tot deelneming	26 mei 2016: GR gepubliceerd en in werking getreden 19-2-2020: Raad akkoord met wijziging GR 21-4-2020: wijziging GR bekrachtigd door college
Juridische rechtsvorm	Publiekrechtelijk Gemeenschappelijke Regeling
Programma	6. Sociaal Domein
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen Bestuur: Wethouder A. Schiffelers
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: I. de Jel (Maatschappelijke Ontwikkeling) Financieel: M. Theunissen (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

31 Limburgse gemeenten hebben de inkoop, aansturing van en regie over het doelgroepenvervoer ondergebracht bij de GR Omnibuzz.

Actieve informatieplicht

De sturings- en beheersingsdocumenten die periodiek worden voorgelegd aan de gemeente zijn:

1. Begroting.
2. Kwartaalrapportages.
3. Jaarrekening en jaarverslag

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

Centrale opdracht is de aanbesteding en organisatie van het doelgroepenvervoer, waaronder het huidige Regiotaxi Wmo-vervoer, door de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz namens de 31 deelnemende gemeenten. Een efficiënt, integraal en kwalitatief goed doelgroepenvervoer moet vorm krijgen middels het vormgeven aan een regiecentrale. De visie staat beschreven in de twee door de gemeenten vastgestelde regionale visies van Zuid- en Noord- en Midden-Limburg.

Ontwikkelingen

Het contract met Veolia voor de uitvoering van de Regiotaxi is beëindigd op 10 december 2016. De gemeenten hebben meer taken in het vervoer gekregen door de decentralisaties terwijl de budgetten beperkt zijn. Gemeenten hebben de ambitie om het doelgroepenvervoer toekomstbestendig te organiseren met een nadrukkelijke aansluiting op het openbaar vervoer. Daarbij is gekozen voor:

- a. Het regiemodel t.b.v. de uitvoering van vervoer voor doelgroepen;
- b. Een publiekrechtelijke inrichting van het regiemodel op Limburgse schaal;
- c. Een gefaseerde instroom van de vervoerssoorten, te starten per 11-12-2016 met Regiotaxi en later mogelijk met Wmo-begeleid vervoer en nog later met leerlingenvervoer;
- d. Andere vervoersstromen kunnen eveneens worden toegevoegd.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

De GR Omnibuzz richt zich op het uitvoering geven aan de door de gemeenten vastgestelde beleidskaders, het beleid voor het doelgroepenvervoer ligt en blijft bij de gemeenten. De uitvoering van het beleid bestaat uit de rit-aanname, de planning van de rit en de rit-uitvoering. Rit-aanname en planning komen in één hand, het zogenaamde regiemodel. De rit-uitvoering wordt aanbesteed.

Financieel

<i>(x 1.000)</i>		
Omschrijving financiële informatie	1 jan. 2022	31 dec. 2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	n.v.t.	n.v.t.
– structureel dividend		n.v.t.
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 1.240
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	€ 588	€ 582
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 3.643	€ 3.616
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		€ 0

(Financiële) Risico's

Omnibuzz heeft een inventarisatie gemaakt van de belangrijkste risico's waar de GR mee kan worden geconfronteerd. Voor deze risico's zijn vervolgens ook maatregelen benoemd om deze maximaal te beheersen. Op basis van deze risico-inventarisatie en de bijbehorende beheersmaatregelen is een inschatting gemaakt van de financiële impact en de kans dat de risico's zich voordoen. Dit vormt de basis voor het bepalen van het weerstandsvermogen. De belangrijkste geïdentificeerde risico's zijn: verminderd draagvlak en/of draagkracht bij gemeenten voor de missie en visie van Omnibuzz, plotselinge wijzigingen in vervoersvolume ten gevolge van externe ontwikkeling, economische kwetsbaarheid vervoersbedrijven, gebrek aan kennis omtrent nieuwe activiteiten, processen en/of projecten, onvoldoende kennis van systemen waardoor processen stagneren.

Rekening houdende met de beheersmaatregelen die beschikbaar zijn om deze risico's te mitigeren en de mate waarin de risico's al in de begroting zijn doorerekend wordt de maximale impact geschat op €1.308.000 voor Omnibuzz als geheel. De gemeente Landgraaf participeert voor een percentage van 4,19% in Omnibuzz. Derhalve is een risico opgenomen voor een bedrag van circa € 54.805 zijnde het aandeel van Landgraaf.

12. Parkstad IT (PIT) – Centrumgemeente Heerlen

Besluit tot deelneming	Raadsbesluit 2014
Juridische rechtsvorm	Publiekrechtelijk Gemeenschappelijke Regeling
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Bestuurlijk belang	De Burgemeester vertegenwoordigd de gemeente
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: C. Reijnders (Facilitair Bedrijf) Financieel: B. Raven (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

N.v.t.

Actieve informatieplicht

N.v.t.

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

Parkstad IT is het initiatief van de gemeenten in de stadsregio Parkstad Limburg om een gemeenschappelijke ICT-dienst voor het technisch beheer van ICT-middelen te ontwikkelen. Vanaf 1 januari 2015 is Parkstad IT operationeel als zgn. lichte gemeenschappelijke regeling in de vorm van een centrumgemeente. De gemeente Heerlen heeft de rol van centrumgemeente en herbergt de uitvoeringsorganisatie.

Ontwikkelingen

Vanuit de DVO en de beheerorganisatie inzake automatisering wordt gekoerst op een bredere samenwerking op het gebied shared services (SSC ZL). De deelnemersraad heeft de manager van PIT de opdracht gegeven om met een advies te komen op welke wijze PIT toekomstbestendig gemaakt kan worden met het oog op de huidige opgaven en ontwikkelingen. Dit onderzoek is in augustus 2021 van start gegaan.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

N.v.t.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
– aandelenkapitaal	n.v.t.	n.v.t.
– structureel dividend		n.v.t.
– structurele bijdrage in exploitatie	€ 1.579	
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	€ 0	€ 0
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 0	€ 0
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		€ 0

* Deze bijdrage is inclusief het deel voor ISDBOL. Hier staat een even grote baat vanuit ISDBOL tegenover

(Financiële) Risico's

De financiële verdeelsleutel binnen de GR is gebaseerd op het aantal accounts en type applicaties dat elke deelnemer afneemt. Dit wordt elk jaar opnieuw bepaald (peildatum) en kan in de komende jaren tot een mutatie (plus of min) in de bijdrage aan PIT leiden.

PIT en de geleverde diensten ontstaat regelmatig een discussie over wat een project is en hoe dit in de bestaande begroting is opgenomen. Op dit moment is daar een werkgroep mee aan de slag. De deelnemers zijn van mening dat de meeste projecten in de huidige dienstverlening vallen en changes zijn. Changes die in het verleden ook plaatsvonden zonder extra kosten. PIT ziet dit anders en ook steeds meer knellen. Vanuit deze discussie zal er een voorstel komen en via het DVO zal dat zeer waarschijnlijk resulteren in een begrotingswijziging/voorstel aan de deelnemersraad. Dat heeft gevolgen voor de begroting van 2022.

ISDBOL neemt via Landgraaf deel aan PIT. De lasten die hierop betrekking hebben worden doorberekend. Indien ISDBOL dit niet binnen haar eigen begroting kan opvangen zal dit gedeeltelijk (circa 52%) een extra last worden voor Landgraaf, via een verhoogde bijdrage aan de Gemeenschappelijke regeling ISDBOL.

13. Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD) – Maastricht

Besluit tot deelneming	20 december 2012 heeft de raad ingestemd met voorstel
Juridische rechtsvorm	Publiekrechtelijk Gemeenschappelijke Regeling
Programma	7. Volksgezondheid en milieu
Bestuurlijk belang	De Burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in het Algemeen Bestuur
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: W. Jongen (Handhaving en Toezicht) Financieel: M. Ubachs (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

De gemeenschappelijke regeling RUD Zuid-Limburg is ingesteld ter behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van de uitvoering van taken van vergunningverlening, toezicht op en handhaving van het omgevingsrecht.

Actieve informatieplicht

De sturings- en beheersingsdocumenten die periodiek worden voorgelegd aan de gemeente zijn:

1. Begroting.
2. Kwartaalrapportages.
3. Jaarrekening en jaarverslag

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

De RUD zal voor Landgraaf alleen de wettelijke basistaken uitvoeren.

Ontwikkelingen

De gemeenschappelijke regeling RUD Zuid-Limburg is op 1 januari 2013 in werking getreden. Voor Landgraaf betekent dit dat de wettelijke basistaken zijn overgegaan naar deze uitvoeringsdienst. Het betreft hoofdzakelijk een aantal milieutaken. Vanaf 1 juli 2013 is de RUD Zuid-Limburg daadwerkelijk operationeel en vanaf januari 2018 zijn alle medewerkers geplaatst in de RUD Zuid-Limburg. De zogenaamde wettelijke basistaken worden dus nu uitgevoerd vanuit de RUD waarbij de bevoegdheden bij het college van burgemeester en wethouders blijven. Voor 2022 staat de nieuwe Omgevingswet en daaraan gelieerd de overgang van het bevoegd gezag (van provincie naar gemeente) van de bodemtaken op de rol.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

N.v.t.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
– aandelenkapitaal	n.v.t.	n.v.t.
– structureel dividend		n.v.t.
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 224
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	€ 1.153	€ 1.499
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 2.856	€ 2.332
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		€ 367

Financiële risico's

N.v.t.

14. Reinigingsdiensten Rd4 – Heerlen

Besluit tot deelneming	B&W Nota d.d. 26 augustus 1997 Raadsbesluit d.d. 2 oktober 1997
Juridische rechtsvorm	Publiekrechtelijk Gemeenschappelijke Regeling
Programma	7. Volksgezondheid en milieu
Bestuurlijk belang	Algemeen Bestuur: Wethouder F. Janssen
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: R. Roos (Ruimtelijke Ontwikkeling en Grondzaken) Financieel: M. Ubachs (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

Reinigingsdiensten Rd4 is de inzameldienst voor huishoudelijke afvalstoffen voor de regio Parkstad Limburg en de gemeenten Eijsden–Margraten, Gulpen–Wittern en Vaals. Naast de inzameling van het huishoudelijk afval beheert en exploiteert Rd4 tevens de regionale milieuparken en het Kringloopbedrijf en de bijbehorende –winkels. Deze hoofdactiviteiten vormen het Basispakket van de GR.

Daarnaast verricht Reinigingsdiensten Rd4 via een pluspakket optionele diensten in het kader van het reinigen van de openbare ruimte: straatreiniging, kolkenzuigen, gladheidbestrijding etc. Deze pluspakket diensten worden in de verdere beschouwing van de verbonden partij niet betrokken omdat dit een facultatieve deelname betreft vergelijkbaar met de uitbesteding van werkzaamheden. Hiermee is de GR

Reinigingsdiensten Rd4 een belangrijke schakel bij de uitoefening van de publieke taak. Het eigenaarschap van de gemeenten voorziet in een directe gemeentelijke betrokkenheid op bestuursniveau van de GR Reinigingsdiensten Rd4: het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.

Actieve informatieplicht

De GR Rd4 stelt jaarlijks een begroting op en vraagt de raden van de deelnemende gemeenten hun zienswijze te geven. Verantwoording gedurende het jaar vindt plaats middels kwartaalrapportages. Eindverantwoording middels jaarrekening en jaarverslag.

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

De GR Reinigingsdiensten Rd4 heeft als doel het door middel van een openbaar lichaam behartigen van de belangen van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van het (doen) inzamelen en bewerken van afvalstoffen afkomstig uit de deelnemende gemeenten, het reinigen van de openbare ruimte en daarmee samenhangende taken alsmede het bestrijden van gladheid in het gebied.

Hiermee wordt voldaan aan de wens om via samenwerking de belangen van het op een milieu-hygiënische verantwoorde wijze inzamelen van grond- en afvalstoffen te behartigen met in acht name van het door de overheid gevoerde afvalstoffenbeleid én uitgangspunten van de circulaire economie.

Ontwikkelingen

Binnen de GR Reinigingsdiensten is, in nauw overleg met de betrokken gemeenten, in 2013 een Afvalbeheersplan vastgesteld. De basis van de inzameling van afval is in de afgelopen jaren gerealiseerd, doch afvalbeheer is meer dan inzamelen alleen. Vandaar dan ook dat de laatste jaren nader gekeken wordt naar het totale beheer van de afvalketen alsmede het stimuleren en verleiden tot een 'gewenst afvalgedrag'. Op termijn zullen grondstoffen schaarser worden hetgeen betere scheiding van afvalstromen noodzakelijk maakt. Betere afvalscheiding, meer preventie en verdere duurzaamheid van afvalbewerking en verwerking vormen de bouwstenen van het nieuwe Grondstoffenplan 2022–2026.

Nadruk komt te liggen op het (nog) beter scheiden van restafval en het optimaliseren van hergebruik van afvalstromen als grondstoffen (circulaire economie). Het huidige afvalbeheersplan voorziet in een doelstelling om te komen tot een maximum van 100 kg restafval per inwoner. Landelijk wordt zelf de doelstelling gesteld op 75% bronscheiding. Dit percentage zal in de toekomst nog hoger komen te liggen. Concreet komt dit neer op maximaal 100 kg fijn én grof huishoudelijk restafval per inwoner. In de Landelijke VANG (Van Afval Naar Grondstof) doelstelling wordt voor 2025 gesproken over 30 kg.! In het nieuwe grondstoffenplan zal daar ook gevolg aan gegeven worden.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

Rekening houdend met de wijze waarop de GR Reinigingsdiensten Rd4, de gemeente bij wet opgelegde verplichte, inzameltaken voor huishoudelijk afval alsmede de overige haar opgelegde taken behartigt, is het beleid erop gericht om de relatie blijvend te onderhouden waarbij gestreefd zal worden naar een zo'n meest optimaal mogelijk milieu- en kostenresultaat.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
– aandelenkapitaal	n.v.t.	n.v.t.
– structureel dividend		n.v.t.
– structurele bijdrage in exploitatie	€ 3.696	
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	€ 2.817	€ 2.960
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 40.711	€ 39.761
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		€ 0

(Financiële) Risico's

De variabele opbrengsten, van het aanbieden per keer dat een container aan de weg staat of elke keer dat een zak in de container wordt gegooid, wordt deels gebruikt om ook vaste kosten te dekken. Binnen de Rd4 gemeenten is afgesproken om de variabele tarieven (diftar) zo uniform mogelijk te houden. De stijging van de kosten Rd4 wordt daarom verdisconteerd in het tarief van het vastrecht.

Een ander belangrijk financieel risico welk sinds de intreding van de recessie ook daadwerkelijk een financiële impact heeft gekregen betreft de afzetprijs van grondstoffen. De hoogte van de o.a. papier-, hout- en metaalprijs op de wereldgrondstoffenmarkt bepaalt voor een deel het resultaat van de GR. De prijzen worden in de begroting zo goed mogelijk ingeschat, doch de markt kan (zelfs gedurende het lopende jaar) sterk fluctueren. Hiermee ontstaat er een bepaald risico binnen de begroting. We schatten echter in dat dit risico veeleer beperkt van omvang is, Tot slot is er het risico rondom PMD, voor deze 3 aspecten samen schatten we het risico in voor een bedrag van ca. € 100 duizend.

1. Ondanks het uitvoeringsbesluit zien we dat elk jaar achteraf aanpassingen zijn m.b.t. hoeveelheden en vergoedingen (1) met als gevolg terugbetalingen over de jaren 2015 t/m 2018. De verwachting is dat dit ook voor de jaren 2019 t/m 2021 het geval zal zijn. De hoogte van de te verwachte nabetalings is moeilijk in te schatten.
2. Bijkomend nadeel (2) is bovendien het juridisch geschil tussen Veolia (verwerker van PMD) en Afval Samenwerking Limburg over de factuur van Veolia over 2017.
3. Tot slot heeft er in 2019 bij Veolia brand gewoed waardoor het PMD-afval pas in 2020 verwerkt is, met een lagere kwaliteit en lagere prijzen als gevolg (3). Het is nog niet duidelijk welke financiële gevolgen dit heeft voor de gemeente.

15. Stadsregio Parkstad Limburg – Heerlen

Besluit tot deelneming	18 maart 2014 (B&W en Raad, wijziging GR) (Laatste wijziging GR per 1 januari 2016)
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Programma	0. Bestuur en ondersteuning
Bestuurlijk belang	In het Dagelijks Bestuur en in het Algemeen Bestuur wordt Landgraaf vertegenwoordigd door de burgemeester
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: R. Swelsen (Planning en Control) Financieel: R. Swelsen (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

Voor een aantal belangrijke problemen waar alle gemeenten mee worden geconfronteerd, is samenwerking de manier om de problemen op een efficiënte en doelmatige manier aan te pakken.

Actieve informatieplicht

De sturings- en beheersingsdocumenten die periodiek worden voorgelegd aan de gemeente zijn:

1. Begroting.
2. Kwartaalrapportages.
3. Jaarrekening en jaarverslag

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

De gemeente Landgraaf is van mening dat de samenwerking van groot belang is voor de aanpak van problemen in de regio.

Actieve informatieplicht

Parkstad stelt jaarlijks een begroting op en vraagt de raden van de deelnemende gemeenten hun zienswijze te geven. Verantwoording gedurende het jaar vindt plaats middels minimaal een bestuursrapportage. Eindverantwoording middels jaarrekening/jaarverslag.

Ontwikkelingen

In 2014 is besloten om de taken van de organisatie Parkstad Limburg voor een groot deel af te bouwen en terug te brengen tot de kernagenda, aangevuld met een flexibele schil.

Met het wijzigen van de GR Parkstad (23 juni 2014) en de daaraan voorafgaande afsplitsing van de GBRD thans onderdeel van de BsGW (belastingheffing en inning), resteerde als uitvoeringsdeel enkel nog het BAG GEO deel. Per 24 juni 2015 is de Gemeenschappelijke regeling 'Het Gegevenshuis' opgericht en per 1 juli 2015 zijn de activiteiten en de medewerkers van BAG GEO overgedragen.

Met de oprichting van Het gegevenshuis en daarmee gepaard gaande overgang van taken, contracten, budgetten en personeel, is het laatste restant van de GBRD als onderdeel van de Stadregio Parkstad

Limburg opgeheven.

De gemeenteraad heeft bij herhaling aangedrongen op het op peil brengen van de organisatie van Parkstad. Dit in het licht van de welbekende brief van minister Ollongren aan de regio alsmede de regierol die het regiobureau vervult bij de uitvoering van de Regiodeal. De takendiscussie is inmiddels afgerond en de organisatie is middels een wijziging van de formatie én de begroting op orde gebracht.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

De komende jaren staan in het teken van het goed op poten zetten van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de twee nieuwe bestuurscommissies SES (Sociaal Economische Structuurversterking) en Duurzaamheid.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	€ 0	€ 0
– structureel dividend		€ 0
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 858
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	€ 5.899	€ 6.264
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 38.223	€ 24.481
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		€ 78

(Financiële) Risico's

N.v.t.

16. Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Besluit tot deelneming	–
Juridische rechtsvorm	Publiekrechtelijk Gemeenschappelijke Regeling
Programma	1. Veiligheid
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur wordt Landgraaf vertegenwoordigd door de burgemeester
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: C. Blezer (Bestuurlijke en Concern Zaken) Financieel: R. Swelsen (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een samenwerkingsverband dat werkt voor de 18 deelnemende gemeenten in Zuid-Limburg. Deze is ingesteld per 1 januari 2012 en verantwoordelijk voor de professionalisering, efficiency, uniformering en bestuurlijke geconcentreerde aansturing van alle diensten betrokken bij incident- en de rampenbestrijding in de regio (regionale brandweer, geneeskundige hulpverlening, politie, gemeenten en de meldkamer).

Actieve informatieplicht

De sturings- en beheersingsdocumenten die periodiek worden voorgelegd aan de gemeente zijn:

1. Begroting.
2. Jaarrekening en jaarverslag

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

De Veiligheidsregio is een wettelijk verplichte vorm van regionale samenwerking. Daarop gebaseerd participeert de gemeente in de verdere regionalisering en verhoging van de efficiëntie.

Ontwikkelingen

Op 1 oktober 2010 is de Wet op de Veiligheidsregio's inwerking getreden. De doelstelling van de Wet is gericht op professionalisering, efficiency, uniformering en bestuurlijke geconcentreerde aansturing van alle bij de risicobeheersing betrokken partijen. De Wet noodzaakt om Brandweer, GHOR en meldkamer in één regionaal verband onder te brengen onder één bestuur (GR) en ook de gemeentelijke kolom daar als volwaardige partner bij rampenbestrijding een plaats te geven en een samenwerking te borgen met de politie. Ingaande 1-1-2012 is dat geschied. Ook de wettelijk verplichte plannen (beleidsplan, risicoanalyse en regionaal crisisplan) zijn vastgesteld. De komende jaren zal verder gewerkt worden aan de monodisciplinaire samenwerking (regionalisering en professionalisering van de gemeenten binnen de Oranje Kolom) en de multidisciplinaire samenwerking (samenwerking van de Oranje Kolom met de veiligheidspartners brandweer, GHOR en politie), opleiding en training. In 2017 zijn onverwachte substantiële tekorten ontstaan welke hun doorwerking hebben naar 2018 én de meerjarenbegroting 2019 e.v. Er is een maatregelenpakket in gang gezet welk er, in combinatie met de inzet van de eigen reservepositie van de brandweer, voor moet zorgen dat er zo min mogelijk additionele bijdragen van gemeenten gevraagd worden. Dit verloopt tot op dit moment naar tevredenheid.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

De doelstellingen en acties van het meerjarenbeleidsplan 'Een solide basis voor de toekomst' worden uitgewerkt. De systematiek van indexering in deze GR waarbij gemeente achteraf worden verrekend voor afwijking tussen begrote en werkelijke kostenstijgingen is tegen het licht gehouden. De ongewenste effecten bij gemeenten zijn door aanpassing in deze systematiek verwijderd: er wordt niet meer met terugwerkende kracht afgerekend met gemeenten maar de hogere werkelijke index wordt wel betrokken bij de nieuwe basis voor de eerstvolgende begroting. Recent is uw raad geïnformeerd over de positieve besluitvorming in het AB van de Veiligheidsregio over de bestuursopdracht 'Verantwoorde Brandweezorg 2024-2030' waarmee de dialoog over de toekomst van de brandweezorg is gestart.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan. 2022	31 dec. 2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	n.v.t.	n.v.t.
– structureel dividend		n.v.t.
– structurele bijdrage in exploitatie*		€ 2.368
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	€ 9.520	€ 8.379
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 34.360	€ 32.195
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		€ 0

* De structurele bijdrage aan de GR Veiligheidsregio is met inbegrip van de kosten van FLO die integraal onderdeel uitmaken van de bijdrage in de veiligheidsregio. De structurele bijdrage loopt in de komende jaren terug als gevolg van het ingroeien in de nieuwe kostenverdeelstelsystematiek waarbij Landgraaf voordeelgemeente is.

(Financiële) Risico's

N.v.t.

17. Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL) – Heerlen

Besluit tot deelneming	Besluit bestuursovereenkomst in 2003
Juridische rechtsvorm	Publiekrechtelijk Gemeenschappelijke Regeling
Programma	6. Sociaal Domein
Bestuurlijk belang	Algemeen Bestuur: Wethouder C. Wilbach Algemene vergadering Aandeelhouders WOZL 1 B.V.: Wethouder C. Wilbach
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: R. van Ginneken (Maatschappelijke Ontwikkeling) Financieel: R. Huntjens (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Verscherpt

Openbaar belang dat wordt behartigd

De elf deelnemende gemeente hebben op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen hun uitvoerende taken voor zover het de uitvoering van beschut werk en de invulling van het formeel werkgeverschap in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) betreft overgedragen aan het Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL).

Actieve informatieplicht

De sturings- en beheersingsdocumenten die periodiek worden voorgelegd aan de gemeente zijn:

1. Begroting.
2. Kwartaalrapportages.
3. Jaarrekening en jaarverslag
4. 2 begrotingswijzigingen, voor zover noodzakelijk

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

De basis voor de ontwikkeling van WOZL vormt het Iroko-rapport 'Samen verder'. Kern hiervan is dat de van-binnen-naar-buiten-beweging' onverkort wordt voortgezet door middel van het zoveel als mogelijk organiseren van groepsdetacheringen bij opdrachtgevers. De publieke groenwerkzaamheden worden vanaf 2015 door gemeenten zelf uitgevoerd waarbij de hierbij betrokken Wsw-medewerkers door WOZL bij gemeenten zijn gedetacheerd. Vanaf 2017 is de detacheringstak van Wozl geïntegreerd in het WerkgeversServicePunt Parkstad Limburg (WSP) en concentreert WOZL zich op de uitvoering van Beschut Werk. WOZL is de formele werkgevers van de Sw-ers.

Ontwikkelingen

Door de invoering van de Participatiewet in 2015 is geen nieuwe instroom meer mogelijk in de Wsw. Voor inwoners met een Wsw-dienstverband blijft de eerdere regelgeving van kracht. Gevolg is dat de omvang van de Wsw-populatie afneemt. Voor Landgraaf hebben we in 2019 een in verhouding hoge uitstroom gezien, die doorwerkt naar de komende jaren.

Het Wsw-budget is vanaf 2015, met de gemeentelijke reïntegratiemiddelen, samengevoegd tot één ongedeeld re-integratiebudget. Alhoewel het marcobudget als gevolg van de verwachte afname van de totale WSw-populatie afneemt hebben we in de afgelopen jaren gezien dat door een landelijke snellere afname van het aantal WSW-er en de toevoeging van een compensatie voor loon- en prijsontwikkeling het budget voor Landgraaf hoger is dan waarmee rekening was gehouden. Dit heeft ertoe geleid dat de tekortbijdrage in de afgelopen jaren lager is geweest dan waarmee in onze begroting rekening gehouden was. In het ondernemersplan 2022 zal worden bekeken wat de organisatorische en financiële gevolgen zijn van de toekomstige uitstroom van de Sw-medewerkers en op welke manier de organisatie hierop kan anticiperen.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

Met de overdracht van detacheringen naar het Werkgeversservicepunt Parkstad zijn de uitvoeringsactiviteiten van WOZL teruggebracht tot Beschut Werken. Deze activiteit zal in de komende jaren een dalend personeelsbestand Sw kennen. Onderzocht zal moeten worden op welke wijze de beschutte werkomgeving in de toekomst voor de medewerkers het meest efficiënt kan worden georganiseerd.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
– aandelenkapitaal	n.v.t.	n.v.t.
– structureel dividend		n.v.t.
– structurele bijdrage in exploitatie	€ 9.336	
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	€ 216	€ 1.199
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 12.684	€ 9.611
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	€ 1.108	

(Financiële) Risico's

WOZL is verantwoordelijk voor de uitvoering van Beschut Werk. De rijksbijdrage is ontoereikend, waardoor aanvulling vanuit de gemeentelijke middelen noodzakelijk is. De hoogte hiervan is jaarlijks afhankelijk van een aantal onzekere factoren zoals het bedrag per arbeidsjaar, de loon- en prijsontwikkeling, de gerealiseerde inkomsten vanuit detacheringen en de omvang van het aantal arbeidsjaren. Omdat deze factoren pas lopende het jaar inzichtelijk worden kan vooraf het resultaat maar moeilijk voorspeld worden, zowel in positieve als negatieve zin.

Wat we bij de GR zien is een verbetering van het netto financieel resultaat, veroorzaakt door een beter subsidieresultaat. Waarbij dit betere subsidieresultaat deels tenietgedaan wordt door de huidige subsidiebedragen Cao-lonen is hier sprake van een financieel risico. Het is immers vooraf niet duidelijk of in de subsidie per arbeidsjaar voldoende rekening gehouden wordt met de Cao-ontwikkelingen. Dit risico hebben beiden GR-en al voldoende in beeld, waarbij opgemerkt moet worden dat dit niet beïnvloedbaar is. Covid-19 heeft een negatief effect op de financiële resultaten van de GR, echter door de compensatie van het Rijk is dit effect ondervangen. Het is nog onzeker of het Rijk deze effecten blijft compenseren indien Covid-19 in 2022 nog zal voortduren.

18. Werkgevers Service Punt (WSP) – Heerlen

Besluit tot deelneming	Instemming met deelname door Raad op 30 november 2017. Besluit tot oprichting door college van B&W op 12 december 2017.
Juridische rechtsvorm	Publiekrechtelijk Gemeenschappelijke Regeling
Programma	6. Sociaal Domein
Bestuurlijk belang	Algemeen Bestuur: Wethouder C. Wilbach Dagelijks bestuur: C. Wilbach
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: R. van Ginneken (Maatschappelijke Ontwikkeling) Financieel: R. Huntjens (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Verscherpt

Openbaar belang dat wordt behartigd

WSP Parkstad BV verzorgt voor de 7 aandeelhoudende gemeenten de werkgeversdienstverlening ten behoeve van de doelgroep Wsw en Participatiewet.

Actieve informatieplicht

De sturings- en beheersingsdocumenten die periodiek worden voorgelegd aan de gemeente zijn:

1. Begroting.
2. Kwartaalrapportages.
3. Jaarrekening en jaarverslag
4. 2 begrotingswijzigingen, voor zover nodig

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

Het WSP is verantwoordelijk voor de werkgeversdienstverlening voor de doelgroep Wsw en Participatiewet. Binnen de keten van in- door en uitstroom is het WSP Parkstad de partner die primair verantwoordelijk is voor de uitstroom naar werk van de doelgroep Participatiewet. Hierbij geeft het WSP ook vorm aan samenwerkingsprojecten met werkgevers, in de vorm van arrangementen of leer-werk trajecten. Het WSP werkt hierbij nauw samen met ISD BOL en het Mens Onwikkel Bedrijf. Daarnaast is het WSP verantwoordelijk voor de detachering van de medewerkers in het kader van de Wsw.

Ontwikkelingen

In de loop der jaren is de organisatiestructuur van de (GR) WSP vereenvoudigd, een proces dat in 2019 is afgerond. Daarnaast is gekeken naar mogelijke optimalisatie van de ketensamenwerking. Dit heeft geleid tot een plan van aanpak voor 2020. Regionaal is het WSP-partner in de uitvoering van het plan “perspectief op werk”, waarbij op Zuid-Limburgse schaal ingezet wordt op beter in beeld krijgen van de arbeidsfitte kandidaten en het plaatsen op banen. Zowel op Parkstadniveau als op het niveau van Zuid-Limburg wordt gekeken naar aanpassingen die in deze aanpak nodig zijn in relatie tot de crisis. Kijken naar kansrijke sectoren, arbeidsfit houden van mensen die nu nog niet geplaatst kunnen worden en scholing zijn hierbij drie aandachtspunten.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

De opgave van het WSP zal nog meer dan in het verleden vorm moeten krijgen door samenwerking met de andere ketenpartners in de keten van in- door- en uitstroom. Belangrijk is dat het volledige bestand aan mensen die kunnen werken ontsloten wordt via een systeem waarin ook de match met vacatures gemaakt kan worden. Naast het plaatsten van kandidaten op vacatures zal de rol van het WSP ook steeds meer moeten liggen in het geschikt maken van vacatures voor de kandidaten die een baan zoeken. Ook voor 2022 zet het WSP in op maximale door- en uitstroom van Sw-medewerkers en het maximaliseren van uitstroomwinst door duurzame plaatsingen binnen de Participatiewet.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
– aandelenkapitaal	n.v.t.	n.v.t.
– structureel dividend		n.v.t.
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 1.096
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	€ 1.508	€ 2.777
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 3.731	€ 1.748
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		€ 2.777

(Financiële) Risico's

Het WSP ontvangt alle bijdragen voor de mensen die in het kader van de Wsw werkzaam zijn en daarnaast ook de middelen voor de invulling van de werkgeversdienstverlening in het kader van de Wsw en de Participatiewet. Met name in de uitvoering van de Wsw is sprake van een financieel risico omdat de rijksbijdrage ontoereikend is, waardoor aanvulling vanuit de gemeentelijke middelen noodzakelijk is. De hoogte hiervan is jaarlijks afhankelijk van een aantal onzekere factoren zoals het bedrag per arbeidsjaar, de loon- en prijsontwikkeling, de gerealiseerde inkomsten vanuit detacheringen en de omvang van het aantal arbeidsjaren. Omdat deze factoren pas lopende het jaar inzichtelijk worden kan vooraf het resultaat maar moeilijk voorspeld worden, zowel in positieve als negatieve zin.

Wat we bij de GR zien is een verbetering van het netto financieel resultaat, veroorzaakt door een beter subsidieresultaat. Waarbij dit betere subsidieresultaat deels tenietgedaan wordt door de huidige subsidiebedragen Cao-lonen is hier sprake van een financieel risico. Het is immers vooraf niet duidelijk of in de subsidie per arbeidsjaar voldoende rekening gehouden wordt met de Cao-ontwikkelingen. Dit risico hebben beiden GR-en al voldoende in beeld, waarbij opgemerkt moet worden dat dit niet beïnvloedbaar is. Covid-19 heeft een negatief effect op de financiële resultaten van de GR, echter door de compensatie van

het Rijk is dit effect ondervangen. Het is nog onzeker of het Rijk deze effecten blijft compenseren indien Covid-19 in 2022 nog zal voortduren.

Onderdeel II. Stichtingen en Verenigingen

De gemeente Landgraaf heeft geen belang in stichtingen en verenigingen.

Onderdeel III. Coöperaties/Vennootschappen

1. Bank Nederlandse Gemeenten NV – Den Haag

Besluit tot deelneming	Betreft besluiten voormalige gemeenten Schaesberg, Ubach over Worms en Nieuwenhagen tot deelname en aankoop aandelen.
Juridische rechtsvorm	Privaatrechtelijk, Naamloze Vennootschap (N.V.)
Programma	0. Bestuur en ondersteuning
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente Landgraaf op de aandeelhoudersvergaderingen.
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: R. Huntjens (Planning en Control) Financieel: R. Huntjens (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.

De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. De BNG bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van deze elementen heeft de BNG een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.

Actieve informatieplicht

De sturings- en beheersingsdocumenten die periodiek worden voorgelegd aan de gemeente zijn:

1. Begroting.
2. Kwartaalrapportages.
3. Jaarrekening en jaarverslag.

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan de BNG zeer beperkt is.

Gelet op de wijze waarop de BNG het openbaar belang behartigt en de visie die de gemeente op de BNG heeft, is het beleid erop gericht om het aandelenbezit duurzaam in stand te houden en het hiermee te behalen resultaat in de vorm van dividend ten gunste te laten komen van de exploitatie van de gemeente.

Ontwikkelingen

Het resultaat wordt nog steeds jaarlijks nadelig beïnvloed door maatregelen van de ECB. Maatregelen die weliswaar de risico's in het bankwezen moeten beperken maar die handen vol geld kosten op het niveau van de individuele banken. Ondanks deze ontwikkeling is de BNG onzeker over de toekomstige ontwikkelingen. Het coronavirus zal verregaande gevolgen hebben voor iedereen in de samenleving en dus ook voor de BNG en haar klanten.

Naar aanleiding van de jaarstukken 2019 is in de AVA van 2020 aan de aandeelhouders voorgesteld, conform het kapitalisatie- en dividendbeleid, om 50% van de nettowinst uit te keren als dividend aan de aandeelhouders. Op aanbeveling van de ECB is tevens besloten om uitbetaling van het dividend over 2019 voorlopig uit te stellen tot in elk geval 1 oktober 2020.

Beleidsvoornemens

Het behoud van substantiële marktaandelen in het Nederlandse publieke en semipublieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders is het beleidsvoornemen van de VNG.

Voorwaarden hiervoor zijn het handhaven van de excellente kredietwaardigheid, het behoud van een scherpe inkooppositie en een zo effectief mogelijke bedrijfsvoering.

De continuïteit van de bedrijfsvoering vraagt om handhaving van deze situatie en dus om het behoud van de aan de BNG toegekende AAA-rating.

Deelnemende partijen

Aandeelhouders in de vorm van gemeenten, provincies en de staat.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan. 2022	31 dec. 2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	€ 103	€ 103
– structureel dividend *		€ 74
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 0
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij**	€ 4.887	€ 5.097
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij**	€ 144.802	€ 152.262
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar*		€ 221

* Het te ontvangen dividend is gebaseerd op de brief aandachtspunten begroting 2022 van de Provincie Limburg

* Wij beschikken niet over een begrote balans. Uitgegaan wordt van de meest recente gegevens uit de jaarrekening 2020. Voor wat betreft het verwachte resultaat in 2022 is uitgegaan van het resultaat van de jaarrekening 2020

(Financiële) Risico's

Risicovrije kredietverlening is en blijft de kernactiviteit van de BNG. Decentrale overheden, woningcorporaties en instellingen in de zorg zijn daarbij de belangrijkste kerngroepen. In de meeste klantengroepen van de BNG vindt ook kredietverlening plaats die niet geheel risicovrij is. Voorbeelden zijn publiek private samenwerking in bijna alle sectoren en de eigen verantwoordelijkheid voor huisvesting bij instellingen in de zorg en het onderwijs. Voorts wordt ook als gevolg van wijzigingen in de regelgeving ook een hoger kredietrisico aanwezig geacht bij klantengroepen die voorheen als risicovrij golden zoals bijvoorbeeld de universiteiten.

2. Bodemzorg Limburg B.V. – Maastricht

Besluit tot deelneming	Opgericht in 1998
Juridische rechtsvorm	Besloten vennootschap, aandeelhouders zijn Limburgse Gemeenten en de Provincie Limburg (50/50)
Programma	7. Volksgezondheid en milieu
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente Landgraaf op de aandeelhoudersvergaderingen.
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: R. Huntjens (Planning en Control) Financieel: M. Theunissen (Planning & Control)
Toezietsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

Bodemzorg Limburg helpt gemeenten met het vinden van duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en andere verontreinigde locaties. Hun dienstverlening bestaat onder meer uit:

- Ondersteuning bij opdrachten naar externe onderzoeksbureaus, het opstellen van een programma van eisen, selectiecriteria en meer;
- Risicoberekeningen, monitoring en management risicobeheersing van verontreinigde locaties, zodat deze veilig voor andere toepassingen geschikt kunnen worden gemaakt;
- Controle op verwijdering en verwerking van verontreinigde grondstromen;
- Inrichting en beheer van verontreinigde locaties,
- Inclusief het beheer van databestanden.

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

Bodemzorg Limburg B.V. verzorgt de nazorg van 10 voormalige stortlocaties in de provincie Limburg, waaronder het voormalige stort Ubach over Worms.

Actieve informatieplicht

Bodemzorg Limburg stelt jaarlijks een jaarrekening/jaarverslag op en legt dit in de algemene aandeelhoudersvergadering voor aan de aandeelhouders ter vaststelling.

Ontwikkelingen

Nazorg Limburg treft voorbereidingen voor het aanleggen van zonneparken op enkele voormalige stortplaatsen

Het batig resultaat van Bodemzorg Limburg BV over 2020 bedroeg 148 duizend euro batig. Dit resultaat is toegevoegd aan het eigen vermogen.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

Ten aanzien van Bodemzorg Limburg BV zijn geen wijzigingen in het huidige beleid voorzien.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	€ 0,50	€ 0,50
– structureel dividend		€ 0
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 0
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij*	€ 5.600	€ 6.000
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij*	€ 32.300	€ 32.000
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		€ 500

(Financiële) Risico's

De middelen nodig voor de nazorg van diverse oude stortplaatsen zijn op de balans terug te vinden onder

de voorziening nazorgverplichting. Deze bedraagt per eind 2021 € 26,3 miljoen.

Deze middelen zijn enkele jaren geleden voor 70% belegd in vastrentende en 30% in aandelen. De rente op vastrentende waarde is bijzonder laag.

De nazorgvoorziening dient voldoende groot te zijn om de toekomstige verplichtingen af te kunnen dekken. Er blijft een risico bestaan dat de nazorgvoorziening onvoldoende groot is. Een minimaal rendement is vereist van 4,5%. Met de gewijzigde beleggingsstrategie wordt getracht meer rendement te halen. Dat kan ondanks een goede spreiding een risico zijn.

Royal Haskoning DHV heeft een rekenmodel ontwikkeld waarin alle te maken kosten en risico's van de nazorg zijn vertaald naar de opbouw van een doelvermogen. Dit rekenmodel wordt landelijk gehanteerd en is als rekenmodel ook geaccepteerd door de Algemene Vergadering van Bodemzorg Limburg. In 2009 is besloten om in het rekenmodel een inflatiepercentage van 2% en een disconteringsvoet van 2,5% te hanteren. Dit resulteert in een rekenrente van 4,5%. Ook voor de jaarrekening van 2020 is deze rekenrente gehanteerd. Indien de komende jaren de beurswaarde van de aandelen niet stijgt bestaat er een risico dat het beoogde rendement van 4,5% niet wordt gehaald. Indien dit een structureel karakter krijgt zou de rekenrente moeten worden verlaagd en het doelvermogen van de voorziening moeten worden verhoogd. Een verlaging van de rekenrente van 4,5% naar 4% zou een verhoging betekenen van het doelvermogen met € 5,5 mln. Volgens dit model dient voor de 15 gesloten stortplaatsen per ultimo 2020 de voorziening € 26,3 mln. te bedragen. De nazorgvoorziening is voor een groot deel gerelateerd aan kosten voor het dagelijkse beheer en voor een klein deel aan incidentele kosten, zoals een niet voorziene sanering van verontreinigd grondwater of het herstel van niet goed functionerende voorzieningen. In de nazorgvoorziening is ervan uitgegaan dat een integrale vervanging van de bovenafdichting niet nodig is, maar volstaan kan worden met een partiële vervanging. In 2019 is door Arcadis een evaluatie uitgevoerd van de hoogte van deze incidentele kosten. Geconcludeerd is dat die kosten, in 2019 nog geraamd op € 8,2 mln., kunnen worden bijgesteld naar € 6,8 mln. De Algemene vergadering is in 2020 hiermee akkoord gegaan.

Op basis van de huidige informatie is de Nazorgvoorziening voldoende groot voor de toekomstige verplichtingen.

3. Enexis Holding NV – 's-Hertogenbosch

Besluit tot deelneming	Als gevolg van de uitvoering van de Splitsingswet is het netwerkbedrijf van Essent N.V. afgesplitst. Per raadsbesluit van april 2009 heeft de raad ingestemd deel te nemen in deze N.V.
Juridische rechtsvorm	Enexis Holding is een N.V. waarbij het volledige aandelenkapitaal in het bezit is van overheden (gemeenten en provincies). Onder deze holding hangen nog enkele BV's specifiek naar werkgebied.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente Landgraaf op de aandeelhoudersvergaderingen.
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: R. Huntjens (Planning en Control) Financieel: R. Huntjens (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.

De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren.

Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën:

- Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld;
- Betrouwbare energievoorziening;
- Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten;
- Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren;
- Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen.

De provincie tracht met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.

Actieve informatieplicht

Jaarlijks wordt door de onderneming een jaarrekening/jaarverslag opgesteld dat aan de aandeelhouders wordt voorgelegd.

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

In de commerciële markt waarin de energiebedrijven tegenwoordig opereren bestaat het risico dat de winst het belangrijkste is. Dit kan ten laste gaan van het beheer van de infrastructuur waardoor de kwaliteit en betrouwbaarheid achteruitgaan. Gevolg: uitval van elektriciteit of gasvoorziening. Met de overdracht van het netwerkbedrijf naar de overheid kan de kwaliteit beter gewaarborgd worden.

Ontwikkelingen

Energievoorziening is een basisbehoefte. Dit is een van de belangrijkste redenen van het Rijk om netwerken en productie van energie van elkaar te scheiden. Het maatschappelijk belang van een goed netwerk is groot. Voor Enexis is dat de basis van haar activiteiten en het vertrekpunt voor haar strategische doelstellingen. Enexis identificeert vier speerpunten, die de kwaliteit van het functioneren van de onderneming bepalen, uitgedrukt in de woorden betrouwbaar, betaalbaar, duurzaam en publieksgericht. Het totaal van de activiteiten en producten moet op die vier punten hoog scoren. Dan maakt Enexis haar ambitie waar om zich te ontwikkelen tot de leidende netbeheerder in Nederland en zal het bedrijf ook door anderen als zodanig erkend worden.

In landelijk, Europees en mondiaal verband zijn afspraken gemaakt om onder andere de energievoorziening te verduurzamen. Voor de plannen en projecten tot 2030 is daarvoor in Nederland het Klimaatakkoord opgesteld. Het energienetwerk behoort tot de vitale infrastructuur. In Nederland heeft Enexis samen met de andere regionale netwerkbeheerder de wettelijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid voor een veilig, betaalbaar en betrouwbaar energienetwerk. Enexis staat daarmee aan de vooravond van een periode van forse groei. Op steeds meer plaatsen moet het elektriciteitsnetwerk worden verzaamd of uitgebreid. Op sommige plaatsen wordt in de komende twee jaar net zoveel geïnvesteerd in het netwerk als in de afgelopen 30 jaren. Als de werkzaamheden geleidelijk verdeeld kunnen worden over de komende 10 jaren dan is de uitvoering van het Klimaatakkoord voor Enexis haalbaar. Enexis verwacht dat de eigen investeringen tot 2030 jaarlijks met € 170 miljoen zullen toenemen, tot een totaal van € 1,9 miljard. Enexis heeft een beroep gedaan op haar aandeelhouders om kapitaal ter beschikking te stellen om zo gezamenlijk, in het belang van de samenleving, de noodzakelijke verduurzaming mogelijk te kunnen maken. Landgraaf heeft in 2020 besloten tot de gevraagde deelname ad € 2 miljoen in een aandeelhouderslening van totaal € 500 miljoen van alle aandeelhouders.

Deelnemende partijen

Landgraaf is samen met 87 andere gemeenten en 4 provincies aandeelhouder van Enexis.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	€ 610	€ 610
– structureel dividend		€ 305
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 0
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij**	€ 4.112	€ 4.116
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij**	€ 2.893	€ 3.223
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar*		€ 108

* Het te ontvangen dividend is gebaseerd op de brief aandachtspunten begroting 2022 van de Provincie Limburg

* Wij beschikken niet over een begrote balans. Uitgegaan wordt van de meest recente gegevens uit de jaarrekening 2020. Voor wat betreft het verwachte resultaat in 2022 is uitgegaan van het resultaat van de jaarrekening 2020.

(Financiële) Risico's

Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). De aandeelhouders lopen het risico (een deel van) de boekwaarde ad € 6,2 miljoen te moeten afwaarderen. Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V.

Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen. Gecombineerd met de achtergestelde status van de 'Vordering op Enexis vennootschap' die loopt tot ultimo 2019, levert dit een laag risico op voor de aandeelhouders van Enexis.

Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten. Het risico is echter gemitigeerd middels een overeengekomen streefwaarde van € 100 miljoen voor het jaarlijkse dividend.

4. IBA Parkstad B.V. – Heerlen

Besluit tot deelneming	Instemming met deelname door Raad op 28 oktober 2013 Besluit tot oprichting door college van B&W op 18 februari 2014.
Juridische rechtsvorm	Privaatrechtelijk, besloten vennootschap
Programma	8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiger in AVA: wethouder B. Smeets
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: F. Geurts (Ruimtelijke Ontwikkeling en Grondzaken) Financieel: R. Swelsen (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

De Internationale Bau Ausstellung (IBA), 100 jaar geleden begonnen als een bouwtentoonstelling is inmiddels uitgegroeid tot een creatieve aanpak met een bewezen economische, sociale en culturele impuls voor het gebied waarin deze plaatsvindt. Met de IBA willen de Parkstadgemeenten de transformatiekracht van de regio inzetten om de economische structuur van de regio te versterken. Belangrijk is dat Parkstad een attractieve regio blijft, dynamisch en met veel veerkracht.

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

IBA Parkstad richt zich primair op twee gebiedseigen opdrachten uit het Regioprogramma:

Herstructurering en economische structuurversterking. Hieraan wordt invulling gegeven door fysiek-ruimtelijke projecten sterker te maken en de uitvoering van nieuwe projecten te stimuleren, die bijdragen aan een duurzame en vitale regio. Kenmerkend voor IBA Parkstad is de open innovatie-gedachte. Ondernemers, overheden, maatschappelijke instellingen én (wijk)bewoners: ze worden zonder uitzondering uitgenodigd om kleine of grote IBA-projecten voor te stellen die de verbouwing van Parkstad slimmer, sneller en zichtbaarder maken. IBA Parkstad staat voor de transformatie van Parkstad en leidt tot een structureel beter woon-, werk- en leefklimaat. Een IBA is een grote ingreep die past bij een omvangrijke uitdaging.

IBA Parkstad bestaat uit een reeks spraakmakende, vernieuwende projecten die bijdragen aan de transformatie van Parkstad. De projecten komen tot stand doordat IBA:

- Een platform creëert voor het uitwisselen van ideeën en het ontwikkelen van projecten die bijdragen aan een duurzame en vitale regio;
- ‘Open innovatie’ centraal stelt: gebiedspartners bundelen gezamenlijk hun kennis en kunde en binnen het platform is ruimte om te experimenteren;
- Mensen en middelen bij elkaar brengt om projecten uit te voeren en mogelijk financieel te ondersteunen.

De resultaten van de IBA Parkstad liggen in de realisatie van IBA-projecten zoals deze worden ingediend met een uiteindelijk totaalvolume van minimaal drie keer de inleg van publiek en private aandeelhouders. De projecten dragen bij aan het realiseren van de Regionale Transformatieopgave.

Ontwikkelingen

Medio 2016 is door de AvA het uitvoeringsprogramma van IBA Parkstad vastgesteld. Het programma omvat 50 IBA-kandidaatprojecten. Zes van deze projecten zijn "Landgraafse" projecten: Wilhelminaberg, Ikgroenhet, Slot Schaesberg/Slotlab, Endless Summer, Lauradorp, kerkenplan. Bij enkele andere projecten is Landgraaf actief betrokken en onderdelen daarvan zullen in Landgraaf worden uitgevoerd (IBA-routes en Leisurering).

Bij vier van deze projecten (Wilhelminaberg, Ikgroenhet, Lauradorp en Kerkenplan Landgraaf) is de gemeente Landgraaf aangewezen als projecteigenaar en voor deze projecten zijn ook IBA-subsidies toegkend. Het project Ikgroenhet heeft —na een succesvolle pilot in Landgraaf— een vervolg gekregen in de gemeenten Landgraaf, Heerlen en Kerkrade. De uitvoering in 2020 is in de eerste helft van het jaar uitgesteld als gevolg van het coronavirus. Het project dingt landelijk mee naar twee prijzen: de Gouden Zwaluw en de Steenbreektrofee. Voor het project Lauradorp heeft uw raad in 2020 een deel van het uitvoeringsbudget beschikbaar gesteld; dat budget wordt aangevuld met een projectsubsidie vanuit IBA. De plannen voor de doorontwikkeling van de Wilhelminaberg zijn in 2020 voorbereid en aanbesteed en met de uitvoering is gestart. De werkzaamheden worden in 2021 volledig opgeleverd. Bij enkele andere projecten is Landgraaf actief betrokken en onderdelen daarvan zullen in Landgraaf worden uitgevoerd (o.a. Leisure Ring & Leisure Lane).

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

In verband met de coronacrisis is de start van het IBA-expojaar uitgesteld van medio 2020 tot medio 2021. De kosten van dit uitstel (geraamd op € 600.000) zullen door de partners moeten worden opgebracht. Tijdens het expo-jaar zullen vele evenementen worden georganiseerd en zullen de verschillende projecten worden uitgelicht. Tot die tijd, en eventueel ook daarna, zal de gemeente Landgraaf zich met de andere betrokkenen inzetten om de IBA-projecten tot een goed einde te brengen.

Financieel

(x 1.000)		
Omschrijving financiële informatie	1 jan. 2022	31 dec. 2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	€ –	€ –
– structureel dividend	€ 0	
– structurele bijdrage in exploitatie	€ 0	
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij*	€ 693	€ 693
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij*	€ 15.165	€ 15.165
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	€ 0	

* Wij beschikken niet over een begrote balans. Uitgegaan wordt van de meest recente gegevens die ons ter beschikking staan.

(Financiële) Risico's

N.v.t.

5. Reinigingsdienst Rd4 N.V. – Heerlen

Besluit tot deelneming	De raad van de gemeente Landgraaf heeft oktober 1997 besloten om deel te nemen in de zowel de gemeenschappelijke regeling Rd4 alsook de N.V. Reinigingsdiensten Rd4.
Juridische rechtsvorm	De N.V. Rd4 komt voort uit de gemeenschappelijke regeling Rd4 die de verantwoordelijkheid van een aantal gemeenten uitvoert voor het huishoudelijk afval. De activiteiten voor het bedrijfsafval zijn geen overheidstaak, vandaar dat deze in de N.V. zijn ondergebracht.
Programma	De doelstellingen van N.V. Rd4 hebben geen directe relatie met een programma. Wel indirect in relatie tot programma 7 Volksgezondheid en milieu waaronder het afvalbeleid ressorteert. De baten uit het dividend worden onder de algemene baten en lasten van programma 0 Bestuur en ondersteuning verantwoord.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente Landgraaf op de aandeelhoudersvergaderingen.
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: R. Huntjens (Planning en Control) Financieel: R. Huntjens (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

De NV Reinigingsdiensten Rd4 heeft tot doel het tot stand brengen van een doelmatige inzameling en vooral verwerking van bedrijfsafvalstoffen en het adviseren op het gebied van milieubeleid. Een en ander gebeurt met inachtneming van het provinciale milieubeleidsplan en het door de overheid gevoerde afvalstoffenbeleid.

Actieve informatieplicht

NV Reinigingsdienst Rd4 stelt jaarlijks een jaarrekening/jaarverslag op en legt dit in de algemene aandeelhoudersvergadering voor aan de aandeelhouders ter vaststelling.

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

De NV Rd4 komt voort uit de gemeenschappelijke regeling Rd4. De middelen die nodig zijn om het huishoudelijk afval op te halen en te verwerken kunnen eveneens worden ingezet in het kader van bedrijfsafval. Die activiteiten dienen echter wel fiscaal gescheiden te worden uitgevoerd. Het bedrijf is grotendeels afhankelijk van ontwikkelingen op de afvalmarkt en de economie.

Ontwikkelingen

De markt waarin Nv Rd4 opereert blijft onzeker. De overcapaciteit bij verbrandingsovens is opgevuld met het verbranden van buitenlands afval. Als nadeel heeft dit hogere verbrandingstarieven op de spotmarkt. Over 2020 heeft de NV Rd4 een positief resultaat gerealiseerd van € 242 duizend. De Covid-19 crisis gaat ook aan de NV Rd4 niet voorbij. Er wordt rekening gehouden met omzetsdaling en de hierbij te verwachten kostenontwikkeling. De inzameling van PMD-afval is de afgelopen jaren voortvarend verlopen. Elk jaar nam de hoeveelheid toe. Deze vormde de basis voor de uitbetalingen aan de gemeente. In 2018 is een nieuw uitvoeringsbesluit tot stand gekomen tussen de producenten (Afvalfonds) en de VNG. Hierin zijn afspraken gemaakt met betrekking tot de hoogte van de vermarkingsvergoeding, de verrekening van niet verpakkingen en PET-tray's en de afrekening op basis van verkochte en niet meer gesorteerde hoeveelheden. In de begroting van de gemeente is bij programma 7 een risico opgenomen voor eventuele terugbetalingen met betrekking tot PMD verwerking.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

Ten aanzien van NV Rd4 zijn er op dit moment geen beleidsvoornemens bekend.

Financieel

(x 1.000)		
Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	€ 17	€ 17
– structureel dividend		€ 24
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 0
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij*	€ 812	€ 884
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij*	€ 4.020	€ 5.843
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar*		€ 242

* Wij beschikken niet over een begrote balans. Uitgegaan wordt van de meest recente gegevens uit de jaarrekening 2020. Voor wat betreft het verwachte resultaat in 2022 is uitgegaan van het resultaat van de jaarrekening 2020.

(Financiële) Risico's

De afvalmarkt blijft zeer in beweging en daarmee is het onzeker of het geprognosticeerde resultaat wordt gehaald. Het te ontvangen dividend is echter structureel laag ingeschat.

6. Special Purpose Vehicles – ‘s-Hertogenbosch

Besluit tot deelneming	In mei 2009 heeft het college als voortvloeisel van de verkoop van Essent PLB (productie leveringsbedrijf) besloten tot deelname in deze tijdelijke constructies. Het betreft diverse SPV's (Special Purpose Vehicles) die in 2009 zijn opgericht i.r.t. de verkoop van Essent PLB en met name juridisch van aard zijn. Vestigingsplaats is niet relevant.
Juridische rechtsvorm	Het betreffen twee afzonderlijke BV's – CSV Amsterdam B.V., – Publiek Belang Electriciteitsproductie BV
Programma	O. Bestuur en ondersteuning
Bestuurlijk belang	De Burgemeester vertegenwoordigt de gemeente Landgraaf op de aandeelhoudersvergaderingen.
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: R. Huntjens (Planning en Control) Financieel: R. Huntjens (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Via een gecombineerde aandeelhoudersvergadering zal algemeen toezicht worden uitgeoefend.

Openbaar belang dat wordt behartigd

De onder deze SPV's vallende BV's hebben een tijdelijk karakter en diverse doelstellingen. Indirect behartigen deze doelstellingen het openbaar belang. Het verschilt echter per B.V. als volgt:

CSV Amsterdam BV

In 2014 is de naam Claim Staat Vennootschap BV gewijzigd in CSV Amsterdam BV met de volgende doelstellingen:

- namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat;
- namens de verkopende aandeelhouders van Essent eventuele schadeclaimprocedures voeren tegen Waterland Equity inzake de verkoop van Attero;
- geven van instructies aan de escrow-agent m.b.t. het beheer van het bedrag dat op de escrowrekening is gestort n.a.v. de verkoop van Attero.

Publiek Belang Electriciteitsproductie (PBE) B.V.

De doorlevering van PBE aan RWE als onderdeel van de verkoop Essent heeft pas in 2011 plaatsgevonden. PBE heeft nog tot doel om de verkoop af te wikkelen (escrow beheer) en de verplichtingen i.h.k.v. het Convenant borging publiek belang kerncentrale Borssele.

Actieve informatieplicht

De belangen van de aandeelhouders worden behartigd door de aandeelhouderscommissie (AHC). De raad van bestuur zal desgevraagd tijdig alle inlichtingen en gegevens verstrekken die deze voor de vervulling van haar taak redelijkerwijs nodig heeft.

Jaarlijks wordt een jaarrekening/jaarverslag opgesteld en voorgelegd aan de aandeelhouders(commissie). Gemeentelijke visie op verbonden partij

De betreffende B.V.'s hebben tot doel het afhandelen van een specifiek onderdeel van het verkoopproces Essent. Een gemeentelijke visie is hierop niet van toepassing.

Ontwikkelingen

Begin maart 2021 werd via de media bekend dat er misbruik had plaatsgevonden van de Escrowrekening die onder beheer werd gehouden door advocatenkantoor Pels Rijcken, en met name Mr. F.J. Oranje als de Escrow Agent. Op dinsdag 9 maart heeft Pels Rijcken, CSV formeel schriftelijk op de hoogte gebracht van voornoemd misbruik en dat verschuivingen van gelden van de Escrow Account naar een externe rekening in het verleden hadden plaatsgevonden door Mr. Oranje. Inmiddels hebben Pels Rijcken en CSV overeenstemming bereikt over de vergoeding van de financiële schade die CSV hierdoor heeft geleden. Pels Rijcken heeft op 13 juli jl. de totale financiële vergoeding van € 75.122,71 aan CSV betaald. Daarmee is de zaak verder afgesloten.

Deelnemende partijen

40 (Limburgse) gemeenten en provincies, waaronder de provincie Limburg.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

Naar verwachting zullen met betrekking tot de SPV's gecombineerde aandeelhoudersvergaderingen worden gehouden, waarin over voortgang van het proces zal worden gerapporteerd. Zodra de verplichtingen zijn afgehandeld volgt direct liquidatie van de SPV's.

CSV Amsterdam BV

De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims worden afgewikkeld. Eventuele claims kunnen door Waterland tot 5 jaar na completion (mei 2019) worden ingediend. Na afwikkeling van deze eventuele claims van Waterland zal de escrow-rekening kunnen worden opgeheven en het restant op deze rekening kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Naar verwachting zal de vennootschap in 2022 kunnen worden geliquideerd.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd

Financieel

Onder de SPV's zijn o.a. garantiefondsen waarin geld van de aandeelhouders is gestort i.r.t. de afhandeling van het verkoopproces Essent PLB. Eventuele opbrengsten/resultaten zullen worden ingezet ter dekking van advieskosten.

CSV Amsterdam BV

De verwachting is dat medio 2022 de vordering op Attero zal zijn geliquideerd. Het eigen vermogen is nagenoeg nihil en is gefinancierd via de rekening-courant van de Verkoop vennootschap BV.

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	€ 0,08	€ 0
– structureel dividend		€ 0
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 0
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij	€ 192	€ 0
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij	€ 25	€ 0
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar		€ 0

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd (naar verwachting medio 2022).

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	€ 0,01	€ 0
– structureel dividend		€ 0
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 0
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij*	€ 1.499	€ 0
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij*	€ 5	€ 0
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar*		€ 0

* Wij beschikken niet over een begrote balans. Uitgegaan wordt van de meest recente verstrekte gegevens die wij van de verbonden partij hebben ontvangen medio 2021.

(Financiële) Risico's

CSV Amsterdam BV

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.

7. Waterleiding Maatschappij Limburg N.V. (WML) – Maastricht

Besluit tot deelneming	–
Juridische rechtsvorm	WML is een N.V. waarbij het volledige aandelenkapitaal in het bezit is van de provincie Limburg en Limburgse gemeenten.
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente Landgraaf op de aandeelhoudersvergaderingen.
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: R. Huntjens (Planning en Control) Financieel: R. Huntjens (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

WML N.V. is verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening in de provincie Limburg. Een verantwoordelijkheid die zij hebben overgenomen van diverse gemeentelijke waterleidingbedrijven.

Actieve informatieplicht

Jaarlijks wordt door de onderneming een jaarrekening/jaarverslag opgesteld dat aan de aandeelhouders wordt voorgelegd.

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

Indirect blijft de gemeente verantwoordelijk voor de kwaliteit van het drinkwater. Vanuit de doelstelling van het bedrijf wordt gestreefd naar een optimale drinkwaterkwaliteit tegen een betaalbare prijs. Om die reden wordt geen dividend uitgekeerd.

Ontwikkelingen

Het streven van WML is en blijft om voor de komende planjaren én daarna een acceptabele en consistente tariefstructuur te bewerkstelligen, gebaseerd op een gezonde financiële huishouding met beheersbare kapitaallasten. Hiertoe heeft WML de afgelopen jaren naast de reguliere inflatiecorrectie een aantal tariefwijzigingen doorgevoerd om te anticiperen op de verwachte demografische ontwikkelingen in de Provincie Limburg. Het laatste deel van deze tariefwijzigingen betrof de verhoging van het particuliere vastrecht in 2012 naar een kostendeckend niveau en het evenredig verlagen van het variabele drinkwatertarief.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

Als deelnemende gemeente zal Landgraaf erop toezien dat tariefsverhogingen voor de burgers beperkt blijven.

Deelnemende partijen

Andere deelnemende partijen zijn de provincie Limburg en 33 Limburgse gemeenten.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	€ 59	€ 59
– structureel dividend		€ 0
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 0
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij*	€ 215.305	€ 221.314
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij*	€ 392.427	€ 393.759
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar*		€ 6.008

* Wij beschikken niet over een begrote balans. Uitgegaan wordt van de meest recente gegevens uit de jaarrekening 2020. Voor wat betreft het verwachte resultaat in 2022 is uitgegaan van het resultaat van de jaarrekening 2020.

Financiële Risico's

Het aandelenbezit WML N.V. levert geen risico's op voor de gemeente vanwege het feit dat er geen meerjarig dividend in onze begroting is opgenomen.

De leningenportefeuille van WML zal inde de komende vijf jaren moeten worden geherstructureerd in verband met gewijzigde wetgeving, waardoor men minder kan lenen via de BNG. Hiervoor is WML samen met deskundige partners een plan van aanpak aan het maken.

8. Woonwijzerwinkel Zuid-Limburg B.V. – Kerkrade

Besluit tot deelneming	De raad van de gemeente Landgraaf heeft op 19 februari 2020 besloten tot deelname in de Woonwijzerwinkel BV
Juridische rechtsvorm	Besloten vennootschap, aandeelhouders zijn de Parkstad Gemeenten
Programma	7. Volksgezondheid en Milieu
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder duurzaamheid vertegenwoordigt de gemeente Landgraaf op de aandeelhoudersvergaderingen
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: R. Bouwers (Ruimtelijk Ontwikkeling en Grondzaken) Financieel: R. Huntjens (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

De Woonwijzerwinkel BV heeft als doel om zoveel mogelijk particuliere woningeigenaren in Parkstad te helpen hun woning te verduurzamen door het aanbieden van ontzorging, uitgewerkt in een businessplan.

Actieve informatieplicht

Jaarlijks wordt door de BV een jaarrekening/jaarverslag opgesteld dat via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders aan de aandeelhouders ter vaststelling wordt voorgelegd.

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

Uitgaande van een gemiddelde investering gericht op isolatie van de woning en een conversie bij 15.000 woningen, draagt Woonwijzerwinkel substantieel bij aan de PALET-doelstellingen: energiebesparing en duurzame energieopwekking.

Ontwikkelingen

Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen bekend.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

Een actieve rol van de gemeente ten aanzien van communicatie is cruciaal om de beoogde conversie te bewerkstelligen.

Deelnemende partijen

Deelnemende partijen zijn de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal.

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	€ 3	€ 3
– structureel dividend		€ 0
– structurele bijdrage in exploitatie		€ 0
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij*	€ 20	€ 20
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij*	€ 657	€ 864
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar*		€ 0

* Wij beschikken niet over een begrote balans. Uitgegaan wordt van de meest recente gegevens verstrekt bij de oprichting van de B.V.

Financiële Risico's

Indien de financiële reservering door de gemeenten voor de leningen negatief afwijkt van de prognose, moeten er afspraken worden gemaakt voor de verdere gemeentelijke bijdragen om het financiële verschil op te vangen.

9. Sportbedrijf Landgraaf B.V. – Landgraaf

Besluit tot deelneming	De raad van de gemeente Landgraaf heeft op 7 mei 2020 besloten tot oprichting van een BV Sportbedrijf Landgraaf
Juridische rechtsvorm	Besloten vennootschap, aandeelhouder is de Gemeente Landgraaf
Programma	5. Sport, cultuur en recreatie
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder Financiën vertegenwoordigt de gemeente Landgraaf op de aandeelhoudersvergaderingen
Ambtelijke contractmanagers	Beleidsinhoudelijk: C. Goffin (Maatschappelijke Ontwikkeling) Financieel: R. Huntjens (Planning en Control)
Toezichtsvorm	Algemeen

Openbaar belang dat wordt behartigd

Het Sportbedrijf Landgraaf BV is opgericht ten behoeve van in eerste aanleg de exploitatie, het beheer en het onderhoud van doelgroepenbad In de Bende.

Actieve informatieplicht

Jaarlijks wordt door de B.V. een jaarrekening/jaarverslag opgesteld dat via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders aan de aandeelhouders ter vaststelling wordt voorgelegd.

Gemeentelijke visie op de verbonden partij

De gemeente treedt richting de B.V. op als aandeelhouder en opdrachtgever. Als aandeelhouder oefent de gemeente blijvend invloed uit op de wijze waarop de B.V. haar taak vervult met het oog op het maatschappelijk belang van deze voorzieningen voor de inwoners van de gemeente. Als opdrachtgever sluit de gemeenteovereenkomsten met de BV voor de uitvoering van de taken voor onderhoud, beheer, verhuur en exploitatie van het zwembad.

Ontwikkelingen

Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen bekend.

Beleidsvoornemens omtrent de verbonden partij

De gemeente is beleidsbepaler en bepaalt daarmee het beleid op het gebied van ontwikkeling, exploitatie, beheer en onderhoud.

Deelnemende partijen

De gemeente Landgraaf is enig aandeelhouder

Financieel

(x 1.000)

Omschrijving financiële informatie	1 jan.	31 dec.
	2022	2022
Financieel belang van de gemeente in de verbonden partij		
– aandelenkapitaal	€ 10	€ 10
– structureel dividend		€ 0
– structurele bijdrage in exploitatie		€ nnb
Verwacht eigen vermogen van de verbonden partij*	€ 10	€ 10
Verwacht vreemd vermogen van de verbonden partij*	€ 0	€ 0
Verwacht fin. resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar*		€ 0

* Wij beschikken niet over een begrote balans. Uitgegaan wordt van de meest recente gegevens verstrekt bij de oprichting van de B.V.

Financiële Risico's

N.v.t.

7. Onderzoeken 213A

Op grond van de gemeentewet (art. 213A) is de gemeente verplicht om periodiek onderzoek te verrichten naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde beleid.

In 2022 zetten we de capaciteit voor 213A onderzoeken in voor twee onderwerpen:

1. Omdat de verplichte rechtmatigheidsverantwoording wordt doorgeschoven naar het verslagjaar 2022 blijven we de helft van onze 213A capaciteit inzetten voor het verdergaand inrichten van ons "in control" systeem dat met behulp van het systeem key2control wordt gefaciliteerd.
2. De andere helft van de 213A capaciteit zetten we in ten behoeve van een diepgaande analyse van de jaarrekeningen 2019–2020–2021 om vandaaruit mogelijke ombuigingsvoorstellen te genereren t.b.v. de begroting 2023.

8. Lijst van afkortingen

AFKORTING	VERKLARING
Ab	Algemeen Bestuur
ABW	Algemene Bijstandswet
ADV	Anti-Discriminatievoorziening
AmvB	Algemene Maatregel van bestuur
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AvA	Algemene vergadering van aandeelhouders
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit Bijstandverlening zelfstandigen
BCF	BTW compensatiefonds
BCZ	Afdeling Bestuurlijke en Concern Zaken
Bibop	Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BGE	Basiskaart Geluid EmissieAf
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BLG	Bouwfonds Limburgse Gemeenten
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BO	Basis Onderwijs
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOP	Buurtontmoetingsplek
BOS	Buurtontwikkeling Onderwijs en Sport
BOR	Afdeling Beheer Openbare Ruimte
BsGW	Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BUIG	Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan gemeenten
BVC	Boom Veiligheid Controles
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CRvB	Centrale Raad voor Beroep
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
DB	Dagelijks Bestuur
DHW	Drank en Horecawet
DHZ	Deltaplan Hoge Zandgronden
DigiD	Digitale identiteit
DPRA	Delta Plan Ruimtelijke Adaptatie
DSO	Digitaal Stelsel Omgevings Wet
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Economische en Monetaire Unie
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESZL	Economische Samenwerking Zuid-Limburg

FB	Facilitair Bedrijf
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
FTE	Fulltime-equivalent
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie
GBRD	Gemeenschappelijke Basis- en Registratiedienst
GBT	Gezonde Basisschool van de Toekomst
GDU	Gebundelde Doeluitkering
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen
GIDS	Gezond In De Stad
GIPS	Stichting Gehandicapten Informatie Project
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GROS	Grens Overschrijdende Samenwerking
HALT	Het Alternatief
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoer Plan
HHT	Huishoudelijke Hulp Toelage
HHV	Huishoudelijke Verzorging
IBA	Internationale Bau Ausstellung
ID-kaart	Identiteitskaart
IGJ	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
IHP	Integraal Huisvesting Plan
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en Gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en Gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Gewezen Zelfstandigen
ISD BOL	Intergemeentelijke sociale dienst Brunssum- Onderbanken- Landgraaf
ISP	Integrale Schuldhulpverlening Parkstad
ISV	Investeringsimpuls Stedelijke Vernieuwing
ISW	Integraal Stedelijk Waterprogramma
IVN	Instituut Voor Natuureducatie
IWP	Integraal Water Plan
JENS	Jong En Sterk
JGZ	Jeugd Gezondheidszorg
JIGG	Jongeren in Goede Gezondheid
JOGG	Jongeren Op Gezond Gewicht
JOP	Jeugd ontmoetingsplek
KBL	Krediet Bank Limburg
KCC	Afdeling Klant Contact Centrum
KIA	Kennis-, Informatie- en Adviescentrum
KOTA	KinderOpvang Toeslag Affaire
LEA	Lokale Educatieve Agenda
LED	Light Emitting Diode (Moderne Energiezuinige Verlichting)
LIOF	Limburgs Investerings- en OntwikkelingsFonds

Lumpsum	Lumpsum financiering (zak met geld te besteden aan geoormerkt doel)
MFC	Multifunctioneel Centrum
MBO	Middelbaar Beroeps Onderwijs
MO	Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
MOB	Mens Ontwikkel Bedrijf
MOP	Meerjarenontwikkelingsprogramma/Meerjarenonderhoudsplan
NASB	Nationale Actie Sport en Bewegen
NME	Natuur en Milieu Educatie
NIBUD	Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting
NSL	Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht
NUP	Nationaal Uitvoeringsprogramma
OAB	Onderwijs Achterstanden Beleid
OBD	Onderwijsbegeleidingsdienst
OBO	Openbaar Basis Onderwijs
OO	Ontploffbare Oorlogsresten
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
OZB	Onroerende Zaakbelasting
OZL	Oostelijk Zuid-Limburg
PALET	Parkstad Limburg Energie Transitie
PenC	Afdeling Planning & Control
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PGB	Persoonsgebonden Budget
PMD	Plastic Metaal Drinkenkartons
PIT	Parkstad IT
PSL	Parkstad Limburg
RCE	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
RD4	Reinigingsdienst
RES ZL	Regionale Energie Strategie Zuid Limburg
RVE	Register Externe Veiligheidsrisico's
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RMC	Regionaal Meld en Coördinatiepunt
ROA	Regeling Opvang Asielzoekers
ROG	Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Grondzaken
RRGS	Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
Ruddo	Wet Regeling Uitzetting en Derivaten Decentrale Overheden
RVVP	Regionaal Verkeers- en Vervoersplan
SBL	Stichting Bosbeheer Landgraaf
SBOZL	Stichting Basisonderwijs Zuid-Limburg
SVOPL	Stichting Voortgezet Onderwijs Parkstad Limburg
SMI	Sociaal-medische Indicatie
SMK	Stichting Muziekschool Kerkrade

SO	Speciaal Onderwijs
SPV	Special Purpose Vehicles
SVREZL	Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg
Stado	Stads- en dorpsvernieuwing
SWM	Streekgewest Westelijke Mijnstreek
TenH	Afdeling Toezicht & Handhaving
VaVo	Voortgezet algemeen Vormend onderwijs
VAZOM	Vrije Academie Zuid Oostelijke Mijnstreek
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VRI	Verkeersregelininstallatie
VROM	Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu
VSV	Vroegtijdig Schoolverlaten
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VTV	Voorlopige Vergunning Tot Verblijf
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WBL	Waterschaps Bedrijf Limburg
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
Wgs	Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
WgW	Wijkgericht Werken
WKO	Wet Kinderopvang
WML	Waterleidings Maatschappij Limburg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOP	Wijkontwikkelingsplan
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Wet Onroerende Zaken
WOZL	Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg
WSP	Werkgever Service Punt
WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening /Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WTP	Water Taken Plan
WWB	Wet Werk en Bijstand
Z-L	Zuid-Limburg
ZZS	Zeer Zorgwekkende Stoffen